ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΡΧΕΙΑ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (1944-1949)

ΤΟΜΟΣ 12ος

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΘΗΝΑ 1998

SET: 960-7897-10-2
ISBN: 960-7897-11-0

Αφιερώνεται
σ' αυτούς που έπεσαν για την ελευθερία
και την ακεραιότητα της Πατρίδας, καθώς
και στα αθώα θύματα του αδελφοκτόνου
σπαραγμού και της τυφλής βίας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Υποστράτηγος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΔΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ 5ου ΓΡΑΦΕΙΟΥ (Συγγραφομένης Ιστορίας):	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΥΛΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ Ταξίαρχος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ Ιστορικός ΕΦΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/ΔΙΣ
ΤΥΕΣ

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/ΔΕΚΠ/3α
ΓΕΣ/2ο-7ο ΕΓ
ΓΕΣ/ΔΥΠΟΣΤΗ
ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ/3α
Τηλ. (Εσωτ.) 3192
Φ.205/19/263248
Σ.1355
Αθήνα, 19 Αυγ. 98
Συνημ: Τόμοι : 16

ΘΕΜΑ: <u>Στρατιωτική Ιστορία</u>

ΣΧΕΤ: α. ΠΔ 9-1/1984/ΓΕΣ
β. ΠΔ 9-26/1993/ΓΕΣ
<u>γ. Φ.205.5/16/399879/Σ.327/3-8-98/ΓΕΣ/ΔΙΣ</u>

1. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω σχετικά,

κυρώνουμε

το έργο της ΔΙΣ/ΓΕΣ «Αρχεία Εμφυλίου Πολέμου» και εντελλόμεθα την έκδοσή του.

2. Η έκδοσή του σε χίλια (1.000) αντίτυπα θα γίνει από εκδοτικό οίκο.

3. Διανομή από το ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ σύμφωνα με το (β) σχετικό.

4. Την επίβλεψη για την έκδοση, ορθή εκτύπωση και διάθεση αναθέτουμε στη ΔΙΣ/ΓΕΣ.

5. Το κόστος της δαπάνης θα βαρύνει το Π/Υ του έτους 1998 της ΔΙΣ/ΓΕΣ.

Απόστολος Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος
ΥΕΘΑ

Ακριβές Αντίγραφο

Κων/νος Κούσαντας
Επίλαρχος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Εμφύλιος Πόλεμος της περιόδου 1944-1949, αποτελεί αναμφισβήτητα την πιο μελανή σελίδα της ένδοξης Ελληνικής Ιστορίας. Οι πρωταγωνιστές και οι φανατικοί υποστηρικτές αυτού του αδελφοκτόνου σπαραγμού, είναι υπαίτιοι για τις δεκάδες χιλιάδες θύματα, τα βασανιστήρια, τις ομαδικές εκτελέσεις, τις εξορίες, τον εκπατρισμό χιλιάδων Ελληνόπουλων, τον ξεριζωμό των κατοίκων από τις πατρογονικές τους εστίες, την ερήμωση και την καταστροφή της χώρας. Αυτοί έδωσαν τη χαριστική βολή στην πολύπαθη και αιματοβαμμένη Ελλάδα, αμέσως μετά τον τιτάνιο αγώνα που διεξήγαγε εναντίον της φασιστικής Ιταλίας και της ναζιστικής Γερμανίας, αλλά και μετά τον επικό αντιστασιακό αγώνα που διεξήγαγε κατά τη διάρκεια της τριπλής κατοχής.

Μέχρι τώρα πολλά έχουν γραφεί για την περίοδο του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα και από τις δύο πλευρές. Αρκετοί ιστοριογράφοι παρουσιάζουν ορισμένα γεγονότα με διαφορετικό τρόπο, άλλα τα αποσιωπούν από έλλειψη στοιχείων ή σκόπιμα, δίδοντας πάντως την εντύπωση ότι ο καθένας τους στρέφει τους προβολείς της δημοσιότητας στο πεδίο εγκληματικής δραστηριότητας και τα σφάλματα του αντιπάλου, αφήνοντας τον αναγνώστη στη σκιά της ημιμάθειας με εύλογες απορίες και ερωτηματικά.

Πιστεύουμε ότι ο Ελληνικός λαός, έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές, καθώς και τις πολιτικές εμπάθειες και σκοπιμότητες που οδηγούν στον κατηφορικό δρόμο του εθνικού διχασμού και της μισαλλοδοξίας, δρόμο, που όσες φορές τον διάβηκε στο απώτερο αλλά και στο πρόσφατο παρελθόν, το τίμημα ήταν ιδιαίτερα βαρύ.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, θέλοντας να συμβάλλει στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας, προβαίνει στην έκδοση των Ιστορικών Αρχείων της περιόδου 1944-1949, ώστε ο ιστορικός του μέλλοντος, έχοντας στη διάθεσή του και τα αυθεντικά έγγραφα της δράσεως του Ελληνικού Στρατού κατά την πιο πάνω περίοδο, να συγγράψει την πραγματική Ιστορία και ο αναγνώστης να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού με την έκδοση των Αρχείων του Εμφύλιου Πολέμου, επιχειρεί το πρώτο βήμα στην ιστορική κάλυψη της περιόδου 1944-49. Την επιλογή μας για την παρουσίαση αυτούσιων των εγγράφων των Αρχείων, υπαγόρευσε η προσπάθεια για αντικειμενική κρίση και απόλυτη τεκμηρίωση, απαλλαγμένη από κάθε σχόλιο, ώστε ο μελετητής να εξάγει τα δικά του συμπεράσματα. Φυσικά, δεν έλειψαν οι δυσχέρειες για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Τα αρχεία της ΔΙΣ δεν καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τη δράση των προσκείμενων στο ΕΑΜ Αντάρτικων Δυνάμεων κατά την περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου. Η ΔΙΣ απευθύνθηκε στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, δυστυχώς όμως τα στοιχεία που μας παραχώρησε ήταν ιδιαίτερα περιορισμένα κι αναφέρονται μόνο σε ζητήματα οργανωτικά.

Πιστεύουμε ότι η Ιστορία δεν πρέπει να γράφεται «εν θερμώ», η παρέλευση όμως πολλών δεκαετιών από τα γεγονότα, αυξάνει τον κίνδυνο της σύγχυσης ή ακόμη και της λήθης. Με δεδομένο ότι και η χρονική δέσμευση για τη δημοσιοποίηση των Αρχείων έχει περάσει, ευελπιστούμε ότι η προσπάθειά μας θα αποτελέσει κίνητρο και θα βρεί μιμητές σε όσους διαθέτουν αρχεία της περιόδου, είτε ιδιώτες, είτε πολιτικά κόμματα και πολιτιστικούς φορείς, ώστε να ριχτεί άπλετο φως στην ιστορική μνήμη του Εμφύλιου Πολέμου. Πρόθεση της ΔΙΣ είναι να συνεχίσει την έρευνα για την συγκέντρωση κι άλλων εγγράφων, προκειμένου να εκδώσει συμπληρωματικούς τόμους. Επιθυμούμε την απόλυτη διαφάνεια για τα αρχεία μας κι είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε κάθε καλοπροαίρετη κριτική.

Τελειώνοντας, θεωρώ υποχρέωση να ευχαριστήσω την Επιτροπή που εργάστηκε στην έρευνα των αρχείων και τη συγγραφή της Ιστορικής Επισκόπησης, καθώς επίσης και όσους συνέβαλαν στην παραγματοποίηση της έκδοσης αυτής.

ΑΘΗΝΑ — *Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ*
Μάιος 1998 — *Διευθυντής ΔΙΣ/ΓΕΣ*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα έκδοση Αρχείων δημοσιεύονται αυθεντικά έγγραφα της περιόδου του Εμφύλιου Πολέμου στην Ελλάδα 1944-1949, όπως αυτά διασώθηκαν και τηρούνται στα Αρχεία της ΔΙΣ. Ορισμένα απ' αυτά αναφέρονται στα γεγονότα του 1944, ενώ τα περισσότερα περιγράφουν την δράση του Εθνικού Στρατού κατά την περίοδο 1946-1949. Υπάρχουν όμως και έγγραφα των ΚΚΕ, ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΟΠΛΑ και Δημοκρατικού Στρατού που περιήλθαν στην Υπηρεσία, είτε από καταλήψεις αρχείων του Δημοκρατικού Στρατού κατά την περίοδο των επιχειρήσεων 1946-1949, είτε από ευγενική προσφορά του ΚΚΕ και άλλων φυσικών και νομικών προσώπων.

Για τη διευκόλυνση του αναγνώστη, πριν από τα έγγραφα παρατίθεται σύντομη Ιστορική Επισκόπηση και πίνακας περιεχομένων εγγράφων, που περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία κάθε εγγράφου (ημερομηνία, τόπο έκδοσης, εκδότη, παραλήπτη, περίληψη και παραπομπή στα αντίστοιχα αρχεία της ΔΙΣ, καθώς και τη σελίδα του τόμου για την εύκολη ανεύρεσή του).

Η παράθεση των εγγράφων γίνεται κατά χρονολογική σειρά, ώστε ο αναγνώστης διατρέχοντας τα κείμενα να σχηματίσει εικόνα της χρονολογικής εξέλιξης των γεγονότων σε όλη την επικράτεια.

Εξαίρεση του κανόνα της χρονολογικής παράθεσης των εγγράφων έχουμε στην περίπτωση ορισμένων Σχεδίων Επιχειρήσεων π.χ. ''ΚΟΡΩΝΙΣ'', όπου τα έγγραφα της υπόψη επιχείρησης ομαδοποιούνται και παρατίθενται με τέτοια σειρά, ώστε ο αναγνώστης να μορφώσει συνολική εικόνα για την επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, προηγούνται τα έγγραφα που αναφέρονται σε πληροφοριακά και οργανωτικά στοιχεία των αντιπάλων, ακολουθούν κατά κλιμάκιο οι Οδηγίες, Διαταγές και Σχέδια Επιχειρήσεων και τέλος οι Εκθέσεις Επιχειρήσεων.

Καταβλήθηκε προσπάθεια, ώστε τα έγγραφα που αφορούν την κάθε επιχείρηση να βρίσκονται στον ίδιο τόμο.

Με βάση τα παραπάνω, η ύλη των γεγονότων του έτους 1944 περιλαμβάνεται στον 1° τόμο, του 1945 στους 1°-2°, του 1946 στους 2° -3°, του 1947 στους 3°-4°-5°-6°, του 1948 στους7^o-8°-9°-10°-11^oκαι του 1949 στους τόμους 12°-13°-14°-15° και 16°.

Τα έγγραφα δημοσιεύονται αυτούσια, χωρίς περικοπές και χωρίς να διορθωθούν τυχόν ορθογραφικά ή συντακτικά λάθη που έχουν ώστε να μην αλλοιωθεί η πιστότητα τους. Για λόγους καθαρά τεχνικούς, τα έγγραφα έχουν μεταγραφεί στο μονοτονικό, αντί του πολυτονικού στο οποίο είναι γραμμένα.

Η Ιστορική Επισκόπηση που προτάσσεται των εγγράφων, στηρίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και στο Αρχείο της ΔΙΣ και σκοπό έχει να εισαγάγει επαγωγικά τον αναγνώστη στην ιστορούμενη περίοδο και να συμβάλλει καλύτερα στη μελέτη των Αρχείων.

ΑΘΗΝΑ *Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ*
Μάιος 1998

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ο Διχασμός

1. Γενικά: Η ιστορία της Νεότερης Ελλάδας έχει να παρουσιάσει πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα, τα οποία αποδεικνύουν ότι όταν οι Έλληνες ήταν ενωμένοι μεγαλούργησαν. Αντίθετα, σε περιόδους έντονων πολιτικών ανωμαλιών και στρατιωτικών κινημάτων, οι συνέπειες ήταν οδυνηρές, όχι μόνο για την πρόοδο και την ευημερία του ελληνικού λαού, αλλά κυρίως για την υπόστασή του και την ακεραιότητα της πατρίδας.

Τα διχαστικά φαινόμενα μεταξύ των Ελλήνων, υποθάλπονταν από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες. Οι εσωτερικοί παράγοντες είχαν σχέση περισσότερο με το πολιτειακό θέμα, παρά με προσωπικές φιλοδοξίες για την κατάκτηση και νομή της εξουσίας. Οι εξωτερικοί παράγοντες που επικεντρώνονταν στις Μεγάλες Δυνάμεις, ασκούσαν ασφυκτική επίδραση στην Ελλάδα, λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων και πέντε θαλασσών. Αποτέλεσμα των παραπάνω, ήταν να δοκιμάζεται κάθε φορά ο αναμφισβήτητος πατριωτισμός των Ελλήνων, περισσότερο από την αδυναμία των ηγετών τους να προβλέψουν την έκβαση μιας διεθνούς κρίσης, παρά από την ικανότητα τους να επιλέξουν το δρόμο εκείνο που το πραγματικό συμφέρον της Πατρίδας κάθε φορά επιτάσσει.

2. Διχαστικά Φαινόμενα–Στρατιωτικά Κινήματα–Ξένες Επεμβάσεις: Μετά τη νικηφόρα έκβαση των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913, οπότε απελευθερώθηκαν η Ήπειρος, η Μακεδονία και η Δυτική Θράκη, η Ελλάδα ήταν ήδη σύμμαχος της Σερβίας από την 1η Ιουνίου 1913, όταν από κοινού αντιμετώπισαν νικηφόρα την απροκάλυπτη βουλγαρική επίθεση. Όταν ένα χρόνο αργότερα (1914) ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Σερβία ζήτησε τη βοήθεια της Ελλάδας προκειμένου να αντιμετωπίσει τις Αυστροουγγρικές και Γερμανικές δυνάμεις, η Ελληνική Κυβέρνηση απάντησε αρνητικά. Οι Σύμμαχοι, ενώ αρχικά συμφώνησαν με την ουδετερότητα της Ελλάδας, όταν στα τέλη του 1914 η κατάσταση της Σερβίας έγινε κρίσιμη, άρχισαν να πιέζουν την Ελλάδα για έξοδο στον πόλεμο, είτε προς βοήθεια της Σερβίας, είτε αργότερα στην εκστρατεία των Συμμάχων στα Δαρδανέλια, η οποία το επόμενο έτος (1915) κατέληξε σε αποτυχία για τους Αγγλογάλλους. Έτσι, άρχισε η διαφωνία μεταξύ του Βασιλιά Κωνσταντίνου που υποστήριζε την ουδετερότητα της Ελλάδας και του Πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου που τασσόταν υπέρ της εξόδου της χώρας στον πόλεμο στο πλευρό των Συμμάχων.

Αυτή η διαφωνία μεταξύ Κωνσταντίνου και Βενιζέλου υπήρξε η αρχή στον όλο και περισσότερο διογκούμενο μεταξύ των Ελλήνων διχασμό, που διήρκεσε τρεις δεκαετίες, με τη διάκριση σε βασιλικούς και βενιζελικούς, τον κομματισμό και την έξαψη των πολιτικών παθών, με προεκτάσεις μέσα στο στράτευμα, καθώς και με τις αλλεπάλληλες πολιτικές και πολιτειακές μεταβολές.

3. Στις 20 Αυγούστου 1916, ξέσπασε στρατιωτικό κίνημα. Ο Βενιζέλος ανέλαβε την ‘‘αρχηγία’’ της Εθνικής Άμυνας και σχημάτισε Προσωρινή Κυβέρνηση με έδρα τη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια αφού έτυχε την ‘‘*de facto*’’ αναγνώριση από την Entente και την πλήρη υποστήριξη της, η Κυβέρνηση Θεσσαλονίκης κήρυξε τον πόλεμο κατά της Βουλγαρίας και την επόμενη ημέρα κατά της Γερμανίας, συμμετέχοντας με τρεις Μεραρχίες. Η κατάσταση στη Νότια Ελλάδα επιδεινωνόταν συνεχώς λόγω της επεμβάσεως των συμμαχικών στρατευμάτων και των συνεχών παρεμβάσεων των Κυβερνήσεων τους, που είχαν ως αποτέλεσμα την εκθρόνιση του Κωνσταντίνου και τελικά την ορκομωσία της Κυβέρνησης Βενιζέλου, στις 27 Ιουνίου 1917. Στη συνέχεια, η Ελλάδα συμμετείχε στον πόλεμο με δέκα Μεραρχίες και από το Μάιο μέχρι το Σεπτέμβριο 1918, ο Ελληνικός Στρατός έλαβε μέρος στη διάσπαση του Μακεδονικού Μετώπου, καθώς και στις υπόλοιπες

επιχειρήσεις μέχρι τη νικηφόρα για τις συμμαχικές δυνάμεις έκβαση του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

4. Κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας, η Ελλάδα, επειδή την ευνοϊκή γι' αυτήν Συνθήκη των Σεβρών αρνήθηκε να υπογράψει ο Κεμάλ, έμεινε μόνη να επωμισθεί τον πόλεμο κατά της Τουρκίας. Στο μεταξύ, ο Βενιζέλος έχασε τις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 1920, τις οποίες κέρδισε το Λαϊκό Κόμμα, το οποίο ύστερα από δημοψήφισμα επανέφερε τον Κωνσταντίνο. Τώρα, η Γαλλική και η Ιταλική Κυβέρνηση εκδηλώνονταν σχεδόν εχθρικά και αδιάλλακτα κατά της Ελλάδας, η δε Αγγλική Κυβέρνηση τηρούσε επαμφοτερίζουσα στάση τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Κυβέρνηση του Κεμάλ.

Η Μικρασιατική Καταστροφή που επακολούθησε είχε τραγικά αποτελέσματα κυρίως για τον Ελληνισμό της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.

Βασικό αίτιο της Μικρασιατικής Καταστροφής ήταν η δυσμενής στάση των Συμμάχων απέναντι στην ελληνική υπόθεση, λόγω των αντιτιθέμενων διεκδικήσεων και επιδιώξεων στη Μικρά Ασία και τη Μέση Ανατολή γενικότερα. Η Ελλάδα είχε περιπλακεί μεταξύ των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων των Μεγάλων Δυνάμεων και καθώς κατατρεχόταν από τον εθνοκτόνο διχασμό που είχε διαιρέσει τους Έλληνες σε δύο αλληλομισούμενες παρατάξεις, ήταν επόμενο να καμφθεί, παρά τους ηρωϊσμούς των μαχητών και τις θυσίες.

5. Οι συνέπειες της Μικρασιατικής Καταστροφής διαμόρφωσαν το κλίμα για το μεγάλο διχασμό των Ελλήνων. Οι ιθύνοντες, αντί να ομονοήσουν και να κλείσουν τις πληγές της Μικρασιατικής Καταστροφής με τις εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες που έφθασαν στην Ελλάδα, επιδόθηκαν σ' έναν άνευ προηγουμένου μεταξύ τους αγώνα για την κατάληψη της εξουσίας μέχρι τη έκρηξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Μια σειρά στρατιωτικών κινημάτων που συνδυάζονταν με την κατάργηση ή επαναφορά του βασιλικού θεσμού αλληλοδιαδέχονταν το ένα το άλλο. Πρώτη, η Επανάσταση του Νικολάου Πλαστήρα το Σεπτέμβριο του 1922, θέλησε να αποδώσει ευθύνες για τη Μικρασιατική Καταστροφή, με την επονομαζόμενη ''Δίκη των Έξι''. Ακολούθησαν τα Στρατιωτικά κινήματα των Παναγιώτη Γαργαλίδου και Γεωργίου Λεοναρδοπούλου το 1923, του Θεόδωρου Πάγκαλου το 1925, του Γεωργίου Κονδύλη το 1926, του Νικολάου Πλαστήρα το 1935 και τέλος η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά το 1936.

Παράλληλα, ο ελληνικός λαός κλήθηκε να εργασθεί σκληρά για την ανασυγκρότηση της χώρας και την πολεμική προετοιμασία της, καθώς είχαν διαφανεί οι μελλοντικές προθέσεις των δικτατόρων, του Χίτλερ της Γερμανίας και του Μουσολίνι της Ιταλίας για την παγκόσμια επικράτησή τους.

Ο Πρώτος Γύρος

6. Η Ελλάδα, από την εποχή του μεσοπολέμου αποτέλεσε στόχο μόνιμης επιβολής του Κομμουνισμού. Δυναμική εκδήλωση αυτής της επιδίωξης κατόρθωσε να προβάλλει μόνο κατά τη διάρκεια της κατοχής. Από τότε και σε διάστημα έξι ετών από το 1943 μέχρι το 1949, ο Διεθνής Κομμουνισμός, χρησιμοποιώντας ως δύναμη κρούσης στην Ελλάδα το ΚΚΕ, επιχείρησε τρεις φορές να καταλάβει την εξουσία, διχάζοντας έτσι τον καθολικό αγώνα του ελληνικού λαού ενάντια στον κατακτητή στα χρόνια της Αντίστασης.

Το φθινόπωρο του 1943, άρχισε να διαφαίνεται το τέλος του φασισμού και του ναζισμού εξ αιτίας των επιτυχιών που σημείωναν οι Συμμαχικές δυνάμεις στο Ρωσικό και Αφρικανικό μέτωπο.

Οι Μεγάλες Δυνάμεις, Σοβιετική Ένωση και Αγγλία – Αμερική, παράλληλα με την επιδίωξη της συντριβής των δυνάμεων του Άξονα, σχεδίαζαν και την αύξηση των ζωνών

επιρροής τους για την μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου περίοδο. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, οι διάφορες αντάρτικες οργανώσεις και ένοπλες ομάδες στην Ελλάδα, βρέθηκαν διαιρεμένες σε δύο αντίπαλες παρατάξεις, που η κάθε μία παράλληλα με τον αντιστασιακό αγώνα προς τον κατακτητή, επιδίωκε την εξόντωση της άλλης, προκειμένου να καταλάβει την εξουσία αμέσως μετά την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων από τη χώρα. Το ίδιο διχαστικό κλίμα μεταφέρθηκε και στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις που βρίσκονταν στην Αίγυπτο, με αποτέλεσμα την αλλαγή τριών Ελληνικών Κυβερνήσεων του εξωτερικού μέσα στο μήνα Απρίλιο του 1944.

Τα γεγονότα από τον Οκτώβριο του 1943 μέχρι το Μάιο του 1944 με πρωταγωνιστές τις αντίπαλες ένοπλες αντάρτικες ομάδες, δεν εξιστορούνται στην παρούσα φάση, διότι αποτέλεσαν αντικείμενο εξέτασης με την ευκαιρία της έκδοσης των Αρχείων της Εθνικής Αντίστασης.

7. Το Συνέδριο του Λιβάνου: Στις 17 Μαΐου 1944, υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου, έλαβε χώρα το ομώνυμο συνέδριο στο οποίο συμμετείχαν 24 αντιπρόσωποι από τον πολιτικό κόσμο, καθώς και από τις κυριότερες αντίπαλες αντάρτικες οργανώσεις στην Ελλάδα, ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ-ΕΚΚΑ. Στο συνέδριο αυτό αποφασίστηκαν, να καταδικαστεί το κίνημα στις Ένοπλες Δυνάμεις Μέσης Ανατολής, να υποταχθεί ο ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση και να συμμετάσχουν οι Κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας με ποσοστό 25% των κυβερνητικών εδρών. Μία εβδομάδα αργότερα, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ υπαναχώρησαν προβάλλοντας νέους όρους και ένα μήνα αργότερα ζητούσαν την αντικατάσταση του Πρωθυπουργού.

8. Το Σύμφωνο Καζέρτας: Ύστερα από συνεννόηση με τους Συμμάχους ενόψει της απελευθέρωσης της Ελλάδας, η έδρα της Ελληνικής Κυβέρνησης από τις 7 Σεπτεμβρίου 1944 μετεφέρθηκε από το Κάιρο στη μικρή πόλη Κάβα ντέι Τιρέννι, κοντά στη Νεάπολη Ιταλίας. Εκεί κλήθηκαν οι αρχηγοί των αντάρτικων δυνάμεων Ζέρβας του ΕΔΕΣ και Σαράφης του ΕΛΑΣ σε σύσκεψη, η οποία έγινε στο Στρατηγείο του Ανώτατου Διοικητή των Συμμαχικών Δυνάμεων Μεσογείου, Στρατηγού Μ. Ουΐλσων, στην Καζέρτα της Ιταλίας, με την παρουσία και του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου. Με βάση τα κυρωθέντα πρακτικά της σύσκεψης αποφασίστηκε, όλες οι αντάρτικες δυνάμεις που δρούσαν στην Ελλάδα να τεθούν υπό τις διαταγές της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, η οποία θα τις υποδιέθετε στο Στρατηγό Σκόμπυ που είχε ορισθεί Αρχηγός των Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ελλάδα. Οι αρχηγοί ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ υποσχέθηκαν να απαγορεύσουν κάθε απόπειρα στις Μονάδες να καταλάβουν την αρχή. Τα Τάγματα Ασφαλείας που είχαν συγκροτηθεί κατά την τελευταία Κατοχική Κυβέρνηση Ι. Ράλλη, θα χαρακτηρίζονταν ως εχθρικές Μονάδες, και θα παραδίδονταν, σύμφωνα με τις διαταγές του Στρατηγού Σκόμπυ. Επίσης, καθορίζονταν οι τομείς δράσεως των αντάρτικων δυνάμεων και ο τρόπος συνεργασίας τους κατά τις επιχειρήσεις εναντίον των Γερμανών. Ειδικότερα για την Αττική, θα διοικούσε όλα τα στρατεύματα ο Στρατηγός Σπηλιωτόπουλος, που είχε διορισθεί από την Κυβέρνηση Διοικητής της Στρατιωτικής Διοίκησης Αθηνών.

9. Η Απελευθέρωση: Στις 28 Σεπτεμβρίου 1944, ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως Εθνικής Ενότητας, απηύθυνε διάγγελμα από το ραδιόφωνο προς τον ελληνικό λαό, με το οποίο του γνωστοποιούσε τη συμφωνία μεταξύ Κυβερνήσεως και αντάρτικων δυνάμεων και τον καλούσε σε ενότητα για τον κοινό αγώνα κατά την τελευταία φάση εναντίον των κατακτητών. Εξάλλου, στις 8 Οκτωβρίου 1944, ζήτησε την άμεση επέμβαση των Συμμάχων εναντίον των Βουλγάρων, οι οποίοι δεν δέχονταν να εγκαταλείψουν τα ελληνικά εδάφη της Μακεδονίας και Θράκης.

Ήδη από τις αρχές Οκτωβρίου 1944, άρχισε η αποχώρηση των γερμανικών δυνάμεων προς Βορρά. Τη νύκτα 11/12 Οκτωβρίου άρχισε η αποχώρησή τους από την Αθήνα και ταυτόχρονα η είσοδος των πρώτων βρετανικών στρατευμάτων. Μέχρι το τέλος Οκτωβρίου, οι γερμανικές δυνάμεις είχαν εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος. Κατά την τμηματική τους αποχώρηση, κατέστρεψαν γέφυρες, σιδηροδρομικές σήραγγες και ανατίναξαν λιμενικές εγκαταστάσεις χωρίς να εμποδιστούν από τα αντάρτικα σώματα καθώς αυτά ήταν στραμμένα στους πολιτικούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκαν.

10. Στις 18 Οκτωβρίου 1944, ο πρόεδρος της Κυβερνήσεως ύψωσε την ελληνική σημαία στην Ακρόπολη και στη συνέχεια μίλησε στο λαό, μέσα σε συγκινητική ατμόσφαιρα από ανάμικτα συναισθήματα. Ο ελληνικός λαός πανηγύριζε την πολυπόθητη ελευθερία, ενώ θυμόταν με λύπη τα όσα είχε υποστεί κατά τη διάρκεια της κατοχής, αλλά και με έκδηλη αγωνία για τα όσα επρόκειτο να επακολουθήσουν.

Ο Δεύτερος Γύρος

11. Γενική Κατάσταση: Η Κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου βρέθηκε υποχρεωμένη να ασχοληθεί με το θέμα του αφοπλισμού του ΕΛΑΣ και τη διάλυση της πολιτοφυλακής, ένα είδος μυστικής αστυνομίας, αφού διαφορετικά δεν ήταν δυνατό να αποκτήσει πραγματική εξουσία. Έπειτα από μακρές συνεννοήσεις, η Κυβέρνηση στις 5 Νοεμβρίου, ανακοίνωσε ότι από την 1η Δεκεμβρίου θα διαλυόταν η ‘‘Εθνική Πολιτοφυλακή’’ και θα την αντικαθιστούσε η ‘‘Εθνοφυλακή’’, την οποία θα επάνδρωναν αξιωματικοί του Στρατού και κληρωτοί της κλάσης 1936. Από τις 10 Δεκεμβρίου 1944 θα ξεκινούσε η αποστράτευση των αντάρτικων ομάδων ΕΑΜ και ΕΔΕΣ. Ταυτόχρονα, τα Τάγματα Ασφαλείας είχαν πάρει εντολή να καταθέσουν τα όπλα, και στη συνέχεια θα τίθονταν σε περιορισμό σε στρατόπεδο στο Γουδί, όπως και έγινε. Τις αποφάσεις αυτές είχαν αποδεχθεί και οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ που μετείχαν στην Κυβέρνηση. Μετά από πέντε ημέρες όμως, υπαναχώρησαν και αξίωσαν την αποστράτευση της 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας καθώς και του Ιερού Λόχου, διαφορετικά δεν θα επέτρεπαν την αποστράτευση του ΕΛΑΣ. Μετά από έντονες διενέξεις και διαπραγματεύσεις, αποφασίστηκε η συγκρότηση του Εθνικού Στρατού, στον οποίο θα συμμετείχαν η 3η Ορεινή Ταξιαρχία, ο Ιερός Λόχος, ένα τμήμα του ΕΔΕΣ και μία Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ, ισοδύναμη σε προσωπικό και οπλισμό με το άθροισμα των άλλων. Οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ, στις 28 Νοεμβρίου 1944 παραιτήθηκαν από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, ενώ το ΕΑΜ ζήτησε άδεια για συγκέντρωση στην πλατεία Συντάγματος την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944.

12. Η Μάχη των Αθηνών: Στις 30 Νοεμβρίου 1944 ο Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ Σιάντος, διέταξε το Γενικό Αρχηγείο του ΕΛΑΣ (Σαράφης) να θέσει σε επιφυλακή τον ΕΛΑΣ και να κινήσει προς την πρωτεύουσα το 42ο Σύνταγμα Γραβιάς-Άμφισσας και το 52ο Σύνταγμα Λαμίας-Δομοκού. Παράλληλα, διέταξε τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής να προωθήσει εσπευσμένα προς την Αθήνα, το 2ο Σύνταγμα Θηβών, το 7ο Σύνταγμα Χαλκίδας και το 34ο Ελευσίνας. Την επομένη, 1η Δεκεμβρίου, το Α΄ Σώμα Στρατού Αθηνών, αφού έθεσε τις δυνάμεις του σε επιφυλακή και κοινοποίησε το σχέδιο ενέργειας, μετέφερε το Στρατηγείο του από το κέντρο της Αθήνας (Σίνα και Βησσαρίωνος) στη Νέα Φιλαδέλφεια.

Την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944, άρχισαν να συρρέουν οπαδοί του ΕΑΜ απ’ όλες τις συνοικίες προς το Σύνταγμα για την προγραμματισμένη συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Στην πλατεία Συντάγματος, σύμφωνα με μια εκδοχή, όταν κλήθηκαν από την Αστυνομία να διαλυθούν, επιτέθηκαν κατά του Μεγάρου της Αστυνομικής Διευθύνσεως Αθηνών, αφόπλισαν αστυφύλακες, φόνευσαν έναν αρχιφύλακα και ανάγκασαν την Αστυνομία να αμυνθεί με τα όπλα. Κατά την άλλη εκδοχή, οι αστυνομικοί άνοιξαν πρώτοι πυρ κατά των

διαδηλωτών. Γεγονός είναι ότι επακολούθησε αληθινή μάχη με 25 νεκρούς και δεκάδες τραυματίες. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε ο δεύτερος γύρος του Εμφύλιου Πολέμου.

13. Οργάνωση – Δύναμη – Διάταξη και Σχέδιο Ενεργείας του ΕΛΑΣ: Τη στρατιωτική και πολιτική διεύθυνση της μάχης ανέλαβε μόλις ανασυστάθηκε στις 2 Δεκεμβρίου, η Κεντρική Επιτροπή του ΕΛΑΣ, υπό την οποία είχε υπαχθεί το Γενικό Στρατηγείο. Ανέθεσε τη διεξαγωγή της μάχης στο Α΄ Σώμα Στρατού (Αθηνών), το οποίο ενίσχυσε κατά τη διάρκεια του αγώνα και με Μονάδες της ΙΙ Μεραρχίας (Αττικής), της ΧΙΙΙ Μεραρχίας (Στερεάς Ελλάδας) καθώς και της ΙΙΙ Μεραρχίας (Πελοποννήσου). Η δύναμη του Α΄ Σώματος Στρατού ανερχόταν σε 20.000 άνδρες, πλην όμως με την έναρξη της μάχης (3 Δεκεμβρίου 1944) η παρατακτή δύναμη (ένοπλοι) ήταν μόνο 9.000 άνδρες, με την παρακάτω οργάνωση και διάταξη:

- Το Στρατηγείο Α΄ Σώματος Στρατού (250) στη Νέα Φιλαδέλφεια.
- Η Ι Ταξιαρχία (2.950) με το 1ο Σύνταγμα στις περιοχές Νέα Σμύρνη, Καλλιθέα, Κατσιπόδι και το 2ο Σύνταγμα στις περιοχές Καισαριανή, Βύρωνα, Παγκράτι και Γούβα.
- Η ΙΙ Ταξιαρχία (2.950) με το 3ο Σύνταγμα στην περιοχή Κυψέλη, Πατήσια, Γκύζη, Αμπελόκηποι και το 4ο Σύνταγμα στην περιοχή Περιστέρι, Κολωνός, Πετράλωνα και Ν. Σφαγεία.
- Το 5ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.000) στην περιοχή Βορείων Προαστίων Αθηνών.
- Το 6ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.600) στην περιοχή Πειραιά-Κοκκινιά.

Από τις πρώτες ημέρες του αγώνα ενίσχυσαν το Α΄ Σώμα Στρατού:

- Η ΙΙ Μεραρχία με ελαττωμένη δύναμη 2.500.
- Η VII Ταξιαρχία (3 Συντάγματα) με δύναμη 2.500.
- Άλλα δύο Συντάγματα με δύναμη 2.000.

Εκτός από αυτούς, υπήρχε στην πρωτεύουσα το ‘‘εφεδρικό ΕΛΑΣ’’ με 8.000 εξοπλισμένους, η Εθνική Πολιτοφυλακή, εκτελεστικό όργανο της οποίας ήταν η ΟΠΛΑ (Οργάνωση Προστασίας Λαϊκού Αγώνα), πέρα από τις χιλιάδες οργανωμένων μελών του ΕΑΜ.

Γενικό Σύνολο Κομμουνιστών του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ 23.000.

14. Το σχέδιο ενέργειας του Α΄ Σώματος Στρατού του ΕΛΑΣ που κοινοποιήθηκε με την υπ’ αριθ. ‘‘25’’ Απόρρητη Διαταγή της 1ης Δεκεμβρίου 1944 προέβλεπε τη διεξαγωγή της επιθέσεως σε δύο φάσεις ως εξής:

- Στην πρώτη φάση, την εξουδετέρωση των συνοικιακών αστυνομικών τμημάτων και μερικών φρουρών χωροφυλακής, ώστε να καταστεί δυνατή η παραπέρα κίνηση προς το κέντρο της Αθήνας, αλλά και για εξασφάλιση του αναγκαίου οπλισμού για την αύξηση της ένοπλης δύναμης του ΕΛΑΣ.
- Στη δεύτερη φάση, την επίθεση για εξουδετέρωση των ισχυρότερων κέντρων αντιστάσεως της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής. Τέτοια κέντρα ήταν η Γενική Ασφάλεια, η Ειδική Ασφάλεια, το Μηχανοκίνητο Τμήμα, το Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη και το Συγκρότημα των Σχολών Χωροφυλακής.

Με το σχέδιο αυτό, το Α΄ Σώμα Στρατού απέβλεπε στην κεραυνοβόλα εξουδετέρωση των Αστυνομικών Τμημάτων και των άλλων κέντρων αντιστάσεως, ώστε οι Βρετανοί να βρεθούν ‘‘προ τετελεσμένου γεγονότος’’ και να μην εμπλακούν στον αγώνα. Για τη μόνη σοβαρή ελληνική δύναμη που βρισκόταν σε στρατόπεδο στο Γουδί, την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία, θα μεριμνούσε η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με τα 2ο, 7ο και 34ο Σύνταγμα Πεζικού. Άλλωστε,

το προσωπικό της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας τελούσε σε άδεια αορίστου χρόνου με απόφαση της Κυβέρνησης.

15. Οργάνωση-Δύναμη-Διάταξη Αμυνόμενων Δυνάμεων: Μετά την απελευθέρωση της χώρας, η Κυβέρνηση αποφάσισε όλες οι δυνάμεις Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, να υπαχθούν στη Στρατιωτική Διοίκηση Αττικής, υπό το Σπηλιωτόπουλο, με αποστολή την τήρηση της τάξεως στην περιοχή Αττικής, οπότε η συνολική παρατακτή δύναμη είχε ως εξής:

Εθνικός Στρατός: Ένα Σύνταγμα μειωμένης συνθέσεως της Οργανώσεως ''Χ'' υπό το Γ. Γρίβα στο Θησείο, ένα Σύνταγμα ΕΔΕΣ υπό τον Καμπάνη και η ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία (τρία Τάγματα, 2.000) στο Γουδί υπό Συμμαχική Διοίκηση.

Χωροφυλακή: Η παρατακτή δύναμη σε Αθήνα και Πειραιά ανερχόταν σε 3.000 αξιωματικούς και οπλίτες, ελαφρά εξοπλισμένους και με ελάχιστα πυρομαχικά από τη φύση της αποστολής τους.

Αστυνομία Πόλεων: Η συνολική δύναμη της Αστυνομίας ανερχόταν σε 2.500 άνδρες ελαφρά και ανεπαρκώς εξοπλισμένους, από τη φύση της αποστολής τους. Τόσο η Χωροφυλακή, όσο και η Αστυνομία ήταν κατανεμημένες στα Αρχηγεία, τις διάφορες Υπηρεσίες, τις Σχολές και τα Αστυνομικά Τμήματα.

Η 23η Βρετανική Ταξιαρχία και Τμήμα Αλεξιπτωτιστών συνολικής δύναμης 2.500 ανδρών. Κατά την έναρξη της μάχης η δύναμη του ΕΛΑΣ ήταν τριπλάσια έναντι των αμυνομένων. Κατά την εξέλιξη της μάχης και ειδικότερα μετά τις 15 Δεκεμβρίου 1944 που απειλήθηκε η κατάληψη της Αθήνας από τον ΕΛΑΣ, τις εθνικές δυνάμεις ενίσχυσαν δύο Βρετανικές Μεραρχίες (η μία Ινδική), μία Ταξιαρχία, ένα Τεθωρακισμένο Σύνταγμα και το Σύνταγμα Πυροβολικού της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας.

16. Διεξαγωγή της Μάχης: Τη νύκτα της 3/4 Δεκεμβρίου, το 2ο Σύνταγμα Θηβών (ΕΛΑΣ) δυνάμεως περίπου 1.000 ανδρών, παγιδεύτηκε και εξαναγκάστηκε σε παράδοση και αιχμαλωσία από βρετανική δύναμη στο Ψυχικό. Το Σύνταγμα αυτό κατευθυνόταν από Θήβα προς Αθήνα, προκειμένου με τα άλλα δύο Συντάγματα της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ να κινηθεί για εξουδετέρωση της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας, η οποία ήταν σε επιφυλακή στο στρατόπεδο Γουδί. Το γεγονός αυτό ανάγκασε τον ΕΛΑΣ να αναστείλει την επέμβαση κατά των περιφερειακών Αστυνομικών Τμημάτων που είχε σχεδιασθεί για την ίδια νύκτα. Τις απογευματινές ώρες της 4ης Δεκεμβρίου, 4 Συντάγματα του ΕΛΑΣ περικύκλωσαν αιφνιδιαστικά τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και μερικές φρουρές Χωροφυλακής και αξίωσαν την παράδοση του οπλισμού τους. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε η ''Μάχη των Αθηνών''. Οι άνδρες της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής αντέταξαν σθεναρή αντίσταση απέναντι στις καλύτερα εξοπλισμένες και μεγαλύτερες αριθμητικά δυνάμεις του ΕΛΑΣ που πολιορκούσαν τα Αστυνομικά Τμήματα. Μέχρι τις πρωινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ είχαν εξουδετερώσει όλα τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και 17 από τα 23 Αστυνομικά Τμήματα της Αθήνας.

17. Από τις μεσημβρινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, τα 1ο και 2ο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας κινήθηκαν από το Γουδί στο κέντρο των Αθηνών και εγκαταστάθηκαν στα Παλιά Ανάκτορα, το Μέγαρο του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και το κτίριο του πρώην Αρχηγείου του ΕΛΑΣ στη διασταύρωση των οδών Βησσαρίωνος και Σίνα. Το ίδιο απόγευμα, η Κυβέρνηση κήρυξε το στρατιωτικό νόμο σε Αθήνα και Πειραιά και εξουσιοδότησε την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία και τα βρετανικά στρατεύματα να επιβάλλουν την τάξη κάνοντας χρήση των όπλων. Τα μεσάνυχτα, τα δύο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας επέστρεψαν στο στρατόπεδο για ανάληψη ενεργού αποστολής, αφού προηγουμένως αντικαταστάθηκαν από

ισάριθμα βρετανικά Τάγματα Αλεξιπτωτιστών, τα οποία ανέλαβαν τη φύλαξη των κτιριακών εγκαταστάσεων στο κέντρο της Αθήνας.

18. Τα διαθέσιμα στρατεύματα που θα χρησιμοποιούνταν εναντίον των μονάδων του ΕΛΑΣ το βράδυ της 5ης Δεκεμβρίου 1944, προτού επέμβουν στον αγώνα ήταν: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία (3 Τάγματα), η 23η Τεθωρακισμένη Βρετανική Ταξιαρχία με 43 άρματα και 23 τεθωρακισμένα οχήματα, η 139η Ταξιαρχία Πεζικού, μία Ταξιαρχία Αλεξιπτωτιστών και δύο Μοίρες Πυροβολικού με 16 πυροβόλα. Σύνολο δυνάμεων 7.000, από τις οποίες 2.500 ελληνικές και 4.500 βρετανικές.

Εκτός από τις παραπάνω μάχιμες μονάδες υπήρχαν από ελληνικής πλευράς 250 Ευέλπιδες με πυρήνες των 101, 141 και 142 Ταγμάτων Εθνοφυλακής και από βρετανικής πλευράς αποσπάσματα και μονάδες διοικητικής μέριμνας. Από τις πρωινές ώρες της 6ης Δεκεμβρίου, όταν οι τακτικές ελληνοβρεττανικές δυνάμεις εισήλθαν στη μάχη, και μέχρι το βράδυ της ίδιας ημέρας, επιτεύχθηκαν τα εξής: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία εκκαθάρισε τις ανατολικά της Λ. Συγγρού αντιστάσεις του ΕΛΑΣ, εξασφαλίζοντας ανοικτό το δρομολόγιο από Σύνταγμα προς το Δέλτα Φαλήρου, όπου ενεργούσε η 139 Βρετανική Ταξιαρχία και παράλληλα εκκαθάρισε τις περιοχές Ζωγράφου - Άνω Ιλισίων και κατέλαβε τα ανατολικά της Καισαριανής δεσπόζοντα υψώματα. Τα βρετανικά στρατεύματα εξασφάλισαν τα ζωτικής σημασίας υψώματα της Ακρόπολης και του Λυκαβητού και εκκαθάρισαν το κέντρο της πόλεως από ελεύθερους σκοπευτές και άλλες μικροαντιστάσεις του ΕΛΑΣ.

19. Κατά τη διάρκεια της νύκτας 6/7 Δεκεμβρίου, ο ΕΛΑΣ ενίσχυσε το Α΄ Σώμα Στρατού με τις παρακάτω δυνάμεις:

- Τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής με τα 7ο και 34ο Συντάγματα και λοιπές Μεραρχιακές Μονάδες συνολικής δυνάμεως 3.500 ανδρών και με αποστολή την εξουδετέρωση των φρουρών της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας και της Σχολής Χωροφυλακής στο Γουδί.
- Το 6ο Σύνταγμα Κορίνθου με 1.100 άνδρες.
- Τη ΧΙΙΙ Μεραρχία Στερεάς Ελλάδας

Ο αγώνας στις 7 Δεκεμβρίου εξελίχθηκε ως εξής:

Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από τις περιοχές Ερυθρού Σταυρού και Νοσοκομείου ‘‘Σωτηρία’’ για την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και της φρουράς ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στο Γουδί.

Η Ι Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από την κατεύθυνση της Καισαριανής κατά Μονάδων της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στην περιοχή Άνω Ιλίσια-Ζωγράφου-Γουδί.

Στο κέντρο της πόλεως δυνάμεις του ΕΛΑΣ επιτέθηκαν κατά της Γενικής Ασφάλειας, του Δ΄ Αστυνομικού Τμήματος, του Μηχανοκίνητου Τμήματος και της φρουράς Θησείου.

Παντού διεξάγονταν σφοδρές μάχες με τρομερές απώλειες και από τις δύο πλευρές. Μέχρι το βράδυ της 7ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ δεν πέτυχαν την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και του Στρατοπέδου στο Γουδί και αναδιπλώθηκαν με σοβαρές απώλειες. Στη δύναμη των αμυνομένων από πλευράς Εθνικών Δυνάμεων, την ίδια μέρα είχαν προστεθεί 900 στη Σχολή Χωροφυλακής και 400 στο Στρατόπεδο της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας. Ήταν οι κρατουμένοι των Ταγμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι με την επίθεση της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ εξοπλίστηκαν και ενίσχυσαν την άμυνα των παραπάνω Στρατοπέδων. Στη συνέχεια, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ έδωσαν το βάρος για την κατάληψη του Συντάγματος Χωροφυλακής Μακρυγιάννη, το οποίο τώρα πολιορκούσαν με 4.000 άνδρες.

Οι βρετανικές δυνάμεις όλη την ημέρα εκκαθάρισαν τις περιοχές γύρω από το Κολωνάκι, τη Νεάπολη, το Μουσείο, τα Νέα Σφαγεία στην οδό Πειραιώς, τις φυλακές Συγγρού και γύρω από την Ομόνοια.

Τις επόμενες δύο ημέρες, 8 και 9 Δεκεμβρίου, οι μάχες συνεχίζονταν σε όλη την Αθήνα με αμείωτη ένταση και κυρίως στο Σύνταγμα Μακρυγιάννη όπου η φρουρά των 470 ανδρών απέκρουσε ισχυρές επιθετικές προσπάθειες του ΕΛΑΣ.

20. Στις 10 Δεκεμβρίου 1944, προστέθηκε και άλλος αντικειμενικός σκοπός του ΕΛΑΣ. Η κατάληψη της Σχολής των Ευελπίδων. Ύστερα από διήμερη πολιορκία, η Σχολή καταλήφθηκε από τον ΕΛΑΣ, αφού προηγουμένως οι Ευέλπιδες και οι ελάχιστοι Βρετανοί είχαν μεταφερθεί με βρετανικά τεθωρακισμένα οχήματα στα Παλιά Ανάκτορα τις απογευματινές ώρες της 11ης Δεκεμβρίου. Την ίδια ημέρα κρίθηκε και η επταήμερη μάχη στο Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη. Οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να απομακρυνθούν αφού είχαν τεράστιες απώλειες (500 νεκρούς και τραυματίες). Από πλευράς αμυνομένων, οι απώλειες ανήλθαν σε 2 αξιωματικούς και 22 χωροφύλακες νεκρούς, και 19 αξιωματικούς και 72 χωροφύλακες τραυματίες. Ο αμφίρροπος αγώνας που διεξαγόταν, ανησύχησε τόσο την Ελληνική Κυβέρνηση, όσο και το Στρατηγό Σκόμπυ, γι' αυτό και το απόγευμα της 11ης Δεκεμβρίου κατέφθασε βρετανική αντιπροσωπεία υπό τον Άγγλο Ανώτατο Διοικητή Δυνάμεων Μεσογείου Αλεξάντερ. Αφού διαπίστωσε την κρισιμότητα της καταστάσεως, διέταξε με σήμα την άμεση μεταφορά δύο Μεραρχιών (μίας βρετανικής και μίας ινδικής) για ενίσχυση του αγώνα εναντίον του ΕΛΑΣ, οι οποίες και κατέφθασαν σε δύο ημέρες. Ταυτόχρονα, άρχισαν να συγκροτούνται τα πρώτα Τάγματα Εθνοφυλακής. Από τη στιγμή αυτή η ''Μάχη των Αθηνών'' είχε κριθεί υπέρ των Εθνικών Δυνάμεων.

Όμως, οι συγκρούσεις συνεχίζονταν με αμείωτη ένταση στο Γουδί, την Καισαριανή, τη Γούβα, τη Νέα Σμύρνη, το Φάληρο, τα Πετράλωνα, το Κερατσίνι, το Περιστέρι, την Κυψέλη, του Γκύζη, τους Αμπελόκηπους, την πλατεία Κουμουνδούρου και σε άλλα σημεία και κέντρα αντιστάσεως του Λεκανοπεδίου.

Μια εντυπωσιακή επιτυχία του ΕΛΑΣ υπήρξε η κατάληψη του Αρχηγείου της RAF στο ξενοδοχείο ''Σέσιλ'' στην Κηφισιά. Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με δύναμη 1.000 περίπου ανδρών, στις 18 Δεκεμβρίου επιτέθηκε αιφνιδιαστικά κατά του Αρχηγείου της RAF του οποίου η δύναμη ανερχόταν σε 70 αξιωματικούς και 600 οπλίτες, από τους οποίους μόνο οι 150 ήταν μάχιμοι. Ύστερα από 24ωρη πολιορκία, οι Βρετανοί αναγκάσθηκαν σε παράδοση. Οι απώλειες των Βρετανών ανήλθαν σε 25 νεκρούς και 500 αιχμαλώτους, ενώ οι υπόλοιποι διέφυγαν. Ο ΕΛΑΣ είχε 80 νεκρούς και 300 τραυματίες. Τις επόμενες ημέρες, ο αγώνας συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση και αγριότητα μέχρι τη νύκτα της 4/5 Ιανουαρίου 1945, οπότε οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ απαγκιστρώθηκαν και στη συνέχεια αφού εγκατέλειψαν τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας, έσπευσαν να κινηθούν προς Θήβα, Λαμία και βορειότερα, προκειμένου ν' αποφύγουν την ολοκληρωτική καταστροφή. Στις 8 Ιανουαρίου 1945 το ΕΑΜ ζήτησε ανακωχή, η οποία υπογράφηκε στις 11 Ιανουαρίου και τέσσερις ημέρες αργότερα έληξαν οι εχθροπραξίες.

21. Οι Εκτελέσεις και η Ομηρία: Χαρακτηριστικό των ''Δεκεμβριανών'' υπήρξε ο φανατισμός και η αγριότητα αντιμετώπισης των αντιπάλων, όπως αποδεικνύει και η ''Έκθεση Σιτρίν''.

Μεγάλος είναι ο αριθμός των ομήρων που απήγαγε ο ΕΛΑΣ κατά την αποχώρησή του από την Αθήνα. Ένα ποσοστό ομήρων επανήλθε στα σπίτια του μετά τη ''Συμφωνία της Βάρκιζας''. Υπολογίστηκε ότι αυτοί που εκτελέσθηκαν μόνο σε Αθήνα και Πειραιά κατά τα Δεκεμβριανά ξεπέρασαν τις 30.000. Το σύνολο σε όλη την Ελλάδα έφθασε τις 44.000.

Τα Μεταξύ Δεύτερου και Τρίτου Γύρου

22. Ο Ρόλος του Διεθνούς Κομμουνισμού: Η Σοβιετική Ένωση, παρά τα όσα συμφωνήθηκαν στη Γιάλτα, δεν παραιτήθηκε από το γενικό σχέδιο για κυριαρχία της σ' ολόκληρο τον κόσμο. Αντίθετα, με τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδίωξε να επεκτείνει την κυριαρχία της όχι μόνο στα κράτη τα οποία βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της, αλλά και σε άλλα. Με τη μέθοδο αθέτησης των συμφωνιών, εγκαταστάθηκε πραξικοπηματικά στις χώρες τις οποίες είχε καταλάβει κατά τον πόλεμο και επέβαλε το κομμουνιστικό σύστημα διακυβερνήσεως στα κράτη που βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της. Χρησιμοποίησε τη μέθοδο των δήθεν κινημάτων αντίστασης, δηλαδή της υποκίνησης κομμουνιστικών μαζών για βίαιη ανατροπή των αστικών καθεστώτων σε κράτη εκτός της σφαίρας επιρροής της όπως η Ελλάδα, η οποία υπήρξε το πρώτο θύμα αυτής της μεθόδου και πλήρωσε το τίμημα της ελευθερίας με πολλές καταστροφές και θυσίες Ελλήνων κατά το Δεκεμβριανό Κίνημα.

23. Η Συμφωνία της Βάρκιζας: Μετά την αποτυχία του στασιαστικού κινήματος επακολούθησε η ''Συμφωνία της Βάρκιζας'' στις 12 Φεβρουαρίου 1945, με την οποία επιδιωκόταν η οριστική ειρήνευση της χώρας. Η συμφωνία προέβλεπε τη διάλυση όλων των ένοπλων οργανώσεων και την παράδοση του οπλισμού τους, τη συγκρότηση του Εθνικού Στρατού και την εκκαθάριση της κρατικής μηχανής.

Το ΚΚΕ, ενώ παρέδωσε στις βρετανικές δυνάμεις τον πλέον άχρηστο οπλισμό -κυρίως ιταλικής προέλευσης- σε αριθμό που προέβλεπε η Συμφωνία, εξασφάλισε την απόκρυψη και διαφύλαξη σε κατάλληλες περιοχές και κρύπτες καινούργιου οπλισμού και πυρομαχικών του ΕΛΑΣ.

Το επίσημο Κράτος εξ άλλου, που βρέθηκε μπροστά σε πραγματικά ερείπια και πλήρη οικονομική εξαθλίωση και δυστυχία του λαού από την τετραετή κατοχή, άρχισε τη σταδιακή ανασυγκρότηση των Κρατικών Υπηρεσιών και του Στρατού, με τη βοήθεια των συμμάχων Βρετανών και αργότερα των Αμερικανών.

24. Προετοιμασίες Ένοπλων Κομμουνιστών: Η επάνοδος του Νίκου Ζαχαριάδη στην Ελλάδα και στην ηγεσία του ΚΚΕ έπαιξε σπουδαίο ρόλο στα συνταρακτικά γεγονότα της περιόδου που ακολούθησε. Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ πολλά χρόνια ο Ζαχαριάδης, θεωρούνταν ο δυναμικότερος ηγέτης. Ο εγκλεισμός του στις φυλακές Κέρκυρας για όλη τη διάρκεια της δικτατορίας του Μεταξά, η παράδοση του στους Γερμανούς μετά την κατάρρευση και η παραμονή του στο στρατόπεδο Νταχάου σε όλο το διάστημα της κατοχής, του είχαν δώσει πρόσθετη αίγλη. Όταν απελευθερώθηκε από τις Αμερικανικές Αρχές και ήλθε στην Αθήνα στις 29 Μαΐου 1945, οι οπαδοί του ΚΚΕ τον υποδέχτηκαν ως ''Μεσία''. Πίστευαν ότι με τον ερχομό του, ολόκληρο το αριστερό κίνημα θα έβλεπε καλύτερες μέρες. Συνέβη όμως το αντίθετο. Ο Ζαχαριάδης επέβαλε τη δική του γραμμή. Θεώρησε τη Συμφωνία της Βάρκιζας όπως έγραψε ο ίδιος αργότερα, ''σαν μια ανάπαυλα για την ανασυγκρότηση των λαϊκών δυνάμεων μπροστά στην καινούρια αποφασιστική αναμέτρηση που έρχεται αναπόφευκτα''. Αφού παραμέρισε το Σιάντο, τον οποίο αργότερα κατήγγειλε ως ''πράκτορα των Άγγλων'', δεν δυσκολεύτηκε να απαλλαγεί από ένα άλλο επίφοβο ηγετικό αντίπαλο, τον Άρη Βελουχιώτη. Καθώς ο τελευταίος εξακολουθούσε να περιφέρεται στα βουνά με μια ομάδα ενόπλων, αφοσιωμένων προσωπικά σ' αυτόν, και να μην αναγνωρίζει τη συμφωνία της Βάρκιζας, ο Ζαχαριάδης έπεισε την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΕ να καταγγείλει δημόσια τη δράση του Άρη ως ύποπτη και τυχοδιωκτική.

Το ΚΚΕ, άρχισε την οργάνωση ένοπλων συμμοριών στις ορεινές περιοχές με μυστική στρατολογία κομμουνιστών. Για προπαγανδιστικούς λόγους τις ονόμασε Ένοπλες Ομάδες Καταδιωκομένων (ΕΟΚ). Με την πάροδο του χρόνου οι ομάδες αυτές πλαισιώθηκαν από

στελέχη του ΕΛΑΣ, τα οποία είχαν πείρα διεξαγωγής ανταρτοπολέμου. Παράλληλα, συγκροτήθηκαν στις πόλεις και στην ύπαιθρο οι οργανώσεις ‘‘Αυτοάμυνας’’, με στρατιωτική διάρθρωση και με αποστολή τη στρατολογία μαχητών στις ΕΟΚ, την εξασφάλιση οπλισμού, την οργάνωση δικτύων πληροφοριών, την εξεύρεση ειδών εφοδιασμού και τη συνεργασία με τις ΕΟΚ στις διάφορες προσβολές χωριών.

25. Προετοιμασίες Εθνικού Στρατού: Κατά τη διάρκεια των ‘‘Δεκεμβριανών’’ αποφασίστηκε η συγκρότηση και ανάπτυξη των Ταγμάτων Εθνοφυλακής, η οποία ολοκληρώθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου 1945. Στο μεταξύ, από την Ταξιαρχία Ρίμινι και τον Ιερό Λόχο που διαλύθηκαν ‘‘κατ’ επιταγή’’ των όρων της Συμφωνίας της Βάρκιζας, καθώς και από την επιστράτευση εφέδρων, συγκροτήθηκαν και αναπτύχθηκαν τρεις Μεραρχίες Πεζικού και άλλες Μονάδες, με αποτέλεσμα το Δεκέμβριο του 1945 η δύναμη του Τακτικού Στρατού να ανέλθει σε 75.000 άνδρες και της Χωροφυλακής σε 25.000 άνδρες.

Ο Τρίτος Γύρος (1946-1949)

Έτος 1946

26. Οργάνωση-Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Το Φεβρουάριο του 1946, ο Ζαχαριάδης επέβαλε στην Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ τη μοιραία απόφαση ‘‘να προχωρήσει στην οργάνωση της νέας ένοπλης λαϊκής πάλης ενάντια στο μοναρχοφασιστικό κατεστημένο’’, με τη δικαιολογία ότι η δεξιά προέβαινε σε διώξεις κομμουνιστών. Ένα μήνα αργότερα, μετά την απόφαση για επανάληψη του ένοπλου αγώνα, ο Ζαχαριάδης έφυγε για την Πράγα. Περνώντας από τη Θεσσαλονίκη έδωσε εντολή στον πρώην καπετάνιο του ΕΛΑΣ Μάρκο Βαφειάδη να αρχίσει αμέσως την πολεμική εξόρμηση.

Από το Μάρτιο άρχισε στις παραμεθόριες κυρίως περιοχές, η οργάνωση και ανάπτυξη ισχυρότερων ένοπλων κομμουνιστικών μονάδων, των λεγόμενων ‘‘Συγκροτημάτων’’. Η δύναμη κάθε συγκροτήματος ανερχόταν σε 60-80 ενόπλους, οργανωμένους σε 2-3 διμοιρίες, με δύο ομάδες κατά διμοιρία. Δύο ως τρία ‘‘Συγκροτήματα’’ συνιστούσαν ένα ‘‘Υπαρχηγείο’’ ή Τάγμα δυνάμεως 200-250 ενόπλων, με προϊστάμενα κλιμάκια τα ‘‘Περιφερειακά Αρχηγεία’’ και τα ‘‘Αρχηγεία Περιοχών’’. Η αρχική δύναμη των 800 ενόπλων το Μάρτιο, συνεχώς αυξανόταν και μέχρι το Δεκέμβριο έφτασε τους 9.000 περίπου ενόπλους.

27. Οργάνωση-Δύναμη Εθνικού Στρατού: Το 1946 αποφασίστηκε σε συνεργασία με τη Βρετανική Κυβέρνηση, η οποία είχε αναλάβει τον εξοπλισμό και τον εφοδιασμό σε λοιπό υλικό, η δύναμη του Στρατού να μην υπερβεί τους 100.000 άνδρες για λόγους οικονομίας, αντί για τη δύναμη των 115.000 ανδρών που είχε προγραμματισθεί. Συγκροτήθηκαν τρία Σώματα Στρατού με ανάλογο αριθμό Μεραρχιών.

Ενώ ο Στρατός βρισκόταν στο στάδιο της ανασυγκροτήσεως και εκπαιδεύσεως, απροετοίμαστος και άπειρος για ειδικές επιχειρήσεις όπως είναι ο ανταρτοπόλεμος, από το Σεπτέμβριο αναγκάστηκε να εισέλθει στον αγώνα, καθώς η δύναμη 25.000 ανδρών της Χωροφυλακής κρίθηκε ανεπαρκής να αντιμετωπίσει τα συνεχώς αυξανόμενα κρούσματα στην ύπαιθρο.

28. Τακτική του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές με την τακτική του ανταρτοπολέμου απέβλεπαν:

- Στην προσβολή και συντριβή των απομονωμένων διασπαρμένων Εθνικών Δυνάμεων (Στρατιωτικά συνοριακά φυλάκια – Σταθμοί Χωροφυλακής) με σκοπό τον εξαναγκασμό τους σε σύμπτυξη προς τα αστικά κέντρα, εγκαταλείποντας έτσι την ύπαιθρο.
- Στην καταπόνηση και πτώση του ηθικού των Εθνικών Δυνάμεων, στην προσπάθεια τους να σπεύσουν παντού σε βοήθεια των προσβαλλόμενων μικρών τμημάτων και χωριών χωρίς αποτέλεσμα, καθώς οι Ένοπλοι Κομμουνιστές διέφευγαν ‘‘αμαχητί’’ προς άλλους χώρους.
- Στην τρομοκράτηση του πληθυσμού της υπαίθρου με εκτελέσεις, καταστροφές και λεηλασίες ώστε να τον εξαναγκάσουν να προσχωρήσει στους Κομμουνιστές, ή να τηρεί στο εξής φιλική στάση προς αυτούς, ή τέλος να εγκαταλείψει τα χωριά του και να συγκεντρωθεί στις πόλεις. Η τελευταία αυτή ενέργεια είχε ως συνέπεια τη δημιουργία οικονομικής εξαθλίωσης, δυστυχίας και ουσιαστικής αδυναμίας του κράτους να θρέψει τις στρατιές των προσφύγων, οι οποίοι κατά το τέλος του επόμενου έτους (1947) ανήλθαν σε 700.000.
- Στην καταστροφή των συγκοινωνιακών έργων και των έργων κοινής ωφελείας, με αποτέλεσμα το κράτος να περιέλθει σε αδυναμία να επιλύσει τα τεράστια αυτά προβλήματα.
- Στην άσκηση έντεχνης προπαγάνδας στο εσωτερικό και εξωτερικό, καθώς και στην οργάνωση κομμουνιστικών πυρήνων στον Εθνικό Στρατό, για διάβρωση και διάλυση των Μονάδων του.

29. Οι Εθνικές Δυνάμεις κατά την περίοδο αυτή αιφνιδιάστηκαν και περιορίστηκαν σε καθαρά αμυντική στάση. Εξάλλου, βρίσκονταν στο στάδιο της ανασυγκρότησης και εκπαίδευσης στα στρατόπεδα κι έτσι, στερούνταν την απαραίτητη δύναμη να καλύψουν όλη την επικράτεια. Τα υπάρχοντα Τάγματα Εθνοφυλακής ήταν ανεπαρκή. Ο αγώνας μέχρι τον Ιούλιο διεξαγόταν ουσιαστικά από τη Χωροφυλακή, οι άνδρες της οποίας κυριολεκτικά θυσιάστηκαν για την εξασφάλιση και προάσπιση της στοιχειώδους τάξης και ασφάλειας στην ύπαιθρο και δυστυχώς χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα, λόγω της φύσης του αγώνα. Τελικά, οι άνδρες των σταθμών Χωροφυλακής, υπό την πίεση των γεγονότων αναγκάστηκαν να συμπτυχθούν προς τα αστικά κέντρα, και να οργανωθούν σε ισχυρότερα συγκροτήματα λόχων και διλοχιών για να αντιμετωπίσουν τη συνεχώς αυξανόμενη ένοπλη κομμουνιστική απειλή. Από τον Ιούλιο και μέχρι το Δεκέμβριο, η ηγεσία των Ένοπλων Δυνάμεων κατήρτισε το σχέδιο επιχειρήσεων ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’, το οποίο επρόκειτο να εφαρμοσθεί το επόμενο έτος 1947, ενώ παράλληλα με τα Β΄ και Γ΄ Σωμάτα Στρατού κατήρτισε και διεξήγαγε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

30. Διεξαγωγή του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές άρχισαν τη δράση τους με την επίθεση κατά του Σταθμού Χωροφυλακής Λιτόχωρου στις 30 Μαρτίου 1946, παραμονή εκλογών, που είχε ως αποτέλεσμα τον φόνο 11 αστυνομικών και στρατιωτών. Μέχρι το Σεπτέμβριο πέτυχαν να εξουδετερώσουν τους Σταθμούς Χωροφυλακής των ορεινών περιοχών της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας. Στη συνέχεια, άρχισαν τις επιθέσεις εναντίον στρατιωτικών φρουρών, οι οποίες προστάτευαν τις παραμεθόριες πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Έτσι, στις 30 Ιουνίου 1946 αρχικά και κατόπιν την 1η Οκτωβρίου 1946, επιτέθηκαν εναντίον της Νάουσας και Σιάτιστας και στις 5 Ιουλίου 1946 εναντίον της Ποντοκερασιάς. Στις 13 Νοεμβρίου, 1.000 περίπου Ένοπλοι Κομμουνιστές επιτέθηκαν κατά της φρουράς Σκρα, την οποία αποτελούσαν δύο διμοιρίες. Στη συνέχεια επιτέθηκαν και εξουδετέρωσαν τις φρουρές Αρχαγγέλου, Νώτιας, Μανδάλου, Πλικάτι-Χιονάδων, Βάθης Κρουσίων και Νυμφαίου Φλώρινας, προκειμένου να ανοίξουν την ελληνογιουγκοσλαβική μεθόριο. Το Δεκέμβριο, 800 Ένοπλοι Κομμουνιστές εισήλθαν από τη Βουλγαρία και

προσέβαλαν τα χωριά Κυριακή και Κόρυμβο του Νομού Έβρου. Στα τέλη Δεκεμβρίου, επέδραμαν κατά της Δεσκάτης. Παράλληλα, είχε αρχίσει η δράση των Ένοπλων Κομμουνιστών στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα, όπου στις 30 Δεκεμβρίου επιτέθηκαν κατά της Υπάτης.

31. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, από τον Ιανουάριο 1946, οι κατά τόπους Ανώτερες Στρατιωτικές Διοικήσεις Πελοποννήσου, Θεσσαλίας και Μακεδονίας ανέφεραν περιοδικά, ότι γινόταν ανασυγκρότηση του ΕΛΑΣ, ο οποίος προοδευτικά ενισχυόταν και εξοπλιζόταν από Σερβία, Βουλγαρία και Αλβανία. Όταν το Μάρτιο του 1946 σημειώθηκε έντονη τρομοκρατική δράση με δολοφονίες, συλλήψεις και επιθέσεις κατά αστυνομικών σταθμών και προέδρων κοινοτήτων, η δράση αυτή αποδόθηκε από την Κυβέρνηση ως προσπάθεια του ΚΚΕ να τρομοκρατήσει τον πληθυσμό προκειμένου να απέχει από τις εκλογές.

32. Από τις 26 Ιουλίου 1946 που ανατέθηκε αποκλειστική αρμοδιότητα για την εξασφάλιση της τάξεως στον Εθνικό Στρατό, τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού ανέλαβαν και εκτέλεσαν προσχεδιασμένες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις ευρείας κλίμακας στις περιοχές: Καϊμακτσαλάν στις αρχές Αυγούστου, Πάικου από αρχές Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Ολύμπου αρχές Αυγούστου, Νοτίου Ολύμπου αρχές Νοεμβρίου, Κελεμπέκ (περιοχής Έβρου) μέσα Αυγούστου, Βερμίου μέσα Αυγούστου και τέλος Σεπτεμβρίου, Τιταρίου όρους το δεύτερο δεκαήμερο Αυγούστου, Όσσης από μέσα Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Κερδυλλίων μέσα Σεπτεμβρίου, Πιερίων τέλη Σεπτεμβρίου, Αλμυρού-Μαυροβουνίου το Σεπτέμβριο, Χασίων-Δεσκάτης τέλη Σεπτεμβρίου, Κρουσίων αρχές Οκτωβρίου, Βίτσι τέλη Οκτωβρίου, Καμβουνίων-Αντιχασίων τέλη Οκτωβρίου με αρχές Νοεμβρίου, Κόζιακα αρχές Νοεμβρίου και Πίνδου αρχές Οκτωβρίου. Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού πραγματοποίησε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στις περιοχές: Πάρνωνος αρχές Ιουλίου και τέλη Οκτωβρίου, Σπάρτης αρχές Ιουλίου, Φουρνά τέλος Αυγούστου και Νευροπόλεως τέλη Σεπτεμβρίου.

33. **Α**ποτελέσματα αυτών των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων ήταν η καταστροφή σημαντικών κρυσφήγετων και αποθηκών οπλισμού και λοιπού υλικού των Ένοπλων Κομμουνιστών, η εξάρθρωση των συγκροτημάτων και η αναθάρρηση των κατοίκων να επιστρέψουν στις εστίες τους.

Οι απώλειες κατά το έτος 1946 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 836 νεκρούς, 292 τραυματίες, 208 αιχμαλώτους και 100 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 126 νεκρούς (13 αξιωματικοί και 113 οπλίτες), 192 τραυματίες (6 αξιωματικοί και 186 οπλίτες), 194 αγνοούμενους και 208 συλληφθέντες οπλίτες.

Έτος 1947

34. Γενική Κατάσταση: Στις 21 Φεβρουαρίου 1947, η Αγγλική Κυβέρνηση ειδοποίησε την αντίστοιχη Αμερικανική, ότι από την 1η Απριλίου 1947, θα διέκοπτε κάθε βοήθεια προς την Ελλάδα και θα απέσυρε τα στρατεύματα από την χώρα, καθώς η άλλοτε κραταιά αυτοκρατορία βρισκόταν τότε στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης.

Η Κυβέρνηση των ΗΠΑ, αποδέχτηκε σχετική έκκληση της Ελληνικής Κυβερνήσεως και αποφάσισε να αναλάβει την ίδια ανασχετική στρατηγική με την προκάτοχό της, φράσσοντας το δρόμο μιας ενδεχόμενης καθόδου των Ρώσων στο Αιγαίο και τη Μέση Ανατολή, με την εξαγγελία ενός σχεδίου οικονομικής ανόρθωσης, του γνωστού ‘‘Δόγματος Τρούμαν’’ τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Τουρκία.

Στις 20 Μαρτίου 1947, μία εβδομάδα μετά την εξαγγελία του Δόγματος Τρούμαν, δολοφονήθηκε στη Θεσσαλονίκη ο Ζεύγος, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, ενώ δύο μήνες αργότερα, στις 20 Μαΐου 1947 ανακοινώθηκε ο αιφνίδιος θάνατος του Γ. Σιάντου, αρχηγού του ΚΚΕ κατά την κατοχική περίοδο.

Στα τέλη Μαΐου 1947, η εξεταστική επιτροπή του ΟΗΕ, ύστερα από τετράμηνη έρευνα, υπέβαλε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ πρακτικό στο οποίο αποφαινόταν ότι τον πόλεμο στην Ελλάδα υποκινούσαν δυνάμεις από το εξωτερικό και τον ενίσχυαν οι γειτονικές χώρες Αλβανία, Γιουγκοσλαβία και Βουλγαρία.

Τον Ιούλιο του 1947, στο Συνέδριο του Γαλλικού Κομμουνιστικού Κόμματος που έγινε στο Στρασβούργο, το ΚΚΕ με τον εκπρόσωπό του Μιλτ. Πορφυρογένη, εξήγγειλε την πρόθεση του να δημιουργήσει ξεχωριστό κομμουνιστικό κράτος. Κάτι τέτοιο όμως προϋπέθετε σταθερή κατοχή μιας πόλεως, την οποία θα χρησιμοποιούσε ως πρωτεύουσα και έδρα της Κυβέρνησης για διεθνή προβολή και προπαγάνδα, όπου θα δεχόταν τους διπλωματικούς εκπροσώπους των κομμουνιστικών χωρών. Ο Ζαχαριάδης, μη μπορώντας να εξασφαλίσει ένα τέτοιο αστικό κέντρο, παρά τις συνεχείς προσπάθειες, στις 23 Δεκεμβρίου 1947 προέβη στο σχηματισμό της ‘‘Πρώτης Προσωρινής Κυβέρνησης της Ελεύθερης Ελλάδας’’ με Πρωθυπουργό και Υπουργό Στρατιωτικών το Μάρκο Βαφειάδη, και Υπουργούς τους Γ. Ιωαννίδη, Μ. Πορφυρογένη, Π. Ρούσσο, Β. Μπαρτζώτα, Δ. Βλαντά, Λ. Στρίγγο και Π. Κόκκαλη. Δύο ημέρες αργότερα εξαπέλυσε την από καιρό σχεδιασμένη επίθεση κατά της Κόνιτσας, η οποία συγκέντρωνε τα πλεονεκτήματα για πρωτεύουσα του ανεξάρτητου κομμουνιστικού κράτους.

35. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Από τον Αύγουστο άρχισε στην περιοχή Δυτικής Μακεδονίας η οργάνωση των Ελαφρών Ταξιαρχιών, των Ταξιαρχιών Ιππικού και των Μεραρχιών, με παράλληλη κατάργηση των Αρχηγείων Περιοχών. Οι νέες Μονάδες εφοδιάζονταν με πυροβόλα, όλμους, καθώς και πλήθος από πολυβόλα και αυτόματα όπλα. Παράλληλα, υιοθετήθηκε σε μικρή όμως έκταση η εκπαίδευση σε μεθόδους του Τακτικού Στρατού. Η ηγεσία του Επαναστατικού Κομμουνιστικού Κόμματος ανήγγειλε την εθελοντική στράτευση οπαδών, στην πράξη όμως έγινε βίαια, με αποτέλεσμα ενώ τον Ιανουάριο του 1947 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ήταν 10.000 περίπου, το Δεκέμβριο του ιδίου έτους είχε ανέλθει στις 20.000 περίπου, παρά τις απώλειες που σημειώθηκαν στο μεταξύ.

36. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Μετά από πολύμηνη επιμονή της Στρατιωτικής Ηγεσίας της χώρας, το Μάρτιο του 1947, αποφασίστηκε η αύξηση του Στρατού σε 115.000 και της Χωροφυλακής σε 30.000 άνδρες. Η Ελληνική Κυβέρνηση αναγκάστηκε να επωμισθεί, την οικονομική επιβάρυνση της πρόσκλησης των επιπλέον 15.000 νεοσυλλέκτων.

Ο Στρατός τώρα διέθετε Στρατηγεία 1ης Στρατιάς και 3 Σωμάτων Στρατού, 7 Μεραρχίες (από τις οποίες 4 ορεινής συνθέσεως) και 2 ανεξάρτητες Ταξιαρχίες συνολικής δυνάμεως 60 Ταγμάτων Πεζικού και ανάλογο αριθμό Ταγμάτων και ισοδύναμων Μονάδων των άλλων Όπλων και Σωμάτων. Στα τέλη του 1947, λόγω της κρισιμότητας της κατάστασης, η δύναμη του Στρατού ανήλθε σε 150.000 άνδρες.

37. Διεξαγωγή του Αγώνα: Η τακτική την οποία η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών εφάρμοσε κατά την περίοδο αυτή ήταν κατά βάση η ίδια με του ανταρτοπολέμου, τον οποίο συντηρούσε στη Θράκη, Χαλκιδική και Πελοπόννησο. Χαρακτηριζόταν όμως από την επίμονη προσπάθεια και επιδίωξη:

- Να σταθεροποιήσει και να διευρύνει τις παραμεθόριες περιοχές της Μουργκάνας, του Γράμμου, του Βίτσι, του Καϊμακτσαλάν, του Μπέλες και της Χαϊντούς, τις οποίες έλεγχαν από το 1946.
- Να αμφισβητήσει σοβαρά τις ορεινές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ρούμελης και Ηπείρου, με εξορμήσεις και αιφνιδιαστικές επιθέσεις, μετά από συγκέντρωση όγκου δυνάμεων εναντίον της εκάστοτε επιλεγόμενης περιοχής και στη συνέχεια διασπορά, συγκέντρωση και επίθεση σε άλλη περιοχή.
- Να καταλάβει σημαντική πόλη στην ευρύτερη περιοχή για εγκατάσταση της ''Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης'' της οποίας τη συγκρότηση ανήγγειλε τελικά στις 24 Δεκεμβρίου 1947.

38. Η ηγεσία του Εθνικού Στρατού, συγκρότησε την 1η Στρατιά για την εφαρμογή του σχεδίου ''*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*'' με τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού στις περιοχές Ήπειρο-Θεσσαλία και Μακεδονία-Θράκη, αντίστοιχα.

Ανέθεσε στο Α΄ Σώμα Στρατού, την εφαρμογή ανάλογου σχεδίου για τη Ρούμελη, παράλληλα με την απασχόληση του στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο, καθώς και στα άλλα νησιά με τις κατά τόπους δυνάμεις της Χωροφυλακής. Γενικά, το σχέδιο ενέργειας ''*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*'' του Εθνικού Στρατού προέβλεπε:

<u>Στο 1ο στάδιο:</u> Τον εγκλωβισμό και στη συνέχεια την εκκαθάριση των περιοχών Ρούμελης-Θεσσαλίας και κατά σειρά των ορεινών συγκροτημάτων:

Δομοκού-Ξυνιάδας-Ρεντίνας και Οίτης-Γκιώνας,
Άνω Ρου Αχελώου-Αγράφων και Χασίων-Αντιχασίων-Καμβουνίων,
Ν. Πίνδου-Ζαγορίων, Ολύμπου-Πιερίων και Όσσης-Πηλίου.

<u>Στο 2ο στάδιο:</u> Την εκκαθάριση των περιοχών Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας μέχρι το Στρυμόνα ποταμό.

<u>Στο 3ο στάδιο:</u> Την εκκαθάριση Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης.

39. Κατά το 1ο στάδιο, η εφαρμογή του σχεδίου ''*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*'' είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα, αλλά εξελίχθηκε σε εκτεταμένο χώρο που ήταν αδύνατο να καλυφθεί από επαρκείς δυνάμεις. Η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών αντιλαμβανόταν αμέσως τους επιδιωκόμενους εγκλωβισμούς και έδινε εντολή στις μονάδες τους να διασπείρωνται έγκαιρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η επιχείρηση Νοτ. Πίνδου-Ζαγορίων, όπου τον Ιούλιο οι δυνάμεις των κομμουνιστών απέφυγαν τον εγκλωβισμό τους με ευρύ ελιγμό και στη συνέχεια προσέβαλαν με όγκο δυνάμεων την περιοχή δυτικά της Κόνιτσας, κινήθηκαν προς Νότο δημιουργώντας προς στιγμή ανησυχία στην περιοχή Ιωαννίνων και κατέφυγαν στην περιοχή Ζαγορίων, για να επανακάμψουν τελικά στις σταθεροποιημένες βάσεις τους της Μουργκάνας, του Γράμμου και της Δυτικής Μακεδονίας.

40. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κατά το έτος 1947, υλοποιώντας την τακτική του ανταρτοπολέμου, πραγματοποίησαν πάμπολλες καταστροφές συγκοινωνιακών και έργων κοινής ωφελείας, καθώς και πολλές προσβολές κατά μικρών και μεγαλύτερων κατοικημένων τόπων, όπως τα Καλάβρυτα, Αμαλιάδα, Γιαννιτσά, Αταλάντη και την περιοχή Θεσσαλονίκης. Υλοποίησαν την τακτική οργανωμένων επιθέσεων με όγκο δυνάμεων και με επιτελικά καταρτισμένα σχέδια, ενήργησαν εναντίον της Έδεσσας, Φλώρινας, Γρεβενών και Μετσόβου. Από το φθινόπωρο του 1947, προπαρασκεύασαν την επίθεση κατά της Κόνιτσας, χρησιμοποιώντας περισσότερες τακτικές δυνάμεις (5 ταξιαρχίες), την οποία προόριζαν για έδρα της ''Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης''. Η επίθεση εκδηλώθηκε στις 25 Δεκεμβρίου και διήρκεσε μέχρι τις 6 Ιανουαρίου 1948. Όλο αυτό το διάστημα οι Ένοπλοι Κομμουνιστές εξαπέλυσαν αλλεπάλληλες επιθετικές προσπάθειες οι οποίες διακρίνονταν από σφοδρότητα και επιμονή, χωρίς τελικά να επιτευχθεί η κατάληψη της Κόνιτσας, χάρη στην

αντίσταση της αμυνόμενης 75ης Ταξιαρχίας του Εθνικού Στρατού και την ποικιλότροπη βοήθεια των κατοίκων της πόλης.

Οι απώλειες από τις επιχειρήσεις του έτους 1947 υπήρξαν βαρειές και για τους δύο αντιπάλους. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 7.629 εξακριβωμένους νεκρούς, 4.617 αιχμαλώτους και 3.792 παραδοθέντες. Οι βίαια στρατολογηθέντες ανήλθαν σε 27.840. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού οι απώλειες ανήλθαν σε: 1.115 νεκρούς (104 αξιωματικοί και 1.011 οπλίτες), 2.935 τραυματίες (165 αξιωματικοί και 2.770 οπλίτες) και 989 αγνοούμενους (37 αξιωματικοί και 952 οπλίτες).

Έτος 1948

41. Γενική Κατάσταση: Το έτος 1948 που ο Εμφύλιος έφτασε στο σημείο της κρισιμότερης αναμέτρησης με τις πολύνεκρες μάχες, έλαβαν χώρα γεγονότα σημαντικού ενδιαφέροντος. Οι ΗΠΑ προσέφεραν αθρόα εισροή οικονομικής βοήθειας και εξοπλισμού στις Εθνικές Δυνάμεις. Σε αντιστάθμισμα η ''Κυβέρνηση του Βουνού'' έπαιρνε συνεχή υλική βοήθεια από τον Τίτο και ηθική από την ''Κομινφόρμ'', που είχε ιδρυθεί τότε για να ενισχύει τα κομμουνιστικά κόμματα της Ευρώπης και να συντονίζει τη δράση τους.

Στον εσωτερικό τομέα, η κυβέρνηση Σοφούλη πήρε αυστηρά μέτρα κατά των κομμουνιστών με την περισυλλογή και εξορία ορισμένων από αυτούς στην Ικαρία όπου λειτούργησαν διάφορα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, σε αντιστάθμισμα της εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών βίαιης στρατολογήσεως και προπαντός του επαχθούς μέτρου της απαγωγής 28.000 ελληνόπαιδων, τα οποία φυγάδευσαν σε γειτονικές κομμουνιστικές χώρες. Πρόσθετο λόγο για την, εκ μέρους της Κυβερνήσεως, λήψη μέτρων κατά των κομμουνιστών, αποτέλεσε και η δολοφονία του Υπουργού Χρήστου Λαδά. Στο στρατιωτικό τομέα, σημειώθηκε αλλαγή στην ηγεσία του Εθνικού Στρατού. Από τις 27 Οκτωβρίου 1948, ο Στρατηγός Αλέξανδρος Παπάγος ανέλαβε καθήκοντα Αρχηγού ΓΕΣ, θέση την οποία προηγουμένως κατείχε ο Αντιστράτηγος Γιατζής. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών, ο Ζαχαριάδης απομάκρυνε το Μάρκο Βαφειάδη λόγω διαφωνίας για τον τρόπο διεξαγωγής του πολέμου και ανέθεσε την αρχιστρατηγία στο Γούσια, την πρωθυπουργία της ''Κυβέρνησης του Βουνού'' ανέλαβε ο Ιωαννίδης, ενώ τη διεύθυνση του πολέμου ανέλαβε το Ανώτατο Πολεμικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελούσαν οι Ζαχαριάδης, Μπαρτζώτας, Βλαντάς, Γούσιας και Καραγιώργης.

42. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Ο στρατός των Ένοπλων Κομμουνιστών επιδόθηκε συστηματικά στην ανασυγκρότηση, συστηματική εκπαίδευση και ανάπτυξη μονάδων με τη μορφή τακτικού στρατού, χωρίς να εγκαταλείπει και την τακτική του ανταρτοπολέμου. Η νέα οργάνωση στηρίχθηκε σε Τάγματα των 450 ενόπλων, Ταξιαρχίες των 1.250 ενόπλων και σε Μεραρχίες. Η δύναμη του, παρά τις τεράστιες απώλειες που είχε στις επιχειρήσεις αποφασιστικής σημασίας και σε πληθώρα φονικών μαχών, αυξανόταν συνεχώς, λόγω του μέτρου της βίαιης στρατολογήσεως ανδρών και γυναικών που εφάρμοσε. Έτσι, στα τέλη του 1948 έφτασε τους 25.000 ενόπλους.

43. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Κατά το έτος αυτό, καθώς η δραστηριότητα των Ένοπλων Κομμουνιστών έφθασε στο κατακόρυφο της, αποφασίστηκε η αναδιοργάνωση του και η αύξηση της δύναμής του. Καταργήθηκε η Στρατιά, και η δύναμη του Τακτικού Στρατού αυξήθηκε σε 160.000 άνδρες (οργανωμένους σε Μεραρχίες των 9.000 ανδρών), της Εθνοφρουράς σε 50.000 άνδρες, ενώ η δύναμη της Χωροφυλακής περιορίστηκε σε 23-25.000 άνδρες περίπου. Ο εξοπλισμός του Εθνικού Στρατού ήταν άρτιος χάρη στην αμερικανική βοήθεια.

44. Διεξαγωγή των Επιχειρήσεων: Τόσο οι δυνάμεις των Ένοπλων Κομμουνιστών, όσο και οι Εθνικές Δυνάμεις, διεξήγαγαν τον αγώνα με ιδιαίτερο πείσμα. Η τακτική των Εθνικών Δυνάμεων παρέμεινε η ίδια, αποβλέποντας στον εγκλωβισμό και την καταστροφή του αντιπάλου. Αντίθετα, η τακτική των Ένοπλων Κομμουνιστών, ενώ δεν εγκατέλειψε τις βασικές αρχές του ανταρτοπολέμου (συγκέντρωση, αιφνιδιαστικό κτύπημα και αποχώρηση), χαρακτηριζόταν από μεθόδους διεξαγωγής τακτικού στρατού, δηλαδή οργάνωση και εκτόξευση επίθεσης για κατάληψη μιας τοποθεσίας, ή διεξαγωγή σταθερής άμυνας σε μια κατεχόμενη περιοχή. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές, το 1948, βρέθηκαν στο υψηλότερο επίπεδο της ισχύς τους. Οι βάσεις τους στο Γράμμο και το Βίτσι είχαν ισχυροποιηθεί με έργα αμυντικής οργανώσεως και υποστηρίζονταν με όλμους και πυροβολικό. Παράλληλα, εξακολούθησαν με την ίδια σφοδρότητα τις προσβολές εναντίον κατοικημένων τόπων και τις εμπλοκές με τις εθνικές δυνάμεις στην Πελοπόννησο, Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία, Θράκη και νησιά. Ιδιαίτερα όμως στη Ρούμελη, το Γράμμο και το Βίτσι διεξάγονταν επιχειρήσεις κανονικού πολέμου.

45. Επιχείρηση ''*ΧΑΡΑΥΓΗ*'' (15/4-26/5/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε με δύναμη τριών Μεραρχιών την εκκαθάριση της Ρούμελης από την παρουσία και τις καταστροφές των Ένοπλων Κομμουνιστών, των οποίων η δύναμη στις αρχές του έτους 1948 υπολογιζόταν σε 3.000 ενόπλους περίπου. Η επιχείρηση αυτή στέφθηκε από επιτυχία και έγινε εκκαθάριση της περιοχής.

46. Επιχείρηση ''*ΚΟΡΩΝΙΣ*'' (20/7-22/8/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Β΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας του Γράμμου, στην οποία η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν από 12.000 έως 15.000 περίπου. Το σχέδιο ενέργειας προέβλεπε την κατά μέτωπο επίθεση σε ολόκληρη την περιοχή, με δύο πτέρυγες ελιγμού κατά μήκος των ελληνοαλβανικών συνόρων. Η μία πτέρυγα, από Βορρά προς Νότο στην κατεύθυνση Νεστόριο-Αμμούδα-Αλεβίτσα-Φλάμπουρο-Γράμμο (υψ. 2520), ενώ η άλλη πτέρυγα από Νότο προς Βορρά στην κατεύθυνση Στράτσανη-Κάμενικ-Ασημοχώρι-Γράμμος (ύψ. 2520), απέβλεπαν στην αποκοπή της σύμπτυξης των κομμουνιστών προς την Αλβανία. Η επιχείρηση άρχισε στις 20 Ιουλίου, αλλά δεν εξελίχθηκε σύμφωνα με το σχέδιο, λόγω της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας και της πεισματώδους αντιστάσεως των κομμουνιστών. Η περιοχή επιχειρήσεων διαχωρίστηκε σε δύο ζώνες, αυτή του βόρειου Γράμμου όπου παρέμεινε το Β΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες) και του νότιου Γράμμου που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες), το οποίο εσπευσμένα ανακλήθηκε από την περιοχή Ρούμελης. Κατά τη διάρκεια αυτής της επιχείρησης καταλήφθηκαν διαδοχικά από μεν το Β΄ Σώμα Στρατού τα υψώματα Ταμπούρι, Σγουρό, Τρία Σύνορα, Αλεβίτσα και Φούσια, από δε το Α΄ Σώμα Στρατού, τα υψώματα Κλέφτης, Σμόλικας, Κάμενικ, Γκόλιο και Γράμμος (ύψ. 2520). Με τον τρόπο αυτό ολόκληρη η περιοχή του Γράμμου καταλήφθηκε από τον Εθνικό Στρατό, αφού όμως κατέβαλε βαρύ φόρο αίματος κατά τις φονικότατες μάχες που διεξήγαγε. Το μεγαλύτερο μέρος των Ένοπλων Κομμουνιστών διέφυγε τη νύκτα 20/21 Αυγούστου μεταξύ ελληνοαλβανικών συνόρων και υψώματος Αλεβίτσας προς το ορεινό συγκρότημα Βίτσι, όπου άρχισε δραστήρια την ανασυγκρότηση του και την οργάνωση της τοποθεσίας.

47. Επιχείρηση κατά Βίτσι (Αυγ.-Δεκ./48): Αμέσως μόλις διαπιστώθηκε η διαφυγή του μεγαλύτερου μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου (8.500 περίπου) προς το Βίτσι, στην περιοχή του οποίου βρίσκονταν άλλοι 1.500 περίπου, το Β΄ Σώμα Στρατού προσανατόλισε τις δυνάμεις του εναντίον τους και άρχισε την επίθεση, ώστε να μη δοθεί επαρκής χρόνος για ανασυγκρότηση και οργάνωση της τοποθεσίας. Αρχικά, οι δυνάμεις του Β΄ Σώματος Στρατού σημείωσαν μερικές επιτυχίες. Με την πάροδο όμως του χρόνου, η

δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών αφού ενισχύθηκε και από άλλες περιοχές, προέβαλε σθεναρή αντίσταση και ανέστειλε την επιθετική ορμή των Εθνικών Δυνάμεων. Στη συνέχεια, μεταπηδώντας στην επίθεση, ανέτρεψε τα εθνικά τμήματα από τις θέσεις τους και απείλησε να καταλάβει την πόλη της Καστοριάς, δημιουργώντας δοκιμασία στις τοπικές Εθνικές Δυνάμεις και πανικό στην τότε στρατιωτική και πολιτική ηγεσία της χώρας. Από την 1η Νοεμβρίου 1948, η διεύθυνση της επιχείρησης των Α΄ και Β΄ Σωμάτων Στρατού κατά του Βίτσι ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού, το οποίο αφού εκτέλεσε αρχικά μερικές επιτυχείς τοπικές επιχειρήσεις, στη συνέχεια δέχθηκε ισχυρή συντονισμένη επίθεση για τέσσερις συνεχείς μέρες, την οποία κατάφερε να αποκρούσει με επιτυχία. Στη συνέχεια, αφού σταθεροποίησε τις θέσεις του στο Βίτσι, παρέδωσε εκ νέου την ευθύνη της περιοχής αυτής στο Β΄ Σώμα Στρατού και στις 3 Δεκεμβρίου μεταφέρθηκε στην Πελοπόννησο για τις εκεί εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

Οι απώλειες του έτους 1948 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 16.382 νεκρούς, 8.065 συλληφθέντες, 8.763 παραδοθέντες και άγνωστο αριθμό τραυματιών. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 4.239 νεκρούς (330 αξιωματικοί και 3.909 οπλίτες), 15.308 τραυματίες (834 αξιωματικοί και 14.474 οπλίτες) και 2.328 αγνοούμενους (66 αξιωματικοί και 2.262 οπλίτες).

Έτος 1949

48. Γενική Κατάσταση: Το τελευταίο έτος του Εμφύλιου Πολέμου χαρακτηρίστηκε από την συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών, μετά την κατάληψη από τον Εθνικό Στρατό των ορεινών όγκων Βίτσι και Γράμμου. Αποφασιστικός παράγοντας για τη λήξη του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξε η απόφαση του Τίτο να κλείσει από τον Ιούλιο του 1949 τα σύνορα στους Ένοπλους Κομμουνιστές και να σταματήσει την παροχή σ' αυτούς πολεμικού υλικού και άλλης οικονομικής βοήθειας. Η απόφαση του Τίτο ήλθε ως αποτέλεσμα προηγούμενων συζητήσεων με τους Αμερικανούς για υποστήριξη, προτού διακόψει τους δεσμούς του με το Στάλιν. Στον εσωτερικό τομέα, μετά το θάνατο του Θεμιστοκλή Σοφούλη στις 26 Ιουνίου 1949, στην πρωθυπουργία ανήλθε ο μέχρι τότε αντιπρόεδρος Αλέξανδρος Διομήδης.

49. Οργάνωση και Δύναμη Αντιπάλων: Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών η δύναμη συνεχώς μειωνόταν κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους του Εμφυλίου, λόγω των μέτρων που είχε λάβει η Κυβέρνηση Σοφούλη και των σημαντικών απωλειών τους από τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και τις αιματηρές μάχες. Ο κυριότερος λόγος όμως υπήρξε το σφάλμα που διέπραξε ο Ζαχαριάδης με την απόφαση της 5ης Ολομέλειας, ο οποίος υποσχέθηκε στους σλαβόφωνους της Μακεδονίας την ίδρυση ξεχωριστού κράτους, με αποτέλεσμα πολλοί οπαδοί του άλλοτε ΕΑΜ, να δείχνουν αποστροφή στη συνέχιση ενός εθνικά προδοτικού πολέμου, του οποίου η αποτυχία διαφαινόταν παταγώδης. Παρά ταύτα, τον Αύγουστο του 1949 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ανερχόταν σε 16.000 ένοπλους (70 Τάγματα μειωμένης συνθέσεως και Διλοχίες καθώς και 132 πυροβόλα διαφόρων διαμετρημάτων), το Σεπτέμβριο είχε μειωθεί στις 4.000 και το Δεκέμβριο δεν υπερέβαινε τους 1.000.

Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, η δύναμη του σε συνδυασμό με τον κατάλληλο εξοπλισμό και την πείρα που απέκτησε, οδήγησαν στην οριστική συντριβή της ένοπλης κομμουνιστικής δράσεως.

50. Διεξαγωγή Επιχειρήσεων: Κατά το έτος 1949, από άποψη τακτικής, ενώ δεν υπήρξε καμιά μεταβολή εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών, από πλευράς Εθνικού

Στρατού εγκαταλείφθηκε η τακτική του εγκλωβισμού και εφαρμόσθηκε η τακτική των ‘‘νυκτερινών επιχειρήσεων και της αδιάκοπτης δίωξης’’. Καθορίσθηκε το δόγμα της εκκαθαρίσεως της χώρας με επιχειρήσεις από Νότο προς Βορρά, σε συνδυασμό, με μέτρα για την αποφυγή επανάκαμψης των Ένοπλων Κομμουνιστών στις περιοχές που είχαν εκκαθαριστεί.

Κατέστρωσε και εφάρμοσε σχέδια εκκαθαριστικών επιχειρήσεων όπως παρακάτω:

51. Σχέδιο Επιχειρήσεων ‘‘*ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ*’’ (Δεκ. 48-Ιουλ. 49): Από τις 19 Δεκεμβρίου 1948, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της Πελοποννήσου με την ΙΧ Μεραρχία, η οποία μεταφέρθηκε εσπευσμένα και τις δυνάμεις της Ανωτέρας Διοικήσεως Πελοπονήσου (ΑΣΔΠ), όπου η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν σε 2.500 περίπου. Η κύρια επιχείρηση περατώθηκε με επιτυχία μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 1949 και η πλήρης εκκαθάριση ολοκληρώθηκε από την ΑΣΔΠ μέχρι τον Απρίλιο. Το μέτρο της σταδιακής εκκαθαρίσεως της χώρας, με αρχή από την Πελοπόννησο, έδωσε την ευκαιρία στους Ένοπλους Κομμουνιστές να σημειώσουν προσωρινά ορισμένες εντυπωσιακές επιτυχίες στις πόλεις Νάουσα, Καρδίτσα και Καρπενήσι, το οποίο κατέλαβαν στις 18 Ιανουαρίου και το διατήρησαν για ένα μήνα μέχρι την ανακατάληψη του από τις Εθνικές Δυνάμεις, ύστερα από πεισματώδη αγώνα.

Χρονολογικά, οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και οι προσπάθειες αντιπερισπασμού εκ μέρους των αντιπάλων είχαν ως εξής:

Στις 12 Φεβρουαρίου, η ΙΙ Μεραρχία του Β΄ Σώματος Στρατού απέκρουσε επίθεση των Ένοπλων Κομμουνιστών, που απέβλεπε στην κατάληψη της Φλώρινας.

Στις 21 Μαρτίου, το Α΄ Σώμα Στρατού με τις μονάδες του πρόλαβε απόπειρα αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών και απέτρεψε επίθεσή τους κατά της Άρτας.

Από 1η έως 8 Απριλίου, το Α΄ Σώμα Στρατού απέτρεψε τη δημιουργία δυσμενούς καταστάσεως στην περιοχή νότια του Γράμμου διότι οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κινήθηκαν για συντριβή της VIII Μεραρχίας.

Στις 17 και 18 Απριλίου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επίθεση αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών κατά του Αμύνταιου.

Στις 17 Μαΐου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επιθετική ενέργεια των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι.

Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού από 5 Μαΐου μέχρι τέλος Ιουνίου, εκκαθάρισε πλήρως την περιοχή Θεσσαλίας και πέτυχε την συντριβή ολόκληρης της δύναμης του Γενικού Αρχηγείου Νότιας Ρούμελης των κομμουνιστών. Το Γ΄ Σώμα Στρατού, από 5 έως 8 Μαΐου εκκαθάρισε την περιοχή Αγγίστρου της Κεντρικής Μακεδονίας και από 4 έως 20 Ιουλίου την περιοχή Καϊμακτσαλάν.

52. Τελικές Εκκαθαριστικές Επιχειρήσεις κατά Βίτσι-Γράμμου (1-30 Αυγ. 49): Μετά την εμπέδωση της τάξεως στην Πελοπόννησο, Κεντρική Στερεά, Θεσσαλία και Κεντρική Μακεδονία, έγιναν τον Ιούλιο οι αναγκαίες συγκεντρώσεις των Μονάδων και των μέσων του Εθνικού Στρατού και τέθηκαν υπό τις διαταγές της Στρατιάς Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας (ΣΗΔΜ) για την τελική προσβολή του όγκου των Ένοπλων Κομμουνιστών στους ορεινούς όγκους Γράμμου και Βίτσι. Το γενικό σχέδιο του Αρχιστράτηγου με την επωνυμία ‘‘*ΠΥΡΣΟΣ*’’, περιλάμβανε τις εξής επί μέρους επιχειρήσεις: Την παραπλανητική ενέργεια κατά Βορείου Γράμμου (*‘‘ΠΥΡΣΟΣ Α’’*), την κύρια επιθετική ενέργεια κατά Βίτσι (*‘‘ΠΥΡΣΟΣ Β’’*) και την τελική επίθεση κατά Γράμμου (*‘‘ΠΥΡΣΟΣ Γ’’*).

53. Επιχείρηση ‘‘*ΠΥΡΣΟΣ Α*’’ (2-8 Αυγ. 49) κατά Βορείου Γράμμου: Σκοπός της ήταν η παραπλάνηση και εξαπάτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών σχετικά με την κύρια επίθεση που σχεδιάστηκε για τις 10 Αυγούστου εναντίον του Βίτσι. Επιδιωκόταν έτσι, η

απαγκίστρωση των δυνάμεων των κομμουνιστών του Γράμμου, η μεταπήδηση κομμουνιστών από Βίτσι στο Γράμμο και η συγκέντρωση Πυροβολικού των Εθνικών δυνάμεων στο Βίτσι, όπου θα λάμβανε χώρα η κύρια επίθεση. Η επιχείρηση αυτή που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (2 Μεραρχίες και 1 Ταξιαρχία), είχε διάρκεια από 2 έως 7 Αυγούστου και άριστα αποτελέσματα.

54. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Β*'' (10-16 Αυγ. 49) κατά Βίτσι: Σκοπός της κύριας αυτής επιχείρησης ήταν η ολοσχερής και τελική εκκαθάριση του Βίτσι. Σύμφωνα με το σχέδιο, προβλεπόταν η αιφνιδιαστική διείσδυση και κατάληψη της τοποθεσίας Τσούκα-Λέσιτς-Μπάρο, η οποία αποτελούσε την κύρια τοποθεσία άμυνας των κομμουνιστών. Στη συνέχεια, διεύρυνση του ρήγματος προς Βάρμπα-Καρμπέτσι, σε συνδυασμό με ενέργεια επί των κατευθύνσεων Ιεροπηγή-Σμαρδέσι-Καρμπέτσι και Μισοδάγιτσα-Πρεβόλ-Λαιμός, με σκοπό την απαγόρευση διαφυγής των δυνάμεων των κομμουνιστών προς Αλβανία. Τέλος, το σχέδιο προέβλεπε την εκκαθάριση της Χερσονήσου Πυξού. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Βίτσι υπολογιζόταν σε 8.000 περίπου. Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Β΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες και 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη Πυροβολικού και Αεροπορίας. Άρχισε στις 10 Αυγούστου και ύστερα από φονικότατες μάχες επτά ημερών στα υψώματα του Βίτσι, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων στις 17 Αυγούστου.

55. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Γ*'' (24-30 Αυγ. 49) κατά Γράμμου: Σκοπός της τελευταίας αυτής σημαντικής επιχείρησης, ήταν η ολοσχερής εκκαθάριση του τελευταίου οργανωμένου προπύργιου των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου. Το σχέδιο προέβλεπε ισχυρές, αιφνιδιαστικές ενέργειες σε βάθος, με σκοπό την κατάληψη των υψωμάτων Κόντρα Πολίγκα και Καλύβια Κατσαρά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, καθώς και στα υψώματα Τρία Σύνορα-Τσούμια, τα οποία θα αποτελούσαν την εξωτερική περίμετρο της κύριας αμυντικής τοποθεσίας των κομμουνιστών στο Γράμμο. Ταυτόχρονα, μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας, θα επιχειρείτο η διάρρηξη της τοποθεσίας με την κατάληψη των υψωμάτων Ψωριάρικα και Τσάρνο. Στη συνέχεια, προβλεπόταν η διεύρυνση του ρήγματος και η εκμετάλλευση της επιτυχίας στις κατευθύνσεις Τσάρνο-Φλάμπουρο-χωριό Γράμμος-ύψωμα Κιάφα και Φούσια-Γκουμπέλ-ύψωμα 2520 (Γράμμος) για την κατάληψη του και αποφυγή της διαφυγής της δύναμης των Ένοπλων Κομμουνιστών προς Αλβανία. Παράλληλα, προς το νότιο Γράμμο θα ασκείτο ισχυρή πίεση για συγκράτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών της περιοχής Κάμενικ-Πυρσόγιαννη και για απαγόρευση διαφυγής τους προς το εσωτερικό της Ηπείρου. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Γράμμου υπολογιζόταν σε 7.000 περίπου (από τους οποίους 1.500 περίπου είχαν διαφύγει από το Βίτσι). Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες, 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη πυρών Πυροβολικού και Αεροπορίας. Ο αγώνας άρχισε μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας στις 24 Αυγούστου. Κατόπιν σκληρού και αιματηρού αγώνα στα υψώματα του Γράμμου, για επτά συνεχείς μέρες, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων, ενώ αρκετοί Ένοπλοι Κομμουνιστές από τις 29 Αυγούστου διέρρευσαν προς την Αλβανία.

Οι απώλειες κατά το έτος 1949 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 11.635 νεκρούς, 2.145 συλληφθέντες και 6.835 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 2.769 νεκρούς (190 αξιωματικοί και 2.579 οπλίτες), 10.609 τραυματίες (664 αξιωματικοί και 9.945 οπλίτες) και 1.920 αγνοούμενους (83 αξιωματικοί και 1.837 οπλίτες).

Το Τέλος και οι Συνέπειες του Εμφυλίου

56. Με τη συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι και το Γράμμο έληξε ουσιαστικά ο Εμφύλιος Πόλεμος, ο οποίος από το 1944 είχε γίνει ο εφιάλτης των Ελλήνων και επισσώρευσε φοβερά δεινά στην πολύπαθη Ελλάδα. Υπολείμματα των Ένοπλων Κομμουνιστών, που δεν υπερέβαιναν τους χιλίους σε όλη την επικράτεια, δημιούργησαν διάφορα επεισόδια μέχρι τις αρχές του 1950, οπότε έληξαν οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των δυνάμεων του Εθνικού Στρατού. Οι συνέπειες όμως του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν ανυπολόγιστες για την Ελλάδα τόσο σε ανθρώπινες απώλειες, όσο και σε υλικές καταστροφές.

57. Απώλειες σε προσωπικό: Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Γύρου (Έτος 1943 έως 3 Δεκεμβρίου 1944), οι απώλειες σε νεκρούς από τη διαμάχη μεταξύ οργανώσεων του ΕΛΑΣ και εθνικών οργανώσεων ΕΔΕΣ – ΕΚΚΑ – ΠΑΟ κ.λ.π., συμπεριλαμβανομένων των κινημάτων της Μ. Ανατολής, τις δολοφονίες και εκτελέσεις τόσο από τον ΕΛΑΣ στις μάχες Πύργου, Καλαμάτας, Μελιγαλά, Γαργαλιάνων, Πύλου όσο και από την ΟΠΛΑ, τα Τάγματα Ασφαλείας και την Οργάνωση ΄΄Χ΄΄, ανήλθαν σε 21.000 περίπου.

- Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Γύρου (3 Δεκεμβρίου 1944 έως 12 Ιανουαρίου 1945), οι απώλειες σε νεκρούς ανήλθαν σε 44.000 περίπου.
- Κατά τη διάρκεια του Τρίτου Γύρου (31 Μαρτίου 1946 μέχρι τις αρχές 1950), οι συνολικές απώλειες για τις Εθνικές Δυνάμεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και οι Μονάδες Αμύνης Υπαίθρου (ΜΑΥ), ανήλθαν σε 16.734 νεκρούς (1.185 Αξκοί και 15.549 οπλίτες), 29.496 τραυματίες και 5.446 αγνοούμενους. Στους Ένοπλους Κομμουνιστές οι νεκροί ανήλθαν σε 38.421, καταμετρηθέντες στο πεδίο της μάχης. Με δεδομένο ότι εκ μέρους των κομμουνιστών καταβαλλόταν συστηματική προσπάθεια για την εξαφάνιση των νεκρών, θα πρέπει ο συνολικός αριθμός να πλησίασε τις 50.000. Ο αριθμός των τραυματιών από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών δεν είναι εύκολο να προσδιορισθεί, διότι καταβάλλονταν προσπάθειες διακομιδής τους στις γειτονικές βαλκανικές χώρες και επί πλέον ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς συμπεριλαμβανόταν στους συλληφθέντες ή παραδοθέντες. Οι Εθνικές Δυνάμεις συνέλαβαν 23.960, ενώ παραδόθηκαν άλλοι 21.544.

Από την πλευρά του άμαχου πληθυσμού οι απώλειες ανήλθαν σε 4.123 φονευθέντες από Ένοπλους Κομμουνιστές, 931 φονευθέντες ή ακρωτηριασθέντες από νάρκες και 28.000 απαχθέντα παιδιά (παιδομάζωμα).

58. Καταστροφές: Η αξία των ζημιών που προκλήθηκαν από καταστροφές έργων κοινής ωφελείας και άλλα αγαθά ανήλθε στο ποσό των 3.700.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης. Η συνολική αξία των καταστροφών γενικότερα στην Εθνική Οικονομία (ζημιές 100.000 οικιών, συντήρησης 700.000 προσφύγων, απώλεια ωρών εργασίας κ.λ.π.) ανήλθε στο ποσό των 30.000.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης.

Επίλογος

59. Η Ελλάδα, μετά την αποχώρηση των κατακτητών των Οκτώβριο του 1944, φορτισμένη από εσωτερικές πολιτικές διαμάχες δεκαετιών και εξουθενωμένη από τα δεινά του πολέμου και της κατοχής, βρέθηκε στη δίνη της διαμόρφωσης ζωνών επιρροής τόσο εκ μέρους της Σοβιετικής Ένωσης, όσο και εκ μέρους της Αγγλίας και κατέφυγε δυστυχώς σε ένοπλη εσωτερική αντιπαράθεση.

Ο Εμφύλιος Πόλεμος που διεξήχθηκε στην Ελλάδα από το 1944 μέχρι το 1949, μεταξύ των Ένοπλων Κομμουνιστών και Εθνικών Δυνάμεων αποδιοργάνωσε πλήρως το Ελληνικό κράτος σε όλους τους τομείς δραστηριότητας για μια εξαετία περίπου, περίοδο στην οποία τα

άλλα ευρωπαϊκά κράτη μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδόθηκαν στην ανασυγκρότηση τους. Έτσι, η χώρα οπισθοδρόμησε και έχασε την ευκαιρία για πρόοδο και ανάπτυξη.

Η φύση του πολέμου, ο ανταρτοπόλεμος, ήταν η πιο δύσκολη μορφή πολέμου, και διεξήχθηκε κυρίως σε ορεινές, δυσπρόσιτες και παραμεθόριες περιοχές, ο δε απολογισμός του υπήρξε θλιβερός σε έμψυχο και άψυχο υλικό, τίμημα βαρύ για τον ελληνικό λαό.

Καθοριστικοί παράγοντες για την έκβαση του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν: η Συμφωνία της Γιάλτας με την οποία η Ελλάδα παρέμεινε στη σφαίρα επιρροής των δυτικών συμμάχων, η έγκαιρη και άφθονη βοήθεια, αρχικά από την Αγγλία και αργότερα από την Αμερική προς την Ελληνική Κυβέρνηση, και τέλος η ρήξη μεταξύ Στάλιν και Τίτο και η διαφωνία μεταξύ Μάρκου και Ζαχαριάδη, γεγονός που αποστέρησε από τους Ένοπλους Κομμουνιστές την ηθική και υλική βοήθεια εκ μέρους της Γιουγκοσλαβίας και την ελευθερία διακινήσεως τους, με το κλείσιμο των συνόρων από τον Τίτο.

Έτσι, η μεγάλη εποχή της Εθνικής Αντίστασης κηλιδώθηκε από τη διαμάχη μεταξύ αντίπαλων αντάρτικων οργανώσεων, αφού κατέληξε στον Εμφύλιο Πόλεμο του 1944-1949, με φυσική συνέπεια τη φοβερή κρίση του Έθνους και τον διχασμό της συνείδησης του ελληνικού λαού.

Πιστεύουμε ότι ο ελληνικός λαός, που ήδη έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές και ό,τι άλλο συνέβαλε στην έκρηξη αυτού του πολέμου, δικαιούται τώρα να γνωρίσει τα Αρχεία του Εμφύλιου Πολέμου 1944-1949, που συμβάλλουν στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας και τον παραπέρα φρονιματισμό των Ελλήνων.

ΑΘΗΝΑ Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
Μάιος 1998

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
1	Αθήνα 12/3/1949	ΓΕΣ/Δνση Ιππικού - Τεθ/νων προς Α/ΓΕΣ	Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων Μονάδων και Σχολών του Όπλου Ιππικού - Τεθ/νων	1001/Β/10	26
2	Αθήνα 1/1/1949	ΓΕΣ/ΔΕΠΙΧ	Πίνακας των Μονάδων του Στρατού κατά την 1/1/1949	1002/Γ/1	40
3	Ιωάννινα 8/1/1949	VIII Μερ. προς Β΄ΣΣ/Α1	Έκθεση της κατάστασης στην Ήπειρο	1111/Α/138	42
4	Θεσ/νικη 14/1/1949	Γ'ΣΣ/Α1-Α2 προς ΓΕΣ	Έκθεση της επίθεσης κατά της Νάουσας	1127/Β/1	48
5	Αθήνα 14/1/1949	ΓΕΣ/Α1 (Σχης Διαμαντόπουλος) προς ΓΕΣ/Α2	Κατάσταση στη Νάουσα	1027/Β/19	53
6	Αθήνα 14/1/1949	ΓΕΣ/Α1/IV	Εκθεση επιθέσεως Κ/Σ κατά Νάουσας από 11-16 Ιαν. 49	1022/Α/1	54
7	Αθήνα 16/1/1949	Υ.Σ./ΓΕΣ/Α1 προς Αντγο Παπαδόπουλο Κ. (Δντη Γ΄ΣΣ)	Εξέταση επί προσβολής πόλεως Νάουσας	1022/Α/4β	67
8	Νάουσα 19/1/1949	Γεν. Αρχ. Κ.Σ. προς υφιστ. Δκσεις	Εκθεση για τη μάχη της Νάουσας & για τον Ελιγμό (8-18 Ιαν. 49)	1022/Ζ/1, 2	68
9	Αθήνα 8/3/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Γ΄ΣΣ	Παρατηρήσεις επί γεγονότων Νάουσας	1022/Α/3	82
10	Σ.Δ/Αρχηγ. 19/1/1949	ΔΣΕ/138 Ταξ .προς Ι Μερ.	Έκθεση για την επιχείρηση Καρπενησίου στις 19 Ιαν. 1949	1037/Β/33	84
11	Αθήνα 20/1/1949	ΓΕΣ/Α2/IV	Ανεφοδιαστική κίνηση συμμοριτών εκ των όμορων κρατών προς το εσωτερικό της Ελλάδος	1033/Β/170	90
12	Αθήνα 21/1/1949	Αρχιστράτηγος Παπάγος προς όλες τις Μονάδες	Ημερήσια Διαταγή Αρχιστρατήγου της 21 Ιαν. 1949	1027/Β/38	93
13	Αθήνα 24/1/1949	ΓΕΣ/Α2/IV	Μεταφορά πολεμικού υλικού.	1033/Β/172	95
14	Μανιάκι 26/1/1949	XV Μερ. προς Α΄ ΣΣ	Έκθεση επιχειρήσεων Μάλι-Μάδι-Μπούτσι (29/8-12/9/1948)	1012/Γ/48	99
15	Λάρισα 30/1/1949	Β΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση Επιχείρησης «ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ» (1-12 Ιαν 1949)	1110/Α/1	112
16	Αθήνα 24/1/1949	ΑΔΑ προς ΓΕΑ/Α1, ΓΕΣ/Α1, ΑΔΑ/Κ, ΔΑΥ/Α΄, Β΄, Γ΄, Α.Β. Λαρίσης, Αμερ. - Βρετ. Στρκή Αποστολή	Έκθεση δράσεως της Αεροπορίας κατά τη χρονική περίοδο από 1η Δεκεμβρίου μεχρι 31 Δεκεμβρίου 1948 (υπ' αριθ. 8)	1015/Δ/8	117

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
17	Λάρισα 30/1/1949	Β΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση Επιχείρησης 77 Ταξ. Περιοχής Βερμίου	1110/Α/2	124
18	ΣΔ/ΔΣΕ 31/1/1949	ΔΣΕ/ΧΙ Μερ. προς 107-18 Ταξ.	Ειδικό δελτίο πληροφοριών για την πόλη της Φλώρινας	1215/Α/99	132
19	ΣΔ/ΔΣΕ 6/2/1949	ΔΣΕ/Γεν. Αρχηγ. προς υφιστάμενες Δκσεις	Ειδικό δελτίο πληροφοριών για την περιοχή Φλώρινας – Αμυνταίου	1215/Α1/97	140
20	Αρχηγείο ΔΣΕ 31/1/1949	Γενικό Αρχηγείο Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδος προς Χ-ΙΧ-ΧΙ Μερ., Δνση Πυρ/κού, 14-103-108-107 Ταξιαρχ.	Διαταγή για κατάληψη της Φλώρινας	1157/Α/2	145
21	ΣΔ/ΔΣΕ 8/2/1949	ΔΣΕ/14 Ταξ. Πεζικού προς 580-589-601 Τάγμα	Δγη επιχειρήσεων για την κατάσταση στη Φλώρινα	1215/Α/198	149
22	ΣΔ ΙΙας Μερ. 7/3/1949	ΙΙα Μερ. Α/1 προς 3-21-22-77 Ταξ./Α1	Σχέδιο αμύνης τομέα Φλώρινας	1157/Β/6	152
23	Σιάτιστα 19/2/1949	3η Ταξ. προς ΙΙα Μερ./Α1	Έκθεση επιχείρησης 11-12-15 Φεβ 49 Φλωρίνης	1205/Β/7	157
24	ΣΔ ΙΙας Μερ. 16/2/1949	ΙΙα Μερ./Α1προς 3-21-22 Ταξ./Α1	Έκθεση Επιχείρησης κατά της προσβολής της Φλώρινας από τους συμμορίτες (11-2-1949 μεχρι 15/2-1949)	1157/Α/2(α)	162
25	Λάρισα 20/2/1949	Β΄ΣΣ /Α1 προς Δκτές Μερ.,-Ταξ., Ταγμάτων.	Διδάγματα από την μάχη της Φλώρινας	1111/Β/136	183
26	Νάουσα 27/2/1949	Γεν. Αρχ. Κ.Σ. προς υφιστ. Δκσεις	Εκθεση για τη μάχη της Φλώρινας (11-12 Φεβ. 49)	1022/Ζ/4	186
27	Λάρισα 12/2/1949	Β΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Εκθεση Επιχειρήσεων Φλώρινας (12-16 Φεβ. 49)	1022/Ε/1	199
28	Αθήνα 18/2/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Α΄, Β΄, Γ΄ ΣΣ, ΑΣΔΠ, Μερ., ΑΣΔΣΕ, ΑΔΑ	Διδάγματα από τη μάχη της Φλώρινας	1027/Β/91	212
29	Αθήνα 2/2/1949	ΓΕΣ/Α1 προς τους Δκτές ΣΣ, ΑΣΔ, Μερ.	Παρατηρήσεις επί του αγώνος - συστάσεις	1027/Α/2	215
30	Νεστόριο 4/2/1949	Ιη Μερ. προς 51-52-53 Ταξ./Α1	Σχέδιο ενέργειας	1152/Β/2	217
31	Σέρρες 10/2/1949	Δ.Ε. Σερρών /Α1 προς Γ΄ ΣΣ/Α1	Εκθεση Επιχ. Αχιλλεύς (6-10 Φεβ. 49)	1022/ΣΤ/5	225
32	Αθήνα 14/2/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΑΣΔΠ	Επιχειρήσεις Πελοποννήσου	1030/Β/8	233
33	Αθήνα 15/2/1949	Α΄ΣΣ/Α1 προς ΑΣΔΣΕ, ΣΔΘ, VIII-XV Μεραρχ., 83 περιοχή	Οδηγίες επιχειρήσεων	1090/Γ/4	235
34	Αθήνα 15/2/1949	Α'ΣΣ/Α1 προς ΑΣΔΕΣ-ΣΔΘ, VIII-XV Μερ., 83 περ.	Οδηγίες επιχειρήσεων	1445/8	240

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
35	Αθήνα 20/2/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Α΄, Β΄, Γ΄ΣΣ, ΑΣΔΗ, ΑΣΔΣΕ, Μερ., Ταξ.	Ποιοτική βελτίωση Μονάδων	1027/Α/6	242
36	Λάρισα 20/2/1949	Β΄ΣΣ /Α1 προς Δκτές Μερ.,-Ταξ., και. ΣΔΔΜ.	Αντιμετώπιση συμμοριτών	1111/Β/131	245
37	Σ.Δ/Αρχ. 21/2/1949	ΔΣΕ/Κλιμάκιο ΓΑΝΕ προς 139-144-172 Ταξ., Σχολή Αξκων ΚΓΑΝΕ	Διαταγή	1037/ΣΤ/9	246
38	Χαλκη-δόνα 22/2/1949	Υποτομέας Ν. Πετριτσίου προς Άπαντα Στηρίγματα	Σχέδιο ενέργειας Σ. Στηριγμάτων	1128/Α/26	248
39	Θεσ/νικη 24/2/1949	Γ'ΣΣ/Α1 προς ΔΕ Σερρών	Επιχείρηση Κερδυλλίων	1128/Α/28	251
40	Λάρισα 26/2/1949	Β΄ΣΣ /Α1 προς Ι-ΙΙ-Χ Μερ. ΣΔΔΜ, 77 Ταξ., Αργηγ. Γ ΄Κλάδου Β΄ΣΣ/Α8	Αντιμετώπιση συμμοριακών ενεργειών	1111/Β/162	255
41	Αθήνα 27/2/1949	Α΄ΣΣ/Α1	Έκθεση επιχ. Κάτω Ολύμπου (19 - 27 Φεβ. 1949)	1090/Α/2	258
42	Λάρισα 28/2/1949	Β΄ΣΣ /Α1 προς Ι-ΙΙ-Χ Μερ. ΣΔΔΜ, 77 Ταξ	Εκκαθάριση μετόπισθεν	1111/Β/167	268
43	Λάρισα 28/2/1949	Β΄ΣΣ /Α1 προς Ι-ΙΙ-Χ Μερ. ΣΔΔΜ, 77 Ταξ	Νυχτερινές Επιχειρήσεις	1111/Β/170	270
44	Αθήνα 1/3/1949	Α΄ΣΣ/Α1	Έκθεση επιχειρήσεως υψ. Νευρουπόλεως. Σχέδιο «ΑΜΑΖΩΝ» (24 Φεβ - 1 Μαρ 1949)	1090/Α/3	271
45	Αθήνα 2/3/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Απάσας μαχίμους Μονάδας	Διακριτικό αγώνος εις διακεκριμένας Μονάδας ή Τμήματα	1027/Β/98	276
46	Αθήνα 2/3/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΑΣΔΠ	Οδηγίες για την εδραίωση στην Πελοπόννησο (2η φάση)	1030/Β/10	277
47 1103α.	Σ.Δ. Ιης Μερ/χίας	ΔΣΕ	Περί εμφανίσεως τμημάτων του Εθνικού Στρατού ως ΛΟΚ	1037/Β/27	279
48	Θεσ/νικη 3/3/1949	Γ'ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση επί μελλοντικών ενεργειών	1128/Α/29	280
49	Αθήνα 7/3/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Δκτάς Α΄, Β΄, Γ΄ ΣΣ, ΑΣΔΑΝ, ΑΣΔΠ	Παρατηρήσεις επί παραλείψεων ηγητόρων	1027/Β/101	283
50	Αθήνα 9/3/1949	Α΄ΣΣ/Α1	Έκθεση επιχ. Αγράφων Δίωξη Ι και ΙΙ Μερ. Καταστροφή Θεσσαλού. (2 - 9 Μαρ. 1949)	1090/Α/4	285
51	Θεσ/νικη 13/3/1949	Γ΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Εκθεση Επιχειρήσεων Κεδρυλλίων - Φλαμούρι-Κρουσίων (1-12 Μαρ. 49)	1022/ΣΤ/7	301

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
52	Γύθειο 13/3/1949	Ελλην. Βασ. Χωροφυλακή/ Δνση Χωρ/κής Γυθείου προς ΑΔΧ/ Πελ/σου	Εξόντωση Συμμορίας Δουκάκου	1030/Β/13	314
53	Λάρισα 14/3/1949	Β΄ΣΣ /Α1 προς Όλες τις Μερ., -Ταξ., Ταγμάτων.	Συμμοριακός Αγώνας	1111/Γ/18	318
54	Σ.Δ/Αρχηγ. 16/3/1949	ΔΣΕ/Γεν. Αρχ. Νοτ. Ελλάδας προς Ι, ΙΙ Μεραρχ.	Διαταγή Επιχειρήσεων κατά της εχθρικής βάσης Άρτας	1037/ΣΤ/32	322
55	Θεσ/νικη 16/3/1949	Γ'ΣΣ/Α1 προς VII-XI Μερ., ΔΕ Σερρών, ΣΔΚΜ, 31 Ταξ.	Σχέδιο «ΑΜΥΝΤΑΣ»	1128/Α/41	326
56	Καβάλα 28/3/1949	VII Μερ./Α1 προς Δ/τες 25 Ταξ., ΣΔ Θράκης, ΤΣΕ Κομοτηνής, ΤΑ Ξάνθης	Τμήμα Σχεδίου «ΑΜΥΝΤΑΣ» που αφορά την VII Μερ.	1161/Ζ/12	331
57	Καβάλα 5/4/1949	VII Μερ./Α1 προς Δ/τες 25 Ταξ.,ΣΔ Θράκης, ΤΑ Θράκης, ΤΣΕ Κομοτηνής	Σχέδια ενεργείας «ΑΜΥΝΤΑΣ»	1161/Ζ/13	335
58	Θεσ/νικη 17/3/1949	ΣΔΚΜ/Α1 προς Γ΄ ΣΣ/Α1	Εκθεση Επιχειρήσεων Χαλκιδικής (13-24 Φεβ. 49)	1022/ΣΤ/6	337
59	Σ.Δ/Αρχ. 17/3/1949	ΔΣΕ/Ιη Μερ. προς 192-144 Ταξ., Ουλαμός Συντ. Κουτσοδόντη	Διαταγή	1037/ΣΤ/42	344
60	Αθήνα 18/3/49	Α΄ ΣΣ/Α1	Έκθεση Επιχ. Ρούμελης Απελευθέρωση Καρπενησίου (1 - 28 Φεβ. 1949)	1090/Α/1	347

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΙΠΠ. ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΘΕΜΑ: Ετησία ΄Εκθεσις
ΠΡΟΣ : Α/ΓΕΣ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΓΕΣ/20008/Α6/Σ
ΒΣΤ 902/12-3-49

1.- Υποβάλλεται συννημένως ετησία έκθεσις πεπραγμένων Μονάδων και Σχολών του Όπλου Ιππικού-Τεθωρακισμένων.-

2.- Αι αναφερόμεναι παρατηρήσεις και συμπεράσματα εξήχθησαν εκ της δράσεως των Μονάδων κατά την διάρκειαν του έτους και συνεπώς δέον τύχωσι της δεούσης προσοχής εκ μέρους των Δ/σεων διά την μελλοντικήν χρησιμοποίησίν των.-

Τ.Υ.
ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΦΙΛΟΠΟΙΜΗΝ
Ταξίαρχος
Δ/ντής Δ/νσεως Ιππ - Τεθ/νων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
- Γραφ. Αρχιστράτηγου-Γεν. Επιθ. Στρ.
- Α και ΒΥ/ΓΕΣ-ΑΚΛ-ΑΕΓ
- Α1-Α3 Δ/νσεις ΓΕΣ
- Α΄Β΄Γ΄ΣΣ
- ΑΣΔΑΝ-ΑΣΔΠ.
- Ι, ΙΙ, VII, VIII, IX, X, XI, XV, Μεραρχ.
- ΚΕΤ (4 αντίτυπα)
- 391 (ΙΙ) -392 (ΙΧ) -393 (ΧΙ) -394 (Α) Σ.Α.
(ανά τρία αντίτυπα)
- Σχολή Ιππικού (2) αντίτυπα
- Β. και Γ.Σ. Ιππικού (ανά 2 αντίτυπα)

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
Δ/ΝΣΙΣ ΙΠΠ-ΤΕΘ/ΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΤΟΥΣ 1948

1.- Σκοπός της παρούσης ΕΚΘΕΣΕΩΣ είναι να αναπτυχθή περιληπτικώς:
-Ποίαι Μονάδες υπήρχον κατά το τέλος του 1947
-Ποίαι Μονάδες ανεπτύχθησαν κατά την διάρκειαν του 1948.
-Ποία η χρησιμοποίησις και απόδοσις του όπλου κατά το 1948.
-Ποίαι κατευθύνσεις και ποία προοπτική διά την εξέλιξιν του Όπλου διά το 1949.

2.- Ποίαι Μονάδες υπήρχον κατά το τέλος του 1947

α. Τεθωρακισμένα
- ΚΕΤ
- 3 Σ.Α. (ΙΙ-ΙΧ-ΧΙ)
- 52 άρματα συγκεντρωμένα εις ΚΕΤ χωρίς να είναι δυνατή ούτε και η συντήρησις αυτών ελλείψει Προσωπικού.-

β. Ιππικόν
- Σχολή Ιππικού
- 8 ΄Εφ. ΄Ιλαι (1, 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15).

3.- Ποίαι Μονάδες ανεπτύχθησαν κατά το 1948
-΄Εν Σύνταγμα αναγνωρίσεως (394) Σ.Λ.
-Τρεις ΄Ιλαι Αρμάτων (381, 382, 383)
-Τρεις ΄Ιλαι Αναγνωρίσεως εξ' οχημάτων περισυλλογής (371, 372, 373)
-Δώδεκα Ουλαμοί μη αναγνωρισθέντες εισέτι.-

4.- Απόδοσις των Μονάδων του Όπλου

Α΄. ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑΙ ΜΟΝΑΔΕΣ

α) Κέντρον Εκπαιδεύσεως Τεθωρακισμένων

Ι.- Εκπαίδευσις
Από του Ιανουαρίου 1948 μέχρι τέλους Δ/βρίου εξεπαιδεύθησαν:
- Μόνιμοι Αξιωματικοί 24
- Υποψ. ΄Εφεδροι Αξ/κοι 30
- Στρατεύσιμοι 1100

ΙΙ. Αξιοποίησις Οχημάτων
Προέβη εις την αξιοποίησιν των 52 Αρμάτων ''ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ'' και οργάνωσε 3 ΄Ιλας αρμάτων προωθήσας ταύτας προοδευτικώς εις ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ-ΙΩΑΝΝΙΝΑ-ΛΑΡΙΣΑΝ.

Επεσκεύασε 74 οχήματα Α΄ Κατηγορίας εκ περισυλλογής. Ταύτα διέθεσεν εις τας διαφόρους Μονάδας και οργάνωσε 5 Ουλαμούς Τεθ/νων εις ΠΕΛ/ΝΗΣΟΝ και μίαν ΄Ιλην εις ΛΑΜΙΑΝ.-

ΙΙΙ.Συμμετοχή εις Επιχειρήσεις
Συνεκρότησε εξ' οχημάτων Α΄ Κατηγορίας και εκ του Προσωπικού του ΚΕΤ 9 Ουλαμούς Τεθ/νων διαθέσας τούτους δι' ασφάλειαν περιοχών από ΒΟΛΟΥ μέχρι ΚΑΛΑΜΩΝ.

Συμμετέσχε διά τμημάτων του εκ της οργανικής δυνάμεως εις τας επιχειρήσεις της ΠΑΡΝΗΘΟΣ διαλύσας ολόκληρον Συμμοριακό Συγκρότημα.-

Προέβη εις την οργάνωσιν των ΜΑΥ της περιοχής ΑΤΤΙΚΗΣ διά την καλυτέραν ασφάλειαν της περιοχής.

Γενικώς η δράσις του Κέντρου τούτου κατά το χρονικόν διάστημα του 1948 υπήρξεν λίαν αποδοτική. _

β) <u>394 (Λ) Συν/μα Αναγνωρίσεως</u>

Ι. <u>Οργάνωσις</u>

Συνεκροτήθη κατά τον μήνα Μάϊον, βάσει της υπ' αρίθ. 12002/Λ3/29-4-48 Δ/γης ΓΕΣ αρχικώς εκ των Ομ. Δ/σεως των δύο ανεξαρτήτων Ιλών ΠΕΛ/ΝΗΣΟΥ και ΒΟΛΟΥ ώς επίσης και μίας ΄Ιλης έξ' οχημάτων του ΚΕΤ.

΄Εδρα του Συν/τος ορίσθη ΑΘΗΝΑΙ.

Ελλείψει προσωπικού το Συν/μα αντιμετώπισεν αρκετάς δυσκολίας διά την συγκρότησίν του. Μέχρι τέλους του έτους 1948 δεν κατέστη δυνατή η αντικατάστασις του Προσωπικού (Χωροφυλάκων) μιας ΄Ιλης δι' οπλιτών Τεθ/νων.-

Από 25 Αυγούστου το Συν/μα μετεστάθμευσεν εις ΤΡΙΠΟΛΙΝ αντικατέστησαν εξ' όλοκλήρου το ΙΧον Σ.Α. αναχώρησαν δι' ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

ΙΙ. <u>Χρησιμοποίησις και απόδοσις Συν/τος</u>

Τόσον αι ευρισκόμεναι εις ΠΕΛ/ΝΗΣΟΝ δύο ανεξάρτητοι ΄Ιλαι και εν συνεχεία ολόκληρον το Συν/μα εχρησιμοποιήθησαν υπό της ΑΣΔΠ εις αποστολάς:

- Μάχης
- Ασφαλείας ζωτικών χώρων.
- Αναγνωρίσεως και εξερευνήσεως παντός είδους
- Συνοδείας φαλάγγων.

Λόγω της εντάσεως του συμμοριακού αγώνος εις ΠΕΛ/ΝΗΣΟΝ κατά το 2ον εξάμηνον του 1948 διετέθησαν επιπλέον 5 Ουλαμοί υπό του ΚΕΤ διά την εξασφάλισιν ζωτικών χώρων.-

Το Συν/μα διά των ιλών του συμμετέσχε εις τας κάτωθι σοβαράς επιχειρήσεις ενισχύσαν ικανοποιητικώς το Πεζικόν είτε διά την απόκρουσιν επιτιθεμένων συμμοριτών είτε διά την εκδίωξιν τούτων εκ προσβληθέντων κατωκημένων τόπων. Κατά τας επιχειρήσεις ταύτας επήνεγκεν αρκετάς απωλείας εις τους συμμορίτας απαγόρευσαν εν μέρει την λεηλασίαν και βιαίαν στρατολογίαν.

-ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑΣ	(6871)	την	5-7-48
-Κ. ΒΛΑΣΙΑΣ	(8058)	την	23-7-48
-ΡΙΖΩΜΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ Τ.	(7843)	την	15-8-48
-ΚΑΠΑ -ΠΥΡΓΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ		την	20-10-48
-ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ Η.	(9601)	την	26-11-48

Εκτός των ανωτέρω το Συν/μα διά της διατάξεώς του επέτυχε:

-Την ασφάλειαν ζωτικών χώρων.

-Την εξασφάλισιν της κινήσεως διαφόρων φαλάγγων.

-Την τόνωσιν και αναπτέρωσιν του ηθικού των κατοίκων της υπαίθρου.

ΙΙΙ. <u>Απώλειαι</u>

- Νεκροί Οπλίται 4
- Τραυματίαι Οπλίται 9
- Οχήματα
  - Α΄ Κατηγορίας 9
  - Β΄ Κατηγορίας 5

(γ) <u>391 (ΙΙ) Συν/μα Αναγνωρίσεως</u>

Το Σύν/μα μέχρι της 1-3-48 παρέμεινε εις ΛΑΡΙΣΑΝ. Κατόπιν της υπ' αριθ. Α.Π. 1457/2-3-48 Δ/γης Β΄ΣΣ το Συν/μα μείον ΄Ιλην Αναγνωρίσεως + ΄Ιλη Εφόδου μετεστάθμευσεν εις ΚΟΖΑΝΗΝ.-

Ι. <u>Εκπαίδευσις</u>

Δεν εγένετο συστηματική εκπαίδευσις ως προβλέπεται τοιαύτη εις Ειρηνικήν Περίοδον λόγω της ευρείας συμμετοχής του Συν/τος εις τας διεξαχθείσας και διεξαγομένας επιχειρήσεις.

Παρά ταύτα εγένετο, εις την έδραν του Συν/τος εκπαίδευσις εις διατεθέντας εκ του Πεζικού οπλίτας διά την απόκτησιν διαφόρων ειδικοτήτων (Ο-Χ, Χ-Π, ΟΕΚ) ούτως ώστε να καταστώσιν ικανοί διά την επάνδρωσιν Τεθ/νων Οχημάτων.

Εβελτιώθη και προωθήθη η εκπαίδευσις εις τα πληρώματα των Τεθ/νων ώστε εν ανάγκη να είναι δυνατόν να αντικαταστήση ο είς τον άλλον.-

Δεν κατέστη δυνατή η Τακτική εκπαίδευσις των οπλιτών της ΄Ιλης εφόδου καθόσον ολόκληρος η ΄Ιλη διετέθη διά την ασφάλειαν της Περιοχής λίμνης ΒΟΗΒΙΔΟΣ.

II. Αξιοποίησις Οχημάτων

Το Σύν/μα κατώρθωσε εντός μικρού σχετικώς χρονικού διαστήματος να αξιοποιήση 19 οχήματα Αναγνωρίσεως ΧΑΜΠΕΡ και 10 προσκοπικά ΧΑΜΠΕΡ συγκρότησαν εν συνόλω 6 Ουλαμούς των 3 οχημάτων αναγνωρίσεως και ενός προσκοπικού. Εκ των ανωτέρω έξ ουλαμών συνεκροτήθη μία ΄Ιλη και χρησιμοποιείται εις περιοχήν ΛΑΡΙΣΗΣ, οι δε έτεροι δύο εις περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ. Προβλέπεται συντόμως η ανάπτυξις εις την ΄Ιλην και των δύο Ουλαμών.

Το Συν/μα διά την αξιοποίησιν των οχημάτων τούτων συνήντησε πλείστας όσας δυσχερείας, διότι εκτός της ελλείψεως ανταλλακτικών διά την επισκευήν τούτων έδει να μεριμνήση και διά την τοποθέτησιν διαφόρων οπλισμού (ελλείψει του προβλεπομένου τοιούτου) επινοήσαν διαφόρους τρόπους διά την επιτυχίαν του σκοπού του.-

III. Συμμετοχή εις επιχειρήσεις

Το Συν/μα από της μετασταθμεύσεώς του εις ΛΑΡΙΣΑΝ ανέλαβεν την ασφάλειαν μέρους της περιοχής ταύτης ως επίσης και άπασαν την περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ μέχρι ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ-ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Διέθεσεν ολόκληρον την ΄Ιλην Εφόδου μετά του Ουλαμού Τεθωρακισμένων εις περιοχήν λίμνης ΒΟΗΒΙΔΟΣ διά την ασφάλεια της περιοχής ταύτης και την απαγόρευσιν διελεύσεως συμμοριτών εξ' ΟΡΘΡΥΟΣ προς ΚΙΣΣΑΒΟΝ-ΟΛΥΜΠΟΝ.-

Και τας δύο ταύτας αποστολάς η Ίλη εν συνεργασία μετά οργανωθεισών ΜΑΥ εξεπλήρωσε θαυμάσια είς σημείον ώστε να είναι σήμερον αδύνατος η μετακίνησις της Ίλης εκ της περιοχής ταύτης.

Το Συν/μα διά μιας Ίλης επίσης συμμετέσχε εις τας επιχειρήσεις ΚΟΡΩΝΙΔΟΣ διευκολύνας τα μέγιστα, το Πεζικόν εις την διάσπασιν και κατάληψιν καλώς οργανωμένων αμυντικώς τοποθεσιών. Εκ της συμμετοχής της Ίλης ταύτης ως και άλλων Ιλών Τεθ/νων και αρμάτων απεδείχθη ότι είναι το μόνον όπλο για την εξουδετέρωσιν των εχθρικών πολυβολείων των οποίων η Α/Α άμυνα είναι μειωμένη.

Κατά την διάρκειαν του έτους το Συν/μα συμμετέσχε διά των τμημάτων του εις τας κάτωθι επιχειρήσεις είτε διά την υποστήριξιν του Πεζικού είτε διά την ενίσχυσιν φρουρών προσβληθέντων υπό συμμοριτών:

-ΠΥΛΗ ΚΟΤΡΩΝΙ (Τρικάλων) (Σ. 6162) την 7-5-48.

-ΚΟΚΚΙΝΙΑ (Νεαπόλεως) (Ν.6105) την 8-5-48.

-ΚΟΤΡΩΝΙ (Τρικάλων) (Σ.6122) την 10-5-48.

-ΣΕΡΒΙΩΝ την 13-5-48.

-ΧΑΝΙ ΚΑΜΠΟΥΡΗ (Σαρανταπόρου) (Τ.0891) την 26-6-48.

-ΒΟΗΒΙΔΟΣ (Λαρίσης) την 22-6-48.

-ΚΟΠΑΝΕΣ-ΚΛΕΦΤΟΒΡΥΣΗ Περιοχή Γράμμου.

Επιχειρήσεις «ΚΟΡΩΝΙΔΟΣ»

-ΒΙΤΣΙ.

-ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Καστοριάς) την 10-10-48.

-ΒΙΓΛΑΣ (Σαρανταπόρου) (Τ.1090) την 5-10-48.

Εκτός των ανωτέρω ουσιωδών αποστολών το Συν/μα διά της στατικής διατάξεως των τμημάτων εξασφάλισεν:

-κατωκημένους τόπους ζωτικής σημασίας.

-κίνησιν φαλάγγων αυτοκινήτων διά τον ανεφοδιασμό των Μονάδων.

Δεν νοείται σήμερον σχηματισμός φάλαγγος άνευ της συνοδείας Τεθ/νων.

-κίνησιν επισήμων προσώπων.

IV. Απώλειαι

Νεκροί:	Αξιωματικοί	3
	Οπλίται	8
Τραυματίαι:	Αξιωματικοί	2
	Οπλίται	21
Οχήματα:	Α΄ Κατηγορίας	17
	Β΄ Κατηγορίας	5

δ) 392 (ΙΧ) Συν/μα Αναγνωρίσεως

Εν αντιθέσει με τα Α΄ και ΧΙ Συν/τα το ΙΧ Συν/μα λόγω εξαιρετικών τακτικών αναγκών εκινήθη διαδοχικώς από ΤΡΙΚΑΛΩΝ -ΛΑΡΙΣΗΣ - ΛΑΜΙΑΣ - ΚΟΡΙΝΘΟΥ - ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ συμμετάσχων εις πλείστας όσας επιχειρήσεις.

Το Σύνταγμα τούτο εδοκιμάσθη περισσότερον των λοιπών τοιούτων λόγω των συχνών μετασταθμεύσεων και διαθέσεώς του από Μ.Μ εις ετέραν τοιαύτην.

Η μετακίνησις ολοκλήρου Συν/τος και μάλιστα η υπαγωγή υπό άλλην Μονάδα δυσχεραίνει τα μέγιστα την Διοικητικήν μέριμνα καθ' όσον ως κατ' εξοχήν Τεχνικόν Όπλον έχει ανάγκη παντοίων εργαλείων και ανταλλακτικών άτινα δεν είναι δυνατόν να εφοδιασθώσιν αμέσως υπό της Μ.Μ. εις ην υπάγεται προσωρινώς.

Έκαστον εκ των οχημάτων Α΄ Κατηγορίας του Συν/τος διήνυσε κατά μέσον όρον κατά την διάρκεια του έτους 5-6 χίλ. μίλλια.-

I. Εκπαίδευσις

Και εις το ΙΧον Σ.Α. δεν εγένετο συστηματική εκπαίδευσις λόγω αφ' ενός των συχνών μετακινήσεων και αφ' ετέρου της συμμετοχής των τμημάτων του εις επιχειρήσεις.

Κατεβλήθη προσπάθεια εκ μέρους του Συν/τος και επετεύχθη κατά την διάρκειαν του έτους η βελτίωσις της αρχικής εκπαιδεύσεως των οπλιτών εις σημείον ώστε τα πληρώματα των Τεθ/νων να δύνανται να εναλάσσωνται εις τα καθήκοντά των εντός οχήματος.

Ελλείψει εφεδρικού Προσωπικού διά τας κυρίας ειδικότητας (Χ-Π, Ο-Χ) το Συν/μα εξεπαίδευσεν αρκετούς οδηγούς εσωτερικής καύσεως ως επίσης και οπλίτας δευτερευουσών ειδικοτήτων ούτως ώστε να δύναται να αναπληρώνη τα δημιουργούμενα κενά λόγω απωλειών.

Προώθησε την εκπαίδευσιν των Αξ/κων και Οπλιτών εις τα του Ναρκοπολέμου διά των διαλέξεων και επιδείξεων υλικού Ναρκοπολέμου παρ' ειδικού Αξ/κου του Μηχανικού.

Ελλείψει Αξ/κών Ουλαμαγών εξεπαίδευσε κατόπιν Δ/γης της Δ/νσεως 4 εκ των καλυτέρων Υπαξ/κών ίνα εν ανάγκη τοις αναθέση την Δ/σιν Ουλαμών Τεθ/νων.-

II. Συμμετοχή εις Επιχειρήσεις

Μέχρι την 1-3-48 το Συν/μα παρέμεινε εις ΤΡΙΚΚΑΛΑ διά την ασφάλειαν της Περιοχής ταύτης. Από 2-3-48 το Συν/μα μετεστάθμευσε εις ΛΑΡΙΣΑΝ λόγω μετακινήσεως του ΙΙου Σ.Α. εις ΚΟΖΑΝΗ.

Την 9-4-48 το Συν/μα - Ίλη εκκινήθη οδικώς προς ΛΑΜΙΑΝ διά την συμμετοχήν του εις τας επιχειρήσεις της ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

Την 28-4-98 μετεκινήθη, θαλασσίως εις ΚΟΡΙΝΘΟ και εκείθεν εις ΤΡΙΠΟΛΙΝ υπό τας Δ/γας της ΑΣΔΠ. Καθ' όλον το διάστημα τούτο, μία Ίλη του Συν/τος ευρίσκετο εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ υπό τας αμέσους Δ/γας της ΥΙΙΙ Μεραρχίας.

Κατόπιν της μετασταθμεύσεως του Α΄ Σ.Α. εις ΤΡΙΠΟΛΙΝ το ΙΧ Σ.Α.- μείον δύο Ουλαμοί μετεστάθμευσεν εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ συγκεντρωθέν ολόκληρον εις την

περιοχήν ταύτην. Οι δύο Ουλαμοί μετεκινήθησαν την 24-12-48 εις ΑΓΡΙΝΙΟΝ όπου και παραμένουσι εισέτι.

Κατά την διάρκειαν του 1948 το Συν/μα συμμετέσχε διά τμημάτων του εις τας κάτωθι επιχειρήσεις ανακουφίσας τα μέγιστα το Πεζικόν:

-ΦΑΡΣΑΛΩΝ την 5-2-48 την 6-4-48

και ΑΣΦΑΚΑΣ (Σ.9568) την 11-4-48

-ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΥ (Ρ.9468) την 17-6-48

-ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ την 10-7-48

-ΓΛΥΚΥ (Σ.7814) την 29-8-48.

-ΠΑΝΑΓΙΑ (Ρ.7356) την 17-9-48.

Επιχειρήσεις «ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ»

-ΝΕΓΡΑΔΕΣ (Σ.8872) την 18-9-48

-ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΝ (Σ.9204) την 23-9-48

-ΒΟΥΛΤΣΙΑ (Σ.2014) την 26-10-48

-ΠΑΡΑΜΥΘΕΙΑ (Ρ.7130) την 20-11-48

-ΚΑΜΠΟΣ ΔΕΣΠΟΤΗ την 5-11-48

Εκτός των ανωτέρω το Συν/μα διά της διατάξεως των τμημάτων εις τας περιοχάς εις ας έδρασεν (ΘΕΣΣΑΛΙΑ-ΡΟΥΜΕΛΗ-ΠΕΛ/ΝΗΣΟΣ-ΗΠΕΙΡΟΣ) εξησφάλισεν:

-κατωκημένους τόπους ζωτικής σημασίας
-κίνησιν φαλαγγών διά τον ανεφοδιασμόν των Μονάδων.
-κίνησιν επισήμων προσώπων.

III. Συνολικαί Απώλειαι του Συν/τος

Νεκροί:	Αξιωματικοί	2
	Οπλίται	5
Τραυματίαι:	Αξκοί	6
	Οπλίται	27
Οχήματα:	Α΄ Κατηγορίας	12
	Β΄ Κατηγορίας	8

ε) 393 (ΧΙ) Σύν/μα Αναγνωρίσεως

Έδρα του Συν/τος καθ' όλην την διάρκειαν του έτους

Χάριν εις την αναπτυχθείσαν πρωτοβουλίαν υπό της Δ/σεως και τας καταβληθείσας υπερανθρώπους προσπαθείας εκ μέρους των Αξ/κων και οπλιτών του Επιτελείου και της Ίλης Δ/σεως, επετεύχθη ώστε το Συν/μα τούτο να αναπτύξη επί πλέον της Συνθέσεώς του 12 Ουλαμούς εξ' οχημάτων εκ περισυλλογής ικανοποίησαν πλήρως απάσας τας τακτικάς ανάγκας του Γ΄ΣΣ. Επί πλέον Ίλη του Συν/τος συμμετέσχε επιτυχώς εις τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ και ΒΙΤΣΙ.

Εκ παραλλήλου το Συν/μα δεν υστέρησε εις την λήψιν μέτρων διά την ανωτέραν εγκατάστασιν του Συν/τος εις το διατεθέν νέον Στρατόπεδον εκτελέσαν προς τούτο διάφορα έργα.

I. Εκπαίδευσις

Από την αρχήν του έτους 1948 μέχρι τέλους εξεπαιδεύθησαν οι κάτωθι Αξ/κοι και Οπλίται:

- Αξιωματικοί

Ένδεκα (11) μόνιμοι και Έφεδροι μη εκπαιδευθέντες ουδόλως εις τα Τεθ/να. Η εκπαίδευσις διεξήχθη κανονικώς ως προβλεπεται τοιαύτη εις ΚΕΤ των Αξ/κών τούτων υποστάντων εγγράφους εξετάσεις.

Οκτώ (8) Μόνιμοι και Έφεδροι Αξ/κοί εις τα άρματα Μάχης.-

- Οπλίται

-Εις την βασικήν εκπαίδευσνιν και εν συνεχεία εις τας ειδικότητας Χ-Π, Ο-Χ, Ο-Μ. 46 οπλίτες κληθέντες δι' ατομικών προσκλήσεων.-

-Εις την εκπαίδευσιν εις τας ανωτέρω ειδικότητας 103 οπλίται διατεθέντες εκ του Πεζικού.-

-Εις την εκπαίδευσιν οδηγών ΚΑΡΡΙΕΡΣ 25 οπλίται διατεθέντες εκ του Πεζικού.

-Προώθησε την εκπαίδευσιν 156 οπλιτών απασών των ειδικοτήτων διατεθέντων εκ του ΚΕΤ.-

-Εξεπαίδευσε αριθμό οπλιτών της Ίλης Εφόδου, εις τα του Ναρκοπολέμου διά την διάθεσιν ενός Συνεργείου εις εκάστην Ίλην αναγνωρίσεως.

-Γενικώς το Σύνταγμα κατά την διάρκειαν του έτους 1948 κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια ευνοουσών προς τούτο και των ειδικών συνθηκών διά την προώθησιν της εκπαιδεύσεως εις Αξκούς και Οπλίτας.

II. Αξιοποίησις Οχημάτων

Το Συν/μα παρέλαβε εκ του ΟΔΙΣΥ κατά το έτος 1947-1948 τα κάτωθι οχήματα Α΄ Κατηγορίας τα οποία προοδευτικώς επεσκεύασε κατά το 1948:

-Είκοσι τρία (23) ΓΚΡΕΥ-ΧΑΟΥΝΤ εξ' αυτών τέσσερα (4) διετέθησαν εις ΚΕΤ.

-Είκοσι πέντε (25) ΟΥΑΪΤ εξ αυτών δέκα (10) διετέθησαν εις ΙΙον Σ.Α.

-Δέκα εννέα (19) ΣΚΑΟΥΤ-ΚΑΡ.

-Δώδεκα (12) ΣΤΑΝΓΚ-ΧΑΟΥΝΤ

-Εννέα (9) ερπυστριοφόρα ΣΤΙΟΥΑΡΤ

-Δώδεκα (12) ημιερπυστιοφόρα ΝΤΑΪΜΟΝ

Εξ αυτών τρία (3) διετέθησαν εις ΙΙ Σ.Α. και δύο (2) εις ΚΕΤ.-

-Δεκατέσσερα (14) ΧΑΜΠΕΡ μεγάλα εξ' ων 8 διετέθησαν διά στατικάς αποστολάς και τα υπόλοιπα χρησιμοποιούνται υπό του Συν/τος.

- Δύο (2) ΣΕΡΜΑΝ.
- Δύο (2) ΜΑΡΜΟΝ ΧΑΡΙΓΚΤΩΝ.

Άπαντα τα ανωτέρω οχήματα επηνδρώθησαν δι' οπλιτών Τεθ/νων και Πεζικού και χρησιμοποιούνται εντατικώς εις τον διεξαγόμενο αγώνα.-

Διά την επισκεύην των οχημάτων τούτων άτινα ευρίσκοντο εις αθλίαν κατάστασιν ηργάσθησαν εντατικώς (πολλάκις επί 24ώρου). Οι αρμόδιοι Αξ/κοι και οπλίται του Συν/τος με μοναδικόν σκοπόν την αξιοποίησιν των οχημάτων τούτων διά την ενίσχυσιν των λοιπών τμημάτων.

III. Συμμετοχή εις Επιχειρήσεις

Το Συν/μα διά της διατάξεως των τμημάτων του από ΕΒΡΟΥ μέχρι ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ ηδυνήθη να ανταποκριθή πλήρως εις τας ανατεθείσας αποστολάς, αποκρούσαν επιτυχώς τας διαφόρους επιδρομάς και προσβολάς κατωκημένων τόπων υπό των συμμοριτών.

Πλήν των συνήθων αποστολών το Συν/μα διά των τμημάτων του συμμετέσχε εις τας κάτωθι σοβαράς επιχειρήσεις:

Εις τας επιχειρήσεις κατά των συμμοριτών των προσβαλλόντων διά του Πυρ/κου την ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ κατά την 28-11-48. Εις την άμεσον επέμβασιν των Τεθ/νων

οφείλεται κατά μέγα μέρος η εξ όλοκλήρου διάλυσις και αιχμαλωσία του συγκροτήματος των Συμμοριτών.

-ΤΟΥΛΟΥΜΠΑΡ-ΠΑΠΑΔΕΣ (Δράμας)

-ΚΟΡΩΝΑΣ (Κιλκίς) την 13-6-48.

-ΜΑΥΡΟΚΛΗΣΙΟΝ (7207) την 5-9-48

-ΒΙΤΣΙ (υψ. 1386-Μπέλα Βόδα (Ν.5659) από 16-18/10-48.

-Εις τους αγώνας ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ υπό του μικτού απ/τος Τεθ/νων από 20-25/10-48.

-ΓΕΦΥΡΟΥΛΙ Ρ(2998) την 4-11-48

-ΟΡΜΥΛΙΑ (Χαλκιδικής) την 12-12-48

-ΕΔΕΣΣΗΣ την 22-12-48

-ΑΡΔΕΑΣ την 27-12-48

-ΝΑΟΥΣΗΣ την 22-12-48.

Εκτός των ανωτέρω το Συν/μα διά μιας Ίλης συμμετέσχε με άριστα αποτελέσματα εις τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ συνδράμων το Πεζικόν διά την κατάληψιν ζωτικών αντικειμενικών σκοπών ως τοιούτων ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ-ΓΚΡΟΥΣΣΙΑΣ-ΑΜΜΟΥΔΑΣ-ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ.

Γενικώς η δράσις του Συν/τος κατά το 1948 ήτο τοιαύτη ώστε οΔ/ντης του Γ΄ΣΣ του να εκφρασθή λίαν κολακευτικώς ότι «Τα Τεθ/να έσωσαν την κατάστασιν παντού όπου επενέβησαν».

IV.Απώλειαι

Νεκροί:	Αξιωματικοί	0
	Οπλίται	19
Τραυματίαι:	Αξιωματικοί	5
Οπλίται		67
Οχήματα:	Α΄ Κατηγορίας	
	Β΄ Κατηγορίας	5

στ) ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΤΕΘ/ΝΩΝ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %

Αξιωματικοί	15%	Νεκροί-Τραυματίαι	20
Οπλίται	10%	Νεκροί-Τραυματίαι	169
Οχήματα		Α΄ Κατηγορίας 25%	63

Το πλείστον των απωλειών οφείλεται εις τας νάρκας και τα Μπαζούκας του εχθρού, η χρησιμοποίησις των οποίων ενετάθη μετά τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ με τον σκοπόν να εξουδετερωθή η δράσις των Τεθ/νων.

Η χρησιμοποίησις των Τεθ/νων κατά την νύκτα υπήρξε επίσης αιτία πολλών απωλειών. Καίτοι η νυκτερινή χρησιμοποίησις αντιδείκνυται εν τούτοις πολλάκις επεβλήθη εκ τακτικών αναγκών.-

Παρά ταύτα η δράσις των Τεθ/νων ουδόλως εμειώθη παρά την αύξουσαν πρόοδον των απωλειών.

ζ) ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΕΘ/ΝΩΝ

Ι. Επί της οργανώσεως και αναπτύξεως των Τεθ/νων

Κατά το 1948 το Όπλον των Τεθ/νων υπερεδιπλασιάσθη διά της συγκροτήσεως επί πλέον 1 Συν/τος Αναγνωρίσεως 6 Ιλών Τεθ/νων και 3 Ιλών Αρμάτων.

Εις τούτο συνετέλεσε η πίστις του όπλου επί της μεγάλης συμβολής των Τεθ/νων εις τον παρόντα αγώνα και η μετά φανατισμού υπό τούτου αξιοποίησις παντός εκ περισυλλογής κατεστραμμένου Τεθ/νου Συμμαχικού Οχήματος.

Παρά πάσας τας δυσχερείας αίτινες παρενεβλήθησαν ελλείψει επαρκούς προσωπικού διά την επάνδρωσιν των Νέων Μονάδων, ελλείψη ειδικών Συνεργείων επισκευών εν τούτοις κατέστη δυνατό κατά την περίοδο της μεγαλυτέρας εντάσεως του αγώνος του έτους τούτου το όπλον να ευρίσκεται εις την μεγαλυτέραν ανάπτυξίν του και ως εκ τούτου να επιτύχη το μέγιστον της αποδόσεώς του.-

II. Επί της χρησιμοποιήσεως των Τεθ/νων

Τα Τεθ/να καθ' όλον το έτος εχρησιμοποιήθησαν εντατικώς και πολλάκις μέχρις εξαντλήσεως του ορίου της αποδόσεως των οχημάτων.

Παρά ταύτα χάρις εις την επιμελημμένην συντήρησιν του υλικού, ήτις κατέστη συνείδησις εις τα Στελέχη και τους Οπλίτας των Τεθ/νων αι Μονάδες των Τεθ/νων διετήρησαν όλα τα οχήματά των εις καλήν κατάστασιν και πάντοτε έτοιμα προς κίνησιν και χρησιμοποιήσιν.

Πολλάκις η χρησιμοποίησις των Τεθ/νων υπό των Μ.Μονάδων δεν ήτο η ενδεδειγμένη. Επανειλημμέναι Δ/γαι εξεδόθησαν υπό του ΓΕΣ διά την καλήν χρησιμοποίησιν και προς αποφυγή προώρου φθοράς των οχημάτων και απωλειών.

Συνηθέστατα εχρησιμοποιήθησαν άνευ αποχρώντος λόγου όπως κινηθώσι κατά την νύκτα, πολλάκις μόνα των άνευ Πεζικού. Η τοιαύτη χρησιμοποίησις είχε κατά κανόνα απώλειαν οχημάτων και προσωπικού εκ ναρκών και Μπαζούκας.

Πολλάκις εχρησιμοποιήθησαν εις διαφόρους αποστολάς κατά περιπόλους εξ 1 Μόρμον και 1 Σκάουτ παρά τα διατεταγμένα όπως η χρησιμοποίησις των Τεθ/νων γίνεται τουλάχιστον κατ' Ουλαμούς.

Συνήθως εχρησιμοποιούντο στατικώς δι' ασφάλειαν Στρατηγείων ή δι' ασφάλειαν εργατών κατασκευής οδών.

Ενίοτε χρησιμοποιούμενα διά συνοδείαν επισήμων προσώπων διετάσσοντο να κινηθούν με μεγάλην ταχύτητα εξ' ού πολλά δυστυχήματα συνέβησαν εξ' ανατροπής οχημάτων.

Πλειστάκις εχρησιμοποιήθησαν εις αποστολάς συνοδείας φαλάγγων, το μήκος των οποίων λόγω του μεγάλου αριθμού των οχημάτων ήτο πολύ δυσανάλογο προς τας δυνατότητας των Τεθ/νων.

Εις πολλάς επιχειρήσεις τα Τεθ/να αντιμετώπισαν μόνα των τον εχθρό, άνευ Πεζικού ήτε Πεζικόν έφθανε πολύ αργά ή δεν συνεργάσθη καλώς με τα Τεθ/να και ούτω δεν κατέστη δυνατή η εκμετάλευσις των πυρών των Τεθωρακισμένων υπό του Πεζικού και απωλέσθησαν πλείσται ευκαιρίαι σοβαρών απωλειών του εχθρού.

Τέλος οι Δ/ται των Μονάδων των Τεθ/νων εν τη συνεργασία των με τους Δ/τας των Διαφόρων Μονάδων Πεζικού πολλάκις ευρέθησαν εις δύσκολον θέσιν λόγω αναθέσεως εις τα Τεθ/να αντικανονικών αποστολών.

Πάντα τα ανωτέρω θα ηδύνατο να αποφευχθούν αν εις έκαστον ΣΣ υπήρχε Αρχηγός Ιππ-Τεθ/νων όπως και εις τα άλλα όπλα ως Σύμβουλος του Δ/του του ΣΣ όστις θα παρακολούθη, κατηύθυνε και θα συντόνιζε τας ενεργείας των διαφόρων Μονάδων του Όπλου.

Οσάκις όμως τα Τεθ/να εχρησιμοποιήθησαν, καλώς υπό των Ανωτέρων Δ/σεων απέδωκαν λαμπρά αποτελέσματα. Ούτω:

-Η χρησιμοποίησις των Τεθ/νων μετά τμήματος Πεζικού ως ταχυκινήτου εφεδρείας είχε πάντοτε ως αποτέλεσμα είτε να απαλλάξη κινδυνεύοντα κατωκημένο τόπο εξ' εχθρικής επιδρομής είτε να προλάβη την διαφυγή υποχωρούντος εχθρού και να επιφέρη εις τούτον σοβαράς απωλείας είτε να υποστηρίξη κινδυνεύοντα φίλια τμήματα εξ' εχθρικής επιθέσεως.

Η συνεργασία των Τεθ/νων μετά του Πεζικού εν τε τη επιθέσει και αμύνη ανεπτέρωνε το ηθικόν τούτων. Δια των πυρών των τα Τεθ/να υπεστήριζον σοβαρώς την ενέργειαν του Πεζικού.

Κατά τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ και ΒΙΤΣΙ τα Τεθ/να ηδυνήθησαν διά των πυρών των Πολυβόλων των εξ' εγγυτάτης αποστάσεως να εξουδετερώσουν πλείστα ισχυρά πολυβολεία του εχθρού βάλλοντα εντός των θυρίδων.

Β΄. <u>ΑΡΜΑΤΑ</u>

Περιληπτική ετησία έκθεσις υπεβλήθη εις Α΄/ΓΕΣ διά της υπ' αρίθ. ΑΠ. 20717/Α6/1-12-48 αναφοράς κοινοποιηθείσα εις Μ.Μ και Μονάδας του Όπλου.

Γ΄. <u>ΙΠΠΙΚΟΝ</u>

Ι. <u>Οργάνωσις</u>

Από του Αυγούστου του 1947 ενεκρίθη υπό του ΓΕΣ η συγκρότησις 7 Εφ. Ιλών δυνάμεως εκατόν (100) οπλιτών. Ομοίως η συγκρότησις του 74 Εφίππου Αποσπάσματος εις ΛΑΜΙΑΝ. Τον Απρίλιον του 1948 το 74 Εφ. Απόσπασμα ανεπτύχθη εις Ίλην.

Διά την συγκρότησιν των Ίλων τούτων εκκλήθησαν υπό τα όπλα οπλίται του Ιππικού παλαιών κλάσεων 1934-1937 οίτινες εξεπλήρωσαν άριστα το καθήκον των υπηρετούντες επί 18 και 20 μήνες συνεχώς.-

ΙΙ. <u>Χρησιμοποίησις Εφίππων Ίλων</u>

Αι χαρακτηριστικότεραι ενέργειαι, κατά την χρησιμοποίησιν των ως άνω Ιλών συνοψίζονται ως κάτωθι:

α) <u>1η Έφιππος Ίλη</u>

Από της συγκροτήσεώς της μετεστάθμευσεν εις Περιοχήν ΤΡΙΚΑΛΩΝ-ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ χρησιμοποιηθείσα εις διαφόρους αποστολάς.

Κατά την προσβολήν υπό των Συμμοριτών των Πόλεων ΤΡΙΚΑΛΩΝ και ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ. Εις την άμυναν των Πόλεων τούτων συμμετέσχε και η Ίλη με καλά αποτελέσματα.

Εξαίρεται η δράσις της Ίλης εν συνεργασία με την 9ην Έφ. Ίλην κατά τας επιχειρήσεις του ΚΟΝΙΣΚΟΥ από 7 μέχρι 10 Οκτωβρίου.-

β) <u>2α Έφιππος Ίλη</u>

Εγκατασταθείσα σχεδόν από της συγκροτήσεώς της εις ΝΕΑΠΟΛΙΝ (ΒΟΛΟΥ) εχρησιμοποιήθη διά την ασφάλειαν της ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ και συνοδείας φαλάγγων. Η ανατεθείσα αποστολήν εις την ίλην ηδύνατο να εκτελεσθή και υπό Λόχου Πεζικού.

Από Δ/βρίου η Ίλη μετεστάθμευσεν εις ΛΑΡΙΣΑΝ ίνα ενταχθή εις το νεοσυγκροτηθέν Β΄ Σ. Ιππικού.

Κατά την προσβολήν των ΣΟΦΑΔΩΝ υπό των Συμμοριτών την 18-12-48 η Ίλη ηγωνίσθη ηρωϊκότατα αποκρούσασα εν συνεργασία μετά της 15ης Εφ. Ίλης και άλλων τμημάτων Πεζικού την προσβολήν ταύτην.-

γ) <u>7η Έφιππος Ίλη</u>

Συνεκροτήθη εις ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΙΝ και εχρησιμοποιήθη μέχρι Ιουλίου εις Περιοχήν ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ-ΔΡΑΜΑΣ εις διαφόρους μάλλον στατικάς Αποστολάς.

Εχρησιμοποιήθη επίσης κατά τας επιχειρήσεις του ΤΣΑΛ-ΝΤΑΓ (Σερρών).

Από του μηνός Αυγούστου μετεστάθμευσεν εις Περιοχήν ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ χρησιμοποιηθείσα κατά το πλείστον εις στατικάς αποστολάς. Λόγω διαφόρων αιτίων και κυρίως μή καλής χρησιμοποιήσεως η Ίλη αύτη ολίγου δει να διαλυθή. Από του Οκτωβρίου μετεστάθμευσεν εις ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ διά ανασυγκρότησιν όπου και παρέμεινε, έκτοτε χρησιμοποιουμένη καλώς, διά αναγνωρίσεις και ασφάλειαν της Περιοχής ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ.

δ) <u>8η Έφιππος Ίλη</u>

Συγκροτηθείσα εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ και ενισχυθείσα εις προσωπικόν και κτήνη υπό της ΥΙΙΙ Μεραρχίας εχρησιμοποιήθη εφίππως και πεζή εις διαφόρους αποστολάς.

Εξαίρεται η δράσις της Ίλης ταύτης εις τας επιχειρήσεις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ (Σ/βριον) αναλαβούσα την απαγόρευσιν κινήσεως συμμοριτών εξ Α προς Δ. Ομοίως η δράσις εις τας επιχειρήσεις ΔΩΔΩΝΗΣ-ΣΟΥΛΙΟΥ.

Γενικώς η δράσις της Ίλης ταύτης καθ' όλην την διάρκεια του 1948 ήτο τοιαύτη ώστε να προκαλέση τα ευμενή σχόλια των Ταξιαρχιών και Μεραρχίας.

ε) <u>9η Έφιππος Ίλη</u>

Εχρησιμοποιήθη από της συγκροτήσεώς της εις πεδινήν περιοχήν ΣΟΦΑΔΩΝ-ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ εφίππως αποδώσασα άριστα.

Κατά την θερινήν περίοδο απετελέσθη συγκρότημα Ιππικού εκ της 9ης και 1ης Ιλών Ιππικού χρησιμοποιηθέν λίαν καλώς.

Εξαίρεται η δράσις της Ίλης ταύτης κατά την προσβολήν των ΣΟΦΑΔΩΝ υπό των Συμμοριτών την 18-10-48.

Η Ίλη ταύτη περιλαμβάνεται μεταξύ των καλώς χρησιμοποιηθεισών Ιλών.-

στ) <u>10η Έφιππος Ίλη.</u>

Συνεκροτήθη εις ΣΕΡΡΑΣ και εχρησιμοποιήθη καθ' όλον το έτος κατά το πλέιστον εις στατικάς αποστολάς ασφάλειας Πόλεων και κωμοπόλεων (ΣΕΡΡΑΙ-Ν.ΖΙΧΝΑ).

Επί πλέον η Ίλη αυτή κατετμήθη του ενός Ουλαμού χρησιμοποιηθέντος αρχικώς εις περιοχήν ΚΙΛΚΙΣ εν συνεχεία εις ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Σερρών) και νυν εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ και ΛΑΓΚΑΔΑΝ. Λόγω της κατατμήσεως ταύτης δεν ήτο δυνατόν να αναλάβη αποστολάς σοβαροτέρας σημασίας.-

ζ) <u>11η Έφιππος Ίλη</u>

Εχρησιμοποιήθη ως και η 10η Έφ. Ίλη εις περιοχήν ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ-ΣΚΥΔΡΑ-ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ. Επί πλέον εχρησιμοποιήθη ως Έφιππον Πεζικόν εις αποστολάς επί του ΒΕΡΜΙΟΥ. Διεσπάρη κατ' Ουλαμούς με αποτέλεσμα εις μίαν επιθετικήν αναγνώρισιν εις ΒΕΡΜΙΟΝ λόγω της μικράς δυνάμεως (Ο.Δ.+Ουλαμός Δύναμις 40 Οπλίται) να αιχμαλωτισθή και να εκτελεσθή υπό των Συμμοριτών ο Δ/της της Ίλης.-

Τελικώς επετεύχθη η συγκέντρωσις ολοκλήρου της Ίλης αρχικώς εις ΚΟΛΥΝΔΡΟΝ και εν συνεχεία εις ΚΑΤΕΡΙΝΗΝ.

η) <u>15η Έφιππος Ίλη</u>

Από την αρχήν του έτους 1948 μετεστάθμευσεν εις ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ διά την ασφάλειαν της κωμοπόλεως. Εχρησιμοποιήθη ευρύτατα εις εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις τόσον επί του ορεινού όγκου του ΒΕΡΜΙΟΥ ως και ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ-ΜΟΥΡΙΚΙ.

Εξαίρεται η δράσις της Ίλης ταύτης τόσον, κατά την προσβολήν δις της κωμοπόλεως ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ υπό των συμμοριτών ως και κατά την προσβολήν της ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ.

θ) <u>Σχολή Ιππικού</u>

Συνεκροτήθη από του Αυγούστου του 1947 και ελειτούργησε μέχρι τούδε λίαν αποδοτικώς εκπαιδεύσασα εν συνόλω:

20 ΥΕΑ.
70 Υπαξιωματικούς
741 στρατευσίμους 5,8 και 9 ΕΣΣΟ.

Ήδη εκπαιδεύονται εις την σχολήν 150 Στρατεύσιμοι της 11ης ΕΣΣΟ χωρίς να υποστώσιν εις ΚΕΝ την βασικήν εκπαίδευσιν.

Από του Ν/βρίου του 1947 συνεκροτήθη κατόπιν Δ/γης του Β΄ΣΣ το Β΄ Έφιππον Απόσπασμα χρησιμοποιηθέν ποικιλοτρόπως εις την περιοχή ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

Παρά τας υφισταμένας Δ/γας περί μη χρησιμοποιήσεως των Κέντρων και των Σχολών εις τακτικάς αποστολάς η Σχολή πλειστάκις εχρησιμοποιήθη εις τοιαύτας λόγω σοβαρών τακτικών αναγκών εις βάρος της εκπαιδεύσεως των οπλιτών του Ιππικού.

Την 16ην Μαΐου οργανώθησαν εις την Σχολήν Ιππικού οι πρώτοι μεταπολεμικοί Ιππικοί Αγώνες με πολύ καλά αποτελέσματα. Οι αγώνες ούτοι είχον λίαν καλήν επίδρασιν επί του ηθικού του Στρατού και κατοίκων ΛΑΡΙΣΗΣ.-

Γενικώς η απόδοσις της Σχολής από της συγκροτήσεώς της υπήρξεν λίαν αποδοτική.

III. ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑ-ΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΙΠΠΙΚΟΥ

α. Αι Ίλαι κατά το πλέιστον εχρησιμοποιήθησαν εις στατικάς αποστολάς.

β. Συνηθέστατα εχρησιμοποιήθησαν ως Πεζικόν χωρίς να γίνεται η χρήσις των ίππων των.

γ. Εχρησιμοποιήθησαν εις λίαν ορεινά εδάφη ένθα ούτε η ταχυκινησίαν του ίππου ούτε ο έφιππος ελιγμός ήτο δυνατός.

δ. Κατενέμοντο εις Ουλαμούς

ε. Γενικώς λόγω της ως άνω χρησιμοποιήσεώς των και της μικράς δυνάμεως των Ίλων αι Ίλαι δεν ηδυνήθησαν να αποδόσωσι σοβαρά αποτελέσματα.

στ. Λόγω των ανωτέρω μειονεκτημάτων έκδηλος κατέστη η ανάγκη της συγκροτήσεως των ιλών εις Συν/τα Ιππικού.

ζ. Η Δ/σις από του παρελθόντος Αυγούστου υπέβαλε πρότασιν συγκροτήσεως των ανωτέρω Ιλών εις Συν/τα.

Η πραγματοποίησις της ανωτέρω προτάσεως εγένετο κατά τον μήνα Δ/βριον καθ' όσον λόγω των επιχειρήσεων δεν καθίστατο δυνατή η απαγγίστρωσις των Ιλών εκ των Περιοχών όπου αυταί έδρον.

η. Η συγκρότησις των Συν/των άνευ Ουλαμού μηχανημάτων κρίνεται μειονεκτική υπό της Δ/νσεως, διότι τα Συν/τα ταύτα ως Έφιπποι Μονάδες καταδρομών δεν θα έχουσι την απαιτούμενην ισχύν πυρών διά την διεξαγωγήν μεμονομένων αγώνων διαρκείας μιας ή πλειόνων ημερών.

θ. Παρά την μειονεκτικήν συγκρότησιν των Συν/των η Δ/νσις ευελπιστεί ότι αι Μονάδες αύται θέλουσι αποδώσιν άριστα εφ' όσον δεν χρησιμοποιηθώσιν υπό των Μ.Μονάδων.

- Εις στατικάς αποστολάς.
- Εις αποστολάς Πεζικού.
- Εις πολύ ορεινά εδάφη.

5. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΟΠΛΟΥ ΔΙΑ ΤΟ 1949

Α΄. ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

I. Οργάνωσις Μονάδων

Δεν προβλέπεται οργάνωσις νέων Μονάδων εντός του 1949.

II. Υλικόν

Άφιξις νέου υλικού Τεθ/νων οχημάτων.

Δεν προβλέπεται εντός του 1949 ούτε η άφιξις υλικού του ιδίου τύπου ούτε νέου τοιούτου.-

Υπάρχον υλικόν Τεθ/νων Οχημάτων

Και κατά το έτος τούτο θα χρησιμοποιηθή το υπάρχον υλικό Τεθ/νων παρά την σημειωθήσαν κόπωσιν και φθοράν τούτων. Ανάγκη συνεπώς μεγάλης φειδούς και συντηρήσεως παντώς είδους εκ των εν χρήσει Τεθ/νων Οχημάτων.

Τα αχρηστευθέντα οχήματα θα ανακατασκευάζονται εις το 301 Εργ. Βάσεως εις τρόπον ώστε να διατηρήται σταθερόν απόθεμα, επαρκές δι' ολόκληρον το έτος.

Τα πλεονάζοντα Τεθ/να Οχήματα θα συγκεντρωθούν ώστε να αποτελέσουν απόθεμα 20% επί των προβλεπομένων υπό των Συνθέσεων Τεθ/νων Οχημάτων Μάρμον-Χάριγκτον και Χάμπερ και Προσκοπικών Φόρντ-Λυνξ.

Η κλίμαξ των ανταλλακτικών των Συν/των ηυξήθη ώστε να επαρκή δι' 60 ημέρας.

III. <u>Προσωπικόν</u>

<u>Αξιωματικοί:</u> Θα επιζητηθή η είσοδος νέων Αξ/κων εκ των Παραγωγικών Σχολών. Αι απώλειαι και αι προαγωγαί έχουν ελλατώσει σοβαρώς τον προβλεπόμενον αριθμόν Υπ/ρχων και Ανθ/ρχων.

-Θα επιζητηθή η δημιουργία πτέρυγος ενισχύσεως ούτως ώστε η δύναμις των Τεθ/νων Μονάδων να παραμένη σταθερά.

<u>Ειδικευμένον Προσωπικό:</u> Θα επιζητηθή η αύξησις τούτου κατά 15% εις τρόπον ώστε να δύνανται να θεραπεύονται αι λόγω φυσικής απομειώσεως ανάγκαι ίνα μη παραμένουν οχήματα ακινητούντα λόγω ελλείψεως ειδικευμένου προσωπικού.

<u>Προσωπικόν Ίλης Εφόδου:</u> Θα επιζητηθή η αύξησις της δυνάμεως της Ίλης Εφόδου ίνα αυξηθή η απόδοσις των Ουλαμών και Ιλών Αναγνωρίσεως και ίνα καθίσταται δυνατή η συγκρότησις ισχυρών ταχυκινήτων τμημάτων.

IV. <u>Εκπαίδευσις</u>

Θα επιζητηθή η βελτίωσις της εκπαιδεύσεως κυρίως.

-Των οδηγών Μηχανικών εις τρόπον ώστε ούτοι να καταστούν ου μόνον ικανοί οδηγοί αλλά και καλοί τεχνίται.

-Των οπλιτών των Ιλών Εφόδου εις τρόπον ώστε να δύνανται μόνοι των με την υποστήριξιν των πυρών των Τεθ/νων να εκκαθαρίζωσι ναρκοπέδια και να προστατεύουν τα Τεθ/να οχήματα εξ' ενεδρευτικών αντιαρματικών γρόνθων.

-Των Αρχηγών των Προσκοπικών γενικώς και ιδιαιτέρως εις τον Ναρκοπόλεμον,

V. <u>Αύξησις της αποδόσεως των Τεθ/νων Μονάδων Αναγνωρίσεως</u>

Αυτή θα επιδιωχθή:

-Διά της στενωτέρας και αποτελεσματικωτέρας συνεργασίας με το Πεζικόν.

-Διά της χρησιμοποιήσεως των Ίλων και Ουλαμών Αναγνωρίσεως ομού μετά ισχυρών τμημάτων εφόδου ως ταχυκινήτων εφεδρειών, εις χείρας της Δ/σεως διά ταχυτάτην επέμβασιν εις απειλούμενα σημεία.

-Διά της μη χρησιμοποιήσεως των Τεθ/νων Μονάδων εις Δευτερευούσας αποστολάς αίτινες ασκόπως καταπονούν και φθείρουν οχήματα.

Β΄. <u>ΑΡΜΑΤΑ</u>

I. <u>Οργάνωσις</u>

Θα επιζητηθή η οργάνωσις στοιχειώδους Δ/σεως και Επιτελείου Σ/τος Αρμάτων.

II. <u>Υλικόν</u>

Αναμένεται η άφιξις των ανταλλακτικών αρμάτων άνευ των οποίων καθίσταται λίαν προβληματική η συντήρησις των «ΚΕΝΤΑΥΡΩΝ».

III. <u>Προσωπικόν</u>

Θα επιζητηθή όπως η εις προσωπικόν δύναμις φθάση εις την προβλεπομένην υπό της Νέας Εμπολέμου Συνθέσεως και η αύξησις του αριθμού του ειδικευμένου προσωπικού κατά 15%.

IV. Εκπαίδευσις

Ως και διά τα Τεθ/να.

V. Αύξησις της αποδόσεως

Ως και διά τα Τεθ/να.

Γ΄. ΙΠΠΙΚΟΝ

I. Οργάνωσις

Θα επιζητηθή η συγκρότησις Ουλαμού Μηχανημάτων ώστε να αυξηθή η ισχύς πυρός του Συν/τος Ιππικού.

Θα επιδιωχθή η συμπλήρωσις του Γ΄ Σ. Ιππικού ως προβλέπεται υπό της Συνθέσεως.

II. Προσωπικόν

Θα επιζητηθή η είσοδος νέων Αξ/κών εκ των Παραγωγικών Σχολείων.

Θα επιδιωχθεί η δημιουργία πτέρυγος ενισχύσεως ούτως ώστε η δύναμις των Συν/των να παραμένη πάντοτε σταθερά.

III. Εκπαίδευσις

Θα προωθηθή εις τρόπον ώστε οι Ιππείς να αποκτήσουν μεγαλυτέραν μαχητικότητα, μείζονα εμπιστοσύνην εις τας ικανότητάς των και μεγαλύτερον ηθικόν.

IV Απόδοσις - Χρησιμοποίησις

Η νέα οργάνωσις των Μονάδων του Ιππικού εις Συντάγματα θα επιτρέψη όπως το Ιππικόν ενεργεί εις μεγαλυτέρας αποστάσεις με αυτάρκειαν μέσων με σπουδαιότερα αποτελέσματα.-

Η χρησιμοποίησίς του ως Ιππικόν Καταδρομών θα αυξήση την απόδοσιν τούτου.-

Τ.Σ.
ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΦΙΛΟΠΟΙΜΗΝ
Ταξίαρχος
Δ/ντης Δ/νσεων Ιππ-Τεθ/νων

Το Α6/Σ Γραφείον
Τ.Υ.
Π. ΒΟΣΝΙΔΗΣ
Αντ/ρχης

2

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΙΝΑΞ

Των Μονάδων του Στρατού κατά την 1-1-1949

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

Διαρθρώσεως των Μεγάλων Μονάδων

1. Α΄ ΣΣ
   - α) ΙΧ Μεραρχία
   - β) Διοίκησις Δυνάμεων Καταδρομών
   - γ) ΑΣΔΠ:
     - -ι- Τακτικόν Συγκρότημα Κορίνθου
     - ιι- Νότιον Συγκρότημα Πελοποννήσου
2. ΑΣΔ/ΣΕΑΔ
   - α) Διοίκησις Αμύνης Πρωτευούσης
   - β) Φρουραρχείον Αθηνών
   - γ) 82 Περιοχή: Τ.Σ. Λεβαδειάς
Τ.Σ. Αμφίσσης
   - δ) Δ.Ε. Ρούμελης: Τ.Σ. Μακρακώμης
Τ.Σ. Πελασγίας
   - ε) 71 Ταξιαρχία
   - στ) ΤΣΕΤΠ Αγρινίου
   - ζ) Σ.Δ. Ευβοίας, Σάμου, Κρήτης
3. Β΄ ΣΣ
   - α) VIII Μεραρχία:
74,75,76 Ταξιαρχίαι
ΤΣΕΠ Ιωαννίνων
84 περιοχή
   - β) Ι Μεραρχία: 51,52, 53 Ταξιαρχίαι
   - γ) Χ μεραρχία: 35, 36, 37, 73 Ταξιαρχίαι
   - δ) ΙΙ Μεραρχία: 3, 21, 22 Ταξιαρχίαι
   - ε) XV Μεραρχία: 45, 61 Ταξιαρχίαι
   - στ) ΔΕΔ Μακεδονίας

ζ) Δ.Ε. Θεσσαλίας: ΤΕ Καρδίτσης, Ελασσώνος, Τυρνάβου
ΣΔ Τρικάλων
77 Ταξιαρχία
83 Περιοχή

4. Γ΄ ΣΣ

α) ΧΙ Μεραρχία: 32, 33 Ταξιαρχίαι
ΤΣΕ Βεροίας, Κατερίνης

β) 31 Ταξιαρχία: ΣΔ Γιαννιτσών

γ) ΔΕΚ Μακεδονίας: ΤΣΕ Πολυγύρου-Λαγκαδά
87 περιοχή

δ) ΔΕ Σερρών: 26 Ταξιαρχία
ΤΣΕ Σερρών

ε) VIII Μερ/χία: 25 Ταξιαρχία
Τ. Συγκρότημα Ξάνθης
ΔΕΘ
27 Ταξιαρχία
ΤΣΕ Διδυμοτείχου

I. Α΄ ΣΣ

- Στρατηγείον
  Ομάς Ασφαλείας
  Λόχος ΣΣΑ
  Διμοιρία Προστασίας
- Διοίκησις Πυρ/κού Α΄ΣΣ
  101 ΣΣΠ (Μοίρα)
- Διοίκησις Μηχανικού Α΄ΣΣ
  711 Λόχος Μηχ/κού
- Διοίκησις Διαβιβάσεων Α΄ΣΣ
  452 Τάγμα Διαβιβάσεων
  Συνεργείον Επισκευών 452 Τ.Δ.
- Διοίκησις Δυνάμεων Καταδρομών Α, Β, Γ, Δ, ΜΟΧ.

3

ΘΕΜΑ: Έκθεσις επί της καταστάσεως εν Ηπείρω

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ- ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΠΡΟΣ: Β΄ ΣΣ/Α1

ΚΟΙΝ: Αρχηγόν Αμερ. Στρατ.Αποστολής,
Στρατ. Δ/τήν-Επιτελάρχην-Α1

VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Αριθ. Φ. 224/16/Α1/1
ΣΤΓ 918 τη 8-1-49

I. ΕΧΘΡΟΣ

1. Διάταξις-δραστηριότης-προθέσεις

(α) ΓΡΑΜΜΟΣ

Εις την περιοχήν ταύτην ευρίσκονται εγκατεστημένοι 3 συμμοριακαί Ταξιαρχίαι της VIII Σ.Μεραρχίας υπό ΠΑΛΙΟΛΟΓΟΥ - ΦΩΚΑ και ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ δυνάμεως εκάστη 350 ανδρών.

Άνω Μεραρχία εκτός των ανωτέρω μαχίμων τμημάτων διαθέτει Κέντρο Επιμελητείας εις ΡΟΜΠΟΛΟ ΔΑΣΟΣ (Ν.1037), Λόχον Στρατηγείου και έμπεδα δυνάμεως σχηματισμών τούτων περί των 250 ανδρών.

ι) Διάταξις (3-1-49)

-Σ.Δ.VIII Μεραρχίας (Ν.1321)

-Ταξ. ΦΩΚΑ εις ΚΑΖΑΝΙ (Ν.1220)

-Ταξ. ΠΑΠΑΔΗΤΡΙΟΥ εις ΧΡΥΣΗ με λόχους ΣΔΡΑΒΟΥ εις ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ και ΣΤΑΥΡΑΚΗ εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1515).

-Ταξ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ εις ΠΕΥΚΟΦΥΤΟΝ (Ν.1819).

ιι) Δραστηριότης

Κατά τον διαρρεύσαντα μήνα ανωτέρω Συμμορ. τμήματα παρηνώχλησαν Η. επί ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ και την 1ην του έτους εξεδήλωσαν επίθεσιν κατά ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ με τα γνωστά αποτελέσματα.

ιιι) Προθέσεις

Διεύρυνσις της ήδη κατεχομένης περιοχής με προοπτικήν την ολοκλήρωσιν της καταλήψεως ΓΡΑΜΜΟΥ. α) Δια πλήρη εξεσφάλισιν των διαδρόμων ανεφοδιασμού των διερχομένων διά κοιλάδος ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ. β) εξασφάλισιν βάσεως διά περαιτέρω ενεργείας προς κατάληψιν του ΣΜΟΛΙΚΑ ώστε να συμπληρώση πλέον την κυριαρχίαν του επί του ΑΩΟΥ και ούτως αφ' ενός μεν να έχουν εξησφαλισμένην την γραμμήν ανεφοδιασμού του, αφ' ετέρου δε και το κυριώτερον να ανασυγκροτήση το Κράτος του Γράμμου πράγμα όπερ θα έχη ολέθρια αποτελέσματα διά την εθνικήν υπόθεσιν.

(β) ΠΩΓΩΝΙ

ι) Εις την περιοχήν ταύτην δρα λόχος σαμποτέρ υπό ΛΕΥΤΕΡΗΝ δυνάμεως 65-70 κατανεμημένοος εις 5 ομάδας.

ιι) Δραστηριότης

Σαμποτάζ - ναρκοθετήσεις - παρενοχλήσεις και βιαίαι στρατολογία - επαφαί με Αλβανικάς μεθοριακάς αρχάς (ΤΣΑΤΙΣΤΣΑ) δι' ανεφοδιασμόν και παροχήν πληροφοριών.

ιιι) Προθέσεις

Διατήρησις υπό έλεγχον των περιοχών εις ας δεν υφίστανται στρατ. τμήματα διά την εξασφάλισιν των προϋποθέσεων προς εγκατάστασιν συμμορ. τμημάτων με σύγχρονον ενέργειαν σαμποτάζ επί αρτηριών ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ - ΚΟΝΙΤΣΗΣ, ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ - ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ και προσβολήν κινουμένων ανεφοδιαστικών φαλάγγων δι' ενεδρών.

(γ) ΚΑΣΙΔΙΑΡΗΣ

ι) Εις την περιοχήν ταύτην δρώσιν αι ανταρτομάδες ΠΛΥΚΑ και ΜΠΑΚΑΛΗ συνολικής δυνάμεως 25-30 ανδρών. Αι φυγάδες αύται ενισχύθησαν και υπό της ανταρτοομάδος ΔΕΡΟΠΟΛΙΤΗ δυνάμεως 20 εισέτι ανδρών ης η δράσις επεκτείνεται και μέχρι δάσους ΜΠΟΥΝΑΣ.

ιι) Δραστηριότης

Προβαίνει εις τρομακτικάς ενεργείας κατά πολιτών θεωρουμένων εθνικιστών (εμπρησμοί-φόνοι) στρατολογίαν και λεηλασίας τροφίμων.

(δ) ΣΟΥΛΙ

Από της 1ης τρέχ. μηνός εγκατεστάθη περιοχήν ταύτην η Ταξ. ΠΕΤΡΙΤΗ αποτελούμενη εκ Ταγμάτων ΒΑΣΙΛΑΡΑ και ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ συνολικής δυνάμεως 250-270 εξ ων 40 γυναίκες.

ι) Διάταξις

Σ.Δ. Ταξιαρχίας (4-1-48) ΛΙΒΙΑΧΟΒΟΝ. Τάγμα ΒΑΣΙΛΑΡΑ εις ΛΙΠΑΝ και Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ εις ΓΚΟΡΙΛΑ.

ιι) Δραστηριότης

Βίαια στρατολογία και λεηλασίαι τροφίμων.

ιιι) Προθέσεις

Έλεγχος της περιοχής και ενέδραι και σαμποτάζ επί των αρτηριών ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΠΡΕΒΕΖΗΣ και ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ. Απασχόλησις ημετέρων δυνάμεων αποσπωμένων εξ άλλων περιοχών, διαρκής απειλή των πλησιεστέρων αστικών κέντρων και πιθανότατα συνεργασία μετ' άλλων Σ. δυνάμεων προερχομένων είτε εκ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ είτε εκ περιοχής Α.ΑΧΕΛΩΟΥ επιθετική ενέργεια κατά κωμοπόλεων και πόλεων της Ν. Ηπείρου.

Πιθανή επίσης πρόθεσις να παρασύρη την μικράν διαθέσιμον δύναμιν της Μεραρχίας ώστε να ευρεθή αύτη άνευ εφεδρείας εις τυχόν σχεδιαζομένην ενέργειαν κατά ΑΡΤΗΣ- ΜΕΤΣΟΒΟΥ ή αλλαχού.

(ε) ΖΑΓΟΡΙΑ

ι) Εις την περιοχήν ταύτην δρώσιν ομάδες Λ.Π. και ανταρτομάδες υπό ΒΡΑΝΟΝ και ΖΗΚΟΝ συνολικής δυνάμεως 45-50 ανδρών.

ιι) Δραστηριότης

Λεηλασίαι τροφίμων. Βιαία στρατολογία, συλλογή πληροφοριών και σαμποτάζ.

ιιι) Προθέσεις

Εξασφάλισις των αναγκαίων προϋποθέσεων είτε διά την εγκατάστασιν τμημάτων Σ. είτε την διέλευσιν προς άλλας περιοχάς.

(ζ) ΜΕΤΣΟΒΟΝ- ΚΡΑΝΤΑ

ι) Από 25-12-48 εγκατεστάθη εις περιοχήν ΚΡΑΝΙΑΣ Τάγμα ΤΣΑΠΟΥΡΝΙΑ αναπτυσσόμενον ήδη εις Ταξιαρχίαν, Τάγμα ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ και Λόχος Μεταφορών υπό ΝΤΑΛΙΑΝΗΝ.

ιι) Δραστηριότης

Βιαία στρατολογία - λεηλασίαι τροφίμων και παρενόχλησις ημετέρων τμημάτων.

ιιι) Προθέσεις

Διατήρησις περιοχής ΧΑΣΙΩΝ. Εφοδιασμός Σ. Τμημάτων ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΑΓΡΑΦΩΝ και προσβολή αστικών κέντρων διά στρατολογίαν και λεηλασίαν τροφίμων.

(η) ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ - ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

ι) Εις την περιοχήν ταύτην δρώσιν ανταρτοδιμοιρίαι υπό ΑΝΔΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΝ και ανταρτοομάς υπό ΜΑΚΗΝ συνολικής δυνάμεως 35-40 ανδρών.

ιι) Δραστηριότης

Βιαία στρατολογία- λεηλασίαι τροφίμων και συγκέντωσις τούτων εις καταλλήλως διασκευασθείσας κρύπτας διά την συντήρησίν των.

ιιι) Προθέσεις

Διατήρησις της περιοχής και εξασφάλισις των απαραιτήτων προϋποθέσεων διά την υποδοχήν Σ.Τμημάτων εξ οιασδήποτε περιοχής.

(θ) ΑΧΕΛΩΟΣ

ι) Άνω κοιλάδα ΑΧΕΛΩΟΥ και εις την περιοχήν ΤΖΟΥΡΤΖΑΣ ευρίσκονται συνεργεία κατεργασίας δερμάτων - συνεργεία αποκρύψεως τροφίμων και παρασκευής άρτου. Εντός του χωρίου παραμένει δύναμις περί τους 60 άνδρας και γυναίκας.

ιι) Δραστηριότης

Παραλαβή των συγκεντρουμένων τροφίμων και απόκρυψις.

ιιι) Προθέσεις: Αι αυταί ως διά την περιοχήν ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ.

2. Δυνατότητες

α) Διά της προαναφερομένης διατάξεώς του ο εχθρός επεκτεινόμενος καθ' όλην την λίαν εκτεταμένην περιοχήν ευθύνης της Μεραρχίας και δρών καθ' όν τρόπον εξετέθη, είτε υπό την μορφήν των ανταρτοομάδων είτε ως συγκεντρωμένον ισχυρόν τμήμα εξασφαλίζει τας κάτωθι δυνατότητας:

ι) Να τηρή υπό την απειλήν των ενεδρών, των σαμποτάζ και ναρκοθετήσεων όλας σχεδόν τας οδούς συγκοινωνιών και αρτηρίας επικοινωνιών.

ιι) Να εκτελή νυκτερινάς αιφνιδιαστικάς επιδρομάς δι' ανταρτοομάδων κατά παντός κατωκημένου τόπου μη προστατευομένου υπό στρατιωτ. δυνάμεων και να στρατολογή και λεηλατή.

ιιι) Να ενεργή διά συγκεκροτημένων ισχυρών δυνάμεων επιθετικώς κατά ημετέρων θέσεων ή και κατωκημένων τόπων υποστηριζομένων υπό μικροτέρων δυνάμεων.

ιν) Να διατηρή υπό συνεχήν τρομοκρατίαν και έλεγχον μεγάλας περιοχάς ως είναι το ΖΑΓΟΡΙ, τα ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ, το ΣΟΥΛΙ, η περιοχή ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ δι' ελαχίστων δυνάμεων, εκμεταλλευόμενος την αδυναμίαν διαθέσεως δυνάμεων προς εδραίωσιν και έλεγχον εις τας ως άνω περιοχάς.

ν) Να εξασφαλίζη τας αναγκαίας προϋποθέσεις εις τας ως άνω περιοχάς διά την ενδεχομένην υποδοχήν ή διέλευσιν εξ αυτών νεοαφιχθησομένων τμημάτων αυτού.

νι) Τας ανωτέρω δυνατότητας έχει ο εχθρός διά των δυνάμεων ας διαθέτει ήδη εν τη περιοχή της Μεραρχίας. Εις περίπτωσιν όμως καθ' ην ήθελον εισβάλει νέαι Σ.Δυνάμεις, ως τούτο είναι δυνατόν και λίαν ενδεχόμενον είτε εκ της περιοχής ΧΑΣΙΩΝ είτε εκ την περιοχής ΑΓΡΑΦΩΝ, τότε αι ανωτέρω δυνατότητες του εχθρού πολλαπλασιάζονται και η απειλή κατά ωρισμένων θέσεων ημετέρων και κατωκημένων κέντρων καθίσταται λίαν σαφής, λαμβανομένου υπ' όψει ότι με τας διατιθεμένας δυνάμεις η Μεραρχία κατορθώνει ήδη να

καλύπτη βασικάς ανάγκας και δουλείας μη έχουσα ουδεμίαν διαθεσιμότητα ως αμέσως κατωτέρω εκτίθεται.

II. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

3. Η Μεραρχία διαθέτει:

-Τρεις Ταξιαρχίας (9 τάγματα Πεζικού)

-Στρατ. Δσιν Πρεβέζης (2 ΕΤΠ)

-ΤΣΕΤΠ Ιωαννίνων (4 ΕΤΠ)

-Ανεξάρτητα ΕΤΠ δύο του ΜΕΤΣΟΒΟΥ και ΜΠΑΛΝΤΟΥΜΑΣ ΕΤΠ 1 υπό την διοίκησιν 76 Ταξιαρχίας.

-Δσιν ΙΧ Σ. Αναγνωρ. με 6 Ουλαμούς θωρακισμένων.

-Ουλαμόν Αρμάτων μάχης.

-Μίαν Μοίραν Ο.Π

-Μίαν Μοίραν Π.Π

-Την 8ην Έφιππον Ίλην

-Τον 530 Λόχον Πολ/λων

Ήτοι εν συνόλω 9 Τάγματα Πεζ. και 9 ΕΤΠ.

4. Η ζώνη ευθύνης της Μεραρχίας εκτεινομένη από Βορρά προς Νότον από του κυρίως ΓΡΑΜΜΟΥ μέχρι του Αμβρακικού κόλπου εις μήκος χάρτου 150 χιλ. και από Δ. προς Α. από του όρμου της ΣΑΓΙΑΔΟΣ μέχρι κορυφογραμμής ΚΑΤΑΡΡΑΣ εις μήκος 100 χιλ. με πληθύν συγκοινωνιακών αρτηριών, τεχνικών έργων και αστικών κέντρων είναι προφανές ότι είναι λίαν εκτεταμένη και δυσανάλογος προς τας διατιθεμένας δυνάμεις, εφ΄όσον 2 Ταξιαρχίαι είναι αγκιστρωμέναι εις την περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ και 3 ΕΤΠ εις την μεθόριον και συνεπώς δεν της απομένουν ειμή 1 Ταξιαρχία και 6 ΕΤΠ δι' ολόκληρον την λοιπήν ζώνην. Ήτοι:

α) Έλεγχον της περιοχής ΦΙΛΙΑΤΩΝ - ΣΟΥΛΙΟΥ εν Τάγμα Πεζικού.

β) Εξασφάλισιν οδεύσεων και περιοχής από συνόρων περιοχής ΠΩΓΩΝΙΟΥ μέχρι δημοσίας ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ - ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΙ δύο ΕΤΠ.

γ) Προς εξασφάλισιν κόμβου ΜΕΤΣΟΒΟΥ και έλεγχον της αρτηρίας ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΜΕΤΣΟΒΟΝ και σκιώδη έλεγχον της περιοχής ΖΑΓΟΡΙΩΝ και ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ δύο ΕΤΠ.

δ) Προς εξασφάλισιν και έλεγχον περιοχής ΑΡΤΗΣ και ΠΡΕΒΕΖΗΣ δύο Ε.Τ.Π. υπό διοίκησιν 84 Σ.Π.

ε) Διά την ικανοποίησιν της απολύτου ανάγκης της διατηρήσεως μίας ικανοποιητικής εφεδρείας προς αντιμετώπισιν εκτάκτων περιστάσεων η Μεραρχία εβασίζετο επί δύο Ταγμάτων της 76 Ταξ. (581 και 625) άτινα εξοικονόμησε κατόπιν αυστηροτάτης οικονομίας δυνάμεων και λίαν λελογισμένης κατανομής των υπολοίπων δυνάμεων της εις όλην την περιοχήν, πλην όμως με την νέαν εισβολήν συμμοριτών εις ΣΟΥΛΙ η εφεδρεία αύτη απορροφάται εξ ολοκλήρου διά την αντιμετώπισιν της καταστάσεως εις την περιοχήν ταύτην.

Εις το σημείον τούτο σημειούμεν ότι η αποτελεσματική δίωξις των Σ. εις ΣΟΥΛΙ με σκοπόν την εκκαθάρισιν ή εξόντωσιν απαιτεί 5 Τάγματα Πεζικού. Τούτο είναι συμπέρασμα θετικώτατον εξαχθέν εκ της πείρας 7 εκκαθαριστικών επιχειρήσεων εις την περιοχήν ταύτην εξ ων αι 2 υπήρξαν καρποφόροι και κατά τας οποίας διετίθοντο 5 Τάγματα.

5. Διά την εξασφάλισιν των ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και έλεγχον της περιοχής των χρησιμοποιείται σήμερον η Πτέρυξ Ενισχύσεων με όλα τα μειονεκτήματα της ατελούς

οργανώσεώς της ως οργανικού τμήματος και τούτο διά να εξοικονομηθή εξ αυτού εν ΕΤΠ, το οποίον δεν διατίθεται άνευ σοβαρών κινδύνων εια άλλην περιοχήν οπόθεν ήθελεν αφαιρεθή.

6. Εκτός των ανωτέρω βασικών αναγκών και υποχρεώσεων η Μεραρχία έχει υποχρέωσιν ν' αντιμετωπίση την ικανοποιητικήν κάλυψιν και ασφάλειαν πολυαρίθμων αστικών κέντρων εγκατεσπαρμένων καθ' όλην την έκτασιν της απεράντου περιοχής της, εξ ων σπουδαιότερα κατά σειράν ΑΡΤΑ - ΦΙΛΙΠΠΙΑΣ -ΠΡΕΒΕΖΑ - ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ - ΦΙΛΙΑΤΕΣ - ΔΟΛΙΑΝΑ - ΜΕΤΣΟΒΟΝ - ΚΟΝΙΤΣΑ - ΖΙΤΣΑ, έκαστον των οποίων απαιτεί και παρουσίαν σταθερών δυνάμεων ικανών ν' αντιμετωπίσωσιν αποτελεσματικώς επί χρονικόν διάστημα ανάλογον με το απαιτούμενον διά την άφιξην ενισχύσεων, μίαν αιφνιδιαστικήν ενέργειαν του εχθρού ή και προβλεπομένην ως πιθανήν ταύτην.

7. Σοβαρωτάτη υποχρέωσις και προβληματική παρουσιάζεται η ανάγκη όπως ελέγχηται συνεχώς το εξ 850 χιλιομ. οδικόν δίκτυον το διασχίζον την περιοχήν ευθύνης της Μεραρχίας και χρησιμοποιούμενον καθημερινώς διά κίνησιν ανεφοδιαστικών φαλάγγων και άλλων αναγκών μεταφοράς.

Επί του οδικού δικτύου τούτου υπάρχουσιν ως γνωστόν τεχνικά έργα άτινα δέον να φρουρώνται υπό αναλόγου προς τη σημασίαν των δυνάμεων. Εκατέρωθεν των οδικών αρτηριών δέον να κατέχωνται σταθερώς ωρισμένα σημεία σημασίας διά τον έλεγχον αυτών.

Τέλος το απέραντον τούτο μήκος των οδών δέον να ερευνάται καθημερινώς διά συνεργείων ναρκαλιευτών και αι κινούμεναι φάλαγγες και τα συνεργεία να συνοδεύονται υπό τμημάτων ασφαλείας.

Επίσης η αποκατάστασις των τηλεφωνικών επικοινωνιών, υφισταμένων συχνάς καταστροφάς έχει και αυτή τας απαιτήσεις ασφαλείας των εργαζομένων συνεργείων.

8. Επίσης η Μεραρχία υποχρεούται διά διαταγών του ΓΕΣ και του ΣΣ να έχη διαθέσιμα τουλάχιστον δύο Τάγματα από τούδε και εις το εξής, τα οποία να εκπαιδεύονται επί 20 ήμερον εντατικώς, ούτως ώστε μέχρι της ανοίξεως πάντα τα Τάγματα να υποστώσι την τοιαύτην εκπαίδευσιν.

III. <u>ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΝ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗ ΜΕ ΤΑΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ</u>

9. Ο εχθρός έχει την δυνατότητα να κινητοποιηθεί και να συγκεντρώση τας δυνάμεις του εις οιανδήποτε περιοχήν ήθελεν εκλέξει ως στόχον. Είναι δε αι περιοχαί αύται συνήθως εκείναι, αίτινες προστατεύονται ασθενέστερον, δημιουργών συγχρόνως αντιπερισπασμούς δι' ανταρτοομάδων εις την υπόλοιπον περιοχήν.

Η Μεραρχία δεν δύναται να ενεργήση καθ' όμοιον τρόπον δεσμευομένη εν πολλοίς από την ανάγκην της καλύψεως όλων των περιοχών προς αντιμετώπισιν των σαμποτάζ, των συνοδειών φαλάγγων και κυρίως της αντιμετωπίσεως της στρατολογικής δράσεως των συμμοριτών, ήτις δύναται να πραγματοποιείται και δι' ανταρτοομάδων εκεί όπου δεν υπάρχει δύναμις προστασίας.

Η αδυναμία αύτη προέρχεται κυρίως εκ της ελλείψεως επαρκούς εφεδρικής δυνάμεως κατά περιοχάς και εν τη Μεραρχία.

10. Ο εχθρός δύναται ανά πάσαν στιγμήν να ενισχυθή εις ωρισμένας περιοχάς της περιμέτρου της περιοχής ευθύνης της Μεραρχίας, και να ανατρέψη την υφισταμένην ισσοροπίαν διά δυνάμεων μεταφερομένων εξ άλλων περιοχήν. Τούτο δύναται να συμβή εις την περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ, εις την περιοχήν ΖΑΓΟΡΙΩΝ - ΜΕΤΣΟΒΟΥ και κυρίως εις την περιοχήν ΑΡΤΗΣ όπου δυνάμεις ισχυραί δύνανται να διατεθώσιν εξ ΑΓΡΑΦΩΝ.

Εις την περίστασιν ταύτην η απόκτησις υπεροχής έναντι του εχθρού εν τόπω και χρόνω δεν δύναται να είναι έγκαιρος, εφ' όσον δεν διατίθενται εφεδρικαί δυνάμεις εν τη Μεραρχία, η δε ενίσχυσις των δυνάμεων της Μεραρχίας εκ των γειτονικών περιοχών, ως μακρά πείρα αποδεικνύει, θα πραγματοποιηθεί βραδέως, ως συνήθως, όταν το κακόν θα έχη συντελεσθή.

IV. <u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ</u>

11. (α) Διά των διατιθεμένων ήδη δυνάμεων υπό της Μεραρχίας καθίσταται δυνατή η διατήρησις και εξασφάλισις των βασικών εντολών αυτής ως ανωτέρω εξετέθη και τούτο χάρις εις την λελογισμένην κατανομήν και αυστηράν οικονομίαν, και την άγρυπνον παρακολούθησιν των κινήσεων του εχθρού επί τη βάσει των οποίων πραγματοποιούνται εκάστοτε ανάλογοι αναπροσαρμογαί διατάξεως και ακινητοποιήσεως.

(β) Διά την πιθανωτάτην περίπτωσιν εισόδου νέων συμμοριακών δυνάμεων δεν θα καταστή δυνατόν να αντιμετωπισθή εγκαίρως και ικανοποιητικώς η δημιουργηθησομένη κατάστασις.

Κατά συνέπειαν είναι ανάγκη να διατεθή ημίν σχετική δύναμις προς δημιουργίαν εφεδρείας δυναμένης να επέμβη εγκαίρως εις οιανδήποτε απειλούμενην περιοχήν και κυρίως προς περιοχήν ΑΡΤΗΣ.

(γ) Εν ω κατά την αποχώρησιν της ΙΧ Μεραρχίας ανεγνωρίσθη ότι έδει να διατεθή εις την Μεραρχίαν και θα διετίθετο μία Ταξιαρχία (η 77) ου μόνον δεν εγένετο τούτο, αλλά και διατάσσεται η Μεραρχία ν' αντιμετωπίση τας εκάστοτε δημιουργουμένας καταστάσεις επί της εκτεταμένης ζώνης της, καίτοι είναι γνωστόν ότι δεν διαθέτει ταχυκινήτους εφεδρικάς δυνάμεις.

<u>ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ</u>

Δέον να διατεθώσι τη Μεραρχία τουλάχιστον η μία Ταξιαρχία ή εν Τάγμα και μια Μοίρα ΛΟΚ πριν δημιουργηθή κατάστασις τοιαύτη ήτις θα απαιτήση τότε ίσως Μεραρχίαν δι' αντιμετώπισίν της.

ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Κ.Κ./Δ.Μ.
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Υ.

4

ΘΕΜΑ: ΄Εκθεσις επί της κατά ΝΑΟΥΣΗΣ επιθέσεως 11-13 Ιανουαρίου
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ
ΚΟΙΝ: Διοικητήν ΣΣ Α1-Α2.

ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Γ΄ΣΣ Α1-Α2
ΒΣΤ 903 τη 14-1-49

ΠΡΟΓΗΘΕΝΤΑ ΚΥΡΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Μέχρι των μέσων Δεκεμβρίου αι εν τη ζώνη της ΧΙ Μεραρχίας συμμοριακαί δυνάμεις ανήρχοντο εις 1.100 περίπου, εκ των οποίων 600 εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΤΖΕΝΑ - ΠΑΪΚΟΝ, 150 εις ΒΕΡΜΙΟΝ και 300 εις ΠΙΕΡΙΑΝ - ΟΛΥΜΠΟΝ.

Από 18-12-48, κατά πληροφορίες του Β΄ ΣΣ, η Χ συμμοριακή Μεραρχία (14 και 103 Ταξιαρχία συν 18 Ταξιαρχία της ΧΙ Μεραρχίας, ήτις υπήχθη τακτικώς εις την Χ) εκινήθη εκ της περιοχής ΒΙΤΣΙ εις την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, αφιχθείσα τελικώς την 21-12-48 η μεν Μεραρχία με τας Ταξιαρχίας (14 και 103) εις την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ (Ν. ΠΑΝΑΓΙΤΣΑΣ - ΚΑΡΥΔΙΕΣ), η δε 18 Ταξιαρχία εις περιοχήν ΑΝΩ και ΚΑΤΩ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ.

2. Τας πρώτας πρωϊνάς ώρας της 22-12-48 αι ανωτέρω συμμοριακαί δυνάμεις, ενισχυμέναι και υπό των τοπικών δυνάμεων του ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΒΕΡΜΙΟΥ (3 Διλοχίαι συνολικής δυνάμως 600-650), επετέθησαν αι μεν 103 και 14 Ταξιαρχίαι κατά ΕΔΕΣΣΗΣ και της περιοχής ταύτης, η δε 18 Ταξιαρχία κατά ΝΑΟΥΣΗΣ.

Η ενέργεια κατά ΕΔΕΣΣΗΣ και της περιοχής αυτής ουδέν επέτυχε, αποκρουσθεισών πασών των επιθέσεων με μεγίστας διά τους συμμορίτας απωλείας. Εις την κατά ΝΑΟΥΣΣΗΣ όμως τοιαύτην αι συμμορίται επέτυχον να εξουδετερώσουν τινά εκ των πέριξ της πόλεως σημείων στηρίγματος και να εισέλθουν εις τινα εξωτερικά τμήματα της πόλεως, ένθα προέβησαν εις μερικήν λεηλασίαν και εις βίαιαν στρατολογίαν 70 περίπου ιδιωτών.

Τας νυκτερινάς ώρας της 23-12-48 αι συμμοριακαί δυνάμεις κατά ΕΔΕΣΣΗΣ και ΝΑΟΥΣΗΣ ηναγκάσθησαν, προ της πιέσεως των ημετέρων - ενισχυθέντων εν τω μεταξύ τόσον υπό της ΙΧ Μεραρχίας, όσον και υπό του ΣΣ διά Πεζικού και Πυροβολικού-να συμπτυχθούν, αι μεν κατά ΕΔΕΣΣΗΣ επιτεθείσαι προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, αι δε κατά ΝΑΟΥΣΣΗΣ προς ΒΔ τούτης, ήτοι εις περιοχήν ΜΕΓΑ ΡΕΜΜΑ - ΑΓΙΑ ΦΩΤΕΙΝΗ.

Από της πρωίας της επομένης ημέρας ημέτεραι δυνάμεις εσυνέχισαν την αρξαμένην καταδίωξην, ιδία κατά της εκ ΝΑΟΥΣΣΗΣ συμπτυχθείσας 18 Ταξιαρχίας, ήτις ηναγκάσθη κατόπιν τούτου να τραπή έτι βορειότερον και να καταφύγη τελικώς εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ένθα είχε καταφύγει ήδη και η υπόλοιπος Χ Μεραρχία. Κατά την καταδίωξιν ταύτην, λόγω της συνεχούς πιέσεως των στρατιωτικών τμημάτων, τα οποία καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός διετήρησαν την επαφήν, επετεύχθη ώστε αφ' ενός μεν να απελευθερωθή το μείζον μέρος των εκ ΝΑΟΥΣΗΣ στρατολογηθέντων ιδιωτών, αφ' ετέρου δε να συλληφθή και παραδοθή αρκετός αριθμός συμμοριτών.

3. Από της πρωΐας της 25-12-48 αι Εθνικαί δυννάμεις ανέλαβον συνεχείς επιθετικάς αναχωρήσεις κατά των εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ καταφυγουσών συμμοριακών δυνάμεων, οίτινες συνεπτύχθησαν περαιτέρω εις την περιοχήν ΣΑΡΑΚΗΝΟΙ - ΟΡΜΑ - ΑΝΩ και ΚΑΤΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙ, προς ανασυγκρότησην λόγω των μεγάλων απωλειών των.

4. Τας προμεσονυκτίους ώρας της 28-12-48 άπασα σχεδόν η επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ συμμοριακή Μεραρχία επετέθη κατά της περιοχής της ΑΡΔΕΑΣ. Αι εις την περιοχήν ταύτην Εθνικαί δυνάμεις - ενισχυθείσαι εν τω μεταξύ υπό της ΧΙ Μεραρχίας λόγω της παρουσίας των συμμοριακών δυνάμεων εις την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ γενικώς - απέκρουσαν την επίθεσιν των συμμοριτών και επέφερον εις τούτους μεγάλας απωλείας.

Λόγω της νέας των ταύτης αποτυχίας αι συμμορίται ηναγκάσθησαν να συμπτυχθούν και πάλιν εις την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

5. Εις τας θέσεις των ταύτας ευρίσκοντο εν διαρκεί σχεδόν παρενοχλήσει, είτε δι' ενεργούμενων επιθετικών αναγνωρίσεων, είτε διά προσβολών υπό της Αεροπορίας.

Ανάληψις γενικωτέρας ενεργείας κατά τούτων, εάν ήθελον παραμείνει εις την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, εμελετάτο και αντιμετωπίζετο υπό του ΣΣ, αλλά κατόπιν σοβαράς ενισχύσεώς του, καθ' όσον διά μίαν τοιαύτην επιχείρησιν απητούντο πολύ μεγάλαι δυνάμεις υπερβαίνουσαι πολύ τας δυνατότητας του ΣΣ.

6. Την νύκτα της 30 προς 31-12-48 επενελήφθη η κατά περιοχάς ΑΡΔΕΑΣ ενέργεια των συμμοριτών, ήτις είχε τα αυτά καταστρεπτικά αποτελέσματα διά τους επιθέντας συμμορίτας.

7. Μετά την αποτυχίαν των και εις την δευτέραν κατά περιοχής ΑΡΔΕΑΣ επίθεσίν των οι συμμορίται συνεπτύχθησαν εκ νέου εις περιοχήν ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ - ΟΡΜΑΣ - ΛΟΥΤΡΑΚΙΩΝ προς ανασυγκρότησιν. Ηναγκάσθησαν όμως και εκείθεν ν' αποσυρθούν έτι βορειότερον, προς το ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ, λόγω των συνεχών προσβολών τας οποίας υφίσταντο υπό της αεροπορίας.

8. Κατά την αυτήν περίοδον εις την περιοχήν του ΣΣ, πλήν της σοβαράς ταύτης συμμοριακής συγκεντρώσεως εις την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ διά την αντιμετώπισιν της οποίας είχον διατεθή υπό της ΧΙ Μεραρχίας και του ΣΣ όποντα τα δυνάμεθα να εξοικονομηθώσι μέσα - υπήρχε συγκεντρωμένη και εις την περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ σοβαρά δύναμις συμμοριτών (20η Ταξιαρχία) ενισχυμένη δύναμις 1300 περίπου συμμοριτών.

Κατά της δευτέρας ταύτης συμμοριακής δυνάμεως η οποία είχεν διενεργήσει πολλάς επιδρομάς εις την περιοχήν ΝΙΓΡΙΤΗΣ, το ΣΣ προπαρασκεύασεν επιθετικήν ενέργειαν διά των δυνάμεων της ΔΕΣ ενισχυμένων και υπό δυνάμεων της VII Μεραρχίας.

Η εκτέλεσις της επιχειρήσεως ταύτης είχεν ορισθή διά την 8-1-49. Εν τω μεταξύ την νύκτα της 6 προς 7-1-49 το μείζον μέρος των συμμοριακών δυνάμεων των ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ διεκπεραιώθη δι' ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ εις ΠΑΓΓΑΙΟΝ και προσέβαλε τα χωρία της κοιλάδος ΜΟΥΣΘΕΝΗΣ. Εναντίον των συμμοριτών εκινήθησαν δυνάμεις εκ ΚΑΒΑΛΑΣ - ΔΡΑΜΑΣ - ΞΑΝΘΗΣ- ΣΕΡΡΩΝ οίτινες απώθησαν τους συμμορίτας, μετά δε την λήξιν της επιχειρήσεως ταύτης και την επάνοδον των συμμοριτών εις ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ διετάχθη η εκδήλωσις της κατά τούτων επιχειρήσεως, ορισθείσα διά την πρωΐαν της 12-1-49.

9. Αι εις την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ συγκεντρωμέναι συμμοριακαί δυνάμεις παρέμεινον εκεί μέχρι των απογευματινών ωρών της 9-1-49, οπότε εκινήθησαν προς Ν. και διελθούαι μεταξύ ΠΕΤΡΑΣ ΓΚΙΟΥΡΟΥ και ΣΩΤΗΡΑΣ και εν συνεχεία ΑΓΡΑΣ - ΕΔΕΣΣΗΣ επέτυχον να διεκπεραιωρώσι εντός της νυκτός και αι τρεις Ταξιαρχίαι προς ΒΕΡΜΙΟΝ. Κατά την κίνησιν των ταύτην συνεπλάκησαν με τμήματα της 32 Ταξιαρχίας επί του Δ. ΕΔΕΣΣΗΣ υψ. ΚΕΡΑΣΙΕΣ.

Εις καταδίωξιν των συμμοριακών δυνάμεων εκινήθησαν αμέσως τμήματα της 32 Ταξιαρχίας. Μία Διλοχία κινηθείσα επί τα ίχνη των συμμοριτών επί της κατευθύνσεως υψ. ΚΕΡΑΣΙΑΣ (Ο.1166) - ΦΟΥΡΚΑ (Ι.0765) συνεπλάκη μετά ισχυράς δυνάμεως αυτών, λόγω όμως ισχυράς πιέσεως επί ταύτης διετάχθη να συμπτυχθή προς υψ. ΚΕΡΑΣΙΕΣ. Ετεραι δυνάμεις εκινήθησαν από ΕΔΕΣΣΗΣ προς ΦΛΑΜΟΥΡΙΑΝ - ΑΓ. ΦΩΤΕΙΝΗ (Ο.0957) και από ΧΑΝΙ ΜΟΥΧΑΡΕΜ προς Ν. (ΤΕΡΩΤΟ - ΜΠΟΥΝΑΡΙ).

Την νύκτα της 10 προς 11-1-49 εξεδηλώθη ισχυροτάτη ενέργεια κατά ΕΔΕΣΣΗΣ. Κατόπιν τούτου η Ταξιαρχία διέτεξε τα εκτός της πόλεως τμηματά της να αναστραφούν και κινουμένα προς ΕΔΕΣΣΑΝ να προσβάλλουν εκ των έξω τους συμμορίτας. Εις την απόφασιν ταύτην ήχθη η Ταξιαρχία διότι μη γνωρίζουσα ποίαι ήσαν αι επιτιθέμενοι δυνάμεις ενόμισεν ότι προσεβλήθη υπό δυνάμεων της Χ συμμοριακής Μεραρχίας, ενώ εκ των υστέρων απεδείχθη ότι η προσβολή εγένετο υπό των τοπικών δυνάμεων του ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, προς αντιπερισπασμόν και παρεμπόδισιν της καταδιώξεως των εκ ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ διαπεραιωθεισών δυνάμεων.

Αι πληροφορίαι περί καθόδου των συμμοριτών και κινήσεώς των προς ΒΕΡΜΙΟΝ, πιθανώς δε προς Δ. ΒΕΡΜΙΟΝ, εκοινοποιήθησαν αμέσως εις το Β΄ΣΣ. Παρεκλήθη εν συνεχεία τούτο να ενημερώση το Γ΄ΣΣ επί των ληφθησομένων παρά τούτου μέτρων ίνα επιτευχθή καλλίτερος συντονισμός.

10. Από της πρωίας της 11-1-49 τόσον το ΣΣ όσον και η ΧΙ Μεραρχία ανησυχούσα διά την έλλειψιν ακριβών πληροφοριών περί των συμμοριακών κινήσεων και προθέσεων, διέταξον την

διενέργειαν αναγνωρίσεων από ΕΔΕΣΣΗΣ προς Ν και ΝΔ, από της ΝΑΟΥΣΗΣ δε προς Β, ΒΔ και Δ. Επίσης τοιούται αναγνωρίσεις διετάχθη και διενηργήθησαν από της περιοχής ΜΟΥΧΑΡΕΝ ΧΑΝΙ - Κέντρον αντιστάσεως ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ όσον και από των λοιπών τμημάτων επί ΒΕΡΜΙΟΥ. Επίσης επεζητήθη η διενέργεια αναγνωρίσεως υπό της αεροπορίας. Λόγω όμως της πυκνοτάτης ομίχλης ήτις εκάλυπτε από πρωΐας μέχρι της νυκτός της 11-1-49 το ΒΕΡΜΙΟΝ ουδεμία πληροφορία κατωρθώθη να συλλεγή. Οπωσδήποτε η ως τον εχθρόν εκτίμησις της καταστάσεως ήτο ότι ούτος είχε την δυνατότητα είτε να κινηθή προς ΝΔ (ζώνη Β΄ΣΣ), είτε αλλάσσων κατεύθυνσιν να ενεργήση προς ΕΔΕΣΣΑΝ ή ΝΑΟΥΣΑΝ ή και κατ' αμφοτέρων.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΤΑ ΝΑΟΥΣΗΣ.

11. Την 2230 ώραν της 11-1-49 συμμοριακαί δυνάμεις αγνώστου κατ' αρχάς δυνάμεως (βραδύτερον εξηκριβώθη ότι πρόκειται περί των 3 ΤΑΞΙΑΡΧΙΩΝ) επετέθησαν κατά ΝΑΟΥΣΣΗΣ εκ Β, Δ και Ν. Ταυτοχρόνως ισχυρά διά πυρών Πυροβολικού όλμων και μυδραλλίων εξεδηλούτο κατά της ΕΔΕΣΣΗΣ. Η δευτέρα αύτη ενέργεια, κοπάσασα μετά τινά χρόνων επαναλήφθη βραδύτερον, περι την $4^{ην}$ πρωϊνήν, ολιγώτερον όμως έντονος. Οπωσδήποτε ουδέν αποτέλεσμα έσχεν η ενέργεια αύτη κατά ΕΔΕΣΣΗΣ.

Αντιθέτως εις ΝΑΟΥΣΑΝ από των πρώτων ωρών της επιθέσεως οι συμμορίται συγκεντρώσαντες ισχυρότατα πυρά κατώρθωσαν να εξουδετερώσουν τα εκτός πόλεως ΝΑΟΥΣΗΣ ευρισκόμενα τμήματα επί υψ. ΚΟΥΚΟΥΛΙ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΘΕΟΛΟΓΟΣ και να εισέλθουν εντός της πόλεως. Παραλλήλως τμήματα τούτων ανετίναξαν τας επί ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ γεφύρας εις την Α και ΝΑ είσοδον της πόλεως.

Εντός της πόλεως ευρίσκετο Διοίκησις και Στρατηγείον 33 Ταξιαρχίας, Διλοχία του 519 Τ. Π., Διοίκησις του 44 Τ.Ε. μετά Λόχου Διοικήσεως και ενός Λόχου, ουλαμός Π. Πυρ/κού, στοιχείον τεθωρακισμένων, δύναμις 40 περίπου χωροφυλάκων. Συνολική δύναμις εν ΝΑΟΥΣΣΗ αξ/κών και οπλιτών περί τους 500 εις τους οποίους περιλαμβάνονται διαβιβάσεις, υπηρεσίαι, τμήμα Χειρουργείου κλπ.

Άμα τη αναφορά εις το ΣΣ περί της κατά ΝΑΟΥΣΣΗΣ επιθέσεως εκινήθησαν εκ ΘΕΣΣΛΟΝΙΚΗΣ ουλαμός Τεθωρακισμένων και εν συνεχεία διαρκούσης της νυκτός, Διλοχία του 556 Τ.Π. μετά της Διοικήσεώς του. Συγχρόνως υπό της ΧΙ Μεραρχίας εκινήθησαν εκ ΒΕΡΡΟΙΑΣ Λόχος του 556 Τ.Π. μετά στοιχείου Τεθωρακισμένων, εξ ΕΔΕΣΣΗΣ Διλοχία του 517 Τ.Π., λόχος του 556 Τ.Π., Λόχος του 515 Τ.Π., Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κού, και εξ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ Λόχος του 514 Τ.Π. Επίσης διετάχθη υπό του ΣΣ η κίνησις εκ ΣΕΡΡΩΝ προς ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ Διλοχίας του 553 Τ.Π., ληφθείσης εκ των διά την κατά ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ ενέργειαν προοριζομένων δυνάμεων, ανασταλείσης ούτω της επιχειρήσεως ταύτης. Συγχρόνως διετάχθη η συγκέντρωσις και προπαρασκευή προς κίνησιν μιας Διλοχίας εκ ΔΡΑΜΑΣ, μίας εκ ΣΕΡΡΩΝ και ενός Λόχου εκ ΚΙΛΚΙΣ. Βραδύτερον διετάχθη η προετοιμασία προς κίνησιν ετέρας Διλοχίας ΔΡΑΜΑΣ.

Από των πρωϊνών ωρών της 12-1-49 ανεφέρθη η κατάστασις εις ΓΕΣ, εζητήθη δε παρά του Β΄ΣΣ όπως προωθήση Ταξιαρχίαν εις περιοχήν ΑΝΩ, ΚΑΤΩ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ και Τάγμα εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ εις την διάθεσιν του ΣΣ. Ετονίσθη εις το Β΄ΣΣ ότι: «επιβάλλεται να μη αναμένωμεν τον εχθρόν, αλλά να προσβάλωμεν τούτον επί ΒΕΡΜΙΟΥ εις πεδίον μάχης εκλεγησόμενον παρ' ημών».

Καθ' όλην την διάρκειαν της 12-1-49 τα μεν εντός της πόλεως τμήματα ημύνοντο και προσεπάθουν να εκκαθαρίσουν την κατάστασιν, αι δε κινηθείσαι ενισχύσεις εκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ και ΕΔΕΣΣΗΣ προσεπάθουν, επιτεθείσαι, από της πρωΐας να εισέλθουν εις την πόλιν προς ενίσχυσιν των αμυνόντων. Η ενέργειά των εξεδηλώθη δι' ενός Τάγματος μείον Λόχος (556 Τ.Π.) προς ΓΚΛΟΜΠΑ - ΝΤΑΛΑΜΑΡΙ - ΘΕΟΛΟΓΟΣ μιας Διλοχίας από υψ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ προς ΚΟΥΚΟΥΛΙ (Β κατεύθυνσις), μιας ετέρας Διλοχίας από ΛΕΥΚΑΔΙ προς ΝΑΟΥΣΣΑ, ενός Λόχου από ΒΔ κατευθύνσεως (ΑΓ. ΠΑΥΛΟΣ) προς ΚΟΥΚΟΥΛΙ. Τα τμήματα ταύτα υπεστηρίζοντο από 2 Ουλαμών πεδινού Πυρ/κού τεταγμένου εις Σιδ. Σταθμόν ΝΑΟΥΣΣΗΣ.

Κατά την διάρκειαν της ημέρας απεστάλη εκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ σιδηροδρομικώς και εις Ουλαμός εκ 2 αρμάτων "ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ", διά την υποστήρηξιν των τμημάτων επιθέσεως. Λόγω της καταστροφής των γεφυρών δεν κατωρθώθη η είσοδος εις την πόλιν και των αρμάτων, αλλά ταύτα παρέσχον μόνον την διά των πυρών υποστήριξιν των.

Η άμυνα των εντός της πόλεως και η προσπάθεια εισόδου των επιτιθεμένων εσυνεχίσθησαν καθ' όλην την νύκτα της 12 προς 13-1-49. Κατωρθώθη προς στιγμήν η είδοδος εις την ΒΑ παρυφήν της πόλεως 2 Λόχων, αλλά δι΄ ισχυράς αντεπιθέσεως οι συμμορίται ανέτρεψαν τούτους.

Αι πρώται δοθείσαι πληροφορίαι υπό της 33 Ταξιαρχίας την νύκτα ήσαν ότι από της 4ης πρωϊνής είχεν αρχίσει σύμπτυξις των συμμοριτών προς ΒΔ, αι πληροφορίαι όμως ούται δεν επιβεβαιώθησαν εκ των πραγμάτων. Οι συμμορίται εξηκολούθησαν κατέχοντες την πόλιν.

Από της πρωίας της 13-1-49 εσυνεχίσθη η προσπάθεια των εκτός πόλεως ευρισκομένων τμημάτων όπως εισελθώσι εις ταύτην, παρά όμως τας προσπαθείας των τμημάτων και την συνεχή καθ' όλην την ημέραν υποστήρηξιν της αεροπορίας, δεν επετεύχθη ο επιδιωκόμενος σκοπός. Τα τμήματα ταύτα ενισχύθησαν από της πρωΐας διά μιας ετέρας Διλοχίας (553 Τ.Π.) και Ουλαμού Π. Πυρ/κού διατεθέντων υπό του ΣΣ εκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. η Διλοχία αύτη εχρησιμοποιήθη από την ΧΙ Μεραρχίας δι' ενέργειαν από ΧΩΡΟΠΑΝΙ προς ΧΟΝΔΡΟΣΟΥΒΛΑ και εκείθεν Δ παρυφάς ΝΑΟΥΣΣΗΣ.

Κατόπιν της ανωτέρω διαμορφωθείσης καταστάσεως εζητήθη από πρωΐας παρά του ΓΕΣ όπως διαταχθή το Β΄ΣΣ και εκδηλώση ταχίστην κίνησιν της 77 Ταξιαρχίας προς περιοχήν ΑΝΩ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ - ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ και εκείθεν αναλόγως της καταστάσεως, καθ' όσον η αναμονή του εχθρού προς προσβολήν του εις τα Δ κράσπεδα του ΒΕΡΜΙΟΥ δεν εξυπηρέτη τας ανάγκας της διαμορφωθείσης καταστάσεως. Τούτο άλλωστε είχε ζητηθή υπό του Γ΄ΣΣ ευθύς εξ αρχής.

Συγχρόνως το ΣΣ διέταξε την ΔΕΣ να προωθήση αμέσως διά ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ Διλοχίαν, η δε 31 Ταξιαρχία Λόχον, περί ων είχον ειδοποιηθή από της προηγουμένης. Επίσης η VII Μεραρχία να προωθήση Διλοχίαν διά ΣΕΡΡΩΝ εις ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ και ετέραν Διλοχίαν εις ΣΕΡΡΑΣ.

Αι διαταχθείσαι κινήσεις των Μονάδων του Γ΄ΣΣ εξετελέσθησον, ομοίως δε ελήφθη Δ/γή του Β΄ΣΣ προς την 77 Ταξιαρχίαν να ενεργήση συμφώνως προς την αίτησιν του ΣΣ. Η ταξιαρχία αύτη υπήχθη τακτικώς υπό την ΧΙ Μεραρχίαν, παρ' ης διετάχθη να αχθή εις περιοχήν ΑΓ. ΠΑΥΛΟΥ.

Ταυτοχρόνως διετέθη υπό του Β΄ ΣΣ ως ενίσχυσις το 591 Τ.Π όπερ κινηθέν εκ ΚΟΖΑΝΗΣ έφθασεν αργά το εσπέρας εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ. Εκ των αφιχθέντων εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ Λόχων, ο Λόχος της 31 Ταξιαρχίας προωθήθη από της Μεραρχίας εις Σιδ. Σταθμόν ΝΑΟΥΣΗΣ, της Διλοχίας παραμεινάσης εις ΒΕΡΡΟΙΑΝν. Επίσης ετέρα Διλοχία εκινήθη εξ ΕΔΕΣΣΗΣ και κατέλαβε το υψ. 8020 (0958) προς αποκοπήν τυχόν κινήσεως συμμοριτών εκ ΝΑΟΥΣΗΣ προς ΒΔ κατεύθυνσιν.

Εντός της πόλεως εσυνεχίσθη καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας αγών από τα αμυνόμενα τμήματα, τα οποία τελικώς υπέκυψαν το εν μετά το άλλο. Ο αγών εσυνεχίσθη επίσης και υπό των κατά της πόλεως επιτιθεμένων τμημάτων, δεν κατορθώθη όμως μέχρι των νυκτερινών ωρών η είσοδος εις την πόλιν. Το από Ν ενεργούν 556 Τ.Π. κατέλαβε το υψ. ΝΤΑΛΑΜΑΡΙ και προσεπάθη να καταλάβη το υψ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

Από της 1715 ώρας πάσα αντίστασις εντός της πόλεως έπαυσεν.

Δύναμις περίπου 50-60 ανδρών υπό τον Διοικητήν της Ταξιαρχίας κατόπιν ισχυρών πυρών όλμων και αντιαρματικών εκτοξευτών κατά του κτιρίου του Σ. Διοικήσεως, ο οποίος ήτο το μόνον ανθιστάμενον σημείον, επιχείρησεν έξοδον εκ της πόλεως, χωρίς μέχρι στιγμής να γνωσθή το αποτέλεσμα της εξόδου ταύτης. Μόνον 6-7 στρατιώται εκ τούτων έφθασαν εις τον Σιδ. Σταθμόν ΝΑΟΥΣΣΗΣ.

Το εσπέρας της σήμερον εξεδόθησαν Δ/γαί προς την ΧΙ Μεραρχίαν, τόσον διά την ενέργειαν της 77 Ταξιαρχίας, όσον και διά την ενέργειαν διά την ανακατάληψιν της πόλεως της ΝΑΟΥΣΣΗ από της έω της αύριον.

12. Αι απώλειαι των ημετέρων είναι πολύ σοβαραί, αγνοουμένων συγκεκριμένων στοιχείων. Ομοίως αι ζημίαι και αι καταστροφαί εντός της πόλεως είναι μεγάλαι, η δε στρατολογία φαίνεται να είναι σημαντική.

Ανωτέρω στοιχεία προκύπτουν εκ καταθέσεων παρουσιασθέντων, παρατηρήσεων αεροπορίας και τμημάτων επαφής εκτός πόλεως.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΙΣΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

1. Δύναμις πόλεως ΝΑΟΥΣΣΗΣ:
-4 Λόχοι πεζικού
-Ουλαμός Π.Πυρ/κού
-Στοιχείον Τεθωρακισμένων.
-40 περίπου Χωροφύλακες

2. Αποσταλείσαι ενισχύσεις υπό ΧΙ Μεραρχίας:
-6 Λόχοι Στρατού
-2 Ουλαμοί Π.Πυρ/κού
-Στοιχείον Τεθωρακισμένων

3. Αποσταλείσαι ενισχύσεις υπό του Γ΄ ΣΣ (εκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ -ΚΙΛΚΙΣ - ΣΕΡΡΩΝ - ΔΡΑΜΑΣ).
-7 Λόχοι Στρατού
-Ουλαμός Π.Πυρ/κού
-2 Ουλαμοί Τεθωρακισμένων
- Ουλαμός αρμάτων "ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ"

4. Εκ Β΄ΣΣ:
-1 Τάγμα Πεζικού
-77 Ταξιαρχία (2 τάγματα Πεζικού).

Τ.Σ.Υ.

Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

5

ΕΝΤΥΠΟ ΣΗΜΑΤΟΣ

ΑΠΟ: Αντ/ρχην ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ 15.1.49 2130΄
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α2
Α.Π. 1872/20

Συμμορίται απεχώρησαν ΝΑΟΥΣΗΣ πρωϊνάς ώρας 15/1(.) Κατάστασις κατοίκων αθλία(.) Φρόνημα αρκετά καλόν(.) Πλήρης λεηλασία οικιών τινών(.) Σχεδόν πλήρης καταστροφή εργοστασίων Νηματουργίας μετά προηγουμένην λεηλασία. Εμπρησμός απάντων δημοσίων Καταστημάτων κ' οικιών τινών. Εμπρησμός πλέον των 25 Στρατ/κών αυτοκινήτων διαφόρων τύπων και τριών τεθωρακισμένων(.) Τυφεκίσθησαν Δήμαρχος και τινες άλλοι(.) Απήγαγον 1 Δημοτικόν Σύμβουλον. Προέβησαν ευρείαν στρατολογίαν ανδρών και γυναικών από ηλικίας 17-40(.) Αριθμός δεν δύναται καθορισθή μέχρι στιγμής(.) Ηρχισαν παρουσιαζόμενοι τινες των απαλαχθέντων εκ φρουράς ΝΑΟΥΣΗΣ και έχων πληροφορίας ότι επαρουσιάσθησαν μέχρι 1600 ώρας 177 οπλίται(.) Αγνοείται η τύχη Επιτελάρχου Ταξιαρχίας(.) Τραυματίαι διεκομισθέντες ΒΕΡΡΟΙΑΝ μέχρι 1500 ώραν 120 οπλίται ων 6 Αξ/κοί(.) Το πλείτον των οποίων εκ των εκτός ΝΑΟΥΣΗΣ τμημάτων(.) Ν.Α. αναγνωρισθέντες 5 οπλίται νεκροί και απαχθέντες αγνώστον μέχρι στιγμής(.) Νεκροί χωρ/κες 8(.) Αγνοούμενοι Χωροφύλακες Αξ/κοί 2(.) Οπλίται 5.

Ακριβές αντίγραφον
Η
Γραμματεία Α1/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

ΕΝΤΥΠΟ ΣΗΜΑΤΟΣ

ΑΠΟ Γ΄ΣΣ/Α1 15.1.49 2215
ΠΡΟΣ ΓΕΣ/Α1-Α2
Α.Π. 1872/20

20073/Α1(.) Πρώται πληροφορίαι περί ΝΑΟΥΣΗΣ(.) Εκ της φρουράς παρουσιάσθησαν μέχρι 16ης ώρας 180. Εκ του Στρατηγείου 33 Ταξιαρχίας δεν παρουσιάσθησαν εισέτι Επιτελάρχης Δόρτας και εις Αξ/κός. Ανευρέθησαν εντός πόλεως 57 νεκροί(.) Μεταξύ τούτων πιθανόν και Στρατιωτικοί - ανεγνωρίσθησαν (5) νεκροί Αξ/κοί(.) Κατεστράφησαν ή υπέστησαν σοβαράς ζημίας Εργοστάσια πόλεως. Επυρπολήσθησαν ή υπέστησαν ζημίας ουχί μεγάλας 200 περίπου οικίαι εκ των οποίων πλείσται οικίαι Στρατ/κών εγκαταστάσεων(.) Ομοίως Δημοσία Καταστήματα(.) Εκ του αμάχου πληθυσμού εξηκριβώθη μέχρι στιγμής ότι απουσιάζουν 300 περίπου άτομα των οποίων περισσότερα νεαράς ηλικίας, μαθήτριαι πρόσκοποι οδηγοί(.) Μεταξύ εκτελεσθέντων δήμαρχος εις δημοτικός σύμβουλος 2 δημόσιοι υπάλληλοι(.) Ηθικόν πληθυσμού καλόν πάντες εξαίρουσι αυτοθυσίαν και ηρωϊσμόν απάντων Στρατ/κών τμημάτων και Χωρ/κής(.)

Ακριβές Αντίγραφον
Η Γραμματεία Α1 / ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

6

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ ΚΣ ΚΑΤΑ ΝΑΟΥΣΣΗΣ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

II. ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ Κ/Σ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΣΗΣ

III. ΕΠΙΘΕΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΑΟΥΣΗΣ

IV. ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

V. ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

VI. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ-
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ Α1/IV

ΧΑΡΤΑΙ: 1.100.000 Φ. Δ6
1.20.000 ΝΑΟΥΣΗΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί της επιθέσεως κατά ΝΑΟΥΣΗΣ παρά των Κ/Σ

από 11 έως 16 Ιανουαρίου 1949

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Κατά μήνα Ιανουάριον του έτους 1949 - είναι η εποχή, καθ' ην ο κατ' ευφημισμόν αυτοαποκαλούμενος Δημοκρατικός στρατός, ευρίσκετο εν πλήρει δράσει καθ' άπασαν την χώραν. ΄Εχει αρχίσει να αποβάλει την μέχρι τότε προσφιλή εις αυτόν τακτικήν του ανταρτοπολέμου και να επιτίθεται αιφνιδιαστικώς κατά μεγάλα και ισχυρά συμμοριακά συγκροτήματα κατά των μεγάλων αστικών Κέντρων της χώρας επί τω σκοπώ όπως:

(α) Εκμηδενίζη τας υπερασπιζούσας τας πόλεις δυνάμεις του Εθνικού Στρατού.

(β) Προβαίνη εις στρατολογίαν ευρείας μορφής του πληθυσμού των αστικών κέντρων προς αναπλήρωσιν των απωλειών και πύκνωσιν των ληστρικών φαλάγγων του.

(γ) Προβαίνη εις επιμελητειακήν εκμετάλευσιν, διαρπαγάς, διώξεις, λεηλασίας, καταστροφάς των αστικών κέντρων και πλήρη εξαθλίωσιν του πληθυσμού.

(δ) Δημιουργή εντυπώσεις μεταξύ της Διεθνούς κοινής γνώμης και καταρρίπτη το ηθικόν του Εθνικού Στρατού και του πληθυσμού της χώρας εις το εσωτερικόν.

2. Ούτω μετά την ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ ή ΝΑΟΥΣΑ, πόλις εκ των πλέον ευημερουσών της Κεντρ. Μακεδονίας, από της 11-16 Ιανουρίου 1949 υπέστη το βάρος συμμοριακής επιθέσεως συμμοριακής ασυνήθους μορφής σφοδρότητα και επιμονήν.

II. ΓΕΝΙΚΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ Κ/Σ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΗΣ

3. Κινήσεις των συμμοριτών προ της προσβολής

(α) Η Χ Συμ/κή Μεραρχία, αποτελούμενη εκ των 14, 18 και 103 Κ/Σ Ταξιαρχιών, την 18.12.48 διεπεραιώθη εκ της περιοχής ΒΙΤΣΙ προς την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ και την 22.12.48 ενισχυθείσα διά τριών (3) Διλοχιών συνολικής δυνάμεως 650 της περιοχής ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ προσέβαλεν τας πόλεις: ΕΔΕΣΣΑΝ (14, 103 Κ/Σ/ Ταξ.) και ΝΑΟΥΣΑΝ (18 Κ/Σ Ταξ/χία). Και η μεν επίθεσις κατά της ΕΔΕΣΣΗΣ απέτυχεν, η δε επίθεσις κατά της ΝΑΟΥΣΗΣ απεκρούσθη μεν τελικώς υπό των φιλίων τμημάτων, πλην όμως έσχεν ως αποτέλεσμα να δυνηθούν οι Συμμορίται μετά την εξουδετέρωσιν ωρισμένων ΣΣ και εξωτερικών φυλακείων, να εισέλθουν εις τα ακραία τμήματα της πόλεως και να προβούν εις μικράς εκτάσεως λεηλασίαν και στρατολογίαν 70 πολιτών.

(β) Μετά την πρώτην κατά της ΝΑΟΥΣΗΣ και ΕΔΕΣΣΗΣ προσβολήν και την απόκρουσιν ταύτης, οι συμμορίται καταδιωκόμενοι ετράπησαν προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ίνα τελικώς συνεπεία επιθέσεων των φιλίων τμημάτων, ευρεθώσιν την 25.12.48 εις περιοχήν ΣΑΡΑΚΗΝΟΙ (Ο.0780) - ΟΡΜΑ (Ο.0484) ΑΝΩ και ΚΑΤΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙ (Ο.0786), την οποίαν χρησιμοποιούν ως βάσιν εξορμήσεως διά την εξαπόλυσιν επιθέσεως κατά της ΑΡΔΕΑΣ κατά την νύκτα της 28.12.48, ήτις και απεκρούσθη υπό τμημάτων της ΧΙ Μεραρχίας. Την νύκτα της 30 και 31^{ης}/12/48 αι αυταί συμμοριακαί δυνάμεις επιτίθενται εκ νέου κατά της ΑΡΔΕΑΣ και αποκρούονται και πάλιν με σοβαράς απωλείας, αναγκασθείσαι να συμπτυχθώσιν προς την βάσιν εξορμήσεών των.

(γ) Από των απογευματινών ωρών της 9/1/49 αι ως άνω ΚΣ δυνάμεις ήρξαντο κινούμενοι προς ΝΟΤΟΝ και εντός της νυκτός της 9^{ης} διά των μεταξύ ΠΕΤΡΑΣ ΓΚΙΟΥΡΟΥ (Ο.0973) και ΣΩΤΗΡΑΣ (Ο.1474) και εκείθεν διά των μεταξύ ΑΓΡΑΣ και ΕΔΕΣΣΗΣ ατραπών αφικνούνται εις ΒΕΡΜΙΟΝ.

Αι κινήσεις αύται παρακολουθούνται παρά του ΓΣΣ όπερ διά των υπ' αριθ. 092100 - 100900 - 10 -1050 - 10 - 2200 ενημερώνει σχετικώς το ΓΕΣ. Προς καταδίωξιν των ούτω κινουμένων τμημάτων της Χης Κ/Σ Μεραρχίας εκινήθησαν τμήματα της 32 Ταξ/χίας άτινα ευρεθέντα προ ισχυρών συμμοριακών δυνάμεων ηναγκάσθησαν να συμπτυχθώσιν προς το υψ. ΚΕΡΑΣΙΕΣ (Ο.1167) Δ. της ΕΔΕΣΣΗΣ, ενώ έτεραι δυνάμεις της ιδίας Ταξιαρχίας εκινήθησαν από ΕΔΕΣΣΗΣ προς ΦΛΑΜΟΥΡΙΑ (Ο.1161) ΑΓ. ΦΩΤΕΙΝΗ (Ο.0957) και από ΧΑΝΙ ΜΟΥΧΑΡΕΝ προς ΠΕΤΡΩΤΟ - ΜΠΟΥΡΝΑΡΙ.

-Κατά την νύκτα της 10 προς 11.1.49 εξεδηλώθη ισχυρά συμμοριακή ενέργεια κατά της ΕΔΕΣΣΗΣ παρά των τοπικών Κ/Σ δυνάμεων του ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, προς αντιπερισπασμόν και περεμπόδισιν της καταδιώξεως των εκ ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ διαπεραιωθεισών εις ΒΕΡΜΙΟΝ δυνάμεων. Η 32 Ταξιαρχία διέταξεν αναστροφήν των εκτός της πόλεως τμημάτων, ίνα προσβάλουν τους επιτιθεμένους συμμορίτας εκ των έξω, διότι η εντύπωσίς της ήτο ότι προσεβλήθη υπό τμημάτων της Χης Κ/Σ Μεραρχίας.

Από της πρωίας της 11.1.49 χάνεται η επαφή των τμημάτων της ΧΙ Μεραρχίας μετά των ΚΣ και η ΧΙ Μεραρχία ως και το ΓΣΣ αρχίζουν σοβαρώς να ανησυχούν διά την έλλειψιν πληροφοριών περί των κινήσεων και των προθέσεων του εχθρού. Αι υπό της ΧΙ Μεραρχίας διαταχθείσαι αναγνωρίσεις προς Ν, ΝΔ της ΕΔΕΣΣΗΣ προς Β, ΒΔ και Δ. ΝΑΟΥΣΗΣ, προς ΜΠΟΥΧΑΡΕΜ ΧΑΝΙ και προς ΑΓΙΟΝ ΠΑΥΛΟΝ ουδέν απέδωσαν λόγω κυρίως της επικρατούσης πυκνής ομίχλης από της πρωίας μέχρι νυκτός της 11.1.49 εις ολόκληρον την περιοχήν του ΒΕΡΜΙΟΥ.

4. Διάταξις τμημάτων περιοχής ΧΙΙ Μερ/χίας την 2.1.49

Περιοχή ΒΕΡΡΟΙΑΣ
-ΤΣΕ ΒΕΡΡΟΙΑΣ
-Δ/σις 45 Τ.Ε. συν Λόχος Βέρροια
-Διλοχία 45 Τ.Ε. εις Κ.Α. ΚΑΣΤΑΝΙΕΣ
-Λόχος 556 Βέροια
-Λόχος 515 Βέρροια

<u>Περιοχή ΒΕΡΡΟΙΑΣ</u>
-Στρατηγείον 33 Ταξ/χίας ΝΑΟΥΣΣΑ
-Λόχος Στρατηγ. 33 Ταξ/χίας ΝΑΟΥΣΣΑ
-44 τ.Ε. συν λόχος Διοικ. Συν λόχος ΝΑΟΥΣΣΑ
-Λόχος νεοσυλλέκτων ΝΑΟΥΣΣΑ
-Λόχος ΠΑΤΩΜΑ (Ο.1041)
-Λόχος ΚΟΥΦΑΛΑ (Ο.1839)
-Διλοχία 519 Τ.Π. εις ΝΑΟΥΣΣΑ

<u>Περιοχή ΕΔΕΣΣΗΣ</u>
-Στρατηγείον 32 Ταξ/χίας ΕΔΕΣΣΑ
-43 Τ.Ε. (μείον λόχος)
-Λόχος ΑΓΡΑ
-514 Τ.Π. Δ/σις συν Διλοχία ΜΟΥΧΑΡΕΜ ΧΑΝΙ
-Διλοχία 514 Τ.Π. Βορ. ΒΕΡΜΙΟΝ
-518 Τ.Π. Δ/σις συν Διλοχία ΠΕΤΡΑ ΓΚΙΟΥΡΟΥ
-Λόχος 515 Τ.Π. ΕΔΕΣΣΑ
-Διλοχία 517 Τ.Π. ΜΟΥΧΑΡΕΜ ΧΑΝΙ
-Δ/σις 519 Τ.Π. συν Λόχος υψ. ΚΕΡΑΣΣΑ (Ο.1157)
-Λόχος 518 Τ.Π.
-Λόχος 556 Τ.Π. ΕΔΕΣΣΑ

<u>Περιοχή ΑΡΔΕΑΣ ΑΨΑΛΟΥ</u>
-516 Τ.Π. ΑΡΔΕΑ
-64 Τ.Ε. περιοχή ΑΨΑΛΟΥ
-Λόχος 519 Τ.Π. ΠΟΛΥΚΑΡΠΗ
-Λόχος 518 Τ.Π. ΑΡΔΕΑ

<u>Πυροβολικόν</u>
-Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κού -ΑΡΔΕΑ
-ΕΔΕΣΣΑ
-ΝΑΟΥΣΣΑ
-Πυρ/χία Ορειν. Πυρ/κού. ΜΟΥΧΑΡΕΜ ΧΑΝΙ
-Πυρ/χία Μέσου Πυρ/κού. ΕΔΕΣΣΑ

<u>Τεθωρακισμένα</u>
Ουλαμοί Τεθωρακισμένων εις ΑΡΔΕΑΝ, ΕΔΕΣΣΑ, ΝΑΟΥΣΣΑΝ, ΒΕΡΡΟΙΑ.

<u>Περιοχή ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ</u>
-556 Τ.Π. μείον Διλοχία ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
-Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κού
-Τρεις (3) Ουλαμοί Τεθωρακισμένων ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
-Πέντε (5) Άρματα "ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ"

5. <u>Λεπτομερής διάταξις εντός ΝΑΟΥΣΣΗΣ</u>

(α) <u>Φυλάκια έξω της περιμέτρου της πόλεως</u>
-Σ.Σ ΘΕΟΛΟΓΟΣ (Ο.146469) – Διμοιρ. Εθνοφ. Συν ομάς πολυβόλων συν όλμος 60 χιλιοστών.

-Σ.Σ. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ (Ο.155429)-Διμοιρία Εθν/ράς

(β) <u>Φυλάκια περιμέτρου πόλεως</u>
Επηνδρωμένα με υπόλοιπον δύναμιν 44 Τάγματα Εθν/ράς

(γ) <u>Τμήματα εφεδρικά</u>
-Λόχος 519 Τ.Π. μείον Διμοιρία εις Σχολ. ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ
-Διμοιρία εις ΑΓΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ
-Λόχος 519 εις Εργοστάσια ΛΑΝΑΡΑ

-Κάρριερς. 1 εις οικία ΠΕΤΡΙΔΗ – 1 εις Σ.Δ. 44 Τ.Ε.
-Τεθωρακισμένα . Εις Εργοστάσιον ΛΑΝΑΡΑ
-Ουλαμός Πεδινού Πυρ/κού εις κρατικόν Νοσοκομείον ΝΑΟΥΣΣΗΣ
-Όλμοι 60 χιλιοστών εις ΘΕΟΛΟΓΟΝ και Υδραγωγείον
-Όλμοι 81 χιλιοστών του 519 Τ.Πεζικού εις Εργοστ. ΛΑΝΑΡΑ
-Όλμοι 4,2΄΄ εις Κρατικόν Νοσοκομείον
-Ομάς πολυβόλων εις Εργοστάσιον ΛΑΝΑΡΑ

III. ΕΠΙΘΕΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΑΟΥΣΣΗΣ

6. Παρά τας γενομένας αναγνωρίσεις κατά την 11 Ιανουαρίου δεν κατέστη δυνατή λήψις επαφής μετά των Συμμοριτών και συλλογή πληροφοριών περί των κινήσεων και προθέσεων τούτων. Ενδείξεις εξ ανατινάξεως ναρκών παρείχον την εντύπωσιν ότι οι Συμμορίται ή τουλάχιστον μικροομάδας τούτων είχον προσεγγίσει την πόλιν της ΝΑΟΥΣΣΗΣ από της 2030 ώρας. - Καθ' ην έλαβον χώραν και μερικαί - ανταλλαγαί πυρών εις τα υψ. ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (Ο.139485) ΘΕΟΛΟΓΟΣ (Ο.1550) ΚΟΥΚΟΥΛΙ (Ο.145500)

7. Την 2330 ω της 11.1.49 αι Συμμοριακαί δυνάμεις των 14.18 και 103 Κ/Σ Ταξ/χιών, διαθέτουσαι και δύο (2) πυροβόλα των 75 χιλ. προσβάλλουν την πόλιν της ΝΑΟΥΣΣΗΣ εκ Β.Δ. και Ν. με κύριαν προσπάθειαν προς το ΘΕΟΛΟΓΟΝ – ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ – ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΝ.

-Η 33 Ταξιαρχία αναφέρει προς την ΧΙ Μεραρχίαν την προσβολήν διά του υπ' αριθ. 4/1/16/112400 Σήματος.

Ταυτοχρόνως με την εκδήλωσιν της επιθέσεως κατά ΝΑΟΥΣΣΗΣ έτεραι συμμοριακαί δυνάμεις απησχόλησαν διά πυρών Πυρ/κού, όλμων και μυδραλλίων την φρουράν ΕΔΕΣΣΗΣ και ΑΡΔΕΑΣ.

8. Ο εχθρός επέτυχεν εξ αρχής την κατάληψιν του υψ. ΘΕΟΛΟΓΟΣ (Ο.1550) και εισέδυσεν εις την πόλιν εκ της κατευθύνσεως ΘΕΟΛΟΓΓΟΣ - ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΝ ως επίσης και εκ της κατευθύνσεως ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ πόλεως. Η περιοχή των Εργοστασίων ΛΑΝΑΡΑ, ένθα ο Σ.Δ. της 33 Ταξιαρχίας εβλήθη από των πρώτων ωρών διά πυρών όλμων. Οι Συμμορίται συγκεντρώσαντες ισχυρά πυρά κατώρθωσαν να εξουδετερώσουν τα εκτός της πόλεως ΝΑΟΥΣΣΗΣ ευρισκόμενα τμήματα επί των υψ. ΚΟΥΚΟΥΛΙ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΘΕΟΛΟΓΟΣ και να εισέλθουν εντός της πόλεως.

Παραλλήλως τμήματα τούτων ανατίναξαν τας επί ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ γεφύρας (Ο.1547) εις την Α και Ν.Α. είσοδον της πόλεως.

Εντός της πόλεως ευρίσκετο Διοίκησις και Στρατηγείον της 33 Ταξ. Διλοχία του 519 Τάγματος Πεζ., Διοίκησις του 44 Τ.Ε. μετά του Λόχου Διοικήσεως και ενός ετέρου Λόχου τυφεκιοφόρων, Ουλαμός πεδ. Πυρ/κού, Στοιχείον Τεθωρ. διαβιβάσεις, υπηρεσίαι, τμήμα Χειρουργείου, δύναμις 40 περίπου χωρ/κων. Συνολική δύναμις αξ/κών και οπλιτών περί του 500.

9. Η 33 Ταξιαρχία προ της καταστάσεως ταύτης εκινητοποίησεν τας εφεδρείας της ως ακολούθως.

-2 Διμοιρίαι εκ του λόχου του 519 Τάγματος του ευρισκομένου εις το σχολείον ΜΕΤΑΜΟΡΦΟΣΕΩΣ προς την κατεύθυνσιν Γέφυρα ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ - Νεκροταφείον Εργοστάσιον ΕΣΤΙΑ.

-2 Διμοιρίαι εκ του λόχου του 519 Τάγματος του ευρισκομένου εις το Εργοστάσιον ΛΑΝΑΡΑ προς το Ωρολόγιον της πόλεως Αλώνια.

-Την 0030 ώρας παρέστη ανάγκη αποστολής πυρομαχικών εις τα μαχόμενα τμήματα και εις το Ουλαμόν Πεδινού Πυρ/κού, το εκκινήσαν πρώτον όχημα βληθέν διά πάντζερ - Φάουστ εις απόστασιν 150μ. από του Σ.Δ. Ταξ/χίας ανεφλέγη.

-Από της 0100 ω το Στρατηγείον της Ταξιαρχίας απεμονώθη της υπολοίπου πόλεως. Επεχειρήθη ενέργεια διά των τεθωρακισμένων προς διάνοιξιν δρόμου, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

-Την 0430 ω υπέκυψεν και το Σ. Στηρίγματος ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΑ και ούτω τα εκτός της πόλεως Σ.Σ (του ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ και ΘΕΟΛΟΓΟΥ) άτινα απετέλουν τον σκελετόν της αμύνης περιήλθον εις χείρας του εχθρού. Εξηκολούθουν ανθιστάμενα τα φυλάκια Γεφύρας ΒΕΡΡΟΙΩΤΙΣΣΑΣ - περιοχή ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ - Βίλλα ΠΕΤΡΙΔΗ περιοχή ΔΗΜ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ - περιοχή υδραγωγείου πόλεως ΚΑΡΥΔΙΕΣ.

10. Την πρωΐαν της 12/1 τα φυλάκια της περιοχής ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΥ συνεπτύχθησαν προς τας θέσεις των πυροβόλων, λόγω δε απωλειών εις την φρουράν του Νοσοκομείου, όσον και εις το προσωπικόν των πυροβόλων, παρέστη ανάγκη ενισχύσεως του Ουλαμού διά μίας ομάδος εκ της Διμοιρίας της γέφυρας ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ, μεθ' ενός Κάρριερ. Η ομάς αύτη άμα τη αφίξει της εις τον χώρον των πυροβόλων ετέθη σχεδόν εξ ολοκλήρου εκτός μάχης.

Τούτο έσχεν ως συνέπειαν να διαταχθή η άμεσος αποχώρησις των πυροβόλων και η εγκατάστασις τούτων εις τον Σ.Δ. του 44 Τ.Ε.

11. Την 1200 ω της 12/1 κατόπιν ισχυράς πιέσεως των Κ/Σ τα παρά τον Σ.Δ. του 44 Τ.Ε. τμήματα συνεπτύχθησαν εις την περιοχήν της Υποδ/σεως Χωρ/κής και τοιουτοτρόπως εγκατελείφθη ολόκληρος η περιοχή του Νοσοκομείου. Ούτω την εσπέραν της ιδίας ημέρας η άμυνα της πόλεως περιωρίσθη εις εναπομείναντα δύο (2) σημεία στηρίγματος της Ταξ/χίας και της Υποδ/σεως Χωρ/κής.

-Κατά την νύκτα της 12/13 εξηκολούθησεν η παρενόχλησις των θέσεων τούτων δι' όλμων και Πάντζερ Φάουστ. Οι συμμορίται απέκοψαν τας τηλεφωνικάς επικοινωνίας, απεμόνωσαν τας εστίας αντιστάσεως και ουδείς ήτο εις θέσιν να δώση πληροφορίας περί των διαδραματιζομένων εν τη πόλει.

Διετάχθει η κίνησις ενός τμήματος του 519 Τ.Π. με επί κεφαλής τον Διοικητήν της Υποδ/σεως Χωρ/κής ΝΑΟΥΣΣΗΣ και τον Διοικητήν της Διλιχίας του 519 Τάγματος, προς την είσοδον της πόλεως και σύνδεσμον μετά των αφικνουμένων ενισχύσεων.

Το τμήμα τούτο προσβληθέν ισχυρώς καθ' οδόν διελύθη εξ ολοκλήρου.

Την 1230 ωρ. της 13/1 οι Κ/Σ εξουδετέρωσαν το Συγκρότημα Χωρ/κής και εν συνεχεία τα φυλάκια ΚΑΡΥΔΙΑΣ και υδραγωγείου.

Εναπέμειναν ο Σ.Δ.Ταξιαρχίας εναντίον του οποίου από της 1530 ω ήρχισαν αλλεπάλληλοι προσβολαί.

12. Η αντίστασις των αμυνομένων εις τον Σ.Δ. της 33 Ταξ/χίας αποτελουμένων εκ του Διοικητού της Ταξιαρχίας, των Αξ/κών του Επιτελείου του και μικράς ομάδος Στρατιωτικών διήρκεσεν μέχρι της 1700 ω της 13/1, καθ' ην οι αμυνομένοι με επί κεφαλής τον Ταξίαρχον, εξαντλήσαντες τα πυρομαχικά των επεχείρησαν έξοδον προς την Ν. πλευράν και εκείθεν έκαστος προσεπάθησεν να διασωθή κατ' ιδίον τρόπον.

Ήδη οι Συμμορίται, κύριοι πλέον ολοκλήρου της πόλεως επεδώθησαν εις το έργον της επιμελητειακής εκμεταλλεύσεως, της στρατολογίας, του εμπρησμού και της αλώσεως της πόλεως.

IV. <u>ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝΙΣΥΣΕΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ</u>

<u>Ενισχύσεις Γ΄ ΣΣ</u>

13. Η ΧΙ Μεραρχία λαμβάνει γνώσιν της κατά της ΝΑΟΥΣΗΣ επιθέσεως την 12.00 15ω διά σχετικού σήματος της 33 Ταξιαρχίας.

Τα προς ενίσχυσιν της ΝΑΟΥΣΗΣ διατεθέντα διαδοχικώς τμήματα είναι:

-Λόχος 556 Τ.Π εξ ΕΔΕΣΣΗΣ	αφίχθη	121000 ω
-Ουλαμός Τεθωρακισμένων εκ Ν.Χαλκηδόνας	"	120545 ω
-Διμοιρία προστασίας Στρατ. ΧΙ Μερ.	"	" "
-Λόχος 556 Τ.Π. εκ ΒΕΡΡΟΙΑΣ	"	" "
-Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κού ΒΕΡΡΟΙΑΣ	"	" "
-Διλοχία 556 Τ.Π. εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	"	120900 ω
-Πυρ/χία Πεδ. Πυρ/κού εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	"	" "
-Λόχος 519 Τ.Π. εξ ΕΔΕΣΣΗΣ	"	121130 ω
-Διλοχία 517 Τ.Π. εκ ΜΟΥΧΑΡΕΜ ΧΑΝΙ	"	121030 ω
-Λοχος 515 Τ.Π. εξ ΕΔΕΣΣΗΣ	"	121530 ω
-Ουλαμός αρμάτων εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	"	121700 ω
-Διλοχία 553 Τ.Π. εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	"	131200 ω
-Λόχος 511 Τ.Π. εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	"	131800 ω
-Διλοχία 558 Τ.Π. εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	"	" "
-Δύο (2) Ουλαμοί Τεθ/νων εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	"	" "
-591 Τ.Π. εκ του Β΄ΣΣ	"	140800 ω
-Πυρ/χία Πεδ. Πυρ/κού	"	" "

Ήτοι εν όψει διετέθησαν:

(α) Πεζικόν

-591 Τ.Π. πλήρες εις το τέλος του αγώνος

-Το 556 Τ.Π. πλήρες χωρίς να εισέλθη συγκεντρωτικώς εις τον αγώνα. Εισήλθον διαδοχικώς, στάγδην κατά τμήματα.

-Εννέα άλλοι Λόχοι Πεζικού των 519, 517, 515, 553, 511 και 558 ταγμάτων διαδοχικώς και εις διαφόρους χώρους εμπλακέντες.

(β) Πυροβολικόν

-Πέντε (5) Ουλαμοί Πεδ. Πυρ/κού ήτοι πυροβόλα 10 των 25 λιβρ.

(γ) Εις Τεθωρακισμένα και Άρματα

-Τρεις (3) ουλαμοί τεθ/νων και εις (Ι) Ουλαμός αρμάτων τύπου ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ.

14. Ο Επιτελάρχης της ΧΙ Μεραρχίας αφίκνετο εις τον Σιδ. Σταθμόν ΝΑΟΥΣΗΣ την 120600 ώραν και ανέλαβεν αρχικώς την διοίκησιν των εκεί καταφθανουσών δυνάμεων.

Από της 121200 την διοίκησιν των επί της πόλεως κληθέντων να ενεργήσωσιν τμημάτων ανέλαβεν ο Διοικητής του ΤΣΕ ΒΕΡΡΟΙΑΣ Ταξίαρχος ΠΕΤΕΙΝΗΣ, όστις και κατηύθηνε τας ακάρπους επιχειρήσεις διά την ανακατάληψιν της πόλεως μέχρι της 141000 καθ’ ην αφίχθη επί του πεδίου της μάχης ο ασθενών μέχρι της ημέρας εκείνης Διοικητής της ΧΙ Μεραρχίας.

15. Ενέργειαι κατά την 12ην/1

-Αι κινηθείσαι ενισχύσεις εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΕΔΕΣΣΗΣ προσεπάθουν, επιτιθείσαι από της πρωΐας να εισέλθουν εις την πόλιν προς ενίσχυσιν των αμυνομένων. Η ενέργειά των εξεδηλώθη δι ’ενός Τάγματος μείον Λόχος (του 556 Τ.Π.) προς ΓΚΛΟΜΠΑ (Ο.155461) ΝΤΑΛΑΜΑΡΙ (Ο.145461) ΘΕΟΛΟΓΟΣ (Ο.146469) μιας διλοχίας από υψ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ (Ο.138500) προς υψ. ΚΟΥΚΟΥΛΙ (Ο.145495) μιας ετέρας διλοχίας από ΛΕΥΚΑΔΙ (Ο.190500) προς ΝΑΟΥΣΑΝ και τέλος ενός Λόχου από Ε.Δ. κατευθύνσεως ήτοι από ΑΓ. ΠΑΥΛΟΝ (Ο.0753)

προς ΚΟΥΚΟΥΛΙ (Ο.1450), τας επιθέσεις υπεστήριξεν πυρ/χία Πεδ. πυρ/κού τεταγμένη εις σιδηρ. Σταθμόν ΝΑΟΥΣΗΣ.

Η άμυνα των εντός της πόλεως και η προσπάθεια εισόδου των επιτιθεμένων εσυνεχίσθη καθ' όλην την νύκτα της 12 προς 13.1.49. Προς στιγμήν κατωρθώθη η είσοδος εις την Β.Α. παρυφήν της πόλεως των /2/ λόχων, πλήν όμως επηκολούθησεν ευθύς η ανατροπή τούτων δι' ισχυράς ανεπιθέσεως των Συμμοριτών.

16. Ούτω άπασαι αι προσπάθειαι απέβησαν άκαρποι, η δε τακτική κατάστασις κατά την 130800 παρουσιάζετο ως ακολούθως.

-Δεξιόν. Διλοχία 517 εις τριγωνομετρικόν ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ (Ο.138500). Κατεύθυνσις Ν.ΣΤΡΟΥΜΑΤΣΑ (Ο.155505) - ΛΕΥΚΑΔΙ (Ο.1950) ακάλυπτος.

-Κέντρον. Λόχος 515 εις (Ο.160475)

-Αριστερόν. Λόχος 556 εις παρυφάς πόλεως

-Διλοχία 556 εις προσβάσεις υψ. ΓΚΛΟΜΠΑ (Ο.155461)

-ΝΤΑΛΑΜΑ (Ο.1454613)

-Λόχος 519 Τ.Π. εις (Ο.158467)

-Διμοιρία Προστασίας ΧΙ Μεραρχίας εις (Ο.158470)

-Πυροβολικόν. Δύο (2) Ουλαμοί Πεδ. Πυρ/κού εις Σ.Σ. ΝΑΟΥΣΗΣ

-Τεθωρακισμένα συν Άρματα. Ομοίως εις Σιδ. Σταθμόν "

<u>Ενέργειαι κατά την 13/1</u>

17. Το 556 Τ.Π. συν Λόχος του 519 την 1530 ω ανήλθον με υποστήρηξιν Πυρ/κού εις ΓΚΛΟΜΠΑ ένθα και εδραιώθησαν μη δυνηθέντα να ολοκληρώσι την κατάληψιν του υψ. ΝΤΑΛΑΜΑΡΙ.

-Ο Λόχος του 515 δεν εσημείωσεν ουδεμίαν προχώρησιν.

-Η αφιχθείσα την μεσημβρίαν της 13ης Διλοχία του 553 Τ.Π. ήρξατο κινουμένη από 131300 ω προς την περιοχήν ΑΡΚΟΥΔΟΧΩΡΙΟΥ (Ο.145435) με την εντολήν όπως επιτεθή κατά των Κ/Σ των κατεχόντων τα Νοτίως της ΝΑΟΥΣΣΗΣ υψώματα. Η Διλοχία αύτη τας εσπερινάς ώρας έφθασεν Ν.Α. ΑΡΚΟΥΔΟΧΩΡΙΟΥ.

-Την 1700 ω της ιδίας ημέρας αφίχθη εις Σ.Σ. ΝΑΟΥΣΣΗΣ εκ ΘΕΣ/ΚΗΣ εις (1) Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κού.

-Η Διλοχία του 517 Τ.Π. ενήργησε την 130900 ώραν επίθεσιν κατά του υψ. ΚΟΥΚΟΥΛΙ διά ΣΤΡΟΥΜΤΣΑΣ (155505), ήτις ουδέν αποτέλεσμα επέφερεν παρά την ισχυράν υποστήρηξιν του πυρ/κού και της αεροπορίας. Κατά την ημέραν εσημειώθη εξαιρετική έντονος δράσις πυρ/κού, βληθέντων 1426 βλημάτων κατά των υψ. ΚΟΥΚΟΥΛΙ (145495) - ΝΤΑΛΑΜΑΡΙ (145461) - ΘΕΟΛΟΓΟΣ (146469)

-Την 1615 της ιδίας ημέρας οι Συμμορίται αντεπιτίθεντες κατά της Διλοχίας ταύτης την ανέτρεψαν και την υπεχρέωσιν να συμπτυχθή εις ΜΑΡΙΝΑΝ (Ο.178545)

-Τας εσπερινάς ώρας της ιδίας ημέρας αφίχθη εις ΑΝΩ ΚΟΠΑΝΟΝ (Ο.2048) ο παρά του Γ΄ΣΣ διατεθείς Λόχος του 511 Τ.Π.

18. Εν συνόψει η διάταξις των τμημάτων κατά την 2100 ω της 13ης έσχεν ως ακολούθως:

-Διλοχία 553 Ν.Α ΑΡΚΟΨΩΡΙ (Ο.155429) άνευ επαφής με τον εχθρόν.

-556 Τ.Π. Λόχος εις ΓΚΛΟΜΠΑ (Ο.155461) - Λόχος επί ΝΑ κλιτύων ΝΤΑΛΑΜΑΡΙ (Ο.145462) - Λόχος εις βάσιν πυρός και λόχος εις Α΄παρυφήν της πόλεως εν στενή επαφή με τους ΚΣ.

Λόχος 519 Τ.Π. καλύπτων το δεξιόν του 556 Τ.Π.

Λόχος του 515 Τ.Π. εις (Ο.160475)

Διλοχία 517 εις ΜΑΡΙΝΑΝ (Ο.178545)

Ουλαμός ΚΑΝΤΑΥΡΟΝ εις Σιδηρ. Σταθμόν ΝΑΟΥΣΗΣ

Τρεις (3) ουλαμοί Τεθωρακισμένων εις Σ.Σ ΝΑΙΥΣΗΣ

Λόχος 511 Τ.Π. εις ΑΝΩ ΚΟΠΑΝΟΝ (Ο.2048)

Συμβάντα κατά τη νύκτα της 13 προς 14

19. Την 140400 ωρ. λόχος του 556 Τ.Π. ενήργησεν ανεπιτυχή επίθεσιν προς ολοκλήρωσιν υψ. ΝΤΑΛΑΜΑΡΙ (Ο.1446)

-Ο έτερος λόχος του 556 ο ευρισκόμενος εις την Α΄ παρυφήν της πόλεως εν στενή επαφή μετά των συμμοριτών, επέτυχεν ν' απαγγιστρωθή και να συμπτυχθή εις το ύψος των υπολοίπων τμημάτων του τάγματος.

-Τη 140 800 Διλοχία του 518 Τ.Π. διατεθείσα παρά του Γ΄ΣΣ αφίχθη εις ΣΣ ΝΑΟΥΣΗΣ και έλαβον εντολήν, ίνα υποστηριζομένη παρά των τεθωρακισμένων και Κενταύρων ενεργήση προς την κατεύθυνσιν:

ΛΕΥΚΑΔΙ (Ο.1950) - ΣΤΡΟΥΜΤΣΑ (Φ.1750) - ΝΑΟΥΣΑ (Ο.1448) και να διεισδύσει εν τη πόλει ΝΑΟΥΣΗΣ.

Γεγονότα και Ενέργειαι κατά την 14/1

20. Νέα προσπάθεια κατά ΝΤΑΛΑΜΑΡΙ παρά του εφεδρικού Λόχου του 556 Τ.Π. ουδέν απέδωσεν.

-Διλοχία του 553 κινηθείσα από της πρωΐας εκ Ν.Α ΑΡΚΟΥΔΟΧΩΡΙΟΥ έφθασεν τας εσπερινάς ώρας εγγύς του υψ. 538 (Ο.135460)

-Την 140800 ω Λόχος του 515 Τ.Π. ενήργησεν επιθετικώς προς εκκαθάρισιν του υψ. ΓΑΣΤΡΑ (Ο.175482), εφ' ου και εγκατεστάθη την 140930 ώραν.

-Διλοχία του 558 Τ.Π. υποστηριζομένη υπό Ουλαμού ΚΕΝΤΑΥΡΩΝ και δύο Ουλαμών Τεθ/νων ενήργησε από 141000 ώρας προς την κατεύθυνσιν ΛΕΥΚΑΔΙ (Ο.190500) - ΝΕΑ ΣΤΡΟΥΜΤΣΑ (Ο.155505) - ΝΑΟΥΣΑ με αποστολήν να ανατρέψη τας παρά των Κ/Σ προβαλλομένας αντιστάσεις και να εισέλθη εις την πόλιν. Η Διλοχία αύτη αφίχθη εις την παρυφήν της πόλεως χωρίς να κατορθώση να εισέλθη εις αυτήν.

-Το 591 Τ.Π. αφιχθέν εκ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ήρξατο κινούμενον εκ ΜΑΡΙΝΑΣ (01855) εν τη κατευθύνσει ΚΟΥΚΟΥΔΙ - ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ προς ΝΑΟΥΣΑΝ από της 141130 ώραν. περί τας εσπερινάς ώρας αφίχθη εγγύς των υψ. ΚΟΥΚΟΥΛΙ - ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, λαβών στενήν επαφήν μετά των εκεί ευρισκομένων Κ/Σ

21. Διάταξις φιλίων τμημάτων κατά την 142100 ώραν

-Διλοχία 553 Τ.Π. αμέσως Ν. ύψ. 538 (Ο.135460) εν επαφή μετά των Κ/Σ

-556 Τ.Π. - Δύο (2) Λόχοι τούτου εις ΝΤΑΛΑΜΑΡΙ (Ο.145461)
- Διοίκησις Τάγματος και λοιποί Λόχοι εις ΓΚΛΟΜΠΑ (Ο.1546)

-519 και 515 Τ.Π. Βορείως Δημοσίου οδού από (Ο.158568) μέχρι και ΓΑΣΤΡΑ (Ο.175482).

-Διλοχία 558 συν Μηχαν. συν Τεθωρακ. Νοτίως ΝΕΑ ΣΤΡΟΥΜΤΣΑΣ.

-551 Τ.Π. εις (Ο.150505) και (Ο.143510) εν στενή επαφή μετά των Κ/Σ.

-Πυρ/κόν. Δύο (2) ουλαμοί εις Σ.Σ ΝΑΟΥΣΣΗΣ και έτερος Ουλαμός εις ΜΑΡΙΝΑΝ (Ο.1855)

-Λόχος 511 Τ.Π. εις ΣΙΔ. ΣΤΑΘΜΟΝ ΝΑΟΥΣΣΗΣ

Από της 141000 ο μέχρι τότε ασθενών Μέραρχος ανέλαβεν την Διοίκ. του Τ.Σ./ΧΙ Μεραρχίας.

Γεγονότα κατά την νύκτα 14-15/1

22. Κατά την νύκτα ταύτην ο εχθρός συνεπτύχθη ανενόχλητος διακόψας την μετά των τμημάτων Στρατού επαφήν, αφού προέβη εις ευρείαν λαφυραγωγίαν, εις τον εμπρησμόν των κτιρίων απασών των Δημοσίων Υπηρεσιών, εμπρησμόν του Κρατικού Νοσοκομείου, του ηλεκτρικού εργοστασίου και λοιπών επιχειρήσεων κοινής ωφελείας ως επίσης και εις στρατολογίαν ανδρών και γυναικών.

-Από της 150700 ώρας τα τμήματα εκινήθησαν προς τους αντικειμενικούς αυτών σκοπούς άνευ ουδεμίας πλέον αντιστάσεως.

Ενέργειαι Διλοχίας 514 Τ.Π. (ΝΤΟΡΤΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΑΓ. ΠΑΥΛΟΥ)

23. Αύτη μετά του Λόχου του 44 Τ.Ε. του ευρισκομένου εις ΠΑΤΩΜΑ (Ν.ΒΕΡΜΙΟΝ) ετέθησαν από της 120600 διά διαταγής της 33 Ταξ/χίας υπό προειδοποίησιν διά κίνησιν.

-Την 120800 διετάχθη παρά της 33 Ταξιαρχίας η κίνησις ενός λόχου της διλοχίας ταύτης προς ΚΟΥΚΟΥΛΙ.

-Ο λόχος ούτος κινηθείς ήλθεν εις επαφήν με δυνάμεις Κ/Σ εις περιοχήν ΚΟΥΡΗ ΚΑΨΑΛΑ (Ο.090515) - ΝΤΑΜΝΙΣΚΟ (Ο.115515) ένθα και καθηλώθη.

-Την πρωΐαν της 13/1 ο Λόχος ούτος τηρών την μετά των συμμοριτών επαφήν προέβη εις ανεφοδιασμούς πυρομαχικών και επεδίωξε παράκαμψιν των εχθρικών αντιστάσεων από κατευθύνσεως ΝΤΟΡΤΟΥΠΟΛΕΩΣ, χωρίς να το επιτύχη. Από των εσπερινών της 13ης απωλέσας πάσαν R/T επαφήν μετά της εν ΝΑΠΥΣΗ Ταξιαρχίας απεσύρθη εις την περιοχήν ΝΤΟΡΤΠΥΠΟΛΕΩΣ, απασχολούμενος δι’ ελαφρών συμμοριακών δυνάμεων.

Επέμβασις 77 Ταξιαρχίας

24. Το ΓΕΣ/Α1 διά της υπ’ αριθ. 217641/Φ.4009/4/5/13.1.49 Δ/γής του καθορίζει τα ακόλουθα.

"ΑΝΑΓΚΗ Β΄ΣΣ ΔΙΑ 77 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ ΛΑΒΗ ΕΠΑΦΗΝ ΜΕΤΑ ΣΥΜΠΤΥΧΘΗΣΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΝΑΟΥΣΗΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ (.) ΟΡΙΟΝ ΔΙΑ ΤΟ Β΄ΣΣ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΝ ΤΑΥΤΗΝ(.) 77 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΚΙΝΗΘΗΣΕΤΑΙ ΜΕΤΑ ΣΠΟΥΔΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗ-ΚΟΤΗΤΟΣ ΛΑΒΗ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ ΕΠΑΦΗΝ(.) ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΕΥ-ΘΥΝΗ 77 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΝ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟΝ ΣΚΟΠΟΝ(.) ΑΝΑΜΕΝΩ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΩ ΔΕΝ ΥΠΑΡ-ΧΕΙ ΟΡΙΟΝ ΜΕΤΑΞΥ ΣΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ"

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΙΑΤΖΗΣ ΔΗΜ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού.

-Το Γ΄ΣΣ από της 121000 ω, διά του υπ’ αριθ. Α.ΑΠ. 435 σήματος του προς το Β΄ΣΣ πληροφορεί τα κάτωθι:

-Από 112230 σοβαραί συμμοριακαί δυνάμεις προσέβαλον ΝΑΟΥΣΑΝ με ταυτόχρονον σοβαράν απασχόλησιν ΕΔΕΣΣΗΣ(.) Κατόρθωσαν εισδύσουν απαλλαγήν πόλεως και είτα δίωξιν συμμοριτών(.) Πιθανότερον δρομολόγιον συμπτύξεώς των προς ΑΓ. ΦΩΤΕΙΝΗΝ - ΑΝΩ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟ(.) Επιβάλλεται μη αναμένωμεν συμμορίτας Δυτικά κράσπεδα ΒΕΡΜΙΟΥ διά προσβολήν αλλά προσβάλωμεν αυτούς επί ΒΕΡΜΙΟΥ εις Πεδίον μάχης εκλεγησόμενον παρ’ ημών(.) Β΄ΣΣ παρακαλείται προωθήση αμέσως Ταξ/χίαν περιοχήν ΠΥΡΓΟΙ - ΑΝΩ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟ απόφραξιν οδεύσεων ΜΠΟΥΝΑΡΙ (0159) - ΤΣΑΠΟΥ (0253) και εκείθεν προσβάλη αναλόγως εν συνδυασμώ με ενεργείαν τμημάτων Γ΄ΣΣ(.) Επιβάλλεται διά συντονισμόν ενεργειών μετά τμημάτων, Ταξιαρχία αύτη λαμβάνη διαταγάς παρά Γ΄ΣΣ(.) Επίσης Β΄ΣΣ παρακαλείται διαθέση προσωρινώς Γ΄ΣΣ Τάγμα Στρατού εν καλή καταστάσει δι’ ενέργειαν μετά τμημάτων Γ΄ΣΣ καθ’ ότι τμήματα ημών λόγω συνεχούς αγώνος επί 20ήμερον μέτωπον καταπονημένα (.) Τάγμα τούτο δέον προωθηθή ΒΕΡΡΟΙΑΝ σήμερον. Παρακαλούμεν γνωρίσατε αμέσως αποφάσεις υμών(.)

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ

-Το ΓΕΣ διά του υπ' αριθ. 217581/12.1.49 ώρα 1635΄ σήματός του προς το Β΄ΣΣ διατάσση το Β΄ΣΣ να ικανοποιήση το δυνατόν ταχύτερον αιτήσεις Γ΄ΣΣ διά την αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν συμμοριακών δυνάμεων ΒΕΡΜΙΟΥ.

25. Βάσει των ως άνω Διαταγών 77 Ταξιαρχία ετέθη εις κίνησιν υπαχθείσα τακτικώς υπό την ΧΙ Μεραρχίαν, παρ' ης διετάχθη να αχθή εις περιοχήν ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ.

-Την εσπέραν της 13ης έφθασεν εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ το διατεθέν παρά του Β΄ ΣΣ 591 Τ.Π.

-Η 77 Ταξιαρχία κινηθείσα βραδέως ως έφθασεν την 141540 ω εις ΑΓΙΟΝ ΠΑΥΛΟΝ, διατεθείσα διά την καταδίωξιν των Συμμοριτών των συμπτυχθέντων κατά την νύκτα της 14/15 προς Μ.ΡΕΜΜΑ - ΑΓ. ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΝΩ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ.

Η Αεροπορία κατ' επανάληψιν επεμβάσα και εντοπίσασα τους συμμορίτας επροξένησε εις τούτους σοβαράς εις αυτούς απωλείας.

V. ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

26. (α) Φρουράς ΝΑΟΥΣΣΗΣ

-Ως ο συνννημένος πίναξ Α.΄

(β) Επεμβασών εις τον αγώνα ενισχύσεων

-Ως ο συνημμένος Πίναξ Β.΄

VI. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

27. Από της 9.1.49, αφ' ης κατέστη γνωστή η εγκατάστασις επί ΒΕΡΜΙΟΥ σημαντικών συμμοριακών δυνάμεων και διεφαίνετο σαφώς η απειλή κατά ΝΑΟΥΣΣΗΣ, έπρεπε:

(α) Να ληφθούν μέτρα, διά γοργής αναπροσαρμογής της διατάξεως, προς ενίσχυσιν και προστασίαν των αμέσως απειλουμένων μεγάλων αστικών κέντρων ΕΔΕΣΣΗΣ - ΝΑΟΥΣΣΗΣ - ΒΕΡΡΟΙΑΣ.

-Ειδικώτερον διά την ΝΑΟΥΣΣΑΝ θα έπρεπε δυνάμεις των Σημείων Στηρίγματος ΝΤΟΡΤΟΠΟΛΕΩΣ ΑΓ. ΠΑΥΛΟΥ και ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ να συμπτυχθούν προς ΝΑΟΥΣΣΑΝ δι' ενίσχυσιν της φρουράς προς απόκρουσιν της καθ' αυτής διαιφαινομένης απειλής. Τα Σημεία ταύτα στηρίγματος ως δυνάμεθα ευκόλως κατά την νύκτα να παρακαμφθώσιν παρά των Κ/Σ και συνεπώς μη εκπληρούντα ουδένα σκοπόν έπρεπε οπωσδήποτε να συμπτυχθώσιν εις ΝΑΟΥΣΑ.

-Κυρίαν ευθύνην διά την μη αναπροσαρμογήν της διατάξεως φέρουσιν κατά πρώτον λόγον η 33 Ταξ/χία και εν συνεχεία η ΧΙ Μεραρχία.

(β) Η 33 Ταξ/χία μετά την 8/1, καθ' ην ενεφανίσθησαν επί του ΒΕΡΜΙΟΥ αι Κ/Σ δυνάμεις θα έπρεπε να ελάμβανε μέτρα διά τη δημιουργίαν μιας Γραμμής Επιτηρήσεως προς Δυσμάς διά περιπόλων, αναγνωρίσεων και ενεδρών. Ούτω δεν θα αιφνιδιάζετο και δεν θα εδέχετο, κατά μοιρολατρικόν και παθητικόν τρόπον την κατά της ΝΑΟΥΣΣΗΣ εκδήλωσιν της Κ/Σ επιθέσως.

(γ) Η ΧΙ Μερ/χία έπρεπεν διά διαταγής της να είχεν καθορίση την αμοιβαίαν υποστήρηξιν και συνδρομήν των τμημάτων, εις τρόπον ώστε να γνωρίζη ο καθείς τι πρόκειται να πράξη και να αποφευχθούν οι κατά την τελευταίαν στιγμήν επικίνδυνοι αυτοσχεδιασμοί.

(δ) Θα έπρεπε οπωσδήποτε, αφ' ης στιγμής εξετιμήθη ως πλέον πιθανή η κατά της ΝΑΟΥΣΣΗΣ επίθεσις των Κ/Σ να εδημιουργήτο εφεδρικόν τμήμα με συγκεκριμμένην αποστολήν διά την επέμβασίν του προς ΝΑΟΥΣΣΑΝ, ώστε τούτο να είχεν προπαρασκευάση

λεπτομερώς την επέμβασίν του και να είχεν προβή εκ των προτέρων εις την εκτέλεσιν των απαραιτήτων αναγνωρίσεων.

28. Αύτη η οργάνωσις της αμύνης της πόλεως διά των διατεθιμένων δυνάμεων υπήρξεν πλημμελής διότι:

(α) Τα κύρια στηρίγματα της πόλεως ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ και ΠΡΟΦΗΤΗΣ, τα αποτελούντα το ζωτικόν έδαφος, εκρατούντο διά μιας διμοιρίας εθνοφρουράς έκαστον υπό την διοίκησιν ενός εφέδρου Ανθ/γού, ενώ εκρατούντο ως εφεδρεία δύο (2) Λόχοι Στρατού. Παρεγνωρίσθη η βασική αρχή καθ' ην η άμυνα βασίζεται κυρίως επί του σχεδίου πυρός διά την εξυπηρέτησιν του οποίου διατίθενται τα 2/3 του συνόλου της δυνάμεως και δευτερευόντως εις τας εφεδρείας διά την εκτέλεσιν αντεπιθέσεων και διά τας οποίας ουδέποτε διατίθεται δύναμις μεγαλυτέρα του 1/3.

(β) Τα Σημεία Στηρίξεως δεν είχον επιτήρησιν (προωθημένα φυλάκια, ενέδρας, περιπόλους κ.λ.π.) διότι εάν συνέβαινε τούτο δεν θα αιφνιδιάζοντο.

(γ) Η άμυνα της πόλεως αφέθη εις τμήματα εθνοφρουράς, τα ΜΕΑ και τα ΚΜΕΑ, ήτοι εις τμήματα μειωμένης μαχητικής αξίας και πλαισιωμένα με Αξ/κούς μη διαθέτοντας πολεμικήν πείραν.

29. Είναι απορίας άξιον διά τίνα λόγον η διοίκησις της 33 Ταξ/χίας δεν ενήργησεν διά της αξιομάχου διλοχίας την οποίαν διέθετεν ως εφεδρικήν αντεπιθέσεις διά την ανακατάληψιν των ζωτικών υψωμάτων του ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ και ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ, αλλά άφησε την διλοχίαν ταύτην να αμυνθή παθητικώς του χώρου σταθμεύσεώς της υπό δυσμενετάτας συνθήκας, διά να εξουδετερωθή τελικώς. Δεν διαφαίνεται η ψύχραιμος και η άμεσος αντιμετώπισις της καταστάσεως.

30. Δεν είναι άμοιρος ευθύνης η Διοίκησις της ΧΙ Μεραρχίας διότι δεν είχε επιληφθή και δεν είχεν ελέγξει το Σχέδιον αμύνης της ΝΑΟΥΣΣΗΣ.

31. Σχετικώς με τας παρατηρήσας παραλείψεις και σφάλματα των εκτός της ΝΑΟΥΣΗΣ κληθέντων να ενεργήσωσι τμημάτων άξια μνείας είναι τα κάτωθι ουσιώδη:

(α) Χαρακτηριστική η έλλειψις Διοικήσεως διά την κατεύθυνσιν του αγώνος και τον συντονισμόν των προσπαθειών. Το ΤΣΕ ΒΕΡΡΟΙΑΣ (Ταξίαρχος ΠΕΤΕΙΝΗΣ) απεδείχθη ανεπαρκές και ακατάλληλον. Διέθετεν αμελετήτως και κατά μέτωπον εξ Α. προς Δ. παν αφικνούμενον τμήμα επί του πεδίου μάχης, με σκοπόν την απώθησιν των συμμοριτώνπρος Δυσμάς ήτοι προς τον άξονα συμπτύξεώς των. Δεν εξεπονήθη ένα στοιχειώδες σχέδιον ενεργείας, εις στοιχειώδης ελιγμός με σκοπόν την συντριβήν των συμμοριτών, καίτοι η αξία του ελιγμού της διλοχίας του 553 Τ.Π. δι' ΑΡΚΟΥΔΟΧΩΡΙ κατεδείχθη από της πρώτης στιγμής. Δυστυχώς η κατεύθυνσις αύτη δεν ετροφοδοτήθη επαρκώς από της πρώτης ημέρας. Είναι φανερόν ότι το αποτέλεσμα της μάχης θα ήτο πολύ διαφορετικόν, εάν από της πρώτης ημέρας εγένετο ενέργεια από ΒΟΡΡΑ διά ΓΙΑΝΝΑΚΟΧΩΡΙΟΝ προς ΝΤΟΡΝΤΟΠΟΛΙΝ.

32. Εις την κατά μέτωπον κρούσιν δεν διακρίνει τις την εκτίμησιν της καταστάσεως υπό του ηγήτορος, τον ελιγμόν, την εκλογήν του σημείου κρούσεως προς διάσπασιν του κλοιού, και την συγκέντρωσιν των απαιτουμένων μέσων. Τα πάντα έβαινον κατά τύχην και αι δυνάμεις διετίθεντο αραχνοειδώς, ως εάν να επρόκειτο να προστατεύσουν τον εις τον Σιδ. Σταθμόν ευρισκόμενον Σ.Δ. από Συμμοριακήν προσβολήν. Η ευθύνη βαρύνει την ΧΙ Μεραρχίαν και του Γ΄ΣΣ, ιδίως την πρώτην ήτις εφυσύχασεν αναθέσασα την διεύθυνσιν του αγώνος εις Διοίκησιν γνωστής αξίας, χωρίς να εκδηλώση στρατιωτικοτέραν απέμβασιν εις τον αγώνα ειμή μόνον την .... ήτοι μετά ......ήμερον από της εκδηλώσεως της Κ/Σ προσβολής.

33. Τα προς ενίσχυσιν της ΝΑΟΥΣΣΗΣ διατεθέντα διαδοχικώς και ΣΤΑΓΔΗΝ εις τον αγώνα τμήματα χαρακτηρίζονται από ανομοιογένειαν δυνάμεων, έλλειψιν οργανικών δεσμών, έλλειψιν Διοικήσεως Τάγματος, έλλειψιν συντονισμού προσπαθειών.

Εξοικονομήθησαν αποσπασθείσαι εκ των διαφόρων φρουρών κατά τον πλέον πρόχειρον τρόπον. Εχαρακτηρίζοντο τα περισσότερα εκ τούτων ως εφεδρικά τμήματα χωρίς εις την πραγματικότητα να είναι τοιούτα. Γενική εντύπωσις εκ της διαθέσεως και της χρησιμοποιήσεως τούτων είναι η κυριαρχούσα απαράδεκτος διασπορά εν τόπω και χρόνω και η πλήρης διάσπασις των οργανικών δεσμών.

34. Κατά την διεξαγωγήν του αγώνος προς διάσπασιν του κλοιού δεν παρετηρήθη ζωηρά δράσις περιπόλων κατά την νύκτα. Ούτε και ετηρήθη η επιβαλλόμενη στενή επαφή μετά των συμμοριτών. Το αποτέλεσμα υπήρξεν να δυνηθώσι οι Συμμορίται ανενόχλητοι και με πλήρη πρωτοβουλίαν ενεργείας να αποχωρήσωσι της πόλεως κατά την νύκτα της 14-15/1 συναποκομίζοντες τους βιαίως στρατολογηθέντας μετά των πάσης φύσεων λαφύρων.

35. Η Δ.Μ. και ο ανεφοδιασμός ελειτούργησαν ικανοποιητικώς.

Αι Διαβιβάσεις εις τας πλείστας των περιπτώσεων ικανοποιητικώς καίτοι το δίκτυον του Μερ/κού Τ.Σ. ήτο υπερφορτωμένον.

36. Δεν εμελετήθη, ούτε και προπαρασκευάσθη ως έδει Σχέδιον πυρός Πυρ/κού προ και κατά την διάρκειαν της επιθέσεως. Κατά την 4ήμερον μάχην δεν ετηρήθη ακριβής και ενημερωμένος χάρτης πληροφοριών και επιχειρήσεων.

37. Τέλος δέον να τονισθή ότι το ατύχημα ΝΑΟΥΣΣΗΣ δεν οφείλεται εις την έλλειψιν δυνάμεων, διότι αύται εξευρέθησαν έστω και καθ' ον τρόπον εγένετο. Οφείλεται εις την μη πρόβλεψιν και τη μη τήρησιν στοιχειωδών αρχών πολέμου (τακτική ομοιογένεια, επιθετικότης, ασφάλεια και πληροφορίαι).

Η ήττα της ΝΑΟΥΣΗΣ υπήρξεν ήττα των Διοικήσεων της 33 Ταξ/χίας της ΧΙ Μεραρχίας και Γ΄ΣΣ.

ΒΣΤ 902 τη 1950.

Α1/ΓΕΣ- ΑΚΕΟ/ΓΕΣ ΑΥ/ΓΕΣ

Ο
ΑΡΧΗΓΟΣ ΓΕΣ

<u>ΠΙΝΑΞ Α΄</u>

Απωλειών και παρουσιασθέντων Αξιωματικών και οπλιτών τμημάτων ΝΑΟΥΣΗΣ

Α/Α	Μ ο ν ά δ ε ς	Αξιωματικοί					Οπλίται					Πα
		Ν	Τ	Α	Πα	Σ	Ν	Τ	Α	Πα	Σ	
1.	Λόχ. Στρατ. 33 Ταξ.	-	4	2	5	11	2	3	4	29	38	
2.	Διμ. Προστ. 33 Ταξ.	-	-	-	1	1	3	-	9	12	24	
3.	44 Τάγμα Εθνοφρ.	2	1	4	10	17	7	31	90	122	250	
4.	519 Τ.Π.	-	1	1	8	10	8	14	67	92	181	
5.	510 Λόχος Πυρ/κού	-	-	-	-	-	1	-	5	10	16	
6.	Ομάς Κάρριερς	-	-	-	-	-	-	-	3	5	8	
7.	Ουλαμός Τεθ/νων	-	-	-	-	-	-	-	1	4	5	
8.	Ουλαμός Πυρ/κού	1	1	-	-	2	1	-	-	18	23	
9.	955 Λόχς ΕΣΑ	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	
10.	ΣΤΓ ταχυδρ.	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	
11.	Ο.Α.Σ. Μεραρχίας	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	
12.	Διμ. 213 Χ.Ε.	-	-	-	1	1	-	1	5	16	22	
13.	Διμοιρ.	-	1	-	1	2	3	3	8	25	39	
14.	707 Λόχος Μηχ/κού	-	-	-	1	1	-	-	1	2	3	
15.	779 Λ. Μεταφορών	-	-	-	-	-	-	1	3	1	5	
	ΣΥΝΟΛΟΝ	3	8	7	27	45	25	57	199	341	622	

ΠΙΝΑΞ Β΄

Απωλειών τμημάτων ενεργησάντων εκτός ΝΑΟΥΣΗΣ

Α/Α	Μονάδες	Νεκροί		Τραυμ.		Αγνοουμ		
		ΑΞ.	ΟΠ.	ΑΞ.	ΟΠ.	ΑΞ.	ΟΠ.	ΠΑΡΑΤΗΡ.
1.	556 Τάγμα Πεζικού	1	2	1	11	-	-	
2.	Διλοχία 553	-	-	-	-	-	-	
3.	Διλοχία 558	-	-	-	3	-	-	
4.	Διλοχία 517	-	2	2	7	-	-	
5.	Διλοχία 515	-	1	-	-	-	-	
6.	Διλοχία 519	-	2	1	11	-	-	
7.	Διμ. Προστ. Μεραρχίας	-	-	-	1	-	-	
8.	Διμ. Εκπαιδ. Μεραρχίας	1	-	-	-	-	-	
9.	Τμήματα Πυρ/κού	-	-	1	2	-	-	εκ νάρκης
10.	ΧΙ Σ. Αναγνωρίσεως	-	-	1	7	-	-	ων 4 εκ νάρκης
11.	91 Τάγμα Πεζικού	-	-	1	6	-	-	
12.	ΕΣΑ	-	-	-	1	-	-	
	ΣΥΝΟΛΟΝ	1	7	6	49	-	-	

7

ΘΕΜΑ: Έξέτασις επί προσβολής ΝΑΟΥΣΗΣ
ΠΡΟΣ: Τον Αντιστράτηγον Παπαδόπουλον Κ.
ΚΟΙΝ: Γ΄ΣΣ
Α1/ΓΕΣ

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Υ.Σ./ΓΕΣ/Α1
Α.Π. 219702/Φ.4011/33
ΒΣΤ 902 τη 16.1.49

1. Μεταβείτε εις ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ - ΝΑΟΥΣΑΝ και εάν παραστή ανάγκη, εις ΛΑΡΙΣΑΝ (Β΄ΣΣ) και ενεργήσατε εξέτασιν επί των συνθηκών εν γένει προσβολής ΝΑΟΥΣΗΣ και αντιμετωπίσεως ταύτης.

2. Η εξέτασις Υμών θα περιστραφή εις τα εξής σημεία ιδιαιτέρως.

α) Εάν ήτο εξασφαλισμένη η μεμακρυσμένη και εγγύς πληροφορία εγκαίρως.

β) Εάν υπήρχε σύστημα ασφαλείας μεμακρυσμένον και εγγύς και εάν τούτο ελειτούργει καλώς.

γ) Εάν η αμυντική οργάνωσις της πόλεως ήτο ενδεδειγμένη και εάν εγένοντο βελτιώσεις κατόπιν της εκ της προσβολής της νυκτός 21/22 Δ/βρίου π.ε. κτηθείσης πείρας.

δ) Διατί ο αγών από της πρώτης στιγμής ενετοπίσθη εντός της πόλεως.

ε) Εάν αι ενισχύσεις έφθασαν εντός του ανεκτού ορίου χρόνου και ο διοικητής των ενισχύσεων έλαβε όλα τα δυνατά μέτρα προς απελευθέρωσιν της πόλεως.

στ) Ποία τέλος η γενική εντύπωσις επί του όλου τούτου γεγονότος και εάν υπάρχουν σοβαραί παραλείψεις και ευθύναι διοικητικαί ή ποινικαί και συγκεκριμένας διά τίνας.

3. Το πόρισμα της εξετάσεώς σας να υποβάλητε ημίν το ταχύτερον δυνατόν

Διά την ακρίβειαν
Η
Δ/νσις Α1/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

Ο
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Κ. ΡΕΝΤΗΣ

8

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΙΓΜΟ

8-18/1/49

I. ΓΕΝΙΚΑ

Ύστερα από τις δύο αποτυχίες που είχαν τα τμήματα του εκστρατευτικού σώματός μας, στην Έδεσσα και στην Αρδέα, δημιουργήθηκε μία άσχημη κατάσταση στους μαχητές και ιδιαίτερα στα στελέχη. Ένα ποσοστό μαχητών μας απογοητεύτηκε, το μεγαλύτερο μέρος πείσμωσε και ζητούσε μια μάχη για τη νίκη. Το σοβαρό λοιπόν πρόβλημα δεν ήταν η κατάσταση των μαχητών αλλά των στελεχών. Στελέχη έκφρασαν τις ακόλουθες απόψεις. "Ο εχθρός έχει τέλεια οχύρωση και σχέδιο πυρός. Με τα μέσα που διαθέτουμε δεν είναι δυνατή η κατάληψη πόλεων". Η επιστροφή στο Βίτσι ήταν μια σκέψη πολλών στελεχών και μερικά στελέχη το έλεγαν ανοιχτά. Το στραπάτσο που μας έκαμε η Διεύθυνση της 14ης Ταξιαρχίας, η αποτυχία της Αρδέας κλόνισαν σε σημαντικό βαθμό την εμπιστοσύνη των μαχητών προς τα στελέχη. Η κατάσταση λοιπόν ήταν λίγο, πολύ, σοβαρή. Ήταν απαραίτητη μία έντονη πολιτική δουλειά, μια γρήγορη συμπληρωματική εκπαίδευση. Αυτά είναι αλήθεια πως άρχισαν έντονα αμέσως μετά την αποτυχία και της Αρδέας. Μα κείνο που προπάντων ήταν απαραίτητο για να συνέλθουν πέρα για πέρα μαχητές και στελέχη, για να πιστεύσουν στην ορθότητα της γραμμής και ταχτικής μας ήταν μια νίκη σε πόλη. Έτσι μπήκε στην ημερήσια διάταξη το πρόβλημα της επιχείρησης στη Νάουσσα.

Για να δώσουμε και να κερδίσουμε τη μάχη της Νάουσας έπρεπε να λυθούν σωστά τα παρακάτω προβλήματα:

<u>Πρώτο:</u> Να βγούν τα αναγκαία διδάγματα από τις αποτυχίες στην Έδεσσα και στην Αρδέα.

<u>Δεύτερο</u>: Με βάση αυτά τα διδάγματα και με πιο πιστική ανάλυση της γραμμής και ταχτικής μας, με έντονη πολιτική δουλειά και συμπληρωματική εκπαίδευση να να ανορθώσουμε το κλονισμένο ηθικό μαχητών και στελεχών, να σκορπίσουμε τις συγχύσεις, για να πιστέψουν μαχητές και προπάντων στελέχη, ότι μπορούμε και πρέπει να κερδίσουμε τη μάχη στη Νάουσσα.

<u>Τρίτο:</u> Επεξεργασία ενός σωστού σχεδίου επιχείρησης στη Νάουσσα, συγκέντρωση των απαραιτήτων πληροφοριών για τη Νάουσα και τους κοντινούς εχθρικούς στόχους, εξασφάλιση ενός καλού σχεδιαγράμματος της Νάουσας, εξασφάλιση του απαραιτήτου αριθμού καλών οδηγών, αφομοίωση του σχεδίου επιχείρησης απ' όλα τα στελέχη και ιδιαίτερα του μέρους που αφορούσε το κάθε Διοικητή, από το κάθε Διοικητή.

<u>Τέταρτο</u>: Να γίνει με μυστικότητα, μαστοριά, ταχύτητα ο ελιγμός από Καϊμακτσαλάν στη Νάουσσα.

<u>Πέμπτο</u>: Να εξασφαλιστεί επιδέξιος υποχωρητικός ελιγμός στην κατάλληλη στιγμή, από Νάουσσα προς Βίτσι. Αυτό αποτελούσε το δυσκολώτερο πρόβλημα γιατί μαχητές και στελέχη θα ήσαν άυπνα, η φάλαγγα θα ήταν δυσκίνητη, με τους τραυματίες, νεοεπιστρατευμένους αιχμαλώτους, εφοδιασμό.

<u>Έκτο</u>: Εξασφάλιση κάτω από όλες τις συνθήκες μίας ζωντανής καθοδήγησης, στην μάχη και στον ελιγμό.

Αυτά ήσαν τα βασικώτερα προβλήματα που έπρεπε να λυθούν σωστά και σε σχετικά περιορισμένο χρονικό διάστημα, ουσιαστικά από τις 5 ως τις 11 Γενάρη που άρχισε η μάχη της Νάουσσας. Κάνοντας μία εισαγωγική γενική εκτίμηση μπορούμε να πούμε ότι βασικά, όλα αυτά τα προβλήματα λύθηκαν σωστά.

Στη μελέτη της μάχης της Νάουσσας και του ελιγμού θεωρούμε απαραίτητη μελέτη, όχι μόνο αυτής της έκθεσης, αλλά ολόκληρου του σχετικού φακέλου που περιέχει. Την Ε.Π.Ε. 320, οκτώ Α.Π. πίνακα δύναμής μας που έδωσε τη μάχη της Νάουσσας, συνθηματικό πίνακα, δελτίο πληροφοριών, πίνακα οχυρών Νάουσσας, οδηγίες για την πορεία, σχεδιάγραμμα της Νάουσσας.

II. Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΣΑΣ

Οι εχθρικές δυνάμεις που πήραν μέρος στη μάχη της Νάουσσας ήσαν:

Πρώτο: Μέσα στην πόλη. 3 λόχοι του 44 Τάγματος Εθνοφουράς, που μαζί με το μηχανισμό του Τάγματος, τους υπολογίζουμε σε 350. Αυτοί οι λόχοι ύστερα από τις ζημιές που έπαθαν από την πρώτη επίθεση κατά της Νάουσσας ενισχύθηκαν με 110 άνδρες από το Τάγμα νεοσυλλέκτων που εκπάιδευε ένας Αμερικάνος στα Γιανιτσά. Μια διλοχία του 519 Τάγματος Πεζικού της 33ης Ταξιαρχίας με δύναμη 250. Ο μηχανισμός της 33ης Ταξιαρχίας πχ. Λόχος στρατηγείου, γραφεία, επιμελητεία κλπ. περίπου 100. Μία πεδινή πυροβολαρχία των τεσσάρων πυροβόλων με δύναμη 80 και που μετά το πάρσιμο από μας των πυροβόλων πολέμησε σαν λόχος πεζικού. Αφού ο εχθρός είχε μέσα στην πόλη της Νάουσσας 7 βαρειά τάνκς, 21 κάριερς, 22 φορτηγά αυτοκίνητα, 27 μοτοσυκλέτες πρέπει να υπολογίσουμε το προσωπικό όλων αυτών σε 250 τουλάχιστον, που κι αυτοί μας πολέμησαν και μέσα από τα άρματα και σαν Πεζικό. Η υποδιοίκηση Χωροφυλακής και η ασφάλεια είχαν 60 δύναμη και πολέμησαν λυσασμένα. Υπήρχαν 30 ΜΑΔ μαυροσκούφηδες που πολέμησαν κι αυτοί λυσσασμένα. Υπήρχαν και 520 ΜΑΥ που όμως είναι ζήτημα αν μας πολέμησαν 100. Έτσι η συνολική δύναμη του εχθρού στη Νάουσσα ήταν περίπου 1.120 εκτός από τους Μαϋδες.

Δεύτερο: Ο εχθρός κίνησε για την ενίσχυση της φρουράς της Νάουσσας τις παρακάτω δυνάμεις: Διλοχία του 556 Τάγματος πεζικού, της 26ης Ταξιαρχίας, αλλά που υπάγονταν τακτικά στην 32 Ταξιαρχία από Σκύδρα προς Γάστρα - Νάουσσα, δύναμης 250 ανδρών, με δύο λόχους φανατικούς ΜΑΥδες δύναμης 200 ανδρών. Από Βέρροια προς Χοντροσούβλα - Παλαμάριν για Νάουσσα έφερε διλοχία του 515 Τάγματος Πεζικού της 32 Ταξιαρχίας δύναμης 250 ανδρών, το 517 Τάγμα Πεζικού της 13 Ταξιαρχίας δύναμης 500 ανδρών, το 591 Τάγμα πεζικού της 73 Ταξιαρχίας δύναμης 350 ανδρών. Από Κοζάνι μέσω Γραμματικού Βερμίου έφεραν τα 597 και 612 τάγματα πεζικού της 77 Ταξιαρχίας δύναμης περίπου 1000 ανδρών και που καθηλώθηκαν στη Κουτσούφλιανη - Ντορντόπολη - Δραζίλοβο μαζί με την Διλοχία του 514 Τάγματος πεζικού της 32 ταξιαρχίας που μένει μόνιμα στη Κουτσούφλιανη - Ντορντόπολη και που έχει δύναμη 250 ανδρών και την άλλη διλοχία του 514 από Μουχαρέμ πλήν δύο διμοιριών, δηλ. δύναμη περίπου 150 ανδρών. Σύνολο δυνάμεων που κίνησε ο εχθρός για ενίσχυση της φρουράς της Νάουσσας 3190. Έτσι αντιμετωπίσαμε σύνολο εχθρικών δυνάμεων μέσα και έξω από την πόλη 4310, με 7 βαρειά τάνκς, μέσα και πέντε απ' έξω, με 21 κάριερς μέσα στην πόλη, με μια πεδινή πυροβολαρχία μέσα στην πόλη, με μια πεδινή πυρ/χία από την κατεύθυνση της Βέρροιας, ένα ουλαμό πεδινής πυρ/χίας από την κατεύθυνση της Σκύδρας. Σχεδόν σ' όλη τη διάρκεια, πάντα σμήνος 6 Αεροπλάνων πάνω από το πεδίο της μάχης.

Τι αντιπαρατάξαμε εμείς στον εχθρό: Τρεις Ταξιαρχίες πεζικού, την 14η, την 18η, την 103, που είχαν 7 διλοχίες συνολικής δύναμης 2069. Τρεις λόχοι σαμποτέρ δύναμης 170, μισό ουλαμό ορειβατικό δύναμης 25, ένα λόχο του Βερμίου δύναμης 55, σχηματισμοί Χ Μεραρχίας δύναμης 92. Σύνολο 2441. Από άποψη μέσων. Ένα ορειβατικό πυροβόλο, 2 αντιαρματικά των 20 χιλιοστών, 2 αντιαρματικά των 37 χιλιοστών, 14 ομαδικούς όλμους, 14 πυροβόλα, πάντζερ, τυποποιημένα και νάρκες, τον ατομικό οπλισμό των μαχητών μας, περιορισμένα πυρομαχικά και στην πορεία της μάχης λάφυρα ένα βαρύ τάνκς και 2 κάριερς

και ένα ολμοβόλο με 250 βλήματα. Η κατανομή των δυνάμεων και οι αποστολές έγιναν όπως αναφέρεται στην ΕΠΕ 320.

Η μάχη της Νάουσσας άρχισε στις 11 προς 12 Γενάρη στις 11.15΄ και τέλειωσε μέσα στην πόλη με τη πτώση των εργοστασίων Λαναρά στις 19,30΄. Ο υποχωρητικός ελιγμός άρχισε στις 14 Γενάρη στις 18,00 ώρα και τελείωσε στις 18 γενάρη στις 8.00 ώρα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΣΑΣ

Ποια τα αποτελέσματα της μάχης της Νάουσσας; Αυτά είναι τα ακόλουθα σε βάρος τους εχθρού.

Πρώτο: Νεκροί μέσα κι έξω από τη Νάουσσα εξακριβωμένοι 500. Τραυματίες υπολογίζονται στους 700. Αιχμάλωτοι 300, που ανάμεσά τους είναι ο Διοικητής του 44 Τάγματος εθνοφρουράς Αντ/ρχης Κοντόσης Χρήστος, ο λοχαγός Διοικητής του 2ου λόχου του 44 τάγματος Σταμόπουλος Θανάσης, ο υπομοίραρχος Μηχαλόπουλος Λάμπρος, ο Ανθ/γός Κωνσταντι-νίδης Κώστας, ο Ανθ/λγός Τάκωνας Παναγιώτης, Ο Αρχηγός της ΜΑΔ Κουζαντζόγλου Χαράλαμπος, ο Γιατρός (λέξη δυσανάγνωστη) Σύνολο απωλειών 1500.

Δεύτερο: Λάφυρα 4 πεδινά πυροβόλα με 3000 βλήματα, 7 βαρειά τάνκς, 21 κάρριερς, 210 αυτοκίνητα φορτηγά και πέντε τζίπ, 27 μοτοσυκλέτες, 1 ολμοβόλο με 250 βλήματα, 5 ομαδικούς όλμους με 2000 βλήματα, 9 Καναδέζικους όλμους με 3000 βλήματα, 15 πολυβόλα βίκερς, 110 οπλοπολυβόλα, 550 ατομικά όπλα, 70 ημιαυτόματα, περίπου 2.000.000 σφαίρες, 15 αμερικάνικους ασυρμάτους, 4 ασυρμάτους Νο 22, 13 γραφομηχανές, 5 Ράδια, 170 χλαίνες, 120 στρατιωτικές στολές, 130 ζεύγη άρβυλα, 135 μουλάρια ειδικού φόρτου, 120 μουλάρια κοινού φόρτου, 2 ηλεκτρογεννήτριες, 33 τηλέφωνα, 3 τηλεφωνικοί πίνακες πολλών διευθύνσεων, 20 μπαταρίες, πολύ υγειονομικό υλικό, πολλά τρόφιμα, υφάσματα, που από τα τρόφιμα έφαγαν οι μαχητές μας, μοιράσαμε στο λαό καθώς και υφάσματα. Ένα τσουβάλι επιτελικούς χάρτες. Τα αρχεία υποδιοίκησης χωρ/κής, ασφάλειας, αστυνομικού τμήματος, 44 τάγματος, 33 Ταξιαρχίας, 519 Τάγματος.

Τρίτο: Ζημιές: Κάηκαν και ανατινάχθηκαν οι στρατιωτικές αποθήκες ιματισμού, βενζίνας κλπ. Κάηκαν και ανατινάχτηκαν όλα τά εργοστάσια, γιατί ήσαν οχυρωμένα, με όλα τα εμπορεύματα καί πρώτες ύλες που υπήρχαν σ' αυτά, σε τεράστιες ποσότητες. Ρίξαμε 2 αεροπλάνα. Κάηκαν καί αντινάχτηκαν όλα τα οχυρωμένα δημόσια χτήρια και οχυρωμένα πλουσιόσπιτα π.χ Δημαρχείο, Ταχυδρομείο, Τηλεγραφείο, επαρχείο, Ειρηνοδικείο, Δημόσιο Ταμείο, Τράπεζα Αθηνών, Εργατικό κέντρο, Ταμείο Ανεργείας, Στρατιωτικά Γραφεία, Διοίκηση Χωρ/κής, Ασφάλεια, Αστυνομικό Τμήμα. Αίθουσα Τιτάνια, Βίλλες Πετρίδη, Χρηστίδη, Λαναρά Αγγελάκη, Πάζη, Κιλιμουρίδη, Κιτσέλη, Δημοβίκη κλπ.
Ανατινάχτηκαν όλες οι γέφυρες της πόλης στο ποτάμι Αραπίτσα, καθώς και η Βερροιώτικη Γέφυρα

Τέταρτο. Εκτελέσαμε τους περισσότερους προδότες. Οι χαφιέδες της ασφάλειας αυτοκτόνησαν.

Πέμπτο. 600 νέοι και νέες ακολούθησαν τα τμήματά μας.

Από την πλευρά μας είχαμε τις παρακάτω απώλειες, στη μάχη της Νάουσσας. Νεκροί 58, τραυματίες I74, αγνοούμενοι 36 που ασφαλώς περισσότεροι σκοτώθηκαν. Λιποτάχτες 4, σύνολο 272.

III. Ο ΕΛΙΓΜΟΣ

Κατά τον υποχρεωτικό ελιγμό προς Βίτσι ο εχθρός κίνησε, γιά νά μας φράξει το δρόμο και να μας εκμηδενίσει τις ακόλουθες δυνάμεις. Τα 597 και 612 τάγματα πεζικού της 77 Ταξιαρχίας, το 514 τάγμα πεζικού της 32 Ταξιαρχίας που προσπάθησαν να κυκλώσουν πιάνοντας Κοτσούφλιανη -Ντορτόπολη - Δραζίλοβο - υψώματα Αγ. Φωτεινής, προσπαθώντας να πιάσουν τα υψώματα Τσίκλα - Καραούλι. Από Καϊλάρια έφερε στο χωριό Κομνηνό και υψοδείχτη Προζύμι το 105 Ταγμα πεζικού της 77 Ταξιαρχίας για να μας κόψει

το δρόμο προς Ράδοσι. Τα 508-509 τάγματα πεζικού της 22 Ταξιαρχίας για να μας κόψουν το δρόμο προς Ράντοσι, πιάνωντας τη γέφυρα Μπράμορ και τις γύρω θέσεις. Μετά το πέρασμά μας από Κομνηνό, ο εχθρός μετέφερε γρήγορα το 105 τάγμα πεζικού που αναφέραμε πιο πάνω προς Κλεισουραγιά Δροσοπηγή, για να μας κόψει το δρόμο προς Γκλάβατα, Μακρυχώρι. Κίνησε γρήγορα το 575 τάγμα πεζικού της 73 Ταξιαρχίας από την περιοχή Καστοριάς, προς Κλεισούρα για Δροσοπηγή, για να μας κόψουν το πέρασμα Γκλαβάτα-Μακρυχώρι. Κίνησε επίσης Διλοχία του 568 τάγματος πεζικού της 37 Ταξιαρχίας, από Περκοπάνα προς Τέμνι Βρί, για να μας κόψει το ίδιο πέρασμα. Επίσηs κίνησε διλοχία του 504 τάγματος πεζικού της 22 Ταξιαρχίας προς Κριθαρένια νερά, για να μας κόψει το πέρασμα προς Κούλα - Μακρυχώρι, το 507 Τάγμα Πεζικού της 22 Ταξιαρχίας προς Φλάμπουρο, για να μας κόψει το πέρασμα προς Τριανταφυλλιά - Κούλα - Μακρυχώρι και προς άνω Υδρούσα - Ελάτια - Δροσοπηγή - Γκλάβατα - Μακρυχώρι. Όταν περάσαμε στο Ράντοσι ο εχθρός στέλνει γρήγορα από την περιοχή Αμύνταιου, το 508 τάγμα πεζικού της 22 Ταξιαρχίας προς υψώματα Ανω Υδρούσας, για να μας κόψει τα περάσματα Τριανταφυλλιά - Κούλα-Μακρυχώρι και άνω Υδρούσας - Ελάτια - Δροσοπηγή - Γκλάβατα-Μακρυχώρι.

Έτσι ο εχθρός κατά τον υποχρεωτικό ελιγμό κίνησε ενάντιά μας, για "εγκλωβισμό" 8 τάγματα πεζικού, 2 διλοχίες πεζικού, συνολικής δύναμης περίπου 4.500 ανδρών, 15 τανκς και θωρακισμένα ορύγματα, 4 πεδινά πυροβόλα από Αμύνταιο, 2 πεδινά πυροβόλα από Φλώρινα, ολοήμερη χρήση αεροπορίας, κατά σμήνη 6 αεροπλάνων.

Απέναντι σ' αυτές τις εχθρικές δυνάμεις εμείς αντιπαρατάξαμε την αρχική δύναμη, που ανάφερα για τη Νάουσσα, πλήν τις 272 απώλειες που είχαμε εκεί, συν δύο τάγματα της Ι08 Ταξιαρχίας μας που έπιασαν τη γέφυρα Μπράμορ και τα υψώματα Ράντοσι καί που στή πορεία από κει και πάνω μεταβλήθηκαν σε οπισθοφυλακή της Φάλαγγας.

Κατά τη διάρκεια του υποχωρητικού ελιγμού δώσαμε μάχες. Στό Δραζίλοβο. Στα υψώματα της Αγ. Φωτεινής. Στο Κομνηνό. Κοντά στη Πέρδικα. Στο Κάμπο καί στη Γέφυρα Μπράμορ. Στα υψώματα Ράντοσι. Μπρος στο Φλάμπουρο. Μπρος στην Υδρούσα. Στα υψώματα Τριανταφυλλιάς. Τα τάγματα που κινήθηκαν προς Δροσοπηγή-Τέμνη Βρι, άλλα στασίασαν και άλλα δεν έφτασαν, από απροθυμία αξιωματικών και φαντάρων να μπλεχτούν στη μάχη.

Σ' όλες αυτές τις μάχες, ο εχθρός είχε εξακριβωμένες απώλειες.
Νεκρούς 120, τραυματίες 200, δύο τάνκς, δύο αυτοκίνητα οι απώλειές του όμως είναι ασύγκριτα πιο μεγάλες.

Από την πλευρά μας είχαμε τις παρακάτω απώλειες:
Νεκροί 49. Τραυματίες 111. Αγνοούμενοι 33. Λιποτάχτες 8. Σύνολο 167. Χάσαμε κάμποσους αιχμαλώτους και νεοεπιστρατευμένους και σκοτώθηκαν περί τα 30 μουλάρια.

Έτσι το σύνολο των απωλειών μας στη μάχη της Νάουσας και κατά τον υποχρεωτικό ελιγμό ήταν 433, που απ’ αυτούς είναι της 108 Ταξιαρχίας μας 11 νεκροί, 18 τραυματίες, 5 αγνοούμενοι, κάμποσοι αιχμάλωτοι και νεοεπιστρατευμένοι και καμμιά 30 μουλάρια.

IV. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΣΤΗ ΝΑΟΥΣΣΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ.

Η μάχη της Νάουσσας τέλειωσε με μεγάλη νίκη των όπλων του στρατού μας. Για πρώτη φορά ο στρατός μας κατόρθωσε να καταλάβει ολοκληρωτικά μια πόλη και μάλιστα γερά οχυρωμένη, που την υπεράσπιζαν σοβαρές δυνάμεις και που βοήθησαν τη φρουρά της εξαιρετικά μεγάλες δυνάμεις, χωρίς αποτέλεσμα. Ποιοι είναι οι παράγοντες αυτής της μεγάλης νίκης: Κατά τη γνώμη μας είναι οι ακόλουθοι.

α) το σχέδιο επιχείρησης ήταν πέρα για πέρα σωστό. Αυτού βρίσκεται η βάση της επιτυχίας. Το σχέδιο κατανοήθηκε απ' όλα τα στελέχη.

β) Η παραπλάνηση έπαιξε αποφασιστικό ρόλο. Για πρώτη φορά η παραπλάνηση μπαίνει σαν βασικό συστατικό στοιχείο στο σχέδιο επιχείρησης. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η παραπλάνηση έγινε:

Πρώτο: Με δύο σοβαρές κρούσεις στην Έδεσσα, με δύο διλοχιές του Καϊμακτσαλάν και με 3 ορειβατικά πυροβόλα που έρριξαν 400 βλήματα μέσα στην Έδεσσα, στις 10 προς 11 γενάρη και στις 11 προς 12 Γενάρη.

Δεύτερο: Με δύο γερές κρούσεις προς Άγρα-Μουχαρέμ, που έγιναν με δύο διλοχίες του Καϊμακτσαλάν κι ένα πυροβόλο. Αυτές έγιναν στις 12 προς 13 του Γενάρη και στις 13 προς 14 του Γενάρη.

Τρίτο: Μία κρούση με τις ίδιες δυνάμεις προς Βρυτά - Παναγίτσα, που έγινε στις 14 προς 15 Γενάρη. Απ' αυτές τις παραπλανητικές κρούσεις ο εχθρός είχε σοβαρές απώλειες και παραπλανήθηκε ως προς τις προθέσεις μας όταν πηγαίναμε στη Νάουσσα, καθηλώθηκαν οι δυνάμεις του κατά τη διάρκεια των μαχών στη Νάουσσα, παραπλανήθηκε ο εχθρός στο που θα κάνουμε τον υποχωρητικό ελιγμό. Δηλαδή πίστεψε πως θα τον κάνουμε προς Καϊμακτσαλάν.

γ) Στελέχη και μαχητές πίστεψαν ότι θα πετυχαίναμε. Πίστεψαν πως ο εχθρός δεν ήταν σε θέση να μας θέσει σε κίνδυνο από τις ενισχύσεις που μπορούσε να έφερνε για ενίσχυση της φρουράς της Νάουσσας, και για να μας κόψει το δρόμο του υποχωρητικού ελιγμού μας. Πίστεψαν πως επιστροφή στο Βίτσι, με τρεις αποτυχίες θα χρεωκωπούσε τα στελέχη στη συνείδηση των μαχητών και θα δημιουργούσαν σοβαρή κατάσταση μέσα στους μαχητές.

δ) Τα τμήματά μας ενήργησαν με αποφασιστικότητα και μαστοριά. Στα συμπεράσματα, αυτό θα φανεί πιο καθαρά, πιο πιστικά.

ε) Η διοίκηση της επιχείρησης κρατούσε πάντα γερά στα χέρια της την κατάσταση, επενέβαινε, ενεθάρρυνε, διόρθωνε στη πορεία της μάχης, είχε μία απαραίτητη εφεδρεία στα χέρια της που την χρησιμοποιούσε σωστά.

Η μάχη της Νάουσσας παρουσίασε και πολλές αδυναμίες.
Αναφέρουμες τις πιο βασικές.

Πρώτο: Παρουσιάστηκαν περιπτώσεις κλωνισμών π.χ. ζητήθηκε επέμβαση εφεδρείας, χωρίς να υπάρχει λόγος και γι' αυτό δεν δόθηκε. Επειδή δεν είχε πέσει το Νοσοκομείο δημιουργήθηκε η εντύπωση πως πρέπει να θεωρηθεί η επιχείρηση τελειωμένη.

Δεύτερο: Παρουσιάστηκαν δισταγμοί στο μπάσημο μέσα στην πόλη του ορειβατικού πυροβόλου και άργησε να χρησιμοποιηθεί από τη στιγμή που μπήκε.

Τρίτο: Δεν πάρθηκαν μέτρα για διάσωση των 4 πεδινών πυροβόλων που πήραμε λάφυρα. Αντίθετα τα κατέστρεψαν οι δικοί μας βιαστικά από φόβο μήπως με αντεπίθεση τα ξαναπάρει ο εχθρός, που όμως η ζωή απόδειξε, μα και από πριν ήταν φανερό, ότι ο φόβος αυτός δεν ήταν βάσιμος. Δεν πάρθηκαν μέτρα διάσωσης, για χρησιμοποίηση του εχθρικού οπλισμού και πυρομαχικών που έπεσαν στα χέρια μας και ειδικά των όλμων και πολυβόλων. Αν δεν καταστρέφαμε τα πολυβόλα θα χτυπάγαμε άγρια τον εχθρό στη κίνησή του, θα τον υποχρεώναμε να κατεβάζει τα τμήματά του 15 χιλιόματρα μακρυά από την πόλη, θα τσακίζαμε πιο πολύ τις επιθέσεις του προς την πόλη. Αν δεν καταστρέφαμε ασυλόγιστα τους όλμους, πολυβόλα κ.λ.π. δεν φεύγαμε από την Νάουσσα στις 14 του Γενάρη. Είναι γνωστό πως φύγαμε γιατί μείναμε με λιγώτερο από τα πυρομαχικά ασφαλείας.

Τέταρτο: Τα συνεργεία επιστράτευσης αντί να βρουν όλους τους τρόπους για να ξετρυπώσουν τον επιστρατεύσιμο κόσμο, έκαναν τυπικές επισκέψεις, επηρεάστηκαν από τις ρεβεράντσες και τα κεράσμαα που τους έκαναν οι γυναικούλες και έτσι δεν πήραμε όσους μπορούσαμε να επιστρατεύσουμε.

Πέμπτο: Έγιναν αντιλαϊκές πράξεις. Είναι αλήθεια πως έγιναν αντιλαϊκές πράξεις σε περιορισμένη κλίμακα. Όμως όσο περιορισμένες κι αν είναι αποτελούν στίγμα που πολιτικά μας έβλαψε.

Έκτο: Η πιο αδύνατη πλευρά στην επιχείρηση της Νάουσας ήταν η επιμελητεία στο σύνολό της. Υπήρχαν τόσες και τέτοιες ποσότητες όπως τροφίμων ιματισμού κ.λ.π. που ήταν δυνατό να φάνε καλά οι μαχητές, να ντυθούν και να πάρουμε μεγάλες ποσότητες. Αντί να γίνει αυτό τα τμήματα γενικά δε τράφηκαν καλά και επιστρέψαμε σχεδόν με αδειανά χέρια. Οι επιμελητές και πρώτα απ' όλα της Μεραρχίας έδειξαν πλήρη ανικανότητα. Φυσικά εδώ αναμφισβήτητα φορτώθηκαν και με ποινικές ευθύνες και το λόγο τώρα τον έχει η στρατιωτική μας δικαιοσύνη.

V. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΙΓΜΟΥ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Ο ελιγμός από Όρμα προς Νάουσσα και απ' εκεί προς Βίτσι αποτελεί αναμφισβήτητα μία μεγάλη νίκη. Αυτό φαίνεται καθαρά αν πάρει κανείς υπ' όψει του: Το πέρασμα από Κερασιές προς Βέρμιο, ανάμεσα από σοβαρές κοντινές δυνάμεις και που ειδικά στου Στρατού το Ρέμα και στον ποταμό Βόδα αντικειμενικά βρισκόμασταν μέσα σε εχθρικό κλοιό. Τις δυνάμεις που κίνησε ο εχθρός για να χτυπήσει τη φάλαγγά μας. Ποιοι ήταν οι παράγοντες επιτυχίας του ελιγμού; Κατά τη γνώμη μας οι παρακάτω:

α) Η κίνηση από Όρμα προς Κερασιές, ένα άλμα, από Κερασιές προς Αλγέρ Τσιφλίκ Βερμίου δεύτερο άλμα, από Αλγέρ Τσιφλίκ μπροστά στη Νάουσα, τρίτο άλμα έγινε με μυστικότητα, αθόρυβα, με ταχύτητα, με όλα τα μέσα της πλαγιοφύλαξης εμπροσθοφυλακής και οπισθοφυλακής. Από την αρχή ως το τέλος, για κάθε άλμα, έβγαινε διαταγή συγκεκριμένη. Βλέπε τις 8 Α.Π. που είναι σχετικές μ' αυτή τη δουλειά.

β) Πριν από κάθε άλμα γίνονταν σοβαρή πολιτική δουλειά. Αυτή έπαιζε αποφασιστικό ρόλο για την επιτυχία όλου του ελιγμού.

γ) Η παραπλάνηση του εχθρού μπήκε αυτή τη φορά σαν βασικό στοιχείο της επιτυχίας του ελιγμού. Σ' άλλο μέρος αναφέρουμε όλες τις παραπλανητικές πράξεις που κάναμε.

δ) Η νίκη της Νάουσας έδοσε απέραντη αντοχή στους μαχητές μας. Από τις 8 ως τις 10 Γενάρη οι μαχητές και στελέχη μας βάδιζαν και μάχονταν. Ουσιαστικά δε κοιμήθηκαν, γιατί και όταν δε βάδιζαν και δε μάχονταν έμεναν πάνω στα χιόνια, χωρίς φωτιά γιατί αντιμετωπίζαμε πάντα αεροπορία. Κείνο που τους έδινε ακατάβλητη αντοχή ήταν η νίκη της Νάουσας. Σ' αυτές τις πορείες οι μαχητές μας πραγματικά έσπασαν κάθε ρεκόρ αντοχής. Άυπνοι, χωρίς ανάπαυση έκαναν χωρίς στάση 15 ώρες πορεία.

Ο ελιγμός όμως παρουσίασε και πολλές αδυναμίες. Θα αναφέρουμε τις πιο μεγάλες:

Πρώτο: Είναι αλήθεια ότι σ' αυτόν τον ελιγμό κάτι έκανε το μηχανικό μας. Έφκιαξε π.χ. μια περίφημη γέφυρα στον ποταμό Βόδα, που τη μόνταρε σε μισή ώρα και από πάνω της πέρασε με ταχύτητα όλη η φάλαγγα μαζύ με τα μεταγωγικά. Επιδιόρθωσε σε κάμποσα μέρη τους δρόμους και έκανε ακόμα μερικές γεφυρώσεις. Όμως δεν έγινε ότι έπρεπε και ότι δε μπορούσε να γίνει. Παραδείγματα. Από Κερασιές ως υψώματα Κερασιάς έπρεπε να γίνει διόρθωση στο δρόμο σε τέσσερα σημεία. Η δουλειά που χρειάζονταν σε κάθε σημείο δεν ήταν περισσότερο της μισής ώρας για 5 ανθρώπους. Δεν έγινε αυτό και η φάλαγγα καθυστέρησε κάπου τρεις ώρες. Η γεφύρωση ενός μικροτέρου ποταμού στον κάμπο των Καϊλαρίων ήταν γελοία, γιατί προετοιμάστηκε η γεφυροσκευή τη τελευταία στιγμή. Έτσι εκεί καθυστέρησε το πέρασμα της φάλαγγας περίπου 2 ώρες.

Δεύτερο: Η εμπροσθοφυλακή που ορίστηκε για να πιάσει τα υψώματα Κερασιάς κατά το δεύτερο άλμα αδικαιολόγητα καθυστέρησε. Έτσι έφτασε εκεί λίγα λεφτά μετά την άφιξη εχθρικής Διλοχίας. Αν αυτή η εχθρική δύναμη πρόφταινε να πιάσει αυτά τα υψώματα θα παθαίναμε μεγάλη ζημιά γιατί αντικειμενικά θα βρισκόμασταν από παντού κυκλωμένοι.

Τρίτο: Ενώ η Δ/ση της επιχείρησης ήξερε τις κινήσεις της 77 εχθρικής Ταξ/χίας προς Βέρμιο, ενώ είχε το χρόνο και τις δυνάμεις να πιάσει έγκαιρα το Δραζύλογο, το οχυρωμένο του Μέταλα, τα υψώματα της Αγ. Φωτεινής, το ύψωμα Τσίκλα κ.λ.π. δεν πέτυχε. Έτσι μερικά απ' αυτά τα έπιασε ο εχθρός. Δημιουργήθηκε σύγχυση και καθυστέρηση της φάλαγγας στο Μεγάλο Ρέμα κι αν σβέλτα μερικοί λόχοι με ελαφρό οπλισμό δεν έπιαναν μερικά βασικά υψώματα πιο μπροστά απ' τον εχθρό, ολόκληρη η φάλαγγα θα έμπαινε σε μεγάλο κίνδυνο. Εδώ είχαμε μερικές απώλειες τσάμπα.

Τέταρτο: Όταν φθάσαμε στο Μεσόβουνο η 103 Ταξ/χία άργησε να πάρει τη διάταξη που διατάξαμε. Έτσι ο εχθρός έπιασε με το 105 Τάγμα το χωριό Κομνηνό και υψοδείχτη Προζύμι, που απ' εκεί έπρεπε να περάσει η φάλαγγα. Έτσι είχαμε εκεί κάμποσες εντελώς αδικαιολόγητες απώλειες, καθυστέρησε η κίνηση της φάλαγγας, ενώ αν είχαμε πάρει έγκαιρα τη διάταξη θα καταστρέφαμε το 105 εχθρικό Τάγμα και τα περισσότερα από τα 8 εχθρικά τάνκς. Το χειρότερο ήταν ότι καθυστέρησε η κίνηση της φάλαγγας 3 1/2 ώρες, χάσαμε και 1 1/2 ώρα από το κύκλο του νέου δρομολογίου που έπρεπε να κάνουμε και έτσι ξημερώθηκε η ουρά της φάλαγγας στη γέφυρα Μπάμορ μέσα στο κάμπο, που αυτό μας στοίχισε σοβαρές απώλειες από την εχθρική αεροπορία κλπ. Ακόμα είχαμε τη κακή συνέπεια να μη προφτάσουμε να πάρουμε τη διάταξη που έπρεπε στο Φλάμπουρο-Άνω Υδρούσα-Κριθαρένια νερά, κι έτσι οι περιπέτειες και οι απώλειες συνεχίστηκαν και την άλλη μέρα.

Πέμπτο: Παρ' όλο που αργήσαμε να φτάσουμε στο Φλάμπουρο, για τους λόγους που αναφέραμε, μπορούσαμε να πάρουμε πιο γρήγορα τη διάταξη που έπρεπε, να κάνουμε σοβαρές ζημιές στον εχθρό και να αποφύγουμε αδικαιολόγητες ζημιές. Απ' αυτή τη βραδύτητα και ανεξάρτητα από τα προηγούμενα του Μεσόβουνου η κίνηση της φάλαγγας από Φλάμπουρο προς Μακρυχώρι καθυστέρησε 6 ώρες, με συνέπειες επί πλέον ταλαιπωρίες και απώλειες. Μπορούμε να πούμε ότι τουλάχιστον τα 3/4 των απωλειών που είχαμε στον ελιγμό, οι απώλειες των αιχμαλώτων, νεοεπιστρατευμένων, ζώων, εφοδίων προέρχονται από τις αδυναμίες που αναφέραμε. Συνεπώς ήταν τελείως αδικαιολόγητες. Αν δεν εκδηλώναμε τις παρακάτω απαράδεκτες αδυναμίες ο εχθρός θα είχε κατά τον ελιγμό μας τουλάχιστο διπλάσιες απώλειες.

Έκτο: Τα μέτρα της ενεργητικής αεράμυνας ήταν μηδαμινά. Γι' αυτό η αεροπορία κατάφερε να μας κάνει σοβαρή ζημιά, χωρίς να της κάνουμε ζημιά.

Κατά τον ελιγμό οι αδυναμίες βασικά ήταν αδυναμίες στελεχών συμπεριλαμβανομένης και της Δ/σης της Χ Μεραρχίας. Παρουσίασαν: υπερβολική κόπωση, κάποιο ζάλισμα, έλλειψη ελέγχου, υποχώρηση στην έγκαιρη εκτέλεση των διαταγών. Απ' αυτές τις αδυναμίες προέρχονται οι ζημιές και η εγκατάλειψη 60 τραυματιών της 103 Ταξ/χίας μπρος στη Νάουσσα που σώθηκαν χάρη στην ατολμία του εχθρού, στον ηρωϊσμό της μικρής φρουράς τους, που κι αυτή ξεχάστηκε εκεί και χάρη στα μέτρα που πήραμε, μόλις το μάθαμε και στη πολύτιμη βοήθεια των δυνάμεων του Βερμίου και του Π.Ε. της Νάουσσας. Όμως παρά αυτές τις απαράδεχτες αδυναμίες ο ελιγμός αποτελεί μεγάλη νίκη μας.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Η νίκη στη Νάουσσα, η νίκη στον ελιγμό μάς δίνουν πολλά συμπεράσματα. Θα αναφέρουμε τα πιο σοβαρά. Αυτά κατά τη γνώμη μας είναι τα παρακάτω:

1) Παρά την ικανότητα που επέδειξαν τα στελέχη μας, παρά την εφευρετικότητα που επέδειξαν πολλοί μαχητές μας, όμως είναι καταφάνερη η σοβαρή διοικητική και τεχνική ανεπάρκεια των στελεχών μας, η ελαττωματική εκπαίδευση των μαχητών μας, η έλλειψη της απαιτούμενης πείρας από στελέχη και μαχητές, για αγώνα σε κατοικημένο γερά οχυρωμένο στόχο. Αυτά βέβαια δε παρουσιάζονται ισόβαθμα σ' όλες τις Ταξ/χίες που πήραν μέρος στη μάχη της Ναόυσσας. Η διαφορά π.χ. είναι φανερή, όταν συγκρίνουμε την 18η με την 103 Ταξ/χία. η 18η Ταξιαρχία κατέλαβε τα 2/3 της πόλης, με τα πιο γερά και πιο πολλά οχυρά. Και όμως είχε 13 νεκρούς, 28 τραυματίες, δηλαδή τα 15% του συνόλου των απωλειών μας στη Νάουσσα. Η 103 Ταξ/χία είχε στη μάχη της Νάουσσας 32 νεκρούς 120 τραυματίες, 34

αγνοούμενους, 4 λιποτάχτες, δηλαδή σχεδόν τα 70% του συνόλου των απωλειών μας στη Νάουσσα. Βέβαια, δε παραγνωρίζουμε ότι η 103 Ταξ/χία έδοσε τις μάχες με τις εχθρικές δυνάμεις που ήρθαν από Βέρροια προς Νάουσσα και τις ανέτρεψε προξενώντας της σοβαρές απώλειες. Όμως σ' αυτές τις μάχες οι απώλειές της ήσαν λίγες. Βασικά τις απώλειες τις είχε στη πόλη. Εδώ λοιπόν η διαφορά είναι φανερή ανάμεσα στις δυο ταξ/χίες, τόσο από την πλευρά των στελεχών, όσο και από την πλευρά των μαχητών. Ποιοι είναι οι παράγοντες της υπεροχής της 18ης ταξ/χίας; Αναμφισβήτητα οι μάχες που είχε δόσει προηγούμενα στα Καϊλάρια, στη Σιάτιστα, στην Εράτειρα, στη Νάουσσα κλπ. Αυτές οι μάχες αποτέλεσαν το μεγάλο σχολειό της 18ης Ταξ/χίας. Συμπέρασμα. Εκτός από τις ασκήσεις, κείνο που βασικά θα φέρει την ποιοτική αλλαγή σε στελέχη και μαχητές είναι οι μάχες σε πόλεις, η λεπτομερειακή εξαντλητική μελέτη της πείρας από τη κάθε τέτοια μάχη, η άσκηση μετά με βάση αυτή τη πείρα.

2) Ο πόλεμος, σε οχυρωμένους τόπους, εκτός από τη τόλμη, ταχύτητα, αποτελεί επαναστατική πονηριά, δεξιοτεχνία, περίσκεψη, σωστό συνδυασμό όλων των μέσων. Ας δούμε αυτά τα ζητήματα κάτω από το φως της πείρας της Νάουσσας.

Πρώτο: Στη μάχη της Νάουσσας ταυτόχρονα με τη θυελλώδικη επίθεση κατά των οχυρών και οχυρωμένων γερά υψωμάτων Άγιος Θεολόγος, Αη Λιάς, όρμησαν μέσα στην πόλη καθορισμένα τμήματα. Είναι χαρακτηρηστική η τόλμη, ορμητικότητα των μαχητών και στελεχών μας και από την αστραπιαία κατάληψη των 4 πεδινών πυροβόλων, που μόλις πρόφτασαν και έρριξαν δύο βλήματα. Το πιο μεγάλο εξωτερικό οχυρό Άγιος Θεολόγος έπεσε σε 15 λεπτά. Να τι πάει να πει τόλμη, ταχύτητα.

Δεύτερο: Για την επαναστατική πονηριά πολλά μπορεί να πει κάθε μαχητής. Υπάρχουν περιπτώσεις που για για να πέσει ένα οχυρό μέσα στην πόλη, ανέβηκε δικός μας στα κεραμύδια διπλανού σπιτιού και κοπάνησε πάνω στο οχυρό μαγάλη νάρκη και το εξόντωσε. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που για να ξεκάνουν ένα εχθρικό οχυρό χωρίς δικές μας απώλειες τρίπησαν σβέλτα 5-6 σπίτια ώσπου να φτάσουν στη πλάτη του δοσμένου οχυρού απ' όπου το εξόντωναν.

Τρίτο: Για τη περίσκεψη υπάρχουν πολλά παραδείγματα. Το νοσοκομείο δεν έπεφτε παρά τις επιθέσεις και τα μέσα μας. Κι όμως το κατέλαβε μια μόνο ομάδα σαμποτέρ, αφού δοκίμασε μέσου των πυρών της το αμυντικό του σύστημα, βρήκε την αδύνατή του πλευρά και το καβάλλησε χωρίς απώλειες. Υπήρχαν πολυβολεία που έβαζαν προς πολλές κατευθύνσεις. Μερικά ήσαν δίπατα, και είχαν παραπάνω από ένα πολυβόλο. Υπήρχαν στη Νάουσσα στελέχη μας που δεν έρριχναν ασυλόγιστα τους μαχητές πάνω στα τέτοια πολυβολεία. Μία μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν ταύτην εδώ. 'Επιαναν διπλανά σπίτια τρυπώντας πολλά για να φθάσουν εκεί που ήθελαν. Τοποθετούσαν οπλοπολυβόλα που έβαζαν στις θυρίδες περίπου των πολυβολείων και υποχρέωναν το προσωπικό τους είτε να μη βάζει είτε να βάζει προς την κατεύθυνση των οπλ/λων μας. Έτσι δίνονταν η δυνατότητα σε έναν δυο μαχητές μας να πλησιάσουν το δοσμένο εχθρικό πολυβολείο έρποντας και να το ξεκάνουν με χειρ/δες.

Τέταρτο: Στη μάχη της Νάουσσας, περισσότερο από κάθε άλλη έγινε ένας σωστός συνδυασμός όλων των όπλων μας και κείνων που πήραμε απ' τον εχθρό. Όλα τα όπλα μας χρησιμοποιήθηκαν εξαντλητικά. Ατομικά τυφέκια, χειρ/δες, πάντζερ, εκρηκτικά, αντιαρματικές φυάλλες, αντιαρματικά πυροβόλα, το Ορειβατικό πυροβόλο μας για άμεση βολή, φωτιά, τα τάνκς που πήραμε απ' τον εχθρό. Είχαμε περιπτώσεις που όλα αυτά χρησιμοποιήθηκαν όλα μαζύ σε φάση της μάχης και ενάντια σε γερούς στόχους. Η μάχη της Νάουσσας απόδειξε ότι τα μέσα είναι παραπάνω από αρκετά, αν τα χρησιμοποιούμε όλα σε αριστοτεχνικό συνδυασμό.

3) Η ταχύτητα στη διείσδυση σε μία πόλη είναι απαραίτητη, αλλά πρέπει να συνοδεύεται από εξαιρετική προσοχή. Δεν υπάρχει πουθενά αλλού ο κίνδυνος της κύκλωσης της σφήνας που δημιουργείς, όσο σε μία πόλη. Γι' αυτό τα τμήματα που διεισδύουν πρέπει να είναι κλιμακωμένα. Το πρώτο Κλιμάκιο πάει κατ' ευθείαν στον κύριο στόχο, χωρίς να

απασχολείται με το ξεκαθάρισμα των μικροαντιστάσεων που υπάρχουν. Το δεύτερο Κλιμάκιο ξεκαθαρίζει, προχωρώντας ταυτόχρονα τις μικροαντιστάσεις φκιάνει στηρίγματα, φκιάνει οδοφράγματα. Το τρίτο κλιμάκιο αποτελεί εφεδρεία, που όπως προχωρεί η σφήνα μας, προχωρεί κι αυτό και καταλαμβάνει τα στηρίγματα που φκιάνει το δεύτερο Κλιμάκιο. Το τρίτο Κλιμάκιο έχει ακόμα την αποστολή να ερευνά τα σπίτια του χώρου που λευτερώνουμε, γιατί μπορεί ο εχθρός να αφίνει κρυμμένους τους άντρες του, που στην κατάλληλη στιγμή βάζει τα τμήματά μας από την πλευρά και τα νώτα. Έτσι δημιουργείται σύγχυση σε μας και βοηθιέται εξαιρετικά μια εχθρική αντεπίθεση. Ακόμα πρέπει να τονίσουμε εδώ ότι είναι εντελώς απαραίτητη στη προέλασή μας σε πόλη, η γερή αναγνώριση του κάθε στόχου. Αυτό βέβαια να γίνεται με σβελτάδα. Όμως πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι χωρίς αυτή τη λεπτομερειακή αναγνώριση κάθε εχθρικού στόχου θα δίνεις αίμα, θα σπας τα μούτρα σου, ώσπου να βρεις το αδύνατο σημείο του δοσμένου στόχου. Αυτό το πάθαμε πολλές φορές στη Νάουσσα.

4) Βασικό ζήτημα στην τακτική μας σε μάχη σε μία πόλη είναι η απομόνωση ορισμένων στόχων και το ξεκαθάρισμα άλλων. Με οδοφράγματα, με στηρίγματα σε επίκαιρα σημεία απομονώνουμε τους δοσμένους στόχους. Αυτό το ζήτημα είναι εξαιρετικά σοβαρό. Συνήθως σε μία πόλη υπάρχει πυκνότητα εχθρικών στόχων που ο ένας υποστηρίζει τον άλλον. Να τους ξεκάνεις όλους με μιας και αδύνατο είναι και πολυδάπανο σε αίμα. Να αγνοήσεις μερικούς δεν είναι δυνατό. Εδώ χρειάζεται απομόνωση μερικών, για εξουδετέρωση άλλων. Φυσικά αυτό απαιτεί ικανότητα του δοσμένου ηγήτορα να εκτιμήσει σωστά τη σημασία του κάθε στόχου για να δει ποιους θα απομονώσει και ποιους σε πρώτη γραμμή θα εξοντώσει. Σα συμπέρασμα απ' όλα αυτά μπορούμε να πούμε και τούτο που βγήκε από τη πείρα της Νάουσσας και που πρέπει να αποτελεί αξίωμα. <u>Η σε βάθος και κοντά στον εχθρό δημιουργία στηριγμάτων μας ενάντια στις εφεδρείες του εχθρού, σε πεζικό και μηχανοκίνητα αποτελεί έναν απο τους πιο αποφασιστικούς συντελεστές της επιτυχίας της νίκης.</u>

5) Η μάχη της Νάουσσας απόδειξε πως είναι απαραίτητο να ξέρουν όλοι οι μαχητές του πεζικού στοιχειώδικη χρήση των εκκρηκτικών π.χ. ναρκοθέτηση, αφοπλισμό ναρκών, παγιδευμένων χειρ/δων, χρήση των τυποποιημένων κλπ. Επίσης όλοι οι μαχητές του πεζικού πρέπει να αποκτήσουν πρακτικά στοιχειώδικες γνώσεις για να φκιάνουν οδοφράγματα. Ακόμα η πείρα της Νάουσσας απόδειξε ότι οι μονάδες σαμποτέρ δεν είναι σωστό να δρουν σαν τέτοιες μέσα στη πόλη. Η πιο σωστή χρησιμοποίησή τους είναι να δώσουμε σε κάθε λόχο πεζικού που δρα μέσα στην πόλη από μια ομάδα σαμποτέρ. Κάθε τέτοια ομάδα δε πρέπει να χρησιμοποιείται σαν πεζικό, ούτε να τη κομματιάζουμε. Αυτό πρέπει να μπει κατηγορηματικά, γιατί συνήθως χρησιμοποιούνται τέτοιοι σαμποτέρ σαν ακροβολιστές με το ντουφέκι. Κάθε τέτοια ομάδα σαμποτέρ, διαθέτοντας την απαιτούμενη πείρα μπορεί να κάνει ανατινάξεις, ναρκοθετήσεις στα οδοφράγματα που φκιάνουμε, αφοπλισμό ναρκοπεδίων κλπ. Τα τμήματα σαμποτέρ χρησιμοποιούνται έξω από την πόλη, δε πρέπει να χωρίζονται σε ομάδες που θα διατίθενται τακτικά στους Λόχους Πεζικού που έχουν αποστολή πλαγιοφύλαξης. Αυτά τα τμήματα σαμποτέρ πρέπει να δρουν σαν οργανικά τμήματα για ναρκοθετήσεις των αμαξόδρομων που αποτελούν άξονες κίνησης των εχθρικών φαλάγγων που θα' ρθουν για ενίσχυση της φρουράς της δοσμένης πόλης για ναρκοθέτηση κείνων των σημείων που αναγκαστικά θα αναπτυχθούν οι εχθρικές ενισχύσεις πεζικού, για ενέδρες κοντά σε τέτοια ναρκοπέδια, τόσο στους αμαξόδρομους όσο και σε κείνα που κάναμε στα σημεία που θα αναπτυχθεί το εχθρικό πεζικό. Τα τέτοια τμήματα σαμποτέρ πρέπει απαραίτητα να υπάγονται - κατά τη διάρκεια της μάχης στη δοσμένη πόλη - ταχτικά στα τμήματα πεζικού που αποτελούν τις πλαγιοφυλάξεις μας. Πρέπει και εδώ να τονίσουμε ότι ο διοικητής πεζικού πλαγιοφύλαξης, που σ' αυτόν υπάγεται τακτικά ένα τέτοιο τμήμα σαμποτέρ, δεν έχει το δικαίωμα να το χρησιμοποιεί σαν τμήμα πεζικού. Τα τμήματα σαμποτέρ αποτελούν επίλεκτους σχηματισμούς με ειδική αποστολή. Η εκπαίδευσή τους είναι λίγο πολύ μακρόχρονη όχι τόσο από τη πλευρά της σχολικής εκπαίδευσης αλλά της πείρας πάνω στο πεδίο της σαμποταριστικής πάλης. Οι απώλειες σαμποτέρ λοιπόν είναι εξαιρετικά δυσαναπλήρωτες. Έτσι δεν σκέφτονται συνήθως οι διοικητές πεζικού. Εδώ ακόμα πρέπει να τονίσουμε ότι στους διοικητές πεζικού μας υπάρχει πολύ στενοκεφαλιά στα ζητήματα

ταχτικής υπαγωγής γενικά τμημάτων μας σ' αυτούς και ειδικά σαμποτέρ. Τους φαίνονται π.χ. πιο φτηνό το αίμα των μαχητών τέτοιων τμημάτων, και προτιμούν τη δράση τους και πολλές φορές την κρύβουν για να εξυψώσουν το δικό τους τμήμα οικοιοποιούμενοι πολεμική απόδοση των τμημάτων που υπάγονται τακτικά σ' αυτούς. Ειδικά σ' αυτό το τελευταίο υπάρχει πνεύμα μαγαζιακής πολιτικής, απαράδεχτης πέρα για πέρα.

6) Η μάχη της Νάουσσας απέδειξε τη μεγάλη αξία που έχει η εφεδρεία στα χέρια της Δ/σης της μάχης, την αξία που έχει η εφεδρεία στα χέρια και των παρακάτω διοικήσεων. Αν ξαναφέρουμε π.χ. στο μυαλό μας τις μεγάλες εχθρικές δυνάμεις που έφερε ο εχθρός για την ενίσχυση της εχθρικής φρουράς της Νάουσσας. Αυτές οι ενισχύσεις αχρηστεύτηκαν σε σημαντικό βαθμό εξοντώθηκαν χάρη στην ύπαρξη αυτών των εφεδρειών. Στη μάχη της Νάουσσας δεν παρουσιάσθηκε πραγματική ανάγκη διάθεσης μέρους της εφεδρείας που είχε η Διεύθυνση της επιχείρησης, για την ενίσχυση των τμημάτων μας μέσα στην πόλη. Παρουσιάστηκε όμως μεγάλη ανάγκη διάθεσης εφεδρείας στην αντιμετώπιση των εχθρικών ενισχύσεων. Και πρέπει να το πούμε δω ότι αυτή η εφεδρεία μας έγκαιρα και με τιμή εκπλήρωσε το καθήκον της. Ένα δίδαγμα που βγήκε από τη μάχη της Νάουσσας και που πρέπει να αποτελεί αξίωμα είναι τούτο εδώ. Τα τμήματα που δρουν μέσα στην πόλη πρέπει να μένουν απερίσπαστα στη δουλειά τους από την έξω από την πόλη κατάσταση. Η εφεδρεία, όπως είπαμε και πιο πάνω είναι απαραίτητη και στα χέρια των παρακάτω διοικήσεων και ειδικά αυτών που διευθύνουν μάχη μέσα στην πόλη. Εδώ ο εχθρός, στηριγμένος και στα μηχανοκίνητά του μπορεί να σου ξαπολύσει αντεπιθέσεις, να σου αφαιρέσει κείνα που έχεις κατακτήσει και να σε θέσει σε κίνδυνο. Με την ύπαρξη εφεδρείας μπορεί να αντιμετωπίσεις κάθε κατάσταση. Να αντιμετωπίσεις τας αντεπιθέσεις του εχθρού, να εκμεταλευτείς στον ανώτατο βαθμό, ευνοϊκές καταστάσεις που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια της μάχης. Το πρόβλημα της εφεδρείας δε πρέπει να το βλέπουμε στενά μόνο σα ζήτημα κατανομής των δυνάμεων πριν να αρχίσει η μάχη, αλλά σαν ένα πρόβλημα με διάρκεια για όλη τη περίοδο της δοσμένης μάχης. Ας δούμε πιο αναλυτικά το ζήτημα. Η 103 Ταξιαρχία π.χ. διέθετε διλοχία για τη κατάληψη του οχυρού υψώματος Άγιος Θεολόγος. Αυτό κράτησε 15 λεφτά. Μετά άφησε μια διμοιρία. Η υπόλοιπη δύναμη προστέθηκε στην εφεδρεία της. Στην αρχή της μάχης, η ίδια Ταξ/χία διάθεσε μια διμοιρία στη Βερροιώτικη γέφυρα. Εκπληρώνοντας η Ταξ/χία με ταχύτητα την αποστολή της στον Άγιο Θεολόγο και στο βαθμό, που ο εχθρός έφερνε ενισχύσεις από τη Βέρροια, έστελνε κι άλλες δυνάμεις της προς τη Βερροιώτικη γέφυρα και προς Παλαμάρι. Με την 18 Ταξ/χία έγινε τούτο. Μόλις κατέλαβε τα οχυρά υψώματα Αη Λιά και Κουκούλι, η διοίκηση της Ταξ/χίας προώθησε μέρος της εφεδρείας της και επάνδρωσε αυτά τα οχυρά και έτσι η 18η απέσειρε τις δυνάμεις της που είχε εκεί και τις έρριξε στη πόλη. Μετά την ολοκληρωτική κάληψη της πόλης, ολόκληρη η 18 μεταβάλλεται σε εφεδρεία της Δ/σης της επιχείρησης, η 103 ολόκληρη παίρνει μέτωπο προς τα έξω από σιδ/κό σταθμό ως Παλαμάρι-Άγιος Θεολόγος με σημαντική εφεδρεία στα χέρια της. Έτσι έχουμε την 103 Ταξ/χία σε διάταξη μάχης. Την 14η Ταξ/χία που αποτελούσε αρχικά εφεδρεία της Δ/σης της μάχης μερικά μπλεγμένη στη μάχη στις θέσεις Γάστρα-Τριγωνομετρικό Προδρόμου-Καραούλι-Κουρί Καψάλα. Και ολόκληρη την 18η Ταξιαρχία εφεδρεία στα χέρια της Δ/σης της επιχείρησης. Τι δείχνουν όλα αυτά:

Βασικό κεντρικό στη σκέψη της Δ/σης της επιχείρησης ήταν πάντα, όχι απλώς ύπαρξη εφεδρείας στα χέρια της αλλά αύξηση αυτής της εφεδρείας. Η ύπαρξη εφεδρείας στα χέρια κάθε διοικητή αποτελεί Νόμο του πολέμου που δεν μπορεί κανείς δ/τής να τον αγνοεί ατιμώρητα.

7) Η ζωντανή καθοδήγηση της μάχης τόσο απ' τη Δ/ση της επιχείρησης όσο και από τα παρακάτω Κλιμάκια αποτελεί βασικό δίδαγμα της μάχης της Νάουσσας.

Κατά τη διάρκεια της μάχης η δ/ση της επιχείρησης, όχι μόνο κρατούσε σύνδεση και καθοδηγούσε με ασυρμάτους, τηλέφωνα, συνδέσμους, αλλά έστελνε στελέχη του επιτελείου της στα μαχόμενα τμήματα. Έτσι π.χ. στάλθηκαν στα μαχόμενα τμήματα ο Π.Ε. της Μεραρχίας, ο αξ/κός επιχειρήσεων της Μεραρχίας, ο επιτελάρχης της Μεραρχίας και σε μια δύσκολη στιγμή και ο ίδιος ο διοικητής της Μεραρχίας. Έτσι η Δ/ση της μάχης έδωσε, με

το παράδειγμά της τον τόνο της ζωντανής καθοδήγησης και στις παρακάτω διοικήσεις. Κι έτσι είχαμε ανάλογες πράξεις τους και πιο πολλές. Εδώ πρεπει να τονίσουμε το βασικό ρόλο που παίζει η θέση του σταθμού Δ/σης, για τη ζωντανή καθοδήγηση της μάχης, για να έχει πάντα μια σαφή και οπτική ακόμα εικόνα της εξέλιξης της μάχης. Ένα δίδαγμα που βγήκε από τη μάχη της Νάουσσας είναι και τούτο δω. Η Δ/ση μίας μάχης στο σύνολό της, η Δ/ση ενός τομέα μάχης, δε μπορεί να την διευθύνει πίσω από τη πλάτη της. Αυτό δε το πήρε υπόψει της η Δ/ση της μάχης στην Έδεσσα. Χωρίς εφεδρεία μακρυά από το πεδίο της μάχης απομονώθηκε και στάθηκε ανίκανη να επεμβαίνει κάθε φορά που ήταν απαραίτητο και προπάντων σε κρίσιμες στιγμές. Αντίθετα η Δ/ση της μάχης στη Νάουσσα είχε το σταθμό της 1000 περίπου μέτρα μακρυά από την πόλη και έβλεπε το πεδίο της μάχης σ' όλη του τη περίμετρο. Στη μάχη της Νάουσσας έχουμε βέβαια και παραδείγματα ζωντανής καθοδήγησης από την ανάποδη. Τόσο ο διοικητής της 18ης όσο και ο διοικητής 103 Ταξ/χιών μεταβάλλονταν πολλές φορές σε ακροβολιστές. Ο ένας τραυματίστηκε και οι δύο το πως δεν σκοτώθηκαν τσάμπα είναι θαύμα. Είναι φανερό πως τέτοια Δ/ση μάχης είναι απαράδεχτη. Εδώ αναμφισβήτητα, εκτός από την απερισκεψία, που τη γεννάει είτε ο υπερενθουσιαμός είτε οι εξαιρετικές δυσκολίες, υπάρχουν υπολλείμματα αντάρτικου αυτοσχεδιασμού, που σημαίνει ξεγλύστρισμα του τέτοιου διοικητή από το ρόλο του.

8) Η μάχη της Νάουσσας μας δίνει και σειρά άλλα δευτερεύοντα διδάγματα αλλά που έχουν βασική σημασία. Τα παραθέτουμε χωρίς σχόλια. Τα στελέχη ανάπτυσσαν γόνιμη πρωτοβουλία στην εκπλήρωση της αποστολής που αυτό αποτέλεσε σοβαρώτατα συντελεστή της νίκης. Η ύπαρξη καλών, ψύχραιμων οδηγών μέσα στην πόλη, έπαιξε αποασιστικό ρόλο, αν και η ζωή στη Νάουσσα μας δίδαξε ότι δε πρέπει να τα κρεμούμε όλα στους οδηγούς γιατί και παντογνώστες δεν είναι στο δοσμένο κομμάτι της πόλης που τους χρησιμοποιούμε και στερούνται κατά κανόνα ταχτικής αντίληψης. Ένα καλό σχεδιάγραμμα της δοσμένης πόλης-τέτοιο είχαμε- αποτελεί σημαντικό συντελεστή της επιτυχίας και μάλιστα όταν οι ηγήτορές μας δεν ξέρουν τη δοσμένη πόλη και δε προφτάνουν να κάνουν καλή αναγνώριση. Η επιμονή στην εκπλήρωση της αποστολής αποτελούσε κοινό γνώρισμα όλων των διοικητών μας στη μάχη της Νάουσσας και έτσι αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα της νίκης γιατί μια μάχη παρουσιάζει πολλές καταστάσεις -δυσκολίες στην εκπλήρωση κάθε αποστολής, που δημιουργεί αντιλήψεις διπλώματος μπρος σ' αυτές τις δυσκολίες, πάσης μη εκπλήρωσης της δοσμένης αποστολής. Η άμεση επίμονη εκλαΐκευση σ' όλους των νικών, κατά την πορεία της μάχης, η άμεση χωρίς διακοπή εκλαΐκευση ηρωϊσμού μαχητών και στελεχών μας έγινε συστηματικά στη μάχη της Νάουσας, και αποτέλεσε σπουδαίο μέσο παρόρμησης για πιο μεγάλες νίκες, για πιο μεγάλους ηρωϊσμούς. Η σχολαστική επίμονη διαφωτιστική δουλειά στους φαντάρους και αξιωματικούς του αμυνόμενου εχθρού, όχι μόνο σε πολιτικά ζητήματα είτε με το σύνθημα “παραδοθείτε να γλυτώστε”, αλλά και με τη μετάδοση πληροφοριών, για τους στόχους που εξοντώθηκαν για το ανελέητο πελέκημα των εχθρικών ενισχύσεων, τονίζοντας πως αυτές ποτέ δεν θα κατορθώσουν να μπουν στη πόλη, αποτέλεσε μία μέθοδο στη μάχη της Νάουσσας που συντέλεσε πολύ στη νίκη. Η αποφυγή λαφυραγώγησης, κατά τη διάρκεια της μάχης, παρά τα μερικά στραπάτσα που έγιναν, αποτελεί σοβαρώτατο παράγοντα, γιατί η λαφυραγώγηση φέρνει αναδιοργάνωση στα τμήματά μας, καθυστέρηση στην εκπλήρωση της αποστολής τους, δημιουργεί άσκοπες θυσίες και παραπανήσιους κινδύνους, μειώνει τα τμήματά μας ηθικά, μας εκθέτει πολιτικά απέναντι στο λαό. Η καλή οργάνωση των σταθμών επίθεσης, των ταγμάτων Ταξιαρχιών, η καλή οργάνωση του ορεινού μας χειρουργείου και της μεταφοράς των τραυματιών, όσες αδυναμίες και αν παρουσίασαν, όλα αυτά αποτέλεσαν σπουδαίους παράγοντες της νίκης. Τέλος η πολιτική προετοιμασία πριν τη μάχη και σ' όλη τη διάρκειά της αποτέλεσε ένα από τους πιο αποφασιστικούς συντελεστές της νίκης.

ΜΕΡΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΙΓΜΟ

Σ' άλλο μέρος αυτής της έκθεσης δώσαμε τα θετικά και αρνητικά από τον ελιγμό προς Νάουσσα και μετά προς Βίτσι. Είναι φανερό ότι οι ελιγμοί σε μακρυνές αποστάσεις από

κατσικόδρομους μέσα από εχθρικές φρουρές γερά οχυρωμένες σε δεσπόζοντα σημεία, μακρυά από τη βάση εξόρμησής σου και από τα κέντρα ανεφοδιασμού σου απαιτεί:

1) Ακούραστη πολιτική προετοιμασία, πριν από τον ελιγμό και σ' όλη τη διάρκειά του σε μαχητές και στελέχη. Η πολιτική δουλειά πρέπει να καθορίζει τον πολιτικό ορίζοντα καθενός, με βάση την προοπτική μας, τη γραμμή μας, συνδέοντας τον άμεσο επιδιωκόμενο σκοπό της κίνησης, του ελιγμού μας, με τη στρατηγική μας. Η πολιτική μας δουλειά, πριν και κατά τον ελιγμό, πρέπει να βοηθάει καθένα να νοιώθει την ανάγκη της σωματικής άσκησης, σύμφωνα με τους κανόνες πορείας, τέτοιας μεγάλης φάλαγγας, να νοιώθει την ανάγκη της αδιάκοπης άσκησης για μάχες σε κατοικημένους οχυρωμένους στόχους, να επιστρατεύσει όλες τις σωματικές και ψυχικές δυνάμεις μαχητών και στελεχών για την εκπλήρωση της αποστολής. Η πολιτική δουλειά πρέπει να φανερώνει τους παράγοντες της νίκης, μέσα από τις δυσκολίες, να στερεώνει την πεποίθηση στη νίκη, μέσα στη πάλη με τις δυσκολίες. Χωρίς αμφιβολία, η ολόπλευρη πολιτική προετοιμασία μαχητών και στελεχών, αποτελεί το μισό τουλάχιστον των προϋποθέσεων της νίκης. Αυτό αποτελεί μεγάλο δίδαγμα από τη νίκη του ελιγμού μας, από τη νίκη μέσα στη Νάουσσα.

2) Τέτοιοι ελιγμοί αποτελούν ολοκληρωτική επιστράτευση όλων των σωματικών και ψυχικών δυνάμεων από τον καθένα, εκδήλωση στον ανώτατο βαθμό αλληλεγγύης στους αδυνάτους, αδιάσπαστης συνοχής, σιδερένιας πειθαρχίας. Αυτά τα ζητήματα για να επικρατήσουν στη ζωή, μέσα στη δοκιμασία κατά τον ελιγμό πρέπει, εκτός από την πολιτική δουλειά και την άσκηση, τα στελέχη να είναι υποδείγματα αντοχής, αλληλεγγύης, πειθαρχίας, ψυχραιμίας, με αλύγιστη επιμονή, σωστοί αετοί. Αυτά δεν είναι παχειά λόγια, όμορφα αραδιασμένα, αλλά απαιτήσεις του ίδιου του ελιγμού, για να μη κουραστούν άσκοπα οι μαχητές, για να μη βραδύνεται η κίνηση, για να μη δίνουμε τσάμπα αίμα, για να μη θέσουμε σε αδικαιολόγητους κινδύνους τους μαχητές μας, για να μην οδηγηθούμε σε αποτυχία ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

3) Τέτοιοι ελιγμοί, απαιτούν από τις διοικήσεις των τμημάτων που τους εκτελούν πρόβλεψη, περίσκεψη, εξονυχιστική μελέτη και των λεπτομερειών, σβελτάδα στη λήψη αποφάσεων, έλεγχο και μεγάλη επιμονή, για έγκαιρη και στο ακέραιο εκτέλεση των διαταγών της. Οι τέτοιες διοικήσεις πρέπει στη πράξη πρώτα απ' όλους να επιστρατεύουν όλες τις σωματικές και ψυχικές τους δυνάμεις, γιατί μόνο έτσι θα δίνουν σ' όλους τον επιβαλλόμενο τόνο. Αν κρίνουμε τη δράση της διοίκησης του ελιγμού που κρίνουμε, παρ' όλο που έκανε ένα άλμα προόδου σε σχέση με άλλες ανάλογες περιπτώσεις, ούτε την απαιτούμενη πρόβλεψη, περίσκεψη, εξονυχιστική μελέτη έκανε, ούτε σβελτάδα, επιμονή, έλεγχο έκανε και παρουσίασε καταφανή σ' όλους σημεία κόπωσης και υποχώρησης στη γρήγορη και στο ακέραιο εκτέλεση των διαταγών. Τις συνέπειες τις αναφέραμε. Μπορούσαν να ήταν και χειρότερες, αν δεν είχαμε να κάνουμε με ένα χαμένο αντίπαλο.

4) Η πρόβλεψη, περίσκεψη, εξονυχιστική μελέτη πρέπει να εκφράζεται τόσο σε γραφτή διαταγή για κάθε άλμα όσο και στην επιμονή για την εκτέλεση. Απ' αυτή την άποψη η Δ/ση του ελιγμού της Νάουσσας-Βίτσι έβγαλε τις απαραίτητες διαταγές, όχι πάντα έγκαιρα και χωρίς σοβαρό έλεγχο για την εκτέλεσή τους γρήγορα στο ακέραιο. Έτσι, γι' αυτό το λόγο οι διαταγές δεν εξουδετέρωσαν όλους τους κινδύνους και είχαμε τις συνέπειες που αναφέραμε σε άλλο μέρος.

5) Η πείρα του ελιγμού Νάουσσα-Βίτσι απόδειξε ότι πάντα είναι απαραίτητος ο ακόλουθος κανονισμός πορείας της φάλαγγας.

<u>Πρώτο</u>: Εμπροσθοφυλακή, Ταξιαρχίας, εφόσον πρόκειται για πολλές Ταξ/χίες, που το Τάγμα της κεφαλής της πρέπει να' χει όλους τους Λόχους του ευκίνητους, χωρίς ζώα και βαρειά όπλα, μόνο με ατομικά όπλα και αυτόματα και στην ουρά του να ακολουθούν τα βαρειά του όπλα. Αυτό επιβάλλεται από την ανάγκη ταχύτητας της εμπροσθοφυλακής για έγκαιρη κατάληψη σημείων που δεσπόζουν, είτε για την ανατροπή του εχθρού αν κατέχει αυτά τα δεσπόζοντα σημεία, για να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη πορεία της φάλαγγας.

Δεύτερο: Καταλαμβάνοντας η κεφαλή της εμπροσθοφυλακής τέτοια δεσπόζοντα σημεία παραμένει, με μέρος είτε με ολόκληρη τη δύναμή της σ' αυτά τα δεσπόζοντα σημεία, ώσπου να περάσει όλη η φάλαγγα και τότε, αν το έδαφος το επιτρέπει με ταχύτητα προσπερνάει τη φάλαγγα και κολλάει στην ουρά της Ταξιαρχίας του που παραμένει εμπροσθοφυλακή. Αλλοιώτικα μένει σαν οπισθοφυλακή της οπισθοφυλακής. Έτσι είτε αλλοιώς, τη θέση της κεφαλής της εμπροσθοφυλακής τη παίρνει το δεύτερο Τάγμα της Ταξ/χίας εμπροσθοφυλακής. Αυτή η αλλαγή μπορεί να γίνει πολλές φορές και αν το απαιτεί το δοσμένο άλμα, μπορεί να γίνει η δεύτερη Ταξιαρχία εμπροσθοφυλακή της φάλαγγας. Αν το άλμα γίνεται με δύναμη Ταξιαρχίας, τότε το Τάγμα παίζει ρόλο που αναφέρουμε για την Ταξ/χία. Αν το άλμα γίνεται με Τάγμα τότε ο Λόχος παίζει το ρόλο που αναφέραμε για το τάγμα.

Τρίτο: Στο κέντρο της φάλαγγας βρίσκεται ο εφοδιασμός, πυροβολικό, τραυματίες, αιχμάλωτοι κλπ. με συνοδεία Ταξ/χίας, εφόσον πρόκειται για πορεία Μεραρχίας. Στο κέντρο πρέπει να βρίσκεται και η Δ/ση της φάλαγγας και ακριβώς στο κεφάλι του κέντρου. Στο κέντρο κάθε Ταξ/χίας Τάγματος πρέπει να βρίσκονται οι διοικήσεις τους. Ο Λοχαγός και διμοιρίτης με τους Π.Ε. τους πρέπει να είναι πάντα στο κεφάλι του Λόχου είτε διμοιρίας με εναλλαγές μεταξύ τους και το καθήκον τους είναι να κρατάν το τμήμα πάντα στα χέρια τους, σε πλήρη συνοχή, έτοιμοι να ριχτούν στη μάχη στο λεφτό.

Τέταρτο: Στην ουρά της φάλαγγας βρίσκεται πάλι Ταξ/χία εφόσον πρόκειται για φάλαγγα Μεραρχίας που το Τάγμα της ουράς της έχει στο κεφάλι του τα βαρειά του όπλα για να είναι ευκίνητοι, ευέλικτοι οι Λόχοι του σαν οπισθοφυλακή. Αν υπάρχουν σημεία επικίνδυνα που χώνεται η φάλαγγα όπως π.χ. του Στρατού το Ρέμα ως τα υψώματα της Κερασιάς, τότε η οπισθοφυλακή πρέπει να εξασφαλίσει τη κατοχή δεσποζόντων σημείων στο τέλος της φάλαγγας, ώσπου να περάσει όλο το επικίνδυνο σημείο, σ' όλη τη φάλαγγα και μετά με ταχύτητα φτάνει την κυρίως φάλαγγα.

Πέμπτο: Η Δ/ση της φάλαγγας, η Δ/ση κάθε Ταξ/χίας πρέπει να έχει έφιππους συνδέσμους έξυπνους με γερά άλογα για να κοντρολάρει την πορεία της φάλαγγας. Οι Ταξίαρχοι πρέπει να αναφέρουν ταχτικά στη Δ/ση της φάλαγγας για τη πορεία της δικιάς τους Ταξ/χίας, για το αν υπάρχει συνοχή μεταξύ των Ταξ/χιών. Σε τέτοιες μεγάλες φάλαγγες πρέπει να χρησιμοποι-ούνται σαν μέσα σύνθεσης Αμερικάνικοι φορητοί ασύρματοι. Μα επειδή πάντα δεν έχουμε τέτοια μα και γιατί δε τα καταφέρνουμε ακόμα, γι' αυτούς όλους τους λόχους πρέπει να υπάρχουν και οι έφιπποι σύνδεσμοι. Οι σύνδεσμοι Ταγμάτων και Λόχων δεν υπάρχει ανάγκη να είναι έφιπποι.

Έκτο: Όταν κοπεί η φάλαγγα η πορεία δε σταματά, ίσως μόνο να βραδύνει το ρυθμό πορείας. Ο δοσμένος δ/τής ξανασυνδέει τη φάλαγγα μέσω των συνδέσμων του χωρίς φασαρία.

Έβδομο: Σε τέτοιους ελιγμούς πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια να εξασφαλίζονται οδηγοί για τη Δ/ση της φάλαγγας για κάθε Ταξ/χία για κάθε Τάγμα και αν είναι δυνατό για κάθε Λόχο. Οι οδηγοί σε κάθε Κλιμάκιο πρέπει να είναι τουλάχιστο δυο και πρέπει να είναι κάτοχοι του δοσμένου μέρους και πιστοί. Μπορεί βέβαια στην ανάγκη να παίρνουμε οδηγούς οποιουσδήποτε που σκόπιμα θα συλλάβουμε από τα χωριά, μαντριά κλπ. που βρίσκονται στον άξονα κίνησης της φάλαγγας. Αυτό όμως σε έσχατη ανάγκη. Για πιο σωστή γνώση της πορείας για κοντρολάρισμα και των οδηγών πρέπει να γίνεται χρήση χάρτη και πυξίδας. Και γι' αυτό το λόγο πρέπει να μάθουν τη χρήση τους όλοι οι διοικητές μας.

Όγδοο: Στους χώρους κάλυψης της φάλαγγας μετά από κάθε άλμα πρέπει να πηγαίνουν έγκαιρα αξ/κοί στρατοπεδίας με επικεφαλής αξ/κό στρατοπεδίας της Δ/σης της φάλαγγας για να καθορίσουν χώρο κάλυψης για κάθε μονάδα και να τους οδηγούν σ' αυτά. Αυτοί οι αξ/κοί στρατοπεδίας πρέπει να έχουν μαζύ τους το απαραίτητο κάθε φορά προσωπικό. Η υπηρεσία στρατοπεδίας βαδίζει στη κεφαλή της φάλαγγας και όταν πλησιάζουμε το χώρο κάλυψης προπορεύεται με μία μικρή δύναμη π.χ. διμοιρία.

Ένατο: Η διαταγή για το κάθε άλμα πρέπει να καθορίζει τα δεσπόζοντα σημεία που θα πιάζουμε γύρω από το χώρο της κάλυψης και τα τμήματα που θα τα πιάσουν. Τα δεσπόζοντα σημεία πρέπει να είναι τέτοια, που όχι μόνο να εξασφαλίζουν τη καταυλισμένη φάλαγγα αλλά και τη πορεία στο επόμενο άλμα.

6) Η ενεργητική και παθητική αεράμυνα είναι ένα από τα πιο βασικά προβλήματα σ' έναν ελιγμό, προπάντων στους χώρους κάλυψης. Ο δ/τής της φάλαγγας, κάθε δ/τής δε πρέπει να δίνει μόνο τις απαραίτητες διαταγές, αλλά να επιμένει και να γνωρίζει με ακρίβεια αν εκτελέστηκε αυτή του η διαταγή. Ο δ/τής της φάλαγγας, οι δ/τές των Ταξ/χιών και Ταγμάτων πρέπει να ορίζουν αξ/κό της ενεργητικής και παθητικής αεράμυνας που επικεφαλής όλων θα είναι ο αξ/κός που ορίζει ο δ/τής της φάλαγγας. Πολύ μας στοίχισε, στον ελιγμό Νάουσσα-Βίτσι η περιφρόνηση προπάντων στην ενεργητική αεράμυνα.

7) Για την πορεία μπορεί και πρέπει να χρησιμοποιηθούν οι οδηγίες πορείας που δόσαμε γραφτά στην αρχή του ελιγμού Νάουσσα-Βίτσι και που υπάρχουν στο σχετικό φάκελο.

Την έκθεση αυτή μπορούν να τη συμπληρώσουν οι μαχητές μας με τη πείρα τους. Γι' αυτό πρέπει με επιμονή να συγκεντρώσουμε από κάθε μαχητή τις μέθοδες που χρησιμοποίησε στη μάχη της Νάουσσας. Αυτό αποτελεί επιτακτικό και άμμεσο καθήκον όλων των Διοικήσεων των Μονάδων του εκστρατευτικού σώματος.

Σ.Δ. 28/1
ΒΛΑΝΤΑΣ
ΣΚΟΤΙΔΑΣ
Υποστράτηγοι

9

Παρατηρήσεις επί
γεγονότων ΝΑΟΥΣΣΑΣ

Προς: Γ΄ΣΣ
Κοιν: Α΄ Β΄ ΣΣ
Γ. Επιθ. Στρατού
Α1-Α2
Α/ΓΕΣ

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ.245020
Αριθ. Φακ. 4011/33
ΒΣΤ 902/8.3.49

1. Εκ της ενεργηθείσης εξετάσεως διά το ατύχημα ΝΑΟΥΣΣΗΣ δεν πρέπει να παραμείνουν απαρατήρητοι παραλείψεις εις τας οποίας οφείλεται η μη πρόληψίς του ή και ο περιορισμός του, διά να μη είπωμεν και η μεταστροφή του εις επιτυχίαν μας.

2. Από τας παραλείψεις ταύτας, εκτός εκείνων, διά τας οποίας θα ασχοληθή η Στρατ. Δικαιοσύνη και θα επιβάλη κυρώσεις, τας αναγομένας εις κακάς εκτιμήσεις ή και ενεργείας των ανωτέρων κλιμακίων παραθέτω κατωτέρω, ίνα χρησιμεύσουν ως διδάγματα.

(α) Μολονότι υπήρχον πληροφορίαι έγκαιροι και ακριβείς δεν αναπροσαρμόσθη η διάταξις των μονάδων μας, σύμφωνα με ταύτας.

(β) Δεν προωθήθη προς δυσμάς της ΝΑΟΥΣΣΗΣ μία γραμμή επιτηρήσεως δι' ενεδρών, περιπόλων και αναγνωρίσεων.

(γ) Δεν καθωρίσθησαν αι αμοιβαίαι υποστηρίξεις των τμημάτων εις τρόπον ώστε να γνωρίζη ο καθείς τι θα πράξη και να αποφευχθούν οι αυτοσχεδιασμοί.

(δ) Δεν υφίστατο έν εφεδρικό τμήμα με συγκεκριμένον αποστολήν διά την επέμβασίν του προς ΝΑΟΥΣΣΑ ώστε να έχει εκ των προτέρων προπαρασκευάση την επέμβασίν του. Τα πάντα αυτοσχεδιάσθησαν την τελευταίαν στιγμήν.

(ε) Η εγγύς άμυνα της πόλεως ήτο λίαν πλημμελής.

Τα κύρια στηρίγματα της πόλεως ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ και ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ υπεστηρίζοντο διά μίας διμοιρίας Εθνοφρουράς έκαστον υπό διοίκησιν ενός εφέδρου Ανθ/γού ενώ ετηρούντο ως εφεδρεία δύο Λόχοι Στρατού.

(στ) Τα σημεία στηρίγματος δεν είχον επιτήρησιν, ούτε φυλάκια προωθημένα ούτε ασφαλώς ενέδραν ή περίπολον δι' ο και υπέστησαν αιφνιδιασμόν.

(ζ) Διεύθυνσις της μάχης αμύνης δεν υπήρξε. Η εις χείρας της διοικήσεως εφεδρική διλοχία αμύνθη παθητικώς του χώρου σταθμεύσεώς της υπό δυσμενεστάτας συνθήκας εξουδετερωθείσα.

(η) Δεν υπήρχε κατάλληλος διεύθυνσις του αγώνος των εκτός της πόλεως καταφθασών ενισχύσεων, εκ διαφόρων ανομοειδών και μη οργανικών τμημάτων. Η ορισθείσα διοίκησις ήτο ανεπαρκής. Δεν κατεβλήθη προσπάθεια να βοηθηθή ή και να αναπληρωθή έστω και υπό του ΣΣ αφού περί τόσον σοβαρού επεισοδίου επρόκειτο και ο Μέραρχος ήτο ασθενής.

Δεν παρετηρήθη εν στοιχειώδες σχέδιον ελιγμού και μία προσπάθεια προς εκμετάλλευσιν της επιτυχούς ενεργείας της διλοχίας της ενεργησάσης επί κατευθύνσεως (δυσανάγνωστη λέξη). Θα έδει η κατεύθυνσις αύτη να τροφοδοτηθή και να συντονισθή με ενεργείας διά (δυσανάγνωστη λέξη) και (δυσανάγνωστη λέξη).

Εις την κατά μέτωπον κρούσιν δεν εμφαίνεται η εκλογή του σημείου κρούσεως προς διάσπασιν του κλοιού διά συγκεντρώσεως των απαιτούμενων μέσων επί του σημείου τούτου. Τα πάντα έβαινον εις την τύχη των και αι δυνάμεις διετίθεντο αραχνοειδώς παρεχομένης της εντυπώσεως ότι διετίθεντο ούτω ουχί διά την απελευθέρωσιν της πόλεως αλλά διά την προστασίαν του Σιδηρ. Σταθμού (όπου η διεύθυνσις των επιχειρήσεων).

3. Εκ των ανωτέρω παραλείψεων καταφαίνεται ότι το ατύχημα ΝΑΟΥΣΣΗΣ δεν οφείλεται εις την έλλειψην δυνάμεων-διότι τοιαύται εξευρέθησαν έστω και καθ' ον τρόπον εγένετο.

Οφείλεται εις την μη πρόβλεψιν και την μη τήρησιν στοιχειωδών αρχών του πολέμου.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

(δυσανάγνωστη λέξη)
Τ.Σ.Υ.

10

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
138 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ΣΤΙΣ 19/1/49

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1) Για τον εχθρό: όπως το συννημένο δελτίο Πληροφοριών.

2) Για τα δικά μας τμήματα:

α) Η ΙΙ Μεραρχία με 82 οπλ/λα θα αναλάβει την κάλυψη της επιχείρησης από Λαμία και Αγρίνι πέρνοντας διάταξη στις Μάχες Τυμφριστού και ανατολικώτερα καθώς και στις υποχρεωτικές διαβάσεις προς Αγρίνι (Γέφυρα Σιδήρων, Γεφ. Μανώλη, Γεφ. Βίνιανης κ.λ.π.)

β) Η 192 Ταξιαρχία θα ενεργήσει κατά της πόλης του Καρπενησίου από Β. κατεύθυνση με δεξιό όριο από τον Ξεριά.

γ) Η Σχολή αξ/κών θα ενηργήσει από Ν. κατεύθυνση για την κατάληψη του Αη-Δημήτρη.

II. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ:

(Απόσπασμα απ' την ΕΠΕ 27 Δ/γή Ι Μεραρχίας). Α)....

Β) Η 138 Ταξιαρχία μείον λόχος, συν το ορειβατικό πυροβόλο, συν ένα αντιαρματικό πυροβόλο

1) Να ενηργήσει την κατάληψη και διατήρηση των 5, 6 και 7 αντιστάσεων με κύρια προσπάθεια την αντίσταση 6.

2) Να βοηθήσει αποφασιστικά την 192 Ταξιαρχία στην κατάληψη των 9, 30, 31, 29 και 28 αντιστάσεων. Να χρησιμοποιήσει το ορ. πυρ/λο και κατά τις απαιτήσεις της 192 Ταξιαρχίας.

3) Να εξουδετερώσει τις αντιστάσεις 8, 4, 3, 2, 1 και όσες παρουσιαστούν στον τομέα της που έχει αριστερό όριο τον Ξεριά (όχι) και δεξιό όριο τις αντιστάσεις παρυφής (ναι) και σε συνέχεια. Να ενηργήσει εξόντωση των αντιστάσεων 26, 27, 25, 40, 22, 23, 24, 46, 21, 20, 19 και όσες άλλες παρουσιαστούν στον τομέα, που έχει αριστερό όριο Γέφυρα Ξεριά (όχι). 27 (Ναί) - 40 (Ναι) - Σιταγορά - Σπίτι Σισμάνη - Αλώνια Χασάναγα (όλα Ναι) και δεξιό τις αντιστάσεις της Ν. παρυφής.

4) Ν' απασχολεί σοβαρά τον εχθρό από Ν.Δ. κατεύθυνση (παρυφή πόλης).

5) Να διαθέσει ένα λόχο της στη σχολή Αξ/κών ΚΓΑΝΕ.

III. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ

Οχτώ λόχοι πεζικού με 47 οπλ/λα, 3 πολ/λα, 3 Αμερικάνικους και ένα Αγγλικό - ομαδ. όλμους, 3 αντιαρματικά τουφέκια, ένα αντιαρματικό πυροβόλο, ένα ορειβατικό πυροβόλο.

IV. <u>ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ</u>

(Απόσπασμα από την ΕΠΕ 16 Δ/γή μας). Με ικανή δύναμη και συγκεντρωμένα μέσα πυρός να ενεργήσει κατά των εχθρικών φυλακίων 6 και 7 στη Β.Δ. παρυφή (Αγιά-Σωτήρα) με ταυτόχρονη παρενόχληση της αντίστασης Αη-Γιώργη και των αντιστάσεων 5, 4, 22, 1. Να διεισδύσει στην πόλη από Ν. κατεύθυνση. Μετά την κατάληψη των αντιστάσεων 6 και 7 που θα τις χρησιμοποιήσει σαν βάση να ενηργήσει για την κατάληψη των λοιπών αντιστάσεων Σπαρτόραχης (5, 4, 3, 2, 1), των αντιστάσεων του συγκροτήματος Γυμνασίου, σε συνεργασία με 192, για να διευκολυνθεί η είσοδος στην πόλη σοβαρών δυνάμεων και μέσων.

VI. <u>ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ</u>

(Απόσπασμα απ' την ΕΠΕ 16 Δ/γή μας).

Α) Το 1 τάγμα, συν δύο πολ/λα, συν τρεις ομαδ. όλμους, συν ομάδα σαμποτέρ

1) Να ενεργήσει για την κατάληψη των 5, 6 και 7 αντιστάσεων με κύρια προσπάθεια την αντίσταση 6. Ταυτόχρονα παρενόχληση των αντιστάσεων του Συγκροτήματος Γυμνασίου και ιδιαίτερα της αντίστασης ΑΗ- ΓΙΩΡΓΗ (30)

2) Μετά την κατάληψη και διατήρηση των αντιστάσεων 5, 6 και 7, που θα τις χρησιμοποιήσει σαν βάση εξόρμησής του, να ενεργήσει για την κατάληψη της αντίστασης 8 και να βοηθήσει αποφασιστικά την 192 Ταξιαρχία για την κατάληψη των αντιστάσεων 9, 30, 31, 22 και 28 επιδιώκοντας σύνδεσμο μαζί της στην περιοχή της αντίστασης 9.

3) Σε συνέχεια να ενηργήσει για την κατάληψη των αντιστάσεων 27, 26, και 40 σε σύνδεσμο δεξιά του με Τάγμα Βαζούρα και αριστερά του με 192 Ταξιαρχία που πρέπει να βοηθήσει για την κατάληψη των αντιστάσεων 36, 37, 38, 39.

Β) Το Τάγμα Βαζούρα, συν πολ/λο, συν ομάδ. όλμος, συν 3 αντιαρματικά τουφέκια, συν ομάδα σαμποτέρ, συν 5 παντζερίστες.

1) Με ένα λόχο να διεισδύσει στην πόλη από Ν. κατεύθυνση και να καταλάβει τις αντιστάσεις 21 και 20 που θα τις χρησιμοποιήσει σαν βάση για την παραπέρα ενέργειά του στην πόλη.

2) Να παρενοχλήσει σοβαρά τις εξωτερικές αντιστάσεις του εχθρού από Ν.α. κατεύθυνση και να ενεργήσει για την κατάληψη των αντιστάσεων 4, 3, 2, 1.

3) Σε συνέχεια μετά την κατάληψη των αντιστάσεων 4, 3, 2, 1 να μπει μ' όλη τη δύναμή του στην πόλη και σε σύνδεσμο αριστερά του με Τάγμα και δεξιά του με σχολή αξ/κών να καταλάβει τις αντιστάσεις 22, 23, 24, 25, 46, 19 και όσες άλλες παρουσιαστούν στον τομέα του, που έχει αριστερό όριο τις αντιστάσεις 26 (όχι), 40 (όχι) και δεξιό όριο τις αντιστάσεις της Ν. παρυφής (Ναι).

Γ) Το ΙΙ Τάγμα, μείον λόχος, εφεδρεία της Ταξιαρχίας στο δρόμο Αη-Θανάση Κοτρώνι και 500μ. Β. Κοτρώνι. Να διαθέσει απ' τη δύναμή του μιά διμοιρία για την κΆλυψη του ορειβ. πυροβόλου και μία διμοιρία για την κάλυψη του αντιαρματικού πυρ/λου και των όλμων και πολ/λων του Τάγματος.

Δ) Ο Λόχος Μηχ/των:

1) Να διαθέσει δύο πολ/λα Βίκερς και 3 όλμους ομαδικούς στο 1 Τάγμα. Τα πολ/λα μετά την κατάληψη των αντιστάσεων 5, 6, 7 και του Συγκροτήματος Γυμνασίου θ' αποσυρθούν και θα οργανώσουν θέσεις αντιαεροπορικής βολής στο αντέρισμα ΑΗ-ΛΙΑ και μεταξύ ΑΗ-ΛΙΑ - ΚΟΤΡΩΝΙ. Επίσης και οι δύο, απ' τους τρεις όλμοι δεν θα μπουν στην πόλη αλλά θ' αποσυρθούν και θα ταχθούν στο Ν. αντέρισμα Κρανιάς μεταξύ ΚΡΑΝΙΑΣ και Δημ. Δρόμου προς ΚΑΛΕΣΜΕΝΟ με επιτήρηση προς ΑΓΙΑ-ΣΩΤΗΡΑ-ΣΠΑΡΤΟΡΑΧΗΣ.

2) Να διαθέσει στο Τάγμα Βαζούρα ένα πολυβόλο, ένα Αμερ. όλμο και 3 αντιαρματκά τυφέκια.

Ε) Το ορειβατικό πυρ/λο να ετοιμάσει τη βολή του στους στόχους 6 και 7 και Συγκρότημα Γυμνασίου με την παραπάνω σειρά επείγοντος. Σε συνέχεια κατά των εχθρικών αντιστάσεων Ρόβια ή όπου άλλού διαταχθεί. Την ώρα 22.45΄ της 19/1 πρέπει νάναι έτοιμο να εκτελέσει βολή στους στόχους που θα διαταχθεί τηλ/κά. Το αντιαρματικό πυρ/λο κάτω απ' τις άμεσες Διαταγές του συν. Μπάκου Χρίστου απ' τις 22.45΄ ώρα της 19/1 πρέπει νάναι έτοιμο να κάνει βολή στο στόχο 6 και 5 και σε συνέχεια στους στόχους 4, 3, 2 και 1.

ΣΤ) Ο συν. Μπάκος Χρίστος Δ/τής του ΙΙ Τάγματος ορίζεται Δ/τής της βάσης πυρός (αντιαρ. πυρ/λου, τριών όλμων και δυο πολ/λων) για την υποστήριξη του 1 Τάγματος και σε συνέχεια του Τάγματος Βαζούρα αν χρειαστεί. Να επιβλέψει για την καλή οργάνωση της βάσης πυρός στην Μακριά ΡΑΧΗ και την καλή διεύθυνση της βολής σε σύνδεσμο με 1 Τάγμα και Τάγμα Βαζούρα.

VI. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Έγινε καλή επιτελική προετοιμασία της επιχείρησης. Καλή εκπαιδευτική και οργανωτεχνική προετοιμασία. Έγκαιρα εφοδιάστηκαν τα τμήματα με πυρομαχικά και λοιπά μέσα, που ήταν απαραίτητα για την επιχείρηση (σωλήνες, μπουκάλια, βενζίνες, κύκλα, χιονοστολές κ.λ.π.). Ιδεολογική προετοιμασία επίσης καλή. -Τα τμήματα εφοδιάστηκαν στον τελευταίο χώρο κάλυψης με 300 δράμια ψωμί και μισί οκά παξιμάδι και έτσι σ' όλη τη διάρκεια της επιχείρησης δεν έμειναν καθόλου χωρίς ψωμί.

Απ' την όποψη των οδηγών η επιχείρηση δεν προετοιμάστηκε καλά γιατί οι σύνδεσμοι που μας δόθηκαν όχι μόνο την πόλη δεν ήξεραν και τις εξωτερικές αντιστάσεις του τομέα μας, μα ούτε και να μας οδηγήσουν ήταν σε θέση απ' τον τελευταίο χώρο κάλυψης στο Καρπενήσι.

VII. ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Το πρωΐ της 19/1 τα τμήματα βρίσκονταν στους τελευταίους χώρους κάλυψής τους ως εξής. Σ.Δ. Ταξιαρχίας: 1 Τάγμα, Λόχος συν δύο Διμοιρίες ΙΙ Τάγματος, αντιαρματικό και ορειβατικό Πυρ/λο στο Στένωμα. Τ. Βαζούρα και Λόχος Μηχανημάτων συν διμοιρία ΙΙ Τάγματος στο ΚΑΛΕΣΜΕΝΟ. Επειδή το αντιαρματικό πυροβόλο έπρεπε να πάει με τη βάση πυρός για αυτό την 15.00΄ ώρα της 19/1 με μία διμοιρία του ΙΙ Τάγματος κινήθηκε από ΣΤΕΝΩΜΑ για ΚΑΛΕΣΜΕΝΟ.

Την ώρα 16.30΄ τα τμήματα που είχαν για τελευταίο χώρο κάλυψης το στένωμα κινήθηκαν με δρομολόγιο ΣΤΕΝΩΜΑ - ΧΑΝΙΑ - ΑΗ ΘΑΝΑΣΗ κι έφθασαν την 22.30΄ στη βάση εξόρμησής τους και τάχθηκαν απέναντι στους αντικειμενικούς τους σκοπούς.

Τα τμήματα που χρησιμοποίησαν για τελευταίο χώρο κάλυψης το ΚΑΛΕΣΜΕΝΟ, κινήθηκαν την 17.15΄ώρα της 19/1 και με δρομολόγιο το μεν Τάγμα Βαζούρα ΚΑΛΕΣΜΕΝΟ - ΓΕΩΡΓΑΝΑΔΕΣ κατέλαβε την 22.00΄ ώρα τη βάση εξόρμησής του (Μακριά ΡΑΧΗ), η δε βάση πυρός (λόχος Μηχ/των, αντιαρ. πυρ/λο) με δρομολόγιο Καλεσμένο - αμαξιτός δρόμος προς ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ, έφθασαν την 22.30΄ ώρα στη Μακριά Ράχη όπου και τάχτηκαν.

Την 23.00΄ ώρα της 19/1 τα τμήματα βρίσκονταν στη γραμμή εφόδου και ακριβώς απέναντι απ' τους αντικειμενικούς τους σκοπούς εκτός του λόχου του 1 Τάγματος που είχε και την κύρια προσπάθεια (επίθεση κατά της εχθρικής αντίστασης 6 που από άγνοια του εδάφους από σύνδεσμον προσανατολίστηκε σε ένα υψωματάκι Β. του 6 στο οποίο δεν υπήρχε εχθρός.

Το ίδιο έγινε και μετη βάση πυρός. Αντί να προσανατολιστεί προς την αντίσταση 6 προσανατολίστηκε Βορειότερα προς ΚΟΥΠΡΩΝΙ. Έτσι, στην 23.30΄ που εκδηλώθηκαν τα πρώτα πυρά απ' το τμήμα της διείσδυσης, τα μέσα της βάσης πυρός δεν κατευθύνθηκαν στο στόχο 6 αλλά βορειότερα και πάνω στο λόχο που θα ενεργούσε για την κατάληψη της αντίστασης 7.

Επακολούθησε η έφοδος του λόχου που είχε την κύρια προσπάθεια η οποία πήγε στο κενό. Προσπάθεια του άλλου λόχου για την κατάληψη του 7 απέτυχε. -Την ίδια ώρα λόχος του Τάγματος Βαζούρα έκανε προσπάθεια να διεισδύσει στην πόλη από Ν. κατεύθυνση χωρίς αποτέλεσμα γιατί εμποδίζονταν απ' την εχθρική αντίσταση ΑΗ-ΔΗΜΗΤΡΗ που δεν είχε εκδηλωθεί καμιά προσπάθεια. Ταυτόχρονα άλλος λόχος του ίδιου Τάγματος παρενοχλούσε σοβαρά τον εχθρό από Ν.Δ. κατεύθυνση. Μετά την πρώτη προσπάθεια ο λόχος του 1 Τάγματος που είχε την κύρια προσπάθεια και η βάση πυρός προσανατολίστηκε σωστά στην αντίσταση 6 που ήταν και ο κύριος αντικειμενικός τους σκοπός την 02.00΄ ώρα της 20/1 ύστερα από προπαρασκευή ενός λεπτού γίνεται προσπάθεια για την κατάληψη της ΑΓΙΑ-ΣΩΤΗΡΑΣ η οποία αποτυχαίνει. Την 02.30΄ καινούρια προσπάθεια του ίδιου λόχου χωρίς προπαρασκευή αλλά μόνο με πάντζερ απέτυχε. Την 04.45΄ γίνεται καινούρια προσπάθεια ύστερα από προπαρασκευή, για την κατάληψη των 6 και 7 αντιστάσεων. Τα τμήματα έκοψαν τα εχθρικά συρματοπλέγματα και κατέλαβαν τις αντιστάσεις 6 και 7 πριν όμως προλάβουν να εγκατασταθούν σ' αυτά ο εχθρός με αντεπίθεσή του τα ανέτρεψε.

Σ' αυτό το διάστημα το Τάγμα Βαζούρα ενήργησε κατά των εχθρικών αντιστάσεων 3 και 4, έκοψε τα εχθρικά συρματοπλέγματα και κατέστρεψε δύο πολ/λεία του εχθρού με το πάντζερ, ανατράπηκε όμως χωρίς να προφτάσει να καταλάβει τα εχθρικά οχυρά. Έτσι στα ξημερώματα της 20/1 τα τμήματα βρίσκονταν στην παρακάτω κατάσταση.

Το 1 Τάγμα με τους δύο λόχους του στη γραμμή εφόδου κατά τις εχθρικές αντιστάσεις 5, 6, 7 σ' απόσταση σε ορισμένα σημεία 50-60μ. και στην αντίσταση 7 και λιγότερο. Τον άλλο του λόχο, που στο μεταξύ είχε δεκατιστεί, εφεδρεία του Τάγματος μεταξύ Σωτήρας - Κοτρώνι.- Το Τάγμα Βαζούρα στην Μακριά ΡΑΧΗ με τους δύο λόχους του παρενοχλούσε τον εχθρό από Δ. και Ν.Δ. κατεύθυνση και με τον άλλο του λόχο αντικατέστησε το τμήμα του ΙΙ Τάγματος στη βάση πυρός (Μακριά ΡΑΧΗ).

Διλοχία ΙΙ ΚΟΤΡΩΝΗ - ΚΡΑΝΙΑ εφεδρεία της Ταξιαρχίας. Το ορειβατικό πυρ/λο απ' τη θέση ΚΟΤΡΩΝΙ που είχε ταχθεί αρχικά μετακινήθηκε πριν ξημερώσει και τάχθηκε στο ύψωμα ΚΡΑΝΙΑ.

Η Ταξιαρχία απελευθέρωσε την εφεδρεία της με την πρόθεση να την χρησιμοποιήσει για την κατάληψη της Αη-ΣΩΤΗΡΑΣ, μια που έβλεπε ότι καμιά προσπάθεια σοβαρή με αποτέλεσμα δεν μπορούσε να γίνει στον τομέα της χωρίς την κατάληψη της Αη-ΣΩΤΗΡΑΣ κι ακόμα πίστευε, πως με την κατάληψη της Αη-Σωτήρας θα διευκολύνωνταν απεριόριστα η παραπέρα ενέργειά της. - Την ημέρα της 20/1 τα τμήματα δεν έκαναν καμία σοβαρή επιθετική προσπάθεια και περιορίστηκαν μόνο στην παρενόχληση του εχθρού με τα πυρά τους και με δύο αντιπερισπαστικές κινήσεις που έκανε το Τάγμα ΒΑζούρα κατά των αντιστάσεων 3 και 4 για να ανακουφίσει τα τμήματα που είχαν μπει στην πόλη από Β. κατεύθυνση και πιέζονταν ισχυρά.- Μέσα στην ημέρα ο εχθρός ενίσχυσε σημαντικά τα φυλάκιά του στην Αη-ΣΩΤΗΡΑ-ΣΠΑΡΤΟΡΑΧΗ σε τρόπο που τριπλασίασε τις δυνάμεις του.- Την ώρα 18.15΄ ύστερα από προπαρασκευή δύο λεφτών στις αντιστάσεις 6 και 7 γίνεται καινούρια προσπάθεια για την κατάληψή τους που αποτυχαίνει κι αυτή. Με την Ε.Π.Ε. 29 Δ/γή της Μεραρχίας το ΙΙ Τάγμα (διλοχία), το αντιαρματικό και ορειβατικό πυρ/λο έμαιναν στη διάθεση της 192 Ταξιαρχίας για την ενίσχυση των τμημάτων της διείσδυσης γι' αυτό και κινήθηκαν την 19.00΄ ώρα διαδοχικά για την 192 Ταξιαρχία.

Με την ίδια Δ/γή της Μεραρχίας το Τάγμα Βαζούρα άφινε μόνο ένα λόχο για την παρενόχληση του εχθρού από Ν.Δ. κατεύθυνση και με τους λόχους κινήθηκε την 23.00΄ προς το Ι Τάγμα για να ενηργήσουν από κοινού κατά των αντιστάσεων 5, 6, 7 για την κατάληψή τους.

Το ΙΙ Τάγμα με την υπαγωγή του στην 192 Ταξιαρχία πήρε την παρακάτω αποστολή. Να διεισδύσει στην πόλη. Να καλύψη από Ρόβια, με μικρή του δύναμη, τη διείσδυση τάγματος της 192. Να ακολουθήσει στη διείσδυση το Τάγμα της 192 συμβαδίζοντας στο αριστερό του. Να καταλάβει τα Ρόβια και όταν εξουδετερώθηκαν όλες οι αντιστάσεις της πόλης, να κινηθεί με ένα του λόχο με ταχύτητα στο Δημόσιο Δρόμο προς Λαμία και να

καταδιώξει τον φεύγοντα εχθρό μέχρι τις ράχες, όπου θάπερνε επαφή με τμήματα της ΙΙ Μεραρχίας.

Η διείσδυση της Διλοχίας του ΙΙ Τάγματος μέσα στηην πόλη έγινε με ταχύτητα και κανονικά, παρά τα καταιγιστικά πυρά του εχθρού. Ο ένας λόχος με τη διείσδυση εξουδετερώνει αντιστάσεις του Φατούρα στις φυλακές, εξοντώνει αρκετούς και πιάνει αιχμαλώτους 6 και 2 στρατιώτες. Σε συνέχεια προσανατολίζεται προς Ρόβια. Σε συνεργασία με λόχο της 192 ενεργεί τις πρωϊνές ώρες της 21/1 κατά των αντιστάσεων στα Ρόβια, που καταλαμβάνονται. Πιάστηκαν 55 αιχμάλωτοι. Μετά την πτώση της αντίστασης στα Ρόβια συνέχισε το ξεκαθάρισμα της πόλης και έπιασε αρκετούς αιχμαλώτους. Ο άλλος λόχος κινούμενος στο αριστερό της διάταξης του ΙΙ Τάγματος της 192 την ώρα 02.00΄ της 21/1 βγαίνει απ' την πόλη του Καρπενησίου και κινείται κατά μήκος του Δημ. δρόμου προς Λαμία καταδιώκοντας τον φεύγοντα εχθρό μέχρι τις Ράχες όπου πέρνει επαφή με τμήμα Ουλαμού Υπαξ/κών της Ι Μεραρχίας που υπάγονταν στη ΙΙ Μεραρχία.

Ενεργεί την εκκαθάριση σε δασομένες περιοχές, πιάνει 33 αιχμαλώτους μεταξύ των οποίων δύο αξ/κοί, πέρνει 4 οπλ/λα και ένα ομαδ. όλμο, χειρ/δες κ.λ.π. και προξένησε απώλειες εξακριβωμένες 19 νεκρούς. Στρατολόγησε 28.

Ο λόχος που υπήχθηκε στη σχολή Αξ/κών μαζί με λόχο της σχολής διέλυσαν ενέδρα εχθρικής διλοχίας, έπιασαν 15 αιχμαλώτους, πήραν πολλά λάφυρα και σκότωσαν πολλούς. Απασχόλησε σοβαρά τις αντιστάσεις στη Ροβιά και συνετέλεσε αποφασιστικά, με λόχο της Σχολής, στην αιχμαλωσία 80 στρατιωτών. -Προξένησε εξακριβωμένες απώλειες στον εχθρό 48 νεκρούς.

Ύστερα από Δ/γή ολόκληρο το ΙΙ Τάγμα γύρισε στο Καρπενήσι το βράδυ της 21/1. - Την ώρα 03.45 το Ι Τάγμα και Τάγμα Βαζούρα καταλαμβάνουν τις αντιστάσεις Αη-Σωτήρα-Σπαρτόραχη, που εγκαταλή-φθηκαν στο μεταξύ απ' τον εχθρό και έπιασαν ένα ανθ/γό αιχμάλωτο. Ο εχθρός φεύγοντας εγκατέλειψε τον οπλισμό του και πολλά πυρ/κά.

Την ώρα 06.00΄ το 1 Τάγμα με ένα λόχο του και μία Διμοιρία κινήθηκε προς ΓΕΩΡΓΑΝΑΔΕΣ - ΚΟΡΥΣΧΑΔΕΣ - Μεγάλο Χωριό για καταδίωξη του εχθρού. Κατά μήκος του Δημ. δρόμου προς Μεγάλο Χωριό κινήθηκε διμοιρία του τάγματος Βαζούρα.

Η υπόλοιπη δύναμη του Ι Τάγματος παρέμεινε Β.Δ. Αη-Σωτήρας. Το Τάγμα Βαζούρα μπήκε στην πόλη και ασχολήθηκε με το ξεκαθάρισμα των μεμονωμένων αντιστάσεων, την περισυλλογή του πολεμικού υλικού, ιματισμού, τροφίμων κ.λ.π. και την στρατολογία. Εγκατέστησε Φρουραρχείο στην πόλη του Καρπενησιού.

Με υπηρεσιακό σημείωμα της Ταξιαρχίας στις 21/1/49 η Ταξιαρχία πήρε αποστολή.

α) Το τάγμα Βαζούρα συν λόχος ΙΙ Τάγματος να μείνει στν πόλη για την εκκαθάριση, συγκέντρωση πυρ/κών, λοιπών λαφύρων και στρατολογία

β) Οι υπόλοιπες δυνάμεις της να κινηθούν στην περιοχή Τρικέλου.

VIII. <u>ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ</u>

Ως το πρωΐ της 21/1 καταλήφθηκαν όλες οι εχθρικές αντιστάσεις του τομέα μας. Τα τμήματά μας προξένησαν στον εχθρό τις παρακάτω εξακριβωμένες απώλειες. Νεκρούς 71, τραυματίες 16. Έπιασαν 213 αιχμαλώτους απ' τους οποίους τους 135 σε συνεργασία με άλλα τμήματα. Μεταξύ των αιχμαλώτων 4 αξ/κοί (ένας γιατρός). Κυρίεψαν πολλά λάφυρα σε οπλισμό, πυρ/κά - ιματισμό - τρόφιμα που δεν καταμετρήθηκαν. Κρατήθηκαν απ' τα λάφυρα 2 πολυβόλα Βίκερς με 8000 σφαίρες, 8 ημιαυτόματα με 350 σφαίρες, ένα οπλ/λο, 25.000 σφαίρες μπρέν, 15 τυφέκια αγγλικά, 150 χειρ/δες, 150 βλήματα Αμερικάνικου όλμου, 48 βλήματα αγγλικού όλμου, ένα πιστόλι, 195 κουβέρτες, 40 χλαίνες, 48 πουκάμισα, 39 φανέλες, 39 σώβρακα, 49 ζεύγη άρβυλα, 20 κουκούλες, 15 ζεύγη γάντια, 32 πανταλόνια, 4 παλτά, 59 ζεύγη κάλτσες.

Απώλειες δικές μας: Νεκροί 10 ανάμεσά τους ένας Διμοιρίτης. Τραυματίες 66 ανάμεσά τους ο Π. Επίτροπος του Ι Τάγματος, ένας Π. Επίτροπος Λόχου, 7 Διμοιρίτες και δύο Π. Επίτροποι Διμοιριών. Αγνοούμενοι δύο μαχητές.

Απώλεια υλικού: Δύο ημιαυτόματα που έμειναν στα εχθρικά οχυρά και ασφαλώς συλλέχτηκαν αργότερα.

IX. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1) Τα τμήματα πολέμησαν με αποφασιστικότητα και επιμονή.

2) Οι διαβιβάσεις λειτούργησαν κανονικά με αδυναμίες στην συνεχή επαφή.

3) Από άγνοια του εδάφους και από έλλειψη συνδέσμων που θα τους προσανατόλιζαν σωστά, δεν τάχτηκαν αρχικά απέναντι στους αντικειμενικούς τους σκοπούς (Λόχος Ι Τάγματος, βάση πυρός).

4) Δεν έγινε σε καμία από τις 4 φορές που έγινε προπαρασκευή, εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της βάσης πυρός από τα τμήματα που έκαναν την έφοδο, αλλά πάντοτε ενεργούσαν με καθυστέρηση 5΄-10΄ πράγμα που έδινε τη δυνατότητα στον εχθρό να συνέλθη.

5) Η επιμονή στην εκπλήρωση της αποστολής και η ενίσχυση των τμημάτων διείσδυσης με ανέπαφα τμήματα ήταν οι αποφασιστικοί παράγοντες που συνετέλεσαν στην εξάρθρωση του αμυντικού συστήματος του εχθρού και στην κατάληψη της πόλης.

X. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1) Πρέπει να γίνει σοβαρή εκπαίδευση στους μαχητές και προπαντός στα στελέχη για τη συνεργασία τμημάτων εφόδου και βάσης πυρός και για την άμεση εκμετάλλευση απ' τα τμήματα εφόδου των αποτελεσμάτων της βάσης πυρός.

2) Το προσωπικό του ορειβατικού πυρ/κού πρέπει να κάνει σοβαρή τεχνική εκπαίδευση γιατί αποδείχτηκε πως δεν είναι σε θέση με ταχύτητα να τάξουν το πυροβόλο για βολή. Ακόμα χρειάζεται να εκπαιδευτούν και στη σκόπευση γιατί παρά το γεγονός ότι οι στόχοι ήταν πολύ κοντά και η βολή τους άμεση, τα αποτελέσματα δεν ήταν καθόλου ικανοποιητικά. Το ίδιο ισχύει όσο αφορά την εκτέλεση της βολής και με το αντιαρματικό πυροβόλο. Δεν κατόρθωσαν να καταστρέψουν ούτε ένα εχθρικό πολ/λείο.

3) Πρέπει να γίνονται συνδιασμοί αντιαρματικών πυροβόλων και όλμων γιατί ο εχθρός εγκαταλείπει τα πολυβολεία και καταλαμβάνει τα χαρακώματα όταν γίνεται προπαρασκευή.

Σ.Δ 138 Ταξιαρχίας 26/1/49
Ο Διοικητής
Ζ. ΠΑΠΑΔΟΥΚΑΚΗΣ

Υποβάλεται
Ι Μεραρχία (υ.τ.α)

Για την ακρίβεια
Ο
Επιτελάρχης
Τ.Υ.

11

Γενικόν Επιτελείο Στρατού
Διεύθυνσις Α2
Τμήμα 4ον

ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

ΕΚ ΤΩΝ ΟΜΟΡΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(από μάχης Γράμμου 21/8/48 μέχρι σήμερον)

I. <u>Κίνησις εφοδίων εκ Σερβικού εδάφους προς ΒΙΤΣΙ</u>

1. 1/9. Φάλαγξ 30 αυτοκινήτων προερχομένη εκ ΚΟΡΥΤΣΑΣ κατευθυνομένη προς ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΝ. Εκ των ανωτέρω οχημάτων 3 εθεάθησαν εισερχόμενα εις ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΝ.

2. 14/9. Κατά πληροφορίας πράκτορες εις περιοχήν ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ ΠΡΕΣΠΑΣ και εις θέσιν (Μ.3566) ευρίσκονται λέμβοι χωρητικότητας άνω του ενός τόννου εκάστη διά την μεταφοράν εφοδίων εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ και ΣΕΡΒΙΑΣ.

Η μεταφορά των εφοδίων διεξάγεται δι' αυτοκινήτων και λέμβων ακολουθούσα το κάτωθι δρομολόγιον:

ΣΕΡΒΙΚΟΝ ΕΔΑΦΟΣ. (Ν.3879) - ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν.3567) - ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ (Ν.3758) (Η.Δ.Π. 14/9/48)

3. 25/9. Καθ' εκάστην εσπέραν τρία έως πέντε αυτοκίνητα προερχόμενα εκ ΠΡΕΣΠΩΝ αφικνούνται εις ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ (Ν.3758) και ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΝ (Ν.3355)

4. 22/9. Φάλαγξ 15 μεταγωγικών εκινήθη από ΜΠΙΓΛΙΤΣΑ προς ΙΕΡΟΠΗΓΗΝ (Ν.3148).

II. <u>Κίνησις εφοδίων από ΒΙΤΣΙ προς ΧΑΣΙΑ.</u>

1. 25/10. Διακόσια πεντήκοντα μεταγωγικά έμφορτα πυρομαχικών συνοδευόμενα υπό 18 ταξιαρχίας ΒΑΓΕΝΑ εκινήθησαν από ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ (Ν.4758) προς ΜΟΡΙΚΙ (Ν.6535) (Η.Δ.Π. 31/10/48).- Εκείθεν η φάλαγξ συνέχισε την κίνησίν της προς ΞΥΡΟΛΙΜΝΗΝ (Ν.7714)- ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΝ (Ν.7808) ΒΟΥΡΙΝΟΝ (Ν.7800) διαβάσα ΑΛΙΑΚΜΩΝΑ την 9/12 διά των διαβάσεων ΑΓΑΠΗΣ (Σ.6788) και ΠΟΡΟΥ (Σ.6494) (Η.Δ.Π. 11.12).

Πρόθεσις ανωτέρω φάλαγγος είναι ο ανεφοδιασμός των συμμοριακών δυνάμεων ΧΑΣΙΩΝ - ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ και ΑΓΡΑΦΩΝ (Η.Δ.Π. 1/11/48)

III. <u>Κίνησις εφοδίων από ΧΑΣΙΩΝ προς ΑΓΡΑΦΑ</u>

1) 6/1. Δύο λόχοι μεταφορών (400 μεταγωγικά) μεταφέροντες οπλισμόν και πυρομαχικά υπό συνοδείαν δύο συμμοριακών ταγμάτων (ΤΣΑ-ΠΟΥΡΝΙΑΣ-ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ) εκινήθησαν προς ΑΓΡΑΦΑ διά του κάτωθι δρομολογίου:

ΚΡΑΝΙΑ (Σ.4172) Η.Δ.Π. 6/1/49)-ΤΣΟΥΡΤΖΑ (Σ.3636) -ΜΟΣΧΟΦΥΤΟΝ (Σ.4420) - ΠΕΤΡΩΤΟΝ (Σ.4808). Εκεί εγένετο παράδοσις των εφοδίων εις αναμένον τμήμα μεταφορών Κ.Γ.Α.Ν.Ε. (Κλιμάκιον Γενικού Αρχηγείου Νοτίας Ελλάδος) όπερ μετέφερε ταύτα εν συνεχεία εις ΑΓΡΑΦΑ (Υψίπεδον ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ) Η.Δ.Π. 14/1/49).

2) 18-20/1. Τμήματα I και II συμμοριακών Μεραρχιών μετά ανεφοδιασμόν των διά οπλισμού και πυρομαχικών εκινήθησαν προς περιοχήν ΚΛΕΙΣΤΟΥ (Χ.8078) - ΦΟΥΡΝΑΣ (Χ.8475) και εκείθεν την 20/1 προσέβαλον ΚΕΡΠΕΝΗΣΙΟΝ.

IV. Κίνησις εφοδίων από ΧΑΣΙΩΝ προς ΟΛΥΜΠΟΝ - ΟΣΣΑΝ - ΠΗΛΙΟΝ

1) 22/12. Δύο φάλαγγες συμμοριτών συνοδεύουσαι 400 περίπου μεταγωγικά αφίχθησαν εις ΚΡΑΝΙΑΝ (Σ.4172) προερχόμεναι εξ ΟΛΥΜΠΟΥ (Τ.3174). Εκ τούτων μία φάλαγξ κατηυθύνθη πιθανώς προς ΒΙΤΣΙ διά παραλαβήν οπλισμού η δε ετέρα αποτελούμενη εκ 200 εμφόρτων μεταγωγικών (Λόχος Μεταφορών ΒΡΑΧΟΥ) και 250 όπλων οίτινες εξωπλίσθησαν κατά διέλευσίν των εξ ΑΝΘΡΑΚΙΑΣ (Σ.6273) επέστρεψεν εις ΟΛΥΜΠΟΝ (Τ.3174) (Η.Δ.Π.4/1/49).

2) 14/1. Ο αυτός λόχος μεταφορών ΒΡΑΧΟΥ με 100 έμφορτα μεταγωγικά διεπεραιώθη από κάτω ΟΛΥΜΠΟΝ (Τ.3174) εις ΟΣΣΑΝ δι' ανεφοδιασμόν εις οπλισμόν και πυρομαχικά τμημάτων ΟΣΣΗΣ-ΜΑΥΡΟ-ΒΟΥΝΙΟΥ - ΠΗΛΙΟΥ (Η.Δ.Π. 16/1/49).

Ανωτέρω λόχος ακολουθών ταξιαρχίαν ΦΕΡΡΑΙΩΝ εκινήθη προς ΠΥΛΙΟΝ σημειωθείς εις περιοχήν ΑΝΩ ΚΕΡΑΣΙΑΣ (Τ.8215) την 21/1/49.

V. Κίνησις εφοδίων προς ΠΙΕΡΡΙΑ

1) 17/11. Διακόσια πεντήκοντα μεταγωγικά έμφορτα διά πυρομαχικών υπό συνοδείαν ταξιαρχίας ΦΕΡΡΑΙΩΝ εκινήθησαν εκ ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ (Τ.3174) διά ΜΟΝΗΣ ΣΠΑΡΜΟΥ - ΚΟΚΚΙΝΟΠΛΟΥ (Τ.2687) προς ΠΙΕΡΡΙΑ (Ο.2508).

VI. Κίνησις εφοδίων από ΒΙΤΣΙ προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

1) 18/12. Ταξιαρχία ΒΑΓΕΝΑ μετά τριακοσίων μεταγωγικών εμφόρτων πυρομαχικών εκινήθη διά του κάτωθι δρομολογίου:

ΚΑΤΩ ΜΕΛΑ (Ν.4761) - ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑ (Ν.6559) - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.6960) (Η.Δ.Π. 20/11/48) - ΒΥΣΣΙΜΑ (Ν.8275) - ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ (Η.Δ.Π. 22/12/48) προσβαλούσα ΝΑΟΥΣΣΑΝ (Ο.1547) μετά λοιπών τμημάτων Χ συμμοριακής μεραρχίας.

VII. Κίνησις εφοδίων εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ προς ΓΡΑΜΜΟΝ

1) 17/9. Φάλαγξ 30 αυτοκινήτων εκινήθη εκ ΠΡΕΜΕΤΗΣ (Ν.6616) - ΜΕΡΤΖΑΝΗΣ (Ρ.8697) προς ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ (Ν.8606) μεταφέρουσα υλικά.

2. 17/9. Φάλαγξ 50 μεταγωγικών εθεάθη κινουμένη από ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ (Ν 8606) προς ΕΡΣΕΚΑΝ (Ν.9525) με πρόθεσιν όπως εισέλθη εις Ελληνικόν έδαφος.

VIII. Κίνησις εφοδίων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ προς ΣΟΥΛΙ

1) 6/12. Φάλαγξ 100 μεταγωγικών εμφόρτων πολεμικού υλικού εκινήθη εξ Αλβανικών συνόρων (Ν.0324) διά δρομολογίου ΖΕΡΜΑ (Ν.1512) - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (Ν.2008) - ΖΟΥΖΟΥΛΗ (Ν.2205) - ΣΜΥΞΙ (Σ.2991). Εκεί ανέμενον ταύτην τμήματα ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΗ αφιχθέντα εκ ΖΑΓΟΡΙΩΝ.

Ταύτα παραλαβόντα πολεμικόν υλικόν επανέκαμψαν εις ΖΑΓΟΡΙΑ (Η.Δ.Π. 10/12/48).

2) 9/12. Έτερον τμήμα ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΗ (Τάγμα ΒΑΣΙΛΑΡΑ) μετά 60 αόπλων και 40 μεταγωγικών εκινήθη προς ΧΡΥΣΗΝ (Ν.1916) ένθα ανεφοδιασθέν και εξωπλήσαν αόπλους επανήλθεν εις ΖΑΓΟΡΙΑ προς συνάντησιν της Ταξιαρχίας του (Η.Δ.Π. 16/12/48).

Εκ ΖΑΓΟΡΙΩΝ η ταξιαρχία ανεφοδιασθείσα πλήρως εις οπλισμόν και πυρομαχικά εκινήθη την 3-12 προς ΣΟΥΛΙ διά του κάτωθι δρομολογίου: ΖΑΓΟΡΙΑ - ΚΑΡΥΕΣ (Ρ.9464) - ΡΟΔΟΤΟΠΙ (Ρ.9255) - ΓΡΑΜΜΕΝΟ (Ρ.9049) (ΗΔΠ 2-1-49) εντοπισθείσα την

31/1 εις ΛΙΒΙΑΧΟΒΟ (Ρ.8829) (ΗΔΠ. 4/1/49) και την 7/1 εις Θεσπρωτικόν (Ρ.9005) (ΗΔΠ 8/1/48).

IX. Κίνησις εφοδίων εκ Βουλγαρίας προς Ελληνικήν μεθόριον

1) 14/9. Εθεάθησαν δύο αυτοκίνητα κινούμενα από ΠΙΡΙΝ (Κ.1660) προς ΚΟΥΛΑΝ (Κ.2524).

2) 2/11. Παρετηρήθη μεγάλη κίνησις αυτοκινήτων προερχομένων εκ βουλγαρικού εδάφους προς ΚΟΥΛΑΤΑ (Κ.2924) και φυλακίου ΚΟΥΛΑΣ (ΗΔΠ. 4/11/48).

3) 29/11. Φάλαγξ 8-10 αυτοκινήτων εθεάθη κατευθυνομένη εκ Βουλγαρίας προς ΚΡΑΣΣΟΧΩΡΙ (Κ.4024) (ΗΔΠ 1/12/48).
Εις ΚΡΑΣΣΟΧΩΡΙ (Κ.4024) αφικνούνται καθημερινώς εκ Βουλγαρίας αυτοκίνητα έμφορτα δι' εφοδίων (ΗΔΠ. 17/12/48).

Εντύπωσις: Εις περιοχήν ΚΟΥΛΑΣ - ΚΡΑΣΣΟΧΩΡΙΟΥ υπάρχει ανεφοδιαστικόν κέντρον συμμοριτών. Τμήματα συμμοριακά περιοχής ανατολικώς Στρυμώνος εφοδιάζονται εξ ανωτέρω περιοχής κινούμενα κατά καιρούς προς ταύτην και επιστρέφοντα εις τας βάσεις των μετά τον ανεφοδιασμόν.

X. Κίνησις εφοδίων εκ Κορώνας προς Νότον.

1). 10/10. Συμμορίται μεταφέροντες έν πυροβόλον εκινήθησαν εκ ΚΟΡΩΝΑΣ (Ζ.6903) προς ΚΡΟΥΣΙΑ (Ο.9581) ένθα παραδώσαντες τούτο εις έτερα τμήματα επέστρεψαν εις ΚΟΡΩΝΑΝ. (ΗΔΠ. 12 και 13/10/48).

2) 10/1. Συμμορία εκατονταμελής συνοδεύουσα 10 δίτροχα έμφορτα διά πυρομαχικών εκινήθη εκ ΚΟΡΩΝΑΣ προς ΚΡΟΥΣΙΑ (ΗΔΠ. 12/1/49).

3) 22/1. Φάλαγξ συμμοριτών μεταφέρουσα 1 ορειβατικόν πυροβόλον των 75 χιλ., ένα όλμον βαρύν, και σημαντικόν αριθμόν πυρομαχικών εκινήθη εκ ΚΟΡΩΝΑΣ προς περιοχήν ΚΙΛΚΙΣ (Ο.9679).

Εντύπωσις: Εκ περιοχής ΚΟΡΩΝΑΣ εφοδιάζονται άπαντα τα συμμοριακά τμήματα τα ευρισκόμενα μεταξύ ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και ΑΞΙΟΥ (τμήματα ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ-ΚΡΟΥΣΙΩΝ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ).

12

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΤΗΣ 21 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1949

Αξιωματικοί, Υπαξιωματικοί και Στρατιώται, Ναύται και Σμηνίται των Ενόπλων Δυνάμεων.

1. Περιβληθείς υπό της Α.Μ. του Βασιλέως και της Κυβερνήσεως με την Υψηλήν και βαρείαν τιμήν της Αρχηγίας των Ενόπλων Δυνάμεων, απευθύνω εγκάρδιον χαιρετισμόν προς Υμάς τους Ηρωϊκούς Προμάχους της Πατρίδος και υποκλίνομαι ευλαβώς προ των Ενδόξων Σημαιών σας και των Τάφων των ηρωικώς πεσόντων Συμπολεμιστών σας.

2. Ουδενός την προσοχήν διαφεύγει, πολύ δε ολιγότερον εμού, πόσον βαρύ και δυσχερές είναι το έργον του Εθνικού Στρατού κατά την παρούσαν κρίσιμον περίοδον της Εθνικής μας ζωής. Και ουδείς πρέπει να λησμονεί ότι εις τον προκείμενον σκληρόν και αδυσώπητον πόλεμον, το οποίον μία ξενόδουλος και προδοτική μειοψηφία, συνεργαζομένη μετά των χειροτέρων εχθρών της Φυλής μας, απειργάσθη κατά της Πατρίδας μας, διακυβεύεται το πάν. Οχι μόνον η εδαφική μας ακεραιότης και πολιτική ανεξαρτησία. Αλλά και πέραν τούτων, αυταί αι εθνικαί παραδόσεις μας, η τρισχιλιετής ένδοξος Ιστορία μας, ο πολιτισμός μας, το μέλλον των τέκνων μας, οι βωμοί της θρησκείας μας, οι τάφοι των προγόνων μας, η τιμή του οίκου μας εν άλλοις λόγοις αύτη η επιβίωσις ημών ως φυλής και Έθνους.

3. Σεις με τα μέχρι τούδε περίλαμπρα κατορθώματά σας κατέστητε δικαίως άξιοι της Εθνικής ευγνωμοσύνης. Οι ηρωϊκοί αγώνες σας, αι στερήσεις σας, αι κακουχίαι σας, η αντοχή σας και τέλος αι θυσίαι σας επέτρεψαν εις την Πατρίδα να ζη ελευθέρα εν τω μέσω των Εθνών και εθεμελίωσαν επί ακλονήτων βάθρων την πίστιν και εμπιστοσύνην των Μεγάλων μας Συμμάχων επί την ακατάβλητον ζωτικότητα και ηθικήν δύναμιν της Ελληνικής Φυλής.

4. Αλλά το έργον μας δεν ετελείωσεν εισέτι. Πρέπει η χώρα να απαλλαγή οριστικώς από το μίασμα του συμμοριτισμού, το δε Κράτος του Νόμου και της Τάξεως να επιβληθή και πάλιν καθ' άπασαν την Επικράτειαν εν όλη του τη ισχΰϊ και τη λαμπρότητι. Διό και ενώ αναμετρώ μετά θαυμασμού το μέχρι τούδε επιτελεσθέν έργον σας, επικαλούμαι αφ' ετέρου αμέριστον την συνδρομήν σας διά την συμπλήρωσιν και ευόδωσιν του υπολειπομένου τοιαύτου.

5. Προς τούτο απαιτείται, ιδίως σήμερον, η ψυχική ανάτασις όλων μας προς έναν και μόνον σκοπόν: Την ταχείαν και αποφασιστικήν νίκην, ήτις αποτελεί το μόνον ασφαλές μέσον σωτηρίας της Πατρίδος μας. Και η ανάτασις αύτη δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί εις μη μόνον όταν αντιληφθώμεν καλώς τους περιβάλλοντας ημάς τρομερούς κινδύνους, αποκτήσωμεν σαφή αντίληψιν του επιβεβλημένου εις έκαστον ημών Εθνικού καθήκοντος και κατανοήσωμεν πλήρως τας εντεύθεν απορεούσας υποχρεώσεις μας. Κηρύγματα ηττοπαθείας ή συμφιλιωτικών δήθεν προσπαθειών δέον να μη εύρωσι καμμίαν απολύτως απήχησιν εις το μαχητικόν πνεύμα και τη θέλησιν του Εθνικού Στρατού επί την Νίκην.

6. Προς επιτυχίαν επομένως του επιδιωκομένου σκοπού

Α ξ ι ώ

παρά πάντων:

-Βαθείαν πίστιν επί το δίκαιον του διεξαγομένου αγώνος μας και ακλόνητον αφοσίωσιν προς την ιδέαν της Πατρίδος.

-Σαφή και ανεπιφύλακτον αντίληψιν του καθήκοντος έναντι του Στρατού και του Έθνους.

-Πλήρη κατανόησιν και εκπλήρωσιν των υποχρεώσεων, ας επιβάλλει εις όλους μας το καθήκον και η στρατιωτική Τιμή.

-Ενσυνείδητον, αυθόρμητον και σιδηράν πειθαρχίαν εις όλην την κλίμακα της ιεραρχίας.

7. Ταχύτης ενεργείας, τολμηρά πρωτοβουλία, ψύχραιμος εκάστοτε εκτίμησις της καταστάσεως, πρακτικαί και απλαί λύσεις, πνεύμα ταχείας αποφασιστικότητος και προ παντός εκδήλωσις εν παντί και πάντοτε ανενδότου πνεύματος επιθέσεως δέον να αποτελέσωσι τα κύρια χαρακτηριστικά δράσεως εκάστου ηγήτορος. Δεν υπάρχουσιν εμπόδια ανυπέρβλητα εις εκείνον όστις θέλει να νικήση και είναι αποφασμένος να νικήση. Η επίθεσις δέον να αποτελή την κεντρικήν ιδέαν πάσης ενεργείας. Παν τμήμα μη δυνάμενον να προχωρήση δέον να καθηλούται επί του εδάφους και να προτιμήση να φονευθή εκεί παρά να υποχωρήση.

8. Έστω αφ' ετέρου γνωστόν ότι υπό τας παρούσας συνθήκας, υφ' ας η σωτησία της Πατρίδος αποτελεί υπέρτατον Νόμον και Καθήκον, ουδεμία παράβασις ή παρέκλισις εκ του πνεύματος της παρούσης Διαταγής θα γίνη ανεκτή. Πάσα λιποψυχία, πάσα ολιγωρία ή αμέλεια ή απροθυμία περί την εκτέλεσιν των Διαταγών, πάσα πράξις προδίδουσα έλλειψιν κατανοήσεως των εθνικών κινδύνων της παρούσης στιγμής, πάσα εκδήλωσις απειθαρχίας ή ηττοπαθείας πάσα πράξις αποτελούσα προσπάθειαν μειώσεως του κύρους της προϊσταμένης αρχής, πάσα εκδήλωσις αντικανονικού τρόπου του αναφέρεσθαι και πάσα εν γένει πράξις αντιβαίνουσα εις το Καθήκον και την στρατιωτικήν τιμήν θα επισύρωσι παραδειγματτικάς κυρώσεις κατά παντός υπαιτίου οιουδήποτε βαθμού.

9. Αφ' ετέρου επιθυμούμεν να καταστή γνωστόν ότι θα καταβάλωμεν πάσαν μέριμναν όπως επικρατήση πνεύμα απολύτου δικαιοσύνης και τάξεως, δικαίου καταμερισμού κόπων και υποχρεώσεων, ακριβοδικαίας απονομής ηθικών αμοιβών και λελογισμένης κατανοήσεως των αναγκών μεταξύ όλων των εις τας τάξεις του Εθνικού Στρατού υπηρετούντων. Γνωρίζοντες καλώς τας οικονομικάς ανάγκας των τε Αξιωματικών και οπλιτών και των οικογενειών των υποσχόμεθα ότι θα καταβάλωμεν πάσαν προσπάθειαν διά την εν τω μέτρω του δικαίου και του δυνατού θεραπείαν αυτών.

10. Τέλος ας παραμείνωμεν μέχρι τέλους πιστοί εις την ιδέαν της μιας και αδιαιρέτου Ελληνικής Πατρίδος και ας καταβάλωμεν πάσαν προσπάθειαν ίνα Αύτη ανακύψη εκ της παρούσης δοκιμασίας της περισσότερον φωτεινή και ένδοξος, αξία του παρελθόντος της, κυρία των πεπρωμένων της και κατά το ηθικόν ανάστημα υπέρποτε μεγάλη και ισχυρά, διά να δυνηθή να επιδοθή απερίσπαστος πλέον εις το έργον της ανορθώσεως των ερειπίων της και να χωρήση αδιστάκτως εις την μεγάλην εκπολιτιστικήν της αποστολήν, ανταξίαν προς τας υψηλάς και ευγενείς παραδόσεις του Έθνους. Η δε ευτυχής αύτη προσδοκία του Έθνος δεν θα διαψευσθή, εάν όλοι ημείς επιτελέσωμεν και κατά το τελικόν στάδιον του αγώνος, ως μέχρι τούδε, ανενδότως και πλήρως το καθήκον μας.

Διά την ακρίβειαν
Η Δ/σις Α1/ΓΕΣ

Αρχιστράτηγος ΠΑΠΑΓΟΣ ΑΛ.

13

ΓΕΣ/Α2/ΙV

Εμφαίνον τας μεταφοράς πολεμικού υλικού εκ των παραμεθορίων περιοχών προς το Εσωτερικόν της Ελλάδος. (Στοιχεία εκ των Η.Δ.Π. από 23-8-48 μέχρι 24-1-49.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ. Εκ καταθέσεων παραδοθέντων και συλληφθέντων συμμοριτών εξηκριβώθη ότι κατά το 2ον δεκαήμερον Αυγούστου πλωτόν μέσον εξεφόρτωσεν εις Ακτήν Περιοχής ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΟΥ (Ζ.6637) τα κάτωθι:

1) 120 Οπλ/λα ΜΠΡΕΝΤ καινούρια μετ' ανταλλακτικών
2) Άνω των 200 Α/Α εκτοξευτών (ΠΙΑΤ)
3) 1.500.000 φυσίγγια
4) 3 Γερμανικά μυδράλλια με 10.000 φυσίγγια (Η.Δ.Π. 6-9-48)

ΑΡΓΙΘΕΑ: Μικρά φάλαγξ συμμοριτών μεταφέρουσα πυρ/κά εσημειώθη εις ΑΝΘΗΡΟΝ Σ.5110 κινουμένη προς ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ (Χ.6693) (Α2) (Η.Δ.Π. 9-9-48)

ΚΡΟΥΣΙΑ: Φάλαγξ 150 συμμοριτών μετά 60 μεταγωγικών εμφόρτων Πυρ/κών διεπεραιώθη εκ ΚΟΡΩΝΑΣ εις ΚΡΟΥΣΙΑ (Β2) (Η.Δ.Π. 9-9-48).

-Παρατηρητήριον ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ (Ν.2945) διεπίστωσεν είσοδον συμμοριτών εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ μετά μεταγωγικών διά (Ν.2748) (Η.Δ.Π. 12-9-48).

ΒΙΤΣΙ: 7/8 Πυρ/χίας υπό ΚΑΡΑΦΩΤΙΑΝ και ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ εισήλθεν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ και διά ΚΟΡΥΤΣΑΣ-ΒΙΓΛΙΤΣΑΣ αφίχθη εις ΒΕΡΝΙΚ ένθα εξωπλίσθη κινηθείσα εν συνεχεία προς ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3635) (Η.Δ.Π. 13-9-48)

-Κατά πληροφορίας Πράκτορος εις περιοχήν ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ ΠΡΕΣΠΑΣ και εις θέσιν (Ν.3566) ευρίσκονται Λέμβοι χωρητικότητος άνω του ενός τόννου εκάστη διά τη μεταφοράν εφοδίων εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ και ΣΕΡΒΙΑΣ.

-Η επικοινωνία των συμμοριτών μετά ΑΛΒΑΝΙΑΣ-ΣΕΡΒΙΑΣ ήτο τελείως ελευθέρα διεξαγομένη διά λέμβων και αυτ/των και διά κάτωθι Δρομολογίου: Σερβικόν έδαφος (Ν.3879) - ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν.3567) - ΒΑΛΤΟΧΩΡΙΟΝ (Ν.3758) (Η.Δ.Π. 14-9-48).

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ. Παραδοθείς συμμορίτης κατέθεσεν ότι Συγκρότημα ΑΡΓΟΛΙΔΟΚΟΡΙΝΘΙΑΣ εφωδιάσθη την 1/9 δι' όπλων και Πυρ/κών εκ ΜΑΙΝΑΛΟΥ προερχομένων εξ Αεροπορικών ρήψεων (Η.Δ.Π. 15-9-48).

ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ: 18/9 ΠΕΤΡΙΤΗΣ με 4 τάγματα (σύνολον 800 συμμοριτών) και 150 Μεταγωγικά εκινήθη εκ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ εις ΝΕΙΑΔΕΣ (Ρ.8878).

4/8 εις ΣΚΗΤΑΡΙ (Ρ.6765) είχον αφιχθή δύο Πυρ/λα των 75 χιλ. και ανεμένοντο έτερα δύο τοιαύτα (Η.Δ.Π. 19-9-48).

ΜΠΕΛΛΕΣ-ΚΡΟΥΣΙΑ: 21/9 Δύναμις 150 συμμοριτών μετά 40 Μεταγωγικών εκινήθη εκ περιοχής ΜΠΕΛΛΕΣ προς ΜΥΡΤΙΑΝ (Π.1295) και κατηυθύνθη προς ΚΡΟΥΣΙΑ (Α2) (Η.Δ.Π. 22-9-48).

ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ. 2/10. Δύναμις 100 συμμοριτών μετά 50 μεταγωγικών εκινήθη εκ ΒΛΑΣΤΗΣ (Ν.6732) προς ΒΟΥΡΙΝΟΝ (Α2). (Η.Δ.Π. 3-10-48).

ΠΩΓΩΝΙΟΝ 6/10. Τάγμα ΒΡΑΣΣΙΔΑ κατηυθύνθη εκ ΒΙΓΛΑΣ (Ρ.8786) προς ΠΩΓΩΝΙΣΚΟΝ (Ρ.8185) δι' ανεφοδιασμόν εις Πυρ/κά μέσω ΑΛΒΑΝΙΑΣ (Α2). (Η.Δ.Π. 8-10-48).

ΒΙΤΣΙ Εκ παραδοθέντος συμμορίτου και ανευρεθέντος Βλήματος διαπιστούνται ότι συμμορίται εφωδιάσθησαν διά Πυρ/λων των 105 χιλ. και Α/Α των 37και 20 χιλ. (Α1) (Η.Δ.Π. 12-10-48).

ΚΟΡΩΝΑ-ΚΡΟΥΣΙΑ 10/10. Δύναμις 40 συμμοριτών μεθ' ενός Πυρ/λου αφίχθη εις ΚΡΟΥΣΙΑ (Ο.9879) προερχομένη εκ ΚΟΡΩΝΑΣ (Ζ.6903) - Πυρ/λον μετεφέρθη Α.ΚΟΡΩΝΟΥΔΑΣ (Ο.9581) η δε συνοδεύουσσα αυτό δύναμις επέστρεψεν εις ΚΟΡΩΝΑΝ (Α2) (Η.Δ.Π. 12 και 13-10-48).

ΒΙΤΣΙ Εις περιοχήν Ν.Δ. ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ (Ν.4571) παρατηρείται καθ' εκάστην κίνησις αυτοκινήτων (Η.Δ.Π. 15-10-48)

ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΝ. Αφιχθέντες 11/10 800 άοπλοι μετά Σχολής Αξ/κών εξωπλισθέντες ανεχώρησαν 14/10 προς ΚΑΛΛΙΡΟΗΝ (Σ.4042) (Η.Δ.Π. 17-10-48).

25/10 18 Ταξιαρχία ΒΑΓΕΝΑ μετά 2 Ταγμάτων και 250 Μεταγωγικών εμφόρτων διά Πυρ/κών εκινήθη από ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ (Ν.4758) προς ΜΟΡΙΚΙ (Ν.6535) (ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ) (Η.Δ.Π. 31-10-48).-Ανωτέρω φάλαγξ εσυνέχισεν κίνησίν της εκ ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ προς ΒΟΥΡΙΝΟΝ διά δρομολογίου: ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ - ΞΕΡΟΛΙΜΝΗ (Ν.7714) - ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ (Ν.7808) - ΒΟΥΡΙΝΟΝ. ΠΡΟΘΕΣΙΣ: Ανεφοδιασμός συμμοριακών Δυνάμεων Περιοχών ΧΑΣΙΩΝ - ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ (Ταξιαρχίαι ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ-ΦΕΡΑΙΩΝ) και ΒΟΪΟΥ (VIIIη Μεραρχία) (Η.Δ.Π. 1-11-48).

ΧΑΣΙΑ: Τάγμα ΤΣΑΜΟΥΡΝΙΑ μετά 60 Μεταγωγικών εις ΤΡΙΚΚΟΚΙΑΝ (Σ.7068).

Πρόθεσίς του όπως μεταβή προς συνάντησιν κατεχομένης φάλαγγος ΒΑΓΙΕΝΑ δι' ανεφοδιασμόν (Η.Δ.Π. 8-11-48).

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ: 2/11 Παρετηρήθη μεγάλη κίνησις αυτ/των προερχομένην εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ εδάφους προς ΚΟΥΛΑΤΑ (Κ.2924) και Φυλακίου ΚΟΥΛΑΣ (Η.Δ.Π. 4-11-48).

ΑΛΒΑΝΙΑ 10/10 εις ΜΟΣΧΟΠΟΛΙΝ μετεφέρθησαν εκ ΛΙΜΠΡΑΣΔΙ (Ζ.7323) μέσω ΚΟΡΥΤΣΑΣ διά 30 αυτ/των Πυρ/κά διά τους συμμορίτας (Η.Δ.Π. 25-10-48).

ΓΡΑΜΜΟΣ. 10/11 Φάλαγξ αγνώστου αριθμού και ταυτότητος εκινήθη διά δρομολογίου ΦΟΥΡΚΑ (Ν.1512) - ΑΡΕΝΑ (Ν.1516) - ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν.0830) προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ πιθανόν διά παραλαβήν Πυρ/κών (Α2) (Η.Δ.Π. 11-11-48).

ΑΓΡΑΦΑ. 15/11 Μεγάλη φάλγξ συμμοριτών και εμφόρτων Μεταγωγικών εκινήθη δι' ΑΝΘΗΡΟΥ (Σ.5210) προς ΠΕΤΡΙΛΛΙΑ (Σ.6400) και εκείθεν προς Νότον (Η.Δ.Π. 18-11-48).

17/11 ταξιαρχία ΦΕΡΑΙΟΥ με Τάγμα ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ και 250 Μεταγωγικά έμφορτα Πυρ/κών εκινήθη διά ΚΟΚΚΙΝΟΠΛΟΥ (Σ.2637) προς ΠΙΕΡΡΙΑ (Γ.2508) (Η.Δ.Π. 24-1-48).

ΓΡΑΜΜΟΣ 20/11 Δύναμις συμμοριτών αγνώστου ταυτότητος μετά 100 Μεταγωγικών εκινήθη εκ ΒΙΤΣΙΟΥ προς ΓΡΑΜΜΟΝ (Ν.2111) σημειωθείσα εις (Ν.6618) (Η.Δ.Π. 23-11-48).

ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ 22/11 Δύναμις υπό ΝΕΣΤΟΡΑΝ και ΤΣΑΠΡΟΥΝΙΑΝ μετά 200 Μεταγωγικών εμφόρτων διά Πυρ/κών εσημειώθη εις ΒΛΑΣΤΗΝ (Ν.6732) προερχομένη εκ ΡΑΔΟΣΙ. Φάλαγξ αύτη προτίθεται κινηθή προς Περιοχήν ΓΡΕΒΕΝΩΝ (Η.Δ. 25-10-48).

-Ταξιαρχία ΣΤΕΦΟΥ αφίχθη εξ ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ εις ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ διά παραλαβήν Πυρ/κών από ΤΣΑΠΡΟΥΝΙΑΝ (Η.Δ.Π. 26-11-48).

ΣΕΡΡΑΙ (ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ) 29/11. Φάλαγξ 8-10 αυτ/των εθεάθη κατευθυνομένη εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ προς ΚΡΑΣΟΧΩΡΙ (Κ.3924) (Η.Δ.Π. 1-12-48).

ΧΑΣΙΑ Ταξιαρχία Ιππικού ΣΤΕΦΟΥ και Τάγμα ΤΣΑΠΡΟΥΝΙΑ μετά 300 Μεταγωγικών προτίθενται όπως κινηθώσιν εκ ΧΑΣΙΩΝ προς ΑΓΡΑΦΑ (Η.Δ.Π. 3-12-48).

6/12 Τμήματα Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΙ εκινήθησαν από ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ (Σ.1670) προς ΣΜΙΞΙ (Σ.2991). Εκεί ανέμενεν αυτά φάλαγξ 100 Μεταγωγικών εμφόρτων Πολεμικού Υλικού ήτις

εκινήθη εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ διά δρομολογίου: ΖΕΡΜΑ (Ν.1512)-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (Ν.2008) - ΖΟΥΖΟΥΛΗ (Ν.2205) - ΣΜΗΞΙ (Σ.2991).

Τμήματα Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΙ αφού ανεφωδιάστηκαν επανέκαμψαν εις ΖΑΓΟΡΙΑ.

9/12. Τάγμα ΒΑΣΙΛΑΡΑ μετά 60 αόπλων και 40 μεταγωγικών εκινήθη εκ ΖΑΓΟΡΙΩΝ διά ΣΑΜΑΡΙΝΕΣ - ΤΣΑΓΚΟ (Ν.1228) προς έδραν VIII Μερ/χίας εις περιοχήν ΦΟΥΣΙΩΝ (Ν.1135) (Η.Δ.Π. 12-12-48).

15/12. Ανωτέρω τάγμα μετά ανεφοδιασμόν του εις ΧΡΥΣΗΝ (Ν.1916) εκινήθη προς συνάντησιν Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΙ εις ην ανήκει (Η.Δ.Π. 16-2-48). Εις ΚΡΑΣΟΧΩΡΙ (Κ.4024) ένθα Σ.Δ. VIIης Μερ/χίας αφικνούνται καθημερινώς εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ αυτ/τα έμφορτα δι΄εφοδίων (Η.Δ.Π. 17-12-48).

ΒΙΤΣΙ 18/12 Ταξιαρχία με 3 Τάγματα και 300 μεταγωγικά ανεφοδιασθείσα εις ΚΑΤΩ ΜΕΛΑ (Ν.4731) εκινήθη μέσω ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΗΣ (Ν.6559) προς ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν 6960) (Η.Δ.Π. 20-12-48). Ανωτέρω Ταξιαρχία εσυνέχισεν κίνησίν της προς ΒΥΣΣΙΝΙΑ (Ν.8275) και εν συνεχεία προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ (Η.Δ.Π. 22-12-48).

22/12 Φάλαγξ 150 συμμοριτών εκινήθη από ΚΡΥΟΒΡΥΣΗΝ (Τ.3174) προς ΧΑΣΙΑΝ δι' ανεφοδιασμόν εις οπλισμόν και Πυρ/κά Τμημάτων ΟΛΥΜΠΟΥ (Η.Δ.Π. 25-12-48).

24/12 Ετέρα φάλγξ 300 συμμοριτών μετά 150 μεταγωγικών εκινήθη εξ ΟΛΥΜΠΟΥ (Τ.3574) προς ΚΑΡΠΕΡΟΝ (Σ.7176) (Η.Δ.Π. 27-12-48).

Ανωτέρω φάλαγξ πιθανώς προς ΒΙΤΣΙ διά παραλαβήν οπλισμού.

ΓΡΑΜΜΟΣ. Εκ καταθέσεως παραδοθέντος, VIII Μερ/χία εφωδιάσθη τελευταίως διά 3 Πυρ/λων των 6,5 (Η.Δ.Π. 2-1-49)

2/1 Τάγμα ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ και λόχος Μεταφορών ΒΡΑΧΟΥ μετά 250 αόπλων και 250 μεταγωγικών αφίχθησαν εις ΚΡΑΝΙΑΝ. Άοπλοι εξωπλίσθησαν εις ΑΝΘΡΑΚΙΑΝ (Σ.6273). Λόχος μεταφορών ΒΡΑΧΟΥ παραλαβών Πολεμικόν υλικόν από ΤΡΙΧΟΝΙΑΝ επέστρεψε εις ΟΛΥΜΠΟΝ (Η.Δ.Π. 4-1-49).

ΟΣΣΑ-ΠΗΛΙΟΝ. 14/1 Λόχος μεταφορών ΒΡΑΧΟΥ με 100 μεταγωγικά διεπεραιώθη από ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΝ εις ΟΣΣΑΝ δι' ανεφοδιασμόν εις οπλισμόν και Πυρ/κά των Τμημάτων ΟΣΣΗΣ - ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ - ΠΗΛΙΟΥ (Η.Δ.Π. 16-1-49).

ΧΑΣΙΑ. 5/1 τάγματα ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ και ΤΣΑΠΡΟΥΝΙΑ μετά 2 Λόχων μεταφορών (400 μεταγωγικά) εις ΚΡΑΝΙΑΝ (Σ.4172) (Α2).

Τάγμα ΤΣΑΠΡΟΥΝΙΑ προτίθεται κινηθή προς ΑΓΡΑΦΑ συνοδεύον ανωτέρω Λόχους μεταφορών μεταφέροντας Πυρ/κά διά τον εφοδιασμόν 1ης και ΙΙας Συμμοριακών Μερ/χιών (Η.Δ.Π. 6-1-49).

6/1 Τάγματα ΤΣΑΠΡΟΥΝΙΑ και ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ μετά των 2 λόχων μεταφορών εκινήθησαν δι' ανοιγέντος δρομολογίου προς ΤΣΟΥΡΤΖΑΝ (Σ.3636) (περιοχή ΑΧΕΛΩΟΥ) (Η.Δ.Π. 7-1-49), και εν συνεχεία προς ΜΟΣΧΟΦΥΤΟΝ (Σ.4420) - ΠΕΤΡΩΤΟΝ (Σ.4808). Εκεί προέβησαν εις παράδοσιν του μεταφερομένου οπλισμού και Πυρ/κών εις τμήμα μεταφορών ΚΓΑΝΕ (Η.Δ.Π. 14-1-49).

ΚΟΡΩΝΑ -ΚΡΟΥΣΙΑ. 10/1 100/μελής συμμορία συνοδεύουσα 10 δίτροχα έμφορτα Πυρ/κών εκινήθη εκ ΚΟΡΩΝΑΣ προς ΚΡΟΥΣΙΑ (Α2) (Η.Δ.Π. 12-1-49).

ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ. 11-12/1 Δύναμις 600 συμμοριτών μετ' ικανού αριθμού μεταγωγικών διαβάσα Μεθόριον εις Κ/Τ εισήλθεν εις ΣΕΡΒΙΑΝ κατευθυνομένη προς ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ και εκείθεν προς ΠΡΕΣΠΑΝ (Η.Δ.Π. 16-1-49).

ΚΟΡΩΝΑ-ΚΡΟΥΣΙΑ. 22/1 Φάλαγξ 150 συμμοριτών μεταφέρουσα πολεμικόν υλικόν εκινήθη εκ ΚΟΡΩΝΑΣ προς περιοχήν ΚΙΛΚΙΣ (Ο.9379). Εξηκριβώθη ότι μετέφερεν έν Ορειβ. Πυρ/λον των 75 χιλ., ένα όλμον βαρύν και σημαντικόν αριθμόν Πυρομαχικών (Η.Δ.Π. 24-1-49).

ΒΙΤΣΙ 1/9 Φάλαγξ 30 αυτ/των προερχομένη εκ ΚΟΡΥΤΣΑΣ κατηυθύνετο προς ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ. 3 εκ τούτων την μεσημβρίαν της επομένης εισήλθεν εις ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

5/9. 10 Αυτοκίνητα εκινήθησαν εξ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ προς ΚΑΚΚΑΒΙΑΝ.

17/9 Φάλαγξ 50 μεταγωγικών εθεάθη κινουμένη από ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ προς ΕΡΣΕΚΑΝ με πρόθεσιν όπως εισέλθη εις Ελληνικόν έδαφος.

25/9 Καθ' εκάστην εσπέραν 3-5 αυτ/τα εκ ΠΡΕΣΠΩΝ αφικνούνται εις ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ και ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

22/9 Φάλαγξ 15 μεταγωγικών εκινήθη από ΜΠΙΓΛΙΣΤΑ προς ΙΕΡΟΠΗΓΗΝ.

14/9 εθεάθησαν 2 αυτ/τα κινούμενα από ΠΙΡΙΝ (Κ.1630) (ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ) προς ΚΟΥΛΑΝ.

14

ΕΚΘΕΣΙΣ

XV ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ ΜΠΟΥΤΣΙ

(29 Αυγούστου - 12 Σ/βρίου)

ΣΚΟΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Διά της υπ' αριθ. Α.Α.Π. 939/22.848 Δ/γής ΣΣ. Ούτω καθωρίζετο ο σκοπός των Επιχειρήσεων διά την XV Μεραρχίαν "Εκαθάρισις περιοχής ΒΙΤΣΙ".

I. ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑ ΜΕΣΑ

Από 22 Αυγούστου

ι) 45 Ταξιαρχία (57, 572, 573 Τάγματα) εκ περιοχής ΑΜΜΟΥΛΑΣ-ΑΛΕΒΙΤΣΑ - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ εις περιοχήν ΦΑΛΤΣΑΤΑΣ - ΟΙΝΟΗΣ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ - ΑΓ.ΚΥΡΙΑΚΗ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ.
Τελική συγκέντρωσις την 23-24 Αυγούστου.

ιι) 73 Ταξιαρχία (574, 575, 591 Τάγματα) εκ περιοχής ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1731) ΠΑΝΑΓΙΑ (Ν.1833) ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ (Ν.1232) ΦΟΥΣΑ (Ν.105355) εις περιοχήν ΕΒΡΑΙΟΥ ΚΕΦΑΛΗ (Ν.3745) ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ (Ν.390435) ΛΕΥΚΗ (Ν.4142) ΜΠΙΚΟΒΙΤΣ (Ν.460505).
Τελική συγκέντρωσις την 24 Αυγούστου.

ιιι) 61 Ταξιαρχία (Επιτελείον 117 και 614 τάγματα).
Εκ περιοχής ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν.1436) εις την περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ.
Ολική συγκέντρωσις την 27-28 Αυγούστου εις περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ με το Επιτελείον Ταξιαρχίας και 117 και 619 ταγμάτων, όπερ ευρίσκετο εις Φλώρινα.
Το 614 Τάγμα διετέθη εις 53 Ταξιαρχία από 26 Αυγούστου.

ιν) 53 Ταξιαρχία (593, 601 Τάγματα) εκ περιοχής Κυψέλης - Κοτύλης εις περιοχήν ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΣ-ΒΕΡΜΠΙΣΤΑ.
Τελική συγκέντρωσις την 22-23 Αυγούστου κατά την διάρκειαν επιχειρήσεων (26 Αυγούστου) ενισχύθη διά του 614 Τάγματος της 61 Ταξιαρχίας αντί του 593 κριθέντος ακαταλλήλου δι' επιχειρήσεις.
3η Ορεινή Ταξιαρχία (501, 502 Τάγματα) εκ της περιοχής ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ εις την περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑ-ΜΠΙΚΟΒΙΚ (501, 502) και εις περιοχήν Φλωρίνης το 503 Τάγμα.
Τελική συγκέντρωσις των μεν 501, 502 εις περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ την 1 Σ/βρίου του δε 503 εις περιοχήν Φλωρίνης 29 Αυγούστου.
22 Ταξιαρχία (508 και 509 Τάγματα) εκ περιοχής ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ εις περιοχήν Καστοριάς την 1 Σ/βρίου.
Τελική συγκέντρωσις εις περιοχήν ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ την 1 Σ/βρίου.

II. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ Δ/ΣΕΩΣ

α) Υπό του ΣΣ είχεν οργανωθή από 22 Αυγούστου εις περιοχήν Φλωρίνης τακτικόν Συγκρότημα υπό Ταξίαρχον Μπομπορίδην υπό το οποίον είχον υπαχθή αι εις περιοχήν Φλωρίνης συγκεντρωμέναι Μονάδες (33 Ταξιαρχία-61 Ταξιαρχία).
Ούτω πλέον διά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ υπάρχουν:

ι) Εις περιοχήν Καστορίας το Επιτελείον της XV Μεραρχίας έχον υπό τας αμέσως διαταγάς του εις την περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

Διά μεν τας επιχειρήσεις κατά ΜΑΛΙ-ΜΑΔΙ-ΜΠΟΥΤΣΙ

α) από 24-2 Σ/βρίου τας 45, 73 Ταξιαρχίας,

β) από 3 Σ/βρίου την 3 Ταξιαρχία (501, 502 Τάγματα) και

γ) από 3 Σ/βρίου την 22 Ταξιαρχίαν (508, 509 Τάγματα).

Διά δε τας επιχειρήσεις προς ΒΙΤΣΙ την 53 Ταξιαρχίαν (614 και 601 Τάγματα).

ιι) Εκ την περιοχήν της Φλωρίνης από 22 Αυγούστου το Τακτικόν Συγκρότημα Ταξιάρχου Μπουμπορίδου Η. με τας 33 Ταξ. (518, 519 και 503) και 62 (117, 619 και 603 Τάγματα).

β) Κινήσεις Στρατηγού Δ/τού Μεραρχίας.
Ανάληψις Δ/σεως την 25 Αυγούστου. Μετάβασιν εις Φλώριναν δι' αναγνώρισην 25 Αυγούστου και επάνοδον αυθημερόν.
Μετάβασις εις Φλώρινα μετά Δ/τού Μονάδων 62 Ταξιαρχίας και επάνοδος αυθημερόν, 26 Αυγούστου.
Μετάβασις εις Φλώριναν δι' επιχειρήσεις 29 Αυγούστου.
Επάνοδος εις Καστοριάν και αυθημερόν αναχώρισις διά Φλώριναν, 1 Σ/βρίου.
Επιστροφή οριστική εις Καστοριάν και ανάληψιν Διευθύνσεως επιχειρήσεων περιοχής Καστοριάς.

III. ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σκοπός

Πρώτη Φάσις
Κατάληψις του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν.335522) - ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.360560) προς αποκοπήν επικοινωνιών Συμμοριακών Δυνάμεων μετά της Αλβανίας και δημιουργίαν ευνοϊκών βάσεων δι' ενέργειαν προς Βορράν.
Ταυτοχρόνως κατάληψις της περιοχής ΒΙΤΣΙ (Ν.5755) - ΚΟΥΛΑ (Ν.55588) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5757) - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (Ν.5254).

Δευτέρα Φάσις
Συνέχισις περαιτέρω ενεργειών προς ολοκλήρωσιν εκκαθαρίσεως ΒΙΤΣΙ δι' ενεργείας και εκ της κατευθύνσεως Φλωρίνης προς Δυσμάς και επί των διμιουργηθησομένων ανωτέρω ευνοϊκών βάσεων (ΜΑΛΙ-ΜΑΔΙ -ΜΠΟΥΤΣΙ και περιοχήν ΒΙΤΣΙ).
Μετά την πλήρη εκκαθάρισιν εδραίωσιν επί ζωτικών σημείων τούτου δι' απαραιτήτων δυνάμεων και μέσων προς εξερεύνησιν περιοχής και απαγόρευσις πάσης επικοινωνίας μετά των ομόρων Κρατών.

Ε λ ι γ μ ό ς
Ο σκοπός των επιχειρήσεων ΝΙΤΣΙ θα επιτυγχάνετο:

α) Δι' ενεργείας διά της 45 Ταξιαρχίας εν τη γενική κατευθύνσει ΦΛΑΤΣΑΤΑ (Ν.2945) - υψ.1030 (Ν.3046) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ Πυραμίς υψ. 1776 (Ν.353564) κατάληψιν τελικώς ΣΑΜΟΒΙΚΑ - ΓΚΡΕΚΑ (Ν.330543) - Πυραμίς υψ. 1776 (Ν.353564).
Εκείθεν ετοιμότης ενεργείας προς Βάρμπα (Ν.343607) προς απαγόρευσιν πάσης διαφυγής συμμοριτών προς Αλβανίαν.

β) Δι' ενεργείας διά της 73 Ταξιαρχίας εν τη γενική κατευθύνσει ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ (Ν.390435) - ΟΡΛΟΒΟ (Ν.375500) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν.3753) -ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3656) προς κατάληψιν τελικώς του κόμβου ΜΠΟΥΤΣΙ και ΓΙΑΜΑΤΑΣ (Ν.4156) ιππαστί επί του Αλιάκμονος Ποταμού.
Μετά κατάληψιν ΜΠΟΥΤΣΙ-ΓΙΑΜΜΑΤΑ ταχεία ενέργεια προς υψ. 1707 (Ν.432603) και εν συνεχεία προς υψ. Τσούκα 1679 (Ν.454640) προς συνενόησιν μετά Ν.Α. κινουμένων δυνάμεων περιοχής ΒΙΤΣΙ και τοιούτων περιοχής Φλωρίνης προς Ν.Δ.

γ) Διά ενεργείας 53 ταξιαρχίας εν τη γενική κατευθύνσει κατά μήκος της κορυφογραμμής του όρους Βέρνου από Κλειδούρας (Ν.6342) - ΒΙΤΣΙ (Ν.755) - Βίγλα (Ν.4967) με σκοπόν:
-Την απαγόρευσιν εις τας εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ συμμοριακάς δυνάμεις να διαρεύσωσι προς Ανατολάς (Καϊμακτσαλάν-Βέρμιον-Σινιάτσικον).

-Των συμπιέσεων τούτων προς την περιοχήν της Λίμνης Μικράς Πρέσπας όπου και να επιζητηθή η συντριβή των.

δ) Δι' ενεργείας του Τακτικού Συγκροτήματος Ταξιάρχου Μπουμπορίδου Η.33 Ταξιαρχία (518, 519, 503) και 61 Ταξιαρχία (619, 117, 603 Τάγματα).

Το συγκρότημα τούτο διά της υπ' αριθ. Α.Π.4009/26.8.48 Δ/γής Μεραρχίας καθωρίζετο να ενεργήση εν τη γενική κατευθύνσει Φλώρινα -Αυχήν Πισοδερίου Μπέλα-Βόδα (Ν.4373)-Λαιμός (Ν.3877) προς τον σκοπόν όπως α) απαγορεύσει την διαφυγήν των Συμμοριτών συμπιεζομένων από Νότου και Νοτιοανατολικώς προς Καϊμακτσαλάν, β) διά της ταχείας καταλήψεως της χερσονήσου Λαιμός (Ν.3637) να απαγορεύση την διαφυγήν των συμμοριτών Δυτικώς της Λίμνης 13προς Αλβανίαν και γ) Να συμβάλη μετά την επιτυχίαν των άνω εις την συντριβήν των συμμοριτών συμπιεζομένων εκ Ν. και Ν.Α.

Η ως άνω αποστολή του Συγκροτήματος δεν εξετελέσθη λόγω της μη ευνοϊκής εξελίξεως των από 2-3 Αυγούστου αρξαμένων επιχειρήσεων της 53 Ταξιαρχίας προς ΒΙΤΣΙ και καθωρίσθησαν ενέργειαι α) διά της 61 Ταξιαρχίας προς κατάληψιν των υψωμάτων Γκλαβάτας - Κούλας (Ν.558587) και Πλατύ (Ν.547574) κατά ανωνύμου (Ν.537600) και β) διά της 33 Ταξιαρχίας διεύρυνσις του προγεφυρώματος Δερβέν διά καταλήψεως υψωμ. Κουκουλθούρια (Ν.5263).

IV. <u>ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ</u>

1ον) <u>Προκαταρκτικαί Επιχειρήσεις κατά της κορυφογραμμής ΒΕΡΝΟΝ Όρους (από Δερβέν μέχρι Βίτσι).</u>

<u>Ενέργειαι 53 Ταξιαρχίας (601 και 593 Τάγματα) από 23-29 Αυγούστου</u>

Εξορμήσασα εκ περιοχής Μαυροχωρίου και Κλεισούρας την 23 Αυγούστου και κινηθείσα επί δύο κατευθύνσεων α)Μαυροχώρι ΚΑΙΝΑΚ (Ν. 5543)-Βάρος (Ν.544472)-Πολυκέρασον (Ν.550485)-Τσούκα (Ν.575507) και β) Κλεισούρα - Βέρμπιστον (Ν.6247) - Χωρίον Περικοπή (Ν.5951) - Γκολίνα (Ν.575520) Βίτσι Ν.(570547) επέτυχεν μέχρι πρωίας της 29 Αυγούστου την κατάληψιν της γραμμής υψ. 1374 (Ν.532497) - Γκολίνα (Ν.575520) - ύψωμα Πρεκοπάνα (Ν.598528). Κατά την 27 Αυγούστου αντεκαταστάθη το 593 Τάγμα διά του 614 Τάγματος 61ης Ταξιαρχίας λόγω ελλείψεως μαχητικότητος.

<u>Ενέργειαι 53 Ταξιαρχίας από 29-12 Σ/βρίου.</u>

Εκείθεν της άνω καταληφθείσης γραμμής αι προσπάθειαι της Ταξιαρχίας προς κατάληψιν του υψώματος ΒΙΤΣΙ (Ν.570547) δεν εκαρποφόρησαν προσκρούσασαι εις την πείσμονα αντίστασιν των Συμμοριτών αμυνομένων επί της γραμμής ΟΝ-ΤΡΕΤΣΙ (Ν.5552) - ΚΑΜΙΝΟ (Ν.540545) -ΜΑΓΚΟΒΕΤΣ (Ν.560535) και ΒΙΤΣΙ (Ν.570547) ήτις είχεν καταληφθή υπό των συμμοριτών διά δυνάμεων Διλοχίας Τζαβέλα ΄Εφιππος ΄Ιλη Τσαλή και είτα ενισχύθη διά δύο Ταγμάτων (Καπλάνη και Γρατσιούνη) της 103 Υψηλάντη.

<u>Ενέργειαι Αποσπάσματος Μπουμπορίδου Η.</u>

α) Την 9 Σ/βρίου διά της 61 Ταξιαρχίας (603, 619, 117 Ταγμάτων) ενηργήθη επίσης εκ της περιοχής Ατραπού-Τροπαιούχου προς κατάληψιν των υψωμάτων Κούλα (Ν.558587)-Πλατύ (Ν.547594) και ανωνύμου (Ν.537600).

Η επίθεσις αύτη δεν καρποφόρησεν των τμημάτων μη δυνηθέντων να συγκρατηθώσι επί των αντικειμενικών σκοπών των.

β) Υπό την διεύθυνσιν της 61 Ταξιαρχίας ενεργήθη την 30 Αυγούστου διά του 503 Τάγματος Πεζικού επίθεσις κατά Κουκλουθούρια με αποτέλεσμα την εντός των πρωϊνών ωρών της ημέρας κατάληψιν αυτού.

Η επίθεσις ενεργήθη υπό δυσμενεστάτας καιρικάς καταστάσεις (βροχή, ομίχλη και υπό πλημμελή υποστήρηξιν Πυρ/κού λόγω ομίχλης.

Ο εχθρός αντέδρασεν πεισμόνως διά πυρών και αντεπιθέσεων, ουδέν όμως κατόρθωσεν.

Την 30 Σ/βρίου ενεργήθη επίθεσις κατά Γκλαβάτας υπό 117 και κατά Κούλας υπό 603 μη καρποφορήσασαι.

2ον) Επιχειρήσεις κατά ΜΑΛΙ-ΜΑΔΙ-ΜΠΟΥΤΣΙ

30 Αυγούστου 1948.

Άμα τη έω της 30 Αυγούστου εξώρμησαν διά την κατάληψιν του Μάλι Μάδι Μπούτσι.

α) Η 73 Ταξιαρχία κινηθείσα επί 2 κατευθύνσεων α) επί της κατευθύνσεως Μηλιά-Γκραδίστα (Ν.385478) - Όρλοβο (Ν.375500) - Βούτσι (Ν.370515) του 574 Τάγματος και β) επί της κατευθύνσεως Απόσκεπος (Ν.450455) - Τούμπα (Ν.412490) - Ντεντέν (Ν.385512) - Τσούτσερα (Ν.390525) διά 591 Τάγματος απογευματινάς ώρας κατόπιν διδοχικών προσπαθειών ανατρέπουσα τας ανθισταμένας συμμοριακάς δυνάμεις κατώρθωσε να αφιχθή επί της γενικής γραμμής υψ. 1705 (Ν.3751) - Ντεντέν (Ν.385512). Προσπάθεια προς Τσούτσερα δεν ηδυνήθη να καρποφορήση λόγω αντιδράσεως του εχθρού εκ πλευρών εκ του υψ. 1528 (Ν.3852).

β) Η 45 Ταξιαρχία κινηθείσα επί τριών κατευθύνσεων α) Αγ.Γεώργιος (Ν.330475) - υψ. 1121 (Ν.326481) - Κουκουβίτσενα (Ν.325495) - Φραγκοβίστα (Ν.330553) - Μάλι Μάδι - Σαμοβίτσα - Γκρέκα διά 571 Τάγματος, β) επί κατευθύνσεως Αγ. Παρασκευή (Ν.3448) - Φραγκοβίστα διά του Λόχου Ανιχνευτών και γ) επί κατευθύνσεως Γιάννη Κεφάλη (Ν.360478) - Ραμπατίνα (Ν.3553) διά Τάγματος κατόρθωσε τελικώς τας εσπερινάς ώρας να καταλάβη τα υψώματα Αγ. Αθανάσιος (Ν.310485) - ανωνύμου Κουκουβίτσενας (Ν.316462) - υψ.1162 (Ί.338494) - υψ. Κούλε (Ν.350510).

Κατά τις απογευματινάς ώρας της 30 Σ/βρίου τα επί υψώματος ανωνύμου Κουκουβίτσενας (Ν.316492) και Αγ. Αθανασίου τμήματα δεχθέντα σφοδράς και επανειλημμένας αντεπιθέσεις υποστηριζομένας υπό πυρών όλμων και Πυρ/κού ην αγκάσθησαν να συμπτυχθώσι από 2130 μέχρι της 2330 ώρας και τελικώς να κρατηθώσι επί της γραμμής υψ. 1030 - (1121) - (1162) -(1186) (Ν.349499).

Ούτω την νύκτα της 30-31 Αυγούστου υπό της 45 και 73 Ταξιαρχιών εκρατείτο προς Β.Α. η γραμμή Ντεντέν Βούτσι και προς Ν.Δ. τα κράσπεδα των υψωμάτων Κουκουβίτσενας και Φραγκοβίστας.

Η γραμμή του Βούτσι Ντεντέν παρείχεν ευνοϊκάς βάσεις διά συνέχισιν προσπαθειών προς Μάλι Μάδι και Μπούτσι εν ω επί του μετώπου της 45 Ταξιαρχίας δεν κατέστη δυνατόν να κυριαρχήσωμεν επί τμήματος της κορυφογραμμής ήτις άγει προς Μάλι Μάδι.

31 Αυγούστου

Επί μετώπου 73 Ταξιαρχίας συνεχίσθη η προσπάθεια διά των 574, 575, 591 διά ολοκλήρωσιν της κορυφογραμμής Βούτσι-Τσούτσερα και πράγματι κατωρθώθη η ευρέως κατάληψις μόνον του υψώματος Βούτσι διά της καταλήψεως του ανωνύμου (Ν.373517) και προωθήσεως της γραμμής μέχρι (Ν.3652) επί αυχένος Ν.Α. Μπεσκίνας-Τούμπας. Επί του μετώπου της 45 Ταξιαρχίας συνεχίσθη σκληρός αγών μετά ελαφράς προωθήσεως εις την περιοχήν Κουλέ. Ούτω πλέον την εσπέραν της 31 Αυγούστου επετεύχθη η εύρυνσις της κατοχής του Βούτσι καιι παρήχοντο πλεονεκτικαί συνθήκαι προσβολής του υψώματος Ραμπατίνας συνδετικόν κρίκον των δύο ισχυρών κλειδών Μάλι Μάδι και Μπούτσι και ευρίσκοντο υπό τας διαταγάς της 73 Ταξιαρχίας τα 574 και 575 επί Βούτσι και 591 επί Ντεντέν (Δ/σις και Διλοχία) και υπόλοιπος Διλοχία επί Τούμπα και Μπίκοβικ διά ασφάλειαν μετόπισθεν και στήριγμα Πυρ/κού.

1 Σεπτεμβρίου

Κατά τη νύκτα της 31-1 Σ/βρίου άπαντα τα τμήματα 45 και 73 Ταξιαρχιών της πρώτης γραμμής απησχολήθησαν διά πυρών ανεπιτυχώς.

Επί μετώπου 73 Ταξιαρχίας

α) το 575 Τάγμα συνέχισεν την προσπάθειαν του προς Μπεσκίναν Τούμπαν (Ν.355523) - Ραμπατίναν (Ν.3553) κατώρθωσεν να ολοκληρώση κατάληψιν Μπεσκίνας Τούμπας και συνεχίσαν είτα προσπάθειαν προς Ραμπατίναν δεν ηδυνήθη να θέση επί ταύτης και ως εκ τούτου εδραιώθη ισχυρώς επί Μπεσκίνας Τούμπας.

β) Το 591 Τάγμα κατάλαβεν Τσούτσερα αμαχητί.

Επί μετώπου 45 Ταξιαρχίας ουδέν το σημαντικόν πλην απασχολήσεως διά πυρών. Λόγω του ότι ενέδιδεν ο εχθρός επί της κατευθύνσεως Βούτσι-Μπεσκίνα Τούμπα προς τροφοδότησιν της κατευθύνσεως ταύτης ήτις παρουσιάζετο τότε ως εκμεταλλεύσιμος (υπ' αριθ.Α.Π./424/011330 Δ/γή Μεραρχίας) ενισχύθη η 73 Ταξιαρχία διά του 573 Τάγματος της 45 Ταξιαρχίας όπερ ευρίσκετο εις περιοχήν Κουλέ οπόθεν δεν ηδύνατο να συμβάλη αποτελεσματικώς εις τον αγώνα κατά Ραμπατίνας και Μάλι Μάδι και ούτω την νύκτα της 1-2 Σ/βρίου επί περιοχής Βούτσι-Μπεσκίνας Τούμπα ευρίσκοντο υπό 73 Ταξιαρχίας τα 574 και 575 και το 573 Τάγμα, επί δε του Τσούτσερα η Διλοχία του 591 Τάγματος. Διά του 573 Τάγματος προυτίθετο μετά κατάληψιν Ραμπατίνας να συνεχισθή η ενέργεια προς Μάλι Μάδι εν συνεργασία και συγχρονισμώ ενεργειών διά της υπολοίπου 45 Ταξιαρχίας εκ Ν. προς Μάλι Μάδι εν ω διά της 73 Ταξιαρχίας θα ενεργείτο ενέργεια εκ Ραμπατίνας προς Μπούτσι.

2α Σεπτεμβρίου.

Επί μετώπου 45 Ταξιαρχίας εγένετο ενέργεια κατά Κουκουβίτσενας και Φραγκοβίστας και επετεύχθη η κατάληψις περί 1020 ώραν υψώματος 1420 όπερ λόγω ισχυρωτάτων αντιδράσεων του εχθρού διά πυρός και αντεπιθέσεων εγκατελήφθη περί τας απογευματινάς ώρας.

Η ενέργεια της 45 Ταξιαρχίας απέβλεπεν εις την επιβοήθησιν της κυρίας προσπαθείας της Μεραρχίας ενεργουμένης διά της 73 Ταξιαρχίας προς Ραμπατσίνο Μάλι Μάδι.

Επί μετώπου 73 Ταξιαρχίας ενεργήθη υπό 575 και 573 Τάγματος επίθεσις κατά Ραμπατίνας ήτις απέβη άκαρπος λόγω αντιδράσεως του εχθρού και δυσχερειών εδάφους.

Διά την ενέργειαν κατά Μπεσκίνας-Ραμπατίνας διετέθη ολόκληρον το Πυρ/κόν πλην μίας Πυροβολαρχίας υπέρ της 45 Ταξ. (Α.Π. 434/011930). Εν τη πραγματικότητι όμως επειδή καθυστέρησεν η ενέργεια της 73 κατά την 3 Σ/βρίου το μέγιστον του Ουρ/κού (3 Πυρ/χίαι) διετέθη την πρωΐαν υπέρ της 45 Ταξιαρχίας ενεργούσης κατά υψ. 1420 Φραγκοβίστας.

3η Σεπτεμβρίου.

Επί μετώπου 73 Ταξιαρχίας συνεχίσθη η επίθεσις κατά Ραμπατίνας διά των 573, 574 και 575 Ταγμάτων πλην όμως λόγω ισχυρωτάτης αντιδράσεως του εχθρού δεν κατέστη δυνατή η ολοκλήρωσις της καταλήψεως της Ραμπατίνας αλλά μόνον του υψ. 1600 (Ν.365515).

Επί μετώπου 45 Ταξιαρχίας απασχόλησις του εχθρού διά πυρών.

Επί της κατευθύνσεως Τσούτσερα-Μπούτσι εισάγεται διά της υπ' αριθ. Δ/γής η 3 Ταξιαρχία (501 Τάγματος) ίνα ενεργήση προς Πόρτα (Ν.3754) υπό τας διαταγάς της υπήχθη και η Διλοχία 591 Τάγματος η ευρισκομένη ήδη επί Τσούτσερα.

4 Σεπτεμβρίου

Επί μετώπου 45 Ταξιαρχίας εισέρχεται κατόπιν της υπ' αριθ. Α.Π. 444/02/9/48 Δ/γής Μεραρχίας η 22 Ταξιαρχία ήτις διά των 508 και 509 Ταγμάτων της ενήργησεν από πρωΐας επί των κατευθύνσεων διά του 508 προς 1420 Φραγκοβίτσα και διά του 509 προς Αγ. Αθανάσιον-Κουκουβίτσεναν και διά του 571 Τάγματος ετήρησεν την βάσιν εξορμήσεως και πυρός.

Λόγω ισχυροτάτης αντιδράσεως του εχθρού ανωτέρω ενέργειαι 22 Ταξιαρχίας ουδέν αποτέλεσμα έσχον.

Η είσοδος της 22 Ταξιαρχίας επί του μετώπου της 45 Ταξιαρχίας εγένετο αφ' ενός μεν επί τω τέλει επαυξήσεως των δυνατοτήτων επιθέσεως εκ Ν. κατά Μάλι Μάδι, αφ' ετέρου δε δι' εξασφάλισιν επαρκών δυνάμεων προς άμεσον εκμετάλλευσιν εν τη κατευθύνσει

Ιεροπηγή - Κρουσταλλοπηγή-Μοσχοχώρι εν περιπτώσει ευνοϊκής τροπής του αγώνος επί Μάλι Μάδι-Μπούτσι.

Επί μετώπου 73 Ταξιαρχίας ουδέν αξιόλογον συνέβη και διετέθη η ημέρα διά αναγνωρίσεις και προπαρασκευάς και ανεφοδιασμούς διά την επικειμένην ενέργειαν κατά Ραμπατίνας.

Επί μετώπου 3 Ταξιαρχίας ενεργήθη επίθεσις εν τη κατευθύνσει Τσούτερα-Πόρτα (Ν.3754) και κατελήφθη υψοδ.1228 (Ν.388545) και Β.Δ. τούτου ανώνυμον. Κατόπιν Δ/γής ΣΣ διετέθη εις Μεραρχίαν το 564 Τάγμα όπερ συνεκεντρώθη την εσπέραν εις περιοχήν Ντεντέν ως εφεδρεία Μεραρχίας με δυνατότητες ενεργείας είτε προς Μάλι Μάδι είτε προς Πόρταν. Διά ενίσχυσιν της 73 Ταξιαρχίας και ισχυράν κατοχήν του ΒΟΥΤΣΙ εκκινήθη το 564 Τάγμα κατά την νύκτα της 4-5 Σ/βρίου εκ Ντεντέν προς ΒΟΥΤΣΙ και διετέθη προς εξασφάλισιν περιοχής ΒΟΥΤΣΙ. Ούτω πλέον η 73 Ταξιαρχία ηδύνατο να ενεργήση κατά Ραμπατίνας διά τριών Ταγμάτων (574, 575 και 573) και να εξασφαλίση δι' ενός Τάγματος 564 το Βούτσι.

5 Σεπτεμβρίου

Επί μετώπου 3 Ταξιαρχίας διά του 501 Τάγματος ενεργήθη επίθεσις προς Πόρτα-Μπούτσι και κατ' αρχάς κατελήφθη το ύψωμα Πόρτα (1634) (Ν.368548)-Είτα διά αναλήψεως και υψ. 1531 (Ν.380555) συνεχίσθη η επίθεσις προς Μπούτσι και τελικώς τας εσπερινάς ώρας επετεύχθη η κατάληψις των ανωνύμων υψωμάτων (Ν.364555) και (Ν.363558).

Επί μετώπου 73 Ταξιαρχίας διά των 574, 575 και 573 ενεργείται επίθεσις κατά Ραμπατίνας και περί την 1050 καταλαμβάνεται αύτη.

Μετά την κατάληψιν και εδραίωσιν ωθούνται επιθετικαί αναγνωρίσεις προς Μάλι Μάδι και Κρουσταλλοπηγήν.

Η προς Κρουσταλλοπηγήν ήχθη και διενυκτέρευσεν εις (Ν.343543) εν επαφή μετά του εχθρού κατέχοντος Σαμοβίτσα Γκρέκα (Ν.3354).

Επί μετώπου 45 Ταξιαρχίας: απασχόλησις διά πυρών του προ μετώπου εχθρού διά επιβοήθησιν των ενεργειών κατά Ραμπατίνας.

Μετά κατάληψιν Ραμπατίνας διετάχθη η εκμετάλλευσις της επιτυχίας δι' ενεργειών α) Υπό 73 Ταξιαρχίας προς Μάλι Μάδι και Κρουσταλλοπηγήν τονιζομένης της ανάγκης εξασφαλίσεως της Ραμπατίνας δι' ισχυρών δυνάμεων (υπ' αριθ. Α.Π. 502/051300) Δ/γή), β) Υπό 3 Ταξιαρχίας προς Μπούτσι (υπ' αριθ. Α.Π. 504/051300 Δ/γή), γ) Υπό 22 Ταξιαρχίας προς Άγιον Δημήτριον-Οροσειρά Σμαρδέσι-Μοσχοχώρι-(Α.Π. 500/051145 και Α.Π.503/051300 Δ/γαί Μεραρχίας.

Εκ των εκδηλωθεισών κατά μεσημβρινάς και νυκτερινάς ώρας ενεργειών προς εκμετάλλευσιν διεπιστώθη εκ του αγώνος ισχυρά κατοχή των υψωμ. Κωστανέτς-Αγ.Δημήτριον, Σαμοβίστας Γκρέκας και Μπούτσι.

Κατά την πρωίαν της 5 τρέχοντος εκ Κρουσταλλοπηγής αφίχθη εις περιοχήν Πρεσπών η Ταξιαρχία Παύλου (Τάγμα Μπαρμπαλιά, Τάγμα Βολάνη) και τας εσπερινάς ώρας ώθησαν το μεν τάγμα Μπαρμπαλιά διά Κόριτσι (Ν.3350) εις περιοχήν Μπασκίνα-Τούμπα ένθα ενήργησεν τον αιφνιδιασμόν των μετόπισθεν του 575 Τάγματος και Σ.Δ. 73 Ταξιαρχίας. Το δε Τάγμα Βολάνη εις περιοχήν Σαμοβίτσα Γκρέκα όπερ απησχόλησεν τα τμήματα Ραμπατίνας κατά μέτωπον.

Ο αιφνιδιασμός εν τω συνόλω του απέτυχεν με μεγάλας απωλείας εις νεκρούς διά τον εχθρόν όστις εις διάφορα σημεία του μετώπου εγκατέλειψεν περί τα 70 πτώματα.

Ούτω πλέον εις την κυρίαν προσπάθειαν της Μεραρχίας κατά Μάλι Μάδι αντιδρά ο εχθρός διά συγκεντρώσεως των διαθεσίμων δυνάμεων του ας αποσύρει εσπευσμένως εκ περιοχών Πρέσπας εις Μάλι Μάδι.

6η Σεπτεμβρίου

Επί μετώπου 45 Ταξιαρχίας εκκαθαρίζεται η περιοχή Κουλέ-Δενδροχωρίου ένθα είχον διεισδύσει και εκρύπτοντο οι διαρρεύσαντες του Τάγματος Μπαρμπαλιά του ενεργήσαντος την προσβολήν κατά Μπασκίνας και Βούτσι και συλλαμβάνονται αιχμάλωτοι.

Επί μετώπου 73 Ταξιαρχίας εκτός του κατά την νύκτα ενεργηθέντος αιφνιδιασμού των μετόπισθεν 575 και Σ.Δ. Ταξιαρχίας και τα επί Ραμπατίνας τμήματα υπέστησαν αλλεπαλλήλους νυκτερινάς επιθέσεις εκ κατευθύνσεως Μάλι Μάδι και περιοχής Μπίκοβα Τσέσμα (Ν.3354) και Σαμόβικα Γκρέκα (Ν.3354) άπασαι αποκρουσθείσαι.

Επί μετώπου 3 Ταξιαρχίας τμήματα επί Μπούτσι υπέστησαν αλλεπαλλήλους επιθέσεις συμμοριτών άπασαι αποκρουσθείσαι.

Προσπάθεια τούτων διεισδύσεως εκ περιοχής Γάβρου προς μετόπισθεν 501 Τάγματος απεκρούσθη. Προς εξακρίβωσιν βαθμού κατοχής και οργανώσεως υψωμ. Γιαμμάτα (Ν.4156) ενηργήθη επιθετική αναγνώρισις υπό 502 Τάγματος (μείον Λόχου) εκ κατευθύνσεως Τούμπα-Γιαμμάτα.

Αύτη αχθείσα εγγύς κορυφής Γιαμμάτας και βληθείσα σφοδρώς τόσον εκ Γιαμμάτας όσον και πλευροκοπηθείσα δι' όλμων εκ κατευθύνσεως Μπρένιτσα (Ν.375565) επανέκαμψεν βάσιν της διαπιστώσασα ισχυράν κατοχήν αυτής διά Διλοχίας και 4 πολυβόλων ΡΙΑΤ και όλμων.

Προς ενίσχυσιν των τμημάτων 3 Ορεινής διά συνέχισιν υπ' αυτής της ενεργείας προς Μπούτσι διετέθη τας εσπερινάς ώρας το 593 Τάγμα ίνα τούτο εξασφαλίζον την κατοχήν Πόρτας - υψ. 1531 (Βάσις πυρός και εξορμήσεως 501 Τάγματος) υποστηρίξη την ενέργειαν υπό του 501 Τάγματος προς Μπούτσι.

Αφ' ετέρου προς ενίσχυσιν των τμημάτων της 73 Ταξιαρχίας μετακινείται η 22 Ταξιαρχία (Επιτελείον και 508, 509 εκ περιοχής Μπεσκίνας Τούμπας (υπ' αριθ. Α.Π. 487/051000 και 497/051130 Δ/γαί και Α.Π. 533/061400 Μεραρχίας ίνα επαυξηθώσι αι επιθετικαί δυνατότητες των τμημάτων ΒΟΥΤΣΙ επικειμένης ενεργείας κατά Μάλι Μάδι.

Το 508 αφικνείται την εσπέραν της 6 Σ/βρίου το Επιτελείον και 509 μεσημβρίαν 7 Σ/βρίου. Ούτω πλέον η Μεραρχία διαπιστώσασα εκ του αγώνος και πληροφοριών την προσπάθειαν του εχθρού ού μόνον να εξασφαλίση δι' ισχυρών δυνάμεων την κατοχήν του Μάλι Μάδι και Μπούτσι ισχυρών ερεισμάτων διά την κυριαρχίαν της ζωτικωτάτης και μοναδικής αρτηρίας διά τον Συμμοριτισμόν περιοχής Βίτσι αλλά και τας προθέσεις αυτού να απορρίψη τα ημέτερα τμήματα εκ των καταληφθέντων ζωτικών χώρων Ραμπατίνας-Βούτσι ωθεί τας διαθεσίμους δυνάμεις της επί Βούτσι-Ραμπατίνας.

Προς αποκατάστασιν των οργανικών δεσμών και επί τω τέλει ικανότητος 45 Ταξιαρχίας να εκμεταλλευθή την κατεύθυνσιν Κωστονέτς-Μοσχοχώρι μετά κατάλληψιν Μάλι Μάδι διετάχθη η επάνοδος του 573 εις την Ταξιαρχίαν του (υπ' αριθ. Α.Π. 535/061510) κινηθέν την 7 Σ/βρίου διά Δενδροχωρίου.

7η Σεπτεμβρίου

Επί μετώπου 45 Ταξιαρχίας ουδέν το αξιόλογον.

Επί μετώπου 3 Ταξιαρχίας.

Διά της υπ' αριθ. Α.Π.545/062300 Δ/γής Μεραρχίας διετάχθη η επίθεσις υπό της 3 Ταξιαρχίας διά του 501 και 593 Ταγμάτων κατά Μπούτσι υποστηριζομένη υφ' ολοκλήρου του Πυρ/κού της Μεραρχίας και Αεροπορίας.

Η επίθεσις του 501 παρά την ολοήμερον υποστήρηξιν υπό της Αεροπορίας διώξεως και 2 βομβαρδιστικών Ντακότα και ολοκλήρου του Πυρ/κού δεν έσχεν έτερον αποτέλεσμα παρά την κατάληψιν μόνον του ανωνύμου (Ν.363558) (όπερ ανεφέρθη υπό της

Ταξιαρχίας ως καταληφθέν την 5 Σ/βρίου λόγω τοπογραφικού λάθους) εν ω είχεν καθορισθή ως αντικειμενικός σκοπός η κατάληψις του υψώματος Πυραμίς (Ν.353564).

Επί του μετώπου 73 Ταξιαρχίας ουδέν αξιόλογον.

Την ημέραν ταύτην (7 Σ/βρίου) είχεν ανέλθη επί Βούτσι ο Δ/τής της Μεραρχίας και ο Δ/τής του ΣΣ προς αναγνώρισιν και λήψιν οριστικών αποφάσεων δι' ενεργείας είτε κατά Μάλι Μάδι είτε κατά Μπούτσι κατόπιν αποτυχούσης ενεργείας του 501 Τάγματος προς Μπούτσι.

Εκεί πλέον απεφασίσθη και διετάχθη διά της υπ' αριθ. Α.Π. 549/080820 Δ/γής Μεραρχίας.

α) Η αντικατάστασις της 73 Ταξιαρχίας υπό της 22 Ταξιαρχίας και η εξασφάλισις της Ραμπατίνας διά των 508 και 509 Ταγμάτων.

β) Η τακτική υπαγωγή του 564 Τάγματος υπό 22 Ταξιαρχίαν και η υπό τούτου εξασφάλισις του Βούτσι.

γ) Η μεταστάθμευσις της 73 Ταξιαρχίας (574 και 575) εις περιοχήν Τούμπας-Κρούσα (Ν.4250) δι' ανάπαυσιν και ανασυγκρότησιν.
Η μετακίνησις επραγματοποιήθη την 8 τρέχοντος.

δ) Κυρία ενεργεία διά της 73 Ταξιαρχίας (574, 575) κατά Μπούτσι-Πυραμίς την 12 ή 13 Σ/βρίου το βραδύτερον.

ε) Ενέργεια αναγνωρίσεως Δ/τού Μεραρχίας μετά Ταξιάρχου και Δ/τών Ταγμάτων και Πυρ/κού την 10 Σ/βρίου.

<u>8 Σεπτεμβρίου</u>

Παρενοχλήσεις εφ' όλου του μετώπου και νέφωσις μετά βροχών και ομίχλης καθ' όλην την ημέραν και νύκτα. Ολοκληρώθη η αντικατάστασις της 73 Ταξιαρχίας υπό της 22 τοιαύτης.

Ούτω:

α) Η διάταξις της XV Μεραρχίας κατά την εσπέραν της 8ης Σ/βρίου ήτο η κάτωθι:

Α5 Ταξιαρχία (571, 572, 573 Τάγματα οργανικά της) επί του μετώπου Άγιος Ιωάννης Θεολόγος - Φάλτσατα - 1030 - 1121-1186- Δενδροχώρι.

22 Ταξιαρχία (508, 509 οργανικά της επί πλέον 564 Τάγμα) επί Ραμπατσίνας-1600-Μπεσκίνα-Τούμπα-Βούτσι.

3 Ταξιαρχία (501, 502 Τάγματα οργανικά της, 593 και Διλοχία 591) εις περιοχήν Ανωνύμου Μπούτσι-Πόρτα-1531-1228-Τσούτσερα.

β) Ο όγκος της Μεραρχίας (8 Τάγματα επί 11 συνολικών τοιούτων) είχεν προσανατολισθή επί του ορεινού όγκου του Μάλι Μάδι-Μπούτσι και προετοιμάζετο να εκδηλώση ενέργειαν συγκεντρωτικήν επί μίας και μόνης κατευθύνσεώς της προς Μπούτσι υποστηριζομένην διά του συνόλου των μέσων (Πυρ/κού και Αεροπορίας).

<u>9 Σ/βρίου</u>

Παρενόχλησις εκετέρωθεν. Καιρός ομιχλώδης και βροχερός ορεινάς περιοχάς. Αιφνιδιαστική ενέργεια 573 Τάγματος εξ υψοδείκτου 1186 (Ν.353509) έσχεν ως αποτέλεσμα την κατάληψιν ανωνύμου Κουλέ (Ν.349504).

<u>10 Σεπτεμβρίου</u>

Επί μετώπου 22 Ταξιαρχίας από 0530 ώρας ήρχισεν ο εχθρός να βάλη διά πυκνών πυρών όλμων και μυδραλλίων, κατά των τμημάτων του 508, 509 Ταγμάτων

κατεχόντων την τοποθεσίαν Ραμπατίνας (508 Τ.) από ανωνύμου (Ν.345527) μέχρι τριγωνομετρικού Ραμπατίνας και 509 Τάγμα από τριγωνομετρικού Ραμπατίνας μέχρι υψώματος 1600 (Ν.364536) (Λεπτομερής διάταξις) α) 508 Τάγματος Σ.Δ. συν Λόχος εκ (Ν.350523), Λόχος εις (Ν.355526), Λόχος εις (347530), Λόχος εις (344527), β) 509 Τάγμα Σ.Δ. εις (Ν.355529) Λόχος εις (Ν.347532), Λόχος εις (Ν.351533), Λόχος εις (Ν.356535) και Λόχος εις (Ν.364534).

Από 0600 εξεδηλώθη επίθεσις κατά του αριστερού Λόχου (Ν.344527) του 508 Τάγματος και κατά των μετόπισθεν προς την κατεύθυνσιν του υψ.1658 (Ν.354522) κατεχομένου υπό Λόχου του 564 Τάγματος.

Έτερον συμμοριακόν τμήμα προσέλαβεν το δεξιόν Λόχου (4ος Λόχος) του 508 Τάγματος.

Αμφοτέρων των Λόχων αριστερού 3ου και δεξιού 4ου ετραυματίσθησαν οι Δ/ταί των Λόχων και κατόπιν τούτου παρετηρήθη διαρροή των οπλιτών προς τα οπίσω. Το κέντρον (2 Λόχοι) προ της διαρροής των εκατέρωθεν Λόχων και αποκαλυφθέν ήρχισαν να συμπτύσσωνται.

Ούτω πλέον ολόκληρον το 508 Τάγμα διέρρευσε. Το 509 Τάγμα ήρχισεν και τούτο να κλονίζεται και κατ' αρχάς συνεπτύχθη ο Λόχος ο ευρισκόμενος επί του τριγωνομετρικού Ραμπατίνας όστις πάλιν τη προτροπή του Διοικητού του Τάγματος επανήλθεν. Δεν παρήλθεν όμως πολύς χρόνος και ήρχισεν η αθρόα διαρροή ολοκλήρου του 509 Τάγματος όπερ κατά την 1030-1100 ώραν είχεν εγκαταλειφθή ολόκληρον το ύψωμα Ραμπατίνας και το ύψωμα 1600.

Η διαρροή ήτο άνευ προηγουμένου και η κατάρευσις της Ραμπατίνας εξελίχθη δίκην πυροτεχνήματος εις ελάχιστον χρονικόν διάστημα άνευ πραγματικώς ισχυράς πιέσεως του εχθρού όστις συνεχώς απησχολείτο υπό της Αεροπορίας και των πυρών δύο Μοιρών Εδινού Πυρ/κού.

Η φυγή των στρατιωτών του 508 και 509 Ταγμάτων και Λόχου 564 Τάγματος δεν περιωρίσθη να συγκρατηθή επί των υψωμάτων Βούτσι αλλά συνεχίσθη προς Καστοριά διά Δενδροχωρίου και προς Αλιάκμονα Ποταμόν, Ανατολικώς Βούτσι.

Επί του μετώπου της 3 Ταξιαρχίας ο εχθρός από 0300 ώρας εξεδήλωσεν ισχυράν επίθεσιν κατά των θέσεων του 502 Τάγματος κατέχοντος την περιοχήν (Ν.395-557) - (Ν.397-552) αποκρουσθείσαν επιτυχώς.

Κατά την 0430 εξεδηλώθη αιφνιδιαστική ενέργεια κατά του υψώματος 1228 (Ν.388545) όπερ κατελήφθη κατά τρόπον πανούργον και ηχμαλωτίσθη η φρουρά του αποτελούμενη από Λόχον μείον Διμοιρίαν του 591 Τάγματος.

Εκ του υψώματος 1228 ήρχισεν να διεισδύωσι προς Δυσμάς επί αμέσω απειλή των νώτων και των συγκοινωνιών των προς Βορράν επί Πόρτα και Μπούτσι ευρισκομένων 501 και 593 Ταγμάτων.

Κατόπιν της ως άνω δημιουργηθείσης καταστάσως διετάχθησαν υπό της Μεραρχίας τα κάτωθι:

α) Διά της υπ' αριθ. Α.Π.564/10.10.50 Δ/γής διετέθη το 575 Τάγμα εις 22 Ταξιαρχίαν ίνα διά τούτου εξασφαλίσθη κατ' αρχάς την τοποθεσίαν Βούτσι και είτα μετά την ανασυγκρότησιν να αποκαταστήση, την τοποθεσίαν Μεσκίνας-Ραμπατίνας.

β) Διά της υπ' αριθ. Α.Π.565/101125/ Δ/γής διέθεσεν την Δ/σιν και Διλοχίαν του 591 Τάγματος ευρισκόμενην εις περιοχήν Ντεντέν-Κρούσια προς ανακατάληψιν του υψ.1228.

γ) Διά της υπ' αριθ. Α.Π.566/101130 Δ/γής Μεραρχίας διετέθη το 574 Τάγμα προς αποκατάστασιν της Τάξεως και ενισχύσεως του τομέως της διά την κάλυψιν του αριστερού πλευρού της εξ υψ. 1600 - Ρουμπίνας.

δ) Διά προφορικής διαταγής επί τόπου προς Διοικητήν 22 Ταξιαρχίας διά ανακατάληψιν του υψώματος 1600 προς κάλυψιν του αριστερού πλευρού της 3 Ορεινής και διευκολύνσεως μεταγενεστέρας ενεργείας κατά Ραμπατίνας και εκ Πόρτας-Πέποβα Νίβα.

Αι ενέργειαι των Δ/τών των Δ/τών των Ταξιαρχιών κατά την ημέραν ταύτην και τα αποτελέσματα των ενεργειών των ήσαν τα κάτωθι:

α) 22 Ταξιαρχίας.

Διετάχθη Λόχος να ανακαταλάβη το ύψωμα 1600 πλην όμως μέχρι της πρωΐας της επομένης δεν είχεν εξακριβωθή η κατάληψίς του.

Κατά τας απογευματινάς ώρας επειδή δεν διεπιστούτο η άφιξις άνω Τμήματος επί υψ.1600 επροθυμοποιήθησαν μερικοί Αξιωματικοί να ηγηθώσι ομάδων στρατιωτών προθυμοποιούμενων να τους ακολουθήσωσι ίνα μεταβώσι προς κατάληψιν υψ.1600. Πλήν και η ενέργεια τούτων δεν εκαρποφόρησεν και τελικώς το ύψωμα 1600 δεν κατελήφθη ούτε τας απογευματινάς ώρας ούτε την νύκτα και την πρωΐαν της επομένης υπό του εχθρού.

Επί του κυρίως Βούτσι είχεν εγκατασταθή το 575 Τάγμα και τα υπολείμματα του 508 (80 οπλίται) του 509 (180 οπλίται) μετά των Δ/τών των και πυρήνων Αξιωματικών και του 564 Τάγματος είχον εγκατασταθή προ του Βούτσι μεταξύ αυτού και Μπεσκίνα Τούμπα.

β) 3η Ταξιαρχία

Διά των διατεθεισών δυνάμεων του 591 Τάγματος και των υπαρχουσών 501, 593, 502 δεν κατέστη δυνατόν η ανακατάληψις του 1228 και ο προώθησις τμημάτων προς υψ. 1600 προς κάλυψιν εκ Ραμπαρίνας του αριστερού πλευρού. Διά Διλοχίας του 574 Τάγματος εγένετο αμυντική επικαμπή από Πόρτα προς Πολένι (Ν.375539).

Ούτω κατά την ημέραν ταύτην απωλέσθησαν η Ραμπατίνα-υψ.1600 και ύψωμα 1228 και δεν κατέστη δυνατόν καίτοι υπήρχον επαρκείς δυνάμεις, ούτε η κατάληψις του 1600, ούτε του 1228.

Η μη κατάληψις του 1600 και 1228 συνετέλεσαν ώστε η θέσις των τμημάτων της 3 Ταξιαρχίας να αρχίζη να καθίσταται δυσχερής, ιδία των τμημάτων άτινα ευρίσκοντο Β. της γραμμής Πόρτα-υψ.1531.

Η 3 Ταξιαρχία είχεν τας δυνατότητας ανακαταλήψεως και των δύο υψωμάτων πλην όμως λόγω ατολμίας των διαταχθέντων τμημάτων (Λόχος 564 και Λόχος 591) προς 1228 και Λόχος προς 1600 δεν κατέστη δυνατόν.

Η Μεραρχία διά της διαθέσεως των δύο Ταγμάτων 575 και 574 της 73 Ταξιαρχίας απέβλεπεν εφ' ενός μεν εις την διατήρησιν της γραμμής Βούτσι επί του οποίου λόγω της διαρροής των 508, 509, μέρος 564 δεν υπήρχον αξιόμαχοι δυνάμεις, αφ' ετέρου δε εις την ενίσχυσιν της 3 Ορεινής διά την αντιμετώπισιν της καταστάσεως και της αναλήψεως εκείθεν ενεργείας είτε προς Ραμπατίναν είτε προς Μπούτσι και τέλος εξασφάλισιν διά του 574 της γραμμής Τσούτσερα προς υποβοήθησιν συμπτύξεως τμημάτων της.

Διά την εξασφάλισιν τελικώς της γραμμής Βούτσι-Τσούτερα παρήχοντο εις την Μεραρχίαν ευνοϊκαί βάσεις διά αποκατάστασιν των απωλεσθέντων και κάλυψιν επαρκώς της αμαξιτής οδού Καστοριά-Γάβρου.

<u>11 Σεπτεμβρίου</u>

Επί μετώπου 22 Ταξιαρχίας ουδέν το αξιόλογον κατά την ημέραν εκτός της παρενοχλήσεως των τμημάτων δι' όλμων και Πυρ/κού.

Την νύκτα 11-12 Σ/βρίου προσεβλήθη αιφνιδιαστικώς ο Σ.Δ. της Ταξιαρχίας ευρισκόμενος εις περιοχήν (Ν.3751) και εξηναγκάσθη εις σύμπτυξιν ανωμάλως εις περιοχήν Ντέντεν (Ν.4049).

Την σύμπτυξιν του Σ.Δ. Ταξιαρχίας ηκολούθησαν τα εγγύς του Σ.Δ. ευρισκόμενα τμήματα του 508 και 509.

Επί μετώπου 3 Ταξιαρχίας ο εχθρός ισχυρώς εξηκολούθησεν την πίεσίν του κατά τμημάτων Μπούτσι και εκ 1228 κατά τμημάτων ευρισκομένων μεταξύ Πόρτας-Τσούτσερα.

Λόχος ωθηθείς υπό της 3 Ορεινής προς υψ. 1600 διεπίστωσεν κατοχήν αυτού και διευκρινίσθη τελικώς η μη κατάληψίς του υπό 22 Ταξιαρχίας κατά την 10 και νύκτα 10-11 Σ/βρίου.

Καθ' όλην την πρωίαν της 11 Σ/βρίου τα τμήματα Πόρτας και Μπούτσι διεξήγαγον σκληρόν αγώναν τηρήσαντα τας θέσεις των. Λόγω όμως της μη καταλήψεως του υψώματος 2600 και της διεισδύσεως εκ 1228 συμμοριτών η θέσις των κατέστη δυσχερής και υπό του Ταξιάρχου διά της υπ' αριθ.Α.Π.3109/111100 αναφοράς αναφέρθη η τακτική ως κάτωθι:

"...Κατόπιν τούτου τμήματα δέον συμπτυχθώσι επί γραμμής 1528-Τσούτσερα Δυτικά αντερίσματα Γάβρου ως ανέφερα και προφορικώς..."

Κατόπιν του άνω σήματος και επαφής μετά Δ/τού ΣΣ εγκρίναντος την σύμπτυξιν διετάχθη διά της υπ' αριθ.Α.Π.614/111430 Δ/γής Μεραρχίας η σύμπτυξις κατά την νύκτα 11-12 και η διατήρησις της γραμμής Τσούτσερα-1528 εν συνδέσμω αριστερά μετά της 22 Ταξιαρχίας. Πράγματι την νύκτα συνεπτύχθησαν τα 501, 502, 593 και Δ/σις και Διλοχία 591 Τάγματος άτινα συνεκεντρώθησαν εις περιοχήν Τούμπας-Αποσκέπου.

Τα Τάγματα ταύτα κατά την σύμπτυξίν των απώλεσαν σεβαστόν αριθμόν οπλισμού και υλικών και διά της υπ’ αριθ. Α.Π.3114/112340 αναφοράς 3 Ταξιαρχίας εκρίνοντο μή αξιόμαχα και αναφέρετο αι ανησυχίαι της Ταξιαρχίας περι της μη διατηρήσεως της γραμμής Βούτσι-1528-Τσούτσερα.

12 Σεπτεμβρίου

α) Ενέργειαι ημετέρων

Ο Δ/τής της Μεραρχίας μεταβαίνων προς συνάντησιν εκ Κρούσια του Δ/τού της 3 Ταξιαρχίας συνήντησεν τυχαίως εις ποταμόν Αλιάκμονα τον Δ/τήν 22 Ταξιαρχίας μετά του Επιτελείου που τον διέταξεν να επανέλθη εις μονάδα του επί Βούτσι. Πράγματι και επανήλθεν εις Βούτσι.

Διά της υπ' αριθ. Α.Π. 607/111212 καθωρίσθη Σ.Δ ταξιαρχίας Ντεντέν και διά της υπ' αριθ. Α.Π. 635/121520 Δ/γής Μεραρχίας η ανάληψις του τομέως Βούτσι-Τσούτσερα υπό 73 Ταξιαρχίας καθ' όσον τα 574, 575 Τάγματα ήσαν οργανικά της.

Διά της υπ' αριθ.........Δ/γής ΣΣ διετέθη εις την Μεραρχίαν το 507 Τάγμα (αποβιβασθέν της 1730 ώραν εις (Ν.402490) όπερ διετάχθη να αχθή εις Ντεντέν την εσπέραν και την πρωίαν της επομένης αχθή επί Βίτσι ίνα μεταβή του 575 αναλάβη την άμυναν της τοποθεσίας και αποσυρθώσι τα υπολείμματα του 508, 509 και 564 Ταγμάτων διά ανασυγκρότησιν και αναδιοργάνωσιν.

Εκ των άνω ληφθέντων μέτρων και γενομένων ενεργειών η Μεραρχία αποσκοπεί όπως διατηρήσει την γραμμήν Βούτσι-Τσούτσερα (υπ' αριθ. Α.Π. 625/112400) και κατέβαλεν προσπαθείας τόσον διά την ταχείαν ανασυγκρότησιν και αξιοποίησιν των συμπτυχθέντων Μονάδων όσον και διά την οργάνωσιν υπευθύνου οργανικής Διοικήσεως (73 Ταξιαρχία) των επί της τοποθεσίας τούτης στρατευμάτων (υπ' αριθ. Α.Π.635/121520). Τω όντι η τοποθεσία Βούτσι-Τσοτσερα ενείχεν ζωτικήν σημασίαν και θα εχρησιμοποιείτο ως αφετηρία συνεχίσεων επιθετικών ενεργειών προς Βορράν.

β) Δράσις Συμμοριτών.

Από πρωίας παρετηρούντο συγκεντρώσεις συμμοριτών κατά μικράς ομάδας εις περιοχήν Μεσκίναν-Ραμπατίνα αίτινες διά των βολών Πυρ/κού και Αεροπορίας παρηνοχλούντο και κατακεραυνοβολούντο τα τμήματα του Βούτσι.

Την 1800 ώραν ήρξατο σφοδρότατος βομβαρδισμός διά Πυρ/κού και όλμων των τμημάτων των κατεχόντων την τοποθεσίαν Βούτσι-1528.

Μετά την αποχώρησιν των τελευταίων Αεροπλάνων εξεδηλώθη και κίνησις των Συμμοριτών κατά Βούτσι εκ Β.Δ. και Δ. κατευθύνσεων και τα τμήματα απέκρουσαν ταύτην.

Την 2000 ώραν αναφέρθη εις την Μεραρχίαν ο τραυματισμός του Ταξιάρχου Βασιλοπούλου Θ. και η διακομιδή του προς Καστοριάν.

Συγχρόνως δε και ο τραυματιμός των τριών παρατηρητών του Πυρ/κού όστις είχεν ως συνέπειαν την μη κατεύθυνσιν της βολής του Πυρ/κού.

Κατά την 2000 ώραν ανήρχοντο προς Ντεντέν και ο Διοικητής της 73 Ταξιαρχίας όστις είχεν λάβει κατηγορηματικάς διαταγάς να προωθήση όσον το δυνατόν ταχύτερον το 507 Τάγμα προς Βούτσι.

Η διαρροή όμως των φυγάδων διαδιδόντων την εγκατάλειψιν του Βούτσι και η υπόδειξις του Ταξιάρχου Βασιλοπούλου να στραφή το 507 Τάγμα και να καταλάβη την γραμμήν Κρούσια-Τούμπα (Ανατολικώς Αλιάκμονα Π.) καθ' όσον εγκατελείφθη το Βούτσι συνετέλεσαν εις την επ' ολίγον επιβράδυνσιν της κινήσεως προς Βούτσι. Τη επεμβάσει της Μεραρχίας το 507 Τάγμα και ο Ταξίαρχος Ασημακόπουλος Π. συνέχισαν την προς Βούτσι πορείαν των.

Η Μεραρχία επικοινωνούσεν μετά την αποκοπήν του τηλεφωνικού συνδέσμου δι' ασυρμάτου μετά του Α2 22 Ταξιαρχίας Αντ/ρχου Φακίρη όστις μέχρι της 2215 ώρας ανέφερεν εις την Μεραρχίαν ότι τα τμήματα ανθίστανται και κρατώσι τας θέσεις των.

Μετά την 2215 ώραν ο ασύρματος έπαυσεν να λειτουργή και παρ' όλας τας αναζητήσεις υφ' όλων των Σταθμών του δικτύου της Μεραρχίας δεν ανευρέθη. Ούτω από 2215 ώρας ουδεμία επαφή υπήρχεν μεταξύ Σ.Δ. Μεραρχίας και Τμημάτων Βούτσι.

Μετά τον τραυματισμόν των τριών παρατηρητών του Πυρ/κού η βολή του Πυρ/κού συνεχίσθη τη μεσολαβήσει του Αντ/ρχου Φακίρη και μετά την 2215 ώραν οπότε έπαυσεν η δι' ασυρμάτου επαφή εσυνεχίσθην βάσει των στοιχείων των βολών ανασχέσεως και παρενοχλήσεως προς διατήρησιν του ηθικού των τμημάτων. Εν τη πραγματικότητι από 20.00 ώρας η υποστήρηξις των τμημάτων διά βολών ανασχέσεως ήτο ανύπαρκτος.

Κατά την κίνησιν του Ταξιάρχου Ασημακοπούλου Π. μετά του 507 Τάγματος προς Βούτσι διεπιστούτο διά σημάτων προφορικών η διαρροή των οπλιτών εκ Βούτσι οπότε την 2400 ώραν πλέον οι κατερχόμενοι τελευταίοι Αξιωματικοί διεβεβαίωσαν τον Ταξίαρχον περί της παντελούς πλέον εγκαταλείψεως του Βούτσι.

Κατά την 2400 ώραν το 507 Τάγμα ευρίσκετο με τον επί κεφαλής Λόχον του εις ύψος Ντεντέν.

Κατόπιν της εγκαταλείψεως του Βούτσι και του λίαν επικινδύνου συνεχίσεως της κινήσεως του 507 Τάγματος προς Βούτσι καθ' όσον ήγετο εις άγνωστον έδαφος και προκαταλημμένην τοποθεσίαν υπό του εχθρού και προς συγκράτησιν της καταστάσεως Ανατολικώς Αλιάκμονος διετάχθη την 0030 ώραν της 13 Σ/βρίου η αναστροφή του 507 Τάγματος και η συγκέντρωσίς του εις περιοχήν Αποσκέπου προς άμεσον επέμβασιν.

Συγχρόνως διετάχθη και η σύμπτυξις του 574 Τάγματος εκ Τσούτσερα του οποίου η θέσις καθίστατο προβληματική μετά την αποχώρησιν του Λόχου του εκ του υψ.

1528 λόγω της εγκαταλείψεως υπό του 509 Τάγματος του αμέσως προς το αριστερόν ύψωμα του Βούτσι.

Ούτω από 0030 ώρας της 13 Σ/βρίου ήρξατο συμπτυσσόμενα το 507 Τάγμα εκ Ντεντέν και 574 Τάγμα εκ Τσούτσερα και μέχρι των πρωϊνών ωρών είχον διέλθη Α. Αλιάκμονος ποταμού.

Ο εχθρός ουδόλως παρηνόχλησεν τα συμπτυσσόμενα τμήματα.

ΧΡ. ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ
Υποστρ.-Διοικητής
Τ.Σ.Υ.

15

ΘΕΜΑ: Υποβολή Εκθέσεως
Επιχειρήσεως ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1
ΚΟΙΝ: Α1/ΣΣ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Β΄ΣΣ/Α.Π./Φ.223/12/Α1/Ι
Β΄ΣΤ/904/30/1/49

Υποβάλλεται προσηρτημένως αντίγραφον Εκθέσεως επιχειρήσεως κατά ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ κατόπιν Σχετ. Δ/γής υμών.

Π.ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
Τ.Σ.Υ

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επιχειρήσεως Κ.Α. ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ (από 1ης μέχρι 2-1-49)

I. ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ι) Βασική εντολή του Κ.Α. ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ αμυνόμενον μέχρις εσχάτων, ν' απογορεύση την κίνησιν ισχυρών δυνάμεων προς Ν. και διά συνεχών αναγνωριστικών διεισδύσεων να κρατή τον συμμοριτισμόν μακράν της τοποθεσίας του κυρίως ΓΡΑΜΜΟΥ.

ιι) Η Ταξιαρχία διά την παρασκευήν της ανωτέρω αποστολής και έχουσα υπ' όψει ότι το εσωτερικόν τούτο έρεισμα αποτελεί την αχίλλειον πτέρναν της διατάξεώς της εμερίμνησεν εγκαίρως ίνα τούτο ισχυροποιηθή κατά τρόπον εξαίρετον. Ήδη βελτιωθείσης της καταστάσεως και από ανάγκης ναρκών δύνανται τις μετά πεποιθήσεως να είπη ότο επ' αυτού θα συντριβή πάσα εχθρική προσπάθεια.

II. ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

ι) Πεζικόν

-Κατ' αρχάς διλοχία 627 Τ.Π. και από 14 ώρας της 11-1-49 και έτερος Λόχος του 628 Τάγματος (μείον διμοιρία)

ιι) Πυρά υποστηρήξεως

-Ορειβ. Πυρ/χία (2 πυροβόλα από ΘΕΟΤΟΚΟΝ)

-Ομάς ΒΙΚΕΡΣ

III. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

-Χάρις εις την εντατικήν παρακολούθησιν του αντιπάλου και εξ ασφαλών πηγών η Ταξιαρχία ηδυνήθη να έχη πληροφορίας σαφείς και τοιαύτας ώστε παρά τας επανειλημμένας αιφνιδιαστικάς κρούσεις των συμμοριτών ουδέν τμήμα της Ταξιαρχίας να αιφνιδιασθή (όρα ειδικά δελτία). Εκ των δελτίων τούτων πιστοποιείται απολύτως η αριστοτεχνική διάρθρωσις των πληροφοριών μας.

IV. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

-Άμυνα δραστική και ενεργητική

V. ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΔΡΑΣΕΩΣ Κ.Α. ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΩΣ

ι) Την 1-1-49 και ώραν 6ην εξεδηλώθη αιφνιδιαστική βιαία επίθεσις και αλλεπάληλα κύματα περατωθείσα τας απογευματινάς ώρας της 2-1-49. Η επίθεσις αύτη ενηργήθη με κύριαν προσπάθειαν εκ Β.Α. και Ν. υπό των κάτωθι συμμοριακών συγκροτημάτων.

α) Ταξιαρχίας ΦΩΚΑ συν λόχος ΣΔΡΑΒΟΥ εκ της κατευθύνσεως ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ.

β) Ταξιαρχίας ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ συν Λόχος ΣΤΑΥΡΑΚΗ εκ της κατευθύνσεως ΤΑΜΠΟΥΡΙ-ΛΥΚΟΡΡΑΧΗ-ΣΑΚΟΥΛΑΖΑΡΗ με πυρά υποστηρίσεως:

-Ορειβ. Πυρ/χία (2 Πυρ/λα) εκ θέσεως Β.Α. ΠΕΤΡΑΣ ΜΟΥΚΑΣ
-6 Όλμοι των 81 χιλ.
-4 Πολ/λα (διάφορων τύπων)

VI. ΕΝΕΡΓΗΘΕΙΣΑΙ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ

ι) Επτά επιθέσεις από 6ης μέχρι 1830 της 1-1-49. Άπασαι προπαρασκευασθείσαι διά δραστικής βολής Πυρ/κού και όλμων (ριφθέντων 1000 βλημάτων) επνίγησαν εις το αίμα. Το απόγευμα της αυτής ημέρας εισήλθεν εις το Κ.Α. ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ Λόχος του 628 Τάγματος (μείον διμοιρία).

ιι) Εξ επιθέσεως κατά την διάρκειαν της νυκτός της 1 προς 2αν ιδίου μηνός.
-Άπασαι προπαρασκευασθείσαι κατά τον ίδιον τρόπον ριφθέντων ετέρων 500 βλημάτων Πυρ/κού και όλμων) απεκρούσθησαν με σοβαράς απωλείας των Σ.

ιιι) Τρεις επιθέσεις κατά την διάρκειαν της 2-1-49. Άπασαι βίαιαι και σκληραί, συνετρίβησαν εν τη γενέσει των. Κατά την τελευταίαν επίθεσιν φάλαγξ κτηνών του 627 Τ.Π. επιστρέφουσα εις έδραν της προσεβλήθη υπό συμμοριακού τμήματος επιτεθεμένου την ώραν κατά του ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ. Η επίθεσις απεκρούσθη.

VII. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

Κατά την διήμερον ταύτην πάλην αι απώλειαι έχουν ως εξής:

α) Ημετέρων: Νεκροί οπλίται 6, Τραυματίαι οπλίται 10.

β) Συμμοριτών: Νεκροί εξακριβωθέντες 45, Τραυματίαι 2. Εκ τούτων 1 Τάγμ., 1 Λοχαγός, 1 Ανθγός νεκρός.

γ) Σοβαρός αριθμός τραυματιών εικαζόμενος εκ μεγάλου αριθμού λιμνών αίματος.

δ) 100 έτεροι νεκροί περισυλλεγέντες υπό συμμοριτών και μεταφερθέντες εις ΛΥΚΟΡΡΑΧΗΝ. Τούτον εκ καταθέσεων Π.Σ.

Ομοίως κατετέθη και φαίνεται αληθές ότι τα 2/3 Ταξιαρχίας ΠΑΛΙΟΛΟΓΟΥ ετέθησαν εκτός μάχης.

VIII. ΛΑΦΥΡΑ

ι) 20 τυφέκια

ιι) 2 στεν

ιιι) 100 Α/Α γρόνθοι εν ενεργεία

ιν) 15 σταυροί πλήρεις εκρηκτικών υλών (νέον όπλον καταστροφής συρματοπλεγμάτων).

IX. ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΝΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

α) Η ενεργειθείσα επίθεσις κατά του ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ αρτιώτατα προπαρασκευασθείσα και αποτυχούσα πλήρως εμείωσε το ηθικόν των συμμοριτών κατά τρόπον σοβαρόν.

β) Απεδείχθη κατά τρόπον αμφισβήτητον ότι άπαξ απωλεσθέντος του αιφνιδιασμού η τόλμη και το θάρρος των μικρών ηγητόρων και των οπλιτών δύνανται να φθάσουν το ανέφικτον δυνατόν.

γ) Η τοποθεσία του ΠΛΑΤΩΝΟΣ απετέλεσε δία την συμμοριακήν ηγεσίαν ισχυρόν κάρφος, αλλά εν ταυτώ και το ευαισθητότερον σημείον διατάξεώς μας. Κατά συνέπειαν αμφότεραι αι ηγεσίαι ορθώς διείδον την αξίαν του ζωτικού τούτου χώρου ο οποίος αποτελεί σοβαρόν έρεισμα δία την μελλοντικην διακατοχήν του κυρίως ΓΡΑΜΜΟΥ.

δ) Η διατήρησις του Κ.Α. ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ κατά μέγιστον μέρος οφείλεται εις την εφεδρείαν της Ταξιαρχίας (Διλοχία ΚΑΝΤΣΙΚΟΥ) την οποίαν η Ταξιαρχία εκίνησεν αμέσως και άμα τη εκδηλώσει της επιθέσεώς της (εγκρίσεως του ΤΣΚΕ ληφθείσης εκ των υστέρων).

Τούτο ηλάττωσε την από Ν. πίεσιν του εχθρού απέτρεψε την ενίσχυσιν του ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ και τους ανεφοδιασμούς αυτού.

Χ. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εξ όλης της επιχειρήσεως παρατηρήθησαν τα κάτωθι γενικώς:

α) Η Ταξιαρχία εν πλήρει επιγνώσει της καταστάσεως εις ΓΡΑΜΜΟΝ από της εγκαταστάσεώς της εις τούτον έδωσε μεγάλην σημασίαν επί του ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ, ως ζωτικού χώρου ιδιαζούσης τακτικής αξίας.

β) Ο αμυντικός αγών αποδείχθη δία πολλοστήν φοράν ότι είναι αγών επιμονής και θελήσεως. Εις τούτον άπαντες από του ανωτέρω μέχρι του κατωτέρου οπλίτου υπήρξαν εξαίρετοι.

γ) Το σύστημα της μονίμου παρατηρήσεως και της ακαριαίας δράσεως των όπλων Πεζικού υπήρξεν ο συντελεστικώτερος παράγων της αποφυγής του αιφνιδιασμού.

δ) Η αποτελεσματικότης των πυρών των όπλων υποστηρίξεως υπήρξεν αρίστη εν τόπω και χρόνω.

ε) Παρά τας αλλεπαλλήλους σκληράς επιθέσεις η πειθαρχία πυρός υπήρξεν λίαν υποδειγματική.

στ) Κατά την επιχείρησιν ταύτην υπεισήλθεν και νέος παράγων εις την καταστροφήν των συρματοπλεγμάτων. Ανευρέθησαν σταυροί ξύλινοι πλήρεις εκρηκτικών υλών με αποτελέσματα καταστρεπτικά. Δέον συνεπώς, να ληφθώσι μέτρα επαυξήσεως των σειρών των συρματοπλεγμάτων και τοποθετήσεως ιδία περισσοτέρων ναρκών.

ζ) Οι Α/Α γρόνθοι εις περιπτώσεις καθ' ας οι ρίπτοντες τούτους εγκίζουσι τας αμυντικάς θέσεις έχουσι σοβαρά αποτελέσματα εναντίον ωργανωμένων πολ/λείων και επί εμψύχου υλικού.

η) Η επιμονή των ηγητόρων και οπλιτών όπως η οργάνωσις του εδάφους είναι πλήρης και ισχυρά απέδειξε και πάλιν την σημασίαν την οποίαν ενέχει τούτο διά την έκβασιν μιας αμυντικής μάχης.

θ) Εξ όλων των γενομένων μέχρι σήμερον επιμόνων και σκληρών κρούσεων αποδεικνύεται ότι η ηγεσία του συμμοριτισμού απέδωσε μεγάλην σημασίαν επί της κατεχομένης τοποθεσίας, θα επιδιώξη δε και μελλοντικώς όπως καταλάβη ταύτην, με σκοπόν να διευρύνη τον θύλακα του κυρίως ΓΡΑΜΜΟΥ και να κινείται ανέτως επί τούτου.

ΧΙ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΟΤΗΤΟΣ

α) Η Ταξιαρχία κατέχουσα ζωτικόν χώρον μεγίστης τακτικής αξίας έχει τας δυνάμεις της ανεπτυγμένας επί ευρέως μετώπου και απαραιτήτως δέον να διατηρή εις χείρας της εφεδρείας.

β) Οσηδήποτε έλλειψις δυνάμεων και αν υπάρχη, η ύπαρξις εφεδρειών επί νευραλγικού τούτου σημείου αποτελεί καθήκον. Και ότι κατόπιν της απομακρύνσεως της 1ης Μεραρχίας εκ των αμέσως προσβάσεων του κυρίως ΓΡΑΜΜΟΥ η γραμμή ημών (ΤΡΙΑ ΑΥΓΑ-ΠΡΟΦ.ΗΛΙΑΣ ΟΞΙΑΣ-ΠΑΤΩΜΑ) αποτελεί το έσχατον όριον εφ' ού στηρίζεται η ελπίς μας επί των μελλουσών ενεργειών μας.

γ) Η διάθεσις μάλιστα αυτού μόνου Λόχου του 628 Τάγματος επί ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ επεξέτεινε περισσότερον τας ευθύνας της Ταξιαρχίας.

δ) Η ύπαρξις συνεπώς της Διλοχίας του 628 Τάγματος ως εφεδρεία πρότερον ήτο τα μέγιστα ενδεδειγμένη και αυτή είναι εκείνη η οποία απέτρεψε τον κίνδυνον κατά τας ως άνω επιχειρήσεις.

ε) Είναι όθεν επάναγκες όπως ο Λόχος ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ επανέλθη εις Ταξιαρχίαν δι΄αντιμετώπισιν παντός απροόπτου.

στ) Η ύπαρξις άλλωστε και μικράς εφεδρείας θα διευκολύνη τα μέγιστα και τους εφοδιασμούς μας κατά τας εκ τούτου απορρεούσας δουλείας.

Ακριβές Αντίγραφον ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝ
Ταξίαρχος Διοικητής

16

Αποστ: Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας
Αποδεκ: Ως η Διανομή
Ημερομ: 24η Ιανουαρίου 1949
Στ.Φακ: ΑΔΑ/ΑΠ/44/ΕΠΙΤ/Α.Α.38

ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 8

Έχομεν την τιμήν να υποβάλωμεν συνημμένως έκθεσιν επί της δράσεως της Αεροπορίας κατά την χρονικήν περίοδον από 1ης Δεκεμβρίου μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1948.

Τ.Υ
ΕΜΜ.ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

Δ Ι Α Ν Ο Μ Η
Υπουργόν Αεροπορίας
ΓΕΑ/Α1
ΓΕΣ/Α1
ΔΑΥ/Α΄
ΔΑΥ/Β΄
ΔΑΥ/Γ΄
Α.Β.ΛΑΡΙΣΗΣ
ΑΔΑ/Κ
Αμερ.Αερ/κή Αποστολή
Βρετ.Αερ/κή Αποστολή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ
Α - Πίναξ φθορών από εχθρικάς ενεργείας
Β - Πίναξ φθορών από άλλας αιτίας
Γ - Πίναξ απωλειών Προσωπικού
Δ - Πίναξ συγχαρητηρίων
Ε - Πίναξ ριφθεισών βομβών και ρουκεττών

ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΠ’ ΑΡΙΘ. 8

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΝ 1948

I. ΓΕΝΙΚΑ

Δυσμενείς καιρικαί συνθήκαι παρεμπόδισαν την ευρείαν δράσιν της Αεροπορίας και κατά τον μήνα ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΝ.

Κατά την διάρκειαν του μηνός η Αεροπορία:

1. Ανέλαβε την υποστήριξιν της υπό του Α΄ΣΣ αναληφθείσης επιχειρήσεως “ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ” προς εκκαθάρισιν της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.

2. Προσέβαλε συμμορίτας επιτιθέντας:

   α) Την 2.12.48 εναντίον ΛΕΥΚΩΝΟΣ περιοχής ΣΕΡΡΩΝ.

   β) Την 12.12.48 εναντίον ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ περ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

   γ) Την 22.12.48 εναντίον ΕΔΕΣΣΗΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ.

3. Προσέβαλε στόχους προβλεπομένους εις το Σχέδιον Χειμερινής δράσεως, εις περιοχάς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΠΡΕΣΠΩΝ - ΑΓΡΑΦΩΝ.

II. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.

(α) Επιχείρησις “ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ”

Η επιχείρησις προς εκκαθάρισιν της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ήρχισεν περί τα τέλη του μηνός Δεκεμβρίου διά προκαταρκτικών κινήσεων των Τμημάτων Στρατού.

Διά την υποστήριξιν της επιχειρήσεως ταύτης η ΑΔΑ έθεσεν εις μερικήν εφαρμογήν την υπ’ αριθ. Α.Α.721/18.12.48 Διαταγήν επιχειρήσεων διά της συγκροτήσεως κλιμακίου εκ 4 ΣΠΙΤΣ, 2 ΧΑΡΒΑΡΤ και ενός ΩΣΤΕΡ Πυρ/κού εις ΑΡΑΞΟΝ και ενός ΧΑΡΒΑΡΤ εις ΤΡΙΠΟΛΙΝ.

Κλιμάκιον της ΑΔΑ προωθήθη εις ΚΟΡΙΝΘΟΝ παρά τω Τ.Σ.του Α΄ΣΣ.

Με την έναρξιν των επιχειρήσεων η Αεροπορία επενέβη διά της εκτελέσεως Τακτικών Αναγνωρίσεων εις ευρείαν κλίμακα.

Λόγω της φύσεως του εδάφους και της εις την περιοχήν ταύτην ακολουθουμένης τακτικής υπό των συμμοριτών, αι αναγνωρίσεις δεν απέδωσαν ως ανεμένετο αξιόλογα αποτελέσματα.

Ασήμαντοι στόχοι ενετοπίσθησαν.

Περιπολίαι ακτών εκτελεσθείσαι υπό αερ/φών ΑΝΣΟΝΣ είχον ως αντικειμενικόν σκοπόν να ματαιώσουν πάσαν προσπάθειαν διαφυγής των συμμοριτών ή εφοδιασμού τούτων διά θαλάσσης εν συνεργασία μετά του Βασιλικού Ναυτικού.

Καιρικαί συνθήκαι, έλλειψις καλής επικοινωνίας μετά των περιπολούντων πολεμικών ως και η ακαταλληλότης των χρησιμοποιηθέντων ΑΝΣΟΝ επέδρασαν επί της αποδόσεως των Αναγνωρίσεων τούτων.

(β) Επιχείρησις ΛΕΥΚΩΝΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

Τας πρωινάς ώρας της 2.12.48 ισχυραί συμμοριακαί δυνάμεις προσέβαλον την ΛΕΥΚΩΝΑ ΒΔ.ΣΕΡΡΩΝ όπου εισδύσαντες ελεηλάτησαν περί τας 20 οικίας.

Τμήματα Στρατού εκ ΣΕΡΡΩΝ και ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ κινηθέντα απώθησαν τους συμμορίτας προς Βορράν.

Επηκολούθησε σκληρός αγών καθ’ όλην την διάρκεια της ημέρας των συμμοριτών αμυνομένων επί διαφόρων υψωμάτων.

Τον αγώνα των Τμημάτων Στρατού υπεστήριξε επιτυχώς η Αεροπορία επεμβάσα από των πρωϊνών ωρών και διά συνεχών εξορμήσεων επροξένησεν εις τους

συμμορίτας σοβαράς απωλείας τόσον κατά την πρώτην ημέραν όσον και εν συνεχεία κατά την καταδίωξίν των προς ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ.

Κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως ταύτης ήτοι από 2 έως 7.12.48 η Αεροπορία εξετέλεσε 57 εξόδους.

(γ) <u>Επιχείρησις ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ</u>

Το μεσονύκτιον της 11/12.12.48 συμμοριακαί δυνάμεις 1ης Μεραρχίας αποτελούμεναι εκ της 192 Ταξιαρχίας ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ - 138 Ταξιαρχίας ΖΑΧΑΡΙΑ και Ταξιαρχίας ιππικού ΣΤΕΦΟΥ προσέβαλον την ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ. Από των πρώτων ωρών κατώρθωσαν να διεισδύσουν εντός της πόλεως.

Σκληρός αγών διεξήχθη καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός και της ημέρας της 12.12.48 μετά των Τμημάτων Στρατού άτινα ενισχύθησαν και διά νέων δυνάμεων.

Η Αεροπορία επενέβη από των πρώτων πρωϊνών ωρών της 12.12.48 και προσέβαλε τους συμμορίτας εις τας παρυφάς της πόλεως.

Τας απογευματινάς ώρας συμμορίται έφιπποι της Ταξιαρχίας του ΣΤΕΦΟΥ εντοπισθέντες ΒΑ της πόλεως προσεβλήθησαν δι' όλων των διατιθεμένων μέσων υποστάντες σοβαράς απωλείας. Προσβολαί εσυνεχίσθησαν μέχρι τελευταίου φωτός και εναντίον άλλων συμμοριακών Τμημάτων εγγύς της πόλεως άτινα μη δυνάμενα να καλυφθώσιν εντός της πεδιάδος υπέστησαν σοβαράς απωλείας.

Ο αγών εσυνεχίσθη καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός 12/13.12.48 εντός της πόλεως ιδία δε εις την Ν και ΝΔ παρυφήν αυτής, από της πρωίας δε της 13.12.48 διά της αφίξεως και νέων ενισχύσεων ήρχισεν η εκκαθάρισις της πόλεως ήτις επερατώθη τας εσπερινάς ώρας.

Οι συμμορίται εγκαταλείψαντες την πόλιν και συμπτυσσόμενοι προς ΒΔ, Δ και ΝΔ της πόλεως κατατμηθέντες εις ομάδας, εβάλοντο συνεχώς υπό της Αεροπορίας με εξαιρετικά αποτελέσματα.

Εντός των δυο ημερών καθ' ας διεξήχθη ο αγών των υπερασπιστών της πόλεως κατά των εισβαλόντων συμμοριτών η Αεροπορία εξετέλεσε 63 εν συνόλω εξόδους. Προσβολαί συμμοριτών συμπτυχθέντων τελικώς εις υψίπεδον ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ δεν εσυνεχίσθησαν λόγω ενσκυψάσης κακοκαιρίας.

(δ) <u>Επιχείρησις ΕΔΕΣΣΗΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ</u>

Τας πρώτας μεταμεσονυκτίους ώρας της 21/22.12.48 δυνάμεις συμμοριτών αποτελούμεναι από τας 103 και 14 Ταξιαρχίας ενισχυμένας διά διλοχιών ΜΑΥΡΟΥ και ΣΤΑΘΗ συνολικής δυνάμεως 1600, επετέθησαν κατά της πόλεως ΕΔΕΣΣΗΣ.

Μετά την κατάληψιν των Β και ΒΔ υψωμάτων προσέβαλον τα εξωτερικά φυλάκια της πόλεως και κατώρθωσαν να διεισδύσουν εις την Δ παρυφήν της πόλεως απωθηθείσαι όμως αμέσως.

Συγχρόνως άλλαι συμμοριακαί δυνάμεις αποτελούμεναι εκ της 18ης Ταξιαρχίας ΒΑΓΕΝΑ ενισχυομένης και υπό Τμημάτων ΒΕΡΜΙΟΥ συνολικής δυνάμεως 800, επετέθησαν κατά ΝΑΟΥΣΗΣ.

Οι συμμορίται κατέλαβον τα υψώματα ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ και ΚΟΥΚΟΥΛΙ, ακολούθως δε προσέβαλον φυλάκια της πόλεως και κατώρθωσαν να εισέλθουν εις συνοικισμό ΓΥΦΤΙΣΑ.

Η Αεροπορία επενέβη εγκαίρως εις τον αγώνα και ήρχισε προσβάλουσα τους πέριξ των δυο πόλεων συγκεντρωθέντας συμμορίτας ως και τα μεταγωγικά αυτών.

Τας μεσημβρινάς ώρας προσβολαί διεκόπησαν λόγω κακοκαιρίας, τα αεροσκάφη δε ηναγκάσθησαν να επιστρέψωσιν εις την Βάσιν των.

Προσβολαί επανελήφθησαν τας απογευματινάς ώρας εναντίον των συμμοριτών ενώ συγχρόνως αεροσκάφος ΝΤΑΚΟΤΑ ενήργησε ρίψεις πυρ/κών εντός της πόλεως.

Ο αγών εσυνεχίσθη καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός, τας πρωϊνάς δε ώρας της 23.12.48 οι συμμορίται ήρχισαν συμπτυσσόμενοι προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

Την 23ην και 24.12.48 η Αεροπορία εσυνέχισε τας προσβολάς της εναντίον των συμπτυσσομένων συμμοριτών ενεργήσασα κατά την διάρκειαν του τριημέρου αγώνος 45 εξόδους.

III. ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙΣΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Μέγα μέρος των εξόδων του μηνός Δεκεμβρίου ενηργήθησαν βάσει του Σχεδίου Χειμερινής Δράσεως.

Δυσμενείς καιρικαί συνθήκαι ως και τινες ελλείψεις περί ων αναφερόμεθα εις οικείαν παράγραφον επέδρασαν επί της μη πλήρους εκτελέσεως του Σχεδίου, πλην όμως τα αποτελέσματα των εκτελεσθεισών αποστολών θεωρούνται λίαν ικανοποιητικά.

Αι αποστολαί αυταί ενηργήθησαν διά βομβαρδιστικών ΝΤΑΚΟΤΑ και εις μικροτέραν κλίμακα υπό αεροσκαφών ΣΠΙΤΣ.

Εις περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ προσεβλήθησαν χωρία ΟΡΜΑΝ -ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗ - ΣΑΡΑΚΙΝΟΙ ένθα είχον συγκεντρωθεί οι συμμορίται προσβάλοντες ΕΔΕΣΣΑΝ και ΝΑΟΥΣΑΝ.

Εις την περιοχήν του Β΄ΣΣ προσεβλήθησαν χωρία της περιοχής ΠΡΕΣΠΩΝ.

Συμμορίται της Ιης συμμοριακής Μεραρχίας προσεβλήθησαν εξ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ και ΛΑΡΙΣΗΣ εις τα χωρία ΚΛΕΙΣΤΟΝ και ΤΣΙΤΖΙΝΑ της περιοχής ΑΓΡΑΦΩΝ.

IV. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Κατά τον μήνα Δεκέμβριον αι δυνάμεις Αεροπορίας είχον κατανεμηθή ως κάτωθι:

1) Αεροδρόμιον ΑΡΑΞΟΥ
4 ΣΠΙΤΣ
2 ΧΑΡΒΑΡΤ
1 ΩΣΤΕΡ Πυρ/κού
Από 28.12.48. διά την υποστήριξιν των επιχειρήσεων ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.

2) Αεροδρόμιον ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ
1 ΧΑΡΒΑΡΤ

3) Αεροδρόμιον ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ
12 ΣΠΙΤΣ
5 ΧΑΡΒΑΡΤ
2 ΩΣΤΕΡ
2 ΝΤΑΚΟΤΑ Βομβαρδισμού
10 ΝΤΑΚΟΤΑ
Μέχρι 28.12.48 και διά τας ανάγκας ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. Διά τας ανάγκας όλης της χώρας.

4) Αεροδρόμιον ΛΑΡΙΣΗΣ
5-7 ΣΠΙΤΣ
5 ΧΑΡΒΑΡΤ εξ ων δύο Συνεργασίας Πυροβολικού
4 ΩΣΤΕΡ εξ ων δυο του Πυρ/κού
1 ΝΤΑΚΟΤΑ Βομβαρδιστικόν
Διά τας ανάγκας του Β΄ΣΣ συμπεριλαμβανομένης και ΗΠΕΙΡΟΥ.

5) Αεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ
8-9 ΣΠΙΤΣ } μέχρι 27.12.48
2 ΧΑΡΒΑΡΤ
4 ΣΠΙΤΣ } από 27-30.12.48.
1 ΧΑΡΒΑΡΤ
Ομοίως διά τας ανάγκας Β΄ΣΣ.

6) Αεροδρόμιον ΣΕΔΕΣ
10-13 ΣΠΙΤΣ
2-3 ΧΑΡΒΑΡΤ
2 ΩΣΤΕΡ
1 ΝΤΑΚΟΤΑ Βομβαρδιστικόν
1 ΝΤΑΚΟΤΑ Μεταφορικόν
Διά τας ανάγκας του Γ΄ΣΣ.

7) Αεροδρόμιον ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ
1 ΩΣΤΕΡ Συνεργασίας μετά πυρ/κού

Παρατήρησις:

Διά την αντιμετώπισιν παρουσιαζομένων αναγκών εις μιαν περιοχήν ο Δ/τής Αερ/κής Υποστηρίξεως της Περιοχής ταύτης ενισχύετο εξ άλλων περιοχών τη αιτήσει του και κατόπιν εγκρίσεως της ΑΔΑ.

V. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Τακτικαί Αναγνωρίσεις

Ως ανεφέρθη και κατά τον προηγούμενον μήνα η λόγω του χειμώνος επικάλυψις του εδάφους υπό στρώματος χιόνος, καθιστά εμφανή τα ίχνη της διελεύσεως και των κινήσεων των συμμοριτών και ως εκ τούτου διευκολύνει την αναγνώρισιν.

Διά τον ανωτέρω λόγον άπασαι αι ενεργηθείσαι Τακτικαί Αναγνωρίσεις απέδωσαν θετικά αποτελέσματα.

Επιθετικαί Αναγνωρίσεις

Αι επιθετικαί προσβολαί υπήρξαν λίαν αποτελεσματικαί εις εντοπισθέντας στόχους επέφερον σοβαρά πλήγματα.

Αι υπό αεροσκαφών ΝΤΑΚΟΤΑ ενεργηθείσαι προσβολαί εναντίον εγκαταστάσεων, αποθηκών και συγκεντρώσεων υπήρξαν ομοίως λίαν εύστοχοι.

Φωτογραφικαί Αναγνωρίσεις

Ενηργήθησαν τέσσαρες εν συνόλω δι' αεροσκάφους ΧΑΡΒΑΡΤ εις περιοχήν ΠΡΕΣΠΩΝ επ' ωφελεία του Β΄ΣΣ.

Ρίψεις - Μεταφοραί

Λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών δεν εξετελέσθησαν άπασαι αι κεκανονισμέναι ρίψεις κρέατος και αλληλογραφίας εις την περιοχήν του Γ΄ΣΣ

Εις λοιπάς περιοχάς ΑΣΔΠ και ΑΣΔΣΕ ενηργήθησαν ρίψεις οσάκις εζητήθησαν.

Εκαλύφθησαν άπασαι αι ανάγκαι εις μεταφοράς προσωπικού και τραυματιών.

VI. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Εσημειώθησαν και κατά τον μήνα Δεκέμβριον παραλείψεις τινές ως έλλειψις πλαισίων, μη έγκαιρος γνωστοποίησις αλλαγής Τακτ.καταστάσεως, μη κατάδειξις στόχων διά καπνογόνων, κακή επιλογή και επισήμανσης πεδίων ρίψεων, εσφαλμένα δελτία καιρικής καταστάσεως, μη γνωστοποίησις αποτελεσμάτων Αερ/κών προσβολών κ.λ.π.

Εσημειώθη γενικώς καλή συνεργασία μεταξύ αεροσκαφών και Ο. Επαφής.

VII. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Το ηθικόν του ιπταμένου προσωπικού ευρίσκεται εις λίαν καλόν επίπεδον και η απόδοσίς του εις τας επιχειρήσεις εξαιρετική.

Τεχνικόν προσωπικόν εργάζεται αποδοτικώς πλην όμως διαπιστούται παρ' αυτώ πικρία και δυσφορία λόγω μη επιλύσεως εισέτι των εκκρεμών από διετίας και πλέον ζητημάτων του.

Τονίζομεν την έλλειψιν καταλλήλων χειριστών ΧΑΡΒΑΡΤ. Αναγκαζόμεθα να χρησιμοποιούμεν διά την κάλυψιν των αναγκών χειριστάς ΣΠΙΤΦΑΪΡΣ.

ΥΙΙΙ. ΥΛΙΚΟΝ

Ως και κατά τον προηγούμενον μήνα ανεφέραμεν ο αριθμός των αεροσκαφών μειούται αισθητώς ιδιαιτέρως των αερ/φών ΧΑΡΒΑΡΤ των οποίων ο αριθμός δεν δύναται να καλύψη υπό τας σημερινάς συνθήκας ούτε τας στοιχειώδεις ανάγκας των επιχειρήσεων.

Την ανάγκην του εφοδιασμού ημών διά περισσοτέρων αεροσκαφών ετονίσαμεν και διά του υπ' αριθ. ΤΧ/18/17.1.49 σήματος ημών.

Τα διά περιπολίας ακτών διατεθέντα δυο ΑΝΣΟΝ εκρίθησαν ακατάλληλα και επικίνδυνα. Τας ανάγκας καλύπτομεν προς το παρόν δι' αεροσκαφών ΧΑΡΒΑΡΤ και τούτο εις βάρος της εξερευνήσεως άλλων περιοχών.

Πυρομαχικά

1. Η απόδοσις των πυρών καλή. Σημειωθείσαι αφλογιστίαι εντός των ανεκτών ορίων.

2. Παρετηρήθη έλλειψις:

α) Ουραίων συγκροτημάτων βομβών των 250 L.

Η έλλειψις αύτη έπαυσεν υφισταμένη διά της παραλαβής εκ του εξωτερικού 1987 συγκροτημάτων. Η υπό του ΚΕΑ κατασκευή 300 τοιούτων συντελεσθείσα με βραδύτατον ρυθμόν επ' ελάχιστον συνεπλήρωσε τας ελλείψεις.

β) Πυραύλων 60 L ήτις εξακολουθεί υφισταμένη.

γ) Δέσμας βομβών των 20 L.

δ) Πυροσωλήνων επιβραδύνσεως ήτις δυσχεραίνει την πλήρη εκτέλεσιν του Σχεδίου Χειμερινής Δράσεως.

3. Παρατηρείται ανεπάρκεια αποθεμάτων εις:
Φυσίγγια 20 χλμ. και 0,303.

4. Τας ανωτέρω ελλείψεις και αποθέματα αναφέραμεν διά των υπό Στ. Φακ. ΑΔΑ/2767/Ι/ΥΑ/Α.2243/2.10.48 και ΑΔΑ/ΑΠ/40/2/ΕΠΙΤ/Α.Α-2/4.1.49 αναφορών ημών.

Διά την θεραπείαν των παρουσιαζομένων αναγκών εις τα Αεροδρόμια Επιχειρήσεων, υποχρεούμεθα λόγω της μη υπάρξεως επαρκών αποθεμάτων εις τας Κεντρικάς Αποθήκας (Ο.Π.Ε.) να μεταφέρωμεν πυρ/κά από Αερ/μίου εις Αερ/μιον επιβαρύνοντες ούτω τα Μεταφορικά Αεροπλάνα.

Συνεννόησις

1. Διά την καλλιτέραν εξυπηρέτησιν των επιχειρήσεων ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ η ΑΔΑ εγκατέστησεν επιγείους Σταθμούς Α/Τ εις ΑΒΕ - ΚΟΡΙΝΘΟΝ - ΤΡΙΠΟΛΙΝ - ΑΡΑΞΟΝ ως δεύτερον δίκτυον επιχειρήσεων με ελέγχοντα Σταθμόν τον της ΑΔΑ ή ΑΔΑ/ΚΟΡ. αναλόγως των αναγκών.

2. Εγκατεστάθησαν Σταθμοί υψηλής και λίαν υψηλής συχνότητος εις Αεροδρόμιον ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ και πρόχειρος Σταθμός λίαν υψηλής συχνότητος εις Αεροδρόμιον ΑΡΑΞΟΥ διά τας ανάγκας των Πύργων Ελέγχου Πτήσεων.

3. Αι επιστασίαι συνεννοήσεως ΑΒΕ και ΑΒΣ εγκατεστάθησαν εις προβλεφθέντας χώρους κάτωθι των Πύργων Ελέγχου Πτήσεων.

4. Παρίσταται ανάγκη εγκαταστάσεως Σταθμού υψηλής συχνότητος 1154-1155 μετά τροφοδοτικών συστημάτων τύπου 45 και 46 ως και Σταθμού λίαν υψηλής συχνότητος τύπου 1131-1132 διά τας ανάγκας Πύργου Ελέγχου Πτήσεων Αεροδρομίου ΑΡΑΞΟΥ.

5. Αι λυχνίαι των Σταθμών των αεροσκαφών ως και των επιγείων τοιούτων λόγω μακροχρονίου και συνεχούς χρησιμοποιήσεώς των χρήζουν αντικαταστάσεως.

Κακή συνεννόησις μεταξύ αεροσκαφών και Αεροδρομίων επιφέρει δυσχερείας εις επιτυχή διεξαγωγήν των Επιχειρήσεων.

Τας ανωτέρω ελλείψεις εις λυχνίας και ανταλλακτικά υλικά Α/Τ και Ρ/Τ έχομεν αναφέρει υμίν διά της υπό Στ. Φακ. ΑΔΑ/642/ΣΥΜ/10.9.48 αναφοράς ημών.

ΙΧ. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Αεροδρόμιον ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Ο χώρος αραιώσεως αεροσκαφών υπόκειται εις τινα σημεία εις προοδευτικήν καθίζησιν. Λιμνάζοντα ύδατα μετά την πτώσιν βροχής εκατέρωθεν του διαδρόμου έχουν θέσει εκτός ενεργείας τους διαδρόμους ασφαλείας.

Τούτο εγκυμονεί κινδύνους διά τα αεροσκάφη εις περίπτωσιν εκτροπής των εκ του διαδρόμου.

Τα κτίρια λόγω του χειμώνος κατασκευάζονται με βραδύ ρυθμόν.

Αεροδρόμιον ΑΡΑΞΟΥ

Το προσωπικόν στεγάζεται εις ΝΙΤΣΕΝ - ΧΑΤΣ ευρισκόμενα πλησίον του χώρου διασποράς των αερ/φών. Η εν γένει ενδιαίτησις είναι καλή.

Αεροδρόμιον ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Λόγω δημιουργίας νέων αναγκών εις Αερ/μιον ΑΡΑΞΟΥ ηναγκάσθημεν να μεταφέρωμεν εκ του Αερ/μίου ΑΓΡΙΝΙΟΥ εις ΑΡΑΞΟΝ εν πυροσβεστικόν - έν βενζινοφόρον και Πύργον Ελέγχου Πτήσεων.

Αεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ

Κατά τον μήνα Δεκέμβριον και ιδιαιτέρως το δεύτερον δεκαπενθήμερον αυτού το Αερ/μιον ΚΟΖΑΝΗΣ τας περισσοτέρας ημέρας ευρίσκετο εκτός ενεργείας λόγω καλύψεως του διαδρόμου υπό χιόνος.

Η αποχιόνισις του διαδρόμου καθίσταται δύσκολος διά μηχανοκινήτων μέσων λόγω των πλεγμάτων.

Επερατώθη η περίφραξις του Αερ/μίου διά συρματοπλέγματος.

Εγένετο εγκατάστασις όπισθεν των νέων κτιρίων τεσσάρων ΝΙΣΣΕΝ ΧΑΤΣ. Έτερον εγκαθίσταται πλησίον του Πύργου Ελέγχου Πτήσεων.

Εγένετο τοποθέτησις 120 αγγυρίων προσδέσεως αερ/φών.

Κατασκευάσθη πλινθόκτισθος οικίσκος διά την τοποθέτησιν ηλεκτρικών μηχανών.

Την 30.11.48 εγένετο παραλαβή υπό της ΑΒΣ των κάτωθι οικημάτων.

α) Οικήματος Αξιωματικών

β) Οικήματος Σμηνιτών

Αεροδρόμιον ΚΑΒΑΛΑΣ

Την 16.12.48 παρελήφθησαν υπό της ΑΒΣ διά πρωτοκόλλων άπαντα τα οικήματα του Αερ/μίου εκ της VII Μεραρχίας.

Εκτελείται εργασία κατασκευής μαγειρείων κατόπιν εγκριθείσης δαπάνης 8.000.000 Δρχ.

17

ΘΕΜΑ: Υποβολή Εκθέσεως επιχειρήσεων Βερμίου
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1
ΚΟΙΝ: Γ΄ΣΣ/Α1-ΧΙ/Α1
Α1/ΣΣ

Ο.Π.
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΒΣΣ/Α.Π./Φ.223/11/Α1
ΒΣΤ/904/30/1/49

Σχετ. Α.Π. 2180/Φ. 4009/04/180950 υμετέρα

Υποβάλλεται προσηρτημένως αντίγραφον εκθέσεως επιχειρήσεως 77 Ταξιαρχίας περιοχήν ΒΕΡΜΙΟΥ.

Η απώλεια επαφής μετά των συμμοριτών εις ΜΕΓΑ-ΡΕΜΜΑ εγένετο εις την περιοχήν του Γ΄ΣΣ της 77 Ταξιαρχίας τελούσης υπό Δ/γάς ΧΙ Μεραρχίας.

Διά τούτο ουδέν έτερον στοιχείον εκτός της συνημμένης Εκθέσεως κέκτηται το ΣΣ επί του προκειμένου.

Διά επιχείρησιν περιοχήν ΡΑΔΟΣΙ-ΝΥΜΦΑΙΟΥ υποβληθείσεται ιδία Έκθεσις.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
Τ.Σ.Υ.

Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

----

77 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΠΕΖΙΚΟΥ

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Σ Ε Ω Ν

ΒΕΡΜΙΟΥ (11 με 20 Ιανουαρίου 1949)

ΧΑΡΤΑΙ 1/100.000 ΕΔΕΣΣΗΣ
ΦΛΩΡΙΝΗΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ:

1. α) Ε χ θ ρ ό ς

Η Χ συμμοριακή Μεραρχία μετά προσβολήν την νύκτα της 10/1/49 της ΕΔΕΣΣΗΣ κινηθή πιθανώς προς Νότον προς ΠΥΡΓΟΥΣ-ΒΙΤΣΙ ή ΝΑΟΥΣΣΑΝ.

β) Φ ί λ ι α Τ μ ή μ α τ α:

Τμήματα της 22 Ταξιαρχίας εις ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ, ΦΙΛΩΤΑ, ΠΥΡΓΟΥΣ, ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ.

ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ

2. α) Δυνάμεις:

-597 Τ.Π.

-612 Τ.Π.

-Δύο Πυρ/χίαι της 142 ΜΟΠ.

-Ουλαμός Τεθωρακισμένων

β) Διάταξις Αποστολαί

Σ.Δ. Ταξιαρχίας συν 597 Τ.Π. ΚΟΖΑΝΗ

612 Τ.Π. μείον Λόχος συν Ουλαμός Τεθ/νων ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ

Λόχος συν Ουλαμός Τεθ/νων ΠΕΡΔΙΚΑ

105 Τ.Π., Σ.Δ. συν Διλοχία ΣΙΑΤΙΣΤΑ

Διλοχία ΕΡΑΤΥΡΑ.

γ) Αποστολαί:

-597 Τ.Π. εκπαίδευσις και ασφάλεια ΚΟΖΑΝΗΣ

-612 Τ.Π. ασφάλεια ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ, απαγόρευσις διαφυγής Συμ. από Ανατολών προς Δυσμάς.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΩΣ:

3. 1) Η Ταξιαρχία μετεκινήθη εκ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ από 6ης-11ης Ιανουαρίου 1949, αφιχθείσα εις περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ-ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ προς εκπαίδευσιν με την κάτωθι Διάταξιν.

-Στρατηγείον Ταξιαρχίας συν 597 Τ.Π. ΚΟΖΑΝΗΝ

-105 Τ.Π., Σ.Δ. συν Διλοχία ΣΙΑΤΙΣΤΑ, Διλοχία ΕΡΑΤΥΡΑ

-612 Τ.Π. ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ

2) Μετά προσβολήν ΕΔΕΣΣΗΣ υπό Χ συμμοριακής ιεραρχίας και πιθανότητα επανόδου της εις περιοχήν Β΄ΣΣ, η Ταξιαρχία (μείον 105 Τ.Π.) μετεκινήθη την 11/18.00, εις

εκτέλεσιν των Α.Π. 102/49/110830 και Α.Π. 29/110915 Δ/γών Β΄ΣΣ, εις περιοχήν ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ, λαβούσα την κάτωθι Διάταξιν.

-Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν 612 Τ.Π. ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ.

-597 Τ.Π. ΚΟΜΝΗΝΟΝ

-Εις διάθεσιν Ταξιαρχίας 142 ΜΟΠ (μείον Πυρ/χία) από 12/1/49 και δύο Ουλαμοί Τεθωρακισμένων.

Αποστολή:
Προσβολή συμμοριακών δυνάμεων κινουμένων προς υψίπεδον ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ εν τη κατευθύνσει ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ-ΚΟΜΝΗΝΟΝ-ΠΥΡΓΟΙ - Άνω, Κάτω ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ.

3) Δι' Α.Π. 102/39/111230 Δ/γής Β΄ΣΣ ληφθείσης την 111605, κατόπιν πληροφορίας Γ΄ΣΣ περί εντοπισμού συμμοριακής Μεραρχίας περιοχήν ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΥ (Ν.9448) η αποστολή της Ταξιαρχίας τροποποιείται ως κάτωθι:

-Τάγμα εις ΚΟΜΝΗΝΟΝ, όπερ δι' αναγνωρίσεων συλλέξη πληροφορίας και εντοπίση συμμορίτας.

-Τάγμα συν δύο Ουλαμοί Τεθ/νων θα τηρώνται ετοιμοκίνητα δι' άμεσον επέμβασιν, είτε υπέρ 22ας Ταξιαρχίας (εις περιοχήν ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ-ΠΕΡΔΙΚΑ), είτε υπέρ Τάγματος εις ΚΟΜΝΗΝΟΝ.

Διάταξις Ταξιαρχίας την 111700:

-Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν Δ/σις συν Τριλοχία 612 Τ.Π. συν Ουλαμός Τεθωρακισμένων ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ.

-Λόχος 612 Τ.Π. συν Ουλαμός Τεθ/νων ΠΕΡΔΙΚΑ.

-597 Τ.Π. ΚΟΜΝΗΝΟΝ.

4) Δι' Α.Π. 10070/111835 σήματός της η Ταξιαρχία εζήτησε ν' απαλλαγή από τη δουλείαν ασφαλείας ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ και αποφράξεως στενωπού ΠΕΡΔΙΚΑΣ, προς εκτέλεσιν της Α.Π. 102/39/11/1/49 Διαταγής Β΄ΣΣ.

-597 Τ.Π. διατάσσεται εκπέμψη αναγνωρίσεις προς ΜΕΣΟΒΟΥΝΟ και περιοχήν αυτού από πρωϊνών ωρών 12/1/49 προς συλλογήν πληροφοριών.

5) Δι Α.Π. Φ.1-2/46/12/12/45 Δ/γής Β΄ΣΣ ληφθείσης την 121600, διατάσσεται συγκέντρωσις Ταξιαρχίας (δύο Τάγματα συν δύο Πυρ/χίαι ΜΟΠ) εις περιοχήν ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ-ΚΟΜΝΗΝΟΝ, με δυνατότητα αμέσου προσβολής Σ., αναλόγως πληροφοριών.

-Αι εκπεμφθείσαι Β. και Α. ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΥ αναγνωρίσεις ουδέν εσημείωσαν.

6) Την 121620 ελήφθη κοινοποίησις του Α.Π. Φ.102/47/121400 σήματος Β΄ΣΣ προς Γ΄ΣΣ δι' ού γνωστοποιείται ότι η 77 Ταξιαρχία ενεργήση συμφώνως προς πληροφορίας και επιθυμίας ΧΙ Μεραρχίας, εις περίπτωσιν συμπτύξεως Σ. προς ΠΥΡΓΟΥΣ-Κάτω ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ.

7) Την 122130 κοινοποιείται η Α.Π. Φ.102/45/122000 Δ/γή Β΄ΣΣ προς ΙΙ Μεραρχία περί αναλήψεως υπό ταύτης μέχρι 131100 ευθύνης ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ - ΠΕΡΔΙΚΑΣ, προκειμένου 77 Ταξιαρχία προωθηθή ΠΥΡΓΟΥΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ.

8) Δι' Α.Π. Φ.102/50/122330 Δ/γής Β΄ΣΣ ληφθείσης την 130320 γνωστοποιείται σύμπτυξις Σ. προς Β.Δ. εκ ΝΑΟΥΣΗΣ και διατάσσεται Ταξιαρχία κινηθή από έω 13.1.49 περιοχήν ΜΕΣΟΒΟΥΝΙΟΥ προς απόφραξιν διαβάσεων, της ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ εξασφαλιζομένης υπό των δύο ουλαμών Τεθ/νων μέχρις αφίξεως Τμημάτων ΙΙ Μεραρχίας.

-Εκδίδεται η Α.Π. 10083/130445 Δ/γή Ταξιαρχίας προς 597 Τ.Π. δι' άμεσον κίνησιν προς απόφραξιν διαβάσεων ΜΕΣΟΒΟΥΝΙΟΥ - ΠΥΡΓΩΝ - Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν 612 Τ.Π. κινούνται ΚΟΜΝΗΝΟΝ.

9) Την 130915 ελήφθη Α.Π. Φ.102/52/130715 Δ/γή Β΄ΣΣ διατάσουσσα επαφήν με ΧΙ Μεραρχίαν, κίνησιν περιοχήν ΜΕΣΟΒΟΥΝΙΟΥ και ενέργειαν αναλόγως ενδείξεων ΧΙ Μεραρχίας.

-Την 131430΄ ελήφθη Α.Π. 04/05/59/131245 Σήμα ΧΙ Μεραρχίας καθ' ο Σ. ευρίσκονται εντός ΝΑΟΥΣΗΣ και ότι από πρωίας παρατηρούνται μεγάλαι κινήσεις προς ΜΕΓΑ ΡΕΥΜΑ Ο 1155. Δύναμις Σ. αι 14, 18 και 103 Ταξιαρχίαι.

-Την 131200 αφικνείται εις ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ η 142 ΜΟΠ (μείον Πυρ/χία και προωθείται αμέσως εις ΚΟΜΝΗΝΟΝ.

10) Διάταξις 131900

-Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν Μ.Ο.Π. συν Διλοχία 612 Τ.Π. ΚΟΜΝΗΝΟΝ

-Δ/σις συν Διλοχία 612 Τ.Π. ΠΥΡΓΟΙ

-597 Τ.Π. ΚΑΤΩ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ.

11) Δι' Α.Π. Φ.105/56/131145 Δ/γής Β΄ΣΣ ληφθείσης την 131340΄ διατάσσεται συνέχισις ταχείας κινήσεως του εις ΜΕΣΟΒΟΥΝΟ-ΠΥΡΓΟΥΣ τάγματος προς ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ-ΚΑΛΥΒΙΑ-ΤΣΑΤΟΥ καθώς και των λοιπών δυνάμεων της Ταξιαρχίας εν τη αυτή κατευθύνσει. Διά περαιτέρω ενέργειαν θα ελαμβάνοντο διαταγαί από ΧΙ Μεραρχίαν.

-Την 131600 ελήφθη κοινοποίησις της 20061/131310 Δ/γής Γ΄ΣΣ προς ΧΙ Μεραρχίαν διατάσσουσα 77 Ταξιαρχία απαραιτήτως φθάση εσπερινάς ώρας εις ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ (Ο.65575). Ομοίως την 131330 ο Επιτελάρχης Γ΄ΣΣ ηρώτησε τηλεφωνικώς την Ταξιαρχίαν αν ήδη τα Τάγματα έφθασαν εις ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ. Διά την κίνησιν ταύτην μόλις τότε έλαβον γνώσιν η Ταξιαρχία.

-Ταξιαρχία συν ΜΟΠ συν Λόχος 612 Τ.Π. εκινήθησαν από 140400 προς ΠΥΡΓΟΥΣ διαταχθέντος Λόχου 612 Τ.Π. αναμείνη ΚΟΜΝΗΝΟΝ, προωθουμένους υπό ΚΛ/Β΄ΣΣ 50 ημιόνους ΛΟΜ, απαραιτήτους διά κίνησιν Τ.Σ. Ταξιαρχίας.

12) Κατά επαφήν της Ταξιαρχίας άμα αφίξει εις ΠΥΡΓΟΥΣ την 140700 δι' Α.Π. 4/5/61/131345 Δ/γής ΧΙ Μεραρχίας γνωστοποιείται η υπαγωγή της Ταξιαρχίας υπό ταύτην, και διατάσσεται όπως διά συντόμου πορείας αχθή εις Αγ. ΠΑΥΛΟΝ, κινουμένη δι' αυχένος Β.ΜΑΓΟΥΛΑΣ. Εις ΑΓ. ΠΑΥΛΟΝ θα ελάμβανε διαταγάς, διά περεταίρω ενέργειαν.

Δι' Α.Π. 4/5/16/140020 Δ/γής ΧΙ Μεραρχίας διατάσσετο κίνησις άμα έω 597 Τ.Π. και εγκατάστασις εις ΠΑΤΙΝΕΛΙ-ΚΑΡΑΟΥΛΙ-ΜΑΝΑΦΙ (0557), με ετοιμότητα κινήσεως. Λοιπά στοιχεία Ταξιαρχίας εις ΑΓ. ΠΑΥΛΟΝ (0753).

Η κίνησις της Ταξιαρχίας εσυνεχίσθη καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας υπό σφοδροτάτην χιονοθύελλαν.

Την 141445 Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν ΜΟΠ συν Λόχος 612 Τ.Π. αφίχθη εις Άνω ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ και έλαβε επαφήν μετά ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΪΑ, ήτις διέταξε συνέχισιν κινήσεως απάντων προς ΑΓ. ΠΑΥΛΟΝ, όπου τα Τάγματα αφικνούμενα θα ελάμβανον απ' ευθείας από Μεραρχίαν Αποστολάς.

Ούτω 597 Τ.Π. αφιχθέν περί 141700 εις ΑΓ.ΠΑΥΛΟΝ διετάχθη παρά ΧΙ Μεραρχίας εγκατασταθή εις υψ. υψώματα Νοτίως ΑΓ. ΦΩΤΕΙΝΗΣ.

- Δ/σις συν Διλοχία 612 Τ.Π. αφίχθησαν ΑΓ.ΠΑΥΛΟΝ (141720).

-Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν ΜΟΠ συν Διλοχία 612 Τ.Π. αφίχθησαν ΑΓ. ΠΑΥΛΟΝ 1900, ένθα και εγκαταστάθησαν κατόπιν Δ/γής ΧΙ Μεραρχίας.

-Την νύκτα παρέμειναν εις την ύπαιθρον υπό δρυμύτατον ψύχος, των ανδρών φερόντων έν κλινοσκέπασμα και αδιάβροχον εδάφους.

Δ ι ά τ α ξ ι ς Εσπέραν 14 Ιανουαρίου:

-Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν 612 Τ.Π. συν ΜΟΠ ΑΓ.ΠΑΥΛΟΣ

-597 Τ.Π. περιοχήν ΑΓ. ΦΩΤΕΙΝΗΣ

13) Δι' Α.Π. 13/14/1/49 Δ/γής ΧΙ Μεραρχίας διατάσσεται όπως Τάγμα κινηθή από 150800 εις ΧΟΥΡΗ-ΚΑΨΑΛΑ-ΝΤΑΜΙΝΙΣΚΟ (0115513).

-507 Τ.Π. παραμένη περιοχήν ΑΓ. ΦΩΤΕΙΝΗΣ και

Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν ΜΟΠ εις κέντρον αντιστάσεως ΚΟΥΤΣΟΥ-ΦΛΙΑΝΗΣ (Ζαχαροπούλου) ίνα μη χρησιμοποιηθεί τμήμα της Ταξιαρχίας ως στήριγμα Πυρ/κού.

-Την 150730 φάλαγξ Σ. κινουμένη προς ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΝ (00854) βληθείσα υπό 597 Τ.Π. και Πυρ/κού διασκορπίζεται, ταυτοχρόνως ο λόχος 612 Τ.Π. κινείται εις αντερίσματα Νοτίως ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ προς αποκοπήν υπολοίπων.

612 Τ.Π. εκινήθη προς εκτέλεσιν Δ/γής ΧΙ Μεραρχίας.

-Δι' Α.Π. 31/150855 Δ/γής ΧΙ Μεραρχίας διατάσσεται αναστροφή 612 Τ.Π. ως και 597 Τ.Π. προς ΜΕΓΑ ΡΕΥΜΑ.

-612 Τ.Π. εμπλέκεται εις αγώνα μετά Σ. και εκ των 5 συλληφθέντων Σ. προκύπτει ότι πρόκειται περί τμημάτων των 103 και 14 Σ. Ταξιαρχιών.

14) Την 151040΄ Διοικητής ΧΙ Μεραρχίας ερωτάται υπό του Ταξιάρχου εάν θα είναι δυνατή διάθεσις τμήματος διά κατάληψιν ΚΑΡΑΟΥΛΙ ΜΑΝΑΦΙ και ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ προς αποκοπήν. Λόγω όμως εμπλοκής αμφοτέρων των Ταγμάτων της Ταξιαρχίας παρά τω ΜΕΓΑ ΡΕΥΜΑ η ΧΙ Μεραρχία θέτει υπό Ταξιαρχίαν Διλοχίαν 519 Τ.Π. εις (0858) ήτις και διατάσσεται διά λόχου της να καταλάβη το ύψωμα ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ και Λόχου της Διλοχίας Ζαχαροπούλου ήτις απέστειλεν αμέσως δύο Διμοιρίας προς κατάληψιν ΚΑΡΑΟΥΛΙ ΜΑΝΑΦΙ (Μεσημβρινάς ώρας).

-Η αποσταλείσα δύναμις από Διλοχίαν 519 Τ.Π. προς κατάληψιν ΜΑΥΡΕΣ ΤΡΥΠΕΣ δεν ηδυνήθη να καταλάβη, λόγω ισχυράς κατοχής τούτου των Σ.

-Δι' Α.Π. 16/151330 Δ/γής ΧΙ Μεραρχίας 591 Τ.Π. υπήχθη υπό Ταξιαρχίαν κινούμενον από ΚΟΥΚΟΥΛΙ - ΓΙΑΝΝΑΚΟΧΩΡΙ - ΚΟΥΚΟΥ-ΡΟΥΤΣΙ (1358).

-Εις πληροφορίαν της ΧΙ Μεραρχίας περί μεγάλης συγκεντρώσεως Σ. εις την περιοχήν ΠΟΥΡΝΑ (0036570) Ταξιαρχία απήντησεν ότι εμπλακεισών των δυνάμεών της, ουδέν τμήμα διέθετεν προς επέμβασιν του 591 Τ.Π. ευρισκομένου εισέτι ολίγον Βορειότερον ΓΙΑΝΝΟΚΟΧΩΡΙΟΥ.

-Αναφέρεται εις ΧΙ Μεραρχίαν ότι Σ. εξακολουθούσι κατέχοντες μετά πείσματος υψώματα ύπερθεν Μ. ΡΕΥΜΑΤΟΣ 612 Τ.Π. και Διλοχία 597 Τ.Π. εν επαφή μετά Σ. και ότι διατάσσεται υπόλοιπον 597 ενεργήση κατά υψ. 610 Β.Δ. Μ.ΡΕΥΜΑΤΟΣ.

15) Κατά νύκτα 15 προς 16 Ιανουαρίου και κατά τας πρώτας πρωϊνάς ώρας οι Σ. επωφεληθέντες της σφοδράς χιονοθυέλλης και του διακεκομένου εδάφους κατόρθωσαν να διαρρεύσσουν προς Β.Δ. απωλεσθείσης της επαφής.

Εξ συληφθέντων Σ. και αναφορών των 612 και 597 Τ.Π. προκύπτει ότι αι εις περιοχήν Μ.ΡΕΥΜΑΤΟΣ ισχυραί δυνάμεις Σ. ήσαν αι οπισθοφυλακαί των Σ.Φαλάγγων των μεταφερουσών ομήρους και αρπαγέντα είδη.

-Εξεδόθη η Α.Π. 10132/160840 Δ/γή Ταξιαρχίας προς 597, 612 και 591 Τ.Π. προς καταδίωξιν των Σ. κατά πόδας.

-Διά Α.Π. 160930 Δ/γής ΧΙ Μεραρχίας διατάσσεται καταδίωξις των Σ. υπό των ταγμάτων της Ταξιαρχίας και κίνησις του 591 Τ.Π.

-Ελήφθη η Α.Π. 59/16120 Δ/γή ΧΙ Μεραρχίας διά ταχείαν κίνησιν κινουμένου βραδέως 591 Τ.Π.

-Η XI Μεραρχία πληφοφορείται ότι φάλαγξ 500-600 Σ. ετράπη προς ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΝ.

-Δι' Α.Π. 54/161630 Δ/γής Κ. Β΄ΣΣ γνωρίζεται ότι Ταξιαρχία υπάγεται υπό Β΄ΣΣ.

-XI Μεραρχία γνωρίζει επανυπαγωγήν υπό Β΄ΣΣ και διατάσσει εγκατάστασιν 591 Τ.Π. εις ΠΑΤΙΝΕΛΙ-ΚΑΡΑΟΥΛΙ-ΜΑΝΑΦΙ.

-Ταξιαρχία διατάσσει ταχείαν κίνησιν προς ΠΥΡΓΟΥΣ-ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΝ.

-Αναφέρεται διάταξις εις Β΄ΣΣ και ζητείται διαταγή δι' ενέργειαν 17.1.49

-Δι' Α.Π. Φ.102/91/161845 Β΄ΣΣ ληφθείσης την 162330 γνωρίζεται ότι από 1400 ώρας 105 Τ.Π. μάχεται Α.Β. ΚΟΜΝΗΝΟΝ και διατάσσεται κίνησις εις ΠΥΡΓΟΥΣ και σύνδεσμος μετά 28 Ταξιαρχίας προς συντονισμόν ενεργειών.

Δ ι ά τ α ξ ι ς εσπέραν 16.1.49

-597 Τ.Π. Κάτω ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ

-612 Τ.Π. Άνω ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΝ-ΜΑΓΟΥΛΑ

-Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν ΜΟΠ εις κέντρον αντιστάσεως ΚΟΥΤΣΟΥΦΛΙΑΝΗΣ.

-Δι' Α.Π.10141/162330 Ταξιαρχίας εζητήθη παρά 22 Ταξιαρχίας η τακτική κατάστασις προς συντονισμόν ενεργειών, μη ληφθείσης απαντήσεώς της.

16) Εκδίδεται η Α.Π. 10144/170300 Δ/γή Ταξιαρχίας προς 597, 612 Τ.Π. διά κίνησιν άμα έω προς περιοχήν ΠΥΡΓΩΝ-ΚΟΜΝΗΝΟΝ.

-Δι' Α.Π. 10145/17045 Ταξιαρχίαςαναφέρεται εις Β΄ΣΣ ότι Ταξιαρχία κινείται προς ΠΥΡΓΟΥΣ ορατότης κακή-χιονοθύελλα, κίνησις δυσχερής λόγω πάγου.

Δ ι ά τ α ξ ι ς εσπέραν 17.1.49

-Τ.Σ. Ταξιαρχίας συν 612 Τ.Π. συν ΜΟΠ - ΠΥΡΓΟΥΣ

-597 Τ.Π. ΚΟΜΝΗΝΟΝ

-II Μεραρχία Δι' Α.Π. 200/280/17/20/30΄ ληφθείσης την 180130, διατάσσει Ταξιαρχίαν αχθή διά συντόμου πορείας εις ΡΟΔΑΝΑ (Ν.7854), ομοίως δι' ετέρας Δ/γής της ότι Ταξιαρχία τίθεται υπό Διαταγάς της.

17) 18.1.49 Ταξιαρχία από 180500 ευρίσκεται εν κινήσει προς ΡΟΔΑΝΑ.

-Την 181430΄ ότε Ταξιαρχία επλησίαζε αντικειμενικόν σκοπόν της διετάχθη λάβη κάτωθι Διάταξιν.

-Τ.Σ. συν ΜΟΠ συν Τ.Π. - ΞΥΝΟ ΝΕΡΟ

-612 Τ.Π. ΦΑΝΟΝ

-105 Τ.Π. ΒΑΡΥΚΟΝ

Ανωτέρω Διάταξις ελήφθη μέχρι 1630 ώρας.

-Ελήφθη η Α.Π. Φ.105/50/181110 Β΄ΣΣ, καθ' ην η Ταξιαρχία συγκεντρωθή περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ - ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ - ΒΑΡΥΚΟ προς ανάπαυσιν και ανασυγκρότησιν, ΜΟΠ κινηθή διά ΚΟΖΑΝΗΣ - ΛΑΡΙΣΑΝ

18) 19.1.49

Εις εκτέλεσιν Α.Π. 75/182250 και 76/182200 Δ/γών Β΄ΣΣ 612 Τ.Π. συν Ουλαμός Τεθ/μένων εξηρεύνησεν περιοχήν ΚΟΜΝΗΝΟΝ - ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΝ προς ανεύρεσιν Σ.τραυματιών, υλικών και οπλισμού. Μετά εξερεύνησιν Τάγμα εγκατεστάθη ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ.

-597 Τ.Π. κινηθή 20.1.49 από ΞΥΝΟ ΝΕΡΟ εις ΚΟΖΑΝΗΝ.

Τ.Σ. Ταξιαρχίας ομοίως, ΚΟΖΑΝΗΝ εντός 19.1.49

ΜΟΠ εντός 19.1.49 ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ

-105 Τ.Π. από εις ΑΝΑΡΑΧΗΝ δι΄ευχερέστερον ανεφοδιασμόν.

-597 Τ.Π. ενήργησεν εξερεύνησιν υψωμάτων Β.Δ. ΞΥΝΟ ΝΕΡΟ -ΦΑΝΟΣ

19) 20.1.49

-597 Τ.Π. εις ΚΟΖΑΝΗΝ

-105 Τ.Π. εις ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΝ με αποστολήν επεμβάσεως υπέρ Χ ή ΙΙ Μεραρχιών.

-612 Τ.Π. ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ κινηθή 21.1.49 εις ΣΙΑΤΙΣΤΑ-ΕΡΑΤΥΡΑ.

Α Π Ο Τ Ε Λ Ε Σ Μ Α Τ Α:

4. α) Απώλειαι Ημετέρων

-597 Τ.Π. τραυματίαι	οπλίται		1
-612 Τ.Π. "	"	7	
-105 Τ.Π. "	"	3	
Σύνολον		11	

Νεκροί

-519 Τ.Π. νεκροί	οπλίται	1
-105 Τ.Π. "	"	3
Σύνολον		4

-105 Τ.Π. απαχθέντες (μεταφέροντες τραυματίας)	2
Ήτοι γενικόν Σ ύ ν ο λ ο ν απωλειών	17

β) Απώλειαι συμμοριτών: 5 συλληφθέντες
υποκύψαντες εις τραύματά των και 24 νεκροί καταμετρηθέντες. Αι απώλειαι των συμμοριτών υπήρξαν βαρείαι πλην λόγω της μη εξερευνήσεως ιδίως της περιοχής Μ.ΡΕΥΜΑΤΟΣ, των 597 και 612 Τ.Π. κινηθέντων προς δίωξιν Σ., δεν κατέστη τούτο δυνατόν να διαπιστωθή υπό της Ταξιαρχίας.

Απώλεια Σ. εις περιοχήν ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΥ-ΚΟΜΝΗΝΟΝ από 105 Τ.Π.

18 Σ.Ν. καταμετρηθέντες

2 ΣΣ και

1 Σ. Παραδοθείς

γ) Ανευρέθησαν κτήνη φονευθέντα και περισυνελλέγησαν 10 τοιαύτα έμφορτα καθώς και μικρά ποσότης οπλισμού.

δ) Απηλευθερώθησαν 17 όμηροι, 15 υπό 105 Τ.Π. και 2 υπό 597 Τ.Π.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

5. α) Ότε η Ταξιαρχία εκινείτο προς ΑΓ. ΠΑΥΛΟΝ οι Σ. προώθουν τους ομήρους και υλικά από ΝΑΟΥΣΗΣ διά Μ. ΡΕΥΜΑΤΟΣ-ΜΑΥΡΕΣ-ΠΕΤΡΕΣ.

β) Η Ταξιαρχία ενεπλάκη με ισχυράς οπισθοφυλακάς των Σ., αίτινες επροστάτευον την σύμπτυξίν των.

γ) Αι δυνάμεις των Σ. απετελούντο από τας 103, 14 και 18 Σ. Ταξιαρχίας.

δ) Αποδεικνύεται ότι καλώς εν αρχή η ΧΙ Μεραρχία είχε διατάξη ένα Τάγμα της Ταξιαρχίας να καταλάβη το ΠΑΤΙΝΕΛΙ-ΚΑΡΑΟΥΛΙ-ΜΑΝΑΦΙ (υποχρεωτικήν σχεδόν διάβασιν).

ε) Επεβάλλετο, ως αποδεικνύεται εκ των υστέρων, αντί κινήσεως προς ΑΓ. ΠΑΥΛΟΝ η ισχυρά απόφραξις διαβάσεων Άνω και Κάτω ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ-ΠΥΡΓΩΝ και ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΥ.

ΣΥΝΑΝΤΗΘΕΙΣΑΙ ΔΥΣΧΕΡΕΙΑΙ:

6. α) Διακομιδή τραυματιών δυσχερεστάτη:
Δέον τμήματα εφοδιάζονται διά τμημάτων τραυματιοφορέων, άλλως αναλαμβάνεται η διακομιδή υπό μαχίμων τμημάτων, ελαττουμένης της δυνάμεως των.

β) Μεγάλη δυσχέρεια εις τας κινήσεις ανδρών και κτηνών, λόγω του πάχους της χιόνος, της κινήσεως επί στενών δρομολογίων του πάγου, του διακεκομμένου και δασωμένου εδάφους.

γ) Δυσχερεστάτη ασφάλεια φαλάγγων επιμηκυνομένων πολύ, λόγω χρησιμοποιήσεως ατραπών.

δ) Κακή επαφή δι' ασυρμάτων.

ε) Δυσκολία ανεφοδιασμού εις τρόφιμα και νομήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

7. Αντί πορείας από ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ μέχρι ΠΥΡΓΩΝ μέσω ΚΟΜΝΗΝΟΥ ηδύνατο να κερδηθή χρόνος διά της Μεταφοράς του 612 Τ.Π., ΜΟΠ και Τ.Σ. δι' αυτοκινήτων, κατ' ευθείαν από ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ εις ΠΥΡΓΟΥΣ δεδομένου ότι η υπάρχουσα οδός είναι βατή εις οχήματα.

ΣΤ. ΠΑΛΛΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

18

ΔΣΕ
ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ 11ο

ΑΡΙΘ.3

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Για το στόχο Πόλη Φλώρινα

I. Δ/σεις Μονάδων, δυνάμεις και Υπηρεσίες στη Φλώρινα.

-Σ.Δ. ΙΙ Μερ/χίας Ξενοδοχείο "Βαλκάνια", Το Επιτελείο στο Ξενοδοχείο Εθνικό.

-Σ.Δ. 3ης Ταξ/χίας Ξενοδοχείο "Ομόνοια".

-Σ.Δ. 503 Τ.Π. με Λόχο Δ/σης στο εισόγειο της Γεωργικής Σχολής.

-1ος Λόχος 503 Τ.Π. στα Δυτ. φυλάκια.

-Λόχος 501 Τ.Π. στα Αν. φυλάκια.

-ΛΟΚ (Λοχαγού Κόρκα) στους στρατώνες.

-Τμήμα του 570 Λόχου Πολ/λων.

-Λόχος Στρατηγείου στους Στρατώνες.

Διμοιρία Ασφαλείας.

-953 Λόχος ΕΣΑ

-701 Λόχος Μηχ/κού 300 μ. Δ. Οικοκυρικής Σχολής.

-ΛΟΜ στο φυτώριο (Ν.Γεωργικής Σχολής).

-Ουλαμός θωρακισμένων αυτοκινήτων του ΙΙ Συν/τος Αναγνωρίσεως.

-Λόχος Μεταφορών με Σ.Δ. στο γήπεδο.

-Λόχος ΜΑΥ (70 άνδρες) χρησιμοποιείται από την 3η Ταξιαρχία για ενέδρες οδηγούς κ.λ.π.

-ΤΕΑ Φλώρινας (μόνο ένας Λόχος 125 άνδρες) Σ.Δ. στους στρατώνες.

-Δ/ση-Υποδ/ση Χωρ/κής και ασφάλεια συνολικά περί τους 175 (σε διάφορους στόχους μέσα στην πόλη).

-ΜΑΥ 200 σε διάφορες φρουρές.

-Πυρ/χία Μ.Π. (3 Πυρ/λα) της 151 ΜΜΠ Β.Α. Βλάχικου Συνοικισμού (Ν.598698).

-Πυρ/χία Μ.Π. (3 πυρ/λα) του ΣΠΠ 500 μ.Β.Α. Γεωργικής Σχολής (Ν.593692)

-Στρατ. Νοσοκομείο στο Δημ. Νοσοκομείο.

- Στρατ. Νοσοκομείο (Β. απ' το γήπεδο)

-Ορεινό Χειρουργείο στον Α΄ όροφο της Γεωργικής Σχολής.

-Συνεργεία διάφορα.

II Διάταξη του εχθρού στα εξωτερικά φυλάκια

Δυτ. Φλώρινα

Κάθετα στους Δημοσίους δρόμους που πάνε στο Πισοδέρι, Άλωνα και Καλογερίτσα, έχει διατάξει ο 1ος Λόχος του 503 Τ.Π. ενισχυμένος και με άνδρες του ΤΕΑ Φλώρινας. Το κέντρο της διάταξης περνάει από τη Βρύση (Τσέμα) που βρίσκεται σε απόσταση 500-600 μ. από εκκλησία Αγ. Νικολάου στα δεξιά του δρόμου. Το δεξιό της διάταξης φτάνει περί τα 500 μ. πάνω απ' το δρόμο Φλώρινα Πισοδέρι και το αριστερό περί τα 300 μ. πάνω απ' το δρόμο Φλώρινα - Καλογερίτσα.

Η διάταξη αυτή περιλαμβάνει τα παρακάτω 11 φυλάκια.

1) Δεξιά του δρόμου Φλώρινα-Άλωνα (κοντά στη βρύση) με 7-8 άνδρες του ΤΕΑ χωρίς οπλ/λο.

2) Αριστερά του ίδιου δρόμου μικτό φυλάκιο (από στρατιώτες και άντρες του ΤΕΑ) με οπλ/λο Μπρεν.

3) Αριστερώτερα προς το ρέμμα και σ' απόσταση 25μ. πριν φτάσουμε σ' αυτό μικτό με οπλ/λο Μπρεν.

4) Ανάμεσα στο ρέμμα και δρόμο Καλογερίτσας (κοντά στο μονοπάτι) μικτό με οπλ/λο Βίκερς και οπλ/λο Μπρεν.

5) Αριστερά και κοντά στο δρόμο Καλογερίτσας με οπλ/λο Μπρεν.

6) Αριστερά (πιο πάνω) σ' απόσταση 150 μ. (μόνο από στρατιώτες) με οπλ/λο Μπρεν.

7) Ακόμη πιο αριστερά (προς το υψ. Καλογερίτσας) και σ' απόσταση 100μ. απ' τα προηγούμενα (μόνο από στρατιώτες) με οπλ/λο Μπρεν.

8) Αριστερά του δρόμου Φλώρινας-Πισοδέρι μικτό με Πολ/λο Βίκερς.

9) Δεξιά και κοντά του δρόμου Φλώρινα-Πισοδέρι μικτό με οπλ/λο Μπρεν.

10) Δεξιώτερα 100 μ. του προηγουμένου με οπλ/λο Μπρεν.

11) Δεξιώτερα από το παραπάνω του προηγουμένου περί τα 100 μ. (όπως ανεβαίνει το αντέρεισμα προς υψ. 1017) με οπλ/λο Μπρεν.

Τα μικτά φυλάκια φρουρούνται από 4-5 στρατ. και 3-4 άνδρες του ΤΕΑ.

Β ό ρ ε ι α

- Αριστερά του δρόμου που πάει προς Κλαδορράχη (Ν. απ' τ' αμπέλια του Γούναρη) μέχρι το υψ. 1033 υπάρχουν τα παρακάτω φυλάκια από δύναμη του ΤΕΑ και πιθανό του Λ. Πολυβόλων.

Αριστερά του δρόμου Ν. απ' τα αμπέλια του Γούναρη.

Αριστερά απ' το παραπάνω μέχρι το υψ. 1033 βρίσκονται 5 φυλάκια.

Στο υψ. 1033 είναι εγκατεστημένη Διμοιρία (πιθανό του 1ου Λόχου 502 Τ.Π.)

Α ν α τ ο λ ι κ ά

Τα φυλάκια αυτά που έχουν την παρακάτω διάταξη φρουρούνται από δύναμη του 501 Τ.Π. του ΤΕΑ και πιθανό του 701 Λ. Μηχ/κού και Λόχου Στρατηγείου.

1) Δεξιά του δρόμου προς Κλαδορράχη (στο φόρο) με 7 στρατιώτες και 5 άνδρες του ΤΕΑ (οπλ/λείο χτιστό).

2) Δεξιώτερα περίπου 100μ. (Β.Δ. από το χοιριστάσι).

3) Δεξιά περίπου 200μ. ανάμεσα στους δρόμους Κλαδορράχη Καύκασο (σ' απόσταση περί τα 150μ. προς το δρόμο προς Καύκασο.

4) Αριστερά και κοντά στο δρόμο προς Καύκασο (περί τα 200 μ. ανατολικά του φόρου).

5) Δεξιά του δρόμου προς Καύκασο (στο ίδιο ύψος με το παραπάνω).

6) Αριστερά περί τα 30μ. του δρόμου προς Αρμενοχώρι (100 μ. Β.Α. του φόρου).

7) Δεξιά και κοντά στη Σιδηρ. γραμμή (χτιστό Πολ/λείο με τούβλα με Πολ/λο Βίκερς).

8) Δεξιά περί τα 200μ. από το παραπάνω και 20μ. από το δρόμο προς τα σφαγεία.

9) Δεξιά 30 μέτρα απ' το δρόμο προς τα σφαγεία (και 150 μ. Δ. απ' τα σφαγεία).

10) Κοντά στην αριστερή όχθη του ρέμματος.

11) Στη δεξιά όχθη σ' απόσταση 20μ. απ' το ρέμμα.

12) Ν. απ' το παραπάνω φυλάκιο και κάτω από τον καρρόδρομο (Αν. περί τα 200μ. απ' τον οίκο ανοχής).

13) Ανάμεσα στο παραπάνω και στη Μονάδα Δογούλη και αμέσως Δεξιά και κοντά στο δρόμο.

<u>Ν ό τ ι α</u>

1) Κοντά στην πίστα χορού του εξωχικού Κέντρου “Ακρόπολις” (ανατολικά του χωρίου).

2) Τρία οπλ/λεία ή Πολ/λεία σε σχηματισμό τριγώνου στη στροφή του καινούργιου δρόμου που πάει από Αγ. Γεώργιο προς εξωχικό Αγ. Παντελεήμονος (πάνω απ' το νεκροταφείο).

3) Οπλ/λεία στο τέρμα του δρόμου του εξωχικού Αγ. Παντελεήμονα Α. και κοντά στη... Διμοιρία του 2ου Λόχου 504 Τ.Π.

III. <u>Οχυρώσεις στα εξωτερικά Φυλάκια</u>

Τα οπλ/λεία και Πολ/λεία στα φυλάκια είναι σκαμμένα στη γη και σκεπασμένα με μια ή δύο σειρές ξύλα, χώμα και πέτρες.

-Στα 11 φυλάκια που βρίσκονται Δ. της Φλώρινας, εξωτερικά υπάρχει ένας φράκτης με δύο σύρματα και εξωτερικό συρματόπλεγμα συνεχή με ποδιές, κι ανάμεσα στο φράχτη συρματόπλεγμα ναρκοπέδιο. Στη Β. πλευρά το Συρματόπλαγμα συνεχίζει και περνάει από τα Ν.Α. αντερείσματα του υψ.1017 προς Βλάχικα Λειβάδια-υψ.1033. Απ' εκεί συνεχίζει μέχρι το φόρο που βρίσκεται στο δημόσιο δρόμο Φλώρινα-Κλαδοράχη. Στην Α. πλευρά συνεχίζει μέχρι του Ν.Α. εξωχικού Αγ. Παντελεήμονος.

-Ξέχωρα απ' αυτά τα συρματοπλέγματα και ναρκοθετήσεις στα υψ.1033 και Γκιούπκα υπάρχει ξέχωρη κυκλική οργάνωση με συρματοπλέγματα και νάρκες.

Οι είσοδοι στους δημοσίους δρόμους φράσσονται με εχίνους.

Ακόμα υπάρχουν συρματοπλέγματα διακοπτόμενα στις χαράδρες που κατεβαίνουν προς Γεωργικήν Σχολήν και Ε΄ Δημοτικόν σχολείον, πάνω και κοντά στο δημόσιο δρόμο Φλώρινα-Πισοδέρι.

IV. <u>Διάταξη και οχυρώσεις του εχθρού στο εσωτερικό της πόλης</u>

1. <u>Γεωργική Σχολή</u>

Σ.Δ. 503 Τ.Π. με Λόχο Δ/σης (στο ισόγειο)

Στον α΄ όροφο στεγάζεται ορεινό χειρουργείο Νότια Γεωργικής Σχολής 100μ. μέσα στο φυτώριο πολλά μεταγωγικά ζώα.

Οχύρωση: Έχει τρία οπλ/λεία. Το ένα στη Β. πλευρά της Γεωργικής Σχολής ελέγχει το Δημόσιο δρόμο Φλώρινας-Πισοδέρι. Το δεύτερον στη Ν.Δ. γωνιά, ελέγχει το δρόμο προς Φυτώριον και προς Νεκροταφείο Αγ. Νικολάου το τρίτο στη Ν.Α. γωνία ελέγχει τα πρώτα σπίτια της συνοικίας Κοντοπούλου. Περιμετρικά της Γεωργικής Σχολής και έξω από τα οπλ/λεία υπάρχει συρματόπλεγμα με ποδιές και 3 εισόδους προς Β.Δ. και Ν.

Άλλα οπλ/λεία δυνάμεις κ.λ.π.

Στη Δ. γωνία της εκκλησίας Αγίου Νικολάου απάνω στο δρόμο που πάει προς Άλωνα είναι πολ/λείο που ελέγχει Δ. το δρόμο που πάει προς 'Αλωνα, και Ν. προς το ρέμμα. Αυτού είναι φυλάκιο από 10 χωρ/κες που πριν αδειάσουν τα Άλωνα, ενεργούσαν έρευνα στους κατοίκους του σαν πήγαιναν στη Φλώρινα.

-Στο παληό Τζαμί 15μ. Ν. απ' τον Ηλεκτρικό σταθμό που βρίσκεται στην οδό Κοντοπούλου είναι οπλ/λείο που ελέγχει Δ. και Α, την οδό Κοντοπούλου, Β. το σοκάκι που πάει στο δημόσιο δρόμο και Ν. στο ρέμμα.

-100μ. πάνω απ' το Ε΄ Δημ. Σχολείο και κάτω απ' το δημόσιο δρόμο είναι οπλ/λεία. Το ένα είναι πάνω απ' τη Δ. χαράδρα και ελέγχει τη χαράδρα και το δημόσιο δρόμο. Και το άλλο πάνω απ' τη χαράδρα και ελέγχει αυτή τη χαράδρα και το δημόσιο δρόμο.

-Στο αυλόγυρο του Σχολείου βρήσκεται τμήμα του Μ. Λόχου Μεταφορών (ΜΛΜ). Στ' αμπέλια που βρήσκονται 600μ. Β. του Ε΄Δημοτικού Σχολείου είναι οπλ/λείο που ελέγχει το δημόσιο δρόμο που πάει προς Βίγλα.

2. Ποινικές Φυλακές-Δικαστήριο-Νομαρχία

Διμοιρία στρατού (από ΜΛΜ) κ.τ.λ.

Οχύρωση: Υπάρχουν 4 οπλ/λεία. Το ένα βρήσκεται στη Β.Δ. γωνία του δικαστηρίου (πάνω στο δρόμο Μεγάλου Αλεξάνδρου) και ελέγχει Ν. προς το ρέμμα, Β. προς Κιουταχελίτικο συνοικισμό και Δ. τον κεντρικό δρόμο που πάει προς φυτώριο. Αυτό το οπλ/λείο είναι βασικός και πολύ στερεά χτισμένο. Το δεύτερο βρήσκεται ανάμεσα στο δικαστήριο και Νομαρχία 3μ. Ν, προς το ρέμμα και ελέγχει Ν.Δ. το ρέμμα. Το τρίτο στη Ν.Δ. γωνιά στις φυλακές και ελέγχει το ρέμμα. Το τέταρτο στη Ν.Δ. γωνιά ελέγχει Ν.Δ. το ρέμμα. Στο προαύλιο υπάρχει συρματόπλεγμα με ποδιές για να εμποδίζεται η απόδρασις των καταδίκων.

Άλλα οπλοπολυβολεία δυνάμεις κ.λ.π.

Στο Κιουταχιαλίδικο συνοικισμό μπροστά απ' το εξωχικό καφενείο του Παντελή που είναι πάνω στο δημόσιο δρόμο Φλώρινα Πισοδέρι είναι οπλ/λείο που ελέγχει κατά μήκος το δημόδιο δρόμο.

Στο Δ.΄ Δημοτικό Σχολείο υπάρχει γκαράζ αυτοκινήτου, στον αυλόγυρο αυτοκίνητα και στα υπόγεια μεγάλη αποθήκη πυρ/κών.

Πίσω απ' το Πανδοχείο Καράντζα που βρήσκεται Ν. (αντίκρυ) του Οικοτροφείου υπάρχουν δύο οπλ/λεία. Το ένα είναι στη Ν.Α. γωνιά του Πανδοχείου κοντά στη Γέφυρα του ρέμματος και ελέγχει κατά μήκος το ρέμμα. Το άλλο είναι απέναντι (ανατ. και ελέγχει κι αυτό το ρέμμα.

Πίσω απ' το Στρατολογικό γραφείο κοντά στο Χάνι του Γρούγιου και πάνω απ' το ρέμμα υπάρχει οπλ/λείο που ελέγχει τη Γέφυρα Ν.Α. όπου οδηγεί ο δρόμος από Γυμνάσιο προς Καυκάσικα (Γιούπσκα-Μάλα) Στο χάνι του Γρούγιου βρίσκονται μεταγωγικά ζώα.

200 μέτρα πάνω απ' το συνοικισμό Καυκάσικα (Γιούπσκα-Μάλα) είναι οπλ/λείο που ελέγχει Α.Δ.

3. Τμήμα Ασφαλείας

Χωρ/κες 60

Οχύρωση: Έχει 5 Οπλ/λεία. Το ένα στη Ν.Δ. γωνιά του σπιτιού Νοσσάκα ελέγχει προς Ν. τον δρόμο που πάει προς φούρνο του Σπούντζιου και προς την οδό Μ. Αλεξάνδρου και προς Β. το σοκάκι που πάει προς προσφυγικό συνοικισμό. Το δεύτερο στην Ν.Α. του προαυλίου της Ασφάλειας ελέγχει το δρόμο προς αγορά.

Το Τρίτο στη Β.Α. του κτιρίου του Τμήματος Ασφάλειας ελέγχει προς Πατέρα Χάνι (σ' αυτό το Χάνι και κοντά στο πεταλάδικο που είναι δίπλα του υπάρχουν πολλά μεταγωγικά ζώα). Το τέταρτο 100μ. πίσω από την Ασφάλεια κοντά στη βρύση (Πεάτασμα) Δ. του δρόμου ελέγχει το σοκάκι προς το φούρνο του Πλατύ. Το Πέμπτο 200μ. του παραπάνω οπλ/λείου ελέγχει το δρόμο προς την αγορά και προς τη συνοικία Τσεκούρι. Στο προαύλιο υπάρχει συρματόπλεγμα με ποδιές για να εμποδίζεται η απόδραση στους κρατουμένους.

4. Φυλακές (Πανδοχείου) Τόλη-Δ/ση Ασφαλείας.

Χωροφύλακες 40.

Οχύρωση: Οπλ/λεία δύο στις φυλακές (Πανδοχείο) Τόλη. Το ένα στη Β.Α. γωνία του χτιρίου και το άλλο στη Β.Δ. ελέγχουν τους δρόμους προς αγορά. Δίπλα και Δ. από τις φυλακές Τόλη παραμβάλλεται ένα σπίτι και ύστερα σε συνέχεια είναι το χτίριο που στεγάζεται η Δ/ση και τα Γραφεία της Ασφάλειας. Στη Β. και Δ. πλευρά αυτού του χτιρίου υπάρχουν πολεμίστρες.

Άλλα οπλ/λεία δυνάμεις κ.λ.π.

-Στο χώρο 300μ. μ.Δ. από την Οικοκυρική Σχολή και κάτω απ' το Δημ. δρόμο είναι καταυλισμένος ο 701 Λ. Μηχ/κού.

-Στο Κουρείο που βρίσκεται στη γωνία απέναντι απ' το Ξενοδοχείο "Διεθνές" και Οικοτροφείο στην οδό Πρεσπών που πηγαίνει προς την αγορά, υπάρχει οπλ/λείο που ελέγχει και προς το περίπτερο και το δρόμο που πάει προς τον πρώτο Αστικό Συνοικισμό.

- Στο Ξενοδοχείο “Διεθνές” είναι η Δ/ση Χωρ/κής με 30 χωρ/κες.

-Στο α΄ πάτωμα του χτιρίου Τουμπίδη που βρίσκεται απέναντι απ' το εργατικό Κέντρο (πάνω στην οδό Μ. Αλεξάνδρου) είναι η Υποδ/ση Χωρ/κής με 20 Χωρ/κες. Στο εισόγειο είναι αποθήκη τροφίμων.

-Στην οδό Μ. Αλεξάνδρου είναι δύο οπλ/λεία. Το ένα στη Ν. γωνία του μαγαζιού του Νιδέλκου που βρίσκεται απέναντι απ' το καφεκοπτείο Νιτόσκα, ελέγχει κατά μήκος της οδού Μεγ. Αλεξάνδρου και το δρόμο που πάει προς το Τμήμα Ασφαλείας. Το άλλο οπλ/λείο 15μ. πιο πάνω και Δ. μπροστά απ' την ταβέρνα του Τσούκα, ελέγχει το δρόμο που πάει προς Γυμνάσιο και ρέμμα.

-Μπροστά απ' το Γυμνάσιο κοντά στο σπίτι του Κοΐδη και σε 10μ. από το ποτάμι υπάρχει οπλ/λείο που ελέγχει Β-Δ την παληά αγορά και Ν.Α. το ρέμμα.

Στο προαύλιο του Γυμνασίου βρίσκονται αυτοκίνητα του Μ.Λ. Μεταφορών.

Στην Α. γωνία του κτιρίου Αριστοτέλη (Ωδείο ή Τομέας) πάνω στο σοκάκι που πηγαίνει προς Τογιάζι (διαμάντι) υπάρχει οπλ/λείο που ελέγχει Β.Α. και Ν. το ρέμμα.

5. Ξενοδοχείο "Βαλκάνια" - Ξενοδ. "Εθνικόν"

Σ.Δ. Μεραρχίας Ξενοδοχείο "Βαλκάνια". Το Επιτελείο της Μεραρχίας στο Ξενοδοχείο "Εθνικό".

Ανάμεσα στο Ξενοδοχείο Βαλκάνια και Εθνικό υπάρχει μονάχα ένα κτίριο που ήταν καφενείο και που του έχτισαν τις πόρτες και τα παράθυρα και του έφιασαν οπλ/λεία και

Πολεμίστρες. Πιθανό το Ξενοδοχείο Βαλκάνια με το Ξενοδοχείο Εθνικό να επικοινωνούν εσωτερικά.

Άλλα οπλ/λεία δυνάμεις κ.λ.π.

Στα Δημ. Σχολεία μένουν 30 ΜΑΥ απ' το Ράκοβο (Κρατερό) με τις οικογένειές τους. Στον αυλόγυρο των σχολείων σταθμεύουν αυτοκίνητα. Στο καφενείο Αίγλη είναι αποθήκη τροφίμων.

Β. πίσω απ' τα ΤΤΤ σταθμεύουν αυτοκίνητα.

Στο γήπεδο βρίσκεται Διμοιρία του ΜΛΜ

6. Δημοτικό Νοσοκομείο

Διμοιρία Στρατού για φρουρά και ανεξακρίβωτος αριθμός τραυματιών.

Οχύρωση. Τρία (3) Οπλ/λεία βρίσκονται 150μ. Β. του χτιρίου. Το Δ. οπλ/λείο ελέγχει τα αντερείσματα Β. του συνοικισμού του Νοσοκομείου, το συνοικισμό Μοναστηριωτών και ζωοπάζαρο.

7. Στρατώνες

Σ.Δ. ΤΕΑ
Σ.Δ. ΛΟΚ (Λοχαγού Κόρκα)
Λόχος Στρατηγείου
Σταθμός θωρακισμένων αυτοκινήτων.
Αποθήκες πυρ/κών τροφίμων ιματισμού.
Σταθμός αυτοκινήτων και μεταγωγικών ζώων.

Οχύρωση: Συνολικά υπάρχουν 9 οπλ/λεία. Τα δύο βρίσκονται στους σταύλους. Απ' αυτά το 1 στη Β.Δ. γωνία και ελέγχει τον ανοιχτό χώρο προς το γήπεδο. Το άλλο Ν.Δ. γωνία του Βόρειου χτιρίου και ελέγχει τους κήπους. Το άλλο στη Ν.Α. γωνία του χτιρίου. Πέμπτο οπλ/λείο στο χτίριο Παληό Φρουραρχείο στη Ν.Α. γωνία, ελέγχει προς Σιδηρ. Σταθμό. Το έκτο είναι μπροστά απ' τη βρύση στους Στρατώνες (που βρίσκεται πάνω στο δρόμο Στρατώνες-Κλαδοράχη) και ελέγχει κατά μήκος του δρόμου. Έβδομο στη Β.Α. γωνία του μαγειρίου. Το όγδοο στη Β.Δ. γωνία του μαγειρίου και το έννατο Β. (πίσω) απ' τις αποθήκες.
Γύρω γύρω στους Στρατώνες χαρακώματα και συρματοπλέγματα.

Άλλες δυνάμεις

Β. του γηπέδου στο δρόμο που πάει στους Στρατώνες υπάρχει Στρατιωτικό νοσοκομείο.

8. Δημοτικό Σχολείο

Στον αυλόγυρο υπάρχουν θωρακισμένα αυτοκίνητα και διάφορα άλλα αυτοκίνητα.

Οχύρωση: Στους τοίχους έχουν ανοίξει πολεμίστρες.

9. Ηλεκτρική Εταιρεία

Δύναμη περί τους 15 άντρες του Τ.Ε.Α. φρουροί μόνο τη νύκτα.

Οχύρωση: Οπλ/λεία 3. Το 1 βρίσκεται 150μ. Δ. της Ηλεκτρικής Εταιρείας και ελέγχει προς κάμπον. Τα άλλα δύο προς τις Ν.Α. και Β.Α. γωνίες και ελέγχουν προς κάμπον.

10. Φυλακές Ρετζή

Χωρ/κες 15-20.

Ο χ ύ ρ ω σ η: 4 Οπλ/λεία. Το ένα στη Ν.Α. γωνία του χτιρίου ελέγχει τους κήπους και ρέμμα. Το 2ο στη Β.Α. ελέγχει το δρόμο προς Παύλο Μελά. 3ον στη Ν.Δ. γωνία ελέγχει το δρόμο προς Σαραντάπορο. 4ο στη Β. πλευρά μέσα στο προαύλιο ελέγχει το χώρο προς τη συνοικία Τσουκαλάδικα.

Σ' αυτές τις φυλακές βρίσκεται ανεξακρίβωτος αριθμός κρατουμένων Σ.

Στο προαύλιο υπάρχει συρματόπλεγμα με ποδιές για να εμποδίζεται η απόδραση στους φυλακισμένους.

Άλλα Οπλ/λεία-δυνάμεις κ.λ.π.

Αντίκρυ Δ. από το Γυμνάσιο θηλέων (χτίριο Ζήση) στα σπίτια Τσουκαλάδικα πάνω στο δρόμο που πάει για γήπεδο και άνω Τσιφλίκι υπάρχει οπλ/λείο που ελέγχει Α. το δρόμο προς Σιδηρ. σταθμό και Β. το προς γήπεδο.

Στον οίκο ανοχής είναι δύο οπλ/λεία. Το ένα στη Β.Α. ελέγχει το δρόμο προς Ρετζή και Ρέμμα.

Το δρόμο προς Πέρασμα αντίκρυ στο φόρο κοντά στο σιδεράδικο οπλ/λείο που ελέγχει Α. τους κήπους και το δρόμο Δ. προς τα Δημόσιοα σχολεία.

11. Β.Α. Βλάχικου συνοικισμού (Ν.598698)

Πυρ/χία Μ.Π. (3 πυρ/λα) της 151 ΜΜΠ.

12. 500 μ.Β.Α. Γεωργικής Σχολής (Ν.593692)

Πυρ/χία Π.Π. (3 Πυρ/λα) του 104 ΣΠΠ.

Σημείωση. Στα οπλ/λεία που δεν αναφέρουμε δυνάμεις τα βράδυα πηγαίνουν φρουρά ΜΑΥ και στρατιώτες διαφόρων σχηματισμών (μεταγωγικοί, σωφέρ, κ.λ.π.) και τη μέρα αποσύρονται.

V. Β α σ ι κ ο ί σ τ ό χ ο ι

Βασικώτεροι στόχοι από τους παραπάνω 12 στόχους οι πιο βασικοί είναι:

-Οι Στρατώνες.

-Η Γεωργική Σχολή.

-Ξενοδοχείο Βαλκάνια και Εθνικό.

-Ασφάλεια και φυλακές (Πανδοχείο Τόλη)

VI. Μ έ τ ρ α Α σ φ α λ ε ί α ς

α) Τα βράδυα συνήθως Χωρ/κες και ΜΑΥ στίνουν ενέδρες στην παρυφή των ακραίων συνοικιών και συνοικισμών και πολλές φορές κρύβονται στ' ακραία σπίτια. Αυτό συνήθως γίνεται στις συνοικίες Τρισάνκα Μάλα (Ν.Δ. της πόλης) Κοντοπούλου (Β.Δ. της πόλης) και στους συνοικισμούς που βρίσκονται στη Β. πλευρά της πόλης.

β) Η Π. Πυρ/χία που βρίσκεται 500 μ. Β. Γεωργικής Σχολής βγάζει περιοδεία ενέδρες υψ. 1033.

γ) Στην πόλι τη νύχτα βγάζουν περιπολίες το 503 Τ.Π. οι σχηματισμοί της 3ης Ταξιαρχίας. Χωρ/κή και ΕΣΑ χρησιμοποιούν παρασύνθημα από τους Στρατιώτες.

δ) Σκοποί υπάρχουν στους δρόμους που βγαίνουν απ' τη Φλώρινα στα χτίρια που στρατωνίζονται Τμήματα και εκεί που στεγάζονται στρατιωτικές υπηρεσίες.

VII. <u>Ευπαθή Σημεία στη διάταξη του Εχθρού</u>

Από τα μέχρι σήμερα στοιχεία.

α) Ανάμεσα ύψωμα 1017-1033.

β) Ανάμεσα ύψωμα 1017-Δημόσιο δρόμο (Πισοδέρι-Φλώρινα) με κατεύθυνση προς Λειβάδια Βλάχου και σε συνέχεια προς 5ο Δημοτικό Σχολείο.

VIII. <u>Στοιχεία για αναζήτηση και εξακρίβωση</u>

Α) Γενικά όλη η διάταξη-οχύρωση κ.λ.π. στο στόχο πόλη Φλώρινας θα πρέπει ν' αποτελέση αντικείμενο αναζήτησης για να εξακριβωθούν επαληθευθούν συμπληρωθούν και ολοκληρωθούν οι πληροφορίες για τους επί μέρους στόχους της πόλης.

Β) Να ενημερωνώμαστε για κάθε αυξομείωση στις δυνάμεις στη πόλη.

Γ) Να μάθουμε αν έχει και άλλα Πυρ/λα και ποια η διάταξή τους.

Δ) Αν υπάρχουν υπόνομοι και που.

Ε) Αν υπάρχουν και άλλες αντιστάσεις μεταξύ εξωτερικής διάταξης της πόλης και ακραίων συνοικισμών στη Ν. και Β. πλευρά.

ΣΤ) Διάφορες άλλες αντιστάσεις μέσα στην Πόλη.

Ζ) Ποιες οι συνήθειες σε κάθε χώρο ξέχωρα.

Θ) Ποια η δύναμη διάταξη, οχύρωση κ.λ.π. στο ύψωμα 1033 και 1017.

Ι) Ποια η δύναμη διάταξη, οχύρωση κ.λ.π. στο ύψωμα ΓΚΙΟΥΠΚΑ και 1115.

ΙΑ) Ποια η δύναμη και διάταξη Λόχου ΕΣΑ - ΜΑΥ και λοιπών Σχηματισμών της ΙΙας Μεραρχίας και 3ης Ταξιαρχίας.

ΙΒ) Ποια δύναμη φρουρεί το αεροδρόμιο διάταξη-οχυρώσεις κ.λ.π.

<u>Παραλ.</u> 107-18 Ταξ.-Πυρ/κό

<u>Κοιν:</u> Χ-ΙΧ Μερ.Δ/ση-Γεν.Αρχ.

Σ.Δ. ΧΙ ΜΕΡ/ΧΙΑΣ 31.1.49

Το ΙΙο Γραφείο

19

ΔΣΕ
ΓΕΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟ
ΕΠΙΤ. ΓΡΑΦΕΙΟ IIο

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
Για την περιοχή Φλώρινας-Αμυνταίου

I. Εχθρικές δυνάμεις-Διάταξη:

Ολόκληρος ο χώρος είναι ζώνη ευθύνης της II Μ. Μεραρχίας.

Η II Μεραρχία διαθέτει τις 3 Ταξιαρχίες της (3-21-22), τους σχηματισμούς της, το 48 Τ.Ε. και τις τοπικές δυνάμεις Χωρ/κής ΜΑΥ και ΤΕΑ.

Η II Μεραρχία ανεφοδιάζεται από την Κοζάνη με αυτοκίνητα Μ.Λ. Μεταφορών που διαθέτει 4 ΜΛΜ.

Ο ανεφοδιασμός γίνεται με καθημερινή Φάλαγγα 40 περίπου αυτοκινήτων.

Το γραφείο εφοδιασμού-Μεταφορών της Μεραρχίας εδρεύει στην Κοζάνη.

Από τους σχηματισμούς της Μεραρχίας σημειώνουμε τους παρακάτω:

570 Λ. Πολ/λων, 455 Τ.Δ/σεων, 701 Λ. Μηχανικού, 953 ΛΕΣΑ, 211 Χ. Εκστρατείας, 26 τμήμα υγείας επιχειρήσεων.

Η Μεραρχία είναι ενισχυμένη με Ουλαμό Θωρακισμένων του II Συν/τος αναγνωρίσεως και με την παρακάτω δύναμη Πυρ/κού:

Πυρ/χία Μ. Πυρ/λων, Μοίρα Π.Π. και δύο Πυρ/χίας ορειβατικού Πυρ/κού.

Η διάταξη στον Τομέα της Φλώρινας και τα γύρω υψώματα σ' όλο το τελευταίο διάστημα δεν παρουσιάζει σοβαρές μεταβολές. Οι στατικές της δυνάμεις συμπληρώνουν τα 7 Τάγματά της και το Τ.Ε. Τα άλλα δύο της Τάγματα χρησιμοποιούνται για ενέργειες ή ενίσχυση της διάταξης στον κάμπο της Φλώρινας-Αμυνταίου και αποτελούν την εφεδρεία της.

Η στατική της διάταξη είναι περίπου η παρακάτω:

1. Τάγμα στην περιοχή της Βεύης-Μελίτσης-Κέλης-υψ. 1009-Κλειδί.
2. Τάγμα υψ. 1013 - υψ. 1207 Κλεστίνας - Κλαδοράχη - υψ. 1033 -Αρμενοχώρι - Αγ.Παρασκευή - Νέα Καλλινίκη.
3. Τάγμα στα Δ.υψώματα Φλώρινας (Μικρή Βίγλα-Μπέλλα Βόδα-Γκαριτσέτο-Σολίτιτο-υψ.1017-Δ.Φυλάκια Φλωρίνης).
4. Τάγμα Δερβέν-Ανώνυμο-υψ.1696-υψ.1414-Τσερκολοβο (1218).
5. Τάγμα Κουκουλθούρια-υψ.1575-Λιοτάτο.
6. Τάγμα Τσερνουβάλ-Σλίβο-Τσούκα-Όστρεβο.
7. Τάγμα Τροπαιούχος-Άνω Υδρούσα-υψ. Άνω Υδρούσας.
8. Τάγμα-Αμύνταιο-Νυμφαίο-Άρνισσα.

Τα άλλα της δύο Τάγματα και ο Λόχος ανιχνευτών (Κόρκα) της 3ης Ορεινής έχει να καλύψη τα Β. και Δ. φυλάκεια της Φλώρινας, τα Ν. Φυλάκεια και το ύψωμα Γκιούπκα-υψ.1115-υψ.1215, τις εσωτερικές φρουρές της πόλης, την ασφάλεια των Φαλάγγων και να εξοικονομηθεί εφεδρεία για ενέργειες στον κάμπο και για την ενίσχυση διαφόρων Τομέων σε περιπτώσεις προσβολής.

Από τη διάταξη που δώσαμε μόνον η διλοχία που βρίσκεται στην Υδρούσα είναι καινούρια θέση που καταλάβε και την οχυρώνει. Στην υπόλοιπη οι δυνάμεις παραμένουν σχεδόν σταθερές.

II. <u>Διάταξη IIης Μ.Φ. Μεραρχίας</u>

Για τη διάταξη της IIης Μεραρχίας έχουμε τις παρακάτω πληροφορίες:

II Μεραρχία: Σ.Δ. Φλώρινα.

3η Ταξιαρχία: Σ.Δ. Φλώρινα.

502 Τ.Π. Σ.Δ. 1053

Λόχος υψ. 1207 με διμοιρία στο χωρίο Κλαδοράχη.

Λόχος Αρμενοχώρι με Διμοιρία στη Γέφυρα Τριποτάμου.

Λόχος με Διμ υψ.1053-Διμ. Αγ. Παρασκευή-Διμοιρ. Νίκη-Καλλινίκη.

Άλλος Λόχος υπάρχουν πληροφορίες ότι βρίσκεται γύρω από το Νοσοκομείο.

503 Τ.Π. Σ.Δ. Γεωργική Σχολή Φλώρινα.

Λόχος Μικρή Βίγλα.

Λόχος υψ. 1526 (Μπέλλα Βόδα) με Διμοιρία υψ. 1493 (Γκαριτσέτο) και Διμοιρία 200 μ. Ν.Δ. υψ. 1526.

Λόχος 600 μ.Λ.υψ.1398 (Ν.569711) με Διμοιρία 1641 (Σολίσιτο) και Διμοιρ. 700ì. Â.Á. õø.1017 (Í.574706).

Λόχος στα φυλάκια Δ.Φλώρινας.

501 Τ.Π. 2ος Λόχος στον Τροπαιούχο.

Λόχος υψ. 1033.

Λόχος υψ. Γιούπκα-1115-1215.

Το 501 Τάγμα Πεζ. παλαιότερα είχε διάταξη στο χώρο Βεύης με Λόχο στα Ανατολικά Φυλάκεια Φλώρινας.

Λόχος Κόρκα Σ.Δ. Βορείως του πρώτου συνοικισμού πάνω απ' το δημόσιο δρόμο στ' Αμπέλια (Ν.588696) με Διμοιρία (Ν.575698).

21 Ταξιαρχία: Σ.Δ. 600 μ. Α. εκκλησίας Παναγία Καλογερίτσας (Ν.561659) στην θέση Κρέπαλα.

505 Τ.Π. Σ.Δ. υψ. 1414.

Λόχος υψ.1414 με Διμοιρία συν Διμοιρία ομάδα υψ. 1218 (Τσερκόβολο) 2 ομάδες στο Τσουγκάρι ανάμεσα υψ.1218-1414.

Λόχος υψ.1696 με Διμοιρία συν ομάδα 50 μ. Βόρεια.

Λόχος στο υψ. Ανώνυμο με ομάδα στην εκκλησία Καλογερίτσα.

Λόχος στον υψ.1675 (Δερβέν) με δύο ομάδες στον αυχένα 300 μ. Ν.Δ. υψ.1414.

506 Τ.Π. Σ.Δ. πιθανόν υψ.1624 Λιουτάτο.

Διλοχία Κουκουλθούρια.

Λόχος 1626 Λιοτάτο.

2 Διμοιρίες υψ. 1575(Στόγο).

504 Τ.Π. Σ.Δ. Τσέρνοβαλ-Σλίβατ Λόχος Τσέρνοβας-Σλίβα.

Λόχος 1119 με Διμοιρία πιθανόν υψ.1181 (Λοποσίτς).

Λόχος υψ.1451 με Διμοιρία Όστρεβο.

Λόχος υψ.1105 με Διμοιρία υψ.922 (Τσούκα).

22 Ταξιαρχία: Σ.Δ.Σκοπιά. Ο Λόχος Στρατηγείου μένει στη Σκοπιά.

509 Τ.Π. Σ.Δ. Αμύνταιο.

Λόχος Νυμφαίο. Λόχος πιθανόν υψ. 1009 με Διμοιρία στο Κλειδί. Υπάρχει πληροφορία ότι κινήθηκε προς Κοζάνη.

507 Τ.Π. Σ.Δ. Βεύη με Διλοχία.

Λόχος Κέλλη.

Λόχος Μελίτη

508 Τ.Π. Διλοχία στην Άνω Υδρούσα και γύρω υψώματα (υψ.1190 Καλέτο).

Δύο Διμοιρίες υψ.1001 Διμοιρία υψ. 885 Διμοιρία, άνω Υδρούσα δύο Διμοιρίες.

48 Τ.Ε. Αμύνταιο με Διμοιρία Ξυνό νερό και Διμοιρία Πύργους (Κατράνιτσα) προηγούμενα είχε Λόχο στο Νυμφαίο και Λόχο στην Άρνισσα. Δεν έχουμε πληροφορίες για τις δυνάμεις που αντικατέστησαν τις δυνάμεις της Άρνισσας.

III. <u>Οχυρωμένα υψώματα γύρω από την πόλη της Φλώρινας.</u>

Μικρή Βίγλα: Διαθέτει Λόχο του 503 Τ.Π., ομάδα Πολ/λων, όλμων των 3 ιντζών , συρματοπλέγματα δύο τρεις σειρές με ποδιές.

Ναρκοπέδια Ν.Α. στον αυχένα.

Οπλ/λεία 15. Πολ/λεία 2. Χαράκωμα κυκλικό.

Σ.Δ. στην Α. πλευρά της τοποθεσίας.

Μπέλλα Βόδα. Σ.Δ. Λόχου με μία Διμοιρία.

Πολ/λο Μπρέντα.

Γκαριτσέτο: Δύναμη Διμοιρίας.

200 μ. Ν.Δ.Μπέλλα Βόδα: Διμοιρία.

υψ. 1641 (Σολίτσιτο):Διμοιρία.

600 μ. Ν.Δ. υψ.1398: Διμοιρία.

700 μ. Β.Α. υψ.1017: Διμοιρία.

υψ. 1033: Σ.Δ. Λόχου με Διμοιρία ενισχυμένη με ΜΑΥ.

Γιούπκα: Σ.Δ. Λόχου με Διμοιρία.

υψ.1115: Διμοιρία.

υψ.1218 (Τσερλόκοβο): Διμοιρία συν ομάδα.

υψ 1414: Σ.Δ. Τάγματος με Διμοιρία.

υψ.1215: Διμοιρία

υψ.1675 Δερβέν: Λόχος μείον δύο ομάδες-12 Πολ/λεία. Κυκλικό χαράκωμα. Στη Β.Δ. και Β.πλευρά 2 σειρές συρματόπλεγμα. Η εξωτερική είναι με ποδιές. Η μία σειρά από την άλλη απέχει 40μ.

Ανώνυμο: Λόχος μείον ομάδα. 10 οπλ/λεία κυκλικά. 400 μ. Β. του Ανωνύμου ναρκοπέδιο όπου υπάρχει και λίγο συρματόπλεγμα.

Υψ.1696: Λόχος με Διμοιρία και 1 ομάδα στο τσουγκάρι που βρίσκεται 50 μ. Β.Δ. του 1696. Στο υψ.1696 υπάρχουν περιμετρικά 6 πολ/λεία και στο τσουγκάρι 50 μ. Β.Δ. του 1696 άλλα 5. Και οι

δύο αντιστάσεις έχουν ενιαία οργάνωση. Στη Β.Δ. και Δ. πλευρά π0εριβάλλονται από πέτρινη μάνδρα ύψους 0.50 μ. αντί χαρακώματος. Υπάρχει ένα Πολ/λο Μπρέντα.

υψ. 1575: Δύο Διμοιρίες. ΄Εχει συρματόπλεγμα. Οργανωμένη θέση για Διλοχία. ΄Ηταν Σ.Δ Τάγματος.

υψ. 1694 (Κουκουλθούρια): Διλοχία οργανωμένη σε 3 αντιστάσεις.

υψ.1626(Λιοτάτο): Λόχος.

υψ.1451: Δύο Διμοιρίες. ΄Εχει δύο συρματοπλέγματα κυκλικά. Το εσωτερικό είναι φράχτης με δύο σύρματα και το εξωτερικό με ποδιές. Ανάμεσα στα συρμ/τα νάρκες.

υψ.1129

υψ.1105

υψ.992 (Τσούκα)

υψ.979 (Τσέρλοβαλ Σλίβα)

υψ.1413

Σκοπιά

υψ.1181.

Σ.Δ. Γενικού Αρχηγείου 5.2.49
Το ΙΙο Γραφείο
(Υπογραφή)

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟ
ΕΠΙΤΕΛ. ΓΡΑΦΕΙΟ IIο

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Διάταξη Εχθρικού Πυρ/κού

I. Στην περιοχή Φλώρινας-Αμυνταίου

142 Μ.Ο. Πυρ/κού: Σ.Δ. Φλώρινα.

Πυρ/χία Ο.Π. (2 πυρ/λα) υψ. Καλογερίτσας, 700 μ. περίπου Β.Α. εκκλησίας Παναγιάς Ν.561670.

-Ουλαμός Ο.Π. (1 πυρ/λο) 400 μ.Α. υψ. 1115 (Ν.584675).

104 Σ.Π.Π.: Σ.Δ. Φλώρινα.

-Ουλαμός 2 Πυρ/λα 600μ. Ν.Α. υψ. 1215 (Ν.574674)

-Ουλαμός 2 Πυρ/λα στη Βεύη.

II. Μέσα στην πόλη Φλώρινα

-Πυρ/χία Π.Π. (3 Πυρ/λα) του 104 ΣΠΠ 80 μ. Δ.Σιδηρ. Σταθμού (Ν.607691).

-Πυρ/χία Μ.Π. (2 Πυρ/λα) της 151 ΜΜΠ Δ. από το Βλάχικο συνοικισμό, πάνω απ' τη χαράδρα και μέσα στ' αμπέλια (Ν.596697).

Σ.Δ. Γεν. Αρχηγείου 6.2.49
Το IIο Γραφείο.

20

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ
ΑΡΙΘ. Ε.Π.Ε.380

Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Σ
Π Ρ Ο Σ Ω Π Ι Κ Η

Δ Ι Α Τ Α Γ Η

1. Πληροφορίες. Δίνουμε στο συνημμένο δελτίο πληροφοριών, στο συνημμένο Πίνακα εσωτερικής στην Πόλη οχύρωσης και στο συνημμένο σχεδιάγραμμα της Πόλης ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

2. Σκοπός της επιχείρησης. Κατάληψις της πόλης ΦΛΩΡΙΝΑΣ, για στρατολογία και επιμελητειακή εκμετάλλευση. Συντριβή των δυνάμεων της ΙΙ Μοναρχοφασιστικής Μεραρχίας.

3. Ιδέα ενεργείας. Γρήγορη κατάληψη και γερό κτύπημα των εξωτερικών βασικών στηριγμάτων Σολίσιτο (υψ.1641) και ανατολικά αντερείσματα ως υψ.1033 Β.και Β.Α.του δημοσίου δρόμου. Αποφασιστική διείσδυση, γρήγορη κατάληψη και αμυντική εγκατάσταση, στο ύψωμα ανώνυμο, 1215, Γκιούπα, με σκοπό απομόνωση της 21 Μοναρχοφασιστικής Ταξιαρχίας, απαγόρευση κίνησης κάθε άλλης εχθρικής δύναμης προς από Ν και Ν.Α.προς ΦΛΩΡΙΝΑ. Ταυτόχρονα αποφασιστική διείσδυση, για γρήγορη κατάληψη της πόλης. Αγκίστρωση φθορά των εχθρικών δυνάμεων από Αμύνταιο προς ΦΛΩΡΙΝΑ.

4. Δυνάμεις και μέσα μας.

α) Δυνάμεις: Η Χ Μεραρχία, με τις 14 και 103 Ταξιαρχίες της, με διλοχία σαμποτέρ, λόχο κυνηγών αρμάτων, αντιαεροπορικό ουλαμό, αντιαρματική πυροβολαρχία. Η ΧΙ Μεραρχία με τις 18 και 107 Ταξιαρχίες της, με διλοχία σαμποτέρ, λόχο κυνηγών αρμάτων, αντιαεροπορικό ουλαμό, αντιαεροπορική πυροβολαρχία, ένα τάγμα του Αρχ.ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ -δυο ίλες ιππικού-Σχολή Αξκών Γεν. Αρχηγείου -δυο τάγματα της 108 Ταξιαρχίας της ΙΧ Μεραρχίας- τρισήμιση ορειβατικές Πυροβολαρχίες. ΄Ενα τραυματιοφορέων. ΄Ενα τάγμα μεταφορών. ΄Ενα όρχο αυτοκινήτων.

β) Μέσα: Ο ατομικός οπλισμός. Κάθε τάγμα είτε διλοχία πεζικού 4 ομαδικούς όλμους και 4 πολυβόλα, 15 πυρ/λα, 4 αντιαρματικά πυρ/λα των 37 χιλ.και 4 των 20 χιλ. 3 αντιαεροπορικά πυρ/λα των 37 χιλ.και 3 των 20 χιλ. Το απαραίτητο εκρηκτικό υλικό, 2 ασυρμάτους Νο 22 είτε Νο 19, 10 αμερικανικούς φορητούς ασυρμάτους, 6 τηλ/κούς πίνακες, 50 τηλέφωνα, 50.000 μέτρα καλωδίου, 2 ορεινά χειρουργεία.

5. Κατανομή δυνάμεων.

Αποστολές:

α) Η 107 Ταξιαρχία με 3 διλοχίες πεζικού, με αντιαεροπορικό ουλαμό, με μια πυρ/χία ορειβατικού πυρ/κού (4 κανόνια) από χώρο κάλυψης Μπούφι-Τρύπια Πέτρα-Τσέρβενικ-Σολίσιτο και Τρύπια Πέτρα-Μπασδροβίτσα-1033, θα ενεργήση με δυο διλοχίες πεζικού αποφασιστικά και με ταχύτητα δια την κατάληψη Σολίσιτο (1641) μέχρι υψ.1033 Β και ΒΑ του δημόσιου δρόμου και θα εξασφαλίση την κατοχή αυτών των στρατηγικών σημείων. Με μικρή δύναμη θα απομονώση τις εχρικές δυνάμεις στη Μικρή Μπέλλα-Βόδα και μικρή Βίγλα καθώς και την κατεύθυνση του Κέτκο και *αλές. Μετά την κατάληψη Σολίσιτο (1641) ως υψ.1033 και ως δημόσιο δρόμο θα κρατήση αυτή τη γραμμή με ελαφρές δυνάμεις και η υπόλοιπη δύναμή της εφεδρεία της διοίκησης της όλης επιχείρησης.

β) Η 18 Ταξιαρχία με δυο διλοχίες πεζικού, με διλοχία σαμποτέρ, με λόχο κυνηγών αρμάτων, με αντιαεροπορικό ουλαμό, με ένα ορειβατικό πυρ/λο, από χώρο κάλυψης: Μπούφι και με δρομολόγιο: Μπούφι-Καρόδρομος προς ΒΑ Μονή Αγίου Μάρκου-ανατολ.από υψ.1033-600 μέτρα δυτικά Στρατώνων θα διεισδύση με ταχύτητα μέσα στη Φλώρινα από βόρεια κατεύθυνση. Θα απομονώση τους Στρατώνες για να τους καταλάβη και ταυτόχρονα θα επιτεθή για να καταλάβη την έδρα της ΙΙ Μοναρχοφασιστικής Μεραρχίας και της 3 Μοναρχοφασιστικής Ταξιαρχίας.

Με ειδικά τμήματα από την πρώτη στιγμή θα ενεργήση κατά των θέσεων του εχθρικού πυρ/κού, για να το καταλάβη και μόνον σε έσχατη ανάγκη να το καταστρέψη.

Όρια ενεργείας της 18 Ταξιαρχίας, όλο το κομμάτι της πόλης που είναι πέρα από το ύψος της οδού Αθηνών-Ασφαλείας-Αστικού συνοικισμού. Σ' αυτά τα όρια θα ενωθούν με την 14 Ταξιαρχίαν.

γ) Η 14 Ταξιαρχία με 3 διλοχίες πεζικού, με διλοχίες σαμποτέρ με λόχο κυνηγών αρμάτων, με αντιαρματικό ουλαμό, 1 ορειβατικό πυρ/λο, από χώρο κάλυψης: Αυχένας Πισοδερίου και από δρομολόγιο: Άλωνα-Ανατολικά κατά μήκος δημοσίου δρόμου θα διεισδύση με ταχύτητα μέση στη Φλώρινα από ΒΑ κατεύθυνση. Με δυο διλοχίες θα εξοντώση τον εχθρικό λόχο που είναι Β του πρώτου συνοικισμού με ταυτόχρονον διείσδυσιν προς Νομαρχία-Φυλακές-Διοίκηση Χωρ/κής-Ασφάλεια. Με άλλη διλοχία θα καταλάβη τη Γεωργική Σχολή και το Φυτώριο, όπου βρίσκονται και 300 μεταγωγικά του εχθρού.

Μετά την κατάληψη Γεωργικής Σχολής και Φυτωρίου θα εγκαταστήση αμυντική μικρή δύναμη και η υπόλοιπη δύναμη της διλοχίας στη διάθεση της Ταξιαρχίας. Όρια ενεργείας της 14 Ταξιαρχίας όλο το καμμάτι της πόλης που είναι δώθε (δυτικά) από το ύψος της οδού Αθηνών-Αστικού συνοικισμού. Σ' αυτά τα όρια θα ενωθούν με τη 18 Ταξιαρχία.

δ) Η 103 Ταξιαρχία με 3 διλοχίες της πεζικού, με τάγμα πεζικού της 108 Ταξιαρχίας με ουλαμό αντιαεροπορικό από χώρο κάλυψης: Αυχένας Πισοδερίου και με δρομολόγιο: Άλωνα προς ανατολή παράλληλα προς το δημόσιο δρόμο μέχρι του ύψους Ράμνας-Σόμας από το σημείο αυτό Νότια προς Καλογερίτσα κατά μήκος του αντερείσματος.

Θα κάνη με ταχύτητα τολμηρή διείσδυση και θα καταλάβη με αποφασιστική επίθεση στο ανώνυμο και υψ.1215.

Σύγχρονα άλλη δύναμή της να συνεχίση με ταχύτητα την κίνηση από το αντέρεισμα της Καλογερίτσας και να καταλάβη με αποφασιστική επίθεση το υψ.Γκιούκα. Θα εγκατασταθή αμυντικά σ' αυτές τις θέσεις και θα τσακίση κάθε προσπάθεια της 21 Μοναρχοφασιστικής Ταξιαρχίας που θα προσπαθήση να ενισχύση την εχθρική φρουρά της πόλης απ' αυτήν την κατεύθυνση.

Επίσης θα απαγορεύση κάθε προσπάθεια ενίσχυσης της εχθρικής φρουράς της πόλης από ΝΑ πλευρά.

ε) Ένα τάγμα του Καϊμάκτσαλάν με 1 αντιαρματικό των 37 χιλ.θα καταλάβη το υψ.1009.

Θα εγκατασταθή αμυντικά απαγορεύοντας κάθε κίνηση εχθρού από Αμύνταιο προς Φλώρινα.

στ) Το ιππικό θα απαγορεύση κάθε κίνηση από Μελίτη-Βεύη προς Φλώρινα.

ζ) Ένα τάγμα της 108 Ταξιαρχίας με 1 λόχο θα φτιάση γερή βάση πυρός στα Κριθαρίσια Νερά και θα απασχολήση και θα αγκστρώση τις εχθρικές δυνάμεις Άνω Υδρούσης.

Με το υπόλοιπο της δύναμής του θα εισδύση τολμηρά και θα επιτεθή αποφασιστικά κατά της Σκοπιάς για να δεσμεύση κάθε ενισχυτική κίνηση του εχθρού προς Γκιούπκα και ακόμα με επιδίωξη να καταλάβη την Σκοπιά.

Μετά την κατάληψη της Γκιούπκα από τα τμήματα της 103 Ταξιαρχίας θα κινηθή και η διλοχία αυτή Γκιούπκα, όπου θα τεθή στις διαταγές της 103 Ταξιαρχίας.

η) Ελαφρά τμήματα της ΙΧ Μεραρχίας με χρησιμοποίηση και ισχυρών πυρών όλμων και πολυβόλων να παρενοχλήση με γερές κρούσεις τον εχθρό στα Κουκουλθούρια-Λιοτάτο-Δερβέν.

θ) Το πυροβολικό θα διαθέση από ένα ορειβατικό πυροβόλο στις 14 και 18 Ταξιαρχίες για άμεση βολή μέσα στην πόλη. 1 Πυροβολαρχία (4 κανόνια) στην 107 Ταξιαρχία, για να βάλη στο αντέρεισμα 1033 να κτυπάει και προς την πόλη και προς τον κάμπο, 1 ουλαμό προς Τριανταφυλλιά για να κτυπάει προς Λιουτάτο και ως Τροπαιούχο και στα υψ.της Άνω Υδρούσας

και κάθε άλλη κοντινή εχθρική κίνηση. Θα τοποθετήση μια ορειβατική πυροβολαρχία με τον 1 ουλαμό στο 1685 να κτυπάει τα Κουκουλθούρια και τον άλλο ουλαμό στο ύψος της μεγάλης Νίγλο για να κτυπάει τον εχθρό στο Δερβέν 1414 (Καλογερίτσας).

Ο ουλαμός πυρ/κού Τριανταφυλλιάς θα κτυπήση μισή ώρα προ της επιθέσεως τη Φλώρινα για να παρενοχλήση τον εχθρό και για να προσελκύση την βολή των πυροβόλων του προς Τριανταφυλλιά για το συμφέρον των τμημάτων μας που θα επιτεθούν στην Πόλη.

Επίσης το πυρ/κό θα διαθέση μια ορειβατική πυρ/χία των 3 κανονιών στον αυχένα Πισοδερίου που θα χτυπάει τον εχθρό στη Μικρή Βίγλα 1965- Ανώνυμο.

ι) Σχολή Αξκών του Γεν.Αρχηγείου εφεδρεία της διοίκησης της επιχείρησης προς Μπούφι.

6. Σύνδεσμοι-Διαβιβάσεις: Η διοίκηση της επιχείρησης θα συνδέεται: Με την 14, 18, 107 Ταξιαρχίες και με την διεύθυνση πυρ/κού με ασύρματο, με τηλέφωνο με πεζούς.

Με την 103 Ταξιαρχία με ασύρματο και με πεζούς.
Με το τάγμα που θα ενεργήση προς Σκοπιά με ασύρματο.
Με το ιππικό και το τάγμα του Καϊμάκτσαλάν με ασύρματο.
Πρέπει να εξασφαλισθή πλάγια επαφή: Μεταξύ ιππικού-τάγματος Καϊμάκτσαλάν.
Μεταξύ 103 και τάγματος 108 Ταξιαρχίας θα ενεργή προς Σκοπιά.
Μεταξύ 15 και 18 Ταξιαρχίας.

7. Υγειονομική Υπηρεσία.

α) Χειρουργεία. Ένα προωθημένο στο Πισοδέρι. Ένα προωθημένο Β.Σολίσιτο.

β) Κάθε τάγμα πεζικού 20 τραυματιοφορείς. Η 14, 18 Ταξ.από 1 λόχο τραυματιοφορέων. Η Διοίκηση της επιχείρησης 1 τάγμα τραυματιοφορέων. Η IX Μεραρχία πρέπει να εξασφαλίση την μεταφοράν των τραυματιών του τάγματός της που θα ενεργή προς Υδρούσα-Σκοπιά. Το ιππικό και τάγμα Καϊμάκτσαλάν θα λύσουν μόνοι τους το πρόβλημα των τραυματιών τους.

γ) Η 14, 18, 103, 107 Ταξιαρχίες θα μεταφέρουν τους τραυματίες τους εις το πιο προωθημένο χειρουργείο Β.Σολίσιτο.

δ) Στη μεταφορά τραυματιών πρέπει να χρησιμοποιηθούν και πολίτες από τη Φλώρινα.

8. Επιμελητεία. Επικεφαλής όλης της επιμελητειακής δουλειάς ορίζουμε το Συν. ΔΗΜΟ ΒΟΤΣΚΑ, που σε συνεργασία με τους επιμελητές Μεραρχιών κατά την διάρκεια της μάχης πρέπει να εξασφαλίσουν την τροφοδοσία των τμημάτων και τον εφοδιασμό του σε πυρ/κά. Ο Συν.ΔΗΜΟΣ ΒΟΤΣΚΑΣ θα οργανώση ειδικά Συνεργεία για επιμελητειακή εκμετάλλευση της πόλης και για τη μεταφορά αυτών των υλικών. Κέντρα ανεφοδιασμού.

Για τις 15 και 103 Ταξιαρχίες Άλωνα.
Για τις 18 και 107 καθώς και για τη Σχολή Αξκών Μπούφι (αρχικά).

9. Επιστράτευση: Επικεφαλής όλης της δουλειάς για την επιστράτευση ορίζουμε τον Συν.ΣΠΑΡΤΑΙΟ. Αυτός θα οργανώση τα απαραίτητα συνεργεία γι' όλη τη δουλειά, θα εξασφαλίση τη μεταφορά των νεοεπιστρατευμένων. Γι' αυτό θα μπη μέσα στην πόλη με τις 14 και 18 Ταξιαρχίες.

10. Σύλληψη προδοτών: Επί κεφαλής όλης της υπηρεσίας, για τη σύλληψη των προδοτών και η σίγουρη μεταφορά τους έξω από την πόλη, ορίζουμε τον Συν.ΚΕΝΤΡΟ. Με δύναμή του υποχρεούται να αναλάβη και καθήκοντα στρατονομίας στην πόλη για αποφυγή αντιλαϊκών ενεργειών.

11. Σταθμός Διοίκησης της όλης επιχείρησης. Μετά την κατάληψη του Σολίσιτο 1033 θα εγκατασταθή στο ενδιάμεσό τους Σ.Δ, των Ταξιαρχιών κοντά στα τμήματά τους και στο επίκαιρο σημείο της ενεργείας του.

12. Ημερομηνία έναρξης επιχείρησης 11-12, ώρα 0330

13. Συνθηματικά αναγνώρισης θα δοθούν ξεχωριστά.

Παραλήπτες: Χ-ΙΧ-ΧΙ Μεραχίες, Δ/ση Πυρ/κού

14, 103, 108, 107 Ταξιαρχίες
Κοινοποίηση: Γενικό Αρχηγείο (υ.τ.α)

Σ.Δ.Γ.Α. 5-2-49
Αντγος ΓΟΥΣΙΑΣ

21

ΔΣΕ ΑΠΟΡΡΗΤΗ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
14 Ταξιαρχία Πεζικού
Αριθ. ΕΠΕ 6

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΩΝ

Με την υπ' αριθ. ΕΠΕ 380/5.2.49 Δ/γή Γεν. Αρχηγείου με την οποία καθορίζει την κατάληψη της πόλης Φλώρινας και τη συντριβή των δυνάμεων της ΙΙ Μοναρχοφασιστικής Μεραρχίας, η αποστολή της Ταξιαρχίας και ειδικά των τμημάτων μας είναι η παρακάτω:

1. Πληροφορίες: ως το συνημμένο Δελτίο για τον εχθρό. Για τα δικά μας Τμήματα 1) ολόκληρη η 18 Ταξιαρχία θα ενεργήση ταυτόχρονα στο Ανατολικό μέρος της Πόλης. 2) Η 103 Ταξιαρχία συν ένα Τάγμα της 108 θα ενεργήση κατά των υψωμάτων Ν. της πόλης. 3) Η 107 Ταξιαρχία θα ενεργήση κατά των υψωμάτων Β. και Β.Δ. της πόλης. 4) Τμήμα της 108 Ταξιαρχίας θα ενεργήση προς Σκοπιά. 5) Τμήμα Καϊμακτσαλάν και Ιππικού θα εξασφαλίσουν την επιχείρηση από κατεύθυνση Αμυνταίου.

Η επιχείρηση θα υποστηριχθή από 15 πυρ/λα 2 αντιαρματικούς Ουλαμούς, και δύο αντιεροπορικούς. Στη διάθεση της Δ/νσης της επιχείρησης ολόκληρη η Σχολή Αξιωματικών του Γεν. Επιτελείου.

2. Σκοπός: Η Ταξιαρχία να εξοντώση τις εσωτερικές και κοντινές εξωτερικές αντιστάσεις και να καταλάβη τοι Δ. τμήμα της πόλης από Γεωργική Σχολή μέχρι οδό Αθηνών.

3. Ιδέα ενέργειας. Με τολμηρή διεισδυτική ενέργεια, απ' την Β.Δ. κατεύθυνση της πόλης συντριβή των αντιστάσεων Γεωργικής Σχολής, αντερείσματος 1033 όπου τμήμα ΛΟΚ (Κόρκα) και ταυτόχρονη διείσδυση στο Κέντρο της πόλης (τετράγωνο Διεθνές).

4. Δυνάμεις και μέσα: Τα Τμήματά μας 580, 589, 601 Τάγμα, όλοι οι Σχηματισμοί της Ταξιαρχίας συν Διλοχία σαμποτέρ Φλόγα, συν λόχος κυνηγών αρμάτων, συν αντιαρματικός Ουλαμός συν 1 ορειβ. πυροβόλο.

5. Κατάνομή αποστολών.

1) 580 Τάγμα από χώρο κάλυψης μεταξύ ανταρτικού-Πισοδέρι να κινηθή με δρομολόγιο-Αυχένα Μεγάλης Βίγλας, Άλωνα και δημιουργόντας ρήγμα νοτιώτερα του υψ. 1017 στην εχθρική περιμετρική οχύρωση της πόλης Φλώρινας από Β.Δ. κατεύθυνση, να επιτεθή κατά της Γεωργικής Σχολής ενεργώντας ως ακολούθως:

Με Διμοιρία και ομάδα Σαμποτέρ ακολουθώντας τη χαράδρα Ανατολικά της Σχολής, να εγκατασταθή εις τα πρώτα σπίτια της Δ. παρυφής, στην οδό Κοντοπούλου να κάμη οδόφραγμα και να εμποδίσει κάθε κίνηση εχθρού μέσα στην πόλη.

Δημιουργόντας βάση πυρός, Βορείως των Λατομείων, να επιτεθή από την κατεύθυνση αυτή με όλες του τις υπόλοιπες δυνάμεις στη Γεωργική Σχολή και να την καταλάβη. Με την κατάληψη της Γεωργικής σχολής να συνεχίση την κατάληψη και εκκαθάριση του φυτωρίου όπου έδρα Λόχου Ορεινών Μεταφορών. Μετά την κατάληψη της Γεωργικής Σχολής και του φυτωρίου εφεδρεία της Ταξιαρχίας.

2) Το 601 Τάγμα από τον ίδιο χώρο κάλυψης και το ίδιο δρομολόγιο με τη δημιουργία του ρήγματος από 580 Τάγμα να κινηθή με ταχύτητα προς το αντέρεισμα Ν. ύψ. 1033 όπου Λόχος ΛΟΚ (Κόρκα), ανατρέποντας τυχόν τυχαία αντίσταση που θα συναντήση στο δρομολόγιό του. Αφού δημιουργήση βάση πυρός Β.Δ. του αντερείσματος που εδρεύει Λόχος Κόρκα, με ένα Λόχο του να κινηθή αποφασιστικά προς Β. κατεύθυνση για την εξουδετέρωση και κατάληψη του αντερείσματος αυτού.

Ο άλλος του Λόχος εφεδρεία της Ταξιαρχίας, στη χαράδρα Β. του Νεκροτεφείου. Με τμήμα του να δημιουργήση ναρκοπέδια με ενεργητική πυροδότηση στο Γεωργικό Συνοικισμό. Στη διάθεσή του μια ομάδα Σαμποτέρ.

Το 589 Τάγμα από τον ίδιο χώρο κάλυψης, απ' το ίδιο δρομολόγιο κι' απ' το ίδιο ρήγμα να φτάση Εβραϊκά Νεκροταφεία. Περνώντας Βορειότερα από το αντέρεισμα που εδρεύει Κόχος Λόρκα και ενδιάμεσα του Γεωργικού Συνοικισμού, και καφενείο Παντελή, να προχωρήσει με ταχύτητα προς το Κέντρο της πόλης ενεργόντας ως εξής: Με μία Διμοιρία Σαμποτέρ και Διμοιρία κυνηγών αρμάτων να δημιουργήση οδοφράγματα και ενεργητικές εμπυρευματεύσεις.

1) Στο δημόσιο Φλώρινας-Πισοδερίου και μεταξύ Γεωργικού Συνοικισμού και Α. Αστικού συνοικισμού

2) επί της λεωφόρου Μακεδονομάχων και Καλέργη ενδιάμεσα του Α. Αστικού συνοικισμού και του Νέου Συνοικισμού.

3) Επί του δρόμου ενδιάμεσα Τμήματα Ασφαλείας και νέου συνοικισμού για ν' απαγορευθή κάθε ενέργεια του εχθρού απ' τις κατευθύνσεις αυτές. Με τέσσερες Διμοιρίες Πεζικού και Λόχο Σαμποτέρ αφού Δημιουργήση στηρίγματα στο οίκημα του οικοτροφείου στο Κουρείο Μήτσου και στη συνοικία Μόδη και οδοφράγματα στην οδό Μ. Αλεξάνδρου ενδιάμεσα Ποινικές φυλακές Οικοτροφείο να επιτεθή αποφασιστικά στο τετράγωνο Διεθνές (Δ/ση και υποδ/ση Χωροφυλακής) να εξοντώση όλη τη φρουρά και να το καταλάβη.

Στο ίδιο χρονικό διάστημα να παρενοχλή σοβαρά το τμήμα και την Υποδ/ση Ασφαλείας καθώς και τις ποινικές φυλακές. Μετά την κατάληψη του τετραγώνου Διεθνές να δημιουργήση στηρίγματα και οδοφράγματα στους δρόμους Μ. Αλεξάνδρου και στο δρόμο που πάει στο Γυμνάσιο και να καταλάβη το αμέσως από το Διεθνές Α. τετράγωνο. Με βάση τα στηρίγματα αυτά (Συνοικία Μόδη, Διεθνές και το αμέσως Α. τετράγωνο από το Διεθνές) να επιτεθή αποφασιστικά για την εξόντωση και κατάληψη του Τμήματος Ασφαλείας και Δ/ση Χωρ/κής. Μετά την κατάληψη και του τετραγώνου αυτούνα επιτεθή για την εξόντωση των εχθρικών αντιστάσεων που είναι στις ποινικές φυλακές, Νομαρχία, Καράντζα - Στρατολογία και συνέχεια προς Γυμνάσιο.

Κατά την διάρκεια της επίθεσής του προς Διεθνές και Ασφάλεια, με το τμήμα που θα έχη σαν εφεδρεία (2 Διμοιρίες και Διμοιρία Σαμποτέρ) να εξασφαλίση την ενέργειά του από το 4ο Δημ. Σχολείο και συνοικισμό Κιουταχιαλίδων. Από την πρώτη στιγμή της επίθεσής του να πάρη επαφή με Τμήματα της 18 Ταξιαρχίας που θα ενεργούν στο αριστερό του, που είναι και το αριστερό όριο ζώνης ενεργείας της Ταξ. Πρώτος Αστικός συνοικισμός-οδός Αθηνών.

4) Διλοχία Σαμποτέρ Στη διάθεση 589.

5) Κυνηγοί αρμάτων μάχης: Όλος ο Λόχος στη διάθεση του 589 Τ.

6) Πυρ/κό: Το στοιχείο του ορειβ. Πυρ/κού στη διάθεση της Ταξ. για άμεση βολή αρχικά για την εξόντωση της Γεωργικής Σχολής.

7) Αντιαρματικός Ουλαμός. Το αντιαρματικό των 0,20 στη διάθεση του 589 Τ. το αντιαρματικό των 0,37 χιλ. στη διάθεση της Ταξιαρχίας για να χρησιμοποιηθή όπου χρειαστή.

8) Οι ανιχνευτές και η αντιεροπορική άμυνα εφεδρεία στα χέρια της Ταξ.

6. Σύνδεσμοι-Διαβιβάσεις Με συνδέσμους Πεζούς, με τηλέφωνο και με ασύρματο με όλα τα τάγματα.

7. Πίνακες Συνθηματικών. Φωτοβολίδων και αναγνώριση επισυνάπτονται.

8. Σταθμοί Δ/σης.

1) Των Ταγμάτων κοντά στα επιτεθέμενα Τμήματά τους.

2) Της Ταξιαρχίας με την έναρξη της επιχείρησης κοντά στο 580 Τάγμα που θα ενεργήση για το άνοιγμα του ρήγματος κατόπιν Β. του Εβραϊκού Νεκροταφείου.

9. Σταθμός Επίδεσης κατ' αρχή στα καλύβια του Ανταρτικού ενδιάμεσα Άλωνα-γεωργική Σχολή.

10. Σταθμός Αναχωρηγίας πυρομαχικών στο ίδιο μέρος.

11. Διάφορα Επιμελητείας.

1) Η επιμελητεία της Ταξιαρχίας σε συνεργασία με τους Επιμελητές των Ταγμάτων και σχηματισμών να εξασφαλίσουν την τροφοδοσία των μαχητών εκμεταλλευόμενοι τα λάφυρα και αποφεύγοντες κάθε αντιλαϊκή ενέργεια ή σπατάλη. Θα πρέπει κατ' αρχή να συνεργάζωνται με την επιμελητεία της Μεραρχίας και του Γενικού.

2) Στρατολογία. Τα τμήματα να παράσχουν όλη τη βοήθεια στο τμήμα του Γενικού Αρχηγείου που θα διενεργήση τη Στρατολογία.

3) Πρέπει στελέχη και μαχητές ν' αποφύγουν έστω και τη παραμικρή αντιλαϊκή ενέργεια και να τονισθή ότι θα παρθούν σκληρά μέτρα.

4) Το 589 Τάγμα να έχη υπ' όψιν του ότι στον τομέα της 18 Ταξιαρχίας και στη θέση Αν. του Γεωργικού Συνεταιρισμού υπάρχουν 2 Πυροβόλα. Μόλις φτάσει στη παρυφή της πόλης από κει που θα διεισδύση και διαπιστώθη ότι η 18 Ταξιαρχία δεν πρόφτασε να καταλάβη τα πυροβόλα αμέσως θα προσανατολιστή τμήμα του για να τα καταλάβη και δεν θα καταστρέψη σε καμμιά περίπτωση παρά σε έσχατη ανάγκη.

5) Τα μηχανοκίνητα του εχθρού (αυτοκίνητα-τανκς κ.λ.π.) αποθήκες πυρ/κών, αποθήκες τροφίμων, ρουχισμού κ.λ.π. δεν πρέπει να καταστραφούν. Τα μηχανοκίνητα μέσα και πυρ/κά θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της μάχης.

Σ.Δ. Ταξιαρχίας 8.2.49
Λευτεριάς

Παραλήπτες
580, 589, 601 Τάγμα
Αντιαρματικός Ουλαμός
Διλοχία Σαμποτέρ

Ο
Επιτελάρχης

Διά την ακρίβεια
Ο
Αξ/κός Επιχειρήσεων

Υποβάλλεται
Γεν. Αργηγείο (υ.τ.α)
Χ Μεραρχία (υ.τ.α)

22

ΘΕΜΑ:	Σχέδιον Αμύνης τομέως ΦΛΩΡΙΝΗΣ	ΑΜΕΣΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ
ΠΡΟΣ:	3, 21, 22, 77 Ταξ./Α1 (Λόχον Βαθμοφόρων, Διλοχίαν 507 Τ. Τεθωρακισμένα θα λάβωσι γνώσιν των αποστολών των μερίμνη Α1 Μεραρχίας). Β΄ΣΣ/Α1-Χ Μερ./Α1	ΙΙ Μεραρχία ΑΠΦ200/306/Α1 ΣΤΓ 912 τη 7.3.49
ΚΟΙΝ:	Α1-Α8-Α9-Α10-Γ1 Μεραρχίας Αμερ. Αποστολή.	

Σχετική Α.Π.Φ.102/286/Α1/2-3-49 Δ/γή Β΄ΣΣ.

Α. <u>ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ</u>

1. <u>Περί εχθρού</u>

Μετά την ήττα των οι συμμορίται εις τον τομέα της ΦΛΩΡΙΝΗΣ, προέβησαν εις ανασυγκρότησιν και ενίσχυσιν των επιτεθεισών Μονάδων, μεθ' ο εγένοντο ορισμέναι αντικαταστάσεις Ταξιαρχιών, ευρισκομένων εν Α΄ γραμμή δι' ετέρων ανασυγκροτηθεισών.

Σήμερον η ΙΧ συμμοριακή Μεραρχία ευρίσκεται ως εφεδρεία με τας 16, 108 και 103 Ταξιαρχίας, εις περιοχήν ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ-ΒΑΤΟΧΩΡΙ-ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ.

Ομοίως επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ και εις περιοχήν ΑΧΛΑΔΑ-ΣΚΟΠΟΣ Τάγμα ΜΑΥΡΟΥ και Επιλαρχία ΝΕΣΤΩΡΟΣ.

2. <u>Εχθρού. Φιλίων.</u>

Η γνωστή διάταξις.

Β. <u>ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ</u>

Ι. Οι συμμορίται δύνανται να συγκεντρώσωσι τάσσαρας Ταξιαρχίας και ικανόν αριθμόν μέσων υποστηρίξεως και να εκτοξεύσωσιν επίθεσιν κατά του τομέως ΦΛΩΡΙΝΗΣ, με σκοπόν στρατολογίας, επιμελητειακής εκμεταλλεύσεως και αποχωρήσεως την ιδίαν νύκτα, εις ευνοϊκήν δε περίπτωσιν, κατοχή πόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

ΙΙ. Πιθαναί κατευθύνσεις επιθέσεως.

1) Κυρία προσπάθεια εν τη κατευθύνσει:

α) ΑΛΩΝΑ-ΤΣΕΡΚΟΛΟΒΟ-ΛΙΒΑ-υψ.1115-ΦΛΩΡΙΝΑ

β) ΑΛΩΝΑ-Νοτίως υψ. 1017-ΦΛΩΡΙΝΑ.

Και με ταυτόχρονον δευτερεύουσαν ενέργειαν εν τη κατευθύνσει:

α) ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ - Ανατολ. ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ-ΣΚΟΠΙΑ-Ν.Α πεδινού διαδρόμου ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

β) ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ-ΦΛΩΡΙΝΑ.

2) Κυρία προσπάθεια εν τη κατευθύνσει:

α) ΑΛΩΝΑ-ΤΣΕΡΚΟΛΟΒΟ-ΛΙΠΑ-υψ.1115-ΦΛΩΡΙΝΑ.

β) Από ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ προς ΑΤΡΑΠΟΝ-υψ.1104-ΣΚΟΠΙΑ-ΓΚΙΟΥΠΚΑ-ΦΛΩΡΙΝΑ.

Με ταυτόχρονον απασχόλησιν από:

α) ΑΛΩΝΑ-Νοτίως υψ.1117-ΦΛΩΡΙΝΑ

β) Από ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ-ΦΛΩΡΙΝΑ.

Πιθανωτέρα περίπωσις ενεργείας συμμοριτών φαίνεται η α΄ τοιαύτη.

3) Ενέργεια συμμοριτών κατά πόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ με κυρίαν προσπάθειαν από ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ-υψ.1033-ΦΛΩΡΙΝΑ δεν φαίνεται πιθανή, λόγω ισχυροποιήσεως των εις τον τομέα τούτον Κ. Αντιστάσεως.

Γ. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Διατήρησις της ακεραιότητος της τοποθεσίας δι' ενεργητικής αμύνης προς φθοράν και καταπόνησιν του εχθρού, μεθ' ο, αντεπίθεσις προς τελικήν συντριβήν του και σύλληψιν αιχμαλώτων και εν συνεχεία, καταδίωξις εν τη κατευθύνσει:

ΦΛΩΡΙΝΑ-ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ επί τω σκοπώ καταλήψεως του εδαφικού διαμερίσματος ΠΑΛΚΑ-ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.480724) και ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ.

Δ. ΜΕΘΟΔΟΣ

Ι. Διατιθέμεναι δυνάμεις.

1) 3η και 21η Ταξχίαι (εν αι γραμμή) μέτωπον ΒΙΤΣΙ.

2) Τάγμα 22 Ταξιαρχίας μέτωπον ΒΙΤΣΙ και έτερον Τάγμα μέτωπον ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

3) Τοπικαί εφεδρείαι

α) Διλοχία 507 Τ.Π. (ΣΚΟΠΙΑ-ΦΛΩΡΙΝΑ)

β) Λόχος Βαθμοφόρων (170 οπλίται)

4) Γενικαί Εφεδρείαι

α) 22 Ταξ/χία με κάτωθι δυνάμεις:
-508 Τ.Π. (μείον Λόχος διά κατοχήν ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟ ΝΕΡΟ-ΚΑΛΕΤΟ)
-507 Τ.Π. μείον Διλοχία συν Ουλαμός 104 ΣΠΠ εκ ΒΕΥΗΣ (εφ' όσον δεν θα απασχολήται η περιοσή ΒΕΥΗΣ)

β) 77 Ταξ/χία (μείον Τάγμα) αφιχθησομένη περιοχήν ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΥ (μερίμνη Β΄ΣΣ)

ΙΙ. Συμπληρωματικά μέσα.

1) 104 ΣΠΠ μείον Πυρ/χία

2) 2 Ουλαμοί τεθωρακισμένων.

3) Ουλαμός αρμάτων.

ΙΙΙ. Αποστολαί

1. α) Άμυνα επί τόπου υφ' απάντων Σημ. Στηρίγματος προς διατήρησιν ακεραιότητος τοποθεσίας, φθοράν και αποσύνθεσιν επιτεθεμένων, διά χρησιμοποιήσεως των τοπικών εφεδρειών και του ημίσεως ή του 2/3 των δυνάμεων των μη προσβαλλομένων Σημ Στηρίγματος.

β) Ενέργεια αντεπιθέσεων προς πλήρη συντριβήν του εχθρού εν καταλλήλω χρόνω.

2) Τοπικών εφεδρειών Μεραρχίας.
Διλοχίας 507 Τάγματος (ΦΛΩΡΙΝΑ-ΣΚΟΠΙΑ)

α) Επέμβασις υπέρ 21ης Ταξ/χίας εν τη κατευθύνσει

ι) υψ.826 (Ν.604665) - υψ.1181 (Ν.583656) - ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ.

ιι) ΣΚΟΠΙΑ-Σ.Δ. 21ης Ταξ/χίας (Ν.5667)

β) Επέμβασις υπέρ 3ης Ταξ/χίας εν τη κατευθύνσει

ι) ΓΚΙΟΥΠΚΑ-υψ.1115-ΛΙΠΑ

ιι) Προς ενίσχυσιν τμημάτων Ανατ. και Δυτικού Διαδρόμου πόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ. Εις την περίπτωσιν ταύτην πιθανή συνεργασία μετά Ουλαμού τεθωρακισμένων και αρμάτων.

Λόχου Βαθμοφόρων.

α) Επέμβασις υπέρ 3ης Ταξ/χίας εν τη κατευθύνσει

ι) Στρατόπεδον-υψ.1033-υψ.1398

ιι) ΓΚΙΟΥΠΚΑ-ΛΙΠΑ και

ιιι) Προς ενίσχυσιν Ανατολ. και Δυτικού Διαδρόμου

Αλληλουποστήρηξις Ταξιαρχιών.

α) Εις περίπτωσιν μη σοβαράς πιέσεως της 3ης Ταξ/χίας να είναι εις θέσιν αύτη, να επεμβαίνει υπέρ 21ης Ταξιαρχίας, κατ' αρχήν διά Διλοχίας, εν τη κατευθύνσει.

ι) ΦΛΩΡΙΝΑ-(Ν.572683)-ΠΑΝΑΓΙΑ

ιι) ΦΛΩΡΙΝΑ-ΣΚΟΠΙΑ-υψ.1181

και εν συνεχεία δι' ετέρας Διλοχίας.

β) Εις περίπτωσιν μη σοβαράς πιέσεως 21ης Ταξιαρχίας να είναι εις θέσιν αύτη, να επεμβαίνη υπέρ 3ης Ταξιαρχίας κατ' αρχήν διά Διλοχίας, εν τη κατευθύνσει:

ι) ΠΑΝΑΓΙΑ-Δυτικ. πεδινού Διαδρόμου ή

ιι) ΛΙΠΑ υψ.1115-ΓΚΙΟΥΠΚΑ

και εν συνεχεία δι΄ετέρας Διλοχίας.

3) Γενικών εφεδρειών

α) 22 Ταξιαρχία

ι) Διοίκησις Ταξιαρχίας μετά Διλοχίας 507 Τάγματος και Ουλαμού Πυρ/κού εντός μίας ώρας από ειδοποιήσεως, θα κινηθή επ' αυτοκινήτων εις ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ και εκείθεν αναλόγως εξελίξεως του αγώνος, να είναι εις θέσιν να επέμβη υπέρ 3ης ή 21ης Ταξιαρχίας.
Ο Λόχος ΝΥΜΦΑΙΟΥ 509 Τ.Π. διά δύο (2) Διμοιριών θα μετασταθμεύση εις ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑΝ.

ιι) 508 Τάγμα μείον Λόχος εντός μιας ώρας από ειδοποιήσεως θα κινηθή από ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑ προς ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ ή ΠΕΡΑΣΜΑ από όπου, να είναι εις θέσειν να επέμβη εν τω τομεί 3ης ή 21ης Ταξιαρχίας μεμονωμένον ή μετά της εις ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ αφιχθησομένης Διλοχίας 507 Τ.Π. υπό Δ/γάς της Ταξιαρχίας του.

Εν επειγούση ανάγκη να έχη υπ' όψιν του ότι δυνατόν να μεταφερθή δι' αυτοκινήτων από ΠΕΡΑΣΜΑ ή ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ, οπότε τα κτήνη θα κινηθώσιν οδικώς.

β) 77 Ταξιαρχία (μείον Τάγμα) αφικνουμένη εις ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ θα επέμβη εις τον αγώνα κατόπιν Δ/γής της Μεραρχίας.

Εις περίπτωσιν αφίξεως Τάγματος εις ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟν ενωρίτερον της Ταξιαρχίας, Τάγμα τούτο θα τίθεται υπό Δ/γάς 22 Ταξ/χίας.

-77 Ταξιαρχία να έχη υπ' όψιν της ότι, εκτός της περιπτώσεως επεμβάσεως εις τον αγώνα δι' αντεπίθεσιν, θα ενεργήση και την καταδίωξιν, ενισχυομένη προς τούτο υπό Τάγματος 22 Ταξιαρχίας, 2 Ουλαμών τεθωρακισμένων, Ουλαμού Αρμάτων και Μοίρας Πεδ. Πυρ/κού, εν τη κατευθύνσει: ΦΛΩΡΙΝΑ-ΑΛΩΝΑ-ΠΙΣΟΔΕΡΙ και υπερβαίνουσα τα τυχόν τμήματα της Μεραρχίας, θα προσπαθήση να θέσει υπό την κατοχήν της το εδαφικόν διαμέρισμα ΠΛΑΚΑ (Ν.480710)-ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ.

Προς τον αυτόν ανωτέρω σκοπόν, η 21 Ταξιαρχία θα ενεργήση ταυτοχρόνως διά Τάγματος από υψ. 1695-ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ προς κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ.

3η Ταξιαρχία θα εκδηλώση παραπλανητικήν ενέργειαν διά δυνάμεως τουλάχιστον Διλοχίας εν τη κατευθύνσει:

ΕΘΝΙΚΟΝ (Ν.5779)-ΚΡΑΤΕΡΟΝ(Ν.5378)

4) Τεθωρακισμένων

Επέμβασις υπέρ

α) Ανατολικού και Δυτικού διαδρόμου

β) Τμημάτων ΣΚΟΠΙΑΣ

γ) Υποβοηθήσωσιν ενέργειαν 77 Ταξιαρχίας προς ΠΙΣΟΔΕΡΙ.

5) Πυροβολικόν

α) Αμέσου υποστηρίξεως.

ι) Αμέσου υποστηρίξεως των προσβαλλομένων σημείων Στηρίγματος και εν συνεχεία βομβαρδισμοί εις χώρους εκ των προτέρων καθωρισθέντας, οίτινες προσφέρονται διά δημιουργίαν βάσεως πυρός και απόκρυψιν εφεδρειών, ως και επί δρομολογίων άτινα ο εχθρός υποχρεωτικώς θα ακολουθήση.

ιι) Εις περίπτωσιν που θα καταστή γνωστή η ενέργεια επιθέσεως, πριν εκτοξευθή αύτη, βομβαρδισμοί εις τους προκαθορισθέντας πιθανούς χώρους συγκεντρώσεως προς αποδιοργάνωσιν και αποσύνθεσιν των Μονάδων των συμμοριτών.

ιιι) Διά την ευχερή πραγματοποίησιν των βολών τούτων να εκτελεσθώσιν από τούδε όλαι αι προετοιμασίαι διά την εύστοχον βολήν των εκτοξευθησομένων βολών.

β) Συνόλου

ι) Αντιπυροβολικόν

ιι) Απρόοπτοι στόχοι.

ιιι) Ενδεχομένως υποστήριξις προσβαλλομένων σημείων.

6) Μηχανικόν.

Εις διάθεσιν 77 Ταξιαρχίας δι' ενέργειαν προς ΠΙΣΟΔΕΡΙ, δύο (2) Διμοιρίαι 701 Λ. Μηχ/κού.

7) Τα εν ΦΛΩΡΙΝΗ ευρισκόμενα β! κλιμάκια και Σχηματισμοί, θα ενεργήσωσι βάσει του σχεδίου συναγερμού και ενεργείας του Συγκροτήματος ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

-Η Διοίκησις Χωρ/κής να καταβάλη ιδιαιτέραν προσπάθειαν διά την τήρησιν της τάξεως.

Ε. ΓΕΙΤΟΝΙΚΑΙ ΜΟΝΑΔΑΙ

Χ Μεραρχία εις περίπτωσιν προσβολής ΦΛΩΡΙΝΗΣ, εντός 3ώρου από ειδοποιήσεώς της θα εκδηλώση επιθετικήν ενέργειαν εν τη κατευθύνσει:

1) ΒΙΤΣΙ-ΓΛΑΒΑΤΑ-ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ

2) ΚΑΜΙΝΟ-ΒΑΤΩΡΙ-ΚΟΥΛΑ

ΣΤ. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Ως ειδική Διαταγή.

Ζ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Ως ειδική διαταγή ΑΚΒ & Γ.

Η. ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ

Μερίμνη Γ1 Μεραρχίας να ώσιν έτοιμα προς χρησιμοποίησιν το ολιγότερον 30κοντα οχήματα εντός 15΄ από ειδοποιήσεως.

Θ. 1. Αι Ταξιαρχίαι βάσει ανωτέρω να καστρώσωσι λεπτομερή σχέδια ενεργείας διά μίαν εκάστην των περιπτώσεων και να ενημερώσωσι τους Δ/τάς των Ταγμάτων.

2. Να εκτελεσθώσι λεπτομερείς αναγνωρίσεις.

3. Σχέδια ενεργείας υποβληθώσιν εντός 3ημέρου από λήψεως παρούσης.

4. Παρακαλείσθε αναφερθή λήψις παρούσης.

Δια την ακρίβειαν	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Το Γραφείον Α1	ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Σ.Υ	

23

ΘΕΜΑ: Έκθεσις Επιχειρήσεως 11/12-15.2.49 ΦΛΩΡΙΝΗΣ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
ΕΠΕΙΓΟΝ

ΠΡΟΣ: ΙΙ Μεραρχία/Α1

3η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΡΙΜΙΝΙ /Φ.4/62/Α1
ΣΤΓ 912α τη 19.2.49

ΚΟΙΝ: Α1-Επιτελάρχην
Ταξίαρχον

Έκθεσις επί της γενομένης Μάχης την 11ην μέχρι 15.2.49

1. Την εσπέραν της 11.2.49 η Ταξιαρχία είχε την κάτωθι διάταξιν:

Σ.Δ. Ταξιαρχίας Ν.607690.
Σ.Δ 501 Τ. (Ν.607686)-Διλοχία ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΣ (Ν.626644).
Λόχος μείον Διμοιρία υψ.1017 (Ν.570704)-Διμοιρία (Ν.583706)
Λόχος μείον δύο Διμοιρίαι (Ν.589699)-Διμοιρία (Ν.580698)-Διμοιρία (Ν.576698) - 2/504 (Ν.580675).
Σ.Δ. 502 Τ. συν Διμοιρία (Ν.567769)-Λόχος (Ν.558766)-Λόχος μείον Διμοιρία (Ν.590705)-Διμοιρία (Ν696704)-Διμοιρία (Ν.6571)-Διμοιρία (Ν.684724)-Διμοιρία (Ν.602744)-Διμοιρία (Ν.6970)-Διμοιρία (Ν.665785).
503 Σ.Δ.Τ. (Ν.586688)-Λόχος 1414 (Ν.517706)-Λόχος ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.533716)-Διμοιρία ενισχυμένη (Ν.555723)-Λόχος μείον δύο Διμοιρίαι (Ν.564715)-Διμοιρία (Ν.5771)-Λόχος Δυτικός διάδρομος ΣΔΑ (Ν.586688)-ΛΟΚ Ταξιαρχίας (Ν.594694).

2. Η Ταξιαρχία βάσει ενδείξεων παρασχεθεισών παρά της Μεραρχίας και συνδυάζουσα ωρισμένας πληροφορίας αποκαλυπτούσας εν πολλοίς τας προθέσεις του Γεν. Αρχηγείου των Συμμοριτών, είχε διατάξει εντατικήν επαγρύπνησιν και λήψιν αυστηρών μέτρων Ασφαλείας προς αποφυγήν αιφνιδιασμού εν όλη αυτής τη αμυντική διατάξει, ενέδραι και ακουστικά φυλάκια εις βάθος προ της τοποθεσίας αμύνης και εις επίκαιρα σημεία συνεπλήρουν την ασφάλειαν της όλης διατάξεως.

3. ι) Την 2400 ώραν της 11 τρέχοντος ενέδρα 503 Τ.Π. εγκατεστημένη εις Δυτικόν Διάδρομον πόλεως προς ΑΛΩΝΑ εσημείωσεν εμφάνισιν Συμμοριτών δυνάμεως περίπου 100 περιβεβλημένους λευκούς χιτώνας λόγω χιόνος.

ιι) Την 0030 ώραν της 12 τρέχοντος εις Σ. Στηρίγματος υψ. 1398 εξερράγησαν νάρκαι και διεπιστώθη μικρός αριθμός συμμοριτών εγγιζόντων το σημείον τούτο.

ιιι) Την 0130 ώραν της 12 τρέχ. εσημειώθη διέλευσις μικρού αριθμού συμμοριτών προ του σημείου στηρίγματος υψ. 1017.

ιν) Την αυτήν ως άνω ώραν παρηκολουθούντο διεισδύσεις εκατέρωθεν της διατάξεως του Σημείου Στηρίγματος υψ. 1033 μικροομάδων Συμμοριτών.

ν) Την αυτήν περίπου ώραν εσημειούντο διεισδύσεις επί Σημείων Στηριγμάτων ΓΚΙΟΥΠΚΑ-ΛΙΠΑ, ομάδων συμμοριτών.

Των διεισδύσεων τούτων συνεχιζομένων, το εχθρικόν Πυρ/κόν ήρξατο βάλλον αρχικώς εκ κατευθύνσεως ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ.

4. Από των σημειωθεισών ως ανωτέρω εμφανίσεων του εχθρού και των υποβληθεισών τη Ταξιαρχία αναφορών, η Ταξιαρχία εσχημάτησε σταθερώς την γνώμην ότι επρόκειτο περί

μελετημένης ωργανωμένης και μεγάλης εκτάσεως επιθετικής ενεργείας των Συμμοριτών κατά της Πόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Δι' ο και διέταξεν όπως άπαντα τα Τμήματα όλης της διατάξεως ως και οι εν τη πόλει Σχηματισμοί τεθώσιν εν πλήρει συναγερμώ αναφέρουσα από της αρχής και εις την Μεραρχίαν ήτις παρηκολούθει την διαμόρφωσιν της καταστάσεως.

5. Η πρόθεσις του εχθρού κατέστη περισσότερον έκδηλος διά της εντόνου Προπ. του Πυρ/κού του από 0140 ώρας μέχρι 0315 ώρας, καθ' ον χρόνον διεπιστούτο αναμφισβητήτως ότι αι σημειωθείσαι διεισδύσεις είχον σκοπόν την λήψιν θέσεων του εχθρού επί της γραμμής εξορμήσεως.

-Την 0315 περίπου ώραν εξεδηλώθη ισχυρά και πιεστική η επίθεσις του εχθρού επί:

υψ.1641-υψ. 1398 - υψ. 1017 - υψ. 1033 - Συγκρότημα ΓΚΙΟΥΠΚΑ - ΛΙΠΑ, ενώ συγχρόνως απησχόλει σοβαρώς και ανησυχαστικώς τα Σ. Στηρίγματος υψ. 1414-ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ.

Κυρία προσπάθεια του εχθρού ως η συνημμένη Δ/γή του Γ. Αρχηγείου επί υψ. 1641 και 1033.

Προθέσεις, σχέδιον ενεργείας λεπτομερές, διατεθείσαι δυνάμεις και μέσα εχθρού εμφαίνονται εν τη συνημμένη ανευρεθείση Γενική Διαταγή τούτου.

6. Η Μεραρχία κατόπιν των αναφορών της Ταξιαρχίας και έχουσα άμεσον αντίληψιν της καταστάσεως διέταξεν της 0315 ώραν της επέμβασιν του Λόχου Βαθμοφόρων (2 Διμοιρίαι) υπέρ υψ. 1033.

Ενώ η Ταξιαρχία έδιδε της εξής Διαταγήν:

Διμοιρία 4/501(Ν.589699) υπό τον Δ/τήν του Λόχου να η ετοίμη δι' επέμβασιν υπέρ υψ.1033, Διμοιρία δε ΛΟΚ Ταξιαρχίας υπό τον Δ/τήν αυτού να κινηθή αμέσως και εγκατασταθή εκεί, ένθα η ανωτέρω Διμοιρία 4/501 Τ.Π.

7. Την 0330 ώραν ανεφέρθη τη Ταξιαρχία ότι ο εχθρός παρά τας προξενουμένας αυτώ απωλείας παρουσιάζει επιμονήν προς υψ. 1033.

Την 0330 ώραν η Ταξιαρχία διατάσσει άμεσον κίνησιν υπέρ υψ. 1033 ανωτέρω Διμοιρίας 4/501, του ΛΟΚ έχοντος αφιχθεί και αναλάβει την αποστολήν ταύτης.

Παρά την σφοδρότητα των πυρών του εχθρού και την αντίδρασιν τούτου η Διμοιρία με επικεφαλής τον Δ/τήν του Λόχου μετά 20΄ από λήψεως της διαταγής κινήσεως ανέφερε άφιξιν και επέμβασίν της εις αγώνα επί υψ.1033.

8. Την 0400 ώραν ο εχθρός διεισέδυσε εν τη διατάξει χρησιμοποιήσας καταλλήλους βαθείας γραμμάς και ήρξατο πιέζων ισχυρώς ωρισμένα εσωτερικά Σ. Στηρίγματος με τάσεις εισόδου εις την πόλιν.

Ο αγών συνεχίζεται με σφοδρότητα εφ' όλων των σημείων και η Ταξιαρχία μη έχουσα εις χείρας της ουδεμίαν εφεδρείαν πλην 5 ομάδων ΛΟΚ, αίτινες απετέλουν μικράς τοπικάς εφεδρείας εφ' ολοκλήρου του Τομέως της Πόλεως εξήτησε την επέμβασιν της Μεραρχίας.

Πληροφορείται παρά της Μεραρχίας ότι διετάχθη από 0330΄:

α) Λόχος Διλοχίας ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ επέμβη υπέρ υψ.1033.

β) 2 Διλοχίαι (509 και 507 Τ.) 22 Ταξιαρχίας κινηθώσιν εσπευσμένως και τεθώσιν διάθεσιν 3ης Ταξιαρχίας.

Την 0500 ώραν εχθρός κατέλαβε ΛΙΠΑ, διετάχθη δε την ώραν εκείνην κίνησις και του ετέρου Λόχου ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ συν Διλοχία 508 Τ.Π. να ανέλθη επί ΓΚΙΟΥΠΚΑΣ και ανακαταλάβη απωλεσθείσας θέσεις.

Την 0530 ώραν αφίχθη ο Λόχος της Διλοχίας ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ όστις διετάχθη παρά της Ταξιαρχίας να κινηθή ταχέως και να εξασφαλίση τας Ν.Α. αντερείδας του υψ.1033 συνδεόμενος και μετά των Τμημάτων επί του υψ.1033.

Την αυτήν ώραν αι διεισδύσασαι εχθρικαί δυνάμεις εις το εσωτερικόν της διατάξεως εξουδετερώθησαν.

9. Την 0700 ώραν εχθρός επέτυχεν κατάληψιν υψ.1641 και ήρξατο λυσσωδών επιθέσεων προς υψ.1398 και υψ.1033.

Την αυτήν ώραν έτερος Λόχος Διλοχίας ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ ήρξατο ανερχόμενος επί ΓΚΙΟΥΠΚΑΣ.

Δ/τής 4/501 Τ. επί υψ.1033 αναφέρει ότι η υφισταμένη εκεί πίεσις του εχθρού είναι ισχυροτάτη και ζητεί ενίσχυσιν.

10. Ταξιαρχία διαβλέπουσα την κυρίαν προσπάθειαν του εχθρού επί υψ.1033 διέταξε την 0715 ώραν και υπόλοιπον δύναμιν ΛΟΚ κινηθή και αχθή εις (Ν.589699). Διατάσσει Σ. Στηρίγματος υψ.1017 να παράσχη πυρά όλμων οτέ μεν υπέρ ΣΣ υψ. 1033, οτέ δε υπέρ ΣΣ υψ. 1398 παρά την υφισταμένην και επ' αυτού ισχυροτάτην πίεσιν του εχθρού.

-Την 0900 ώραν άπασα δύναμις ΛΟΚ είχεν αφιχθή εις διαταχθείσαν θέσιν.

11. Την 0930 ώραν η πίεσις επί υψ.1033 κατόπιν εντόνου προπαρασκευής εχθρικού Πυρ/κού και όλμων ήτο ισχυροτάτη και η γραμμή αμύνης παρουσίασεν εις τινα σημεία κάμψιν.

Ταξιαρχία εξέδωσε την κάτωθι Δ/γήν:

2/502 και ΛΟΚ κινηθώσι επιθετικής εκ των πλευρών και αχθώσιν επί υψ. 1033 προς αποκατάστασιν ωρισμένων σημείων της τοποθεσίας και αντεπιτεθώσιν δι' ανατροπήν του εχθρού.

Ο εχθρός αντιδρά με πείσμα και επιτυγχάνει αφ' ενός μεν να ανακόψη περαιτέρω κίνησιν 2/501 αφ' ετέρου δε να ολοκληρώση την 1000 την κατάληψιν του υψ. 1033.

ΛΟΚ διατάσσεται να συνεχίση αποφασιστικώς κίνησιν και αντεπιτεθή προς κατάληψιν υψ. 1033 πάση θυσία. Την 1015 ώραν 2/501 ανατρέπεται.

Την 1020 ΛΟΚ αγωνίζεται σώμα προς σώμα και την 1030 ώραν επιτυγχάνει ανατροπήν του εχθρού εξ υψ.1033 και την ολοκληρωτικήν ανακατάληψιν τούτου.

12. Ταξιαρχία διατάσσει εδραίωσιν επί υψ. 1033 και αναστροφήν 2/501 δι' ενίσχυσιν ΛΟΚ και καταδίωξιν του εχθρού.

13. Την 1100 ώραν αφίχθη Διλοχία 507 Τ.Π. τεθείσα διάθεσιν Ταξιαρχίας και λαβούσα την Διαταγήν παρά ταύτης να αχθή εις υψ.1033, όπερ και επραγματοποιήθη περί την 1200 ώραν. Την 1300 ώραν αφίχθη ετέρα Διλοχία 509 Τ.Π. ήτις διετέχθη να κινηθή προς υψ.1017 ενισχύουσα τούτο δι' ενός Λόχου και διά του ετέρου να επέμβη υπέρ υψ.1398.

14. Την 1330 ώραν ο εχθρός είχεν αποκρουσθεί εφ' όλων των σημείων, πλην των υψ.1641 και ΛΙΠΑΣ. Ταξιαρχία διέταξε Συγκρότημα ΓΚΙΟΥΠΚΑΣ προπαρασκευάση αντεπίθεσιν διά την 1600 ώραν προς ανακατάληψιν ΛΙΠΑΣ, ήτις και συνετελέσθη την 1750 ώραν.

Διλοχία 509 Τ.Π. αφίχθη κατόπιν αγώνος εις υψ.1017 την 1600 ώραν και εκείθεν είς Λόχος της ήχθη εις υψ.1398 δι' ισχυροποίησιν Σ. Στηρίγματος και εκτόξευσιν αντεπιθέσεως προς ανακατάληψιν υψ.1641.

15. Την εσπέραν της 12ης Ταξιαρχία είχεν την κάτωθι διάταξιν:

Σ.Δ Ταξιαρχίας (Ν.607690).

Σ.Δ. 501 (Ν.607686)-3/501 (Ν.596679) - Διλοχία 508 Τ. (Ν.580675) -2/504 ΛΙΠΑ (Ν.570675) - Λόχος (Ν.596706) - Λόχος υψ.1017 (Ν.573764) - Λόχος (Ν.583706) - Λόχος (Ν.589699) - Λόχος (Ν.584699) - Διλοχία υψ.1033 (Ν.590705).

502 αμετάβλητος.

503 Διλοχία υψ.1398 (Ν.564714)-Διμοιρία εξ' υψ.1641 εις ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ - Λοιπή αμετάβλητος.

Την νύκτα την 12/13 τρέχοντος ο εχθρός εξέπεμψεν επιθέσεις προς κατάληψιν υψ. 1398 - υψ.1017 - υψ.1414 και απησχόλησε σοβαρώς Τμήματα 502 Τ. επί ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ ως τμήματα επί ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ, ουδεμίαν σημειώσας επιτυχίαν.

<u>13.2.49</u>

1. 503 Τ.Π. διετάχθη ενεργήση αντεπίθεσιν από 0800 ώρας διά Διλοχίας 509 Τ.Π. προς ανακατάληψιν υψ.1641.

Αντεπίθεσις ενηργήθη άνευ αποτελέσματος.

Την 1200 ώραν διετάχθη Λόχος Βαθμοφόρων συν δύο Ουλαμοί τεθωρακισμένων να κινηθώσιν εν τη κατευθύνσει ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΑΙ-ΚΟΥΛΑ (Ν.585755)-ΤΡΥΠΙΑ ΠΕΤΡΑ-υψ.1462 (Ν.565738) εφ' ου και εγκατασταθή.

502 Τ.Π. διετάχθη ωθήση ισχυράς αναγνωρίσεις ΜΕΤΖΙΚΑ-ΣΤΑΝΟ ΝΙΒΑ.

Ο Λόχος Βαθμοφόρων συνήντησεν σοβαράς αντιστάσεις και καθη-λώθη, αντικατασταθείς περί την 1700 ώραν εν τη γραμμή υπό Τμημάτων 77 Ταξιαρχίας.

2. Διάταξις Ταξιαρχίας 13.2.49 αμετάβλητος.

14.2.49

1. 597 Τ.Π. τεθέν διάθεσιν Ταξιαρχίας διετάχθη διά Διλοχίας από 0600 ώρας κινηθή εν τη κατευθύνσει ΦΛΩΡΙΝΑ - (Ν.5669) - (Ν.5570) - (Ν.546715) προς κατάληψιν υψ.1641 εν συνδυασμώ με ενέργειαν από Β.Α. Τμημάτων 77 Ταξιαρχίας.

Την 1000 ώραν Διλοχία 597 διετάχθη αναστραφή και τεθή ολόκληρον Τάγμα διάθεσιν Μεραρχίας.

2. Τμήματα 509 Τ.Π. εξ υψ.1398 εκινήθησαν προς υψ.1641 και την 0830 ώραν αφίχθησαν εκεί άνευ αντιδράσεως του εχθρού, έχοντος τούτου αποσυρθεί από της νυκτός.

502 Τ.Π. διετάχθη εξασφαλίση ΜΕΤΖΙΚΑ-ΣΤΑΝΟ ΝΙΒΑ (Ν.534767).

Εσυνεχίσθη εξερεύνησις Περιοχής πεδίου μάχης καθ' όλην την ημέραν.

3. Διάταξις Ταξιαρχίας την 14.2.49 ως κάτωθι:

Σ.Δ. Ταξιαρχίας (Ν.607790).

Σ.Δ 501 Τ. (Ν.607686)-Λόχος ΓΚΙΟΥΠΚΑ (Ν.596678)-2/504 ΛΙΠΑ (Π.570675)- Λόχος 1033 (Ν.590705) - Λόχος μετά Διμοιρίας 1017 (Ν.570704) -Διμοιρία (Ν.584705) - Διμοιρία (Ν.589699) - Διμοιρία (Ν.584699) - Διμοιρία (Ν.574698).

502 Τ.Π. αμετάβλητος πλην Διμοιρία (Ν.596705)-Λόχος μείον Διμοιρία ΦΛΩΡΙΝΑ (Ν.604693).

Σ.Δ. 503 Τ. (Ν.590688)-Λόχος Δυτικός Διάδρομος (Ν.590688)-Λόχος 1414 (Ν.518706)-Λόχος ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.532717)-Λόχος μείον Διμοιρία 1641 (Ν.556724) Διμοιρία 1398 (Ν.564714)-ΛΟΚ ΦΛΩΡΙΝΑ (Ν.604693).

15.2.49

Ταξιαρχία ησχολήθη με ανασυγκρότησιν τμημάτων της.

----

1. Πυρ/κόν:

Η υποστήρηξις εγένετο δι΄ενός Ουλαμού Πεδινού και μιας Πυρ/χίας Βαρέως. Αι αιτηθήσαι βολαί εξεπέμφθησαν με ταχύτητα και τα πυρά υπήρξαν εύστοχα και αποτελεσματικά.

Ιδιαιτέρως εξαίρεται η δράσις της υποστηρίξεως υπό του Πυρ/κού κατά την αντεπίθεσιν προς ανακατάληψιν υψ.1033.

2. Τεθωρακισμένα:

Ουλαμός ελαφρών τεθωρακισμένων ετέθη διάθεσιν Ταξιαρχίας και εχρησιμοποιήθη λίαν αποτελεσματικά κατά των Συμμοριτών των ενεργούντων κατά υψ.1033 και κατά συμμοριτών εχόντων διεισδύσει εις το εσωτερικόν της τοποθεσίας.

Τα πυρά των υπήρξαν εύστοχα και αποτελεσματικά και τα πληρώματα επέδειξαν πλήρη κατανόησιν του ρόλου των και της αποστολής των, ην εξεπλήρωσαν με τόλμην και προθυμίαν.

3. Υγειονομική Υπηρεσία

Η διακομιδή των τραυματιών εγένετο αρκετά ταχέως και η ιατρική περίθαλψις υπήρξεν στοργική.

4. Σύνδεσμος Διαβιβάσεις

Τόσον το Τηλεφωνικόν Δίκτυον, όσον και το του ασυρμάτου, ελειτούργησεν αρτιώτατα, καίτοι με τον βομβαρδισμόν διεκόπη η τηλεφωνική επικοινωνία, εντούτοις ταχεία και τολμηρά μέσω βαλλομένου εδάφους επέμβασις των διαβιβαστών ταχύτατα απεκατέστησεν ταύτην προς τα κάτω και άνω.

Το δίκτυον ασυρμάτου ελειτούργησεν υποδειγματικότατα και ούτω επετεύχθη η διοίκησις και η διεύθυνσις του αγώνος.

Η προθυμία, η τόλμη και η καλή περι της αποστολής των αντίληψις των διαβιβαστών υπήρξεν αναμφησβήτητα.

Δεν εφείσθησαν κόπου και θυσιών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Απώλειαι ημετέρων

Αξιωματικοί	Νεκροί	1
	Τραυματίαι	9
	Αγνοούμενοι	2
Οπλίται	Νεκροί	20
	Τραυματίαι	70
	Αγνοούμενοι	7
Απώλειαι Συμμοριτών	Νεκροί	483
	Συλληφθέντες	294
	Συλληφθέντες Τρ.	56

Κατά την λαμπράν, αποφασιστικήν και νικηφόραν μάχην απεδείχθη ότι τα Τμήματα της Ταξιαρχίας απέφυγον τον αιφνιδιασμόν.

Ηγωνίσθησαν με πίστιν και απόφασιν διά την νίκην διαπνεόμενα με ανωτέραν αντίληψιν του καθήκοντος.

Τα Σ. Στηρίγματος υψ.1033 - υψ.1398 - υψ.1017 - υψ.1414 -ΓΚΙΟΥΠΚΑ - ΛΙΠΑ - ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ θα παραμένουν εσαεί φωτεινοί φάροι ακτινοβολούντες την νίκην της ΦΛΩΡΙΝΗΣ και λαμπρόν παράδειγμα φιλοπατρίας αυτοθυσίας, συναίσεως και αρετής.

Αξιωματικοί και οπλίται των Σημείων τούτων συνηγωνίζοντο εις ηρωϊσμόν αλλήλους και πράξεις αφθάστου ηρωϊσμού και απαραμίλλου ανδρείας εξετυλίσσοντο.

-Θα ήτο βασική παράλειψις του υποφαινομένου, εάν δεν διαμνημονεύσω την εργώδη, έντονον και πλήρη πίστεως και φανατισμού επί του αγώνος συμβολήν του Επιτελείου της Ταξιαρχίας, όπερ ουδέ επί στιγμήν έπαυσε κυριαρχούν των στιγμών, εποπτεύον την πλήρη υλοποίησιν των αποφάσεων και συντρέχον με στοργήν και θεληματικότητα επί την νίκη, τα μαχόμενα Τμήματα.

ΒΛΑΧΟΣ ΚΩΝ/ΤΙΝΟΣ
ΣΥΝ/ΧΗΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ

24

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΒΟΛΗΝ ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΥΠΟ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

Από νύκτα 11/12-2-49 μέχρι 15-2-49

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Α. ΔΙΑΤΑΞΙΣ

1) ΦΙΛΙΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ της 22ώρας της 10-2-49, ως συνημμένον σχεδιάγραμμα.

2) ΕΠΙΤΕΘΕΙΣΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ συμμοριτών και κατευθύνσεις επιθέσεως τούτων, ως το συννημένον σχεδιάγραμμα.

Β. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

Την νύκτα 17-18 Ιανουαρίου η Χ Συμμοριακή Μεραρχία εισήλθεν εις περιοχήν ΠΡΕΣΠΩΝ μετά 500 περίπου ομήρων και ικανών λαφύρων, προερχομένων εκ ΝΑΟΥΣΗΣ.

Επίσης οι εις περιοχήν ΠΡΕΣΠΩΝ συμμορίται είχον ενισχυθή και εκ των επανελθόντων τραυματιών εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ και ΣΕΡΒΙΑΣ νοσηλευθέντων εις διάφορα Νοσοκομεία.

Ούτω η συνολική δύναμις των εις ανωτέρω περιοχήν ευρισκομένων συμμοριτών κατά το τέλος Ιανουαρίου, υπερέβαινε τας 7.000 με ηθικόν εξυψωμένον, λόγω των επιτυχιών των εις ΚΑΡΔΙΤΣΑ, ΝΑΟΥΣΑ και ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ. Αι παρεχόμεναι πληροφορίαι από παραδιδομένους συμμορίτας εις τα τμήματα της ΙΙας Μεραρχίας και της γειτονικής Χης, έφερον τας Χ και ΧΙ Συμμοριακάς Μεραρχίας ανασυγκροτουμένας πυρετωδώς εις την περιοχήν:

ΠΙΣΟΔΕΡΙ (Ν.4771)-ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ (Ν.4368)-ΤΡΙΓΩΝΟΝ (Ν.4366)-ΚΑΤΟΧΩΡΙ(Ν.3961),

και με πιθανάς προθέσεις προσβολής μιας εκ των γειτονικών πόλεων ΦΛΩΡΙΝΗΣ ή ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ή και εξόδου προς λεηλασίαν και στρατολογίαν προς ΒΕΡΜΙΟΝ ή ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ.

Την 30 Ιανουαρίου έλαβε χώραν η αντικατάστασις του αρχισυμμορίτου ΜΑΡΚΟΥ εν τη ψευδοκυβερνήσει υπό ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ και εν τη διοικήσει των συμμοριακών δυνάμεων υπό του αρχισυμμορίτου ΓΟΥΣΙΟΥ.

Η νέα διοίκησις διαθέτουσα αρκετάς δυνάμεις εν τη περιοχή ΠΡΕΣΠΩΝ, προς απόκτησιν κύρους, θα επιχείρει κάτι το σοβαρόν, πράγμα όπερ ενισχύετο και από τας καταθέσεις αυτομόλων τινών και ουχίως μέχρι τούδε επιδρομικήν επιχείρησιν.

Γ. ΠΡΟΒΛΕΨΙΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Η Μεραρχία εξετάζουσα τας δυνατότητας των συμμοριτών, εν συνδυασμώ με τας συλλεγομένας πληροφορίας, κατάληγεν εις το συμπέρασμα, ότι η ηγεσία των συμμοριτών, θα επεχείρη ισχυράν κρούσιν, είτε προς ΦΛΩΡΙΝΑΝ, είτε προς ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ, ίνα ούτω σημειώση μίαν επιτυχίαν με πολλά ωφέλη.

΄Εξοδος εκ νέου Συμμοριακής Μεραρχίας προς λαφυραγωγίαν και στρατολογίαν δεν εφαίνετο πιθανή, και καθ' όσον αφ' ενός μεν αύται λόγω πυκνώσεως των δυνάμεών μας εις την περιοχήν ΒΕΥΗΣ-ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ-ΚΟΖΑΝΗΣ καθίσταντο επικίνδυνοι, αφ' ετέρου δε διότι τοιαύτας εξετέλει και η προκάτοχος ψευδοκυβέρνησις και ούτω, η νέα ηγεσία δεν θα επαρουσίαζε τι το εξαιρετικόν.

Εκ της μελέτης τίνα εκ των δύο πόλεων (ΦΛΩΡΙΝΗΣ-ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ) συμφέρει εις τους συμμορίτας να προσβάλωσιν, η Μεραρχία εύρισκε την τοιαύτην της ΦΛΩΡΙΝΗΣ, διότι θα ηδύναντο ούτοι να ενεργήσωσι πλούσιαν στρατολογίαν (7.000-8.000 νέων και νεανίδων) να ανεύρωσιν πλούσιον ανεφοδιασμόν και να αποκτήσωσι μέγα βάθος του ζωτικού των χώρου διά της καταλήψεως:

ΡΑΔΟΣΙ-ΚΥΡΑΙ ΔΕΡΒΕΝ-ΚΕΛΛΗΣ.

Με τ' ανωτέρω δεδομένα, η Μεραρχία εσχημάτισε την πεποίθησιν, ότι οι συμμορίται εντός του 1ου 10ημέρου του Φεβρουαρίου, θα επιτεθώσι προς κατάληψιν της ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Κατόπιν τούτου μελετήσασα τας πιθανάς κατευθύνσεις επιθέσεως και κυρίας προσπαθείας, κατέληξεν εις το συμπέρασμα ότι:

α) η κυρία προσπάθεια θα εκδηλωθή από Βορρά προς πόλιν ΦΛΩΡΙΝΗΣ, λόγω κεκαλυμμένων δρομολογίων και εγγύτητος προς την πόλιν, με ταυτόχρονον ισχυράν απασχόλησιν εκ των κατευθύνσεων ΑΛΩΝΑ και ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ.

Δ. ΑΠΟΦΑΣΙΣ

α) Ισχυρά κατοχή των Σ. Στηρίγματος της πιθανής κυρίας προσπαθείας των συμμοριτών και ταχεία συμπήρωσις της οργανώσεως τοποθεσίας.

β) Δημιουργία τοπικών εφεδρειών δι΄αμέσους αντεπιθέσεις.

γ) Δημιουργία γενικών εφεδρειών διά προπαρασκευασμένας αντεπιθέσεις.

δ) Ειδικά μέτρα επαγρυπνύσεως και ασφαλείας και επιζήτησις νωπών πληροφοριών περί της κινήσεως των συμμοριτών, προς απόκρουσιν πάσης επιθετικής ενεργείας και συντριβής τούτων.

Ε. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Δι' Α.Π.Φ. 200/135/18.1.49 Μεραρχίας ανεκλήθη ο Λόχος 501 Τ.Π. εξ ΑΡΝΙΣΣΗΣ εις ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ.

Μεραρχία δι' Α.Π.Φ. 200/146/19-1-49 αναφοράς της προς Β΄ΣΣ ητήσατο όπως Διλοχία 507 Τ.Π. εκ περιοχής ΠΡΟΛΕΜΑΪΔΟΣ-ΒΛΑΣΤΗΣ επανέλθη Ταξιαρχίαν της (περιοχήν ΒΕΥΗΣ).

Εξεδόθη η κατωτέρω Α.Π.Φ. 200/157/21-1-49 Δ/γής Μεραρχίας.

ΘΕΜΑ: Λήψις μέτρων αποφυγής αιφνιδιασμού

ΠΡΟΣ: Ταξιαρχίας, Τάγματα, Λόχους Δ/σιν Μηχ/κού-Πυρ/κού Ουλαμόν Μηχ/κού-Πυρ/κού Ουλαμόν Τεθ/νων, άπαντας ΜΑΜ 701 Λ.Μ., 455Τ.Δ., 570 Λ.Π., 759ΛΟΜ, 953 ΛΕΣΑ, 48 ΕΤΠ

Αμέσου επιδόσεως

Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Σ

ΙΙ Μερ. ΑΠΦ 200/157/Α1

ΣΤΓ 912 τη 21-1-49

ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ/Α1, ΚΛ. Β΄ΣΣ/Α1
ΔΚΒ και Γ. Μερ.
Λ. Στρατηγείου
Αμερ. Αποστολή

1. Το ατύχημα της ΝΑΟΥΣΗΣ οφείλεται κυρίως εις έλλειψιν μέτρων ασφαλείας, πλήρους επαγρυπνήσεως και εις την μη άμυναν των τμημάτων επί των θέσεων μάχης των Σημείων Στηρίγματος, υπό του εκεί Τ. Εθνοφρουράς.

2. Το ατύχημα τούτο, πρέπει ν' απωλέση ένα άριστον μάθημα δι' όλους μας και να λαμβάνωμεν ανελλιπώς όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα προς πρόληψιν παρομοίων ατυχημάτων.

3. Ο μεγαλύτερος εχθρός των εν αμύνη διατεταγμένων τμημάτων είναι ο αιφνιδιασμός κατά την νύκτα. Ούτος προλαμβάνεται:

α) Διά των λαμβανόμενων μέτρων ασφαλείας και

β) Διά της αυστηράς επαγρυπνήσεως.

4. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ.

Αύτη εξασφαλίζεται διά των κατά βάθος λαμβανομένων μέτρων ασφαλείας ήτοι διά της:

α) Τοποθετήσεως σκοπών εγγύς των θεσεων μάχης.

β) Τοποθετήσεως ακουστικών φυλακίων εγγύς των συρματοπλεγ-μάτων.

γ) Εγκαταστάσεως ενεδρών εις επικαίρους θέσεις και

δ) Όπου ο εχθρός απέχει πολύ των γραμμών μας, δι' εκπομπής περιπόλων, αίτινες αναχωρούσαι των βάσεών των τας απογευματινάς ώρας και προχωρούσαι εις βάρος 3-4 χιλιομέτρων, εγκαθίστανται ενεδρευτικώς πλησίον οδεύσεων υποχρεωτικής διαβάσεως των συμμοριτών, αποχωρούσαι εκείθεν περί το μεσονύκτιον.

5. Μόνο διά του τρόπου τούτου καθίστανται αντιληπταί αι κινήσεις του εχθρού, επιτυγχάνεται ο έγκαιρος συναγερμός των τμημάτων και η εναρξις του σχεδίου πυρός, οπότε κάθε Σημείον Στηρίγματος καθίσταται απόρθητον.

6. Ουδείς ηγήτωρ πρέπει να εφυσυχάζη, εάν δεν βεβαιούται ότι ελήφθη μετά σχολαστικότητος άπαντα τα ανωτέρω μέτρα ασφαλείας.

7. ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΙΣ

α) Άπαντες οι Αξιωματικοί, πλήν ενός όστις θα εκτελή τας υπηρεσίας της ημέρας, και οι Υπαξ/κοί, αγρυπνούν καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός και εκ περιτροπής είς Αξ/κός και αριθμός τις Υπαξ/κών περιέχονται συνεχώς τας θέσεις μάχης του Σημείου Στηρίγματος και βεβαιούνται επί της καλής και κανονικής εκτελέσεως της υπηρεσίας επαγρυπνήσεως υπό των σκοπών.

Όπου υπάρχει είς Αξ/κός, ούτος εναλλάσσεται με τους Υπαξιωματικούς εις την υπηρεσίαν ταύτην.

β) Οι εκτός υπηρεσίας άνδρες αναπαύονται ενδεδυμένοι φέροντες και την εξάρτησίν των, έτοιμοι πάντοτε να καταλάβωσι τας θέσεις των μάχης ευθύς ως ήθελον δοθή το σύνθημα του συναγερμού.

γ) Προς αποφυγήν υπερβολικής κοπώσεως Αξ/κών και οπλιτών κατά την ημέραν θα κατακλίνονται άπαντες υποχρεωτικώς και της 1200 έως της 1600 ώρας, εκτός του Αξ/κού και των παρατηρητών της ημέρας, οίτινες κατά τας ομιχλώδεις ημέρας πρέπει να είναι περισσότεροι.

΄Ινα τα ανωτέρω καθίστανται εφικτά, η διανομή του μεσημβρινού συσσιτίου πρέπει να λαμβάνει χώραν την 1100 ώραν.

8. ΄Ενα άλλο ζήτημα του οποίου η αξία δεν έχει κατανοηθή υφ' όλων είναι η άμυνα επί των θέσεων, άνευ ιδέας υποχωρήσεως.

9. Είς μόνον τρόπος υπάρχει να σωθή και να δοξασθή ο μαχητής εν αμύνη.

"Άμυνα επί τόπου εν συνδυασμώ με καλήν χρήσιν των πυρών".

10. Πάσα ιδέα εγκαταλείψεως των θέσεων μάχης άγει εις τον θάνατον και την ατίμωσιν.

11. Είναι αποδεδειγμένον ότι τμήματα παραμείνανται εις τας θέσεις των μάχης, συνέτριψαν τον επιτιθέμενον, σχόντα ελαχίστας μάλιστα απωλείας, ενώ αντιθέτως τμήματα τα οποία κατά την διάρκειαν εχθρικής προσβολής εγκατέλειψαν τας θέσεις των υπέστησαν πλήρη καταστροφήν και ατίμωσιν, διότι από της στιγμής που έστρεψαν τα νώτα των προς τον επιτιθέμενον, παρέσχον την ευκαιρίαν εις τούτον να τους εξοντώση.

12. Τηρήσατε μετά θρησκευτικής ευλαβείας τα ανωτέρω και εστέ βέβαιοι ότι πάντοτε θα σας συνοδεύουν η Νίκη και η Δόξα.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

-Υπεβλήθη η ΑΠΦ. 200/163/22-1-49 προς Β΄ΣΣ δι' ης Μεραρχία ητήσατο διάθεσιν αρμάτων μάχης.

-Από 22 Ιανουαρίου ήρξατο η αντικατάστασις του 501 Τ.Π. εκ περιοχής ΜΕΛΙΤΗΣ-ΒΕΥΗΣ υπό τμημάτων 507 Τ.Π.

Διά του απελευθερωθέντος Τάγματος (501) ενισχύθη το Κ.Α. υψ. 1398 (Ν.562713)-υψ. 1033 (Ν.590705) διά μιας Διλοχίας.

Η ετέρα Διλοχία του Τάγματος εγκατεστάθη εις ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ ως εφεδρεία Μεραρχίας με αποστολάς ως η συνυποβαλλομένη Α.Π.Φ.200/172 23-1-49 Δ/γή Μεραρχίας. Ανωτέρω εγκατάστασις των τμημάτων επερατώθη την 26.1.49.

Εξεδόθη η συνυποβαλλομένη υπ' αριθ. Α.Π.Φ. 200/164/25-1-49 καθορίζουσα τας αποστολάς 22 Ταξιαρχίας δι' επέμβασιν υπέρ ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Την 24 Ιανουαρίου έλαβεν χώραν συγκέντρωσις Δ/τών Ταξιαρχιών Ταγμάτων και Αρχηγών Οπλων εις Σ.Δ. Μεραρχίας, εις ους υπεδείχθησαν μέτρα επαγρυπνήσεως, ασφαλείας, προπαρασκευής, ετοιμότητος, κινήσεως τμημάτων, αύξησις των πυρομαχικών θέσεων και τέλος ανεπτύχθησαν αι πιθαναί ενέργειαι των συμμοριτών.

-Την 28/29 Ιανουαρίου εγένετο νυκτερινή επιδρομή κατά χωρίου ΜΠΟΥΦΙ προς σύλληψιν αιχμαλώτων.

Εξεδόθησαν αι κάτωθι Δ/γαί δι' ων διατάσσεται η εγκατάστασις ενεδρών εις ειδικά σημεία.

ΑΠΟ : ΙΙ Μεραρχίαν/Α1 Α.Π.Φ.200/190/29-1-49

ΠΡΟΣ: 22 Ταξιαρχίαν/Α1

ΚΟΙΝ: 3-21-77 Ταξιαρχίας/Α1 1300

Β΄ΣΣ /Α1, Αμερ. Αποστολή

Καθ' εκάστην νύκτα και μέχρι 0100 ώρας θα εγκαθίστανται κάτωθι ενέδραι(.)

508 Τ.Π. εις θέσιν (Ν.635569) (.) Λόχος ΝΥΜΦΑΙΟΥ εις θέσιν (Ν.637524). Τάγμα ΒΕΥΗΣ εις θέσιν (Ν.743680) (.) Λόχος ΜΕΛΙΤΗΣ εις θέσιν (Ν.753748) (.)

Καθ' έκαστην πρωΐαν να αναφέρωνται αποτελέσματα(.)

- Ο -
ΜΕΡΑΡΧΟΣ

ΑΠΟ : ΙΙ Μεραρχίαν/Α1 Α.Π.Φ.200/191/29-1-49

ΠΡΟς: 3ην Ταξιαρχίαν/Α1

ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ /Α1/21-28 Ταξ./Α1 1310
Λόχος Βαθμοφόρων,
Αμ. Αποστολήν

Καθ' εκάστην νύκτα και μέχρι 0100 ώρας θα εγκαθίσταται ενέδρα εκ δύο ομάδων του Λόχου Βαθμοφόρων πλαισιούμενοι υπό αναλόγων οδηγών, εις ύψωμα ΤΣΟΥΪΓΛΑΡ (Ν.668763) (.) Ομοίως εκ των σκαπανέων αεροδρομίου δύναμις ομάδος να εγκαθίστανται εις θέσιν (Ν.612716) (.)

Καθ' έκαστην πρωΐαν αναφέρονται αποτελέσματα(.)

- Ο -
ΜΕΡΑΡΧΟΣ

ΑΠΟ : ΙΙ Μεραρχίαν/Α1 Α.Π.Φ.200/192/29-1-49

ΠΡΟς: Διλοχίαν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ 501Τ.Π.

ΚΟΙΝ: 3-21-22 Ταξ./Α1, Β΄ΣΣ/Α1
Αμ. Αποστολήν

Καθ' εκάστην νύκτα και μέχρι 0100 ώρας να εγκαθίσταται ενέδρα δυνάμεως Διμοιρίας εις θέσιν (Ν.602612) (.) Γνωρίσατε θέσιν ενέδρας εις Δ/την 504 Τ.Π (.)

Καθ' έκαστην πρωΐαν ν' αναφέρονται αποτελέσματα(.)

- Ο -
ΜΕΡΑΡΧΟΣ

ΑΠΟ : ΙΙ Μεραρχίαν/Α1 Α.Π.Φ.200/199/31-1-49

ΠΡΟΣ: 3ην Ταξ./Α1

2345

502 Τ.Π. από ΚΕΪΚΟ ΚΑΛΕ να εγκαθιστά, καθ' εκάστην νύκτα και μέχρι 0100 ώρας, ενέδραν δυνάμεως δύο (2) ομάδων με επί κεφαλής Αξιωματικόν εις θέσιν (Ν.548757) (.)

- Ο -
ΜΕΡΑΡΧΟΣ

Την 7ην Φεβρουαρίου έλαβε χώραν εις Σ.Δ. Μεραρχίας 2α συγκέντρωσις Δ/τών Ταξιαρχιών, Ταγμάτων και Αρχηγών Όπλων εις ους ανεπτύχθησαν αι προθέσεις των συμμοριτών περί επικειμένης προσβολής πόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ και ετονίσθη αυστηρά επαγρύπνησις και λήψις ειδικών μέτρων ασφαλείας, ως και οι τρόποι ενεργείας εις περίπτωσιν προσβολής.

Την 2130 ώραν της 8 Φεβρουαρίου εξεδόθη η κάτωθι Δ/γή προσωπική προς τους Δ/γάς Ταξιαρχιών.

ΑΠΟ: Δ/τάς 3-21-22 Ταξιαρχιών

ΚΟΙΝ: Αμερ. Αποστολήν

ΠΡΟΤΕΡ. Ο.Υ.
ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ
ΑΠΦ 200/283/Α1/8-2-49
Ώρα 2130

Πληροφορίαι θετικής πηγής φέρουν συμμορίτας προυτιθεμένους νύκτα σήμερον ή αύριον ενεργήσωσι προσβολήν τομέως Μεραρχίας ή έξοδον εκ ΒΙΤΣΙ(.)

Άπαντες εν εγρηγόρσει(.)

ΜΕΡΑΡΧΟΣ

Κατά νυκτερινήν επιδρομήν 8/9 Φεβρουαρίου υπό τμημάτων 22 Ταξιαρχίας προς Αγ. Αθανάσιον (Ν.9173) εν συνδυασμώ μετά τοιούτων ΧΙ Μεραρχίας, συνελήφθησαν δύο ένοπλοι συμμορίται ανήκοντες αφιχθέντα συγκροτήματα εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ (Ταγ. ΜΑΥΡΟΥ και Επιλαρχίας ΝΕΣΤΟΡΟΣ). Ούτοι κατέθεσαν ότι εις περιοχήν ΣΚΟΠΟΣ (Ν.809770) -ΠΑΠΑΔΙΑ (Ν.8050790) αφίχθησαν ανωτέρω συγκροτήματα, ων η αποστολή είναι κατά επικειμένην ενέργειαν προσβολής ΦΛΩΡΙΝΗΣ, να προσβάλωσιν ημέτερα τμήματα εις ΒΕΥΗΝ. Να καταλάβωσι στενωπόν ΚΙΡΛΙ ΣΕΡΒΕΝ, προς παρεμπόδισιν αφίξεως ενισχύσεων εις περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ και να ενισχύσωσι την κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΝ εξ Ανατολών προς Δυσμάς.

Το Β΄ΣΣ την 10-2-49 απεδέσμευσεν Διλοχίαν 507 Τ.Π. ευρισκομένην εις ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ-ΒΛΑΣΤΗΝ και έθεσε ταύτην διάθεσιν Μεραρχίας.

Είς Λόχος ταύτης αφίχθη αυθημερόν ΒΕΥΗΝ και ο έτερος την μεσημβρίαν 12 Φεβρουαρίου μη αντικατασταθείς εγκαίρως υπό τμημάτων 77 Ταξιαρχίας, λόγω αποστάσεως.

Επίσης διετάχθη το 105 Τ.Π. (μείον Λόχος) να κινηθή την πρωίαν της 11-2-49 από ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ εις ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ ένθα παραμείνη διάθεσιν Β΄ΣΣ.

Το Τάγμα τούτο αφίχθη ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ την 1800 ώραν 11-2-49.

-Την Νύκτα της 10ης Φεβρουαρίου δύναμις Τάγματος εκ ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ προσέβαλεν τμήματα επί ΚΙΡΑΙ ΔΕΡΒΕΝ προς κατάληψιν της στενωπού.

Άπασαι προσπάθεια συμμοριτών απέτυχον. Συμμορίται εγκατέλειψεν επί πεδίου μάχης 6 νεκρούς μετά οπλισμού.

Την νύκτα της 10ης Φεβρουαρίου εξετέλεσαν νυκτερινάς ασκήσεις μετά πραγματικών πυρών όλμων και αυτομάτων εις περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ. Τούτο αναφέρθη εις Β΄ΣΣ δι' Α.Π.Φ.200/230/10 2350 αναφοράς Μεραρχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Α. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΝΥΚΤΟΣ 11ης ΚΑΙ 12ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Άπαντες Αξ/κοί και οπλίται έχουν προδιατεθή διά την επικείμενην επίθεσιν και επαγρυπνούν εις τα θέσεις.

Την 2225 ώραν ημετέρα ενέδρα εις περιοχήν ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ (Ν.6357) προσέβαλεν φάλαγγα συμμοριτών κινουμένην εκ ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ προς ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΝ. Δεν κατέστη δυνατόν εξακριβωθή βάθος της φάλαγγος. Επενέβη αμέσως ημέτερον πυρ/κόν και όλμοι και εκινήθησαν τμήματα προς ενίσχυσιν της ενέδρας.

Η Χ Μεραρχία ειδοποιήθη σχετικώς και ο Διοικητής της ΙΙας Μεραρχίας εγνώρισεν τούτο αμέσως τηλεφωνικώς εις Επιτελάρχην Β΄ΣΣ.

Την 24ην ώραν της 11ης Φεβρουαρίου, ενέδρα 503Τ.Π. εγκατεστημένη εις Δυτ. διάδρομον πόλεως προς ΑΛΩΝΑ εσημείωσεν εμφάνισιν συμμοριτών δυνάμεις περίπου 100 περιβεβλημένων λευκούς χιτώνας ους και επυροβόλησεν, μεθ΄ο η ενέργεια αποσυρομένη ανέφερεν το γεγονός εις το Τάγμα της δι' ασυρμάτου.

Επί τω ακούσματι των πυρβολισμών ο Δ/τής Μεραρχίας διέτεξε τον Επιτελήν Α1 Μεραρχίας να ερωτήση την 3ην Ταξιαρχίαν τι συμβαίνει μετ' ολίγον η Ταξιαρχία ανέφερε το ανωτέρω γεγονός εις την Μεραρχίαν και ο Δ/τής της Μεραρχίας έθεσεν εν συναγερμώ άπαντα τμήματα τα εις περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ ευρισκόμενα, μη παραλείψας να γνωρίση το γεγονός εις τον Επιτελάρχην του Β΄ΣΣ.

-Την 0030 ώραν της 12ης Φεβρουαρίου εις Σημείον Στηρίγματος υψ.1398 (Ν.564714) εξεράγησαν νάρκαι και διεπιστώθη μικρός αριθμός συμμοριτών εγγιζόντων το σημείον τούτο.

-Την 0130 ώραν της 12ης τρέχοντος εσημειώθη διέλευσις μικρού αριθμού συμμοριτών προ του Σημ. Στηρίγματος υψ.1017 (Ν.571803). Την αυτήν περίπου ώραν εσημειώθη προσέγγισις μικροομάδων συμμοριών εις Σημ. Στηρίγματος υψ. 1033 (Ν.590704).

Ο Αρχηγός πυρ/κού διετάχθη να εκτελέση βολάς εις προκαθορισθείσας υπόπτους περιοχάς.

-Αι προσεγγίζουσαι μικροομάδες τα διάφορα Σημ. Στηρίγματος ως διεπιστώθη εκ των υστέρων, είχον ως αποστολήν να προετοιμάσωσι την καταστροφήν του συρματοπλέγματος προς διάνοιξιν διαδρόμων.

-Την 0255 ώραν ήρχισεν το εχθρικόν πυροβολικόν να βάλη εναντίον της πόλεως εκ κατευθύνσεως ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΙΑΣ κατ' αρχήν και μετέπειτα εκ κατευθύνσεως Β.Δ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ. Εν συνεχεία αμέσως εξεδηλώθη επίθεσις κατά:

υψ. 1641 Σολιβότι (Ν.556722) - υψ.1033 (Ν.590704) - ΛΙΠΑΣ (Ν.570674) και ανωνύμου (Ν.5667) όπου Σ.Δ. 21 Ταξιαρχίας-υψ.1218 (Ν.545678).

Τα ανωτέρω ο Δ/τής Μεραρχίας εγνώρισεν τηλεφωνικώς εις τον Επιτελάρχην ΣΣ και ότι πρόκειται περί ισχυράς επιθέσεως και δέον να εφαρμοσθή το σχέδιον αμοιβαίας υποστηρίξεως μετά γειτονικών Μ.Μονάδων και να τεθεί εις διάθεσιν Μεραρχίας το 105 Τ.Π. ευρισκόμενον εις ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ.

Επέμβασις Πυροβολικού

Ο Δ/τής Πυρ/κού διετάχθη διά του μείζονος μέρους του πυρ/κού να εκτελή βολάς ανασχέσεως και βολάς εις προκαθορισθέντας χώρους εν τη ζώνη 3ης Ταξιαρχίας και διά του υπολοίπου υπέρ 21 Ταξιαρχίας εν ταυτώ δε διά του Μέσου πυρ/κού βολάς αντιπυροβολικού.

Επέμβασις εφεδρειών

α) Τοπικών

ι) Ο λόχος Βαθμοφόρων δυνάμεων 160 οπλιτών ετέθη από της πρώτης στιγμής εις διάθεσιν 3ης Ταξιαρχίας.

ιι) Είς λόχος της Διλοχίας 501 Τ.Π. εκ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ διετάχθη να κινηθή επ' αυτοκινήτων διάθεσιν 3ης Ταξιαρχίας.

ιιι) Ο έτερος Λόχος διετάχθη να αχθή ΣΚΟΠΙΑΝ από ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ, εν αναμονή διαταγών.

ιν) Ουλαμός Τεθωρακισμένων 2ου Σ.Δ. ετέθη διάθεσιν 3ης Ταξιαρχίας ίνα χρησιμοποιηθή εν τη κατευθύνσει ΠΡΩΤΗΣ.

β) Γενικών

ι) Την 0315 ώραν διετάχθη το 508 Τ.Π. όπως κινήση αμέσως μίαν Διλοχίαν ήτις να αχθή εις ΣΚΟΠΙΑΝ, εν αναμονή διαταγών και εν συνεχεία να ανακαλέση τον εις ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΝ αποσταλέντα Λόχον και να κινηθή και ούτος εις ΣΚΟΠΙΑΝ.

ιι) Την 0320 ώραν διετάχθη 2α Ταξιαρχία να κινηθή επ' αυτοκινήτων εκ ΒΕΥΗΣ δι' ενός Τάγματος μετά Ουλαμού Πυρ/κού, συμφώνως τη υπ' αριθμ. ΑΠΦ.200/164/23-1-49 Δ/γής και αχθή ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ. Ο Λόχος ΒΥΜΦΑΙΟΥ 509 Τ.Π. να αχθή το ταχύτερον εις ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑΝ.

-Την 0500 ώραν ερωτηθείς ο Δ/τής της 22 Ταξ/χίας εάν είναι έτοιμος να κινηθή, ανέφερεν ότι προσβάλλεται το χωρίον ΛΟΦΟΙ και τα τμήματα ΚΙΡΑΙ ΔΕΡΒΕΝ και ότι η επ' αυτοκινήτων κίνησις είναι λίαν επικίνδυνος, διότι οπωσδήποτε ο εχθρός θα έχη ενέδρας καθ' οδόν και ότι κατόπιν της προσβολής των ανωτέρω σημείων μόνον μίαν Διλοχίαν δύναται να κινήση.

Τω εδόθη εντολή να κινήση μίαν Διλοχίαν οδικώς μετά μεταγωγικών διά του εκ των προτέρων αναγνωρισθέντος δρομολογίου μακρά της αμαξιτής οδού, αναλόγως δε της εξελίξεως του εκεί αγώνος να προπαρασκευάση την κίνησιν της υπολοίπου Διλοχίας μετά του Πυρ/κού άμα τη έω.

Την 0405 ώραν το 105 Τ.Π. ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΥ, τεθέν εις την διάθεσιν της Μεραρχίας υπό Β΄ΣΣ διετάχθη κινηθή και αχθή εις ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ τιθέμενον υπό τας Δ/γάς της εκεί αφιχθησομένης 22 Ταξιαρχίας.

Την 0415 ώραν ο Επιτελάρχης Β΄ΣΣ ανέφερεν εις Δ/τήν Μεραρχίας ότι, ισχυραί δυνάμεις μεθ' αρμάτων (υπόλοιπον 77 Ταξιαρχίας, Τάγμα εκ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ και έτερον Τ.Π. εξ ΕΔΕΣΣΗΣ διετάχθησαν να κινηθώσι δι' ενίσχυσιν. Ομοίως η Χ Μεραρχία διετάχθη άμα τη έω να εκδηλώση επιθετικήν ενέργειαν προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ-ΠΛΑΤΥ-ΚΡΕΣΤΟ συμφώνως τω σχεδίω αμοιβαίας υποστηρίξεως.

Μέχρι της 0430 ώρας άπαντες Αξ/κοί και οπλίται αγωνίζονται με απαράμιλλον γενναιότητα παρά την αφθονίαν εις πυροβολικόν, όλμους, πολ/λα και ΠΑΝΤΖΕΡ των συμμοριτών και παντού οι συμμορίται αποκρούονται με σοβαράς απωλείας.

Το Σ.Σ. του υψ.1115 (Ν.581675), ένθα η Δ.΄Πυρ/χία, πιέζεται πανταχόθεν ισχυρώς.

Προς συγκρότησιν του Σημείου τούτου, διετάχθη την 0450 ώραν ο εις ΣΚΟΠΙΑΝ αφιχθείς έτερος Λόχος 501 Τ.Π. να ενεργήση αντεπίθεσιν εν τη κατευθύνσει ΓΚΙΟΥΠΚΑ-ΛΙΠΑ και απαλλάξη της πιέσεως το Σημείον Στηρίγματος υψ.1115.

Την 0500 ώραν ανεφέρθη υπό του Διοικητού Μεραρχίας εις το ΣΣ τηλεφωνικώς ότι:

"Εχθρός πιέζει ισχυρώς από Βορρά και Δυσμών τμήματα 3ης Ταξ/χίας. Ομοίως πιέζεται ο Σ.Δ. της 21 Ταξ/χίας εις περιοχήν ΠΑΝΑΓΙΑΣ (Ν.556667).

Βομβαρδισμός πόλεως συνεχίζεται δραστικώτερος. Αξ/κοί και οπλίται μαχόμενοι ως λέοντες αποκρούουν λυσσαλέας επιθέσεις συμμοριτών".

Απόπειρα συμμοριτών διεισδύσεως εν τη πόλει ΦΛΩΡΙΝΗΣ απεκρούσθησαν αποτελεσματικώς υπό τμημάτων 759 ΔΟΜ Μεραρχίας.

Την 0505 ώραν η 22 Ταξιαρχία διετάχθη όπως 48 Τ.Ε. εξ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ κινηθή με υπαρχούσας δυνάμεις (60 ανδρών) προς ενίσχυσιν φρουράς ΚΙΡΛΙ ΔΕΡΒΕΝ και έγκαιρον ναρκαλίευσιν της οδού, άμα τη έω, προς διέλευσιν των αναμενομένων εκ ΚΟΖΑΝΗΣ ενισχύσεων.

Μέχρι της 600 ώρας οι συμμορίται παρά τας επιμόνους προσπαθείας των ουδέν ΣΣ είχον καταλάβη και εάν προς στιγμήν έθετον πόδα εις τι πολ/λείον, αμέσως οι απαράμιλλοι εις γενναιότητα Αξιωματικοί και οπλίται δι' αντεπιθέσεως τους εφόνευαν επί τόπου ή τους απέτρεπον.

Βλέποντες οι αρχισυμμορίται ότι επλησίαζε το φως της ημέρας και ουδέν είχον επιτύχη, ενεργούν κατά μάζας, λυσσαλέας επιθέσεις και κατορθώνουν την 0700 ώραν να θέσουν πόδα επί του υψ. 1641 (Ν.Σολίσιτο) (555722) και να εξουδετερώσουν την εις υψ. 1115 τεταγμένην Πυρ/χίαν.

Αποκρουσθεισών όλων των προσπαθειών διεισδύσεως των συμμοριτών μέχρι 0800 ώρας εν τη πόλει, η Μεραρχία προωθεί τους άνδρας των β΄κλιμακίων, οίτινες έχουν επανδρώσει τα πολ/λεία

εντός της πόλεως εις την παρυφήν της πόλεως και αντικαθιστούν τας εκεί μικροομάδας των μαχίμων Μονάδων.

Με τας μικρομάδας ταύτας η 3η Ταξιαρχία συγκροτεί νέας τοπικάς εφεδρείας και διά δεξιοτέχνων αντεπιθέσεων, ενισχύει τα δοκιμαζόμενα και ηρωϊκώς αγωνιζόμενα τμήματά της.

Την 0900 αφίχθη εις ΣΚΟΠΙΑΝ Διλοχία του 508 Τάγματος από ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑΝ ήτις διετάχθη να κινηθή:

Προς ΓΚΙΟΥΠΚΑ - υψ.1115

τιθεμένη υπό τας Δ/γάς του εκεί αγωνιζόμενου Υποδ/τού του 501 Τ.Π. εις έν, εδόθη εντολή άμα τη ενισχύσει του, να ενεργήση αντεπίθεσιν προς ανακατάλυψιν υψ. 1115 και εν συνεχεία να κινηθή προς ΛΙΠΑ (των εκεί τμημάτων διατηρουμένων θέσεις των και εκείθεν εις ΣΣ 21 Ταξιαρχίας, όπου εχθρός συνεχίζει ισχυράν πίεσιν.

Τάγμα συμμοριτών κινηθέν από ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ προς Ανατολάς μεταξύ ΚΑΤΩ ΥΔΡΟΥΣΗΣ και ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ και στρέψαν προς Δυσμάς, μεταξύ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ και ΣΚΟΠΙΑΣ, κατέλαβεν υψ. 1181 (Ν.505608) κατόπιν αγώνος και πλήρους εξοντώσεως του εκεί ευρισκομένου ημετέρου φυλακίου.

Το τάγμα τούτο κινηθέν προς ΣΚΟΠΙΑΝ, ένθα β΄ κλιμάκια 21 Ταξιαρχίας και Διμοιρία Επιδείξεως, προσέβαλεν την 0500 ώραν τα εξωτερικά φυλάκια της Δυτικής παρυφής χωρίου τα οποία και εξουδετέρωσε.

Την 0600 ώραν ο επί κεφαλής των φυλακίων Ανθ/γός ΜΗΛΙΩΝΗΣ, Διαχειριστής του 504 Τάγματος, τίθεται επί κεφαλής 15άδος οπλιτών ενεργεί αντεπίθεσιν και επιτυγχάνει την ανακατάληψιν, ενός φυλακίου, αλλά φονεύεται και ούτω διακόπτεται η συνέχισις της προσπαθείας του.

Την 0630 ο Προσωπάρχης της 21 Ταξιαρχίας Ταγ/χης Πεζικού ΠΑΤΣΙΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Διοικητής του συγκροτήματος ΣΚΟΠΙΑΣ, αναφέρει την κατάστασιν εις τον Δ/τήν της Μεραρχίας ζητών ενισχύσεις.

Διατάσσεται να συγκεντρώση άπαντες τους εν ΣΚΟΠΙΑ άνδρας β΄ κλιμακίων και να ενεργήση αντεπίθεσιν προς συντριβήν των συμμοριτών υποστηριζόμενος υπό των όλμων της Διμοιρίας Επιδείξεως.

Ο Αξ/κός ούτος πραγματοποιεί την εντολήν και μετά μίαν ώραν ανέφερεν ότι εφόνευσεν 15 συμμορίτας, συνέλαβεν 7 και ανέτρεψεν τους υπόλοιπους περισυλλέξας ικανόν αριθμόν οπλ/λων και ΣΤΕΝ.

Ο Δ/τής της 21 Ταξιαρχίας σκληρώς αγωνιζόμενος εναντίον τετραπλασίας δυνάμεως συμμοριτών από της 0300 ώρας, αναφέρει την 0915 ώραν εις τον Δ/τήν της Μεραρχίας τηλεφωνικώς ότι η πίεσις συνεχίζεται και ότι τα πυρομαχικά ηλαττούντο επικινδύνως και εξήτησεν την έγκρισιν να κινήση λόχος του 504 Τ.Π. από την α1 γραμμήν περιοχής ΟΣΤΡΕΒΟΥ, προς υψ. 1181 (Ν.584658) Λοποσίστ το οποίον κατέχουσιν οι συμμορίται.

Τω παρασχέθη η έγκρισις ως προς την κίνησιν του Λόχου και τω προσετέθη να αποσύρη το ταχύτερον από περιοχήν ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ-ΔΕΡΒΕΝ δύναμιν Λόχου, προς ενίσχυσιν του Σ.Δ. Ταξιαρχίας.

Επίσης δύναμιν Λόχου, προς ενίσχυσιν του Σ.Δ. Ταξιαρχίας.

Επίσης τω εδόθη η πληροφορία, ότι δύο λόχοι του 508 Τ.Π. και Λόχος 501 Τ.Π. υπό Υποδ/τήν Τάγματος τούτου επιτίθενται προς ανακατάληψιν υψ.1115 μεθ' ο θα συνεχίσωσι κίνησιν ίνα ενωθώσι επ' αυτού. Εφοδιασμός εις πυρ/κά, θα τω παρασχεθή δι' αεροπλάνων.

Μετά την κατάληψιν του υψ. 1641 (Σολισίτο) οι συμμορίται έστρεψαν τας προσπαθείας των εναντίον του υψ. 1398 Ν.Α. Σολίσιτο (Ν.564714) και υψ. 1033.

Και εις μεν το υψ. 1398 συντρίβονται εις δε το υψ. 1033 κατορθώνουν να θέσουν πόδα εις πολ/λεία τινά, αμέσως όμως δι' αντεπιθέσεως υπό των ημετέρων εκδιώκονται.

Την 10ην ώραν επαναλαμβάνεται η προσπάθεια των συμμοριτών προς κατάληψιν του υψ. 1033, υποστηριζόμενη υπό αφθονίας πυροβολικού και όλμων επιτυγχάνεται του πλείστου μέρους του υψώματος υπό τούτων.

Πέντε (5) Αξ/κοί και 50 άνδρες εκ των επί του Σημείου τούτου αγωνιζομένων ημιθέων έχουν τεθή εκτός μάχης. Οι ελάχιστοι υπόλοιποι με επί κεφαλής τον Δ/τήν του 501 Τ.Π. Ταγ/χην ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΝ έχουν αγκαλιάσει τας Νοτίας κλυτείς του υψώματος και αγωνίζονται μετά αφαντάστου γενναιότητος.

΄Εγκαιρος προσανατολισμός υπό της 3ης Ταξιαρχίας μικράς τοπικής εφεδρείας του Λόχου ΛΟΚ με επί κεφαλής τον Δ/τήν τούτου ενεργεί θαρραλέαν και ορμητικήν αντεπίθεσιν και ανατρέπει τους προς στιγμήν θέσαντες πόδα συμμορίτας επί του υψ. 1033.

Τοιουτοτρόπως το υψ. 1033 το οποίον αποτελεί την ασπίδα της πόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ, είχεν περιέλθη εκ νέου ολόκληρον εις χείρας μας και οι συμμορίται είχον υποστή τοιαύτας απωλείας ώστε ανίκανοι να ενεργήσουν εκ νέου προς κατάληψίν του.

Κατά τον αυτόν χρόνον, ο Δ/τής του 503 Τ.Π. συγκεντώσας τους άνδρας β1 κλιμακίων και ενισχυθείς διά τμήματος Λόχου Βαθμοφόρων ενεργεί αντεπίθεσιν, από Γεωργικής Σχολής προς υψ. 1398 και επιτυγχάνει την ανατροπήν των ευρισκομένων συμμοριτών μεταξύ υψ. 1017 και υψ.1033 και ενισχύει τα επί υψ. 1398 αγωνιζόμενα τμήματα.

Την 1100 ώραν αι αφιχθείσαι εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ δύο Διλοχίαι 22 Ταξιαρχίας (507 και 509 Τ.Π.) εκινήθησαν η του 507 προς υψ. 1033 και η του 509 προς υψ. 1398.

Από της 1200 ώρας η ΝΙΚΗ έχει στεφανώσει τους ήρωας Αξ/κούς και οπλίτας της Μεραρχίας και εις όλα τα σημεία ενεργούνται αντεπιθέσεις προς εξόντωσιν των συμμοριτών και σύλληψιν αιχμαλώτων.

Ο Δ/τής της 22 Ταξιαρχίας παρουσιασθείς εις την Δ/τήν Μεραρχίας την 1000 ώραν έλαβεν την εντολήν να ενεργήση επίθεσιν διά του 105 Τ.β. μείον Λόχου εν τη κατευθύνσει ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ-υψ. 857 (Ν.593724) τη υποστηρίξει του εκ ΒΕΥΗΣ αφιχθέντος Ουλαμού Πεδ. Πυρ/κού επειδή δε δεν ήτο δυνατόν να εκτοξεύση την επίθεσιν προ της 1430 ώρας, λόγω μη αφίξεως εις ΛΙΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ του 105. Τ.Π. διετάχθη να τάξη τον Ουλαμόν Πυρ/κού εις ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ και να λάβη καταιγιστικώς την χαράδρα ΛΑΝΙΑΤΑ και υψ.1641.

ΔΡΑΣΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Από της 0830 ώρας ήρξατο επεμβαίνουσα η Αεροπορία ήτις έβαλεν τους υποδεικνυομένους στόχους με εξαιρετικά αποτελέσματα υποβοηθείσασα το ημέτερον Πεζικόν τα μέγιστα εις την εκτέλεσιν και επιτυχίαν των αντεπιθέσεων.

Επίσης τας απογευματινάς ώρας ενήργησεν ρίψεις πυρ/κών εις Σ.Δ. 21 Ταξιαρχίας υπό δυσμενεστάτας καιρικάς συνθήκας και βαλλόμενον συνεχώς το αεροσκάφος υπό των συμμοριτών.

Άπαντα τα ριφθέντα πυρ/κά παρελήφθησαν υπό ημετέρων τμημάτων.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Οι Δ/γαί του εναπομείναντος πυρ/κού εν δράσει, ήτοι εις Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κού και Πυρ/χία 151 ΜΜΠ με απερίγραπτον αυτοθυσίαν και δραστηριότητα βάλλουν συνεχώς κατά των επιτεθέμενων συμμοριτών αναπληρούντες την έλλειψιν της εξουδετερωθείσης Πυρ/χίας.

ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

Ο ευρισκόμενος εις διάθεσιν της Μεραρχίας μοναδικός Ουλαμός Τεθ/νων χάρις εις την απαράμιλλον ανδρείαν του Διοικούντος Ιλάρχου ΣΤΑΥΡΙΝΟΥ και των οπλιτών, εκινείτο συνεχώς πότε προς κατεύθυνσιν ΠΡΩΤΗΣ, προσβάλλουν τας βαθείας γραμμάς της ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑΣ και πότε προς ΠΙΣΟΔΕΡΙ προσβάλλουν τα Νοτίας χαράδρας του υψ. 1033 και υψ. 1398 σκορπίζων παντού τον θάνατον.

ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

Η Διοίκησις Χωροφυλακής ΦΛΩΡΙΝΗΣ μετά των οπλιτών της συμμετέχει ευθύς εξ αρχής του αγώνος και κατορθώνει να μη ριφθή ούτε είς πυροβολισμός και να τηρηθή υποδειγματική τάξις εντός της πόλεως αφ' ενός, αφ' ετέρου δε τας απογευματινάς ώρας ενεργεί τη εντολή της Μεραρχίας δι' 100 Χωροφυλάκων επιθετικώς από την Ν.Δ. παρυφήν της πόλεως προς ΛΙΠΑ και επιτυγχάνει την ανατροπήν των εις την περιοχήν ταύτην συμμοριτών και την εξόντωσιν πλείστων εξ αυτών.

Την 1600 ώραν αφίκετο εις ΣΚΟΠΙΑΝ από ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑΝ έτερος Λόχος 508 Τ.Π. όστις διετάχθη να κινηθή προς εξόντωσιν των επί υψ. 1181 (Λιοποτίστ) συμμοριτών εν συνδέσμω με ενέργειαν Λόχου 506 Τ.Π. κινουμένου από ΛΙΟΥΤΑΤΟΥ.

Την 1700 ώραν ο Υποδ/τής του 501 Τάγματος μετά της Διλοχίας 508 είχεν ανακαταλάβη το ύψωμα 1115 είχεν απελευθερώσει την Α΄ Πυρ/χίαν Πεδ. Πυρ/κού, ήτις ήτο άθικτος και κηνούντο μετά του Σ.Δ. 21 Ταξιαρχίας.

Ο Δ/τής της 22 Ταξιαρχίας την 1719 ανέφερεν κατάληψιν υψ. 857 (Ν.593724) (Μονή Μάρκου).

Τοιοτοτρόπως την 1730 ώραν οι συμμορίται είχον υποστή συντριπτικήν ήτταν και εκτός του υψ. 1641 (Σολίσιτο) ουδέν έτερον σημείον κατείχον.

Είχον συλληφθή περί τους 280 συμμορίται, είχεν περιέλθη εις χείρας μας άφθονον πολεμικόν υλικόν και τα πεδία των μαχών έγεμον πτωμάτων συμμοριτών.

Από της 1800 ώρας ήρχισεν να καταφθάνουν εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ διαδοχικώς Ουλαμός αρμάτων, τεθωρακισμένα, Στρατηγείον και Τάγμα 77 Ταξιαρχίας και εν συνεχεία έτερον Τάγμα ιδίας Ταξιαρχίας.

Η νυξ 12/13 διέρρευσεν ήρεμος.

Η 3η Ταξιαρχία διετάχθη την επομένην ενεργήση προς ανακατάληψιν υψ. 1641.

Β. <u>ΓΕΓΟΝΟΤΑ 13ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ</u>

Την 1000 ώραν η 3η Ταξιαρχία ανέφερεν ότι υψ. 1641 (ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ) κατέχεται ισχυρώς και ότι προσπάθειαι Διλοχίας 509 Τ.Π. με επί κεφαλής τον Υποδ/τήν Ταγ/χην ΦΙΛΙΠΠΑΚΟΝ Κ. προς κατάληψιν τούτου απέτυχον, φονευθέντος του Διοικητού της Διλοχίας.

Την 1300 ώραν ελήφθη η υπ' αριθμ. Α.Π.Φ. 102/223/130930 Δ/γή Β΄ΣΣ δι' ης διετάσσετο η 21 Ταξιαρχία να κινήση άπαντα επί κορυφογραμμής τμήματα από ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ προς υψ.1685 (Ν.521613) ΠΛΑΤΥ-ΚΟΥΛΑ.

Μεραρχία διέταξε προπαρασκευήν και εκτόξευσιν επιθετικής ενεργείας από ΚΟΥΛΟΥΛΘΟΥΡΙΑ προς υψ. 1885 (Ν.521613)-ΠΛΑΤΥ-ΚΟΥΛΑ και να ενωθή μετά των εκ Νότου ενεργούντων τμημάτων Χ Μεραρχίας.

Η Μεραρχία διέταξε Δ/τήν 77 Ταξιαρχίας διά του επί του υψ. 857 (Αγ/Μάρου) ευρισκομένου 105 Τ.Π. και δι' ετέρου εκ ΚΑΛΔΟΡΑΧΗΣ προς ΤΡΥΠΙΑ ΠΕΤΡΑ (Ν.572741) να ενεργήση προς κατάληψιν ΜΠΑΣΑΡΟΒΙΤΣΑΣ.

Επίσης έθεσεν εις την διάθεσιν της 8ης Ταξιαρχίας 2 Ουλαμούς αρμάτων και Λόχον Βαθμοφόρων ίνα κινηθώσιν από ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΑΙ προς ΜΠΟΥΦΙ προς υποβοήθησιν ανωτέρω ενεργείας.

Τα Τάγματα 77 Ταξιαρχίας κατόπιν σκληρού αγώνος ήχθησαν εις ΤΣΟΥΚΑΤΑ-ΤΡΥΠΙΑ ΠΕΤΡΑ διακόψαντα αγώνος λόγω επελεύσεως σκότους.

Ουλαμός αρμάτων και λόχος Βαθμοφόρων παρέμειναν Βορ. και εις ύψος ΤΡΥΠΙΑΣ ΠΕΤΡΑΣ μη συνηθείσης προχωρήσουν περαιτέρω λόγω ναρκοθετήσεως οδού και καταστροφών.

1330 ώραν αφίκετο εις Σ.Δ. Μεραρχίας Δ/τής Β΄ΣΣ.

Περί την 1330 ώραν αφίκετο εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ επ' αυτοκινήτων το 615 Τ. της 51 Ταξιαρχίας. Το Τάγμα τούτο διετάχθη να μεταφερθή εις ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ-ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ, αφ' ενός προς υποβοήθησιν ενεργείας Χ Μεραρχίας, εφ' ετέρου δε προς κατάληψιν βάσεως εξορμήσεως διά την μελετωμένην επιχείρησιν προς ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ.

Το Τάγμα τούτο αφιχθέν μετά Α΄Πυρ/χίας 104 ΣΠΠ εις ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ άμα τη αποβάση του εβλήθη δραστικώς υπό συμμοριακού πυροβολικού, συνεχισθείσης της βολής καθ' όλην διάρκειαν απογευματινών ωρών. Λόγω απωλειών δεν κατέστη δυνατή προχώρησίς του και εγκατεστάθη διά νύκτα εις περιοχήν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ-ΣΤΕΡΝΟΒΑΛΙ (Ν.606645)-υψ. 1105 (601635).

Απογευματινάς ώρας αφίκετο ΦΛΩΡΙΝΑΝ το Τ.Σ. της 33 Ταξιαρχίας και εις ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙ αι Διλοχίαι 514 (32 Ταξιαρχία) και 517 Ταγμάτων (33 Ταξιαρχία) μετασταθμεύσουσαι εκ ΒΕΥΗΣ, όπου διενυκτέρευσαν νύκτα 12/13.

Ελήφθη Α.Π.Φ. 102/226/132015 Δ/γή Β΄ΣΣ δι' ης καθορίζεται όπως εντός αύριον εκκαθαρισθή τοποθεσία ΜΠΑΣΑΡΟΒΙΤΣΑΣ και προπαρασκευασθή υπό Χ Μεραρχίας ενεργεία προς κατάληψιν ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ. Μετά επίτευξιν ανωτέρω εκδηλωθή ισχυρά επιθετική ενέργεια προς ΠΙΣΟΔΕΡΙ.

Μεραρχία εξέδωσε την Α.Π.Φ. 200/237/13-2-49 Δ/γήν δι 'ης:

α) 77 Ταξιαρχία διά δύο Ταγμάτων (105 και 612), από έω συνεχίση προσπάθειαν προς κατάληψιν ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑΣ.

β) 3η Ταξιαρχία, ομοίως ενεργήση από Δυτικόν Πεδινόν Διάδρομον προς ΜΠΑΣΑΡΟΒΙΤΣΑ.

γ) Συγκροτείται απόσπασμα εκ του 556, 2 Ουλαμών Τεθωρακισμένων, Ουλαμόν αρμάτων και τμήματος Μηχανικού, ίνα ενεργήση από:

ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΣ-ΜΠΟΥΦΙ

προς κύκλωσιν των εκ ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑΣ συμμοριτών και εκκαθάρισιν χωρίου ΜΠΟΥΦΙ.

Γ. <u>ΓΕΓΟΝΟΤΑ 14ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ</u>

Τμήματα 77 Ταξιαρχίας διά νυκτερινής ενεργείας κατάλαβον την 0100 ώραν ΤΡΥΠΙΑ ΠΕΤΡΑ (Ν.575742), ανατρέψαντα εξ εφόδου συμμορίτας.

Συμμορίται κατέχοντες ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ και ΤΣΟΥΚΑΤΑ και πιεζόμενοι συνεχώς από ημετέρων κατά διάρκειαν νυκτός, εγκαταλείψαν θέσεις των και συνεπτύχθησαν προς ΜΠΟΥΦΙ.

Την 0925 ώραν ημέτερα τμήματα ανήλθον επί ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑΣ. Δι Α.Π.Φ.102/230/141100 Δ/γής Σ.Στρατού διατάσσεται:

α) Αναστολή επιχειρήσεως ΚΟΥΛΑΣ-ΠΛΑΤΥ.

β) Συνέχισις αποφασιστικώς της αρξαμένης υπό ΙΙας Μεραρχίας καταδιώξεως συμμοριτών προς ΠΙΣΟΔΕΡΙ και επιδίωξις καταλήψεως στενωπού εντός της σήμερον.

Κατόπιν ανωτέρω Δ/γής εκλήθησαν τας προμεσημβρινάς ώρας άπαντες Διοικηταί (3ης, 21, 22, 33, 77) και Διοικηταί Οπλων.

Εδόθησαν εις τούτους αι προφορικαί Δ/γαί και εξεδόθη η Α.Π.Φ. 200/238/141130 δι' ης.

α) Διά των κάτωθι δυνάμεων:

-597 Τάγμα

-22 Ταξιαρχία (μείον Τάγμα)

-Δύο Ουλαμών τεθωρακισμένων και Ουλαμού αρμάτων.

συνεχίσθη αποφασιστικώς η εκδηλωθείσα ενέργεια διά 597 Τάγματος προς ΠΙΣΟΔΕΡΙ.

β) 21 Ταξιαρχία ενεργήση επιθετικώς προς κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑ.

γ) 33 Ταξιαρχία

ι) Διά 615 Τάγματος κινηθή προς ΚΡΙΘΑΡΙΣΤΟ ΝΕΡΟ-ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

ιι) Συνεχίσθη προσπάθειαν δι' ενεργούντος 556 Τάγματος προς ΜΠΟΥΦΙ-ΚΝΟΥΤΣΑΤΑ (Ν.48730).

Απόσπασμα κινηθέν μετά τεθωρακισμένων εκ ΦΛΩΡΙΝΗΣ προς ΜΠΟΥΦΙ ήχθη Ανατολικήν παρυφήν χωρίου ΜΠΟΥΦΙ. Συμμορίται έβαλον δραστικώς διά πυρών πυρ/κού, όλμων και μυδραλλίων.

Τεθωρακισμένα παρέμειναν περιοχήν (Ν.550753) λόγω σοβαρών καταστροφών οδού μη δυνηθέντα ούτω υποστηρίξωσιν ενέργειαν τμημάτων Πεζικού.

-597 Τάγμα κινηθέν προς ΠΡΟΦ.ΗΛΙΑΝ-ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ την 1635 ώραν, ήχθη εις ύψος (Ν.512704) και διεπίστωσεν ισχυράν κατοχήν υψωμάτων Νοτίως και Βορείως ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ (Ν.485695) μη υποστηριχθέν υπό αρμάτων και τεθωρακισμένων, λόγω μη άρσεως των ναρκοπεδίων.

-Μηχανικόν Μεραρχίας από πρωίας ήρξατο εργασίαν προς άρσιν ημετέρων ναρκοπεδίων και αντιαρματικών κωλυμμάτων επί οδού ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ.

Η εργασία εσυνεχίσθη φιλοτίμως καθ' όλην διάρκειαν ημέρας και επερατώθη την 0400 ώραν της 15ης Φεβρουαρίου υπό επίβλεψιν Αρχηγού Μηχανικού Μεραρχίας. Το τμήμα τούτο του Μηχανικού έσχεν την 0200 ώραν 3 νεκρούς εκ εκρήξεως νάρκης.

Τμήματα κινηθέντα εκ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ κατέλαβον εσπερινάς ώρας υψ. 1186 (Ν.606608) και ήχθησαν εγγύτατα ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ βαλλόμενα διά πυρών πυροβολικού από ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ.

-Η 21 Ταξιαρχία ανασταλείσα προπαρασκευάς και εκδήλωσιν ενεργείας προς υψ. 1885-ΠΛΑΤΥ-ΚΟΥΛΑ και αναπροσαρμόσασα διάταξιν κατέλαβεν διά τμημάτων της βάσιν εξορμήσεως εις περιοχήν υψ. 1689 δι' επιχειρήσεων προς ΒΙΓΛΑΝ.

Δ. <u>ΓΕΓΟΝΟΤΑ 15ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ</u>

-Τμήματα 21 Ταξιαρχίας εξορμήσαντα νύκτα 14/15 Φεβρουαρίου προς ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ, λόγω παγετώνος, δριμυτάτου ψύχους και χιόνος υπερβαινούσης το εν μέτρον εις πλείστα σημεία, δεν ηδηνύθησαν συνεχίσωσι κίνησίν των.

-597 Τάγμα ενεργούν προς ΠΙΣΟΔΕΡΙ και ευρισκόμενο βάσιν εξορμήσεως εις περιοχήν Ν. 512704 Β.Α. άλωνα την 0930 ώραν εβλήθη καταιγιστικώς υπό πυρών πυροβολικού, όλμων και αυτομάτων και ηναγκάσθη εις περιοχήν (Ν.532697) Α.άλωνα.

-Ταξίαρχος 22 Ταξιαρχίας ανέφερεν ότι γραμμή:
ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ-ΠΡΟΦ.ΗΛΙΑΣ-ΠΛΑΚΑ.
κατέχεται ισχυρότατα υπό συμμοριτών και η τοποθεσία είναι οργανωμένη, το έδαφος χιονοσκεπές και με λίαν αποτόμους κλυτείς.
Επρότεινεν επάνοδον 597 Τ. και Ταγμάτων 22 Ταξιαρχίας εν εφεδρεία, προς διατήρησιν ηθικού διά μελοντικάς επιχειρήσεις.
Αποσταλείς από πρωΐας Επιτελής Μεραρχίας διεβίβασε προφορικήν αναφοράν Διοικητού 22 Ταξιαρχίας "Περί αδυνάτου συνεχίσεως επιχειρήσεως".
Συμμορίται μετά αποτυχίαν και τελικήν των αποχώρησιν συνεκεντρώσας απάσας σχεδόν τας δυνάμεις και άπαντα μέσα πυρός επί της φύσει και θέσει οχυράς γραμμής:
ΚΝΟΪΤΣΑΤΑΣ (Ν.480745)-ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ (Ν.480744) -ΠΛΑΚΑΣ (Ν.490709) -ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ, ως και τα Δυτικά αντερείσματα ΜΠΟΥΦΙΟΥ.
Δεν έπαυσαν δε καθ' όλην διάρκειαν ημέρας να προσβάλωσιν δραστικώς τμήματα εις περιοχάς:
1695 (Ν.515668) Ν.Α. 1696-ΑΛΩΝΑ-υψ.1414 (Ν.518706)-ΜΠΟΥΦΙ.
Κατόπιν ανυπερβλήτων δυσχερειών δι' επιχείρησιν προς κατάληψιν ΠΡΟΦ.ΗΛΙΑ-ΠΛΑΚΑ, διετάχθη παραμονή τμημάτων θέσεις των.
Διοίκησις Μεραρχίας και προφορικώς και εγγράφως ανέφερεν ανελλειπώς εις Διοικητήν Β΄ΣΣ περί της εξελίξεως της καταστάσεως.
Το ΣΣ διά μεταγενεστέρας Δ/γής διέταξεν αναστολήν πάσης περαιτέρω ενεργείας.

Ούτω έληξεν η αρξαμένη από εσπέρας 11ης Φεβρουαρίου επίθεσις των συμμοριτών κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ με συντριπτικά αποτελέσματα εις έμψυχον και άψυχον υλικόν των συμμοριτών ως εις τον συννημένον πίνακα εμφαίνεται.

Παράληψις θα θεωρηθή εάν δεν αναφερθή το αμέριστον ενδιαφέρον της Αμερικανικής Αποστολής παρά τη Μεραρχία, ο Αρχηγός της οποίας, ως και πάντες οι Αξιωματικοί, παρέμενον συνεχώς παρά τω Σ.Δ. Μεραρχίας, παρακολουθούντες αγρύπνως την εξέλιξιν του αγώνος.

Ε. <u>16η ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ</u>

Διετάχθη διαδοχικώς η επανάκαμψις των τμημάτων εις χώρους συγκεντρώσεως και η μετέπειτα αναχώρησις των ξένων τμημάτων.

Την 1118 αφίκετο εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ, αεροπορικώς, ο Αρχιστράτηγος μετά Αρχηγού της Αφρικανικής Αποστολής Στρατηγού ΒΑΝ ΦΛΗΤ και των Επιτελών του.

Τη επιθυμία του Αρχιστράτηγου έλαβεν χώραν συγκέντρωσις απάντων Αξ/κών Φρουράς ΦΛΩΡΙΝΗΣ, προς ους ο Αρχιστράτηγος ωμίλησεν συστήσας εις άπαντας την μετά πίστεως και φανατισμού συνέχισιν του αγώνος, με την βεβαιότητα ότι η τελική Νίκη είναι δική μας.

Εξήρε την σημασίαν της ΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ από Στρατιωτικής και Πολιτικής απόψεως και συνεχάρη άπαντας διά την δράσιν των.

Επηκολούθησεν σύσκεψις καθ' ην ο Διοικητής του Β΄ΣΣ ανέπτυξεν εις Αρχιστράτηγον τας ενεργείας του ΣΣ προς ενίσχυσιν της ΙΙας Μεραρχίας.

Ακολούθως ο Διοικητής της Μεραρχίας ανέφερεν τα λήφθέντα μέτρα υπό Μεραρχίας, προ της επιθέσεως υπό των συμμοριτών και τας ενεργείας κατά την διάρκειαν του αγώνος.

Απογευματινάς ώρας ιδίας ημέρας, ο Αρχιστράτηγος, συνοδευόμενος υπό του Στρατηγού ΒΑΝ ΦΛΗΤ, του Δ/τού Β΄ΣΣ και του Δ/τού Μεραρχίας, επεσκέφθη τους τραυματίας εις Νοσοκομείον και επιθεώρησε τμήματα, άτινα έλαβον μέρος εις τον τετραήμερον αγώνα.

Την 1800 ώραν ιδίας ημέρας, ο Αρχιστράτηγος, Στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ και Δ/τής Β΄ΣΣ ανεχώρησεν αεροπορικώς διά ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.

Συνημμένως υποβάλλονται:

α) Σχέδιον εις ο εμφαίνηται:
  ι) Διάταξις Ημετέρων τμημάτων.
  ιι) Επιτεθείσαι δυνάμεις συμμοριτών και κατευθύνσεις επιθέσεως.
β) Πίναξ απωλειών Ημετέρων και συμμοριτών.
γ) Η υπ' αριθμ. Α.Π.Φ.200/172/23-1-49 Δ/γή Μεραρχίας.
δ) Η υπ' αριθμ. Α.Π.Φ.200/164/23-1-49 Δ/γή Μεραρχίας
ε) Η υπ' αριθμ. Ε.Π.380 Δ/γή Επιχειρήσεως Γενικού Αρχηγείου συμμοριτών μετά Δελτίου Πληροφοριών.

Διά την ακρίβειαν — ΣΤΓ 912 τη 28-2-49
Το
Γραφείον Α1 — ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΤΣΥ — Υποστράτηγος Διοικητής

<u>Υποβάλλεται</u>

Β΄ΣΣ/Α1-Γεν.Επιτελ. Στρατού/Α1
Επιθεωρητήν Στρατού

<u>Κοινοποιείται</u>

3, 21, 22, 33, 77, Ταξ/Α1-Ι, Χ, ΧΙ Μερ./Α1
Α1, Α8, Α9, Α10, ΑΚΒ &Γ. Μεραρχίας
Αμερ. Αποστολήν-Ημερολόγιον.

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Γραφείον Α1

ΔΕΛΤΙΟΝ ΑΠΩΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΦΥΡΩΝ

Κατά ενεργηθείσαν υπό συμμοριτών επίθεσιν εναντίον ΦΛΩΡΙΝΗΣ από 12-15.2.49.

α) ΗΜΕΤΕΡΩΝ

1. ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

-Νεκροί	4
-Τραυματίαι	17
-Αγνοούμενοι	2

2. ΟΠΛΙΤΑΙ

-Νεκροί	40
-Τραυματίαι	207
-Αγνοούμενοι	33

β) ΣΥΜΜΟΡΙΤΑΙ

-Νεκροί καταμετρηθέντες επί τόπου	702
-Συλληφθέντες-παραδοθέντες (συμ/ται-συμ/σαι)	350

γ) ΛΑΦΥΡΑ

-Όλμοι 81 χιλ.	4
-Όλμοι 60 χιλ.	1
-Α/Α τυφέκια των 20 χιλ.	1
-Οπλ/λα ΜΠΡΕΝ	90
-Μυδράλλια	15
-Πολ/λα ΜΠΡΕΝΤΑ	3
-ΣΤΑΓΕΡ "	75
-ΜΑΡΣΙΠ	45
-Τυφέκια	405
-Α/Α εκτοξευταί (ΠΙΑΤ)	1
-ΜΠΑΖΟΥΚΕΣ	440
-Πιστόλια φωτοβολίδων	1
-Νάρκαι εν γένει	126
-Χειροβομβίδες ΜΙΛΣ	210
-Βλήματα όλμου των 81 χιλ.	460
-Βλήματα όλμου των 60 χιλ.	200
-Φυσίγγια ΜΠΡΕΝ	103000
-Σταυροί καταστροφής συρμ/των	133
-Φιάλαι εμπρηστικαί	160
-Περισυνελέγησαν κτήνη	20

Διά την ακρίβειαν ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Γραφείον Α1 ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Σ.Υ.

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Γραφείον Α1

α) ΝΕΚΡΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

1) Ταγματάρχης	ΦΙΛΙΠΠΑΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	509	Τ.Π.(13-2-49)
2) Μον. Υπολοχαγός	ΓΕΡΟΝΤΑΚΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	105	Τ.Π.(14-2-49)
3) Μον. Ανθ/γός	ΜΗΛΙΩΝΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ	504	Τ.Π.(12-2-49)
4) Εφεδρ. Ανθ/γός	ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ή ΓΚΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓ.	502	Τ.Π.(12-2-49)

β) ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

1) Λοχαγός	ΑΞΙΩΤΗΣ ΔΗΜ.	501	Τ.Π.	(12-2-49)
2) Εφ. Υπ/γός	ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΩΝ.	"	"	"
3) Μον. Ανθ/γός	ΜΠΟΝΙΛΛΕΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	"	"	"
4) Εφ. "	ΜΠΟΥΣΙΔΗΣ ΘΕΟΔ.	"	"	"
5) Λοχαγός	ΚΟΥΡΤΕΣΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ	503	"	"
6) Μον. Ανθ/γός	ΤΣΟΥΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	"	"	"
7) Εφ. Υπ/γός	ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΕΥΘ.	502	"	"
8) Μον. "	ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΝΙΛ.	570	Λ.Π.	"
9) Ανθ/γός	ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΥ ΣΑΒΒΑΣ	ΜΟΕ/ΑΣΔΣΕ		"
10) "	ΣΑΜΑΡΤΖΙΔΗΣ ΧΡΗΣ.	509	Τ.Π.	"
11) "	ΗΓΟΥΜΕΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	"	"	"
12) "	ΖΕΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	612	"	"
13) Μον. Υπ/γός	ΝΙΑΝΟΥΜΑΚΗΣ ΕΥΤ.	501	"	"
14) Εφ. Ανθ/γός	ΚΑΤΕΡΙΑΚΗΣ ΓΕΩΡ.	503	"	"
15) " Υπ/γός	ΜΑΝΕΛΙΚΑΚΗΣ ΙΩΑΝ.	507	"	"
16) " Ανθ/γός	ΧΑΛΚΙΑΔΗΣ ΓΕΡ.	508	"	"
17) Μον. Ανθ/γός	ΔΡΙΤΣΑΣ ΔΗΜ	Α.Α.22	Ταξιαρχίας	(12-2-49)

γ) ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

1) Μον. Ανθ/γός	ΚΑΣΤΡΙΣΙΑΝΑΚΗΣ ΧΑΡ.	502 Τ.Π. (12-2-49)
2) Μον. Ανθ/στής	ΚΟΛΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚ.	503 Τ.Π. (")

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1

Τ.Σ.Υ.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΘΕΜΑ: Αποστολαί Διλοχίας 501.Τ.Π. Δι' εκτάκτου αγγελιοφόρου

ΠΡΟΣ: 8ην Ταξ/Α1 ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΚΟΙΝ: 21-22 Ταξ./Α1, Β΄ΣΣ/Α1
Αμερ. Αποστολή

ΙΙ Μεραρχία ΑΠΦ 200/172/Α1
ΣΤΓ 912 τη 23-1-49

Συνέχεια Α.Π.Φ.200/164/Α1/23-1-49 Δ/γής Μεραρχίας.

Ι. Οι αντικαθιστάμενοι δύο Λόχοι 501 Τ.Π. (ΜΕΛΙΤΗΣ και ΚΑΤΑ ΝΤΟΥΡΟΥ) να συγκεντρωθώσιν εις ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ Ν.6364 ως εφεδρεία Μεραρχίας, με Υποδ/τήν Τάγματος.

ΙΙ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΔΙΛΟΧΙΑΣ

α) Επέμβασις εν τη ζώνη 21 Ταξιαρχίας

β) Επέμβασις εν τη ζώνη 3ης Ταξιαρχίας

γ) Επέμβασις υπέρ 22 Ταξιαρχίας

ι) Επ' ωφελεία 508 Τ.Π. εις ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑΝ (Ν.6660)

ιι) Επ' ωφελεία τμημάτων ΒΕΥΗΣ-ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ

δ) Ασφάλεια χωρίου ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ και εγκατάστασις ενεδρών καθ' εκάστην νύκτα εν τη περιοχή ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ (Ν.5960).

Ο Δ/τής της Διλοχίας να έλθη εις απ' ευθείας συνεννόησιν με τους Δ/τάς Ταξιαρχιών προς καθορισμόν των κατευθύνσεων, προς ας θα κινηθή δι' επέμβασιν.

ΙΙΙ. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Σύνδεσμος μετά Μεραρχίας, ως ειδική Δ/γή Διαβιβάσεων.

ΙV. ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

1) Ως γνωστόν αι προσβολαί υπό των συμμοριτών ενεργούνται συνήθως κατά την νύκτα, συνεπώς άπαντα τα τμήματα της Διλοχίας πρέπει να είναι προπαρασκευασμένα διά ταχεία κίνησιν πεζή και ενδεχομένως επ' αυτοκινήτων.

2) Άμα τη αφίξει της Διλοχίας εις ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ να καθωρισθώσι τα πυρομαχικά και υλικά, άτινα δέον να παραλάβη έκαστον τμήμα μεθ' εαυτού, κατά την κίνησίν του, εις τρόπον ώστε να μη προκύπτει ουδέ η ελαχίστη απώλεια χρόνου, διότι η επιτυχία εξαρτάται κυρίως εκ της ταχείας εκκινήσεως των τμημάτων και εγκαίρου αφίξεως εις τον χώρον μάχης.

3) Οι απαιτούμενοι ημίονοι θα ευρίσκονται εγγύτατα των τμημάτων και θα έχη καθορισθή εις έκαστον ημιονηγόν το είδος του φόρτου του. Τα πλεονάζοντα είδη θα παραμείνουν εις τας θέσεις των με ελαχίστην φρουράν.

4) Απαραίτητα πυρομαχικά και υλικά νοούμεν τα κάτωθι, εις τας εκτάκτους μετακινήσεις.

-Κατά σωλήνα όλμου 81 χιλ. βλήματα 128
- " " " 60 " " 32
-Κατά ΜΠΡΕΝ 1500
-Κατά τυφέκιον 40
-Κατά ΤΟΜΙΓΚΑΝ 200
-Χειροβομβίδες κατά Λόχον 100
-Ασύρματοι Νο 22 και 594
-Υγειονομικόν υλικόν (το προβλεπόμενον)

Τοιοτοτρόπως τα απαιτούμενα δι' έκαστον Λόχον μετά όλμου 81 χιλ. μεταγωγικά, δεν θα υπερβαίνουν τα 24.

5) α) Έκαστος οπλίτης εις το σακκίδιόν του θα έχη πάντοτε μιας ημέρας ξηράν τροφήν εφεδρικήν ούτως ώστε να αποφεύγονται αι διανομαί κατά την ώραν την εκκινήσεως.

β) Οι άνδρες θα φέρωσιν

-Διά το ΜΠΡΕΝ τα πυρομαχικά α΄γραμμής

-Διά το τυφέκιον 100

-Διά το ΤΟΜΙΓΚΑΝ τα προβλεπόμενα.

Άπαντες οι οπλίται ανά μίαν χειροβομβίδα πλην των τυφεκιοφόρων οίτινες θα φέρωσι δύο τοιαύτας.

6) Ίνα όλα τα ανωτέρω είναι πραγματοποιήσιμα εν δεδομένη στιγμή, άμα αφίξει Διλοχίας εις ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ, να εκτελεσθώσιν ασκήσεις και κατά την ημέραν τε και νύκτα.
Να αναφερθή τη Μεραρχία απαιτούμενος χρόνος διά προετοιμασίαν και εκκίνησιν.

7) Λόγω ειδικών συνθηκών οι άνδρες κατά τη νύκτα, θα κατακλίνωνται ενδεδυμένοι και θα φέρωσι τα υποδήματά των.

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Σ.Υ.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΘΕΜΑ: Διάταξις-Αποστολαί 22 Ταξιαρχίας
ΠΡΟΣ: 22 Ταξ/Α1

Δι' εκτάκτου αγγελιοφόρου

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ/Α1-Κ.Δ., Β΄ΣΣ/Α1
3-21 Ταξ./Α1
Α1-Α8-Α9Α.Κ.&Γ. Μερ.
Αμερ. Αποστολή

ΙΙ Μεραρχία ΑΠΦ 200/172/Α1
ΣΤΓ 912 τη 23-1-49

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

α) Η Χ Συμμοριακή Μεραρχία αποτελούμενη εκ των 18.108 και 14 Ταξιαρχιών (μείον Τάγματος της 14 Ταξιαρχίας, όπερ παρέμεινεν εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ) επανήλθεν εις βάσιν της (περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ).

ι) Εις περιοχήν ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ-ΒΕΡΜΙΟΥ-ΡΑΔΟΣΙ επί του παρόντος υπάρχουν μόνον ΓΙΑΦΚΕΣ.

ιι) Εις περιοχήν ΣΚΟΠΟΣ-ΠΑΠΑΔΙΑ δύναμις 50-60 συμμοριτών.

ιιι) Εις Ανατολικάς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ δύναμις 250 περίπου συμμοριτών.

β) ΠΙΘΑΝΑΙ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

ι) Προσβολή ΦΛΩΡΙΝΗΣ δι΄εντυπωσιακούς λόχους.

ιι) Έξοδος ΙΧ Μεραρχίας προς προσβολήν αστικών κέντρων και λεηλασίαν.

ιιι) Οι επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ συμμορίται εις απασχολήσεις και λεηλασίαν χωρίων.

II. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

1) Δημιουργία εφεδρείας και ενίσχυσις τομέως ΦΛΩΡΙΝΗΣ, προς συντριβήν αποπείρας συμμοριτών.

2) Απόφραξις διαβάσεως ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑ.

3) Απαγόρευσις λεηλασίας εις τας μικροομάδας συμμοριτών και συντριβήν τούτων.

III. ΜΕΘΟΔΟΣ

1) Διατιθέμενα μέσα

α) 22 Ταξιαρχία

β) Ουλαμός Πεδινού Πυροβολικού

γ) 48 Τ.Ε. (τακτικώς υπό 22 Ταξιαρχίαν).

2) Διάταξις

α) Σ.Δ. Ταξιαρχίας ΒΕΥΗ μετά Ουλαμού 104 ΣΠΠ.

β) 509 Τάγμα ΒΕΥΗ

Σ.Δ. 507 Τ.Π. ΒΕΥΗΝ με Διλοχίαν, εις ας θέσεις κατέχει αντίστοιχος Διλοχία 501 Τ.Π.

-Υπόλοιπος Διλοχία 507 Τ.Π. εις ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ-ΒΛΑΣΤΗ, ως έχη σήμερον.
-508 Τάγμα ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑ.

-48 Τ.Ε. ως έχει ήδη.

3) Αποστολαί

α) Επί κατεχομένων θέσεων άμυνα μέχρις εσχάτων, εν περιπτώσει προσβολής.

β) Εν περιπτώσει προσβολής ΦΛΩΡΙΝΗΣ, άμεσος επέμβασις διά του Τάγματος ΒΕΥΗΣ, Ουλαμού Πεδ. Πυρ/κού, Διμοιρίας Πολ/λων εν τη κετευθύνσει:

ι) ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΥ-υψ.1049 (Ν.590704) - ΜΠΑΣΔΡΟ-ΒΙΤΣΑ (Ν.556722).

ιι) ΑΜΜΟΧΩΡΙΟΥ-υψ.ΓΚΙΟΥΠΚΑ (Ν.595678)-υψ.1115 (Ν.581674).-ΛΙΠΑ (Ν.570674).

ιιι) ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ-ΦΛΩΡΙΝΑ.

Κίνησις Τάγματος ΒΕΥΗΣ μέχρις ΑΜΜΟΧΩΡΙΟΥ επ' αυτοκινήτων άνευ κτηνών, εκείθεν οδικώς.

ιv) Ενδεχομένως χρησιμοποίησις και του 508 Τ.Π. (ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑ) με τας αυτάς, του 509 Τ.Π. (ΒΕΥΗΣ) αποστολάς.

IV. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Άμεσος Υποστήριξις των ημετέρων τμημάτων.

V. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

ως ειδική Δ/γή Διαβιβάσεων.

VI. ΖΩΝΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ανατολικόν: Μεθόριος - υψ.2398 (Ν.955838) - ΝΑΝΑ - ΚΑΛΥΒΙΑ (Ν.955780)-ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Ο.0068)-υψ.ΜΠΟΥΝΑΡΙ (Ο.0260)-υψ.1716 (Ο.020516)-ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ (Ο.04551)-υψ.ΤΣΑΚΟΥΛΙ (Ο.0037).

Δυτικόν: ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΝ (όχι)-ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑ-ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ-ΒΛΑΣΤΗ άπαντα ναι.

Βόρειον: Μεθόριος.

Νότιον: ΒΛΑΣΤΗ-ΚΟΜΑΝΟΣ (Ν.8831)-ΣΠΗΛΙΑ (Ν.9235), άπαντα ναι.

VII. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Πέρας λήψεως διατάξεως η εσπέρα της 24 Ιανουαρίου, πλην Διλοχίας 507 Τ.Π. (ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ), ήτις δέον έχει ληφθή μέχρι μεσημβρίας 27 Ιανουαρίου.

VIII. ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

Δι' έγκαιρον επέμβασιν εφεδρειών ισχύουσιν αι Γενικαί οδηγίαι αναφερόμεναι εις Α.Π. 4914/Α1/Α1/23-12-48 Δ/γήν Μεραρχίας ης 22 Ταξιαρχία τυγχάνει παραλήπτης.

-Ταξιαρχία εις ΒΕΥΗΝ δέον τηρή ανάλογον αριθμόν οχημάτων, δι' έγκαιρον μετακίνησιν Μονάδων της.

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Σ.Υ.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

25

ΠΡΟΣ
Διοικητάς Μεραρχιών, Ταξιαρχιών, Ταγμάτων
ΚΟΙΝ: Αρχηγόν ΓΕΣ
Επιθεωρητήν Στρατού
Α1

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Β΄ΣΣ/Α1 Αριθ. Α.Α.Π. Φ.102/248
ΣΤΓ 904α τη 20/2/49

Εκ της μάχης της Φλωρίνης εξάγονται τα κάτωθι διδάγματα άτινα δέον να αποτελέσουν διά το μέλλον κύριον μέλλημα των Διοικήσεως και των Τμημάτων.

1. <u>ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ</u>

Τα δελτία Πληροφοριών των συμμοριτών περιείχον πληροφορίας της ημέρας εκείνης επί της διατάξεως, δυνάμεως, οπλισμού και δρομολογίων ακριβεστάτας.

Τούτο βεβαίως είναι αποτέλεσμα πλήρους οργανωμένου δικτύου Πληροφοριών όπερ δέον πάση θυσία να εξαρθρωθή δι' ολόκληρον την περιοχήν του ΣΣ.

Αι κατά τόπους Διοικήσεις εν συνεργασία μετά των τοιούτων Χωρ/κής δέον να εξουδετερώσουν πάντα όστις και ελαχίστας υπονοίας εμπνέει.

Να επιστηθή η προσοχή απάντων των Κλιμακίων επί της εχεμυθίας κατά τας συνδιαλέξεις Τηλ/κώς ή δι' Ασυρμάτου.

<u>ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΥΠΟΚΛΕΠΤΟΝΤΑΙ</u>. Γενικώς αι Μεραρχίαι να λάβωσιν τα κατά κρίσιν των μέτρα οσονδήποτε αυστηρά και αν είναι ώστε να παύση πάσα διαρροή των Πληροφοριών προς τους Συμ/τας.

2. <u>ΔΙΑΤΑΞΙΣ - ΕΠΙΤΗΡΗΣΙΣ</u>

Ο εχθρός (5 Ταξιαρχίαι) κατώρθωσε να διεισδύσει μέχρι της 0330 ώρας της 12 τρεχ. μέχρι της κυρίας Γραμμής αντιστάσεως σχεδόν απαρατήρητος, και να επιτεθή κατ' αυτής.

Παρέκαμψε άπαντα τα Σημεία Στηρίγμ. της διατάξεως και με τόλμην προσέβαλλεν την διάταξιν εις τα αδύνατα σημεία της.

α) Προς αποφυγήν εις το μέλλον παρομοίου τινός δέον ολόκληρος ή προς της διατάξεώς μας περιοχή να επιτηρείται καθ' όλην την νύκτα διά περιπόλων, ενεδρών, ιδία εντός των βαθέων γραμμών εντός των οποίων συνήθως κινείται.

Έκαστον σημείον στηρίγματος δέον να ευρίσκεται εν διαρκεί συνδέσμω μετά των πλευρικών τοιούτων.

β) Η Διάταξις δέον να έχη βάθος και να μη είναι γραμμική.

γ) Εις κάθε περιοχήν δέον να υφίστανται τοπικαί εφεδρείαι ικαναί να επέμβουν υπέρ του ενός ή του ετέρου Σ. Στηριγ.

δ) Εις τα πλέον επίκαιρα ως και τα μεμονωμένα σημεία της διατάξεως να υπάρχουν ικανά αποθέματα πυρομαχικών διά την διεξαγωγήν αγώνος επί διημέρου τουλάχιστον.

ε) Να μελετηθή πλήρες σχέδιον αμοιβαίων ενισχύσεων μεταξύ των τμημάτων ώστε να καταστή δυνατή εις ενδεχομένην στιγμήν παροχή αμέσου και αποτελεσματικής Βοηθείας, αυτομάτως ως και άνευ διαταγής του ανωτέρου Κλιμακίου.

3. <u>ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ</u>

Οι Συμμορίται έχοντες εις την διάθεσίν των βαρέα όπλα και διεξάγοντες εκάστην επιχείρησιν διά σοβαρών δυνάμεων έχουν την δυνατότητα εξουδετερώσεως προχείρων οργανώσεων ως αύται μέχρι σήμερον κατεσκευάζοντο.

Κατόπιν τούτου άπασαι αι Μονάδες να προβώσι εις νέαν αρτιωτέραν βελτίωσιν της ήδη υφισταμένης οργανώσεως ως και συμπλήρωσιν ταύτης δι' έργων ανθεκτικών και καλώς αλληλουποστηριζομένης.

Η οχύρωσις δέον να είναι τοιαύτη ώστε εκάστη αμυντική γραμμή να καταστή απόρθητος. Προς τούτο να χρησιμοποιηθώσι οι κάτοικοι της πέριξ περιοχής. Μία ισχυρά εξ άλλου οργάνωσις εξοικονομεί δυνάμεις αίτινες ούσαι συγκεντρωμέναι δύνανται να επέμβουν εις τον αγώνα εγκαίρως.

Διά την οργάνωσιν των Πόλεων εκτός της εργασίας των κατοίκων να καταβληθή προσπάθεια συμπληρώσεως των διατιθεμένων πιστώσεων δι' εισφορών των κατοίκων.

4. <u>Επίθεσις κατά ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ</u>

Η ΦΛΩΡΙΝΑ είναι η τετάρτη κατά σειράν Πόλις ήτις δέχεται εντός διμήνου ισχυράν επίθεσιν. Συνεπώς δύνανται να εξαχθή ως συμπέρασμα ότι η νέα τακτική Συμ/των είναι η ισχυρά Κρούσις κατά αστικών Κέντρων με σκοπόν την μείωσιν του ηθικού του Ελληνικού Λαού, την απώλειαν της εμπιστοσύνης προς τας ενόπλους δυνάμεις, την στρατολογίαν και λαφυραγωγίαν.

Η προσοχή δέον να στραφή εις το πώς θα αντιμετωπίζεται εκάστοτε τοιαύτη επίθεσις. Αποτελεσματικοί τρόποι προς τούτο είναι η εξαπόλυσις αφ' ενός επιθέσεως κατά των συγκεντρωμένων Συμμοριτών πριν ή ούτοι προφθάσουν να επιτεθούν και η ετοιμότης αφ' ετέρου κινήσεως σοβαρών δυνάμεων εξ' όλων των κατευθύνσεων προς την προσβαλλομένην περιοχήν.

Συνεπώς αι Μ. Μονάδες να καταργήσουν ανάλογα σχέδια και τους ως ανωτέρω τρόπους αντιμετωπίσεως των Συμ/των διά μίαν εκάστην περιοχήν των ως και γειτονικάς τοιαύτας.

Να εξοικονομήσουν όσον το δυνατόν ισχυροτέρας εφεδρείας ας θα τηρούν ετοιμοκινήτους εις κόμβους Συγκοινωνιακούς και μεταφορικά μέσα εγγύς των εφεδρειών των ώστε η μετακίνησις να είναι άμεσος.

5. Η μορφή του σημερινού πολέμου ως όντως διεμορφώθη σήμερον απαιτεί κατ' αρχήν ΠΕΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΝ εις τον αγώνα και εν συνεχεία.

α) Έγκαιρον εξακρίβωσιν εκάστοτε των προθέσεων των Σ/των.

β) Απαγόρευσιν διαρροής πληροφοριών έστω και απλουστέρων προς Συμμορίτας.

γ) Μεγάλη ευελιξία των εις διάθεσιν υμών τμημάτων.

δ) Δυνατότης αμέσου ει δυνατόν επεμβάσεως εφεδρειών εις τον αγώνα.

ε) Ισχυροποίησιν αμυντικών γραμμών ώστε να είναι απόρθητοι.

στ) Συνεχής επιτήρησις ολοκλήρου του εις την ευθύνην υμών ανήκοντος εδάφους.

ζ) Καθορισμός σαφών αποστολών εις πάντα ένοπλον όχι μόνον Στρατιωτικόν αλλά και πολίτην των ΜΕΑ.

η) Αξιοποίησις επί πλέον των εις χείρας μας δυνάμεων διά της συνεχούς εκπαιδεύσεως.

θ) Επί τη βάσει των ανωτέρω εκδόσατε τας διαταγάς σας ώστε τα ανωτέρω εντός 15/θμέρου το βραδύτερον να υλοποιηθώσι.

Δέον όλα τα Κλιμάκια της Μεραρχίας να κατανοήσουν ότι απαιτείται φανατισμός και συνεχής επί μακρόν εισέτι εργασία.

Αναφέρατε λήψιν και υποβάλλατε εις ΣΣ εκδοθησομένας Δ/γάς σας.

Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ακριβές Αντίγραφον
Το Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

26

ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Η επιχείρησή μας στη Φλώρινα αποτελεί μία από τις σοβαρές επιχειρήσεις από τη σειρά που καθορίζονται με το σχέδιό μας, για χειμερινό πόλεμο, ενάντια στο μοναρχοφασιστικό μισθοφορικό στρατό του Τρούμαν.

Η επιχείρηση της Φλώρινας ήταν η μεγαλύτερη και πιο δυσκολότερη από όσες έχουμε κάνει ως τώρα, σε κατοικημένους στόχους. Η επιχείρηση της Φλώρινας ήταν επιθετική. Όπως είναι γνωστό, σκοπός του χειμερινού μας πολέμου είναι το σοβαρό στραπατσάρισμα των προετοιμασιών του εχθρού για εκστρατεία του, ενάντιά μας στα 1949, με μια αδιάκοπη φθορά και ταυτόχρονα συγκέντρωση των απαραιτήτων σε μας στρατηγικών εφεδρειών. Η απελευθέρωση τέτοιου εδαφικού χώρου που θα μας δώσει πλεονεκτήματα για πραγματοποίηση των παραπέρα δικών μας προθέσεων.

Από τα στοιχεία που πιο κάτω θα παραθέσουμε θ' αποδειχθεί ότι η επιχείρηση στη Φλώρινα μπορούσε να τελειώσει με πλήρη επιτυχία.

Η μεγάλη πολιτική σημασία αυτής της επιχείρησης ήταν φανερή. Το δε κατοέβδομο κυβερνητικό κατασκεύασμα της αμερικανοαγγλοκρατίας και η νέα στρατιωτική ηγεσία του μοναρχοφασιμού θα δέχονταν ένα δυνατό χτύπημα, που θα είχε σαν συνέπεια παραπέρα βάθεμα της ολόπλευρης κρίσης που υπάρχει στο μοναρχοφασιστικό στρατόπεδο. Τέτοια είναι η κατάσταση στο μοναρχοφασιστικό στρατόπεδο, που όταν χάσει μια πόλη, αυτό μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες, για την ίδια την ύπαρξή του. Αυτό φαίνεται και από την ευαισθησία του για τις πόλεις. Μόλις πέρνουμε μία πόλη, σχεδόν παρατάει όλα τ' άλλα σύξηλα που λέν και τρέχει προς τα κει. Στη σκέψη των απλών ανθρώπων, η απώλεια μιας πόλης από το μοναρχοφασισμό αποτελεί συνώνυμο της οριστικής ήττας του. Εμείς βέβαια δεν πιστεύουμε πως όταν χάσει ο μαναρχοφασισμός μία πόλη θα συνθηκολογήσει. Πιστεύουμε όμως ότι η απελευθέρωση και το κράτημα μίας πόλης θα σημειώσει την αρχή της αποφασιστικής στροφής.

Η μεγάλη στρατιωτική σημασία αυτής της επιχείρησης, επίσης ήταν φανερή. Σ' αυτήν την επιχείρηση μπορούσαμε να συντρίψουμε τη δεύτερη μοναρχοφασιστική μεραρχία και σε σημαντικό βαθμό και τις ενισχύσεις που αναγκαστικά θα έφερνε ο εχθρός, κατά τη διάρκεια αυτής της επιχείρησης. Μ' αυτή την επιχείρηση, κάμποσες χιλιάδες νέοι μαχητές και μαχήτριες θα περνούσαν στις γραμμές του στρατού μας. Ο εφοδιασμός της δεύτερης Μοναρχοφασιστικής Μερ/χίας θα έπεφτε στα χέρια του στρατού μας. Νέες δυνατότητες θα ανοίγονταν μπροστά στο κίνημά μας.

Απ' αυτά τα στοιχεία νομίζουμε πως βγαίνει η μεγάλη πολιτική και στρατιωτική σημασία της επιχείρησης στη Φλώρινα. Μια τέτοια λοιπόν σοβαρή επιχείρηση ήταν φανερό ότι θα παρουσίαζε πολλές δυσκολίες. Έτσι, ένας βασικός όρος για την επιτυχία της ήταν η λεπτομερειακή μελέτη αυτών των δυσκολιών, η διαπαιδαγώγιση όλων στο πνεύμα της πάλης για την κατανίκηση όλων των δυσκολιών.

Χ Χ
Χ

Η επιχείρηση λοιπόν στη Φλώρινα είχε μεγάλη πολιτική και στρατιωτική σημασία. Όμως, αυτή την επιχείρηση δεν την κάναμε απλώς γιατί είχε τέτοια πολιτική και στρατιωτική σημασία. Την επιχείρηση της Φλώρινας την κάναμε, γιατί μπορούσαμε να την κερδίσουμε. Ποια είναι τα δεδομένα που το αποδείχνουν; Κατά τη γνώμη μας τα ακόλουθα:

Πρώτο: Εξασφαλίσαμε βασικά ένα σωστό σχέδιο. Η ορθότητα του σχεδίου μας επαληθεύτηκε στη ζωή.

Δεύτερο: Εξασφαλίσαμε τις απαραίτητες δυνάμεις και μέσα. Οσο μελετάει κανείς αυτή την επιχείρηση, τόσο πιο πολύ πείθεται πως και οι δυνάμεις και τα μέσα μας ήσαν αρκετά για να πετύχουμε. Και το ζήτημα των δυνάμεων δεν είναι μόνο ζήτημα αριθμών αλλά και ηθικού. Το ηθικό των μαχητών μας, ύστερα μάλιστα από τις νίκες μας στη Νάουσσα και στο Καρπενήσι ήταν σε πολύ υψηλό επίπεδο. Αυτό το γεγονός πολλαπλασίαζε την μαχητική τους απόδοση.

Τρίτο: Ο εχθρός είχε τα χάλια του, στρατιωτικά και πολιτικά.

Αυτά ήσαν τα δεδομένα, που απόδειχναν και αποδείχνουν ότι μπορούσαμε να πετύχουμε στη Φλώρινα, όμως αποτύχαμε. Η αποτυχία μας υποχρώνει να βρούμε τις αιτίες, για να βγάλουμε διδάγματα. Ποια είναι η βασική αιτία της αποτυχίας; Η βασική αιτία της αποτυχίας βρίσκεται στην εκτέλεση από τη διοίκηση της επιχείρησης ως τα κατώτερα κλιμάκια των διοικήσεων. Πιο συγκεκριμένα, η βασική αιτία της αποτυχίας βρίσκεται στη διεύθυνση της μάχης. Ας δούμε αυτό το ζήτημα πιο αναλυτικά.

Μια διοίκηση επιχείρησης, για να κερδίσει μια τόσο μεγάλη μάχη, σαν της Φλώρινας, πρέπει να εξασφαλίσει:

Πρώτο: Σωστό σχέδιο ενέργειας.

Δεύτερο: Αδιάκοπη σύνδεση με τα μαχόμενα τμήματα, που έτσι να γνωρίζει πάντα και με ακρίβεια την κάθε φορά ταχτική κατάσταση.

Τρίτο: Ικανότητα να κρίνει σωστά την κάθε φορά ταχτική κατάσταση.

Τέταρτο: Εφεδρεία επιχειρησιακή, για να επεμβαίνει, κάθε φορά που θα το απαιτεί η ταχτική κατάσταση.

Πέμπτο: Αποφασιστικότητα, ταχύτητα, επιμονή, μαστοριά στην εκτέλεση.

Αυτά είναι τα βασικά στοιχεία, οι προϋποθέσεις της επιτυχίας. Εξασφάλισε, αυτά τα βασικά στοιχεία, η διοίκηση της επιχείρησης στη Φλώρινα; Η απάντηση σ' αυτό το ερώτημα είναι ότι εξασφάλισε μερικά απ' αυτά τα βασικά στοιχεία.

Το σχέδιό μας ήταν βασικά σωστό. Ούτε πριν, ούτε μετά τη μάχη, κανείς δεν εκδήλωσε, βασικά, διαφορετική γνώμη. Αυτό αποτελεί μια απόδειξη της ορθότητας τοιυ σχεδίου μας. Βέβαια, αυτή η ομοφωνία, για την ορθότητα του σχεδίου, δεν αποτελεί πλήρη απόδειξη. Τα στοιχεία που αποδείχνουν την ορθότητα του σχεδίου είναι κατά τη γνώμη μας:

Πρώτο: Μας εξασφάλισε υπεροχή δυνάμεων, ακόμα και μέσων, στην πρώτη φάση και στην πορεία της μάχης τέτοιες εδαφικές θέσεις που μας έδιναν τη δυνατότητα ν' αντιμετωπίσουμε και να τσακίσουμε τις υπέρτερες δυνάμεις που θα θα έφερνε ο εχθρός στο πεδίο της μάχης. Είναι φανερό ότι ανάμεσα σ' εμάς και στον εχθρό υπάρχει μία ανισότητα εμψύχων δυνάμεων και υλικών μέσων, προς όφελος του αντιπάλου. Για να δώσουμε και να κερδίσουμε τέτοιες μάχες πρέπει, είτε να αποχτήσουμε αριθμητική υπεροχή σε έμψυχο και σε άψυχο υλικό, είτε με τολμηρές διεισδύσεις να παρακάμπτουμε και να απομονώνουμε μεγάλες εχθρικές δυνάμεις εξασφαλίζοντας έτσι την απαραίτητη υπεροχή δυνάμεων. Αν ακολουθήσουμε ως αρχή πως για να δώσουμε και να κερδίσουμε μεγάλες μάχες πρέπει ν' αποχτήσουμε απόλυτη και γενική αριθμητική υπεροχή δυνάμεων και μέσων, τότε πρέπει μοιραία να βάλουμε σταυρό σε τέτοιες επιχειρήσεις, περιμένοντας νάρθει μόνη της αυτή η υπεροχή. Ουσιαστικά δηλαδή θ' αρνηθούμε μεγάλες μάχες και θα καταλήξουμε μόνο στον κλεφτοπόλεμο. Σωστή ταχτική, στο δοσμένο στάδιο του επαναστατικού μας πολέμου είναι

τολμηρές διεισδύσεις, για απομόνωση μεγάλων εχθρικών δυνάμεων, εξασφαλίζοντας μ' αυτό τον τρόπο δικιά μας υπεροχή, απαραίτητη για την επιτυχία. Τέτοια ταχτική χαρακτήριζε το σχέδιο επιχείρησης στη Φλώρινα. Με τολμηρή διείσδυση παρακάμψαμε και απομονώσαμε μεγάλες εχθρικές δυνάμεις, γερά οχυρωμένες, στο Λιοτάτο-υψ.1414-Δερβένη-Κουλκουθούρια και στη Μικρή Μπέλα-Βόντα-Μικρή Βίγλα-υψ.1205 κλπ. Η υπεροχή που εξασφαλίσαμε, για την πρώτη φάση της επιχείρησης ήταν ένα προς τρία στις έμψυχες δυνάμεις. Εξασφαλίσαμε ακόμα υπεροχή σε όλμους και πολυβόλα. Και αν στην πράξη καθόριζε το σχέδιο και μπορούσαμε να τα πραγματοποιήσουμε, τότε θα εξασφαλίζαμε υπεροχή και στα πυροβόλα.

Δεύτερο: Παρά τα ταχτικά λάθη μας, οι βασικοί στόχοι έπεσαν. Το 1033, το 1641, το 1115, η Γιούπκα κυριεύτηκαν και τμήματά μας μπήκαν στην πόλη. Τέσσερα εχθρικά πυροβόλα κυριεύτηκαν. Είναι λοιπόν φανερό ότι αφού έπεσαν οι βασικοί στόχοι μπορούσαμε να καταλάβουμε και τους υπόλοιπους, ότι όπως κυριεύσαμε τα τέσσερα εχθρικά πυροβόλα, μπορούσαμε και μάλιστα πιο εύκολα να πάρουμε και τα υπόλοιπα.

Τρίτο: Η ορθότητα του σχεδίου αποδείχνεται και από το που καθόριζε τη κατεύθυνση του κυρίου χτυπήματος. Η κατεύθυνση του κυρίου χτυπήματος στρέφονταν κατά του υψ. 1641 Σολίσιτο-1033, για κυριαρχία σ' όλη αυτή τη ραχοκοκαλιά σ' όλες τις αντερίδες της, σαν προϋπόθεση κατάληψης και κράτημα της πόλης και από κρούση εχθρικών αντεπιθέσεων από τις εχθρικές ενισχύσεις που θα κατέφθαναν στο πεδίο της μαχης. Βέβαια, η κατάληψη κι εδραίωσή μας στη Γκιούπκα-1115-1215 αποτελεί την άλλη βασική προϋπόθεση για την επιτυχία. Αυτό καθορίζεται με σαφήνεια στο σχέδιο. Πάντως αυτή η κατεύθυνση δεν ήταν τόσο αποφασιστική και γι' αυτό δεν καθορίστηκε απ' εκεί το κύριο χτύπημα. Αυτό δε σημαίνει ότι χωρίς την Γκιούπκα-1115-1215 μπορούσαμε να καταλάβουμε και προπάντων να κρατήσουμε ολόκληρη την πόλη αποκρούοντας όλες τις εξωτερικές εχθρικές αντεπιθέσεις.

Αυτά είναι τα τρία δεδομένα που αποδείχνουν ότι βασικά σωστό ήταν το σχέδιό μας. Όταν λέμε βασικά σωστό, αυτό σημαίνει ότι είχε αδυναμίες. Τώρα π.χ. φαίνεται πως η κατεύθυνση διείσδυσης της 18ης Ταξιαρχίας έπρεπε να είναι από το υψ.1641 Σολίσιτο και ότι δεν έπρεπε να πάρουν αμέσως αποστολές και οι τρεις διλοχίες της, αλλά δεν έπρεπε να παραμείνει εφεδρεία της διοίκησης της Ταξ/χίας. Δεν έπρεπε να δώσουμε το τάγμα της 108 Ταξ/χίας, αλλά έπρεπε να μείνει στα χέρια της διοίκησης της Ταξ/χίας, για ενέργεια από Σκοπιά, που όπως απόδειξε η ζωή, ο εχθρός θα είχε ακόμα πιο μεγάλες απώλειες και δεν θα ανακαταλάμβανε την Γκιούπκα και γενικά θα διευκολύνονταν έτσι η 14η και η 103 Ταξ/χίες. Λάθος του σχεδίου ήταν η μη διάθεση τμήματος σαμποτέρ στους άξονες κίνησης των εχθρικήν ενισχύσεων. Αυτές όμως οι αδυναμίες του σχεδίου δεν είναι βασικές και γι' αυτό δεν ανατρέπουν την διαπίστωση ότι το σχέδιο ήταν βασικά σωστό.

Μέσα σύνδεσης ουσιαστικά δεν είχαμε. Είναι αλήθεια ότι διαθέταμε τα πιο τέλεια μέσα σύνδεσης και μάλιστα όσα χρειάζονταν. Όμως δεν λειτουργούσαν, γιατί οι διοικήσεις μας δεν νοιώθουν την αποφασιστική σημασία που έχει το όπλο των διαβιβάσεων στην έκβαση μιας μάχης. Έτσι, η σύνδεση μεταξύ διεύθυνσης της επιχείρησης και Μερ/χιών, μεταξύ Μερ/χιών και Ταξ/χιών ήταν ουσιαστικά ανύπαρχτη, αφού δεν εξασφάλιζε το βασικό, δηλαδή να γνωρίζουμε έγκαιρα και με ακρίβεια την κάθε φορά ταχτική κατάσταση. Η σύνδεση μεταξύ Ταξ/χιών Ταγμάτων ήταν και τυπικά ανύπαρχτη, πορ' όλο που είχαν τα τάγματα σύγχρονα μέσα σύνδεσης. Η έλλειψη της απαραίτητης σύνδεσης είχε πολύ μεγάλες συνέπειες. Για άλλη μια φορά διαπιστώθηκε στη μάχη της Φλώρινας, ότι μια διοίκηση που δεν έχει αδιάκοπη σύνδεση με τα τμήματά της, ουσιαστικά είναι ανύπαρχτη και τα τμήματά της ακυβέρνητα. Η έλλειψη αδιάκοπης σύνδεσης με τα μαχόμενα τμήματά μας, από πάνω ως κάτω, αποτέλεσε σοβαρότατο παράγοντα της αποτυχίας μας στη μάχη της Φλώρινας.

Ικανότητα για να κρίνει, η διοίκηση της επιχείρησης, σωστά τη κάθε φορά ταχτική κατάσταση δεν είχε. Αυτή ήταν η βασικώτερη αδυναμία μας, στη μάχα της Φλώρινας και αποτέλεσε και την πιο βασική αιτία της αποτυχίας μας. Είπαμε ότι δεν είχαμε ουσιαστικά,

μέσα σύνδεσης με τα μαχόμενα τμήματα. Συνεπώς δεν είχαμε μια πλήρη γνώση της ταχτικής κατάστασης. Παρ' όλα αυτά είχαμε στοιχεία που έδειχναν ποια ήταν η ταχτική κατάσταση. Παραδείγματα. Όταν μάθαμε πως έπεσε το 1641 Σολίσιτι μάθαμε ταυτόχρονα ότι η Διλοχία που το κατέλαβε είχε σοβαρές απώλειες και συνεπώς έπρεπε να καταλάβουμε πως δεν θα ήταν σε θέση να εκπληρώση την παραπέρα αποστολή της που ήταν αποφασιστικής σημασίας. Όταν μέσα στις δύο πρώτες ώρες δεν έπεσε το 1033 έπρεπε να καταλάβουμε ότι η 18η Ταξ/χία θα βρίσκονταν σε κίνδυνο, ότι όλη η επιχείρηση κινδύνευε ν' αποτύχει. Όταν, παρά την επιμονή μας, η διοίκηση της Χης Μερ/χίας δεν μας έδινε σαφείς πληροφορίες για την 14η Ταξ/χία, έπρεπε να καταλάβουμε πως δεν εξελίσσονταν εκεί καλά η μάχη και ότι βρίσκονταν σε κίνδυνο η Ταξ/χία. Όταν στις δύο πρώτες ώρες δεν έπεσε η Γκιούπκα έπρεπε να καταλάβουμε ότι και εκεί δεν πηγαίναμε καλά. Είχαμε σχεδόν όλα τα στοιχεία για να δούμε καθαρά ποια ήταν η ταχτική κατάσταση. Δεν είχαμε όμως την επιτελική ικανότητα ν' αντιληφθούμε ότι η ταχτική κατάσταση ήταν κρίσιμη. Αυτή είναι η βασική αιτία που δεν ρίξαμε στη μάχη της εφεδρεία.

Εφεδρεία επιχειρησιακή είχαμε και μάλιστα επίλεχτη. Είναι γεγονός ότι διστάζαμε να τη χρησιμοποιήσουμε, γιατί έτσι είτε αλλιώς μπήκαν ορισμένοι περιορισμοί. Στην αρχική συζήτηση είπαμε να κινήσουμε την μονάδα, που μετά αποτέλεσε επιχειρησιακή εφεδρεία, για άσκηση. Μετά καταλήξαμε να χρησιμοποιηθεί, σαν επιχειρησιακή εφεδρεία, σε περίπτωση μεγάλης ανάγκης. Αυτός ο περιορισμός μας έκανε διστακτικούς στη χρησιμοποίηση της εφεδρείας. Τονίζουμε όμως ότι στη μη έγκαιρη χρησιμοποίηση της εφεδρείας, το βασικό δεν ήταν οι ορισμένοι περιορισμοί που μπήκαν, αλλά η αδυναμία της επιχείρησης να δει έγκαιρα ότι ήταν πραγματικά μεγάλη ανάγκη να επέμβει στη μάχη η εφεδρεία. Πάντως πρέπει να πούμε ότι τέτοιοι περιορισμοί δεν πρέπει να μπαίνουν, γιατί αυξάνουν τις αδυναμίες της διοίκησης. Η χρησιμοποίηση της επιχειρησιακής εφερείας αποτελεί ένα εξαιρετικά δυσκολόλυτο πρόβλημα. Η επιχειρησιακή εφεδρεία δεν πρέπει να χρησιμοποιείται, ούτε αργά, ούτε γρήγορα, αλλά τότε που πρέπει. Αυτό αποτελεί ένα από τους νόμους του πολέμου. Η σωστή εκλογή του χρόνου και του τόπου χρησιμοποίησης της επιχειρησιακής εφεδρείας είναι ζήτημα επιτελικών ικανοτήτων. Μπορεί να πει κανείς. Καλύτερα να χρησιμοποιήσεις πρόωρα την επιχειρησιακή εφεδρεία, παρά ν' αργήσεις. Αυτό είναι μεγάλο λάθος. Η γρήγορη χρησιμοποίηση της επιχειρησιακής εφεδρείας δημιουργεί τους ίδιους κινδύνους, που έχουμε και με την αργοπορημένη χρησιμοποίησή της. Τι θα πει γρήγορη χρησιμοποίηση της επιχειρησιακής εφεδρείας; Άσκοπη φθορά της και συνεπώς ανυπαρξία της ακριβώς τότε που πραγματικά είναι απαραίτητη η επέμβασή της. Τι θα πει αργοπορημένη χρησιμοποίηση της επιχειρησιακής εφεδρείας; Επέμβαση, όπως λένε "κατόπιν εορτής". Η σημασία της επιχειρησιακής εφεδρείας είναι απλή.

Πρώτο: Σε μια μάχη αντιπαλεύουν, όχι μόνο οι μαχητές των δύο αντιπάλων, με τα μέσα που διαθέτουν, αλλά και δύο μυαλά. Την δικιάς μας και της εχθρικής διοίκησης. Ένας βασικός όρος, για σωστό μοντάρισμα ενός σχεδίου επιχείρησης, σωστής διεύθυνσης της μάχης είναι η σωστή μελέτη της σκέψης του αντιπάλου. Δεν μπορεί να ισχυριστεί κανείς, πως είναι πάντα δυνατό να μπει πέρα για πέρα στη σκέψη του αντιπάλου, δεν μπορείς να προβλέψεις πάντα με ακρίβεια ποιο είναι το σχέδιο του αντιπάλου σ' όλες τις φάσεις της μάχης. Ο αντίπαλος λοιπόν μπορεί να σου δημιουργήσει άσχημη κατάσταση. Αυτή την άσχημη κατάσταση μπορείς να την αντιμετωπίσεις με την επιχειρησιακή εφεδρεία.

Δεύτερο: Ενώ το σχέδιό σου είναι σωστό, οι εκτελεστές μπορεί να σου δημιουργήσουν εξαιρετικά άσχημη κατάσταση και συνεπώς πλεονεκτήματα στον εχθρό. Αυτό ακριβώς συνέβηκε στη μάχη της Φλώρινας. Αυτή την άσχημη κατάσταση μπορεί να την αντιμετωπίσεις με την επιχειρησιακή εφεδρεία.

Τρίτο: Στην πορεία μιας μάχης μπορεί να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες ανατροπής του αντιπάλου. Όμως τα μαχόμενα τμήματα, κατά κανόνα, δεν μπορούν να εκπληρώσουν και το καθήκον αυτής της αποφασιστικής ανατροπής. Αυτό είναι καθήκον της επιχειρησιακής εφεδρείας. Συμπέρασμα. Και στις τρεις περιπτώσεις δημιουργείται μία αποφασιστική στιγμή για τη δοσμένη διοίκηση μιας επιχείρησης, που πρέπει να ενεργήσει

έγκαιρα, με ψυχραιμία, αποφασιστικότητα και ταχύτητα. Αν δεν πιάσει αυτή την στιγμή, την χάνει και την κερδίζει ο αντίπαλος. Αυτή η στιγμή αποτελεί τη λυδία λίθο, πάνω στην οποία δοκιμάζεται η επιτελική ικανότητα μιας διοίκησης προπάντων μεγάλης μάχης. Η διοίκηση της επιχείρησης στη Φλώρινα έχασε αυτή την αποφασιστική στιγμή, από αδυναμίες επιτελικές, που δεν τις επέτρεψε να τη δει έγκαιρα. Το συμπέρασμα το γενικό για την επιχειρησιακή εφεδρεία είναι τούτο. Η διοίκηση μιας επιχείρησης, όχι μόνο πρέπει να διαθέτει την απαραίτητη επιχειρησιακή εφεδρεία, αλλά και την ικανότητα να αντιληφθεί έγκαιρα και με ακρίβεια την αποφασιστική στιγμή και να επέμβει καραυνοβόλα.

Αυτό είναι το μεγαλύτερο δίδαγμα από τη μάχη της Φλώρινας.

Αποφασιστικότητα, ταχύτητα, μαστοριά δεν δείξαμε κατά την εκτέλεση. Από άποψη αποφασιστικότητας, ταχύτητας, επιμονής, μαστοριάς στην εκτέλεση πέσαμε πολύ κάτω. Καμμιά σύγκριση π.χ. δεν μπορεί να γίνει ανάμεσα στη μάχη της Νάουσσας και της Φλώρινας, από άποψη εκτέλεσης. Μια σύντομη κριτική της εκτέλεσης του σχεδίου στη μάχη της Φλώρινας θα το αποδείξει.

Πρώτο: Μια λαϊκή παροιμία λέει: Η καλή μέρα φαίνεται από το πρωΐ. Η πορεία των τμημάτων προς τους στόχους έδειξε κατά ένα τρόπο το πως θα γίνονταν η εκτέλεση όλου του σχεδίου. Απόσταση, για φάλαγγα, 4 ωρών δεν την πέρασαν σε ολόκληρες 12 ώρες. Έτσι η επιχείρηση αναβλήθηκε για 24 ώρες, που αυτό είχε άσχημες συνέπειες και μπορούσε να έχει ακόμα πιο χειρότερες συνέπειες. Κατά την πορεία υπήρχαν τάγματα που πορεύονταν χωρίς όλμους και τα πολυβόλα τους. Δηλαδή "αλλού ο παππάς και αλλού τα ράσα του". Οι διοικητές δεν βρίσκονταν πάντα στη θέση που πρέπει να έχει κάθε διοικητής, όταν το τμήμα του πορεύεται. Διατρέξαμε π.χ. μεγάλο μέρος της φάλαγγας ζητήσαμε τους διοικητές, μα δε βρήκαμε κανέναν. Είχαν πάει όλοι λέει μπρός, για να δούν γιατί σταμάτησε η φάλαγγα. Καθένας είναι εύκολο να καταλάβει τι θα γίνονταν, αν ο εχθρός έκανε επίθεση ενάντια στα πορευόμενα ανακατωμένα κι ακυβέρνητα τμήματά μας.

Η αναγνώριση των δρομολογίων, στην πιο ελαφριά περίπτωση, μπορούμε να πούμε πως έγινε με έλλειψη συναίσθησης της σοβαρότητας που έχει αυτή η δουλειά. Πραγματικά μέτρα για τη διευθέτηση και επιδιόρθωση των δρομολογίων δεν πάρθηκαν. Έτσι σε μερικά μέρη ήταν πιο δύσκολο να περάσουν και απλοί-πεζοπόροι. Η πορεία της φάλαγγας, για όλους τους λόγους που αναφέραμε, ήταν σωστό δράμα και πολύ επικίνδυνη. Η έλλειψη λεπτομερειακής αναγνώρισης των δρομολογίων, οργανωμένης διευθέτησης και συντήρησης των δρόμων, εχτός που εκνεύριζε και κούραζε υπερβολικά τους μαχητές μας, έθετε τη φάλαγγα σε κίνδυνο και με αγωνία καθένας σκέφτονταν αν θα κατορθώσουν να φθάσουν έγκαιρα μπρος στους στόχους μαχητές και βαρειά όπλα.

Αν πάρουμε την πορεία, σαν μια μάχη και μάλιστα πολύ σοβαρή-τέτοια είναι- τότε η πορεία προς Φλώρινα αποτελεί μια μεγάλη αποτυχία. Αυτό είχε συνέπειες στην έκβαση όλης της μάχης.

Δεύτερο: Μια παροιμία λέει: "Εγώ έστελνα το σκύλο μου κι ο σκύλος την ουρά του". Το ίδιο, πάνω κάτω, έγινε με τις αναγνωρίσεις, τόσο των δρομολογίων και προ πάντων των στόχων. Οι Μέραρχοι είχαν στους Ταξίαρχους να οργανώσουν αυτή τη δουλεία. Οι Ταξίαρχοι το είπαν στους ταγματάρχες, είτε κρέμασαν στους ανιχνευτές τη δουλειά, είτε έκαναν μια χοντρική αναγνώριση. Αναφέρουμε το γεγονός ότι Ταξίαρχός μας που θα έμπαινε στην πόλη, με όλη την Ταξιαρχία του, πήρε τους διοικητές των μονάδων της Ταξιαρχίας, πήγε στον αυχένα του Πισοδερίου - απ' εκεί ούτε με τα κυάλια δεν βλέπεις την πόλη - και έκανε λέει "αναγνώριση". . Μπορούμε να πούμε, χωρίς καμμιά υπερβολή ότι η αναγνώριση των εχθρικών στόχων που πηγαίναμε να καταλάβουμε ήταν κατά κανόνα γελοία.

Παραδείγματα. Η περίπτωση του Ταξ/χου που έκανε αναγνώριση της Φλώρινας από τον αυχένα Πισοδερίου. Ένας ταγματάρχης που έκανε αναγνώριση του 1033 έφθασε μπρος στην πρώτη σειρά των συρματοπλεγμάτων που ήταν σαν φράχτης και δεν είδε τη δεύτερη σειρά με ποδιές συρματοπλεγμάτων που ήταν περίπου 100 μέτρα από την πρώτη. Ο ταγματάρχης που ενήργησε στο Σολίσιτο έκανε τέτοια αναγνώριση που δεν είδε μια

θαυμάσια κατεύθυνση για να το καβαλήσει-αργότερα από κείνη την κατεύθυνση καταλήφθηκε το Σολίσιτο-αλλά έριξε το τμήμα του από ένα απόκρημνο μέρος και το αποδεκάτισε. Ο Ταγματάρχης που ενήργησε στη Γκιούπκα έκανε τέτοια αναγνώριση δρομολογίου και στόχου, που έφθειρε το τμήμα του, χωρίς να φθάσει τελικά στο στόχο. Μπορεί κανείς να παραθέσει ακόμα πλήθος τέτοια παραδείγματα.

Τι δείχνουν όλα αυτά; Αυτά δείχνουν ότι τα περισσότερα στελέχη μας, είτε δεν έχουν ιδέα τι θα πει αναγνώριση στόχου, είτε υποτιμούν το ρόλο της τέτοιας αναγνώρισης. Η αναγνώριση κάθε εχθρικού στόχου, που πας να καταλάβεις είναι εντελώς απαραίτητη. Πιο απαραίτητη είναι για κείνα τα στελέχη μας που δεν ξέρουν να μελετούν καλά τους επιτελικούς χάρτες. Μα η σωστή μελέτη του επιτελικού χάρτη δεν είναι δυνατό να σου δώσει πλήρη εικόνα του δοσμένου εχθρικού στόχου. Και το σπουδαιότερο, στον επιτελικό χάρτη δεν θα βρεις την εχθρική οχύρωση και διάταξη που υπάρχει στο δοσμένο στόχο. Τι θα πει λοιπόν σωστή αναγνώριση ενός εχθρικού στόχου; Ψηλάφισμα του δοσμένου στόχου, όσο το δυνατόν από πιο κοντά και αν είναι δυνατό σε όλη την περίμετρο. Εδώ κάθε πτυχή του εδάφους, κάθε βραχάκι, κάθε κλαρί, αν λεπτομερειακά τα δεις και τα αποτυπώσεις καλά στο μυαλό σου μπορεί να γίνουν σύμμαχοι και βοηθοί πολύτιμοι και αν δεν τα δεις καλά μπορεί να γίνουν παράγοντες μικροί είτε μεγάλοι, αποτυχίας και τάφος για τους μαχητές που διοικείς στο πεδίο της μάχης. Φυσικά, η τέτοια ψηλαφιτή αναγνώριση απ' όλες τις πλευρές και σ' όλη την περίμετρο του δοσμένου εχθρικού στόχου δεν είναι πάντα δυνατό να γίνει. Νομίζουμε όμως πως κάθε εχθρικός στόχος δίνει δυνατότητα ψηλαφιτής αναγνώρισης σε μερικές πλευρές του και κάπως πιο χοντρικά στις υπόλοιπες. Ψηλαφιτή αναγνώριση οπωσδήποτε χρειάζεται από τις κατεθύνσεις που αποφασίζεις να ενεργήσεις για κατάληψη ενός εχθρικού στόχου. Όταν αναγνωρίσης ένα εχθρικό στόχο έχεις σειρά πλεονεκτήματα.

Βρίσκεις την κατάλληλη κατεύθυνση, από την οποία θα ενεργήσεις και όχι μόνο μια κατεύθυνση. Βρίσκεις τις κατάλληλες θέσεις, για να τοποθετήσεις δικές σου βάσεις πυρός, με τα βαρειά σου όπλα. Βρίσκεις τις κατευθύνσεις από τις οποίες θα παραπλανήσεις τον εχθρό. Βρίσκεις τις κατάλληλες θέσεις, για την εφεδρεία σου που θα την εξασφαλίσεις από τα εχθρικά πυρά, αλλά και σε κοντινή απόσταση, για να επέμβει με ταχύτητα στην κατάλληλη στιγμή. Εκπληρώνεις της αποστολή σου, πιο γρήγορα και με τις πιο λίγες απώλειες. Έτσι μπαίνει το ζήτημα της αγνώρισης του εχθρικού στόχου που πας να καταλάβεις. Έτσι όμως δεν σκέφτονται οι διοικητές μας, από πάνω ως κάτω. Δεν καταλαβαίνουν, ότι μάχη χωρίς τέτοια αναγνώριση αποτελεί ενέργεια που γίνεται κουτουρατζίδικα, με αναπόφευχτη συνέπεια, είτε την πλήρη αποτυχία, είτε μια επιτυχία ακριβώς πληρωμένη με αίμα, δηλαδή "Πύρειο Νίκη".

Δεν πρέπει να υπάρχει καμμιά αμφιβολία ότι σημαντικός παράγοντας της αποτυχίας μας στη Φλώρινα ήταν η έλλειψη τέτοιας αναγνώρισης.

Τρίτο: Οι ενέργειες απ' όλες σχεδόν τις διοικήσεις για κατάληψη των αντικειμενικών στόχων ήταν πραγματικά κατσαπλιάδικες. Ας εξετάσουμε αυτό το ζήτημα κάπως πιο αναλυτικά.

Η 14η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Η διοίκηση της 14ης Ταξ/χίας, αντί να δημιουργήσει με την πρώτη διλοχία της, πραγματικό ρήγμα με γερά στηρίγματα άνοιξε μια πόρτα περίπου δύο μέτρων κόβοντας τα συρματοπλέγματα και απ' αυτή την πόρτα επέτρεψε να περάσει , κάτω από καταιγιστικά πυρά, όλη η δύναμη της Ταξ/χίας. Δηλαδή άνοιξε την πόρτα μιας φάκας που μέσα σ' αυτή κλείστηκε όλη η Ταξ/χία. Αυτή η πόρτα ήταν ανάμεσα σε δύο εχθρικά πολυβολεία που είχαν απόσταση το ένα από το άλλο, περίπου 80 μέτρα. Αυτά θέριζαν το "ρήγμα". Προχωρώντας μια διλοχία βρίσκει ένα σπουδαίο υψωματάκι, γερά οχυρωμένο, με πολυβολεία, χαρακώματα, συρματοπλέγματα που ο εχθρός δεν το κρατούσε. Αυτό το οχυρωμένο υψωματάκι ήταν κοντά στο στόχο που θα ενεργούσε αυτή η διλοχία. Δηλαδή έπεσε στα χέρια αυτής της διλοχίας μας, ένα θαυμάσιο στήριγμα. Όμως δεν το έπιασε αλλά τράβηξε εντελώς ακάλυπτη. Μόλις το προσπέρασε, ο εχθρός το καταλαμβάνει και βαράει άγρια τη διλοχία

μας. Μήπως μπορεί να πει κανείς ότι είχαμε εδώ διοίκηση διλοχίας με μυαλό; Μήπως μπορεί να πει κανείς πως και η διοίκηση της Ταξ/χίας έδειξε στοιχειώδικη σύνεση όταν έμπασε στα φάκα τα τμήματά της; Μήπως έκανε προσπάθεια πραγματική να εξοντώσει τουλάχιστο τα δύο εχθρικά πολυβολεία που έκλεισαν την πόρτα της φάκας; Η Διοίκηση της 14ης Ταξιαρχίας διέθετε, έξω από το "ρήγμα" ένα ορειβατικό και δύο αντιαρματικά πυροβόλα, με το προσωπικό τους και κάμποσους άλλους μετασχηματισμούς. Με μερικές άμεσες βολές πυροβόλου, αυτά τα πολυβολεία θα εξοντώνονταν. Αυτό φυσικά μπορούσε να γίνει και πριν το "ρήγμα" για να γίνει πραγματικό ρήγμα. Αυτό δεν το έκανε, έστω αργοπορημένα, παρά και ενάντια στη στοιχειώδικη λογική. Έτσι, αυτά τα δύο εχθρικά πολυβολεία μας έκαναν μεγάλη ζημιά, από την αρχή ως το τέλος της επιχείρησης. Ακούσαμε πως δεν χρησιμοποίησαν τα πυροβόλα, προς αυτό το σκοπό, γιατί θα είχαμε λέει ζημιές στο προσωπικό τους. Κατ' αρχή, αυτός ο ισχυρισμός ανατρέπεται, από το αποτέλεσμα μιας τέτοιας χρησιμοποίησης του πυροβολικού μας στο 1033. Μήπως όμως μπορεί να γίνει καμμιά σύγκριση ανάμεσα στην έστω ολοκληρωτική εξόντωση του προσωπικού αυτών των πυροβόλων, με τη ζημιά που έπαθε η Ταξ/χία, από αυτά τα δύο εχθρικά πολυβολεία και από τον κλοιό μέσα στον οποίο βρέθηκε. Εδώ ταιριάζει η παροιμία "φτηνοί στ' αλεύρι και ακριβοί στα πίτουρα". Και μήπως το μοναδικό μέσο εξόντωσης των δύο εχθρικών πολυβολείων ήταν τα πυροβόλα; Φυσικά θα ήταν λάθος να πιστέψουμε πως η διοίκηση της 14ης Ταξιαρχίας δεν εξόντωσε αυτά τα δύο εχθρικά πολυβολεία, γιατί σκέφτονταν τις απώλειες που θα είχαμε στο προσωπικό των πυροβόλων. Η αλήθεια είναι ότι η διοίκηση της 14ης Ταξ/χίας είχε στην πράξη την ίδια αντίληψη για το ρήγμα, με κείνους που άνοιξαν την πόρτα της φάκας και ότι στάθηκε ανίκανη ν' αντιληφθεί την κρισιμότητα της ταχτικής κατάστασης. Αυτά αφορούν και τον αξιωματικό επιχειρήσεων της Ι Μερ/χίας που επί τόπου παρακολουθούσε, από μέρους της τη μάχη σ΄αυτό τον τομέα. Αυτή λοιπόν η πόρτα της φάκας ονομάστηκε "ρήγμα" πιθανό για εξευτελισμό του στρατιωτικού όρου ρήγμα. Ρήγμα δεν θα πει ν΄ανοίγεις κλέφτικα με αντικλείδι την πόρτα ενός σφαγείου και να οδηγείς απ' αυτή τους μαχητές σου στο χασάπη. Ρήμα θα πει να σαρώνεις τον εχθρό, από μια κατεύθυνση και σ' αρκετό πλάτος, να δημιουργείς σ' αυτό το ρήγμα γερές βάσεις πυρός, γερά στηρίγματα με πεζικό κ.λ.π. που όλα αυτά θα σου επιτρέπουν να προχωρείς με αφάλεια προς τα μπρος.

Έτσι πρέπει να καταλαβαίνουμε το ρήγμα στην εχθρική διάταξη, προπάντων σε πόλη. Από τη μάχη της Νάουσσας βρήκαν μια σειρά συμπεράσματα που έχουν σχέση με την προέλασή μας σε πόλη. Παραθέτουμε μερικά. Η ταχύτητα στη διείσδυση σε μια πόλη είναι απαραίτητη, αλλά πρέπει να συνοδεύεται από εξαιρετική προσοχή. Δεν υπάρχει πουθενά αλλού ο κίνδυνος της κύκλωσης της σφήνας που δημιουργείς, όσο σε μια πόλη. Γι' αυτό τα τμήματα που διεισδύουν πρέπει να είναι κλιμακωμένα. Το πρώτο κλιμάκιο πάει κατευθεία στον κύριο στόχο, χωρίς να απασχολείται με το ξεκαθάρισμα των μικροαντιστάσεων που υπάρχουν. Το δεύτερο κλιμάκιο ξεκαθαρίζει, προχωρώντας ταυτόχρονα, τις μικροαντιστάσεις, φτιάνει οδοφράγματα. Το τρίτο κλιμάκιο αποτελεί εφεδρεία, που όπως προχωρεί η σφήνα μας προχωρεί κι αυτό και καταλαμβάνει στηρίγματα που φτιάνει το δεύτερο κλιμάκιο.... Ακόμα πρέπει να τονίσουμε εδώ ότι είναι εντελώς απαραίτητη, στην προέλασή μας σε πόλη, η γερή αναγνώριση του κάθε στόχου. Αυτά τα συμπεράσματα τα διάβασαν και τα στελέχη της 14ης Ταξ/χίας, αλλά δεν τα πήραν στα σοβαρά. Έτσι η 14η Ταξ/χία, αντί να εκπληρώσει την αποστολή της κυκλώθηκε εκεί έπαθε σοβαρές ζημιές.

Η 18η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Η Διοίκηση της 18ης Ταξ/χίας έφθασε μπρος στα εξωτερικά φυλάκια της Φλώρινας και κει σταμάτησε για να ξαναεξηγήσει τις αποστολές στους ταγματάρχες. Αυτό ούτε χρειάζονταν, ούτε και γίνεται μπρος στη μύτη του εχθρού. Ο εχθρός είδε πιθανόν αυτή τη συγκέντρωση και άρχισε πυρά όλμων στο σωρό. Επιτέλους σπάζει μερικά εξωτερικά φυλάκια, αλλά βρέθηκε λέει μπρος σε άλλη σειρά που γι' αυτά δεν είχαμε πληροφορίες. Παραπέρα συναντάει μια χαραδρούλα, που μέσα σ' αυτή, ο εχθρός είχε βάλει ένα πολυβόλο ανοχύρωτο που άβαζε αξονικά τη χαράδρα απαγορεύοντας τη διείσδυση των τμημάτων μας. Από ένα αντέρεισμα του 1033 έβαζε ο εχθρός τα συγκεντρωμένα τμήματά μας. Κανείς δεν

σκέφτηκε ότι το πολυβόλο της χαράδρας μπορούσαν να το εξοντώσουν μερικοί μόνο μαχητές μας. Κανείς δεν σκέφτηκε ότι αφού μας έκαναν τόση ζημιά τα πυρά του εχθρού από το αντέρεισμα που αναφέραμε το πρωταρχικό ήταν να στήσουν μια βάση όλμων και μ' αυτά να κάψουν αυτό το αντέρισμα κινώντας ταυτόχρονα ένα μικρό τμήμα για να το καταλάβει. Στο μεταξύ ενεργεί ο εχθρός από χωριό Πρώτη.

Έτσι, αντικειμενικά, διοίκηση και τμήματα της 18ης Ταξιαρχίας κλωθογύριζαν, όπως περίπου κάνει κείνος που παίζει στο παιχνίδι το ρόλο της τυφλόμυγας, κάτω από τα εχθρικά πυρά. Μέσα σε τέτοια κατάσταση, ήταν επόμενο να χαρακτηρίζει, όλες τις ενέργειες της διοίκησης της 18ης Ταξιαρχίας, μια σπασμοδικότητα. Εδώ έχουμε μια χαρακτηριστική περίπτωση που επειδής η διοίκηση βρέθηκε μπρος σ' ορισμένες "απρόβλεφτες" δυσκολίες έχασε την αυτοκυριαρχία της, δεν είδε το νέο στην κατάσταση, δεν έδωσε γρήγορα σωστή διάταξη μάχης, με νέες αποστολές που θ' άνοιγαν το δρόμο για την εκπλήρωση της αρχικής αποστολής. Κι αυτή η Ταξιαρχία δεν εκπλήρωσε την αποστολή της. Κι' αυτή από επιτιθέμενη μπήκε σε άμυνα ελεεινής μορφής.

Η 107 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Τα τμήματά της ενέργησαν από την κύρια κατεύθυνση. Όμως βασικά δεν εκπλήρωσαν την αποστολή τους. Το Σολίσιτο έπεσε αλλά με σοβαρές δικές μας απώλειες που έτσι δεν μπορέσαμε να εκπληρώσουμε ότι πρόβλεπε απ' εκεί το σχέδιό μας. Το 1033 έπεσε εξαιρετικά αργά και με επίσης σοβαρές απώλειες και ο εχθρός κατάφερε και το ανεκατάλαβε, πριν εδραιωθούμε σ' αυτό. Για το πως η ενέργεια στο 1033 αξίζει να πούμε δυο λόγια. Κατ' αρχήν η ενέργεια έγινε από μια κατεύθυνση φαινομενικά καλή. Θεωρήθηκε καλή, από το διοικητή που διεύθυνε τη μάχη, γιατί ήταν βατό το μέρος. Όμως αυτή τη τροτότητα την ήξερε ο εχθρός και μόλις εκδηλώθηκε η επίθεση έστρεψε όλα τα πυρά του προς τα εκεί. Ασφαλώς ο εχθρός είχε φτιάξει το σχέδιο πυρός του, με βάση τη τρωτότητα που παρουσίαζε απ' εκεί η διάταξή του. Έτσι αποδείχτηκε για άλλη μια φορά το λαϊκό ρητό ότι "ο εύκολος δρόμος δεν είναι πάντα ο καλύτερος". Έτσι η πρώτη προσπάθεια απότυχε, γιατί η κατεύθυνση ενέργειας δεν ήταν σωστή, γιατί δεν έγινε η ενέργεια με την απαιτούμενη ταχύτητα και αποφασιστικότητα, δεν χρησιμοποιήθηκε η βάση πυρός, δεν έγιναν παραπλανητικές ενέργειες. Και όμως από το ίδιο μέρος και σχεδόν με τον ίδιο τρόπο ξαναγίνεται ενέργεια που κι αυτή απότυχε. Η τρίτη ενέργεια πέτυχε, γιατί έγινε από άλλη σωστή κατεύθυνση, με άλλο διοικητή, γιατί η ενέργεια έγινε με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα, και προ πάντων γιατί το πυροβολικό, με άμεση βολή εξόντωσε σειρά εχθρικά πολυβολεία. Ο εχθρός κατόρθωσε να ανακαταλάβει το 1033 γιατί δεν λειτούργησε κανένα οπλοπολυβόλο. Αυτό το περιστατικό δείχνει ότι η συντήρηση του οπλισμού μας, η άσκηση για γρήγορη λύση και αρμολόγηση όλων των όπλων μας δεν έχει μπει σαν ζήτημα ζωτικό. Η διοίκηση της 107 Ταξ/χίας παρουσίασε μεγάλες αδυναμίες. Κι αυτή δεν μπόρεσε ν' αντιληφθεί τη ταχτική κατάσταση, τουλάχιστο στον τομέα της και γι' αυτό δεν χρησιμοποίησε έγκαιρα την εφεδρεία της. Και όχι μόνο αυτό, αλλά και την εφεδρεία που της διαθέσαμε από την επιχειρησιακή μας εφεδρεία, στάθηκε ανίκανη να την χρησιμοποιήσει στην αποφασιστική στιγμή στο 1033 κι έτσι ο εχθρός το ανακατέλαβε.

Η 103 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Τα τμήματά της ενήργησαν στον τομέα Γκιούπκα-1115-1215 κι αυτή δεν εκπλήρωσε την αποστολή της. Εδώ, το τμήμα που θα ενεργούσε στη Γκιούπκα από ανάγκη πια ύπαρξης κατέλαβε όχι το στόχο που είχε αναλάβει αλλά το υψ. 1115. Τα άλλα τμήματα δεν κατέλαβαν κανένα αντικειμενικό σκοπό. Οι αιτίες της αποτυχίας τους βρίσκονται στην ελλειψη αποφασιστικότητας, μόλις βρέθηκαν κάτω από ορισμένες δυσκολίες στη μη χρησιμοποίηση των βαρειών τους όπλων, στις πολλές αποστολές που τους έδωσε η διοίκησή τους, στην υποτίμηση των μαχητών από τις διοικήσεις. Είναι π.χ. χαρακτηριστικό ότι εδώ έχουμε τον εξωφρενισμό να φτιάχνουν "τμήμα κρούσης" μόνο από στελέχη, αφήνοντας σαν κάτι άχρηστο τους μαχητές.Οι διοικήσεις των Μερ/χιών δεν έπαιξαν το ρόλο τους. Η Διοίκηση π.χ. της Χ Μερ/χίας παρέμεινε ουσιαστικά από την αρχή ως το τέλος απλός θεατής. Η μοναδική

ουσιαστική εμφάνιση αυτής της διοίκησης είναι η πρωτοβουλία της για σύμπτυξη των μονάδων της το βράδυ της 12-2-49.

Το τμήμα που εκπλήρωσε και με το παραπάνω την αποστολή του ήταν κείνο που ενήργησε από Σκοπιά. Η αποστολή του ήταν βασικά αντιπερισπαστική. Και όμως κατέλαβε την Σκοπιά και τη Γκιούπκα, επέφερε στον εχθρό βαρειές απώλειες σε άνδρες, σε μεταγωγικά, σε ποικίλα υλικά και σε μεγάλες ποσότητες. Γιατί πέτυχε αυτό το τμήμα, παρ' όλο που ενέργησε με ελάχιστες δυνάμεις και από μειονεκτική κατεύθυνση; Πέτυχε γιατί ενέργησε με αποφασιστικότητα, περίσκεψη, ταχύτητα, επιμονή, μαστοριά.

Μερικά παραδείγματα. Κτυπώντας με αποφασιστικότητα και με ταχύτητα τη Σκοπιά προκάλεσε μεγάλη σύγχιση στον εχθρό και κατέλαβε και τη Γκιούπκα. Την ώρα που χτυπούσε τη Σκοπιά, η διοίκηση μελετούσε το πως θα αντιδρούσε ο εχθρός και πήρε μέτρα καταλαμβάνοντας με μικρές δυνάμεις στηρίγματα που προφύλαγαν το τμήμα που ενεργούσε στη Σκοπιά, από ενδεχόμενη εχθρική αντενέργεια.

Για την υπεράσπιση μιας δικής μας σοβαρής θέσης είχε βάλει μια εξαιρετικά μικρή δύναμη. Ο εχθρός έκανε πολλές προσπάθειες με σοβαρές δυνάμεις για να την καταλάβει, με σκοπό να κυκλώσει το τμήμα μας στη Σκοπιά. Επειδής η μικρή δύναμη που υπεράσπιζε αυτή τη σοβαρή θέση δεν θα μπορούσε ν' αντιμετωπίσει και ν' ανατρέψει όλες τις εχθρικές προσπάθειες, η διοίκηση έστειλε τέσσερις ανιχνευτές που κρύφτηκαν στα ριζά του υψώματος. Μόλις αναπτύσσονταν η εχθρική επίθεση, οι ανιχνευτές χτυπούσαν με αυτόματα τον εχθρό από τα νώτα και τον ανέτρεπαν. Αυτό έγινε πολλές φορές χωρίς να μπορέσει ο εχθρός να τους ανακαλύψει, γιατί ύστερα από κάθε τέτοιο χτύπημα άλλαζαν θέση. Αυτό αποτελεί ένα θαυμάσιο παράδειγμα σωστής χρησιμοποίησης της δύναμης που έχει ένας διοικητής στη διάθεσής του για να εκπληρώσει την αποστολή του μέσα σε δύσκολες συνθήκες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποφασιστικότητας, ταχύτητας και μαστοριάς αποτελεί και η κατάληψη δεσπόζοντος υψώματος, που σ' αυτό υπηρχε εχθρική διμοιρία οχυρωμένη. Αυτό το κατόρθωμα το έκανε μόνο μια ομάδα πέντε μαχητών μας.

Συνοψίζοντας όλα τα στοιχεία που παραθέσαμε, για το πως έγινε η εκτέλεση του σχεδίου μπορούμε να ξανατονίσουμε τη βασική διαπίστωση που διατυπώσαμε, ότι, στην εκτέλεση του σχεδίου, οι διοικήσεις μας δεν έδειξαν αποφασιστικότητα, ταχύτητα, επιμονή, μαστοριά και ότι αυτά όλα αποτέλεσαν σοβατότατο παράγοντα της αποτυχίας μας στη Φλώρινα. Στον πόλεμο, στις επιμέρους μάχες, παρουσιάζονται περιπτώσεις που σχέδια τέτοιων επιχειρήσεων είναι σωστά, αλλά οι εκτελεστές τα βουλιάζουν. Υπάρχουν και περιπτώσεις που τέτοια σχέδια παρουσιάζουν αδύνατες πλευρές, αλλά οι εκτελεστές με την αποφασιστικότητα και μαστοριά τους τις υπερνικούν και κερδίζουν τη μάχη. <u>Η ορθότητα του σχεδίου αποτελεί τη βάση της επιτυχίας. Οι εχτελεστές αποφασίζουν για την επιτυχία είτε την αποτυχία. Μέσα στους εχτελεστές και στην πρώτη γραμμή βρίσκεται η διεύθυνση της επιχείρησης.</u>

X X
X

Αυτές είναι οι αποτυχίες μας στη μάχη της Φλώρινας. Εδώ λοιπόν έχουμε υποκειμενικές αδυναμίες και όχι βασικά αντικειμενικές ανυπέρβλητες δυσκολίες. Το βασικό εδώ είναι ότι οι επιτελικές μας ικανότητες δεν στέκονται στο ύψος των απαιτήσεων που έχουν τέτοιες μάχες σαν της Φλώρινας. Αυτό δεν πρέπει να μας οδηγήσει στο σφαλερό συμπέρασμα ότι είμαστε ανίκανοι. <u>Το σωστό συμπέρασμα είναι ότι έχουμε αδυναμίες που όμως μπορούμε και πρέπει να τις υπερνικήσουμε. Από τη μάχη της Φλώρινας βγαίνουν κι άλλα συμπεράσματα</u>. Παραθέτουμε τα πιο σπουδαία.

Σ' άλλο μέρος διαπιστώσαμε πως από άποψη εκτέλεσης πέσαμε πολύ κάτω και ότι απ' αυτή την άποψη δεν μπορεί να γίνει καμμιά σύγκριση ανάμεσα στη μάχη της Νάουσσας και της Φλώρινας. Εδώ λοιπόν γεννιώνται τα ερωτήματα. Γιατί πέσαμε τόσο κάτω, από άποψη εκτέλεσης; ώστε τα στελέχη μας αντί να πηγαίνουν μπροστά πηγαίνουν πίσω; θα

ήταν λάθος αν βγάζαμε το συμπέρασμα ότι τα στελέχη μας αντί να καλυτερέψουν χειροτέρεψαν μετά τη μάχη της Νάουσσας. Γιατί όμως έπεσαν κάτω, από άποψη εκτέλεσης;

Ας εξετάσουμε αυτό το ζήτημα πιο αναλυτικά. Είναι αναμφισβήτητο το γεγονός ότι στην προετοιμασία επεκράτησε σ' όλα τα στελέχη, ένας ανεδαφικός υπερενθουσιασμός. Αυτός ο ανεδαφικός υπερενθουσιασμός οφείλεται:

Πρώτο: Στην όχι σωστή εχτίμηση της νίκης μας στη Νάουσσα. Στη Νάουσσα κερδίσαμε μια μεγάλη νίκη, κάτω από μεγάλες δυσκολίες. Εδώ αντί να βγάλουμε το σωστό συμπέρασμα ότι η νίκη μας στη Νάουσσα ήταν το αποτέλεσμα σωστής λεπτομερειακής μελέτης των δυσκολιών και των μεθόδων κατανίκησης τους, στη πράξη καταλήξαμε ότι τώρα τίποτα δεν στέκεται μπροστά μας και ότι μ' ένα φύσημα θα γκρεμίσουμε τους τοίχους. Είναι χαρακτηριστικό ότι μ' όποιο στέλεχος απ' αυτά που πήραν μέρος στη μάχη της Φλώρινας και αν μίλαγες θα σου απαντούσε: "Αυτός ο στόχος θα πέσει στο λεφτό και με λιγώτερες δυνάμεις και μέσα, απ' εκείνα που υπολογίζετε". Αυτός ο ανεδαφικός υπερενθουσιασμός οδήγησε σε πολλές απερισκεψίες. Αυτός ο υπερενθουσιασμός ήταν ανεδαφικός, γιατί δεν στηρίζονταν σε πραγματικά δεδομένα.

Η μάχη της Φλώρινας είπαμε πως ήταν πολύ πιο δύσκολη από κάθε προηγούμενη σε κατοικημένο τόπο. Η ποιότητα των εχθρικών δυνάμεων στη Φλώρινα ήταν ανώτερη απ' εκείνη της Νάουσσας π.χ. στη Νάουσσα είχαμε και εθνοφρουρά. Συνεπώς χρειάζονταν για να πετύχουμε πιο πολύ μαστοριά, μεγαλύτερη αποφασιστικότητα και ταχύτητα, πιο σοβαρή σκέψη, πιο μεγάλη επιμονή. Στη πράξη όμως έγινε το αντίθετο, γιατί δεν είδαμε πως η μάχη της Φλώρινας ήταν πολύ πιο δύσκολη απ' εκείνη της Νάουσσας. Δεν είδαμε λοιπόν αυτές τις δυσκολίες σ' όλη τους την έχταση και το μέγεθος. Τι θα πει να μη βλέπεις τις δυσκολίες που θα παρουσιάσει μια μάχη; Αυτό θα πει ότι όταν βρεθείς μπροστά σ' αυτές ξαφνιάζεσαι και μετά κατά κανόνα τα διπλώνεις. Ας κάνουμε μια παρομοίωση. Γδύνεσαι και ετοιμάζεσαι να ξαπλώσεις σε μια λεκάνη με πολύ ζεστό νερό και μόλις ξαπλώσης ξένοιαστος βρίσκεσαι αντί σε πολύ ζεστό σε παγωμένο νερό. Η συνέπεια είναι να ξαφνιαστείς, να παγώσουν τα νεύρα σου, να κοπεί για μια στιγμή η αναπνοή σου από το αναπάντεχο. Δεν θα είναι υπερβολή αν πούμε ότι το ίδιο έπαθαν τα στελέχη μας στη μάχη της Φλώρινας. Πήγαιναν με μεγάλη φόρα, για να καταλάβουν ένα "εύκολο" στόχο και όταν βρέθηκαν μπρος σε "απρόβλεπτες" δυσκολίες ξαφνιάστηκαν, ζαλίστηκαν, έχασαν την αυτοκυριαρχία τους, έκαναν σπασμωδικές ενέργειες και άλλοι τα δίπλωσαν μπρος στις δυσκολίες, άλλοι ρίχτηκαν σαν ακροβολιστές στη μάχη και σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν και μια μερίδα πάλαιψε μαστορικά, επίμονα κατανικώντας όλες τις δυσκολίες.

Δεύτερο: Εμείς σαν διοίκηση της προετοιμασίας και διεξαγωγής της επιχείρησης στη Φλώρινα δεν αντιδράσαμε, ουσιαστικά, στον ανεδαφικό υπερενθουσιασμό των στελεχών. Κάτι είπαμε μα αυτό ήταν εξαιρετικά λίγο. Και το πρόβλημα δεν είναι να πεις πως θα συναντήσουμε δυσκολίες. Το κυριώτερο είναι να βρεις αυτές τις δυσκολίες, με εξαντλητική μελέτη, να δείξεις τις συνέπειες μπορεί αν δεν τις προσέξουμε, να υποδείξεις τρόπους κατανίκησής τους, να βάλης τη σκέψη όλων των στελεχών να δουλέψει για να βρεθούν όλοι οι τρόποι να τις νικήσουμε, να βάλης γενικά σ' όλους το πνεύμα της μελέτης των δυσκολιών και της πάλης για την υπερνίκησή τους, πείθοντας όλους ότι ο δρόμος προς τη νίκη περνάει από την εξαντλητική μελέτη ανακάλυψη των δυσκολιών και την πάλη για την κατανίκησή τους. Αυτό το βασικό καθήκο δεν το εκπληρώσαμε. Αυτό είχε σοβαρές συνέπειες. Χτυπώντας τον ανεδαφικό υπερενθουσιαμό, όχι μόνο δεν ελαττώνουμε την αισιοδοξία, για σίγουρη νίκη, που πρέπει να υπάρχει σε κάθε στέλεχος και μαχητή, αλλά αντίθετα στηρίζουμε την αισιοδοξία σε στέρεο βάθρο. Το χτύπημα της ανεδαφικής υπεραισιοδοξίας, είτε μ' άλλα λόγια του ανεδαφικού υπερενθουσιασμού, δεν έχει καμμιά σχέση μ' εκείνο που είπαν μερικά στελέχη, στα αχτίφ κριτικής της μάχης της Φλώρινας. Αυτά τα στελέχη είπαν: "πηγαίνοντας στη μάχη πρέπει να σκέφτεσαι ότι μπορείς και ν' αποτύχεις γιατί έτσι παίρνεις τα μέτρα σου". Όποιος ξεκινάει για τη μάχη με τη σκέψη ότι μπορεί ν' αποτύχει δεν πιστεύει ουσιαστικά στη νίκη δεν μπορεί συνεπώς να νικήσει. Άλλο πράμμα η πρόβλεψη, η μελέτη των δυσκολιών και των μεθόδων να τις νικήσεις και άλλο πράμμα η σκέψη για αποτυχία. Το

πρώτο, η πρόβλεψη, η αδιάκοπη και στην πορεία της μάχης μελέτη των δυσκολιών, η επεξεργασία μεθόδων υπερνίκησης των δυσκολιών εκδηλώνει πνεύμα ρωμαλέας πεποίθησης στη νίκη, που παλεύεις να την κερδίσεις και δεν περιμένεις να έρθει σαν αποτέλεσμα τυχαίων περιστατικών. Το δεύτερο, η πιθανή αποτυχία στη σκέψη σου, στην καλύτερη περίπτωση οδηγεί στη μελέτη των τρόπων πως θα γλυτώσεις το τμήμα σου, όταν ο εχθρός σου δημιουργήσει άσχημη κατάσταση. Και όταν σε στριμώχνει ο εχθρός δεν επιτρέπεται να σκέφτεσαι την αποτυχία, γιατί αυτό παραλύει τη σκέψη και τη θέληση για πάλη.

Το καθήκο κάθε ηγήτορα, μικρού, είτε μεγάλου, όταν βρεθεί σε δύσκολη κατάσταση είναι να βρει τρόπους να βγει απ' αυτή, βάζοντας τον εχθρό στη μέγγενη. Αν δεν ήταν τέτοιο το νόημα της άμυνάς μας, όσες φορές βρεθήκαμε σε δύσκολη κατάσταση στο Γράμμο δεν θα νικούσαμε τον εχθρό.

Κλείνουμε αυτό το κεφάλαιο με τη διαπίστωση. <u>Η ανεδαφική υπεραισιοδοξία στάθηκε αιτία αποφασιστικής σημασίας, για την αποτυχία μας στη Φλώρινα</u>. Αυτή η διαπίστωση αποτελεί μεγάλο δίδαγμα.

Ο ανεδαφικός υπερενθουσιασμός εξηγεί το γιατί έπεσαν τα στελέχη μας τόσο κάτω από άποψη εχτέλεσης. Όμως δεν εξηγεί τη βάση των αδυναμιών τους, που υπήρχαν και χωρίς τους υπερενθουσιαμούς. Ο υπερενθουσιασμός απλώς αύξησε τις συνέπειες των αδυναμιών τους. Αποτελεί παληά, διαπίστωση η μεγάλη επιτελική και διοικητική ανεπάρκεια των στελεχών μας, η διάσταση ανάμεσα στις μάχες που δίνουμε και στην επιτελική ικανότητά τους. Πώς εκδηλώθηκε πραχτικά αυτή η επιτελική και διοικητική ανεπάρκεια, στη μάχη της Φλώρινας; Με την αδυναμία σωστού συνδυασμού, πάνω στο πεδίο της μάχης, όλων των ζωντανών δυνάμεων και υλικών μέσων που διέθεταν. Με την αδυναμία ν' αντιλαμβάνονται έγκαιρα την αλλαγή της ταχτικής καταστασης και να πέρνουν τα επιβαλλόμενα μέτρα. Με την αδυναμία να δίνουν κείνη τη διάταξη στα τμήματα και στα βαριά τους όπλα, που απαιτούσε κάθε φορά η εκπλήρωση της αποστολής τους. Με τη χρησιμοποίηση των βαρειών τους όπλων και του όπλου των διαβιβάσεων. Με το ότι έχαναν τα τμήματα που διοικούσαν, κατά τη διάρκεια της μάχης. Με το πως έκαναν τη πορεία προς τη Φλώρινα. Αυτή η διαπίστωση δεν πρέπει να μας οδηγήσει στο σφαλερό συμπέρασμα ότι τα στελέχη μας είναι ανίκανα, αλλά στην απόφαση να τα βοηθήσουμε πιο συγκεκριμένα για ν' αποχτήσουν τις απαραίτητες επιτελικές και διοικητικές γνώσεις. Είναι γεγονός ότι πολλά στελέχη χάσαμε προσωρινά είτε για πάντα και ότι στη θέση τους τοποθετήσαμε άλλα που τα πήραμε από τα παρακάτω κλιμάκια. Από άποψης τοποθέτησης νέων στελεχών κάναμε ένα τολμηρό άλμα. Μ' αυτό το άλμα δεν συνοδεύτηκε από μέτρα για την ποιοτική τους ανάπτυξη. Αυτό αποτελεί μεγάλο κίνδυνο. Τις συνέπειες τις δοκιμάζουμε στη μάχη. Νομίζουμε πως άμεσα και πραχτικά πρέπει να οργανώσουμε την μετεκπαίδευση των στελεχών μας αρχίζοντας από τα πιο αδύνατα στελέχη. Μπορεί π.χ. να πάρουμε για μετεκπαίδευση πρώτα διοικητές, που θα τους αντικαταστήσουν, κατά τη διάρκεια της μετακπαίδευσή τους οι πολιτικοί επίτροποί τους. Νομίζουμε πως η εκπλήρωση αυτού του καθήκοντος δεν επιδέχεται καμμιά αναβολή.

Η μάχη της Φλώρινας δεν απόδειξε μόνο την επιτελική και διοικητική ανεπάρκεια των στελεχών μας, αλλά και την θεωρητικοπολιτική τους ανεπάρκεια. Αυτό αποδεικνύεται από τις οππορτουνιστικές αντιλήψεις που εκδηλώθηκαν μετά την αποτυχία μας στη Φλώρινα. Παραθέτουμε μερικές από τις οππορτουνιστικές αντιλήψεις που εκδηλώθηκαν, σαν αποτέλεσμα της αποτυχίας μας στη Φλώρινα.

<u>Πρώτο</u>: Επειδής μόλις ρίχναμε την πρώτη τουφεκιά δεν έτρεχαν οι φαντάροι του μοναρχοφασιστικού στρατού να παραδωθούν, αλλά αντίθετα μερικοί μας έβριζαν, διατυπώθηκε από μερικά στελέχη η γνώμη πως δεν πιάνει το σύνθημα της συναδέλφωσης. Μάλιστα, μερικά στελέχη προχώρησαν ως τη διαπίστωση ότι είναι λαθεμένο το σύνθημα της συναδέλφωσης και ότι δεν υπάρχει κρίση στο μοναρχοφασιστικό στρατό. Εμείς ποτέ δεν είπαμε ότι οι φαντάροι του μοναρχοφασιστικού στρατού θα παραδωθούν με την πρώτη κουβέντα για συναδέλφωση, είτε με την πρώτη τουφεκιά. Κείνοι που νομίζουν πως έτσι θα

γίνει η συναδέλφωση ξεχνούν ότι το προτσές-πορεία αποσύνθεσης στο μοναρχοφασιστικού στρατό είναι βασανιστικό, γιατί ο εχθρός πέρνει μέτρα, ότι αυτό το προτσές καθορίζεται από τα δικά μας γερά χτυπήματα ενάντια στο μοναρχοφασισμό και από μια αδιάκοπη μαζική ή πιστική διαφώτηση. Είναι κουτό να περιμένεις ομαδική παράδωση φαντάρων του μοναρχοφασιστικού στρατού, όταν σε βαράει ο εχθρός αντί να τον βαράς εσύ. Είναι κουτό ακόμα και να το φανταστείς ότι είναι αρκετό να λέμε κάπου κάπου στους φαντάρους του μοναρχοφασιστικού στρατού να παραδοθούν στο Δημοκρατικό στρατό.

Δεύτερο: Η ανικανότητα μερικών στελεχών να διοικήσουν, μέσα στη μάχη, σωστά τους μαχητές τους οδήγησε στην υποτίμηση των μαχητών μας. Έτσι, μερικοί διοικητές μετρούσαν τη δύναμή των τμημάτων που διοικούσαν από τους παληούς μαχητές που υπήρχαν στα τμήματά τους. Μερικά στελέχη προχώρησαν ακόμα πιο πολύ, μετρώντας τη δύναμη των τμημάτων που διοικούσαν μόνο από τα στελέχη και την απαράδεχτη αυτή αντίληψη της εφάρμοζαν στη μάχη συγκροτώντας "τμήματα κρούσης", μόνο από στελέχη αφήνοντας τους μαχητές στην άκρη σαν κάτι το άχρηστο". Έτσι στο τέλος κατέληγαν στη "θεωρία" ότι κάναμε "πόλεμο στελεχών". Οι τέτοιες αντιλήψεις δεν αποτελούν μόνο στρατιωτικά λάθη. Εδώ το ζήτημα είναι πολιτικό. Αν καταλήξουμε ότι πόλεμο μπορούν να κάνουν μόνο τα στελέχη, είτε το πολύ και οι παληοί μαχητές μας, τότε βάλαμε σταυρό στην επανάσταση. Έτσι γίνεται πάντα όταν δεν κάνουμε την απαιτούμενη δουλειά για την προετοιμασία των μαχητών μας ώστε να μπορούν να εκπληρώσουν την αποστολή τους και όταν αντί να δούμε τις δικές μας αδυναμίες ψάχνουμε να βρούμε αλλού τις αιτίες της αποτυχίας μας.

Τρίτο: Οι αντιλήψεις που αναφέραμε ότι "πηγαίνοντας στη μάχη πρέπει να σκέφτεσαι ότι μπορεί και ν' αποτύχεις, γιατί έτσι παίρνεις τα μέτρα σου", εκτός από την καθαρά στρατιωτική πλευρά έχουν και πολιτική σημασία, γιατί ουσιαστικά εδώ υπάρχει αμφιβολία για τη νίκη στη δοσμένη μάχη, που μπορεί να φθάσει σε αμφιβολία για την όλη έκβαση του αγώνα μας.

Τέταρτο: Και οι αντιλήψεις ότι δεν πρέπει να έχουν τα τάγματα ομαδικούς όλμους και πολυβόλα, γιατί δεν είναι ικανοί οι ταγματάρχες να τα χρησιμοποιούν σωστά και οι αντιλήψεις ότι η διμοιρία πρέπει να έχει δύο ομάδες και ο λόχος περίπου 45 δύναμη, γιατί οι διμοιρίτες και λοχαγοί δεν είναι ικανοί να κουμμαντέρνουν μεγαλύτερη δύναμη, είναι πέρα για πέρα στραβές στρατιωτικά και πολιτικά. Εδώ αντί να δούμε την άμεση ανάγκη ποιοτικής ανάπτυξης των στελεχών μας βλέπουμε σαν φάρμακο το αδυνάτισμα των τμημάτων μας, από άποψη δύναμης και μέσων πυρός. Αν πάρουμε σαν βάση τέτοιες απόψεις τότε πρέπει κάθε μονάδα του στρατού μας να έχει τόση έμψυχη δύναμη και τόση δύναμη πυρός, όση είναι και η επιτελική και διοικητική ικανότητα κάθε στελέχους. Είναι φανερό ότι σε τέτοια περίπτωση, αντί ένα ταχτικό λαϊκοεπαναστατικό στρατό θα φτιάναμε μια ρούσικη σαλάτα, με τη διαφορά ότι αυτή τη σαλάτα κανείς δεν θα τη δοκίμαζε.

X X
X

Ο εχθρός ουρλιάζει για τη "μεγάλη επιτυχία" που κέρδισε στη μάχη της Φλώρινας. Ας θριαμβολογεί και ας κοιμάται με την “πλήρη συντριβή των συμμοριτών στη Φλώρινα”. Τα χάλια του φαίνονται και από τις θριαμβολογίες του. Κυριολεχτικά αρπάχτηκε από το αναπάντεχο γι' αυτό αποτέλεσμα της μάχης στη Φλώρινα σαν σανίδα σωτηρίας. Εμείς ξέρουμε τι έγινε στη Φλώρινα, όπως το ξέρει και ο εχθρός. Γλύτωσε ο εχθρός ένα πολύ δυνατό χτύπημα. Και τώρα κοκορεύεται και περνάει για "μεγάλη επιτυχία" του ότι δεν τον δείραμε παραπάνω.

Μέσα στην κριτική ανάλυση όλης της μάχης της Φλώρινας βάλαμε και τα καθήκοντα που μπαίνουν μπροστά μας. Εδώ πρέπει να προσθέσουμε ότι η παραπέρα και πιο πραχτική εκπαίδευση των μαχητών αποτελεί ένα άμεσο καθήκο, που δεν επιδέχεται αναβολή π.χ. φθάνουν οι μαχητές μας στα 10 μέτρα από τις εχθρικές θέσεις και δεν κάνουν με ταχύτητα το αποφασιστικό άλμα και έτσι έχουμε απώλειες. Δεν ξέρουν να χρησιμοποιούν καλά τη

χειροβομβίδα και την υποτιμούν. Δεν ξέρουν να χρησιμοποιούν καλά το έδαφος και πολλές φορές μαζεύονται κουβάρι που αυτό μας στοιχίζει, βαρειές απώλειες. Δεν έχει γίνει πραγματική εκπαίδευση στα πολυβόλα και στους όλμους και έτσι τα πιο πολλά πυρά πηγαίνουν "στου καραγκιόζη το γάμο" κ.λ.π. Ακόμα, η λειτουργία σχολών ομαδαρχών αποτελεί κι αυτό άμεσο καθήκο. Εκπαιδεύουμε καλούς διμοιρίτες, αλλά ξεχάσαμε ότι οι ομαδάρχες παίζουν αποφασιστικό ρόλο στον πόλεμο. Ποτέ άλλοτε δεν είχαμε τόση αδυναμία σε ομαδάρχες όπως τώρα. Και είναι γνωστό ότι χωρίς καλούς ομαδάρχες βασικά δεν θα έχουμε και καλούς διμοιρίτες, γιατί οι πιο καλοί ομαδάρχες πρέπει να πηγαίνουν στη σχολή Ανθυπολοχαγών του Γενικού Αρχηγείου.

Στον πόλεμο έχει κανείς και επιτυχίες και αποτυχίες. Κανείς στρατηγός όσο σπουδαίος και να είναι και όσο καλό στρατό και αν διοικεί δεν κερδίζει όλες τις μάχες. Τέτοιους στρατηγούς που μόνο νίκες κερδίζουν δεν έχει επιδείξει η ιστορία των πολέμων. Το βασικό εδώ είναι να κερδίζεις πιο πολλές μάχες και να χάνεις λιγότερες, και να βγάζεις διδάγματα και από τις δυο. Εμείς βγάλαμε όσα διδάγματα μπορεσαμε να βγάλουμε. Άλλοι σύντροφοι που πρέπει να γράψουν, για τη μάχη της Φλώρινας θα βγάλουν κι άλλα διδάγματα.

27-2-49 ΓΟΥΣΙΑΣ

ΒΛΑΝΤΑΣ

27

ΘΕΜΑ: Έκθεσις επιχειρήσεως
ΦΛΩΡΙΝΗΣ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Β΄ΣΣ/Α1
Φ.141/10
ΒΣΤ 901 Τη 12.2.50
συν δέκα οκτώ (18)

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ / Α1
ΒΣΤ902
ΚΟΙΝ: Α1, Α2/Β΄ΣΣ

Υμέτερον Α. Π 238045/Φ.4009/10/19.12.49

1. Υποβάλλεται συνημμένως έκθεσης επί των επιχειρήσεων ΦΛΩΡΙΝΗΣ από 12ης μέχρι 16ης Φεβρουρίου 1949.

2. Είς την έκθεσιν ταύτην επισυνάπτεται αντίγραφον Σχεδ/τος "Π" υποβληθέντος υπό της ΙΙ Μεραρχιάς μετά της σχετικής επί της μάχης εκθέσεως της και εμφαίνοντοτας θέσεις των ημητέρων Τμημάτων, κατά την έναρξιν της επιχειρήσεως, καθώς και τας κατευθήνσεις επιθέσεως των Κ.Σ. δυνάμεων.

Τ.Υ.
ΣΕΙΡΑΔΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ
ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ

Β΄ΣΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1

Α.Τ.Φ. 141/9
Α.Α. ΑΝΤ.2.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

ΑΠΟ 12.2.49 μέχρι 16.2.49

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Εναντίον της Πόλεως της Φλωρίνης επίθεσης των Κ.Σ. εγένετο εν συνεχεία των επιθέσεων εναντίον των Πόλεων της Ναούσης και του Καρπενησίου, συνεδιάσθη δε με την ανάληψιν της Κ.Σ. ηγεσίας υπό νέων Αρχηγών.

2. Η Κ.Σ. ηγεσία εστήριξεν επί της εναντίον της Φλωρίνης επιθέσεως πολλάς ελπίδας διαψευθείσας εξ ολοκλήρου. Ούτως η μάχη της Φλωρίνης εξειλίχθη εις σημαντικήν Νίκην του Εθνικού Στρατού και απετέλεσε την απαρχήν της καταρρεύσεως των Κ.Σ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

3. Εχθρός

(α) Καθ' όλον το πρώτον 10ήμερον του μήνος Φεβρουαρίου 49 η διάταξις των Κ.Σ. Μονάδων έναντι του ΣΣ και ιδιαιτέρως εις ΒΙΤΣΙ και ΓΡΑΜΜΟΝ είχεν ως κάτωθι:

(β) Περιοχή ΒΙΤΣΙ

107 Ταξ/χία εις ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΝ (Ν.4865), ΒΙΓΛΑΝ (Ν.4969), ΠΛΑΚΑΝ (Ν.4971).

14 Ταξ/χία εις περιοχήν ΤΡΙΒΟΥΝΙΟΥ (Ν.5165)

18 Ταξ/χία εις περιοχήν ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ (Ν.6843)

16 Ταξ/χία εις ΑΓΙΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ (Ν.29-50), ΙΕΡΟΠΗΓΗΝ (Ν.3149), ΓΑΒΡΟΝ (Ν.5340).

108 Ταξ/χία εις ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν.4156), ΡΟΤΟ (Ν.4756), ΚΡΕΣΤΟ (Ν.5459), ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5757), ΚΟΥΛΑ (Ν.5659), ΠΤΑΤΥ (Ν.5559).

(γ) Περιοχή ΓΡΑΜΜΟΥ

8 Κ.Σ. Μεραρχία, διαθέτουσα τρεις (3) Ταξιαρχίας.

(δ) Το ηθικόν των Κ.Σ. μετά την Πέμπτην ολομέλειαν, την εμφανή υποστήριξην των υπό της ΚΟΜΙΝΦΟΡΜ και τας διαδοχικάς των επιτυχίας εις ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ, ΝΑΟΥΣΑΝ και ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ, ευρίσκετο εις υψηλόν επίπεδον.

Τα εις ΒΙΤΣΙ τμήματα των Κ.Σ. ήσκουντο συνεχώς, κυρίως δε εις νυκτερινάς ενεργείας, ως συνήγετο εκ του ασκουμένου την νύκτα θορύβου μάχης εις την περιοχήν όπισθεν ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ (Ν.5067). Το επιθετικόν των πνεύμα διαφαίνετο εκ των λίαν τολμηρών και πολλάκις βαθειών αναγνωρίσεων εντός των ημέτερων γραμμών, τας οποίας ενήργουν εις τον τομέα τόσον της ΙΙ όσον και της Χ Μεραρχίας.

4. Φίλιαι Δυνάμεις

(α) Το ΣΣ είχεν υπό τας Δ/γας του τας ΙΙ, και Ι Μεραρχίας, την 77 Ταξιαρχίαν, και τέσσερα (4) τάγματα Εθνοφρουράς διά τον έλεγχον της μετόπισθεν ζώνης.. Επι πλέον διέθετε Μοίρας ΄Ορειβ. Πυρ/κού, δύο Συν/τα Πεδινού Πυρ/κού και δύο Ιλας Αναγνωρίσεως.

(β) Η Γενική κατανομή των ανωτέρω δυνάμεων είχεν ως εξής:

(ι) Η Χ Μεραρχία από ΝΟΤΟΝ και η ΙΙ Μεραρχία απ' ΑΝΑΤΟΛΩΝ ευρίσκοντο έναντι των εις Περιοχήν ΒΙΤΣΙ εγκατεστημένων Κ.Σ. δυνάμεων. Η ΙΙ Μεραρχία είχεν επι πλέον τον έλεγχον της μετόπισθεν περιοχής μέχρι Πτολεμαίδος (Ν.8138), διέθετε δε και τμήματα έναντι των εις ΚΑΙΜΑΚΤΣΑΛΑΝ Κ.Σ. δυνάμεων. Αμφότεραι ευρίσκοντο εν αναρρώσει εκ των πληγμάτων του Οκτωβρίου του 1948, είχον ευρύτατον μέτωπον αμύνης (Χ Μεραρχία 20 μίλλια από ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ (Ν.2945) μέχρι ΒΙΤΣΙ (Ν.5755) ΙΙ Μεραρχία 13 μίλλια από ΚΑΛΕΤΟ (Ν.6359) μέχρι της προς ΓΙΟΥΚΟ-ΣΛΑΒΙΑΝ μεθορίου.), επί πλέον δε την εντολήν εξασφαλίσεως δύο σημαντικών Κέντρων της Περιοχής των, της ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (Χ) και ΦΛΩΡΙΝΗΣ (ΙΙ).

(ιι) Η Ι Μεραρχία αντιμετώπιζε τους Κ.Σ. εις ΓΡΑΜΜΟΝ, επεκτεινομένη προς Ν.Δ. μέχρι περιοχής ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ (Ν.2210), ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ (Ν.1910). Είχεν επίσης τον έλεγχον της μετόπισθεν περιοχής ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΩΝ και ΒΟΙΟΥ και την απαγόρευσιν πάσης κινήσεως των Κ.Σ. του ΓΡΑΜΜΟΥ προς το εσωτερικόν της υπολοίπου ΕΛΛΑΔΟΣ.

(ιιι) Η 77 Ταξιαρχία ήτο η μόνη εφεδρεία εις χείρας του ΣΣ, ευρισκόμενη εις το επίπεδον ΚΟΖΑΝΗΣ (Ν.8813), ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ (Ν.6711) και εξασφαλίζουσα συγχρόνως τα αστικά Κέντρα των μετόπισθεν. Διετηρείτο ετοίμη, όπως επέμβη είτε υπέρ της ΙΙ, είτε υπέρ Ι και Χ Μεραρχιών ώφειλε να διατηρή εφεδρική δύναμιν Ταξιαρχίας των δύο Ταγμάτων επί οδικών αρτηριών, ετοίμην να επέμβη εις πρώτην ανάγκην.

5. Πληροφορία:

(α) Εκ Πληροφοριών παρεχομένων υπό παρουσιαζομένων Κ.Σ, και εξ εκτελουμένων υπό των τμημάτων τούτων, ως προανεφέρθη, ασκήσεων συνήγετο, ότι οι Κ.Σ. ετοιμάζοντο διά νέαν προσβολήν κατά τινός αστικού κέντρου. Υπό των Κ.Σ. κατεβάλλετο προσπάθεια να διαδίδεται, ότι πρόκειται να εκτελέσουν ούτοι μακράν πορείαν εκτός του ΒΙΤΣΙ και να προσβάλουν εν αστικόν Κέντρον.

(β) Τήν μεσημβρίαν της 10 Φεβρουαρίου ελήφθη παρ' ενός παρουσιασθέντος Κ.Σ. η πληροφορία, ότι δύο Τάγματα του ΙΑΥΡΟΥ και του ΝΕΣΤΟΡΟΣ, αφίχθησαν εξ ΑΝΑΤ. εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ και ευρίσκοντο εις την περιοχήν ΣΚΟΠΟΣ (Ν.8078) - ΒΥΣΙΜΑ (Ν.8474) με πιθανήν πρόθεσιν επιθέσεως κατά ΚΙΡΛΙ ΔΕΡΒΕΝ (Ν.7963).

(γ) Εξ άλλου αεροπορική αναγνώρισις διεπίστωσε λίαν πεπατημένην την Οδόν από ΑΝΩ ΜΕΛΑ (Ν. 2764) προς Β.Α.

6. Εκτίμησης της Καταστάσεως παρά του ΣΣ.

Το ΣΣ βάσει των άνωτέρω ενδείξεων και πληροφορίων, έχον υπ' όψιν του και την σημειουμένην μεγάλην συγκέντρωσιν Κ.Σ. εις περιοχήν ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ (Ν.4368), ΤΡΙΒΟΥΝΟΥ (Ν.5165), ήχθη εις το συμπέρασμα, ότι έπέκειτο επίθεσις κατά της ΦΛΩΡΙΝΗΣ, διότι:

(α) Η ΦΛΩΡΙΝΑ ήτο η προσφορωτέρα ως Πρωτεύουσα του Κ.Σ. πόλις, ευρισκόμενη εις την παραμεθόριον περιοχήν και προστατευόμενη καλώς.

(β) ΄Ητο πλουσιωτάτη τόσον διά βιαίαν στρατολογίαν, όσον και εις παντοειδή άλλα εφόδια.

(γ) Η προσβολή της δεν απήτει κίνησιν Κ.Σ. τμημάτων μακράν της ζωτικής διά τους Κ.Σ. περιοχής του ΒΙΤΣΙ, πράγμα, το όποίον θα εξέθετεθεν εις κινδύνους τόσον τα τμήματα αυτά, όσον και την Κ.Σ. Αμυντικήν περιοχήν του ΒΙΤΣΙ, εντός της οποίας θα απέμενον ελάχιστοι υπερασπισταί.

(δ) Η πόλις της Φλωρίνης εμειονέκτει από απόψεως φυσικής αμυντικής καλύψεως, αλλά και αι ημέτεραι αμυντικαί θέσεις εμειονέκτουν εν σχέσει προς τας των Κ.Σ. Ούτω δεν απετείτο παρά μία σοβαρά προσπάθεια από μέρους των Κ.Σ. διά την κατάληψιν της, γνωστού όντος, ότι η αμυντική διάταξις της προχείρως οργανωμένης τοποθεσίας εστερείτο του επιθυμητού βάθους.

7. Προπαρασκευαστικάι ενέργειαι ΣΣ κατά την 10 Φεβρουαρίου.

Βάσει της ανωτέρω εκτιμήσεως εξεδόθησαν υπό του ΣΣ την 1400 ώρ. της 10 Φεβρουαρίου αι ακόλουθο Δ/γαί:

(α) Η Α.Α.Π. 102/183, καθορίζουσα τα πρώτα ληπτέα μέτρα και έχουσα ως εξής:

«Προς ΙΙ και Χ Μεραρχίας και την 77 Ταξ/χίαν»

Εκ συλληφθέντος Κ.Σ. από τριημέρου δύο Τάγματα Κ.Σ. ευρίσκονται εις περιοχήν ΣΚΟΠΟΥ - ΒΥΣΙΜΑ. Πιθανή πρόθεσης των εν συνδυασμώ μετά συμ/των ΒΙΤΣΙ να επιτεθούν κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ. Κατόπιν τούτου:

1. ΙΙ Μεραρχία Εξασφαλίση

(α) Εφεδρικών Τάγμα εντός ΦΛΩΡΙΝΗΣ

(β) Αντιμετώπισιν συμ/τών ΔΥΤ. ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

(γ) Στενωπόν ΚΙΡΛΙ - ΔΕΡΒΕΝ.

Διλοχία 507 Τ.Π, αντικαθισταμένη υπό διλοχίας του 612 εντός σήμερον επανέλθη το ταχύτερον δυνατόν διάθεσιν Ταξιαρχίας.

2. Χ Μεραρχία

Εντός τριώρου από εκδηλώσεως ενεργείας Κ.Σ, κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ θά ενεργήση αποφασιστικώς διά Ταξιαρχίας εν τη κατευθύνσει ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5757), ΠΛΑΤΥ (Ν.5559). Διαθεσίν της 620 ΤΠ μέ Λόχον ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΝ. Τάγμα κινήθη εντός σήμερον μερίμνη Μεραρχίας ΟΞΥΕΣ.

3. 77 Ταξιαρχία

105 Τάγμα, αντικαθιστάμμενεν υπό Λόχον 620 κινήθη ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ, ένθα παραμείνη διάθεσιν ΣΣ, Τάγμα μείον Λόχος κινηθή αμέσως υπόλοιπος λόχος μετά αντικατάστασίν του. Τροφοδοσία τεσσάρων ημερών. 597 δέον τηρείται ετοιμοκίνητον.

ΑΝΤ/ΓΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

(β) Ομοίως εξεδόθη η Α.Π.102/186/ Δ/γή προς την Ι Μεραρχίαν διά συγκέντρωσιν ενός εφεδρικού Τάγματος εις ΝΕΑΠΟΛΙΝ (Ν.5417) μέ ετοιμότητα κινήσεως εις πρώτην Δ/γήν ΣΣ και όπως το 615 Τάγμα, ευρισκόμενον εις ΚΑΛΟΧΩΡΙ (Ν.345385) έχη ετοιμότητα αμέσου κινήσεως.

(γ) επί πλέον εζητήθη παρά του ΓΕΣ και ΑΔΑ διά του Α.Π.Φ.102/184/10. 2.49 σήματος, διαβιβασθέντος την 1400 ώρ., όπως διατεθή εις Αεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ επαρκής αριθμός Μαχητικών Αεροπλάνων.

(δ) Παρά του ΓΣΣ εζητήθη εν τάγμα εις περιοχήν ΑΡΝΙΣΣΗΣ (Ν.9668) δι' εκδήλωσιν ενεργείας από της επομένης, και εν συνδυασμώ μετά τμημάτων ΙΙ Μεραρχίας, κατά Κ.Σ, ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

(ε) Διά των ανωτέρω Δ/γών και αιτήσεων, εδίδετο πλήρης εικών του τρόπου, καθ' ον το ΣΣ προετίθετο να αντιμετωπίση την πιθανήν επίθεσιν κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ και καθωρίζοντο σαφώς αι αποστολαί των Μονάδων.
Επί πλέον προσανατολίσθησαν το ΓΕΣ και αι Γειτονικαί Μ.Μοναδες. Εν ολίγος το Σχέδιον ως ακολούθως:

(ι) Άμυνα μέχρις εσχάτων των τμημάτων της ΙΙ Μεραρχίας. Διατήρησις ανοικτών των αρτηριών ενισχύσεως της περιοχής ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

(ιι) Εξαπόλυσις ισχυράς αντιπερισπαστικής ενεργείας εντός τριώρου από της ενάρξεως της επιθέσεως κατά ΦΛΩΡΝΗΣ εν τη κατεύθύνσει: ΒΙΤΣΙ - ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ υπό τμημάτων της Χ Μεραρχίας.

(ιιι) Αι διαταχθείσαι κινήσεις εξετελέσθησαν μέ την μεγαλυτέραν δυνατήν ταχύτητα εντός της ιδίας ημέρας.

(στ) Τήν νύκτα της 10/11 Φεβρουσρίου και περί ώραν 1145 εξεδηλώθη επίθεσις των Κ.Σ. Ταγμάτων ΜΑΥΡΟΥ και ΝΕΣΤΟΡΟΣ προς κατάληψιν των υψωμάτων ΚΑΡΑ ΝΤΟΥΡΟΥ (Ν. 7862) και απαγόρευσιν δι' αποκοπής εις ΚΙΡΛΙ ΔΕΡΒΕΝ, της οδού ΑΜΥΝΤΙΟΝ - ΦΛΩΡΙΝΗΣ, μοναδικής, ως γνωστόν, αρτηρίας κινήσεως ενισχύσεων και ανεφοδιασμού περιοχής ΦΛΩΡΙΝΗΣ. Η επίθεσις κατόπιν σκληρού αγώνος απεκρούσθη μέ αρκετάς απώλειας διά τους συμμορίτας. Η ενέργεια αυτή των Κ.Σ. ενισχύσασα την υπό του ΣΣ γενόμενην εκτίμησιν της καταστάσεως, απετελεί μέρος της όλης κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ ενεργείας και απεσκόπει εις την απομόνωσιν της περιοχής ταύτης.
Ως εκ των υστέρων εξηκριβώθη, η ενέργεια αυτή εξεδηλώθη 24 ώρας προ της κυρίας επιθέσεως κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ ουχί ταυτόχρονως, εκ σφάλματος της Κ.Σ. ηγεσίας, η οποία, ενώ ανέβαλε την κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ επίθεσιν κατά 24 ώρας (εκθεσις Κ.Σ. ΒΛΑΝΤΑ εκ της μάχης ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΄Εις φυλλάδιον "ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1949", παρέλειψε να ειδοποίηση περί τούτου τα τάγματα ΜΑΥΡΟΥ και ΝΕΣΤΟΡΟΣ.

(ζ) Τήν εσπέραν της 11 Φεβρουαρίου αι διάφοροι Μονάδες του ΣΣ ευρίσκοντο ως κάτωθι:

(ι) Το 105 Τ.Π. αργά την νύκτα εκ κλεισούρας έφθανεν εις ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ (Ν.6960).

(ιι) Το 507 Τ.Π. συνεγκεντρώθι εις ΒΕΥΗΝ (Ν.7867) εις διάθεσιν της Ταξιαρχίας του.

(ιιι) Το 615 Τ.Π. ήτο ετοιμοκίνητον εις ΚΑΛΟΧΩΡΙ (Ν. 345385).

(ιν) Το 620 Τ.Π. μείον Λόχος είχεν αφιχθή από της προτεραίας εις ΤΕΙΧΕΙΟ (Ν.5048), και την ήμεραν της 11 εις ΟΞΥΕΣ.

(η) Ούτω κατά το πλείστον είχον περατωθή αι πρώται προβλεφθείσαι κινήσεις τμημάτων δι' αντιμετώπισιν της επιθέσεως. Επί πλέον τόσον η ΙΙ, όσον και η Ζ Μεραρχία έλαβον εντολάς επιμόνου αναζητήσεως πληροφοριών και άγρύπνου παρακολουθήσεως πάσης κινήσεως των Κ.Σ.

ΜΑΧΗ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

(ΑΠΟ ΝΥΚΤΟΣ 11/12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 16ης ΙΔΙΟΥ)

8. Επιχείρησεις Νυκτός 11/12 και 12 Φεβρουαρίου

(α) Τήν 2225 ώρ. της 11 Φεβρουαρίου φάλαγξ συμμοριτών μη εξακριβωθείσης δυνάμεως, κινουμένη από ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν.5858) προς ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΝ (Ν.6357) προσεβλήθη υπό ημετέρας ενέδρας εις (Ν.6357). (Ν.6357). Τούτο εθεωρήθη ως πρώτη ένδειξις ενάρξεως της επιθετικής ενέργειας του εχθρού, δεν ήτο όμως δυνατόν ούτε επακριβώς να εντοπισθή εισέτι ούτος, ούτε και να εξακριβώθη η δύναμις και η ταυτότις του. Το ΣΣ εξήτησε και αυθίς παρά του Γ΄ΣΣ διά του Α.Π.Φ. 102/198 σήματος του, όπως Τάγμα συγκεντρωθή εις ΑΡΝΙΣΣΑΝ προς συμμετόχην εις ενέργειαν κατά Κ.Σ. ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ. Διετάχθη η ΙΙ Μεραρχία, όπως εξασφαλίση οπωσδήποτε την στενωπόν ΚΙΡΛΙ ΔΕΡΒΕΝ.

(β) Τήν 0300 ω της 12 Φεβρουαρίου ο εχθρός, διεισδύσας διά των διακένων, τα οποία υφίσταντο μεταξύ των Σημείων Στηρίγματος εις την Δυτ. πλευράν της ΦΛΩΡΙΝΗΣ, εξετέλεσε γενικήν επίθεσιν κατά ΣΟΛΙΤΣΙΤΟ ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑΣ (Ν.5871) και κατά του (Δυτ. διαδρόμου ΦΛΩΡΙΝΗΣ), ως επίσης και κατά των ΛΙΠΑΣ (Ν.5767) ΑΝΩΝΥΜΟΥ (Ν.5667), ύψοδ. 1033 (Ν.5970) και ύψοδ. 1218 (Ν.5468). Αί ανωτέρω ενέργειαι των Κ.Σ. ύπεστηρίζοντο υπό σοβαράς μάζης Πυρ/κού, προωθηθέντος εις ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΝ (Ν.585598), και εκ ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ (Ν.4771).

(γ) Το όλον σχέδιον της Κ.Σ/κής επιθέσεως, ως εκ των υστέρων εγένετο γνωστόν, είχεν ως ακολούθως:

(ι) Δύο Ταξιαρχίαι, αι 107 και 18, επετέθησαν από ΒΟΡΡΑ, η μεν μία διά την κατάληψιν και διατήρησιν της Κορυφογραμμής από ΣΟΛΙΤΣΙΤΟ (Ν.557722) μέχρις υψδ. 1033 (Ν.590704) (όχι), η δε άλλη δια την κατάληψιν τύ ύψοδ. 1033 και εν συνεχεία του ημίσεως Ανατ. Τμήματος της πόλεως.

(ιι) Δύο Ταξ/χίαι, αι 103 και 14, είσδύουσαι διά του Δυτ,ΦΛΩΡΙΝΗΣ πεδινού διαδρόμου (Γεωργικής Σχολής), θα εξουδετέρωνον τας κατά μήκος του διαδρόμου συναντώμενας πρώτας αντιστάσεις και θα κατελάμβανον εν συνεχεία το Δυτ. τμήμα της Πόλεως.

(ιιι) Η 108 Ταξιαρία, ενεργούσα από Νοτ. θα εισέδυεν εις το εσωτερικόν της διατάξεως Νοτ. Φλωρίνης και θα συνεκράτει τας δυνάμεις ώστε να μην δυνηθούν να συνδράμουν τα κινδυνεύοντα τμήματα Βορ. και Δυτ. Φλωρίνης.

(ιυ) Τα Τάγματα ΜΑΥΡΟΥ και ΝΕΣΤΟΡΟΣ, επιτιθέμενα κατά των ημετέρων τμημάτων, των εξησφαλιζόντων το ΚΙΡΛΙ ΔΕΡΒΕΝ, θα εγένοντο κύρια της στενωπού, απαγορεύοντα πάσαν ενίσχυσιν των τμημάτων της περιοχής ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

(δ) Το ΣΣ διά του Α.Π.Φ.102/199/120430 σήματος ανέφερεν εις ΓΕΣ/Α1 την εκδηλωθείσαν επίθεσιν κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ και εζήτησε την διάθεσιν Ταξ/χίας μείον Τάγμα εκ του Γ΄ΣΣ. Διέταξεν επίσης την λήψιν των κατωτέρω μέτρων.

(ι) Κίνησιν 615 Τ.Π. μετά Πύρ/χίας του 104 Συν/τος Πεδ. Πυρ/κού και ΄Ιλης Αναγνωρίσεως, μείον δύο Ουλαμοί, προς ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΝ και εκείθεν ΦΛΩΡΙΝΑΝ.

(ιι) Κίνησιν Διοικήσεως 77 Ταξ/χίας και 597 Τάγματος προς Πτολεμαΐδα και εκείθεν ΦΛΩΡΙΝΑΝ.

(ιιι) Το 105 Τ.Π. μόλις αφιχθέν εις ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ, να συνεχίση συντόμως προς ΦΛΩΡΙΝΑΝ, τιθέμενον εις την διάθεσιν της ΙΙ Μεραρχίας.

(ιν) Η Χ Μεραρχία όμως από της έω της 12 εκδηλώση την καθορισθείσαν αντιπερασπαστικήν ενέργειαν εν τη κατεύθυνσει ΒΙΤΣΙ ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΠΛΑΤΥ.

(ε) Εν τω μεταξύ η αρξαμένη από 0300 ώρας ισχυρά επίθεσις κατά ΣΟΛΙΤΣΙΤΟ κατ’ άρχάς μεν αποκρούεται, βραδύτερον όμως απολήγει εις την κατάληψιν τούτου.

(στ) Από 0500 ω της 12 εξασκείται σοβαρά πίεσις κατά των τμημάτων ΔΕΡΒΕΝ (Ν. 5365), ενώ οι Κ.Σ. διεισδύσαντες διά του πεδινού διαδρόμου Δυτ. Φλωρίνης εύρίσκοντο προ της κυρίας γραμμής αντιστάσεως των ημετέρων τμημάτων. Έτερα τμήματα Κ.Σ. διεισδύσαντα από περιοχής Νοτ. Φλωρίνης εντός της ημετέρας διατάξεως επιτίθενται κατά ΛΙΠΑΣ (Ν.5767). Το Σ.Στηρίγματος ύψ.1115 (Ν.5867) ένθα η Δ Πυρ/χία 104 Σ.Π.Π μετά σκληρούς αγώνας καταλαμβάνεται υπό των Κ.Σ., τιθεμένων εκτός μάχης των υπερασπιστών του. Μετά την κατάληψιν του ΣΟΛΙΤΣΙΤΟ οι Κ.Σ. εκδηλώνουν λισσαλέαν επίθεσιν κατά ύψοδ .1398 (Ν.5761) και ύψοδ. 1033 (Ν.5970). Είς τον ύψοδ. 1398 αι επιθέσεις αποκρούονται, επί του υψώματος όμως 1033 οι Κ.Σ. κατορθώνουν να θέσουν προσωρινώς πόδα, αλλά δι' άντεπιθέσεως των ημετέρων κατορθούται μετά κόπου η ανακατάληψίς του.

(ζ) Την 1000 ω επαναλαμβάνεται η προσπάθεια των Κ.Σ., προς κατάληψιν του ίδιου υψώματος 1033, το οποίον αποτελεί το βασικόν από ΒΟΡΡΑ έρεισμα της πόλεως της ΦΛΩΡΙΝΗΣ. Η προσπάθεια αύτη των Κ.Σ., υποστηρίζεται υπό όγκου πυρός πυρ/κού και όλμων και προς στιγμήν επιτυγχάνεται υπό τούτων η κατάληψις του υψώματος. Ο αγών την στιγμήν ταύτην ευρίσκεται εις το κρισιμότερον σημείον, εις τον αγώνα τότε ρίπτεται υπό της ΙΙ Μεραρχίας ο ΛΟΚ αυτής, ο οποίος δι' αντεπιθέσεως, τη υποστηρίξει πυρ/κού κατορθώνει να εκδιώξη τους Κ.Σ. και να ανακαταλάβη το ύψωμα σταθεροποιούμενος επ' αυτώ. Ο εχθρός έχει αποδεκατισθή εις την περιοχήν αυτήν. Μέ την ανακατάληψιν του υψ.1033 και την εν μέρει απώθησιν του εχθρού έκειθεν αν δεν εκλείπει τελείως, παντός απομακρύνεται ο κίνδυνος της από ΒΟΡΡΑ καταλήψεως της Πόλεως.

(η) Την 1100 ω αι αφιχθείσαι εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ δύο Διλοχίαι της 22 Ταξ/χίας (των 507 και 509 Τ.Π.) ανήλθον και εξησφάλισαν πλέον σταθερώς τα υψώματα 1033 και 1398, ενώ το κατά την αυτήν ώραν αφιχθέν εκ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ εις την περιοχήν ταυτην. 105 Τ.Π., ενεργήσαν αντεπίθεσιν, ανακατέλαβε το ύψωμα 857(Ν.6072) και ήρξατο εκκαθαρίζον την περιοχήν της αμυντικής τοποθεσίας προς Μονήν ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ (Ν.5972) - ΤΣΟΥΚΑΤΑ (Ν.5873). Ταυτοχρόνως Τμήματα της 21 Ταξιαρχίας μετά αφιχθείσης Διλοχίας του 508 Τ.Π. ανεκατέλαβον την θέσιν της Πυρ/χίας του 104 ΣΠΠ απελευθερώσαντα τα πυροβόλα.

(θ) Από τας πρώτας απογευματινάς ώρας μετά την κατάληψιν και σταθεροποίησιν των τμημάτων επί των υψωμάτων 1033 και 1398 εφάνη πλέον, ότι απετράπη οριστικώς ο σοβαρός κίνδυνος ον διέτρεξεν η Πόλις να καταληφθή παρά των Κ.Σ. Διότι αι δυνάμεις της κυρίας προσπαθείας των Κ.Σ, από ΒΟΡΡΑ, κατόπιν της σοβαρός αιμορραγίας των, δεν ήσαν εις θέσιν μά επαναλάβουν νέας ισχυράς επιθέσεις κατά της κυρίας αμυντικής τοποθεσίας, η οποία προήσπιζεν από ΒΟΡΡΑ την πόλιν της Φλωρίνης. Αί από ΔΥΣΜΩΝ διά του πεδινού διαδρόμου επιτιθέμεναι δυνάμεις των Κ.Σ, είχον ωσαύτως κλονισθή, λόγω των σοβαρών απωλειών, φονευθέντος και αύτου του Δ/τού της 14 Ταξ/χίας των, χωρίς και να επιτευχθή σοβαρόν τι αποτέλεσμα. Αί από Νότον δυνάμεις, κατ' αρχήν ολίγαι, ήρξαντο καμπτόμεναι και δεν απετέλουν σοβαράν απειλήν κατά της πόλεως.

(ι) Η Χ Μεραρχία από της 0800 ω της 12ης συμφώνως προς την Δ/γήν του ΣΣ, εξεδήλωσεν ενέργειαν διά πλήρους Ταξ/χίας εν τη κατευθύνσει ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΠΛΑΤΥ, ενώ συγχρόνως εγένοντο και επιθετικαί ενέργειαι εφ' ολόκλήρου του μετώπου της Μεραρχίας. Η τοιαύτη αντιπερισπαστική ενέργεια της Χ Μεραρχίας εξηνάγκασε τους Κ.Σ. (108 Ταξ) να αποσύρουν σημαντικόν μέρος των από Νότον κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ επιτιθέμενων δυνάμεών των και ούτως από της μεσημβρίας της 12ης ηλαττώθη κατά πολύ η από Νότον κατά της ΦΛΩΡΙΝΗΣ εξασκουμένη πίεσις. Μέχρι της 1130ω. τα τμήματα της Χ Μεραρχίας, άχθέντα εις ΡΟΓΟΥΣ (Ν.5756) εσυνέχισον την κίνησιν των προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ διανοίγοντα οδεύσεις δια της χιόνος, η οποία είχεν αρκετόν πάχος. Έτερα τμήματα της ήχθησαν εις υψ, ΒΑΨΩΡΙΟΥ ΡΕΜΜΑ (Ν.5155) και εις υψ. 1200 (Ν.4955). Και επειδή εις τον τομέα της ΦΛΩΡΙΝΗΣ διεγράφετο ως λίαν σοβαρά η κατάστασις, εξεδόθη υπό του ΣΣ η Α.Π.Φ.102/208/22.11.00 και 209 Δ/γαί του, όπως αποφασιστικώς και ταχέως συνεχισθή ενέργεια της Μεραρχίας προς ΠΛΑΤΥ ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ. Το από ΒΙΤΣΙ προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ κινούμενον τμήμα, λόγω χιονός ύψους 2,1/2 μέτρων δεν ηδυνήθην να αχθή πέραν ΡΟΓΚΟΥΣ. Τα 567 και 569 Τ.Π., ενεργούντα από ΒΑΨΩΡΙΟΥ δια την καταληψιν της γραμμής ΠΡΕΖΑ (Ν.5258) - ΚΡΕΣΤΟ (Ν.5459) - ΠΛΑΤΥ (Ν.5559) καθηλώθησαν Β.Δ. ΒΑΨΩΡΙΟΥ εις (Ν.535570) υπό σφοδρών πυρών μυδραλλίων και όλμων από ΠΡΕΖΑ ΛΙΛΙΑΚ (Ν.5157). Έτερα τμήματα, ενεργούντα κατά κορυφογραμμής ΡΟΤΟ (Ν.4756), ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057) δεν ηδυνήθησαν να προχωρήσουν πέραν της γραμμής ύψ.1123 (Ν4755) ύψ. 1200 (Ν.4955) ύψ. 1080 (Ν.5055), λόγω σφοδρών πυρών μυδραλλίων και πυρ/κού. Η επίθεσις συνεπώς της Χ

Μεραρχίας, δεν ηδυνύθη να εξελιχθή ευθύς εξ αρχής ευνοϊκώς και να έχη άμεσον αποτέλεσμα διά την ύπόθεσιν της Φλωρίνης. Απετέλεσεν όμως μίαν σοβαράν απειλήν διά τους Κ.Σ., οι οποίοι ημύνοντο επί της τοποθεσιας ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ ως και εκείνων, οι οποίοι επετίθεντο κατά της ΦΛΩΡΙΝΗΣ από ΝΟΤΟΝ. Ούτως ως εκ της επιθέσεως ταύτης, εξηναγκάσθησαν οι Κ.Σ. να αποσύρουν μέρος των επιτιθεμένων από Νότον δυνάμεων και ούτως η από Νότον Υπερασπίζουσα την πόλιν 21 Ταξιαρχία, ου μόνον απέφυγε σοβαρόν κίνδυνον αποκονής, αλλά ηδυνήθη να διαθέση δυνάμεις της αλλαχού.

9. Κίνησις Τμημάτων.

(α) Από της έω της 12 Φεβρουαρίου εκινήθησαν

(ι) Η 22 Ταξιαρχία μείον τάγμα εκ περιοχής ΒΕΥΗΣ προς ΦΛΩΡΙΝΑΝ, αφιχθέντος ενός μέρους της εις τον προορισμόν του προ της μεσημβρίας της αυτής .

(ιι) Το 105 Τ.Π.τής 77ης Ταξιαρχίας από ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ προς ΦΛΩΡΙΝΑΝ, ως προαναφέρθη.

(ιιι) Η 77 Ταξ/χία μετά των υπολοίπων δύο ταγμάτων της εκ ΚΟΖΑΝΗΣ, ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ήγετο εν τάχει επ' αυτοκινήτων προς ΦΛΩΡΙΝΑΝ, κινηθείσα από της εω της αυτής.

(β) Οι Κ.Σ., μη δυνηθέντες να καταλάβουν το υψ, ΚΑΡΑ ΝΤΟΥΡΟΥ εις Στενωπόν ΚΙΡΛΙ ΔΕΡΒΕΝ, κατείχον τας Νοτίας κλιτείς της εισόδου της στενωπού. Μετά αγώνα ευχερή κατέστη δυνατή η διάνοιξις της Στενωπού, η Άρσις των ναρκών επί της οδού και η ελευθέρα κίνησις ενός των Ταγμάτων της 77 Ταξιαρχίας, το οποίον εν συνεχεία ηκολούθησε και το έτερον Τάγμα της. Ούτω προ της επελεύσεως του σκότους είχεν αφιχθή εντός της πόλεως διετέθη εις τον Δυτ. Πεδινόν διαδρομον (Γεωργική Σχολή), το 612 Τ.Π. (μείον Διλοχία) το οποίον διετέθη εις ΣΚΟΠΟΝ (Ν.8178), ενώ το 105 Τ.Π αυτής από της μεσημβρίας είχεν αφιχθή και εμπλακή εις τον αγώνα εις τον τομέα ΠΡΩΤΗΣ (Ν.5973).

(γ) Το 615 Τ.Π. και Πυρ/χία του 104 ΣΠΠ εκ περιοχής ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ εκινήθη διά του δρομολογίου ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ έως ΞΥΝΟ ΝΕΡΟ (Ν.7857), όπου διανυκτέρευσε.

(δ) Εκ του ΓΣΣ εκινήθησαν δια ΚΟΖΑΝΗΝ προς ΦΛΩΡΙΝΑΝ, διανυκτερεύσαντα την νύκτα 12/13 εις ΚΟΖΑΝΗΝ, η Δ/σις της 33 Ταξιαρχίας, το 556 Τ.Π., Ουλαμός Πυρ/κού και Ουλαμός Τεθ/νων και δι' ΑΡΝΙΣΣΗΣ (Ν.9668) δύο Διλοχίαι και 514, 517 Τ.Π., φθάσαντα το εσπέρας εις ΚΕΛΛΗΝ (Ν.8467).

10. Κατάστασις Αντιπάλων Δυνάμεων κατά το εσπέρας της 12ης.

(α) Εχθρός

Το εσπέρας της 12 οι Κ.Σ, κατείχον το ύψ. 1641 ΣΟΛΤΣΙΤΟ (Ν.5672) και τας Ανατ. αντερίδας τούτου διά της 107 Ταξ/χίας των. Εφ' ολοκλήρου του υπολοίπου τομέως οι Κ.Σ., υποστάντες σοβαράς απώλείας, απεσύρθησαν επί της αμυντικής των τοποθεσιας, μη παρουσιάζοντες ικανότητα προς επανάληψιν των επιθέσεών των.

(β) Φίλιαι Δυνάμεις.

(ι) Τα Τμήματα της αμυντικής τοποθεσίας ΦΛΩΡΙΝΗΣ εύρισκοντο σταθερώς εις τας θέσεις τών, πληη του ΣΟΛΙΤΣΙΤΟ, με ηθικόν αποκαθιστάμενον και με ολίγας σχετικώς απώλειας, εν συγκρίσει με τας των Κ.Σ.

(ιι) Η 22 Ταξιαρχία και το 108 ΣΠΠ είχον παράσχη σοβαρότατα την ενίσχυσιν εις τα Τμήματα της Φλωρίνης και εθεωρείτο εξησφαλισμένη σταθερότης των επί των σημείων Στηρίγματος.

(ιιι) Επί πλέον υπήρχον εις την περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ δύο Τάγματα της μόλις αφιχθείσης 77 Ταξιαρχίας. Το 615 Τ.Π., εν κινήσει προς ΦΛΩΡΙΝΑΝ διενυκτέρευσεν εις ΞΥΝΟ ΝΕΡΟ. Επί πλέον η 33 Ταξιαρχία ευρίσκετο εν κινήσει προς ΦΛΩΩΡΙΝΑΝ με τάγμα εις ΚΟΖΑΝΗΝ και έτερον καθ' οδόν από ΑΡΝΙΣΣΗΣ προς ΚΕΛΛΗΝ.

(ιν) Η Χ Μεραρχία ήσκει ισχυροτάτην πίεσιν επί των προς Νοτ. Σημείων Στηρίγματος της εχθρικής αμυντικής τοποθεσίας.

(γ) Συμπεράσματα εκ της συγκρίσεως των αντιπάλων δυνάμεων.

(ι) Εκ των ανωτέρω ήτο φανερόν, ότι είχε πλέον απωλεσθή διά παντός δια τους Κ.Σ., η ευκαιρία της ευκόλου καταλήψεως της ΦΛΩΡΙΝΗΣ, αφού ο αιφνιδιασμός απέτυχε.

(ιι) Όλα τα ανωτέρω στοιχεία ήγαγον το ΣΣ εις την σκέψιν, όπως αναλάβη ευρείαν επιθετικήν ενέργειαν προς καταδίωξιν των συμπτυσσομένων Κ.Σ. και ει δυνατόν εξάρθρωσίν των και εκμετάλλευσιν της επιτυχίας εις βάθος, εφ' όσον θα υπήρχεν επάρκεια προς τούτο μέσων.

(δ) Προπαρασκευαστικαί ενέργειαι του ΣΣ διά την ανάληψιν επιθέσεως.

(ι) Το ΣΣ δια της Α.Π.Φ 102/128 Δ/γής του διέταξεν, ως αρχήν της επιθετικής ενεργείας, την ανακατάληψιν του ΣΟΥΛΙΤΣΙΤΟ (ΜΠΑΣΔΡΟ-ΒΙΤΣΑΣ) εντός της νυκτός της 12/13.

(ιι) Ομοίως δια της Α.Π.Φ. 102/217 Δ/γής του διετάχθη η τήρησις στενής επαφής μετά των Κ.Σ. καθ' όλην την νύκτα, και εις περίπτωσιν διακοπής του αγώνος εκ μέρους των, ανάληψις καταδιώξεως άνευ διακοπής.

(ιιι) Ταύτα διετάχθησαν με την προυπόθεσιν της γενικωτέρας εξορμήσεως άμα τη αφίξει των τμημάτων των 77καί 33 Ταξ/χιών εις περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

(ιν) Είς την ΙΙ Μεραρχίαν εδόδη η πρόθεσης του ΣΣ και διετάχθη η μελετη δι' ενέργειαν εν τη κατεύθύνσει ΜΠΟΥΦΙ (Ν.5273) - ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ (Ν.4077).

(ν) Τήν νύκτα της 12/13 ουδεμία σοβαρά ενέργεια εγένετο από μέρας των Κ.Σ., πλην ωρισμένων παρενοχλήσεων διά πυρών των ύψ1414 (Ν.5466) - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.5372) υψ.(Ν.5671), ύψ. 1017 (Ν.5570) και των φυλακίων του Δυτικού διαδρόμου ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

(νι) Η Χ Μεραρχία διετάχθη, όπως δια την επομένην συνεχίση την καθορισθείσαν αποστολήν της. Τα Τμήματα της κατά την διάρκειαν της νυκτός παρηνωχλούντο σοβαρώς διά πυρών μυδραλλίων και πυρ/κού.

11. Επιχειρήσεις 13 Φεβρουαρίου.

(α) Από της έω της 13ης τα Τμήματα της 22 Ταξιαρχίας ενεργούν προς κατάληψιν του ΣΟΛΙΤΣΙΤΟ (ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑΣ), του οποίου όμως δεν καθίσταται δυνατή η κατάληψις. εις την προσπάθειαν ταύτην εφονεύθη και Διοικητής του 509Τ.Π. Ταγ/χης ΦΙΛΙΠΠΑΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ. Η Κορυφογραμμή του ΣΟΛΙΤΣΙΤΟ μέχρι ΤΡΥΠΙΑ ΠΕΤΡΑ (Ν.5774) - ΤΣΟΥΚΑΤΑ (Ν.5873) κατέχεται ισχυρώς υπό δύο Ταγμάτων της 18 Κ.Σ. Ταξ/χίας, τα οποία αμύνονται λυσσωδώς.

(β) Η 77 Ταξιαρχία διατάσσεται, όπως επιτεθή διά 612 και 105 Τ.Π. προς καταληψιν ΤΡΥΠΙΑΣ ΠΕΤΡΑΣ ταυτοχρόνως διατάσσεται ουλαμός Αρμάτων και Λόχος βαθμοφόρων ΙΙ Μεραρχίας να κινηθούν προς υποβοήθησιν της ανωτέρω ενέργειας από ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΑΣ (Ν.5976), προς ΜΠΟΥΦΙ.

(γ) Τα τμήματα της 77 Ταξιαρχίας, μετά του 105 Τ.Π. εκ του ύψ. 857 (Ν.6072), κατόπιν σκληρού αγώνος ήχθησαν είς ΤΣΟΥΚΑΤΑ και διά νυκτερινής εφόδου κατέλαβον την ΤΡΥΠΙΑ ΠΕΤΡΑ, συνεχίσαντα προς το ΣΟΛΙΤΣΙΤΟ, το οποίον μη δυνάμενος πλέον ο εχθρός να διατηρήση εγκατέλειψε. Ταυτοχρόνως Διλοχία του 556 Τ.Π. μετά Ίλης Αρμάτων εκινήθη δια ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΩΝ προς ΜΠΟΥΦΙ, αλλά, λόγω καταστροφών της οδού, δεν ήδυνήθη να κινηθή πέραν του ύψους του όγκου ΜΕΤΣΙΚΑ (Ν.5576), συνέχισαν την πρωίαν της επομενης, ως θέλει λεχθή κατωτέρω.

(δ) Την μεσημβρίαν αφίχθη εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ το 615 Τ.Π. μετά της Πεδ. Πυρ/χίας και εκινήθη προς ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ (Ν.6365) - ΤΡΙΑΝΤΑ-ΦΥΛΛΙΑΝ (Ν.5960), ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.5759) προς κατάληψιν βάσεως εξορμήσεως διά μελετωμένην υπό του ΣΣ επιχείρησιν προς ΚΟΥΛΑ (Ν.5659) - ΠΛΑΤΥ (Ν.5559). Λόγω Απωλειών του Τάγματος τούτου εξ εχθρικών πυρών άμα τη αποβιβάσει του εις ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΩΝ δεν κατέστη δυνατή περαιτέρω προχώρησίς του, παραμείναντος την νύκτα εις περιοχήν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ - ΤΣΕΡΝΟΒΑΛΗ (Ν.6165).

(ε) Από της 1200 ω της ιδίας ημέρας το Τ.Σ. του ΣΣ εγκατεστάθη εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ και διεύθυνε τον αγώνα εκ του σύνεγγυς.

(στ) Το ΣΣ δια της Α.Π.Φ.102/223/130930 Δ/γής του είχε διατάξη, ως προελέχθη την ΙΙ Μεραρχίαν, όπως προπαρασκευάση ενέργειαν αποφασι-στικήν εν συνδυασμώ μετά των από Νότον ενεργούντων Τμημάτών της Χ Μεραρχίας προς κατάληψιν της Κορυφογραμμής ύψ. 1695 ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ.

(ζ) Τας Απογευματινάς ώρας αφίκετο εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ η Διοίκησις της 33 Ταξιαρχίας και το διά ΚΕΛΛΗΣ κινούμενον Τάγμα της, ως και το τοιούτον εκ ΚΟΖΑΝΗΣ.

(η) Τα τμήματα της Χ Μεραρχίας αγωνιζόμενα από της έω της 13ης εις χιονοσκεπή περιοχήν έθεσαν πόδα από της 0930 επί του ύψ.1621 (Ν.5558).

(θ) Το εσπέρας της 13ης ουδεμία μεταβολή είχε σημειωθή πλην της ολοκληρώσεως της καταλήψεως του ορεινού όγκου ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ (ΣΟΛΤΣΙΤΟ).

Πλην εις την περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ ευρίσκοντο πέντε εισέτι Τάγματα.

12. Επιχειρήσεις 14 Φεβρουαρίου.

(α) Κατόπιν των ανωτέρω το ΣΣ διά της Α.Π.Φ.108/226/132015 Δ/γής του καθώρισεν, όπως:

(ι) Εντός της 14ης εκκαθαρσθή πλήρως εκ τυχόν υπολειμμάτων η τοποθεσία ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ -ΤΡΥΠΙΑ ΠΕΤΡΑ.

(ιι) Η Χ Μεραρχία δια νυκτερινής ενέργειας κατά την νύκτα 14/15 καταλάβη την Κορυφογραμμην ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ. Σημειωτέον, ότι τμήματα της μεραρχίας ταύτης κατέχοντα θέσεις εις (Ν.535666) απέκρουσαν σφοδράν επιθεσιν Κ.Σ. κατά την νύκτα της 13/14.

(β) Το ΣΣ εμελέτα την καταδίωξιν των Κ.Σ. με κύριον άξονα την οδόν ΦΛΩΡΙΝΑ - ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ. Τούτο θα απήτει αρκετόν χρόνον προπαρασκευής δεδομένου, οτι τόσον τα ημέτερα, όσον και τα εχθρικά ναρκοπέδια ήσαν πυκνά και επί ευρείας εκτάσεως και έπρεπε να αρθούν διά να γίνη η κίνησης.

(γ) Από της 0800ω. Διλοχία του 556 Τ.Π. μετά ίλης Αρμάτων, αποτελέσαντα μικτόν Απόσπασμα υπό τας Δ/γας του 556 Τ.Π. εσυνέχισαν την κινησιν των, αχθέντα εις ΜΠΟΥΦΙ, καθόν χρόνου περίπολοι είχον ανέλθει εις την εγκαταλειφθείσαν από της νυκτός υψηλοτέραν κορυφήν της ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑΣ (ΣΟΛΙΤΣΙΤΟ).

(δ) Κατόπιν της διαπιστωθείσης συμπτύξεως των Κ.Σ. το ΣΣ διά της Α.Π.Φ.102/230/141100 Δ/γής του διατάσσει:

(ι) Να ανασταλή η επιχείρησις πρός ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ

(ιι) Η ΙΙ Μεραρχία να καταδίωξη αποφασιστικώς τους, συμπτυσσομένους Κ.Σ. - ειχεν ήδη από της πρωίας αρχίσει δι' έλαφρών τμημάτων προς την κατεύθυνσιν ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥκαί έπιδιώξη εντός της ημέρας κατάληψιν της στενωπού.

(ιιι) Η Χ Μεραρχία συμπτύσσουσα τα προς ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ επιθετικώς ενεργούντα Τμήματα της, δεδομένου, ότι άι από διημέρου ενέργειαι δεν είχον προαχθεί επαρκώς - να εκδηλώση ισχυράν ενέργειαν εν τη κατευθύνσει ΜΠΙΚΟΒΙΚ (Ν.4650) - ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν.4156).

(ε) Εκ της προηγούμενης Δ/γής του ΣΣ διαγράφεται σαφώς η πρόθεσις του, όπως ενεργήσει αποφασιστικώς και ταχέως εις βάθος, προς πλήρη εξάρθρωσιν των ατάκτως και μέ βαθείας απωλείας συμπτυσσομένων Κ.Σ. Επί πλέον προεβλέπετο μια νέα αντιπερισπαστική ενέργεια της Χ Μεραρχίας, ώστε να επιφέρη σύγχισιν εις τα εναπομείναντα έναντί της Τμήματα Κ.Σ., και ει δυνατόν να οδηγήση εις την κατάληψην του σημαντικού ύψ. ΓΙΑΜΑΤΑ, εκ του οποίου θα ήτο εύκολος ο έλεγχος της περιοχής ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ.

(στ) Κατόπιν της ανωτέρω Δ/γής του ΣΣ:

(ι) Η ΙΙ Μεραρχία αποφασίζει, όπως δια του 597 Τ.Π. και της 22 Ταξ/χίας μείον Τάγμα, δύο ουλαμών Αναγνωρίσεως και ουλαμού Αρμάτων εκβιάση την στενωπόν του ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ. Είς την ενέργειαν της θά υπεβοηθείτο υπό της 21 Ταξ/χίας, η οποία θά κατελάμβανε την ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΣΑ (Ν.5067). Το εις ΜΠΟΥΦΙ Μικτόν Απόσπασμα, θά εσυνέχιζε την κίνησην του προς ΚΝΟΙΤΣΑΤΑ (Ν.4873). Η 33 Ταξ/χία διά του 615 Τ.Π. θα ενεργεί προς ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟ ΝΕΡΟ (Ν.6260) - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΝ (Ν.5960)

(ια) Η Χ Μεραρχία ήρχισε τας προπαρασκευαστικάς της κινήσεις, όπως την 1200Ω της 15ης είναι εις θέσιν να εκδηλώση διά της 35 Ταξ/χίας (δύο ταγμάτων) ενέργειαν προς ΓΙΑΜΑΤΑ. Εν τώ μεταξύ διετάχθη, όπως διά του Πυρ/κού της ασκή συνεχή παρενόχλησιν της περιοχής ΚΟΥΛΑ (Ν.5659) - ΚΡΕΣΤΟ (Ν.5459) - ΠΛΑΤΥ (Ν.5559) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5757).

(ζ) Το προς ΜΠΟΥΦΙ ενεργούν Μικτόν Αποσμασμα του 556 Τ.Π. και ήχθη μεχρι της Ανατ. Παρυφής ΜΠΟΥΦΙ - μόνον τα τμήματα Πεζικού του 556 Τ.Π. καθηλώθη υπό σφοδρού πυρός του εχθρού, κατέχοντος τα Β.Δ. υψώματα ΜΠΟΥΦΙ. Το εσπέρας το Τάγμα συνεπτύχθη επί της γραμμής υψ. 1072 ΜΕΤΣΙΚΑ (Ν.5576), ένθα και παρέμεινε μετά των αρμάτων.

(η) Εν τη κατευθύνσει προς ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ το 597 Τ.Π. κινούμενον πρώτον ήχθη εις ύψος (Ν.5170), καθηλωθέν υπό εχθρικών πυρών πεζικού. Τα άρματα και τα τεθ/να, λόγω μη άρσεως μέχρις εσπέρας των ναρκοπεδίων και αντιαρματικών κωλυμάτων, δεν ήδυνήθησαν να υποστηρίξουν την κίνησιν του 597 Τ.Π.

(θ) Τα εκ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ κινηθέντα τμήματα κατέλαβον τας εσπερινάς ώρας το ύψωμα 1186 (Ν.606608) και ήχθησαν εγγύτατα ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ, βαλλόμενα υπό πυρών πυρ/κού από ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ.

(ι) Η 21 Ταξ/χία, αναστείλασα τας προπαρασκευάς δι' επιχείρησιν προς ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ, κατέλαβε μέχρις εσπέρας την βάσιν εξορμήσεως εις περιοχήν ύψ. 1695 (Ν.5267) δια νυκτερινήν επιχείρησιν προς ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ. Τήν νύκτα 14/15 τα τμήματα της 21 Ταξ/χίας εξεδήλωσαν την ενεργειάν των προς ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ, αλλά δεν κατόρθωσαν να την συνεχίσουν, λόγω του ότι η χιων εκ του ψύχους ήτο παγωμένη και καθίστατο αδύνατος η κίνησις πεζών επι των αποκρήμνων κλιτύων της ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ.

13. <u>Επιχείρήσεις της 15 Φεβρουαρίου</u>.

(α) Το 597 Τ.Π., συνεχίζον από της πρωίας της 15ης την προσπάθειαν του, ενώ ευρίσκετο εν κινήσει εις θέσιν (Ν.5070), εδέχθη σφοδράν αίφνιδιαστικήν επίθεσιν εκ ΠΛΑΚΑΣ (Ν.4971) - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ (Ν.5271), υποστηριζόμενην και εκ ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ, προς ην ως ανωτέρω ελέχθη δεν ενήργησε η 21 Ταξ/χία. Ούτως αναγκάσθη να συμπτυχθή εις περιοχήν ΑΛΩΝΑΣ (Ν.5169) με σημαντικάς απωλείας. Η στενωπός δεν επέτρεπε ανάπτυξιν μεγαλυτέρων δυνάμεων.

(β) Το 556 Τ.Π. αποπειραθέν να συνεχίση εκ νέου την προσπάθειάν του προς ΜΠΟΥΦΙ και εκείθεν προς (Ν.4875), εδέχθη σφοδρά πυρά πυρ/κού όλμων και μυδραλλίων εκ των κατεχόντων το χωρίον Κ.Σ. Τα τεθ/να ήδυνήθησαν να υποστηρίξουν την ανωτέρω κίνησιν προς ΜΠΟΥΦΙ, λόγω των υπαρχουσών εκ των οδεύσεων καταστροφών.

(γ) Εξ όλων των ανωτέρω ενδείξεων και εκ πληροφοριών παρουσιαζόμενων Κ.Σ. διεπεστώθη, ότι η φύσει οχυρά τοποθεσία ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.463746) - ΠΛΑΚΑ (Ν.4971) - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ν.52710) - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (Ν.5067), κατείχετο ίσχυρώς υπό της 107 Κ.Σ. Ταξ/χίας, της οποίας το μεγαλύτερον μέρος δεν ήδυνήθη να μετάσχη της κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ επιχειρήσεως και συνεπώς ήτο ανέπαφον.

(δ) Η Χ Μεραρχία, κινηθείσα με κυρίαν προσπάθειαν επί της κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ (Ν.4650) - ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ (Ν.4453) - ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν.4156), δεν ηδυνήθη μέχρις εσπέρας, παρά τας προσπάθειας των τμημάτων να υπερβή το ύψος ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ Π., καθηλωθείσα υπό πυκνών εχθρικών πυρών όλμων, πυρ/κού και μυδραλλίων. Επί του λοιπού μετώπου της Χ Μεραρχίας η φυσιογνωμία της εχθρικής κατοχής της τοποθεσίας διεπιστώθη εξ αναγνωρίσεων όμοια εκείνης της 11 Φεβρουαρίου προ της εκδηλώσεως της επιθέσεως). Επί πλέον η Χ Μεραρχία ανέφερεν ότι, λόγω κρυοπαγημάτων και απωλειών, οι λόχοι των 567 και 569 Ταγμάτων απέμειναν με 30-40 άνδρας περίπου και 1-2 άξ/κούς και ότι είναι αδύνατον να λάβουν μέρος εις επιχείρησιν προ της παρελεύσεως πέντε τουλάχιστον ήμερών.

(ε) Κατόπιν όλων των ανωτέρω το ΣΣ ήχθη εις το συμπερασμα, ότι επιχείρησις δι' εύρυτέραν εκμετάλευσιν της επιτυχίας θα απέβαινεν, ες εφάινετο εκ της μέχρι τότε εξελίξεως, εις βάρος των ημετέρων τμημάτων, διότι ταύτα θα ήσαν υποχρεωμένα να εκβιάσουν την όλην αμυντικήν τοποθεσίαν του εχθρού, οποία ήτο η κορυφογραμμή ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΣΤΣΑ, με σοβαράς απωλείας, αι οποίαι απεφεύχθησαν εις την απόκρουσιν της επιθέσεως κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ. Τελικώς η αναπτέρωσις του ηθικού ολοκλήρου του Ελληνικού Στρατού εκ της

σημαντικής Νίκης της Φλωρίνης να απέληγεν ίσως εις απογοήτευσιν λόγω σημαντικών απωλειών. Ο χειμων εξ άλλου δεν επέτρεπε παράτολμα σχέδια.

(στ) Βάσει των προηγουμένων σκέψεων το ΣΣ διέταξε δια μεν την νύκτα της 15/16 να παραμείνουν τα τμήματα εις τας θέσεις, εις τας οποίας ευρίσκοντο, ανέφερε δε εις τον Αρχιστράτηγον την επομενην 16ην κατά την επίσκεψιν του εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ και ητήσατο αναστολήν της περαιτέρω ενέργειας, πράγμα, το οποίον ενεκρίθη δια της υπ' αριθ. Α.Π 220028/161500 Δ/γής του. Κατόπιν της Δ/γής ταύτης το ΣΣ διέταξε την επάνοδον των Τμημάτων εις τας αρχικας τωνθέσεις δια της ύπ' αριθ, Α.Π.Φ.102/241/161800 Δ/γής του.

ΒΣΤ 901 τη 31.1.50
Τ.Υ.
ΣΕΙΡΑΔΑΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ
ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
ΠΑΡ/ΜΑ ΣΥΝΗΜΕΝΟΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΗΣ
ΜΑΧΗΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ
(12-2-49) (16-2-49)

ΠΙΝΑΞ
ΑΠΩΛΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ ΤΗΣ
ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Α.Α	ΠΡΟΣ/ΚΟΝ	Νεκροί	Τραυματιαι	Αγνοούμενοι
1.	Αξιωματικοί	4	17	2
2.	Οπλίται	40	207	73

ΙΙ. Δ.Σ.

Νεκροί	772
Σ. και .Κ.Σ.	750

ΙΙΙ. ΛΑΦΥΡΑ

Α.Α	ΕΙΔΟΣ ΛΑΦΥΡΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Όλμοι 81 χιλ.	4	
2.	« « «	1	
3.	Α.Α τυφέκια των 20 χίλ	1	
4.	Οπλοπολυβόλα Μπρέν	90	
5.	Μυδράλια	15	
6.	Πολ/λΜπρεντα	7	
7.	ΜΑΤΖΙΠ	45	
8.	ΣΤΑΓΙΕΡ	75	
9.	ΤΥΦΕΚΙΑ	405	
10.	Α/Τ Εκτοξευταί	1	
11.	Πιστόλια Φωτοβολίδων	1	
12.	ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ	440	

13. Ναρκαί	126
14. Χειροβομβίδες	210
15.Βλήματα όλμων 81 χιλ.	460
16. « « « « « 60 χίλ	200
17. Φυσίγγια ΜΠΡΕΝ	107000
18. Σταυροί καταστροφής	
Συρματοπλεγμάτων	183
19. Φιάλαι εμπριστικαί	160
20.Περισυνελέγησαν κτήνη	20.

28

ΘΕΜΑ:	Διδάγματα εκ της μάχης της Φλωρίνης	ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ:	Α΄, Β΄, Γ΄ΣΣ ΑΣΔΒ Μεραρχίαι-ΑΣΔΕ-ΑΔΑ	ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΕΣ/Α1 Α.Β.220255/Φ.4009/Ι
ΚΟΙΝ.	Α΄ ΓΕΣ-Α1-Α2/ΓΕΣ Γεν. Επιθ.Στρατού ΒΣΑ- ΣΟΗΠΕ /Κλ.Επιχ.	ΒΣΤ 902 τη 18.2.49

1. Η επιτυχής αντιμετώπισις της προσβολής της ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ως και κατά την επιτόπιον μετάβασιν, οφείλεται εις τα εξής:

α) Προ της επιθέσεως

-ι- Τα τμήματα κατά το μάλλον και ήττον από του μικροτέρου κλιμακίου μέχρι του ΣΣ απέδωκαν την δέουσαν σημασίαν εις την ΕΓΚΑΙΡΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΝ και την ανεζήτουν συνεχώς.

-ιι- Δι' άπαντα τα Τμήματα υπήρχε σχέδιον μελετημένου και προσηρμοσμένον και επί της ενδεχομένης δράσεως του εχθρού η επιβαλλομένη αντίδρασις ήτο προπαρασκευασμένη.

-ιιι-Το Β΄ΣΣ είχε προσανατολίση καταλλήλως τας εφεδρείας του και είχε καθορίση τας αμοιβαίας συνδρομάς μεταξύ των Μεραρχιών του.

-ιν- Η εντολή μου περί αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ Β΄ και Γ΄ΣΣ είχε μελετηθή και είχε προπαρασκευασθή καταλλήλως.

β) Κατά την επίθεσιν

-ι- Ελειτούργησαν σχέδιον πυρός αμύνης. Εδόθη ιδιάζουσα σημασία εις τα πυρά καμπύλης τροχιάς (όλμοι-χειροβομβίδες).

-ιι- Η αεροπορία επενέβη, εσάκις ήτο τούτο εφικτόν από απόψεως καιρικών συνθηκών, αποτελεσματικώς και διά του μείζονος μέρους των μεσών της.

-ιιι-Η άμυνα δεν υπήρξε παθητική, αλλά ενεργητική. Εσημειώθη ήρεμος αντιμετώπιση πάσης προσκαίρου επιτυχίας του εχθρού και ο διοικητής της ΙΙ Μεραρχίας ετήρησε σταθερά εις τας χείρας του την διεύθυνσιν του αγώνος με την δέουσαν αποφασιστικότητα και ενεργητικότητα.

Εξαπέλυσε διά τοπικών εφεδρειών -καταλλήλως διατεταγμένων- επικαίρους αντεπιθέσεις και ανακατέλαβε τας απωλεσθείσας θέσεις του, αναλαβών και γενικωτέραν αντεπίθεσιν.

-ιν- Ο Διοικητής του ΣΣ εγκαίρως ώθησε εις την μάχην τας ενισχύσεις και εγκαίρως κατάφθασαν αι εκ του Γ΄ΣΣ προβλεπόμεναι δυνάμεις συνδρομής. Το Α΄ΣΣ ομοίως ταχέως προσαρμόσθη προς ικανοποίησιν αιτήσεως του Β΄ΣΣ.

-ν- Το Τακτικόν Στρατηγείον του Β΄ΣΣ ωθήθη εγγύς της μάχης και η μελετηθείσα εκδήλωσις αντιπερισπασμού υπό της Χ Μεραρχίας έλαβε χώραν εγκαίρως ανακουφίσασα την προσβαλλόμενην ΙΙ Μεραρχίαν.

2. Τα αποτελέσματα υπήρξαν καρποφόρα. Εάν η εκπαίδευσις των τμημάτων μας ήτο πλέον προηγμένη και δεν ημπόδισεν η κακοκαιρία τα αποτελέσματα θα ήτο δυνατόν να είναι

συντριπτικά διά την κομμουνιστικήν συμμοριακήν ηγεσίαν. Η προσβολή της ΦΛΩΡΙΝΗΣ δεν ήτο μία απλή παρενόχλησις. Ήτο μία μεγάλη επιχείρησις καλώς μελετηθείσα και εξαπολυθείσα δι' όγκου δυνάμεων.

3. Εκφράζω την ευαρέσκειά μου εις τους διοικητάς του Β΄ΣΣ και ΙΙ Μεραρχίας ως και εις τους υπ' αυτούς Αξιωματικούς και οπλίτας τους μετασχόντας εις την μάχην ΦΛΩΡΙΝΗΣ, τον διοικητήν Αεροπορίας και τα υπ' αυτόν πληρώματα. Συγχαίρω το διοικητήν της Χ Μεραρχίας και τας υπ' αυτόν Μονάδας διά την έγκαιρον επέμβασίν του, ήτις αν δεν υπήρξεν αποτελεσματική από απόψεως καταλήψεως αντικειμενικού σκοπού, εν τούτοις ανεκούφισε τον αγώνα της ΙΙ Μεραρχίας. Είμαι ικανοποιημένος από την επιδειχθείσαν κατανόησιν εκ μέρους των διοικητών Γ΄ και Α΄ΣΣ διά την έγκαιρον συνδρομήν του γειτονικού των ΣΣ.

4. Δεν παραλείπω να σημειώσω, ότι εις την όλην ταύτην επιτυχή έκβασιν υπήρξαν παραλείψεις αίτινες δεν θα πρέπει να επαναληφθούν εις το μέλλον.

Υπήρξαν τμήματα άτινα κακώς εξετίμησαν και εσφαλμένως αντέδρασαν, αλλά άτινα δεν ήσαν εν εγρηγόρσει, ένια τα οποία δεν εκινήθησαν με τον ενδεδειγμένον παλμόν ταχύτητος και δράσεως.

Τα ΣΣ και αι ΙΙ και Χ Μεραρχίαι να διερευνήσουν λεπτομερώς τα ζητήματα ταύτα και να επισημάνουν τας παραλείψεις τας οποίας να κοινοποιήσουν και ημίν.

5. Εν πάση περιπτώσει άπασαι αι Μ.Μ. δέον εκ της μάχης της ΦΛΩΡΙΝΗΣ να αρυσθούν τα ωφέλιμα διδάγματα, άτινα εφαρμοσμένα από τούδε και εις το εξής θα μας δώσουν ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

Τονίζω διά μία ακόμη φοράν ότι τούτο να επιτευχθή διά δημιουργίας τοπικών και γενικών εφεδρειών προς ανάληψιν επιθετικών ενεργειών και διά διαθέσεως προς προστασίαν των ευπαθών μας χώρων των πόλεων απαραιτήτων δυνάμεων διαθετουσών αποτελεσματικήν αμυντικήν οργάνωσιν.

Είμεθα υπέρτεροι εις μέσα. Πρέπει τούτο να μας γίνει ΠΙΣΤΙΣ. Την αξιοποίησιν όμως της υπεροχής θα την πραγματοποιήσωμεν εάν τα μέσα μας τα χειριζόμεθα με ευκαμψίαν, ευκινησίαν και επικαιρότητα.

Προς τούτο θα πρέπει:

α) Να αναζητώμεν την έγκαιρον πληροφορίαν διά περιπόλων, ενεδρών εις βάθος ιδία κατά την νύκτα, δι' εγχειρημάτων και βαθειών επιθετικών επιστροφών ως και διά πρακτόρων.

β) Να προλαμβάνωμεν την δι' όγκου προσβολήν παντός ευπαθούς μας χώρου διά της συνεχούς καταδιώξεως των συμμοριακών συγκεντρώσεων και δημιουργίας χώρου ασφαλείας προ του ζωτικού χώρου.

γ) Να στηρίξωμεν την εγγύς άμυναν των ζωτικών μας χώρων.

-ι- Εις πλήρη αμυντικήν οργάνωσιν (συρματόπλεγμα-ναρκοπέδια-σημεία στηρίγματος εις πλάτος και βάθος αλληλοϋποστηριζόμενα) και προ παντός εις τοπικάς και γενικάς εφεδρείας.

-ιι- Εις σύστημα εγρηγόρσεως και ασφαλείας ελεγχόμενον καθ' εκάστην υφ' όλων των κλιμακίων.

δ) Να τηρώμεν τους οργανικούς δεσμούς των μονάδων μας.

ε) Να βελτιώνωμεν την εκπαίδευσιν ήτις στερεώνει την εμπιστοσύνην των ανδρών εις τα πολεμικά των όπλα και γεννά την αυτοπεποίθησιν.

στ) Να επωφελούμεθα πάσης ευκαιρίας να ανυψώνωμεν το ηθικόν των τμημάτων μας και να δημιουργήσωμεν εις ταύτα πίστιν επί την νικηφόρον έκβασιν του αγώνος διά της ΕΠΙΘΕΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΣΤΑΣΕΩΣ.

6. Αναμένω όπως όλαι αι Μ.Μ. κατευθύνουν τας προσπαθείας των υπό το ανωτέρω πνεύμα, συστηματικής εργασίας, προβλέψεως και πνοής με τα οποία και μόνο θα συντρίψωμεν ολοκληρωτικάς τας κομμουνιστικάς ορδάς.

Αρχιστράτηγος ΠΑΠΑΓΟΣ Α.

Ακριβές Αντίγραφον
Η
Δ/νσις Α1/ΓΕΣ

Τ.Σ.Υ

29

ΘΕΜΑ: Παρατηρήσεις επί του αγώνος-συστάσεις

ΠΡΟΣ: Τους Διοικητάς ΣΣ, ΔΣΔ, Μεραρχιών

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. 219118
Αριθ. Φ. 4009/Ι

ΚΟΙΝ. Α1/ΓΕΣ Β΄Υ. ΓΕΣ-
Γεν. Επιθ. Στρατού
Γραφ. Αριστρατ.
ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ/Κλ.Επιχ.

ΒΣΤ 902 / 2.2.49

Σχετικαί 218479/25.1.49, 218500/25.1.49, 218752/29.1.49 Διαταγαί μου.

1. Εκ των μέχρι τούδε σοβαρών γεγονότων ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ-ΝΑΟΥΣΣΗΣ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ κατεδείχθη η ικανότης των συμμοριτών να εξαπολύουν επιτυχώς μεγάλης κλίμακος επιθέσεις. Η μη επιτυχής αντιμετώπισις υπό των Εθνικών δυνάμεων των προσπαθειών τούτων των συμμοριτών καταδεικνύει ΖΩΤΙΚΗΝ ΑΔΥΝΑΜΙΑΝ ΜΑΣ, ήτις αν συνεχισθή σημειουμένη θα δώση την ευκαιρίαν εις τους συμμορίτας να συνεχίσουν τας σοβαράς επιθετικάς προσβολάς κατά των ζωτικών μας εν γένει χώρων, με τα ευνόητα επακόλουθα.

2. Διά της παρούσης θα επισημάνω ωρισμένας σοβαράς γενικάς διαπιστώσεις:

(α) Απάσας τας τρεις τελευταίας μεγάλης κλίμακος συμμοριακάς επιθέσεις αι πληροφορίαι σχετικώς με την δύναμιν, την σύνθεσιν και τας κινήσεις των συμμοριακών δυνάμεων ήσαν καλώς γνωσταί εις τας ενδιαφερομένας διοικήσεις. Ουδεμία επιθετική δράσις ανελήφθη τουλάχιστον προς απόσπασιν της πρωτοβουλίας από τους συμμοριακούς τούτους όγκους πρις ή ούτοι ενεργήσουν την προσβολήν. Η εμμονήν εις την διασποράν των δυνάμεών μας με αμυντικήν στάσιν παρέσχεν εις τους συμμορίτας πρωτοβουλίαν, ελευθερίαν κινήσεως και ευκαιρίαν εκλογής του χρόνου, της θέσεως και της κατευθύνσεως εκάστης προσβολής με πιθανότητας να συναντήση αύτη ασθενή και αμελητέαν αντίστασιν.

Εις την άποψην ταύτην, δηλαδή την δι' επιθετικής ενεργείας απόσπασιν της πρωτοβουλίας από τον εχθρόν, προσβάλλεται σχεδόν πάντοτε ο δυσμενής καιρός, άβατον έδαφος, ανεπαρκής δύναμις και σοβαροί κίνδυνοι δι' ετέρας ζωτικάς περιοχάς και διά των επιχειρημάτων τούτων καταβάλλεται προσπάθεια να δικαιολογηθή η αδράνεια και η συνεπεία ταύτης αποτυχία.

Εν τούτοις όμως οι συμμορίται εξακολουθούν τας επιχειρήσεις με τον αυτόν καιρόν, επί του αυτού εδάφους, εφ' ου και ο Εθνικός στρατός, μετά μεγάλης επιτυχίας αψηφόντες τελείως και μένοντας αδιάφοροι προ του σημαντικώς υπερτέρου, καλλίτερον διαιτωμένου, καλλίτερον ενδεδυμένου, καλλίτερον ωργανωμένου και εξοπλισμένου στρατού μας.

(β) Και εις αυτάς τας συγκεκριμένας κατηγορηματικάς διαταγάς περί συγκροτήσεως ωρισμένων εφεδρειών, περί λήψεως μέτρων προστασίας χώρων, περί εξασφαλίσεως αρτηριών ζωτικών, περί αμοιβαίας συνδρομής κλπ. διοικήσεις τινές Μ. Μονάδων απέφυγον να συμμορφωθώσι.

Επακόλουθον της μη συμμορφώσεως ταύτης υπήρξαν μεγάλαι και αδικαιολόγητοι απώλειαι πληθυσμού και στρατού και καταστροφή ιδιοκτησίας ανεκτιμήτου αξίας.

(γ) Εις παρατήρησιν του τέως διοικητού του Στρατού προς Μ. Μονάδα διατί δεν εξησφαλίσθη απολύτως, ως συγκεκριμένως είχε διαταχθή ωρισμένη αρτηρία εδόθη ακατανόητος απάντησις ότι μέχρι της προσβολής υπό των συμμοριτών ήτο ταύτη εξησφαλισμένη, αλλ' αφ' ότου

ήρξατο η συμμοριακή ισχυρά προσβολή κατελήφθη υπό των συμμοριτών, των οποίων η τοιαύτη επίθεσις ανεμένετο.

(δ) Επισυμβάντα σοβαρά ατυχήματα τμημάτων εκ κακών ενεργειών πολλαί διοικήσεις ανέφερον επακριβώς ως συνέβησαν ίνα η Ανωτάτη ηγεσία είναι ενήμερος τούτων, ουδέ έλαβον τα επιβαλλόμενα εκ των περιστάσεων ανοικτίρμονα και σκληρότατα μέτρα.

(ε) Αι αναφερόμεναι ως απώλειαι των συμμοριτών δεν είναι ακριβείς πάντοτε και υπάρχει τάσις εξογκώσεως διά να καταφαίνηται δραστηριότης των μικρών μονάδων. Το τοιούτον εκτός του ότι είναι αντιστρατιωτικόν έχει ως επακόλουθον την δημιουργίαν πεπλανημένων εκτιμήσεων εις τας Μ.Μ. και την Ανωτάτην ηγεσίαν.

3. Διά τας συγκεκριμένας περιπτώσεις διέταξα την ενέργειαν εξετάσεων και θα εφαρμόσω αυστηρά μέτρα.

Διέταξα την αντικατάστασιν ωρισμένων διοικήσεων και καθιστώ γνωστόν, ότι θα λάβω τα πλέον σκληρά μέτρα κατ' εκείνων των διοικήσεων, αίτινες δεν αντιλαμβάνωνται ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ τους οποίους διατρέχει το Έθνος μας και δεν αναπτύσσουν την επιβαλλομένην δραστηριότητα και ευκαμψίαν εις έκαστον των προ αυτών προβλημάτων.

Πας ο αποδεικνυόμενος ως μη δυνάμενος να ανταποκριθή εις τας απαιτήσεις του αγώνος, θα εκχωρή την θέσιν του εις άλλον ικανώτερον.

ΠΙΣΤΕΥΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ.

ΠΙΣΤΕΥΩ ΑΚΡΑΔΑΝΤΩΣ ότι τα μέσα μας είναι επαρκή να ΒΕΛΤΙΩΣΩΜΕΝ αισθητώς την κατάστασιν και να αφαιρέσωμεν την πρωτοβουλίαν του συμμοριτισμού. Τούτο πρέπει να αποτελέση τον μοναδικόν σκοπόν, εξ ου ν' αποβλέπη και να επιτύχει πάσα διοίκησις, μικρά η μεγάλη.

ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΝΤΑΙ εξ' όλων των πλευρών προσπάθειαι τα μέσα μας να ενισχυθούν ώστε να επιτύχωμεν την οριστικήν Νίκην.

ΑΞΙΩ ΠΑΡ' ΟΛΩΝ ΠΛΗΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΙΝ, ΑΝΤΙΛΗΨΙΝ ΕΥΘΥΝΩΝ, ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ.

4. Υπό το πνεύμα της παρούσης να γίνη σχετική ανάπτυξις εις άπαντας τους αξιωματικούς μερίμνη των παραληπτών.

Ο Γεν Επιθεωρ. Στρατού παρακαλείται να διαπιστώση και ελέγξη τούτο.

Ο ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Τ.Υ.

30

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
1η ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Αριθ.Φ.26/470/Α1
919 ΣΤΓ 4-2-1949
Εδακ. υπό υπολ/γού ΣΥΝΑΔΙΝΟΥ Σ.

Αριθ. αντιτύπου 13

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Φύλλα Χάρτου 1:100.000
α) ΚΟΖΑΝΗΣ
β) ΚΟΝΙΤΣΗΣ
γ) ΚΟΡΥΤΣΑΣ
δ) ΦΛΩΡΙΝΗΣ

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

α) ΕΧΘΡΟΣ:

Ως συνημμένον δελτίον πληροφοριών.

β) ΦΙΛΙΩΝ:

Ως ο συνημμένος πίναξ διατάξεως σχηματισμών Μεραρχίας και γειτονικών.

II. ΟΡΙΑ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΘΟΡΙΟΣ-ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ (Ν.2343) ναι-ΑΝΩ και ΚΑΤΩ ΦΤΕΡΙΑΣ (Ν.2742) ναι - ΟΙΝΟΗ (Ν.3042) όχι- (Ν.365405)όχι δημοσία οδός προς ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (όχι) - ΓΕΦΥΡΑΝ ΝΙΚΩΝ (Ν.430375) όχι -υψ.861 (Ν.440384)όχι - ΔΙΣΤΗΛΙΟΝ (Ν.470365) όχι - ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ (Ν.444335) ναι - δημοσία οδός ΑΡΓΟΥΣ - ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ (ναι) -ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ (Ν.545295) ναι - ΜΑΚΡΟΒΟΥΝΙ (Ν.585238) ναι -ΔΡΥΟΒΟΥΝΟΝ (Ν.595235) όχι - ΠΕΛΕΚΑΝΟΝ (Ν.6123) όχι - ΕΡΑΤΥΡΑ (Ν.6520) ναι - ΓΑΛΑΤΙΝΗ (Ν.6317) όχι - ΣΙΑΤΙΣΤΑ (Ν.670105) ναι -ΤΣΙΚΝΟΧΩΡΙ (Ν8009) ναι ΚΟΡΥΦΗ (Ν.4005) ναι - ΔΑΣΥΛΙΟΝ όχι - ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ (Ν5306) ναι - ΕΠΤΑΧΩΡΙ (Ν.2310) ναι - ΧΡΥΣΗ (Ν.1916) ναι - ΑΝΩ ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ (Ν.15516) όχι - ΚΙΑΦΑ (Ν.085247) όχι υψ. 2522 (Ν.030258) όχι - ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΘΟΡΙΟΝ.

III. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

ι) Απαγόρευσις διεισδύσεως συμμοριτών εντός της ζώνης ευθύνης της.

ιι) Απόφραξις δρομολογίων εφοδιασμού συμμοριτών από των συνόρων προς ΧΑΣΙΑ διά της κοιλάδος ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ εν συνδυασμώ διά τμήματος λόχου μετά VIIIης Μεραρχίας επί υψ.ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ.

ιιι) Εξασφάλισις και έλεγχος των αρτηριών:

α) ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ-ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ από της διασταυρώσεως Ν3840 μέχρι ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ (σχετική Α.Γ. Φ.1009/20/20-3-49 κοινοποιηθείσα Δ/γή της Μεραρχίας περί εξασφαλίσεως οδού από ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ μέχρι Ν4454400 υπό Μεραρχίας ταύτης).

β) ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ-ΣΙΑΤΙΣΤΑ (από ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ μέχρις ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ μερίμνη της Μεραρχίας ως η άνω διαταγή της.

ιν) Τήρησις ετοιμοκινήτου τμήματος δυνάμεως διλοχίας εις περιοχήν ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ υπέρ VIIIης Μεραρχίας τεθησόμενον διάθεσίν της κατόπιν αιτήσεώς της.

ν) Εκπαίδευσις των εν εφεδρεία Μονάδων της Μεραρχίας ως ειδικαί διαταγαί και εναλλαγή των Ταξ/χιών εν τη εκπαιδεύσει ταύτη και προς ανασυγκρότησιν.

IV. ΕΙΔΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

α) Εν περιπτώσει εξόδου συμμοριτών εις ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ αναληφθή ισχυρά ενέργεια υπό Δ/σιν 1ης Μεραρχίας τη Δ/γή ΣΣ ή αναλόγως συνθηκών και πλήρους διαπιστώσεως ανάγκης, άμεσος και ραγδαία ενέργεια τη διαταγή Μεραρχίας κοινοποιουμένης ταυτοχρόνως εις ΣΣ, με κάτωθι δυνάμεις:

-Διοίκησις 22 Ταξ/χίας και δύο(2) Ταγ/τα ΙΙας Μεραρχίας.

-Διοίκησις Ταξ/χίας μετά δύο Ταγ/των Ιης και ενδεχομένως και τρίτου.

-Δύο Τάγματα μείον διλοχία 77ης Ταξιαρχίας και ενδεχομένως η Διοίκησις της Ταξ/χίας μετά διλοχίας.

-Μία Πυρ/χία εκ του τομέως Χης Μεραρχίας.

β) Σχετικώς με άνω ειδικήν αποστολήν εξεδόθη η υπ' αριθ. Α.Π. Φ.15/416/312140 (σήμα) διαταγή Μεραρχίας προς 51ην, 77ην, 22αν Ταξ/χίας κοινοποιηθείσα και ΙΙαν Μεραρχίας, ΣΔΔΜ Β΄ΣΣ.

V. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

1) Δ/σις Μοίρας 104 Π.Π. και Πυρ/χία.

2) 145 ΜΟΠ.

3) Είς (1) ουλαμός Τεθ/μένων ΜΑΡΜΟΥΘ 1ης ΄Ιλης.

4) Είς (1) ουλαμός τεθ/μένων ΧΑΜΠΕΡ 1ης ΄Ιλης διά την ασφάλειαν αεροδρομίων ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

5) Λόχος 40 Τ. Εθν/ράς.

6) Λόχος 83 Τ. Εθν/ράς (83 Τ.Π. Σ.Δ. ΣΙΑΤΙΣΤΑ).

7) 512 Τ.Π. (77ης Ταξιαρχίας διατεθέν διά την ασφάλειαν περιοχής ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ-ΕΡΑΤΥΡΑΣ και ετοιμοκίνητον εις Δ/γήν Σ.Στρατού εντός διώρου από της ειδοποιήσεώς του). Μέχρι σήμερον διετέθη μόνον Δ/σις και Διλοχία Ταγ/τος τούτου.

8) ΜΕΑ περιοχής Μεραρχίας δυνάμεως επτά λόχων υπό οργάνωσιν και ανασυγκρότησιν (ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ - ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ -ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ-ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ-ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΥ-ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ -ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟΥ).

VI. ΔΙΑΤΑΓΑΙ-ΖΩΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

α) ΓΡΑΜΜΗ ΜΑΧΗΣ: "ΑΝΩ ΦΤΕΡΙΑΣ (Ν.2341) - ΤΡΙΛΟΦΟΣ (252335) - ΛΕΒΙΤΣΑ (Ν.192364) - υψ.1403 (Ν.2115352) -ΤΟΥΚΟΥΛΗ (Ν.193292) ΠΥΡΓΟΣ (Ν.197238) - ΓΚΡΟΥΣΙΑ (Ν.239223) - υψ.1667 (Ν.275194) - ΠΑΛΗΟΚΡΙΜΙΝΙ (Ν.265163) -ΕΠΤΑΧΩΡΙ".
-52ας και 53ης Ταξ/χίαι

β) ΕΦΕΔΡΕΙΑ: 51Ταξ/χία

γ) ΖΩΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

1) ΜΕΒΙΤΣΑ - υψ.1402 (Ν.215352) - ΠΥΡΓΟΣ (Ν.1972238) -ΓΚΡΟΥΣΙΑ (Ν.238227) - υψ.1667 (Ν235124) -ΠΟΡΤΕΣ (Ν.233195) - ΠΑΛΗΟΚΡΙΜΙΝΙ (Ν.255163) - διαβάσεις ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ - ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ (Ν.188098).

2) ΠΕΡΙΟΧΑΙ: ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΟΝ.

3) ΚΑΤΩΚΗΜΕΝΟΙ ΤΟΠΟΙ
ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ - ΚΑΛΟΧΩΡΙ - ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ -ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ - ΣΙΑΤΙΣΤΑ - ΕΡΑΤΥΡΑ - ΝΕΑΠΟΛΙΣ - ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ - ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ - ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΝ.

VII. ΟΡΙΑ-ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ

Α΄. 52α ΤΑΠ/ΧΙ

Σ.Δ. ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ (Ν.2731)

α) ΟΡΙΑ
ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΘΟΡΙΟΣ-ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ (ναι)-ΑΝΩ καιΚΑΤΩ ΦΤΕΡΙΑΣ (ναι)-ΟΙΝΟΗ (όχι)-ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (όχι) ΚΑΛΟΧΩΡΙ (όχι)-ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΣ (όχι)-ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ (Ν.330286) ναι-ΜΙΚΡΗ ΟΝΤΡΙΑ (Ν.290225) όχι - ΚΡΥΟΝΕΡΙ (Ν.473230) όχι-υψ.1582.7 (Ν.274307) όχι-ΧΡΥΣΗ (Ν1916) όχι.

β) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

ι) 145 ΜΟΠ μείον Πυρ/χία.

ιι) Ουλαμός 104 .Πυρ/κού

ιιι) Λόχος Πολ/λων μείον δύο διμοιρίαι.

ιν) ΜΕΑ περιοχής της.

γ) ΑΠΟΣΤΟΛΗ

-Άμυνα επί τόπου άνευ ιδίας συμπτύξεως.

-Απαγόρευσις διεισδύσεως του εχθρού εντός της ζώνης ευθύνης της.

-Δημιουργία τοπικών εφεδρειών δι' άμεσον επέμβασιν.

-Εξασφάλισις εφεδρικής δυνάμεως όχι μικροτέρας λόχου εις διάθεσις Ταξ/χίας.

-Εξόντωσις συμμοριτών διά ταχείας και εντόνου διώξεως εις περίπτωσιν εισόδου συμμοριακού τμήματος εις το εσωτερικόν της ζώνης ευθύνης της.

-΄Ελεγχος δι' ισχυρού εκάστοτε τμήματος της Νοτίως ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ περιοχής της Ταξ/χίας.

-Παρεμπόδισις στρατολογίας και ανεφοδιασμού συμμοριτών εντός περιοχής της.

-Προώθησις ισχυρών επιθετικών αναγνωρίσεων προς Δυσμάς διά συνεχή παρενόχλησιν και φθοράν του εχθρού, και απομάκρυνσίν του ει δυνατόν εκ των χειμερινών ενδιαιτημάτων του και δι' αναζήτησιν πληροφοριών.

-Σύνδεσμος:

α) Μετά της Μεραρχίας, τηλεφωνικώς μεταξύ ΑΝΩ ΦΤΕΡΙΑΣ (Ν.2841)-ΟΙΝΟΗΣ (Ν.3042), και διά περιπόλων.

β) Μετά 53ης Ταξιαρχίας:

ι) Εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (Ν.279234)

ιι) Εις ΓΟΥΠΑΤΑ (Ν242210)

ως ειδικαί εκδοθησόμεναι Διαταγαί Μεραρχίας

Β.΄ 53η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Σ.Δ. ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ (Ν3206)

α) ΟΡΙΑ

ΧΡΥΣΗ (Ν.1916) ναι-υψ.1532 (Ν.1582) ναι -ΚΡΥΟΝΕΡΙ (Ν.264304) ναι - ΜΙΚΡΗ ΟΝΤΡΙΑ (Ν.290225) ναι -υψ.1210 (Ν.319234) όχι-ΣΠΗΛΙΟΣ (Ν.3924) ναι - ΚΑΛΟΝΕΡΙ (Ν.4725) όχι-ΑΣΠΡΟΥΔΑ (Ν.4521) όχι ΛΕΥΚΑΔΙ (Ν.4517) όχι - ΒΡΟΝΤΗ (Ν.4516) όχι - ΤΣΟΤΥΛΙ (όχι) - ΔΟΥΒΡΗ (Ν.450096) όχι- ΡΟΔΟΧΩΡΙ (Ν.450065) όχι.

β) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

ι) Πυρ/χία 145 ΜΟΠ.

ιι) Ουλαμός 104 Π.Πυρ/κού.

ιιι) Δύο διμοιρίαι Πολ/λων

ιν) ΜΕΑ περιοχής ήτοι:
-ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ
-ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ
-ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟΥ

γ) ΑΠΟΣΤΟΛΗ

-Άμυνα επί τόπου άνευ ιδέας συμπτύξεως.

-Απαγόρευσις διεισδύσεως του εχθρού εντός της ζώνης ευθύνης της.

-Πλήρης απόφραξις των μεταξύ ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ-ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ οδεύσεων.

-Περιοδικός έλεγχος ζώνης ευθύνης Ταξ/χίας δι' ισχυρών αναγνωρίσεων τμημάτων όπου δεν υπάρχουσι εγκατεστημένα τοιαύτα.

-Προώθησις περιοδικώς ισχυρών επιθετικών αναγνωρίσεων προς:

α) ΧΡΥΣΗΝ (Ν.1916)

β) ΖΟΥΖΟΥΛΗΝ (Ν.325049)

γ) ΚΥΠΑΡΙΣΙ (Ν.388993)

δ) ΑΓ. ΚΟΣΜΑΝ (Ν.409006)

ε) ΚΥΔΟΝΙΕΣ (Ν.4403)

προς λήψιν επαφής μετά του εχθρού, συλλογήν πληροφοριών, παρενόχλησιν, φθορών και απομάκρυνσίν του εκ των χειμερινών εγκαταστάσεών του.

-Εξασφάλισις κατωκοιμένων τόπων.

-Παρεμπόδισις στρατολογίας και ανεφοδιασμού συμμοριτών εκ της ζώνης ευθύνης της.

-Τήρησις τοπικών εφεδρειών δι' άμεσον επέμβασιν και διλοχία εις ΕΠΤΑΧΩΡΙ δι' επέμβασιν υπέρ XIII Μεραρχίας ως ειδικαί διαταγαί.

-Σύνδεσμος μετά VIII Μεραρχίας επί ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ διά διλοχίας συγκροτηθείσης εξ ενός λόχου 53ης Ταξ/χίας και ετέρου VIIIης Μεραρχίας τιθεμένης υπό διαταγάς Υποδ/τού Ταγ/τος VIIIης Μεραρχίας.

Γ.΄ 51η ΤΑΞ/ΧΙΑ

Σ.Δ. Ταξ/χίας ΝΕΑΠΟΛΙΣ (Ν.540175)

α) ΟΡΙΑ

ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (όχι) -ΚΑΛΟΧΩΡΙ (Ν.3439) ναι - ΑΛΙΑΚΜΩΝ (ναι) ΟΜΟΡΦΟΚΛΗΣΙΑ (Ν.325325) όχι - ΜΕΛΑΘΡΟΝ (Ν.350285) όχι - ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΙ (Ν.3225)

όχι - υψ.1210 (Ν.319232) ναι - ΗΛΙΑΣ (Ν.3324) ναι-ΚΑΡΑΣΙΩΝΑΣ (Ν.3923) όχι-ΚΑΛΟΝΕΡΙ (Ν.4725) ναι - ΑΣΠΡΟΥΛΑ (Ν.4621) ναι-ΤΣΟΤΥΛΙ (Ν.4912) ναι.

β) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

ι) 612 Τ.Π. (προσωρινώς μείον Διλοχία) εις περιοχήν ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΕΡΑΤΥΡΑΣ.

ιι) Διμοιρία 49 Τ. Εθν/ράς επί ΜΥΤΙΚΑ (Ν.258310) δι' ασφάλειαν οδού.
Υπόλοιπον λόχου 49 Τ.Ε. εις περιοχήν ΑΡΓΟΥΣ υπό διαταγάς Στρατοπεδάρχου ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

ιιι) Λόχος 83 Τ. Εθν/ράς εις (Ν.562189) και (Ν.593144) διά την ασφάλειαν των εκεί γεφυρών.

ιν) Δ/σις 83 Τ. Εθν/ράς ΣΙΑΤΙΣΤΑ

ν) ΜΕΑ Περιοχής ήτοι:

-Λόχος ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ-ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ

-ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ

-ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΥ

γ) ΑΠΟΣΤΟΛΗ

-Απαγόρευσις στρατολογίας και ανεφοδιασμού συμμοριτών εκ της ζώνης ευθύνης της Ταξ/χίας.

-Εν περιπτώσει διεισδύσεως του εχθρού εν τη ζώνη ευθύνης της ταχεία και έντονος δίωξις αυτού διά την εξόντωσίν του.

-Εξασφάλισις κατωκημένων τόπων.

-Περιοδικός έλεγχος δι' ισχυρών επιθετικών αναγνωρίσεων των περιοχών ζώνης ευθύνης της Ταξιαρχίας εφ' ων δεν υπάρχουσι τμήματα.

-Συνεχής έλεγχος περιοχών: ΓΕΡΜΑΣ - ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ -ΕΡΑΤΥΡΑΣ - ΓΑΛΑΤΙΝΗΣ διά κινήσεως, αναγνωριστικών τμημάτων και εγκαταστάσεως ενεδρών ως υπ' αριθ. Φ.16/337/291335 και Φ.16/397/301310 σήματα Μεραρχίας προς Ταξ/χίας.

-Τήρησις συγκεντρωμένου Ταγ/τος (προσωρινώς μείον λόχου) εις ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΥΣ (Ν.400345) υπό τακτικήν υπαγωγήν της Μεραρχίας.

Δυνατότης κινήσεως εντός μιας ώρας από της ειδοποιήσεως:

ι) Τάγ/τος ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ μείον λόχος υπέρ 52ας Ταξ/χίας και ενδεχομένως υπέρ Χης Μεραρχίας.

ιι) Τάγ/τος μείον διλοχίας ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ-ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ υπέρ 53ης Ταξ/χίας. Η Ταξ/χία εν συνεννοήσει μετά 52 και 53 Ταξ/χιων να μελετήση τον τρόπον κατευθύνσεως κ.λ.π. της επεμβάσεως.

Τα τμήματα ταύτα (ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ-ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ) δεν θεωρούνται δεσμευμένα υπό της Μερ/χίας προκειμένου να χρησιμοποιηθούν υπό της Ταξ/χίας εις το εσωτερικόν της ζώνης ευθύνης της διά δίωξιν συμμοριτών.

-Προπαρασκευή ώστε 512 Τ.Π. να η εις θέσιν να κινηθή εις διάθεσιν και μερίμνη ΣΣ μετά δίωρον από λήψεως διαταγής του.

-Κάλυψις περιοχής ταύτης υπό ετέρων τμημάτων εν περιπτώσει αποχωρήσεως 612 Τ.Πεζικού συμφώνως προς Δ/γήν Μεραρχίας εκδοθεισομένης εγκαίρως.

-Έγκαιρος προπαρασκευή δι' εκτέλεσιν υπ' αριθ. Α.Π. Φ.16/416/312140 σήματος Μεραρχίας εις περίπτωσιν αναλήψεως ενεργείας υπό Μεραρχίας κατά τυχόν εμφανίσεως συμμοριακού συγκροτήματος εις περιοχήν ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ.

-Γενικώς η Ταξ/χία θεωρούμενη ως εν δευτέρα γραμμή ν' ασχοληθή εντατικώς εις την εκπαίδευσιν των Μονάδων της, εις την εξύψωσιν της μαχητικής αξίας αυτών και ανασυγκρότησιν τούτων.

Δ.΄ ΦΡΟΥΡΑ (ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ - ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ)

α) Δ/τής Αντ/χης Πυρ/κού ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ Θ.

β) ΄Εδρα: ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

γ) Δυνάμεις

ι) Λόχος 51ης Ταξ/χίας

ιι) Λόχος 49 Τ. Εθν/ράς μείον διμοιρία.

ιιι) Λόχος Στρατηγείου και Μεραρχιακοί Σχηματισμοί.

ιν) Μη Μεραρχιακοί Σχηματισμοί (668 Ορχ. Αντ/των-327 Συνεργ. επισκευών).

ν) ΜΕΑ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ

νι) Ουλαμός ΧΑΜΠΕΡ 1ης ΄Ιλης διά την ασφάλειαν Αεροδρομίου.

δ) ΑΠΟΣΤΟΛΗ

-Εξασφάλισις Αεροδρομίου και κωμοπόλεως ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ ως εκδοθέν υπό της Μεραρχίας σχέδιον αμύνης.

-Χορήγησις καθ' εκάστην τμημάτων ασφαλείας φάλαγγος ΑΡΓΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ με επιστροφήν αυθημερόν.

-Χορήγησις εκάστοτε συνοδειών ή τμημάτων ασφαλείας τη Δ/γή της Μεραρχίας.

VIII. Σ.Δ. ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ: ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

IX. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ: Ως ειδική διαταγή

X. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

1) Βολαί ανασχέσεως.

2) Βολαί μεμακρυσμέναι αμφότεραι κατά την υπόδειξιν των Ταγ/των και Ταξ/χιών.

3) Δυνατότης εκμεταλλεύσεως του βεληνεκούς των πυρ/λων και ταχείας συγκεντρώσεως βολών πάντων των πυρ/λων επί στόχου ευρισκομένου εντός του βεληνεκούς των.

4) Κατόπιν συννενοήσεως μετά Χης Μεραρχίας:

α) Βολαί πυρ/κού Μεραρχίας ταύτης υπέρ Β. Α. Τμήματος ζώνης ευθύνης 52ης Ταξιαρχίας.

β) Ομοίως εις περίπτωσις ισχυράς προσβολής 52 Ταξ/χίας διάθεσις Μονάδος Πυρ/κού της εις περιοχήν ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ με δυνατότητα βολής προ ΑΛΕΒΙΤΣΗΣ - ΤΟΥΧΟΥΛΗΣ -ΠΥΡΓΟΥ - ΓΚΡΟΥΣΙΑΣ.

5) Λεπτομέρειαι ανωτέρω καθορίζονται εις ειδικάς διαταγάς Ταξ/χίας και Δ/σεως Πυρ/κού Μεραρχίας.

XI. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

-Διάθεσις εκάστοτε κατόπιν αιτήσεων των Ταξ/χιών και σχετικής Διαταγής Μεραρχίας, συνεργείων ναρκαλιευτών, ή αφαίρεσις ναρκοπεδίων, επισκευής οδών περιοχής Μεραρχίας ή καταστροφή ετέρων έργων συμφώνως προς εκάστοτε Δ/γάς ΣΣ ή Μεραρχίας.

-Εκπαίδευσις σκαπανέων Πεζικού.

XII. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Τη αιτήσει των Ταξιαρχιών.

1) Παρενοχλήσεις και φθορά εχθρού εντός των χώρων εγκαταστάσεώς του.

2) Προσβολή εχθρικών τμημάτων.

3) Συμμετοχή εις επιθετικάς αναγνωρίσεις ή επιχειρήσεις ημετέρων τμημάτων.

4) Αναγνωρίσεις.

XIII. ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΙ-ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

Ως ειδικαί διαταγαί.

XIV. ΓΕΝΙΚΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ

-Εκκαθάρισις περιοχής ακτών τυχόν υπαρχουσών ομάδων σαμποτέρ, πληροφοριοδοτών ή αυτοαμυνιτών.

-Συνεχής έλεγχος και κάλυψις υπόπτων χώρων δι' ενεδρών και περιπόλων.

-Εξασφάλισις του οδικού και τηλκεφωνικού δικτύου της περιοχής εκάστης Ταξ/χίας.

-Εξύψωσις μαχητικής αξίας Μονάδων.

-Οργάνωσις και επέκτασις ΜΕΑ περιοχής εκάστης Ταξ/χίας και μελέτη δημιουργίας ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ως υπ' αριθ. Α.Π. Φ.45/22/031230 διαταγή Μεραρχίας.

-Εν τη ζώνη ευθύνης της, εκάστη Ταξ/χία ή Μονάς έχουσα πρωτοβουλίαν δράσεως να οργανώση πλήρες δίκτυον πληροφοριών περί του εχθρού μεταξύ των κατοίκων και αναλάβη υπό διαταγάς της τας εν τη ζώνη ταύτη δυνάμεις Χωρ/κής διά τον έλεγχον και παρακολούθησιν κατοίκων, συμπλήρωσιν ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΣΦΛΕΙΑΣ κ.λ.π.

-Βάσις των ενεργειών Μονάδος και παντός τμήματος θα είναι ότι αι κατεχομέναι θέσεις είναι αφετηρίαι εφοδιασμού και εξορμήσεως προς προσβολήν των εν τη ζώνη ευθύνης εισδυόντων συμμοριτών.

-Τα τμήματα δέον να αποβάλλουν το πνεύμα στατικής αποστολής.

XV. Εις τον φάκελλον σχεδίου ενεργείας να τοποθετηθώσι αι υπό του Δ/τού Μεραρχίας εκδοθείσαι υπ' αριθ. Α.Π. Φ.90/2/18-2-48 "περί επιθεωρήσεως τμημάτων 53ης Ταξ/χίας"-Α.Α.Π. Φ23/83/Α1/5-1-49 "περί Ηθικού Στρατεύματος" - Α.Π. Φ15/81/7-1-49 περί "Οδηγιών δι' επιθετικάς αναγνωρίσεις" - Α.Π. Φ15/204/Α1/17-1-49 περί "εγκαταστάσεως ενεδρών" - Α.Π.Φ90/183/16-1-49 "Γενική Διαταγή" - Α.Π. Φ45/314/Α1/25-1-49 " "Χαλάρωσις μέτρων ασφαλείας" - Α.Π. Φ74/129/12-1-49 "Άσκοποι πυροβολισμοί"- Α.Π. Φ24155/Α1/14-1-49 "επιθεώρησις" - Α.Π. Φ24/312/Α1/25-1-49 "Έκθεσις επιθεωρήσεων τμημάτων ΓΚΡΟΥΣΙΩΝ-ΠΥΡΓΟΥ" Α.Π. Φ15/379/Α1/29-1-49 "Επιθετικαί αναγνωρίσεις" -και Α.Π.Φ15/330/Α1/29-1-49 "Τρόπος ενεργείας περιπόλων και ενεδρών" - Α.Π. Φ133/8/9/Α2/29-1-49 "Πολιτική ασφάλεια" και Α.Π. Φ133/Β/11/Α2/31-1-49 "Ασφάλεια αστικών κέντρων", Δ/γαί.

XVI. Αναφέρατε λήψιν παρούσης και κοινοποιήσατε ημίν τα σχέδια ενεργειών των Ταξ/χιών το ταχύτερον.

ΓΟΥΛΑΣ Π.
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Τ.Σ.Υ.

Το Α1 Γραφείον

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ

-51η, 52α, 53η Ταξ/χίαι/Α1
-Στρατοπεδάρχης ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
1η Μεραρχία Α1-Α2-Α.Β/Γ Ελάδ. - Α8-Α9
ΙΙα Μεραρχία
VIIIη Μεραρχία
Χη Μεραρχία
Β΄ΣΣ/Α1
77η Ταξ/χία

31

Δ.Ε. Σερρών
Γραφείον Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επιχειρήσεως "ΑΧΙΛΛΕΥΣ" διεξαχθείσα
υπό ΔΕΣ από 6 μέχρι 10 Φεβρουαρίου

1. Περιοχή Επιχειρήσεως: ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ ΟΡΗ

2. Τακτική Υπαγωγή: Υπό Δ.Ε. Σερρών

3. Ημερομηνία επιχειρήσεως: Από 6ης μέχρις 10ης Φεβρουαρίου

4. Συμμετοχή Δυνάμεων: Δύο Συγκροτήματα:

α) Βόρειον Συγκρότημα
- -557 Τ.Π.
- -553 Τ.Π.
- -Διλοχία 59 Τ.Ε.
- -10 Εφ. ΄Ιλη.
- -2 Ουλαμοί Π.Π.
- -Ορειβ. Πυρ/χία
- -Τεθωρακισμένα ΣΕΡΡΩΝ και Στοιχ. ΝΙΓΡΙΤΗΣ.
- -ΚΜΕΑ, ΜΕΑ, περιοχής ΝΙΓΡΙΤΗΣ

β) Νότιον Συγκρότημα
- -555 Τ.Π.
- -Διλοχία Εθνοφρουράς ΤΣΕΛ
- -Ουλαμός Π.Π. ΤΣΕΛ
- -Στοιχείον Τεθωρακισμένων ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- -Στοιχείον Τεθωρακισμένων ΤΣΕΛ
- -ΚΝΕΑ και ΜΕΑ περιοχής (ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ)
- -Δ/σις Τάγματος και Διλοχία Κ. ΣΤΑΥΡΟΥ και
- -Λόχος Χωροφυλακής

γ) Αεροπορία

ΧΑΡΤΑΙ υπ' όψιν: ΝΙΓΡΙΤΗΣ-ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ 1:100.000

Σχετικαί Διαταγαί: Α.Π. 1956/4.2.49 ΓΣΣ/Α1 και Α.Π. 574/ΔΕΣ/Α1 3.2.1949.

Πληροφορίαι: Επί ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ είναι εγκατεστημένη η 20η Σ. Ταξιαρχία με έδρα εις ΑΝΑΘΕΜΑ και με 3 Τάγματα οργανωμένα ως ετέρους σχηματισμούς Πυρ/κών, Λόχος Δ.Ν.Ε., Συνεργεία, αναρρωτήριον κ.λ.π.

Πρόθεσις: Αιφιδιαστική και δραστήρια ενέργεια από Βορρά και Νότου κατά των εις ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ εγκατεστημένων Κ.Σ. Δραστήρια προσβολή, πλήρης συντριβ. διάλυσις, εξόντωσις και αιχμαλωσία ΚΣ. 20ης Ταξιαρχίας. Λεπτομερής εξερεύνησις περιοχής ολοκλήρου καταστροφή συμμοριακών εγκαταστάσεων εκκένωσις υπολειφθέντων εις τα χωρία κατοίκων.

Διάταξις-Αποστολαί: Προκαταρκτικαί ενέργειαι-Συγκέντρωσις τμημάτων εις καθωρισθέντα σημεία συγκεντρώσεως και Βάσεις εξορμήσεως κατά Συγκρότημα και Μονάδα ή Φάλαγγα.

Βόρειον Συγκρότημα υπό Δ/γάς Διοικητού ΤΣΕΣ.

1η Φάλαγξ-557 Τ.Π. και Λόχος 59Τ.Ε.-Ορειβ. Πυρ/χία υπό διαταγάς διοικητού 557 Τ.Π. Αντ/χου Αλεβιζάτου.

2α Φάλαγξ-Τριλοχία 553 υπό Διαταγάς Ταγματάρχου Βογιατζόγλου.

3η Φάλαγξ-10 Εφ. ΄Ιλη, Ουλαμός Τεθ/νων, υπιλ/χου Τζώρη, Διμοιρία ΑΧΙΝΟΥ, Λόχος 553 Τ.Π., 1 Λόχος Κρούσεως Χωροφυλακής.

Νότιον Συγκρότημα υπό Δ/γάς Διοικητού ΤΣΕΛ

4η Φάλαγξ-555 Τ.Π. υπό Διαταγάς Αντ/ρχου Δρακοπούλου.

5η Φάλαγξ-Διλοχία Κ.ΣΤΑΥΡΟΥ, 1 Λόχος Χωρ/κής, Διλοχία ΤΣΕΛ, ως τμήμα αποφράξεως.

Χ-1 ημέρα (5η Φ/ρίου 1949).

Τ.Σ./ΔΕΣ από 1700 ώρας ΝΙΓΡΙΤΑΝ

Τ.Σ./ΤΣΕΣ από 1700 ώρας ΣΙΤΩΧΩΡΙ.

Τ.Σ./ΤΣΕΣ από 1820 ώρας ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ.

΄Ετερα τμήματα εις κίνησιν προς χώρους συγκεντρώσεως- ΣΙΤΟΧΩΡΙ-ΑΧΙΝΟΣ-ΑΡΕΘΟΥΣΑ.

Χη ημέρα (6.2.1949).

1η Φάλαγξ-Από πρωΐας εκινήθη εν τη γενική κατευθύνσει ΣΙΤΟΧΩΡΙ-ΟΡΕΣΚΕΙΑ-ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ (Ρ.480597). Την 0720 ώραν ήχθη εις (Ρ.435646) άνευ αντιστάσεως την 1000 ώραν ήχθη εις (Ρ.496625) άνευ αντιστάσεως.

Την 1140 ήχθη εις πρώτα υψώματα ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ ένθα συνήντησεν πρώτας αντιστάσεως Κ.Σ. Εζητήθη επέμβασις Πυροβολικού και προσβολή στόχων (Ρ.482601) (Ρ.487597) υπό της Αεροπορίας.

Από 12.30 ενεπλάκη εις αγώνα μη δυνηθέν να ανέλθη εις υψοδείκτην ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ-παρά την υποστήριξιν του Πυροβολικού και αεροπορίας-Κατόπιν αγώνος κατέλαβεν ανώνυμον (Ρ.480602) εις ο διενυκτέρευσεν εν επαφή μετά του εχθρού.

2α φάλαγξ-Από πρωΐας εκινήθη εν τη γενική κατευθύνσει ΣΙΤΟΧΩΡΙ - ΑΜΥΓΔΑΛΟΧΩΡΙ - και εκείθεν προς ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ. Την 0720 ώραν ήχθη εις (Ρ.485635) άνευ επαφής κινουμένη την 1100 ώραν ήχθη εις (Ρ.514617) ομοίως άνευ επαφής και επεισοδίου-Συνεχίζουσα περαιτέρω κίνησιν της επρουσέκρουσεν επί εχθρικών αντιστάσεων βληθείσα εκ (Ρ.513604) και εξ ανατολών.

Κορυφογραμμή από (Ρ.545615) μέχρι (Ρ.546595) κατείχε το ισχυρώς-αγών συνεχίσθη μέχρι 1610 ώρας, μη δυνηθείσα συνεχίση την κίνησίν της συνεπτύχθη εις περιοχήν υψ. 206 (Ρ.514617) την 1805-1845 εδέχθη αντεπίθεσιν Σ. αποκρουσθείσαν.

3η Φάλαγξ-Από πρωΐας εκινήθη εν τη γενική κατευθύνσει ΑΧΙΝΟΣ-ΜΑΥΡΟΘΑΛΑΣΣΑ-ΕΥΚΑΡΠΙΑ.

Αφιχθείσα, προ υψωμάτων ΙΒΗΡΩΝ προσέκρουσεν προ εχθρικών αντιστάσεων αίτινες εβλήθησαν διά πυρών πυρ/κού. Διά ελιγμών Τεθ/νων εχθρικαί αντιστάσεις ανετράπησαν

συμπτυχθέντων των Σ. προς ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ. Συνεχίζοντες περαιτέρω κίνησίν των κατέλαβον αντικειμενικόν σκοπόν, ένθα και διενυκτέρευσεν άνευ επαφής.

4η Φάλαγξ. Από πρωΐας εκινήθη εν τη γενική κατευθύνσει ΣΤΕΦΑΝΙΝΑ-ΜΙΛΑΡ-ΠΕΤΡΑ-ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ-ΣΤΕΦΑΝΙΝΑ-ΦΟΥΝΤΕΣ-ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ.

Τριλοχία την 1030 ήχθη εις (Ρ.425560) άνευ επεισοδίου συνεχίζουσα κίνησίν της προς ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ ήχθη εις απόστασιν 600 μέτρων προ αυτού ένθα και εκαθηλώθη εκ των δραστικών πυρών των Σ. μη δυνηθείσα πετύχη περαιτέρω προώθησιν συνεπτύχθη προς ΜΙΛΑΡ-ΠΕΡΑ ένθα και διενυκτέρευσεν εν' επαφή μετά εχθρού.

Ο έτερος Λόχος κινηθείς διά ΔΡΑΓΑΤΣΑΣ κατέλαβεν ΦΟΥΝΤΕΣ ένθα και διανυκτέρευσεν.

5η Φάλαγξ-Από πρωΐας εκινήθη εν τη γενική κατευθύνσει ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ - ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - υψ.968 (Παπαράχη) Κινουμένη εξετράπη της αρχικής κατευθύνσεως και την ώραν 1020 ήχθη εις (Ρ.4951) άνευ αντιστάσεως διαταχθείσα επανήλθε εις δοθείσαν κατεύθυνσιν.

Αχθείσα εις (Ρ.482528) εκαθηλώθη υπό εχθρικών αντιστάσεων-Ενεργήσασα ελιγμόν κατέλαβεν υψ. 982 μη δυνηθείσα περαιτέρω προώθησίν της δι' ολοκλήρωσιν του αντικειμενικού σκοπού.

<u>Τμήμα αποφράξεως</u>. Διλοχία 58 Τ.Ε. (ΤΣΕΛ).

Εγκαταστάθη ενεδρευτικώς διά σταθεράς κατοχής υψωμάτων ΤΣΟΥΡΟΥΝΟΥΧΙ-ΠΑΛΗΟΥΡΙ.

-Λόχος Χωροφυλακής ΜΕΑ περιοχής επί υψωμ. 355 ΣΙΚΑΜΝΙΑ ένθα διενεκτέρευσεν άνευ επεισοδίου.

Στοιχείον τεθωρακισμένων καθ' όλην την ημέραν εξετέλεσεν περιπολίας από ΧΟΥΜΝΙΚΟ μέχρι ύψους ΣΙΚΑΜΝΙΑΣ.

<u>ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟ.</u> Εξετέλεσεν συγκεντρωτικάς βολάς επί ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ - ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ και επί αντιστάσεων εις υψώματα ΙΒΗΡΩΝ.

Αεροπορία επενέβη προσβαλούσα οχυρώσεις και αντιστάσεις Σ. επί ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ και ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ.

<u>Χ+1 ημέρα (6η Φ/ρίου 1949).</u>

1η Φάλαγξ-Άμα τη έω ενεργεί επίθεσιν διά την κατάληψιν ΚΑΒΑΛΑΡΗ. Σ. ενισχυθέντες κατά την διάρκειαν της νυκτός δι' άλλων τμημάτων προέβαλλον ισχυράν αντίστασιν. Κατόπιν σφοδράς προσβολής υπό της αεροπορίας και πυροβολικού της τοποθεσίας των διά καταλλήλων ελιγμών ήχθησαν τα τμήματά της όπισθεν θέσεων α παρατηρήται, και διά θαρραλέας εξορμήσεως κατέλαβον την πρώτην κορυφήν ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ συλλαβόντες εντός των πολυβολείων 16 συμμορίτας.

Αγών εσυνεχίσθη μέχρι 1500 ώρας οπότε ολοκληρώθη η κατάληψις ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ. Εν συνεχεία τα τμήματα προωθήθησαν μέχρι ΤΟΠ ΚΑΙΝ μη δυνηθέντα συνεχίσωσι κίνησίν των λόγω παραμείνοντα εν επαφή μετά του εχθρού.

2α Φάλαγξ-Από πρωΐας εκινήθη προς αντικειμενικόν σκοπόν-Κατόπιν αγώνος την 1450 ώραν κατέλαβον Μονήν Αγ. Ιωάννου (Ρ.545615). Εκείθεν συνεχήσασα κίνησίν της διά 2 φαλάγγων προς υψ. 555 και ΕΡ. ΙΝΕΛΙ υψ. 269 ήχθη διά μεν της δεξιάς μέχρι υψ. 555 διά δε της αριστεράς μέχρι (Ρ.550592) άνευ αντιστάσεως εξερευνήσασα χώρον περιοχής και ΑΜΥΓΔΑΛΟΧΩΡΙΟΥ κατέστρεψε τηλεφωνικάς εγκαταστάσεις και παραπήγματα, αλευρόμυλους και λέμβους.

3η Φάλαγξ-Από της πρωΐας εκινήθη προς αντικειμενικόν σκοπόν εξερευνώσα περιοχήν δρομολογίου της.

Την 1500 ώραν κατελήφθη δασίλιον ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ εν συνεχεία ενήργησεν εξερεύνησιν περιοχής ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ διανυκτερεύουσα εις ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ με τμήματα υψ.234 169 και ΕΥΚΑΡΠΙΑ (τεθωρακισμένα 10 Εφ. ΄Ιλη).

4η Φάλαγξ-Από πρωΐας ενεπλάκη εις σκληρόν αγώνα με συνεχείς προσπαθείας διά κατάληψιν υψ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ. Παρά την ώθησιν του Τάγματος και την δραστήριαν υποστήρηξιν Πυροβολικού και συνεχών προσβολών αεροπορίας δεν κατέστη δυνατή η κατάληψις τούτων.

Σ. Δι' αλλεπαλλήλων αντεπιθέσεων επετύγχανον την καθήλωσιν των Ημετέρων τμημάτων.

Ο επί Ανωνύμου (Β.ΦΟΥΝΤΕΣ) εγκατασταθείς Λόχος υποστάς κατά την διάρκειαν της νυκτός σφοδροτάτην εχθρικήν αντεπίθεσιν ηναγκάσθη να συμπτυχθή ουχί κανονικώς εκ του Ανωνύμου επί του υψ. 1092 ΦΟΥΝΤΕΣ υποστάς ταυτοχρόνως μερικήν διαρροήν περί τους 30 οπλίτας παρουσιασθέντας εις ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ. Τμήματα παρέμεινον εν επαφή μετά του εχθρού κατά διάρκειαν νυκτός.

5η Φάλαγξ-Εκ των κατεχομένων θέσεων επί υψ. 982 διά των πυρών ενίσχυεν τμήματα 4ης φάλαγγος και ιδία του Λόχου ΦΟΥΝΤΕΣ επί Ανωνύμου. Επέκτασιν προς Α. διά την κατάληψιν υψ. 968 και εν συνεχεία ΒΑΤΡΑΛΙ δεν ηδυνήθη να πετύχη λόγω ισχυράς κατοχής τούτων υπό Κ.Σ. Τμήματα διενυκτέρευσαν εις τας αυτάς θέσεις.

Τμήματα αποφράξεως καθ' όλην την ημέραν συνέχισαν στατικήν αποστολήν από Α. προς Δ. διαβάσεων-Στοιχείον τεθωρακισμένων ΝΙΓΡΙΤΗΣ εξετέλεσεν περιπολίας.

Πυροβολικόν. Εξετέλεσεν συγκεντρωτικάς βολάς επί ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ και ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ με εξαιρετικά αποτελέσματα.

Αεροπορία. Προσέβαλλεν αποτελεσματικώς συμμοριακούς στόχους και οργανωμένας θέσεις επί ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ και ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ.

Χ+2 ημέρα (8.2.1949).

Εχθρός - Σ. Επωφεληθέντες του σκότους κατά την διάρκειαν της νυκτός κατώρθωσαν να διωλισθήσουν διά μη φρουρουμένων δρομολογίων προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ διά μέσου πεδινής περιοχής ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑΣ αποδειχθέντος ότι η φρούρησις της στενωπού ΡΕΝΤΙΝΑΣ υπήρξεν ουχί άγρυπνος.

1η Φάλαγξ-Επαφή μετά του εχθρού επετεύχθη από νυκτερινάς ώρας.

Από πρωΐας (0530 ώρα) εκινήθη προς ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ ανελθούσα την 0945 ώραν επί υψ. 1092 άνευ επαφής. Τμήμα της φάλαγγος προωθήθη εις ΑΝΑΘΕΜΑ ανελθόν την 1030 χωρίς να συναντήση ουδαμού τον εχθρόν-Επηκολούθησεν εξερεύνησις της περιοχής καθ' ην ανευρέθησαν και κατεστράφησαν εγκαταστάσεις Σ. Εν συνεχεία εκινήθησαν προς ΜΑΚΡΟΠΟΛΙΑΝΕΣ εξερευνητικώς.

2α Φάλαγξ.-Από της πρωΐας εκινήθη εκ της θέσεως διανυκτερεύσεως (Ρ.545605) και υψ. 555 εις ΑΝΑΘΕΜΑ άνευ αντιστάσεως-εν συνεχεία επεδόθη εις την εξερεύνησιν της περιοχής της.

3η Φάλαγξ-Από πρωΐας (πεζόν τμήμα) εκινήθη από ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ εις υψ. ΝΕΡΑΝΤΣΟΣ - ΚΑΡΑ - ΤΟΥΣΛΑ άνευ επαφής ή επισοδείου.

Η 10η έφιππος Ίλη και τεθωρακισμένα ανίχνευσαν και επετήρησαν πεδινόν διάδρομον από συμβολής ΑΓΓΙΤΟΥ ποταμού (Ρ.6368) μέχρι (Ρ.4676).

4η Φάλαγξ-Από πρωΐας εκινήθη προς αντικειμενικόν σκοπόν. Την 1000 ώραν ανήλθεν εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ άνευ αντιστάσεως και επαφής. Νύκτα παρέμεινεν εις τα (Ρ.442565), (Ρ.442557) 1 Λόχος εις ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ.

5η Φάλαγξ-Κινηθείσα από πρωΐας κατέλαβεν υψ. 968 άνευ αντιστάσεως. την 1335 ώραν διετάχθη κινηθή προς ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑΝ και εκείθεν ΚΑΤΩ ΣΤΑΥΡΟΝ εις διάθεσιν ΣΔΚΜ. Αύτη μη λαβούσα την διαταγήν ταύτην κατήλθεν την 1700 διά ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ και εν συνεχεία κατευθυνομένη προς ΡΕΝΤΙΝΑ, Κ. ΣΤΑΥΡΟΝ, εξελθούσα ούτω της ζώνης επιχειρήσεων. Τμήματα αποφράξεως εις τας αυτάς θέσεις ως χθές.

6.Πυροβολικόν: Ουδεμία βολήν εξετέλεσεν μη παρουσιασθέντων αντιστάσεων.

7.Αεροπορία: εξετέλεσεν αναγνωρίσεις εις περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ και ΜΠΕΣΙΚΙΩΝ διά ανακάλυψιν δρομολογίων διαφυγής συμμοριτών.

Χ+3 ημέρα (9.2.1949)

Τ.Σ./ΔΕΣ από ΝΙΓΡΙΤΑΝ εις ΣΕΡΡΑΣ λόγω της προσβολής πόλεως ΣΕΡΡΩΝ υπό ΚΣ. Διοικητής εκινήθη από 082300 ώρας κατόπιν διαταγή Σ.Στρατού μετά στοιχείου τεθωρακισμένων, Ουλαμού Π.Π. και Διμοιρίας προχείρως συγκεντρωθείσης ως μη υπαρχούσης ετέρας δυνάμεως Τ.Σ./ΤΣΕΣ από ΣΙΤΟΧΩΡΙ εις ΝΙΓΡΙΤΑΝ.

557 Τ. Πεζικού: Κατόπιν της δημιουργηθείσης νέας καταστάσεως-προσβολής ΣΕΡΡΩΝ υπό Κ.Σ. και αποχωρήσεως της 20ης Ταξιαρχίας ΚΣ εκ ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ, 557 Τ.Π. διετάχθη κινηθή ΣΙΤΟΧΩΡΙ και εκείθεν προς ΝΙΓΡΙΤΑΝ-ΣΕΡΡΑΣ. Εις ΝΙΓΡΙΤΑΝ παρέμεινεν 1 Λόχος εις διάθεσιν ΤΣΕΣ οι δε έτεροι 3 ΣΕΡΡΑΣ εις διάθεσιν ΔΕΣ.

553 Τ.Πεζικού: Εξερεύνησαν περιοχάς ΑΝΑΘΕΜΑ-ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ-ΚΑΒΑΛΛΑ ανευρεθείσαι Κ.Σ. εγκαταστάσεις (καλύβαι) κατεστράφησαν. Την νύκτα διηνυκτέρευσαν εις ΑΝΑΘΕΜΑ-ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ-ΚΑΚΑΛΛΑΡΗ-ΤΟΠ-ΚΑΙ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ 10η Εφ. ΄Ιλη εκινήθη διά ΣΕΡΡΑΣ.

Ουλαμός τεθωρακισμένων νυκτερινάς ώρας εκινήθη προς ΣΕΡΡΑΣ αφιχθείς την 0230 της 9.2.1949.

Λόχος 59 Τ.Ε. μετά 553 εις ΑΝΑΘΕΜΑ εξετέλεσεν εξερεύνησιν.

555Τ.Π. εξερεύνησεν περιοχάς ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ-ΦΟΥΝΤΕΣ.

Την 0930 διετάχθη κινηθή εις ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ και εκείθεν το δυνατόν ταχυτέραν προώθησίν του δι' αυτοκινήτων εις ΚΑΤΩ ΣΤΑΥΡΟΝ μετά ουλαμού Π.Π. εις διάθεσιν ΣΔΚΜ ούτω εξήλθον ζώνης ευθύνης.

Τμήματα αποφράξεως

Διλοχία ΤΣΕΛ εις ΤΣΟΥΡΟΥΝΟΥΧΙ-ΠΑΛΗΟΥΡΙ μετά στοιχείου τεθωρακισμένων διηνυκτέρευσεν εις τας αυτάς θέσεις ενεδρευτικώς.

Πυροβολικόν-Ουλαμός Π.Π. και ορειβ. Πυρ/χία επανήλθον εις ΣΕΡΡΑΣ.

Χ+4 ημέρα (10.2.1949).

Κατ' ουσίαν η επιχείρησις έληξεν. Επί ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ παρέμεινον μόνον 553 Τ.Π. μετά τμημάτων 59 Τ.Ε. άτινα επεδόθησαν εις την εξερεύνησιν ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ-ΑΜΥΓΔΑΛΟΧΩΡΙΟΥ- ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΟΥ και την μεθεπομένην ημέραν περιοχήν ΜΑΥΡΟΘΑΛΑΣΗΣ-Ανευρεθείσαι καλύβαι κατεστράφησαν.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Απώλειαι αναφερθείσαι διά των ΔΣΚ υπό των Μονάδων κατά την διάρκειαν επιχειρήσεων:

Βόρειον Συγκρότημα:	Τραυματίαι οπλίται	14
	Νεκροί "	3
Νότιον Συγκρότημα:	Τραυματίαι αξ/κοί	1
	" οπλίται	15
	Νεκροί αξ/κοί	1
	" οπλίται	3

Συμμοριτών: Τραυματίαι 4. Νεκροί 14. Παραδοθ. 30. Συλλ.14

Απώλειαι αναφερθείσαι διά των υποβληθέντων εκθέσεων επιχειρήσεως.

Β. Συγκρότημα Νεκροί Ο.3 Τραυμ.0.14

Ν. Συγκρότημα Νεκροί Α.1. Τραυμ. Α.3 Ν.Ο.7 εξ ων 2 χωρ/κες Τραυμ. Ο. 28

Συμμοριτών: Ν.Σ.16, Τραυμ.4, Παραδ.30, Συλλ.14

ΛΑΦΥΡΑ:

α) ΤΣΕΣ

-2 ατομικοί όλμοι Ιταλίας

-2 πολ/λα μπρεν

-11 τυφέκια Γερμανίας

-1 βάσις πολυβόλου

-1 πιστόλιον φωτοβολίδων

-19 φωτοβολίδες

-13 νάρκαι

-3 βλήματα όλμου Γερμανίας

β) ΤΣΕΛ

-1 μυδράλλιον

-1 αυτόματον

-5 τυφέκια

Καταστραφείσαι εγκαταστάσεις και οχυρώσεις:

-17 πολυβολεία μόνιμα

-2 καλύβαι χωρητικότητος 75-80 ανδρών.

-56 " των 10-15 ανδρών

-56 " εκ τσίγκου (σκεπή)

-1 μαγειρείον

-2 κλίβανοι

-1 αλευρόμυλος

Ομοίως και ετέρας εγκαταστάσεις -μαγειρεία-και γενικώς παραπήγματα στρατωνισμού μη αναφερθέντα αριθμητικώς-τη/κή γραμμή - και καλώδια 9μιλ.

Περισυνελλέγησαν 310 αιγοπρόβατα, 6 ημίονοι και 6 κάρα αποδωθέντα βραδύτερον εις ιδιοκτήτας των περιοχών Λαγκαδά-Αχινού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΓΕΝΙΚΑ:

α) Η εκδίωξις του εχθρού εκ των κατεχομένων θέσεων και σχετική φθορά τούτου επετεύχθη πλην όμως η έλλειψις εφεδρειών δεν επέτρεψε την ολοκλήρωσιν της επιτυχίας δι' ο οι Κ.Σ. κατώρθωσαν να διαφύγουν προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

Μετά την αποχώρησιν δε των τμημάτων εκ ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ επανεγκατεστάθηκαν εις τα υπ' αυτών ορμητήριά των.

Κατεστράφησαν αρκεταί αγκαταστάσεις των ΚΣ. τηλ/καί γραμμαί πολυβολεία κ.λ.π. Η μικρά παραμονή των τμημάτων επί των ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ δεν επέτρεψεν συστηματικήν εξερεύνησιν προς αποκάλυψιν σοβαρωτέρων αποθηκών.

β) Αιφνιδιασμός:

Υπήρξεν πλήρης διά τους Κ.Σ. οίτινες αντελήφθησαν μόνον την κίνησιν της 5ης φάλαγγος από ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ.

ΠΕΖΙΚΟΝ:

Ενήργησε καλώς και εκμεταλλεύθη αρκούντως την βολήν του Πυροβολικού και αεροπορίας.Η βραδύτης κινήσεώς του ήτο απώρεια του δασώδους του εδάφους.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ:

Εξετέλεσεν απάσας τας ανατεθείσας εις αυτώ αποστολάς. Κατέστη αισθητή η έλλειψις μέσου πυροβολικού διά την καταστροφήν ισχυρών αμυντικών έργων των Κ.Σ.

Το δασώδες του εδάφους δεν επέτρεψε την πλήρη καταστροφήν των αμυντικών εγκαταστάσεων των Κ.Σ. Η προωθημένη παρατήρησις επέτρεψε την καλήν συνεργασίαν μετά του Πεζικού και την άμεσον επέμβασιν του πυροβολικού προς άρσιν των εμποδίων του εχθρού (αυτόματα πολυβολεία).

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ:

Απέδωσεν άριστα εφ' οσον το επέτρεψεν ο καιρός τόσον ως όργανον πληροφοριών όσον και ως μέσον προσβολής και καθηλώσεως του εχθρού.
Η συνεργασία μετά του πεζικού καλή.
Εγένετο κανονική χρήσις πλαισίων και κατάδειξις στόχων διά καπνογόνων.

Τεθωρακισμένα-Ιππικόν:

Απέδωσεν πολλά εις την πεδινήν περιοχήν διευκολύνοντα κατά πολύ την κίνησιν του πεζικού. Εξετέλεσεν τολμηράν διείσδυσιν και δη επί εδάφους μάλλον δυσκόλου δι' άρματα.
Υπήρξαν μετά του ιππικού η κυρία δύναμις της τρίτης φάλαγγας

Διαβιβάσεις:

Δεν ελειτούργησαν όσο αναμένετο, ικανοποιητικώς ιδία μετά του Νοτίου συγκροτήματος μετά του οποίου δεν υπήρχεν τηλ/κή επικοινωνία.

Αίτια:

α) Ανεπάρκεια υλικού.

β) Ανεπάρκεια του αξιωματικού διαβιβάσεων ΔΕΣ.

γ) Ανεπάρκεια προσωπικού, ποσοτική και ποιοτική.

Διαβιβάσεις αέρος:

Το όχημα ηργάσθη πολύ καλώς. Υπήρξεν πολύτιμον όργανον Δ/σεως και απέδωσεν άριστα αποτελέσματα. Υπήρξεν όμως ανεπαρκής διάθεσις οχημάτων καθ' όσον το ΤΣΕΣ εστερείτο οχήματος και διατίθετο εκάστοτε το όχημα ΔΕΣ Σερρών.

Το τμήμα συνεργασίας καλώς ησκημένον απέδωσεν άριστα αποτελέσματα.

Εφοδιασμός - Μεταφοραί:

Εξετελέσθη κανονικώς. Η χρησιμοποίησις πολιτικών αυτοκινήτων λόγω της κακής καταστάσεως επέφερεν βραδύτητα και δυσχερείας.

Διακομιδαί:

Η Χειρουργική Μονάς εις ΝΙΓΡΙΤΑΝ και το Κλιμάκιον Ορεινού Χειρ. εις ΣΙΤΟΧΩΡΙ προσέφερον καλάς υπηρεσίας.

Το Κλιμάκιον Ορεινού Χειρουργείου Ν. Συγκροτήματος λόγω των πολλών τραυματιών δεν ηδυνήθη (λόγω προσωπικού) να ανταποκριθή πλήρως εις την αποστολήν του.

Γεωργόπουλος Ανδρέας.

Ταξίαρχος Διοικητής

Δια την ακρίβειαν
Το
Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

Αριθμ. Α.Π. 2170

Υποβάλλεται
ΓΈΣ Α1/(υ.τ.α.)

Κοινοποιείται:
ΤΣΕΣ
ΤΣΕΛ
ΔΕΣ/Α1

ΕΤΓ 903 Α/τη 4.4.49

32

ΘΕΜΑ:	Επιχειρήσεις Πελοποννήσου	ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ:	ΑΣΔΠ	ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΕΣ/Α1
Κοιν:	ΙΧ Μεραρχία Α1/ΓΕΣ-ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ Κλ. Επιχ.	Α.Π.220011/Φ.4009/35 ΒΣΤ 902 τη 14.2.49

"Κατόπιν και των προφορικώς δοθεισών εντολών".

1. Η επιχείρησις εκκαθαρίσεως της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ θα συνεχισθή διά των ήδη διατιθεμένων δυνάμεων μεχρι πλήρους εξοντώσεως των συμμοριακών δυνάμεων, αίτινες εξακολουθούν να αποτελούν ωργανωμένα συγκροτήματα (πρώτη φάσις).

Μετά την επίτευξιν του σκοπού τούτου η πλήρης εμπέδωσις της τάξεως διά συλλήψεως και εξοντώσεως των τυχόν εναπομεινασών μικροομάδων και αυτοαμυνιτών και κυρίως εναπομενόντων ηγετικών στελεχών ώστε να αποκλεισθή αναζωπύρωσις και επαναμόλυνσις, θα αναληφθή υπό των μονάδων εδραιώσεως της τάξεως αίτινες θα παραμείνουν οριστικώς εν Πελοποννήσω (δευτέρα φάσις).

2. Η ΑΣΔΕ συνεχίζουσα τας εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις θα προπαρασκευάση από τούδε την μετάπτωσιν εν καιρώ εις την δευτέραν φάσιν.

3. Ως προς τας συνεχιζομένας εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις συνιστώμεν τα κάτωθι:

(α) Να οργανωθή η διοίκησις κατά τοιούτον τρόπον ώστε να υπάρχη πλήρης συντονισμός ενεργειών μεταξύ ΙΧ Μερ. και 72 Ταξιαρχίας.

Η τελευταία αύτη να υπαχθή από τούδε υπό την ΙΧ Μεραρχίαν.

(β) Ευθύς ως ο όγκος των δυνάμεων αχθή εις Νότιον ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ και αναληφθούν επιχειρήσεις με ζώνην δράσεως ΜΑΙΝΑΛΟΝ-ΠΑΡΝΩΝ-ΤΑΫΓΕΤΟΣ επ' ουδενί λόγω να δοθή εντύπωσις εις τους συμμορίτας ότι απεσύρθησαν παντελώς αι δυνάμεις εκ της βορείου ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Να δοθή βάθος εις την όλην διάταξιν και να είναι δυνατή η αναστροφή των δυνάμεων βάσει των πληροφοριών προς απηνή καταδίωξιν και εξόντωσιν των τυχόν εις τα νώτα αποπειραθησομένων να διαφύγουν συμμοριακών ομάδων.

(γ) Ο παράγων χρόνος, χωρίς να αποβή εις βάρος των επιχειρήσεων να ληφθή σοβαρώς υπ' όψιν εις όλας τας ενεργείας.

Αι γενικαί συνθήκαι εν Πελοποννήσω είναι ευνοϊκαί διά τας ενεργείας .

Η πρώτη φάσις δέον να καταβληθή προσπάθεια να έχη λήξει επιτυχώς μέχρι των αρχών του δευτέρου δεκαημέρου Μαρτίου και να είναι δυνατή από της ημερομηνίας ταύτης η μετάπτωσις εις την δευτέραν φάσιν.

4. Διά την δευτέραν φάσιν η ΑΣΔΕ από τούδε να καταρτίση σχέδιον εδραιώσεως της καταστασεως βασιζόμενον εις τας κάτωθι δυνάμεις:

(α) Δυνάμεις Χωρ/κής. Προς τούτο να εκπονηθή μελέτη των απαιτουμένων δυνάμεων, του τρόπου κατανομής και χρησιμοποιήσεως τούτων. (Σταθμοί-Υποδιοικήσεις-Μεταβατικά αποσ/τα).

(β) ΜΕΑ Δημοσυντήρητα Τάγματα. Να μελετηθή η εν γένει οργάνωσις και υπαγωγή τούτων.

5. Το σχέδιον εδραιώσεως να υποβληθή ημίν μέχρι 25ης τρέχοντος. Αι εκδιδομέναι διά τας επιχειρήσεις διαταγαί και οδηγίαι να κοινοποιώνται και ημίν.

Αρχιστράτηγος ΠΑΠΑΓΟΣ Α.

Διά την ακρίβειαν
Η
Δ/νσις Α1/Γ.Ε.Σ.
Τ.Σ.Υ.

33

ΘΕΜΑ:	Οδηγίαι επιχειρήσεων	ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ:	ΑΣΔΣΕ-ΣΔΘ-VIII-XV Μερ. 83 Περιοχή	Α΄ΣΣ/Α1 Α.Π./Φ1/6 ΒΣΤ 904/15-2-49
Κοιν:	ΓΕΣ/Α1-Γεν.Επιθ. Στρατού-Α΄ΣΣ/Α1-ΒΣΣ/Α1	Εδακτυλογραφήθη παρά του Ανθ/γού Γ.Λιόντου Αυξ. Αριθ. Αντιτύπου 1

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΕΠΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

α) Δυνάμεις

Αι Σ. δυνάμεις εις την περιοχήν του ΣΣ υπολογίζονται εν συνόλω εις 8.200 Σ. (περιλαμβανομένων) και 1.150 Σ.περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ ορίου Β΄και Α΄ΣΣ) εξ 'ων 6400 είναι οργανωμένοι εις μαχίμους μονάδας και 1800 νεοεπιστρατευμένοι εις έμπεδα.

Διαθέτουσι 1-4 ορειβ. πυροβόλα εις την περιοχή ΑΓΡΑΦΩΝ.

" 3-4 αντ/κά "

" 2 αντιαρ/κά πυροβόλα.

Αι ανωτέρω δυνάμεις είναι κατανεμημένοι κατά περιοχάς ως κάτωθι:

ΠΗΛΙΟΝ-ΚΙΣΣΑΒΟΣ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ-ΟΛΥΜΠΟΣ	μαχόμενοι 750	έμπεδα υπηρ.100
ΧΑΣΙΑ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ	" 270	έμπεδα υπηρ.100
ΣΟΥΛΙ	" 360	
ΠΩΓΩΝΙ	" 120	
ΑΓΡΑΦΑ-ΝΕΥΡΟΠΟΛΙΣ	" 2050	έμπεδα υπηρ.1600
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ-ΧΕΛΙΔΩΝ-ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΝ	" 1200	
ΟΡΘΡΥΣ-ΞΥΝΙΑΣ	" 500	
ΓΡΑΜΜΟΣ	" 1150	
	Σύνολον 6400	1800

β) Προθέσεις

-Διατήρησις και διεύρυνσις της υπ' αυτών ελεγομένης περιοχής ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ-ΑΓΡΑΦΩΝ δι' επεκτάσεως προς ΡΟΥΜΕΛΗΝ.

-Δημιουργία ισχυράς βάσεως κυρίως εις περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ, επί τω σκοπώ εκτελέσεως επιδρομών προς ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ, ΗΠΕΙΡΟΝ και Δυτ. ΣΤΕΡΕΑΝ ΕΛΛΑΔΑ διά την προσβολήν αστικών κέντρων διά λεηλασίαν και στρατολογίαν.

-Διεύρυνσις του σχηματισθέντος θύλακος εις περιοχήν Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ, κυρίως προς Νότον, προς πλήρη επανεγκατάστασιν εις την περιοχήν ταύτην και εξασφάλισιν απολύτου επικοινωνίας εφ' όλης της περιοχής της ΠΙΝΔΟΥ μέχρι ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

-Διατήρησις τοπικών εστιών συμμοριακής δράσεως εις υπολοίπους περιοχάς προς διενέργειαν αντιπερισπασμών σαμποτάζ, λεηλασιών στρατολογίας και διά πολιτικούς σκοπούς δημιουργίας εντυπώσεων ελέγχου επί μεγαλυτέρας εκτάσεως εδάφους.

γ) Δυνατότητες

-Τα μάχημα Τμήματα είναι αρτίως εξοπλισμένα, διαθέτουσι άφθονα πυρομαχικά και έχουσι αξιόλογον επιθετικήν ικανότητα.

-Εφαρμόζοντες την τακτικήν συγκεντρώσεως ισχυρών δυνάμεων δύνανται να προσβάλωσι τα αστικά κέντρα ιδίως της Δυτ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, Δυτ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ και περιοχής ΑΡΤΗΣ.

-Δύνανται να θέσωσι υπό τον έλεγχόν των την μεγάλην αρτηρίαν ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ-ΜΕΤΣΟΒΟΥ-ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

-Επανεγκαθιστάμενοι εις ΡΟΥΜΕΛΗΝ δύνανται να προβάλωσι και αστικά κέντρα της Ανατ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ και να παρενοχλώσι τας συγκοινωνίας ταύτης και την συγκοινωνίας ΛΑΜΙΑΣ-ΛΑΡΙΣΗΣ.

2. <u>ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ</u>

α) ΑΣΔΣΕ

-Οργανικαί δυνάμεις.

71 Ταξιαρχία.

19 Ελαφρά Τάγματα Πεζικού.

1 Τάγμα Συγκοινωνιών

Ανεξάρτητος Διλοχία

Λόχος Φρουρών ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Δυνάμεις Χωροφυλακής και ΜΕΑ.

-Ενισχύσεις

Διοίκησις XV Μεραρχίας

45 Ταξιαρχία

2 Τάγματα VIII Μεραρχίας

2 ΜΟΚ

21/2 Μοίραι Π.Πυρ/κού

2 Μοίραι Ο. Πυρ/κού

1 ΄Ιλη Τεθωρακισμένων

1 Ουλαμός Αρμάτων

2 Λόχοι Μηχανικού

β) ΣΔΘ

-Οργανικαί δυνάμεις

13 Ελαφρά Τάγματα Πεζικού

1 Τάγμα Συγκοινωνιών

3 Ουλαμοί όλμων 4,2΄΄

Δυνάμεις Χωροφυλακής και ΜΕΑ

-Ενισχύσεις

61 και 73 Ταξιαρχίαι

1 Μοίρα Π.Πυρ/κού

2 ΄Ιλαι Τεθωρακισμένων

2 Αποσπάσματα Τεθωρακισμένων

1 ΄Ιλη Αρμάτων μείον Ουλαμός

γ) VIII Μεραρχία

-Οργανικαί δυνάμεις

3 Ταξιαρχίαι μείον 11/2 Τάγμα

8 Ελαφρά Τάγματα Πεζικού

1 ΄Εφιππος ΄Ιλη

Δυνάμεις Χωροφυλακής και ΜΕΑ

-Ενισχύσεις

1 Πεδινή Πυρ/χία

1 Μοίρα Ο. Πυρ/κού

3 ΄Ιλαι Τεθωρακισμένων ων 1 εφόδου

1 Ουλαμός αρμάτων

δ) 83 Περιοχή

1 Ελαφρόν Τάγμα Πεζικού

Δυνάμεις Χωροφυλακής και ΜΕΑ

ε) Εφεδρείαι ΣΣ

Β΄Σύν/μα Ιππικού

1 ΄Ιλη Τεθωρακισμένων

3. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΣ

α) Εις πρώτην σειράν επείγοντος να εκκαθαρίση την περιοχήν Δυτ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ από τας εκ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ προς ΝΟΤΟΝ κινηθείσας συμμοριακάς δυνάμεις και να παρεμποδίση την επέκτασιν τούτων προς τας καθαράς ήδη περιοχάς της ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

β) Ταυτοχρόνως να εκκαθαρίση και διατηρήση το υψίπεδον της ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ και να αναλάβη το ταχύτερον επιχειρήσεις προς ΑΓΡΑΦΑ, είτε Ανατολικώς είτε Δυτικώς ΜΕΓΔΟΒΑ, αναλόγως εξελίξεως και αποτελεσμάτων επιχειρήσεων ΡΟΥΜΕΛΗΣ, εξ' ων θα εξαρτηθή και η χρησιμοποίησις προς Βορράν των εκεί ενεργουσών δυνάμεων. Η έκτασις των επιχειρήσεων τούτων διαρκούντος του χειμώνος θα εξαρτηθή εκ της καιρικής καταστάσεως.

γ) Διαρκούντος του χειμώνος να παρεμποδίση την επέκτασιν προς Νότον του υφισταμένου θύλακος εις περιοχήν Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ και να αποκόψη τας κινήσεις των συμμοριτών διά του διαδρόμου του ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ εν συνεργασία μετά του Β΄ΣΣ. Ευθύς ως αι καιρικοί συνθήκαι επιτρέψωσι, πάλιν εν συνεργασία μετά του Β΄ΣΣ να επιζητήση την εξάλειψιν του θύλακος τούτου.

δ) Διά τοπικών ενεργειών να εξαλείψη τας τοπικάς εστίας συμμοριακής δράσεως εις ΟΡΘΡΥΝ, Ανατ. ΟΡΕΙΝΗΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ, ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ, ΠΩΓΩΝΙΟΝ, ΣΟΥΛΙ, ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ, ΖΑΓΟΡΙΑ και νήσον ΕΥΒΟΙΑΝ.

ε) Να εκκαθαρίση ριζικώς την ζώνην ευθύνης του και κυρίως τα αστικά κέντρα από την αυτοάμυναν και τας πάσης φύσεως αναρχικάς αργανώσεις.

στ) Να διατηρήση υπό τον έλεγχόν του τας Μεγάλας οδικάς αρτηρίας ως και τας σιδηροδρομικάς συγκοινωνίας.

ζ) Να προωθήση την εκπαίδευσιν και οργάνωσιν των μονάδων του εκμετελλευόμενον πάσης αναπαύλας επιχειρήσεων, ώστε να προπαρασκευάση ταύτας διά μελλοντικάς ευρυτέρας επιχειρήσεις.

4. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) ΑΣΔΣΕ

(ι) Διά των ήδη υπό διαταγάς της δυνάμεως οργανικών και ενισχύσεως να εξοντώση ταχέως και πλήρως τας εις περιοχήν ΡΟΥΜΕΛΗΣ εκ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ κατελθούσας συμμοριακάς δυνάμεις επιζητούσα τον εντοπισμόν τούτων και απαγόρευσιν πάσης επεκτάσεως προς καθαράς ήδη περιοχάς της ζώνης της.

(ιι) Να συνεχίση την πλήρη εκκαθάρισιν των μικροομάδων της Ανατ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

(ιιι) Να συνεχίση την εκκαθάρισιν της νήσου ΕΥΒΟΙΑΣ δι' αναπτύξεως μείζονος δραστηριότητος και συντονισμού ενεργειών των δυνάμεων της Σ.Δ. ΕΥΒΟΙΑΣ βάσει των επί τόπου δοθεισών διαταγών μου.

(ιv) Εις δευτέραν σειράν επείγοντος να εκκαθαρίση την περιοχήν ΟΡΘΡΥΟΣ εν συνεργασία μετά της Σ.Δ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

(v) Να έχη υπ' όψει της, ότι αι διατεθείσαι αύτη ενισχύσεις εκ της VIII Μεραρχίας λίαν προσεχώς θα επανέλθωσι εις ΗΠΕΙΡΟΝ, διά νεωτέρων διαταγών μου θα ρυθμισθή χρονικώς η επάνοδος τούτων.

β) Σ.Δ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

(ι) Δια των διατεθεισών αυτή 61 και 73 Ταξιαρχιών εις πρώτην σειράν επείγοντος να εκκαθαρίση και διατηρήση το υψίπεδον ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ και τα Νότια κράσπεδα της πεδιάδος ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ. Διά μεταγενεστέρων διαταγών του ΣΣ θα καθορισθή συνέχεια επιχειρήσεων προς περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ.

(ιι) Διά Ελαφρών Ταγμάτων Πεζικού και Μονάδων ΜΕΑ να εκκαθαρίση τας τοπικάς εστίας συμμοριακάς δράσεως εις τα ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ και Ανατ. ΟΡΕΙΝΗΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ αρχίζουσα αμέσως από τον ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΝ.

(ιιι) Διά του αναδιοργανουμένου ήδη Β΄ Συν/τος Ιππικού, τιθεμένου υπό τας διαταγάς της διά διαταγών του ΣΣ θα καταδιώκη συνεχώς το ΄Εφιππον συγκρότημα ΘΕΣΣΑΛΟΥ οπουδήποτε και αν ευρίσκεται τούτο μέχρι πλήρους διαλύσεώς του.

(ιv) Εις δευτέραν σειράν επείγοντος και εν συνεργασία μετά της ΑΣΔΣΕ εκκαθάρισις περιοχής ΟΡΘΡΥΟΣ-ΞΥΝΙΑΔΟΣ.

(v) Να ελέγχη την διάβασιν ΖΑΡΜΠΟΥΡΔΑΣ επί του ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ ποταμού απαγορεύουσα πάσαν επικοινωνίας μεταξύ ΒΕΝΖΙΩΝ και ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ.

γ) VIII Μεραρχία.

(ι) Να συνεχίση τας ήδη διεξαγομένας επιχειρήσεις εκκαθαρίσεως ΣΟΥΛΙΟΥ και να επιζητήση εν συνεχεία την εξόντωσιν των ανταρτοομάδων των ΖΑΓΟΡΙΟΥ και ΠΩΓΩΝΙΟΥ.

(ιι) Να απαγορεύση οπωσδήποτε επέκτασιν του συμμοριακού θύλακος Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ Νοτίως της γραμμής ΠΛΗΚΑΤΙ-ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ.

-Διά ισχυρών επιδρομών προς Βορράν να παρεμποδίση τους συμμορίτας να οργανώσωσι αμυντικώς την Βορείως της γραμμής ΠΛΗΚΑΤΙ-ΛΥΚΟΡΡΑΧΗ περιοχήν.

-Εν συνεργασία μετά της Ι Μεραρχίας να ελέγχη τον διάδρομο ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ προς απαγόρευσιν κινήσεων διά τούτου ανεφοδιαστικών φαλάγγων συμμοριτών.

(ιιι) Να προπαρασκευάση ταχείαν και αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν πάσης συμμοριακής επιδρομής εκ της περιοχής του ΑΧΕΛΩΟΥ προς περιοχήν ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙΟΥ-ΑΡΤΗΣ.

(ιv) Εις περίπτωσιν απειλής εισβολής συμμοριτών εις ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ να δύναται εγκαίρως να ενισχύση την Σ.Δ.ΑΓΡΙΝΙΟΥ επί του παρόντος διά δυνάμεως Τάγματος και διά δύο Ταγμάτων μετά την επάνοδον των ήδη διατεθιμένων εις ΑΣΔΣΕ δυνάμεών της. Αι ήδη εις Σ.Δ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ διατεθείσαι δυνάμεις της θα επανέλθωσι ταχέως εις την Μεραρχίαν.

δ) 83 Περιοχή

(ι) Να συνεχίση δραστηριώτερον την εκκαθάρισιν της περιοχής του Νοτίου ΠΗΛΙΟΥ.

(ιι) Ευθύς ως αι ανάγκαι της Σ.Δ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ θα επιτρέψωσι, θα ενισχυθή διά δυνάμεως 1-2 ΕΤΠ διά την πλήρη εκκαθάρισιν του ΠΗΛΙΟΥ.

5. <u>ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ</u>

α) Διατήρησις υπό τον έλεγχον εκάστης Δ/σεως των εν τη ζώνη των μεγάλων οδικών και σιδηροδρομικών συγκοινωνιών.

β) Συμπλήρωσις της αμυντικής οργανώσεως των μεγάλων αστικών κέντρων δι' ημιμονίμων ισχυρών έργων βάσει εκδοθεισών μέχρι τούδε διαταγών. Η ΑΣΔΕ ιδιαιτέρως να μεριμνήση διά την αμυντικήν οργάνωσιν περιοχής πόλεως ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ βάσει δοθεισών επί τόπου διαταγών μου.

γ) Οργάνωσις και συμπλήρωσις του οπλισμού των εν η ζώνη των ΜΕΑ, ώστε διά τούτων και των στατικών δυνάμεων Χωρ/κής να είναι δυνατή η εξασφάλισις των ολιγώτερον ευπαθών αστικών κέντρων.

δ) Εν συνεννοήσει με τας Δ/σεις Χωρ/κής να καταρτισθώσι αποσπάσματα Χωρ/κής διά τον έλεγχον κυρίως των καθαρών ήδη περιοχών και εξόντωσιν των υπολειμμάτων της αυτοαμύνης.

ε) Ιδιαιτέρα προσοχή να δοθή διά την ασφάλειαν των τεχνικών έργων συγκοινωνιών και κοινοφελών εγκαταστάσεων.

στ) Να προωθηθή η εκπαίδευσις και οργάνωσις των Μονάδων και ιδία των Ελαφρών Συν/των Πεζικού ώστε ταύτα να αποβάλωσι τελείως το στατικόν πνεύμα και καταστώσι Μονάδες ευκίνητοι μη συνδεόμεναι με ουδεμίαν έννοιαν μονίμου έδρας και έχουσαι ανεπτυγμένον το επιθετικόν πνεύμα.

ζ) Γενικώς αι Μ. Μονάδες να προπαρασκευάσωσι τα Τμήματά των από απόψεως εκπαιδεύσεως, ηθικώς και υλικώς και ιδία δι' αναπτύξεως του επιθετικού πνεύματος, διά σοβαράς, διαρκείς και επιμόνους προσπαθείας, οίαι θα είναι αι προσεχείς τοιαύται της ανοίξεως και του θέρους διά την πλήρη συντριβήν του συμμοριτισμού.

η) Εν κατακλείδι τονίζεται και πρέπει να επαναλαμβάνενται πάντοτε η κεφαλαιώδης σημασία των πληροφοριών. Πλείστα περιστατικά διαπιστούσι ότι επί του ζητήματος τούτου υπάρχει αδικαιολόγητος καθυστέρησις οφειλομένη εις έλλειψιν κατανοήσεως της αξίας της πληροφορίας, εις έλλειψιν αγρύπνου και ερευνητικού πνεύματος και εις αμέλειαν εις τινάς περιπτώσεις διά την αναζήτησιν της πληροφορίας. Άπασαι αι Διοικήσεις εις όλα τα κλιμάκια της ιεραρχίας, τόσον διά την ασφάλειαν του στρατεύματος όσον και διά την διαφώτισιν των ιδίων, των προϊσταμένων και υφισταμένων των εν τη εκπληρώσει των αποστολών των, έχουσι βασικήν υποχρέωσιν να οργανώσωσι κατά τον καλλίτερον τρόπον την αναζήτησιν της πληροφορίας και να αναπτύξωσι την επιβαλλομένην δραστηριότητα διά την εκμετάλλευσίν της. Απαραιτήτως η πληροφορία πρέπει να κυκλοφορή αμέσως εις όλα τα ενδιαφερόμενα κλιμάκια προς πάσαν κατεύθυνσιν.

6. <u>Αναφέρατε λήψιν.</u>

Θ.ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος-Διοικητής

Το γραφείον Α1

Τ.Σ.Υ.

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΡΟΣ Α.
Επίλαρχος

34

ΘΕΜΑ:	Επιχείρησι ΡΟΥΜΕΛΗΣ	ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ:	ΑΣΔΣΕ/Α1	ΤΣ/Α΄ΣΣ / Α1 Αριθ. Φ.3/65
Κοιν:	ΓΕΣ/Α1-Α΄ΣΣ/Α1 ΙΧ-ΧV Μεραρχίας.	Αριθ. αντιτύπου 3 ΣΤΓ 918/23-4-49.

"Επιβεβαίωσις προφορικών εντολών συσκέψεως ΑΓΡΙΝΙΟΥ 23 Απριλίου"

ΟΔΗΓΙΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Η εις περιοχήν ΡΟΥΜΕΛΗΣ επανεισδύσασα ΙΙ ΚΣ Μεραρχία ΔΙΑΜΑΝΤΗ συνολικής δυνάμεως 800 περίπου δεν κατέστη δυνατόν μέχρι σήμερον να υποστή σοβαράν φθοράν και να εκδιωχθή εκ της περιοχής ταύτης. Ο αρχισυμμορίτης ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ γνώστης απολύτως της περιοχής, λίαν ευέλικτος και πονηρός και ελισσόμενος εντός του εσωτερικού του κύκλου δεν είναι εύκολον να προληφθή εις τας ενεργείας του και να συντριβή αν δεν λάβωμεν ειδικά μέτρα.

2. Φίλιαι δυνάμεις: Ελισσομέναι εις το εξωτερικόν του κύκλου είναι υποχρεωμέναι εκάστοτε να διανύουν μεγάλας αποστάσεις επί του λίαν δυσβάτου και διακεκομένου εδάφους της ΡΟΥΜΕΛΗΣ, υφίστανται σοβαράν κόπωσιν και προ παντός δεν προλαμβάνουν, ακολουθούσαι όπισθεν, να συναντήσουν και να προσβάλουν αποτελεσματικώς τους συμμορίτας.

3. Αποστολή ΑΣΔΣΕ: Παραμένει η ταχεία εκκαθάρισις περιοχής Ρούμελης και η εξόντωσις των εν αυτή ΚΣ.

Απαγόρευσις προσβολής κατωκημένων τόπων και της εκ τόπου βιαίας στρατολογίας, ήτις αποτελεί κυρίαν των ΚΣ προσπάθειαν.

4. Δυνάμεις υπό Διοίκησίν της:

-71 και 72 Ταξιαρχίαι

-3,4,42,6,39 και 34 ΕΤΠ.

-631 Τάγμα Συγκοινωνιών

-142 ΜΟΠ (μείον Πυρ/χία)

-Πυρ/χία 101 Συν/τος Πεδ. Πυρ/κού

-΄Ιλη Τεθωρακισμένων

5. ΜΕΘΟΔΟΣ

(α) Δημιουργία εξωτερικού κλοιού διά ΕΤΠ εις τας ζωτικοτέρας περιοχάς προς τον σκοπόν εξασφαλίσεως κατωκημένων τόπων και ταυτοχρόνως αποφράξεως κυριοτέρων διαβάσεων, παροχής πληροφοριών και προσβολής των ΚΣ εις τον χώρον ευθύνης των εν συνεργασία μετά των Μονάδων κρούσεως.

-Επισημαίνονται ως τοιούτοι χώροι περιοχαί ΧΟΥΝΗΣ-ΛΟΓΓΙΣΤΗΣ, ΒΙΝΙΑΝΗΣ, ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ, ΡΑΧΗΣ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ, ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ, ΑΙΠΟΥΧΙ - ΦΟΥΡΝΑ - ΡΕΝΤΙΝΑ, ΟΡΘΡΥΟΣ, ΣΠΕΡΧΕΙΑΣ - ΥΠΑΤΗ - ΑΜΦΙΣΣΑ - ΛΙΔΩΡΙΚΙ - ΘΕΡΜΟΝ - ΠΛΑΤΑΝΟΣ.

(β) Οργάνωσις 4 Μονάδων κρούσεως (Μ.Κ.) ως κατωτέρω:

(ι) 72 Ταξιαρχία
Περιοχήν ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΝ, ΚΡΙΚΕΛΛΟΠΟΤΑΜΟΥ - ΕΥΗΝΟΥ

(ιι) 71 Ταξιαρχία
περιοχήν ΜΑΥΡΟΛΙΘΑΡΙ - ΑΝΑΤΟΛΗ (Υ.0442)-ΜΟΣΟΥΝΙΤΣΑ.

(ιιι) ΄Ενα ελαφρόν Συν/μα Πεζικού περιοχήν ΣΑΡΑΝΤΕΝΑ-ΓΟΥΔΙΝΑ.

(ιν) ΄Ενα ελαφρόν Συν/μα περιοχήν ΜΟΡΝΟΥ, ΛΑΔΙΚΟΥ (Χ.9430)-ΑΡΤΟΤΙΝΑ (Χ.9535).

(γ) Διά συνδυασμού ενεργειών άνω Μονάδων κρούσεως επί 4 γενικών κατευθύνσεων θα είναι δυνατή η έγκαιρος προσβολή των ΚΣ οπουδήποτε ήθελον εμφανισθή διά δυνάμεων τουλάχιστον τριών Ταγ/των χωρίς να παρίσταται ανάγκη μεγάλων μετακινήσεων και κοπώσεως των τμημάτων.

-Μία ευρεία κατά βάθος κλιμάκωσις των Μ.Κ. εν συνδυασμώ με τας Μονάδας χώρου αποφρασσούσης τας κυριωτέρας διαβάσεις θα απαγορεύη εις τους ΚΣ εύκολον διαφυγήν και θα δημιουργή ευνοϊκάς συνθήκας προσβολής των τυχόν διαφευγόντων εις τα μετόπισθεν.

6. Γενικαί Εντολαί:

(α) Να οργανωθούν πλήρως αι διαβιβάσεις ιδία με τας Μ.Κ.

(β) Να εφοδιασθώσιν αύται διά πλαισίων και οχημάτων επαφής διά πλήρη σύνδεσμον με αεροπορίαν.

(γ) Να ρυθμισθώσι οι ανεφοδιασμοί όπως περιορισθώσι, εις εξαιρετικάς μόνον περιπτώσεις, αι ρίψεις δι’ αεροπλάνων, γνωστού όντος ότι δεν υπάρχουν μεγάλαι αεροπορικαί δυνατότητες ανεφοδιασμού.

(δ) Ν’ αποφευχθεί η κατάτμησις ιδία ΕΤΠ κάτω του Τάγματος κατά τας επιθετικάς των ιδία ενεργείας.

(ε) Αι φράσσουσαι διαβάσεις Μονάδες να αναγνωρίζωσι εκ των προτέρων θέσεις ισχυρών ενεδρών ας να καταλαμβάνουσι άμα τη επελεύσει του σκότους καθ’ όσον οι ΚΣ παρακολουθούντες τας κατεχομένας κατά την ημέραν θέσεις διαφεύγουσι κατά την νύκτα ευχερώς διά των διακένων.

7. Αεροπορία: Υποστήριξις και αναγνωρίσεις εκ των αεροδρομίων ΑΓΡΙΝΙΟΥ-ΛΑΜΙΑΣ-ΛΑΡΙΣΗΣ.

8. Χρονικά Όρια:

(α) 72 Ταξιαρχία συγκεντρούται ολόκληρος περιοχήν ΑΓΡΙΝΙΟΥ μέχρις 20 Απριλίου.

(β) Αναπροσαρμογή διατάξεώς της και έναρξις επιχειρήσεων από 28 τρέχ.

9. -Είναι γνωστά εις το ΣΣ το επιθετικόν πνεύμα, η αυτοθυσία και η δραστηριότητα του Δ/τού της ΑΣΔΣΕ.

- Με τας διατεθείσας ήδη ενισχύσεις με νέαν καθοριζομένην ανωτέρω μέθοδον ενεργείας ανταποκρινομένην εις τας ιδιότητας του αντιπάλου, του εδάφους και της μέχρι σήμερον πείρας, το Σ.Στρατού είναι βέβαιον ότι πολύ θα συντριβούν οι ΚΣ και θ’ απαλλαγή οριστικώς η ΡΟΥΜΕΛΗ από τούτους.

Θ.ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

35

Θέμα:	Ποιοτική βελτίωσις Μονάδων	ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Προς:	Α΄,Β΄,Γ΄ΣΣ	ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
	ΑΣΔΝ - ΑΣΔΣΕ	ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
	Μεραρχίαι-Ταξιαρχίαι	ΓΕΣ/Α1
Κοιν:	Γεν. Επιθ. Στρατού Α/ΓΕΣ	Αριθ. Πρωτ. 220327
	Α1-Α2-ΓΓ-Α΄,Β΄,Γ΄ Κλ.	Αριθ. Φ. 4009/1
	Β΄Υ.ΓΕΣ-ΓΓ-ΣΟΗΠΕ	ΒΣΤ 902/20.2.49

Α.- Εκ της μέχρι τούδε παρακολουθήσεως έχω αντιληφθή ότι υπάρχουν σημεία τινά, κεφαλαιώδους σημασίας, των οποίων πρέπει να επιδιωχθή η σταθερά και αύξουσα βελτίωσις. Ο σκοπός είναι εις, η ταχύτερη συντριβή του συμμοριτισμού και η βελτίωσις αύτη θα μας φέρη το ταχύτερον εις το ευτυχές τέρμα του σκοπού τούτου.

Επί τινών των αντικειμένων τούτων έχουν εκδοθή ήδη διαταγαί σχετικαί.

Συνοψίζονται ενταύθα ίνα αποτελέσωσι διαρκές μνημόνιον διά τας διοικήσεις.

Το σύνολον αυτών δεν αποτελεί νέον τι. Πρόκειται περί γνωστών αληθειών αίτινες έχουν εφαμογή παντού και πάντοτε. Η εφαρμογή των δεν επεδιώχθη πάντοτε ή τουλάχιστον δε επεδιώχθη πάντοτε κατά τον καλλίτερο τρόπο. Ακριβώς διά τον λόγο τούτον απαιτώ από τας διοικήσεις όπως αναθεωρήσωσι την τυχόν πεπλανημένην πείραν των επί του αδυνάτου της εφαρμογής αυτών. Συμφωνώ ότι θα υπάρχουν δυσχέρειαι, οφειλόμεναι εις άλλας περιπτώσεις εις την φύσιν του διεξαγομένου αγώνος, εις άλλας δε, τας περισσοτέρας, εις τας κακάς έξεις. Ακριβώς αι δυσχέρειαι αύται θα πρέπει να υπερνικηθούν και τούτο αποτελεί εν των κυρίων μέτρων εκτιμήσεως της αξίας μιας Διοικήσεως.

Β.- Η παρούσα διαταγή δεν θα μείνη νεκρόν γράμμα. Αι Διοικήσεις εις τας οποίας κοινοποιείται να εκδώσωσι τας οδηγίας τας οποίας ήθελον κρίνει αναγκαίας, αλλά κυρίως ΝΑ ΕΛΕΓΧΩΣΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ.

Ο έλεγχος αυτός και η εκτίμησης της καλής εφαρμογής των πρέπει να είναι σταθερός και διαρκής και όχι μόνον εκ του μακρόθεν αλλά και κατά μεταβάσεις και επιθεωρήσεις των Διοικητών.

Ο Γενικός Επιθεωρητής κατά τας επί τόπου μεταβάσεις του θα ελέγχει ο ίδιος τον βαθμόν της εφαρμογής τούτων, ως επίσης, κατά πόσον αι Διοικήσεις ασκούν πραγματικόν έλεγχον.

Γ.- Η παρούσα διαταγή θα παραμείνη εις το προσωπικόν φάκελλον των Διοικήσεων προς τας οποίας κοινοποιείται ίνα την έχωσιν καθημερινώς υπ' όψιν και την συμβουλεύονται.

Δ.- Παρατίθενται κατωτέρω τα σημεία ταύτα:

1.- Αριθμός Διοικήσεων διστάζουν ή δεν αναλαμβάνουν αποφασιστικήν ενέργειαν επιβαλλομένην εκ της καταστάσεως και της ανατεθείσης αποστολής.

Δεν αναπτύσουν πρωτοβουλίαν, προσπαθούν να κατωχυρωθούν εις την παρερμηνίαν των διαταγών. Κάμπτονται προ της ευθύνης της πρωτοβουλίας.

Πρέπει να αποβληθή η παθητική αυτή αντίληψις. Εις κάθε ενέργειαν πρέπει να εξετάζεται και να εκτιμάται ο βαθμός της αναπτυχθείσης πρωτοβουλίας και να πατάσσεται αμειλίκτως πάσα αδράνεια. Να καταστή εις όλους σαφές ότι η αδράνεια είναι χειρότερον έγκλημα από την αποτυχίαν.

2.- Ο βαθμός της αναπτύξεως του επιθετικού πνεύματος κύριον στοιχείον εκτιμήσεως της αξίας μιας μονάδος. Το επιθετικόν τούτο πνεύμα αφορά όχι μόνον τους στρατιώτας αλλά κυριώτατα τα στελέχη. Παρουσιάσθησαν περιπτώσεις κατά τας οποίας ολίγα πυρά εσταμάτησαν την προχώρησιν, ευκαιρίαι διέφυγον και εκπληρώθησαν κατόπιν με πολύ περισσοτέρους κόπους

και αίμα. Πάς όστις δεν συμμορφώνεται προς το πνεύμα τούτο πρέπει να πατάσσεται αμειλίκτως δεν είναι πολλοί τοιούτοι, αλλ' ασκούν φθοροποιόν επίδρασιν επί πολλών.

3.- Οι οργανικοί δεσμοί των μονάδων πρέπει να διατηρώνται επομένως ελάχισται πρέπει να είναι αι περιπτώσεις κατά τας οποίας θα παραβώμεν τον κανόνα τούτον.

Πρέπει να γίνει αντιληπτόν ότι τρείς διμοιρίαι διαφόρων λόχων δεν αποτελούν έναν λόχον, ότι τέσσερις λόχοι διαφόρων Ταγμάτων έχουν πολύ μικροτέραν μαχητικήν αξίαν ενός συμπαγούς Τάγματος.

Ελλείπει το «πνεύμα σώματος» το οποίον έχει κάθε μονάς και ελλείπει η ψυχική επαφή των ανδρών με τον Διοικητήν των η οποία επαφή αποτελεί την βάσιν του ηθικού κατά την μάχην.

Επί πλέον η διάσπασις των οργανικών δεσμών δεν επιτρέπει ακέραιαν την αναζήτησιν ευθυνών των οικείων Διοικήσεων.

4. Η ασφάλεια ενός ζωτικού χώρου (κατοικημένοι τόποι κλπ) δεν θα επιτευχθή διά της στατικής κατοχής ωριμένων θέσεων, αλλά κυριώτατα διά βαθειών αναγνωρίσεων, ημέραν και νύκτα, προς επισήμανσιν του εχθρού και αμέσως εν συνεχεία δι' επιθετικών επιχειρήσεων προς καταστροφήν τούτου.

Τα σχέδια ενέργειας και επιθέσεως πρέπει να συντονίζονται, αλλά κυρίως ελέγχεται πάντοτε η δυνατότης εφαρμογής των.

Ασκήσεις συναγερμού πρέπει να εκτελώνται πάντοτε. Τούτο ισχύει όχι μόνον διά τα τμήματα τα εντεταλμένα την άμυναν, αλλά και διά τα τμήματα τα οποία θα σπεύσουν δι' ενίσχυσιν.

Πρέπει να τεθή γενικός κανών ότι πάν ότι σχεδιάζεται ή προβλέπεται να γίνη είναι εξαιρετικά επωφελές να δοκιμάζεται και δι' ασκήσεων.

5.- Σημειούται συχνά περιορισμένη δραστηριότης των μονάδων κατά την νύκτα, αντιθέτως προς τους συμμορίτας οίτινες ενεργούν κατά προτίμησιν την νύκτα. Ανεξαρτήτως του ότι η νυκτερινή αύτη δράσις των συμμοριτών επιβάλλει την αντίστοιχον αντίδρασιν ημών, θα αποκομίσωμεν μεγάλα ωφέλη χρησιμοποιούντες και ημείς την νύκτα επιθετικώς ενώ αι απώλειαί μας θα περιορισθούν εις το ελάχιστον.

Εκ της πείρας είναι αποδεδειγμένον ότι τμήματα εξοικειωθέντα κάπως με την νύχτα, προτιμούν την ενέργειαν κατά την νύκτα αντί της ημέρας.

Εν συμπεράσματι η ενεργητικότης των Μονάδων μας κατά την νύκτα πρέπει να βαίνει αύξουσα μέχρι του σημείου να αποτελέση τον κύριον τρόπον ενέργειας. Η ημέρα θα διατίθεται διά την ανάπαυσιν.

6.- Εν ιδιαιτέρως ασθενές σημείον των μονάδων μας είναι αι καλαί περίπολοι αναγνωρίσεως εν τω πλαισίω λόχου Τάγματος και Ταξιαρχίας. Οιονδήποτε Τάγμα Στρατού είτε Ελαφρόν Τάγμα είτε Τάγμα Εθνοφρουράς πρέπει να εκπέμπει την ημέραν και ιδίως την νύκτα τοιαύτας περιπόλους. Πρέπει να υπάρχη συνεχής έλεγχος του εδάφους εις ακτίνα χιλιομέτρων από της έδρας της μονάδος. Αντί της ευρέως εφαρμοζομένης μεθόδου αποστολής δυνάμεως Λόχου ή Διλοχίας ήτις σπανίως δύναται να κινηθή χωρίς να γίνη αντιληπτή είναι λίαν προτιμότερον να αποστέλλωνται μικραί περίπολοι δυνάμεως ομάδος. Αύται θα έχουν αποστολήν την συλλογήν πληροφοριών δεν θα εμπλέκωνται δε εις τον αγώνα εκτός εν απολύτω ανάγκη. Εφαρμογή της μεθόδου θα συντέλει εις το να αποφευχθούν και εις το πρόσφατον ακόμη παρελθόν σημαντικαί ζημίαι και αιφνιδιασμοί.

7. Αι πληροφορίαι πρέπει να διαβιβάζωνται ταχέως από τα κατώτερα εις τα ανώτερα κλιμάκια, καθώς επίσης και εις τας γειτονικάς μονάδας. Μία πληροφορία είναι δυνατόν να απαιτήση την λήψιν μέτρων, τα οποία απαιτούν χρόνον. Δεν πρέπει να σπαταλάται ο χρόνος διά της βραδύτητος διαβιβάσεως των πληροφοριών.

8. Πρέπει οριστικώς να λήξη η επιπολαιότης περί την χρησιν του τηλεφώνου ή του ραδιοτηλεφώνου διά την ανοικτήν διαβίβασιν πληροφοριών απορρήτων επί των επιχειρήσεων. Είναι γνωστόν ότι οι συμμορίται διαθέτουν υπηρεσίας ακροάσεως συνδιαλέξεων ραδιοτηλεφώνου, αι δε κοιναί τηλεφωνικαί γραμμαί δεν πρέπει να θεωρούνται ασφαλείς.

9. ΄Εχει κατανοηθή υφ' όλων ότι αι μονάδες ημών δεν ευρίσκονται εις το πρέπον σημείον από απόψεως εκπαιδεύσεως. Μέτρα τινά ελήφθησαν και λαμβάνονται υπό της κεντρικής

υπηρεσίας διά την βελτίωσιν. Ταύτα όμως δεν πρέπει να θεωρηθώσιν επαρκή, ώστε να επιτευχθή ουσιαστική γενική πρόοδος εντός λογικού συντόμου χρονικού διαστήματος.

Το ζήτημα τούτο έγκειται καθαρώς εις χείρας των Διοικήσεων, από του διοικητού διμοιρίας και Λόχου μέχρι του Διοικητού του ΣΣ. Πας διαθέσιμος χρόνος-και υπάρχουν πάντοτε τοιούτοι-πρέπει να χρησιμοποιήται υπό των μονάδων δι' εκπαίδευσιν. Ποια είναι τα σημεία εις τα οποία υστερεί μια μονάς, ο διοικητής της πρέπει να είναι εις θέσιν να τα έχη διαπιστώσει. Εάν δεν το έχη κάμη αυτό, δεν είναι άξιος να είναι διοικητής. Τα σημεία αυτά πρέπει διά της εκπαιδεύσεως να τα βελτιώση. Διά την τοιαύτην εκπαίδευσιν δεν υπάρχει τέρμα. Υπάρχει μόνον συνεχής και μεθοδική εφαρμογή εις κάθε ανάπαυλαν, εστω και σύντομον, μεταξύ των επιχειρήσεων.

Αι προιστάμεναι διοικήσεις να ενθαρρύνουν και να αμείβουν πάσαν αξιόλογον επιμονήν εν τω εκπαιδεύσει.

10. Πρέπει να απαιτήτε και να επιβάλλητε την αυστηράν εκτέλεσιν των διαταγών. Μία ανοχή του αντιθέτου έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργίαν εις όλους τους βαθμούς πνεύματος δισταγμού και συζητήσεως των διαταγών, τουθόπερ αποτελεί την αρχήν της αποσυνθέσεως. Ελάχιστος αριθμός αμειλίκτων τιμωριών θα συντελέση εις την εξάλειψιν του κακού τούτου συστήματος.

11. Δημιουργία εφεδρειών εις όλα τα κλιμάκια. Με τας εφεδρείας θα δυνηθή να αντιδράση και αντεπεξέλθη εις τας ανάγκας του αγώνος πάσα διοίκησις.

Μόλις ως αι διατιθέμεναι εφεδρείαι καταναλωθώσιν αμέσως μέριμνα επαναδημιουργίαν των.

12. Ιδιαιτέρα μέριμνα διά τους ανεφοδισμούς και την συντήρησιν εν γένει.

Αι λειτουργίαι του εφοδιασμού συνεπάγονται μεγάλην ευθύνην. Απαιτούν σταθεράν εφαρμογήν αποφασιστικών ενεργειών υφ' όλων των αξιωματικών και οπλιτών των κέντρων εφοδιασμού, ουχί μόνον προς έλεγχον της προωθήσεως των εφοδίων, αλλά και προς δημιουργίαν και διατήρησιν εμπιστοσύνης επί την ικανότητά των, να υπηρετήσωσι τα τμήματα της γραμμής υφ' οιασδήποτε. Και υφ' απάσας τας συνθήκας της εκστρατείας οσονδήποτε δυσχερείς και αν είναι αύται.

Απαιτούν επίσης σταθεράν εφαρμογήν αποφασιστικών ενεργειών, υφ' όλων των κλιμακίων της διοικήσεως, εν τη χρησιμοποιήσει των Όπλων και Υπηρεσιών, προς εξασφάλισιν της διατηρήσεως της ορθής προωθήσεως των εφοδίων, της αποφυγής περιττών αναλώσεων, της επιστροφής εις τας Αποθήκας πλεοναζόντων και κυριευομένων υλικών της καλής συντηρήσεως του υλικού και της επιστροφής του υλικού διασώσεως εις τας Αποθήκας προς επισκευήν και εκ νέου χορήγησιν. Εν όψει των ανωτέρω βασικών και θεμελιωδών αρχών, συνιστάται όπως καταβληθή προσπάθεια εις τα εξής:

(α) Εις την βελτίωσιν της επιτελικής εργασίας εις όλα τα κλιμάκια, προς αποφυγήν εκδόσεως περιττών γραπτών διαταγών και διευκόλυσιν της αποφασιστικής ενεργείας.

(β) Εις την αρτίαν εκπαίδευσιν του προσωπικού συντηρήσεως και επισκευών και έμπνευσιν προς απόκτησιν πρωτοβουλίας διά την εξεύρεσιν μεθόδων, προς βελτίωσιν της αποδόσεως.

(γ) Εις την επίτευξιν επιγνώσεως υφ' όλων των διοικητών, απάντων των κλιμακίων, των ευθυνών ας υπέχουν, διά την επιβολήν της πειθαρχίας εφοδιασμού και συντηρήσεως. Αυστηρά επιβολή της πειθαρχίας εφοδισμού και συντηρήσεως αποτελεί ζωτικήν λειτουργίαν της διοικήσεως, λειτουργίαν ήτις πρέπει να επιδιώκεται αμειλίκτως. Τούτο ιδιαιτέρως ισχύει προκειμένου περί χρησιμοποιήσεως και συντηρήσεως αυτοκινήτων οχημάτων παντός τύπου και οπλισμού και πυρομαχικών.

(δ) Δέον να εντυπωθή καλώς εις άπαν το στρατιωτικόν προσωπικόν ότι, η απώλεια ή η αφροντισία των δαπανηρών όπλων οχημάτων και υλικού, ως και η σπατάλη ή άσκοπος ανάλωσις εφοδίων παντός τύπου, ουδένα έτερον εξυπηρετεί ει μη μόνον τον εχθρόν και διά τούτο θα παταχθή αυστηρώς.

Αρχιστράτηγος ΠΑΠΑΓΟΣ Α.

Διά την ακρίβειαν
Η Δ/σις Α1/ΓΕΣ
Τ.Υ.

36

ΘΕΜΑ: Αντιμετώπισις Συμμοριτών
ΠΡΟΣ: ΔΙΟΙΚΗΤΑΣ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ
-ΤΑΞΙΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΣΔΔΜ
ΚΟΙΝ: Αρχιστράτηγον ΓΕΣ
Επιθεωρητήν Στρατού
Α1

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Β΄ΣΣ/Α1. Α.Α.Π. Φ.102/247
ΣΤΓ 904α τη 20/2/49

Αι μέχρι σήμερον ενέργειαι των Συμμοριτών επέδειξαν ότι πρόκειται περί αντιπάλου λίαν φανατισμένου, καλώς καθοδηγουμένου και με πείσμα εις τας ιδέας του.

Οσονδήποτε και αν αι πληροφορίαι τον φέρουν με χαμηλόν ηθικόν εν τούτοις πρέπει να παραδεχθώμεν ότι τα στελέχη του εκτός των αιμοβόρων ενστίκτων των κατά των Ελλήνων, έχουν θέλησιν και χρησιμοποιούν παν θεμιτόν και αθέμιτον μέσον και ωθούν τους βιαίως στρατολογηθέντας και τους υποχρεώνουν εις τας εγκληματικάς των πράξεις

Μία ήττα των δεν πρέπει να μας δώσει την εντύπωσιν ότι θα παύση τας προσπάθειας του, τουναντίον πρέπει να αναμένωμεν και νέας προσπαθείας ίσως ισχυροτέρας του παρελθόντος.-

α) Επιβάλλατε εις τα τμήματά σας να ευρίσκωνται εν διαρκεί εγρήγορσει.

β) Αναζητήσατε μετά προσοχής και επιμονής διά παντός μέσου και καταλλήλων προσώπων την πληροφορίαν.

γ) Επιτηρήτε συνεχώς ολόκληρον την ζώνην ευθύνης σας διά ενεδρών και περιπόλων.-

δ) Εστέ διαρκώς έτοιμοι δι' αντιμετώπισιν παντός ενδεχομένου.-

Τ.Σ.Υ.
Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ακριβές Αντίγραφον
Το Α1 Γραφείον

37

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΓΑΝΕ
ΕΠΙΤΕΛ - ΓΡΑΦ. 1ο
Αριθ. ΕΠΕ ΙΙ

ΔΙΑΤΑΓΗ

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Εχθρός

α) Με δύναμη Τάγματος κατέλαβε σήμερα πρωί Δενδρούλι και ενεργεί προς Καράβι.

β) Εχθρική Διλοχία κατέχει τον Άγιο Παντελεήμονα Δάφνου και το εκκλησάκι Ανατολικά Διακοπίου.

γ) Εχθρικό Τάγμα βρίσκεται από χθές στο χώρο Κυριακοχωρίου.

δ) Η δύναμη του Λιδωρικίου ενισχύθηκε με ανεξακρίβωτες δυνάμεις.-

II. ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ

Να ανατρέψουμε τον εχθρό σε μία κατεύθυνση (Δαφνο-Διακόπι) και σε συνέχεια να ενεργήσουμε ελιγμό σε χώρο που θα σας ανακοινώσουμε με νεωτερή μας.

III. ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

1) Η 144 Ταξιαρχία με όλη την δύναμή της να επιτεθεί κατά του εχθρού που κατέχει Δάφνο, Άγιο Παντελεήμονα, με αποστολή να ανατρέψει τον εχθρό και να τον εξοντώσει. Η επιχείρηση να συνεχισθεί νύκτα και μέρα και σε συνέχεια να προωθήσει τμήμα της να καταλάβει τον Αη Γιάννη κλίματος Υαίας.

2) 138 Ταξιαρχία να κινηθεί σήμερα στις 18 ώρα πάνω στο δρομολόγιο Αετόπετρα - Λαδικού - Αγία Παρασκευή - Πενταγιούς - Βλαχοβούνι, όπου και θα καλυφθεί αύριο όλη την μέρα παίρνοντας μέτρα αφαλείας από Ελατού - Τερψιθέα - Αλεποχώρι - Ζοριανό - Κροκύλι.-

3) 172 Ταξιαρχία να κινηθεί για τον Άγιο Κωνσταντίνο Αρτοτίνας όπου και θα καλυφθεί αύριο την μέρα, αφήνοντας:

α) Ελαφρό τμήμα στον Πύργο Λεύκας και για επιτήρηση της Κορυφογραμμής Σαραντένας και του χώρου Κυριακοχωρίου.

β) Λόχος στον Προφήτη Ηλία Κυδωνιάς.

γ) Ελαφρό τμήμα στο Σταυρό Αρτοτίνας για επιτήρηση προς Πορτοκάλι - Γιδοβούνι - Κακιά Σκάλα.

4) Σχολή Αξ/κων να καταλάβει μέσα στην νύχτα την Αετόπετρα με επιτήρηση προς Ελατόβρυση.

5) Ουλαμός 1ης Μεραρχίας να καταλάβει το ύψωμα Λαδικού μέσα στην νύχτα.

6) Σ.Δ. μας Αγία Τριάδα Βόρεια Λαδικούς.

IV. ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Όλα τα τμήματα να παραλάβουν από την Αρτοτίνα μέσα στην νύχτα και όλη την ημέρα αύριο μέχρι τις 18 ώρα τρόφιμα για δύο μέρες και πάνω. Σειρά τροφοδοσίας τμημάτων: 138 Ταξ/χία, λόχος Ασφάλειας, Ουλαμοί, Σχολή, 172 Ταξιαρχία.

V. ΔΙΑΦΟΡΑ

1) Κάθε τμήμα να αναπτύσει πρωτοβουλία και να ενεργεί με ταχύτητα και αποφασιστικότητα για την εξόντωση κάθε εχθρικού τμήματος που ενεργεί στον τομέα του.

2) Να μας ενημερώνετε συνεχώς για την κατάσταση στον τομέας σας.

3) Να παίρνετε αυστηρά μέτρα ασφάλειας για αποφυγή αιφνιδιασμών και για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση κάθε κατάστασης.

4) Κάθε τμήμα πρέπει να είναι έτοιμο για κίνηση σ' οποιαδήποτε περίπτωση διαταχθεί .

5) Η 138 Ταξιαρχία στην κινησή της προς Βλαχοβούνι να πάρει μέτρα για εξουδετέρωση τυχόν ναρκοπαγίδων.-

21/2/49 ώρα 14

Παραλήπτες
ΓΙΩΤΗΣ - ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
138,144,172 Ταξιαρχίες Υποστράτηγοι
Σχολή Αξ/κών ΚΓΑΝΕ

Για την ακρίβεια
το 1ο Γραφείο
Τ.Υ.

Παραβλήθηκε

38

ΘΕΜΑ: Σχέδιον ενεργείας Σ. Στηριγμάτων
ΠΡΟΣ: Άπαντα Στηρίγματα
ΚΟΙΝ: 512 Τ. Πεζικού

Υποτομεύς Ν. Πετριτσίου
ΑΡΙΘ. Α.Π. 217
ΣΤΓ 914 τη 22.2.49

Α΄ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ

Γενική επίθεσις εφ' ολοκλήρου ή των περισσοτέρων Σημείων Στηρίγματος.

Έκαστον σημείον στηρίγματος αμύνεται των θέσεών του και επιζητή να συνδράμη το πλησιέστερον σημείον Στηρίγματος διά προωθήσεως της εφεδρείας του εις τα πλευρά και νώτα του εχθρού οσονδήποτε μακρά και αν είναι αύτη. Η τολμηρά προώθησις και ενέργεια μικρών τμημάτων εις τα πλευρά και τα νώτα του εχθρού είναι η πλέον ενδεδειγμένη.

Β΄ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ

Μερική επίθεσις ή απασχόλησις ενίων σημείων Στηρίγματος

Έκαστον σημείον Στηρίγματος τίθεται εν συναγερμώ και επιζητεί να συνδράμη το αμυνόμενον και προσβαλλόμενον σημείον Στηρίγματος διά πυρών και τολμηράς προωθήσεως μικράς εφεδρείας εις τα πλευρά και τα νώτα του εχθρού.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

1. Σ.Σ. ΜΙΤΣΙΤ

α/ Εν περιπτώσει προσβολής διατηρήσεως της τοποθεσίας άμυνα μέχρις εσχάτων.

β/ Εν περιπτώσει μη απασχολήσεώς του συνδρομή πλησιεστέρου τμήματος κίνησις τη Δ/γη του Υποτομέως.

γ/ Εν περιπτώσει προσβολής γέφυρας Στρυμώνος πυρά διά βαρέως όλμου εις υψ. 239 (Κ.245135)

δ/ Εν περιπτώσει προσβολής χωρίου Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ κατάληψις αντερεισμάτων χαράδρας από (Κ.240130) προς (Κ.180185)

ε/ Καθ' εκάστην αποστολήν Ο.Α. προς τας εκάστοτε διατασσομένας κατευθύνσεις διά την περισυλλογήν πληροφοριών.

2. Σ.Σ. 801

α/ Εν περιπτώσει προσβολής διατηρήσεως σημείου Στηρίγματος άμυνα μέχρις εσχάτων.

β/ Εν περιπτώσει μη προσβολής συνδρομή πλησιεστέρου τμήματος κίνησις τη δ/γη του υποτομέως.

γ/ Απαγόρευσις διά πυρών της οδού ΙΣΤΙΜΠΕΗ προς Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΝ.

δ/ Καθ' εκάστην αποστολή Ο.Α. προς διατασσομένας κατευθύνσεις διά την συλλογήν πληροφοριών.

ε/ Εν περιπτώσει προσβολής χωρίου Ν. Πετριτσίου απαγόρευσις οπισθοδρομήσεως συμμοριτών διά των βαθέων χαραδρών ΜΙΤΣΙΤ και ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

3. Σ.Σ. ΟΓΚΡΑΝΤΙΝΑΣ

α/ Εν περιπτώσει προσβολής τοποθεσίας άμυνα μέχρις εσχάτων.

β/ Εν περιπτώσει μη προσβολής συνδρομή πλησιεστέρων τμημάτων κίνησις τη Δ/γη Υποτομέως.

γ/ Ενίσχυσις διά πυρών βαρέως όλμου του Σ.Σ. 801.

δ/ Εξαγωγή Ο.Α. προς περισυλλογήν πληροφοριών προς διατασσομένας κατευθύνσεις.

ε/ Διαφύλαξις δρομολογίου ΟΓΚΡΑΝΤΙΝΑΣ - Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ.

στ/ Εν περιπτώσει προσβολής χωρίου Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ απαγόρευσις διαφυγής συμμοριτών διά βαθείας γραμμής Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

4. Σ.Σ. ΠΟΜΠΑΣ

α/ Αποτελεί το κινητόν απόσπασμα εις χείρας Υποτομέως ΑΠΟΣΤΟΛΗ.

β/ Διαφύλαξις σιδηροδρομικής γραμμής διά ενεδρών κατά την νύκτα και παρατηρητηρίων κατά την ημέραν κατά μήκος Σιδηροδρομικής γραμμής.

γ/ Διαφύλαξις αντλιοστασίου Σ.Σ. Βυρωνείας.

δ/ Αποστολή Ο.Α. καθ' εκάστην προς χωρίον ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ διά την περισυλλογήν πληροφοριών και διαφύλαξιν των εργαζομένων εις τους αγρούς.

ε/ Εν περίπτωσει προσβολής άμυνα μέχρις εσχάτων.

στ/ Εν περιπτώσει προσβολής χωρίου Ν. Πετριτσίου ταχεία κίνησις προς κατάληψιν ΒΔ παρυφής χωρίου προς παρεμπόδισιν διαφυγής συμμοριτών.

ζ/ Εν περιπτώσει προσβολής Γέφυρας Στρυμώνος ταχεία κίνησις προς ενίσχυσιν φρουράς Γέφυρας.

5. Σ.Σ. ΒΕΤΡΙΝΑ

α/ Εν περιπτώσει προσβολής διατήρησις της τοποθεσίας άμυνα μέχρις εσχάτων.

β/ Εν περιπτώσει μη προσβολής ή απλής απασχολήσεως συνδρομή γειτονικών σημείων κίνησις τη Δ/γη Υποτομέως.

γ/ Εν περιπτώσει προσβολής χωρίου Ν. Πετριτσίου το ήμισυ της δυνάμεως των Σ.Σ. ΒΕΤΡΙΝΗΣ και ΑΝΩΝΥΜΟΥ θα εισβάλωσιν εντός του χωρίου.

δ/ Απαγόρευσις διαφυγής συμμοριτών και είσοδος τούτου διά της βαθείας γραμμής Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ - ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

ε/ Εν περιπτώσει προσβολής Σ. Γέφυρας Στρυμώνος πυρά όλμου επί υψ. 293 και υψ. 72 κίνησις δύο ομάδων μετά ΜΑΥ.

στ/ Καθ' εκάστην Ο.Α. προς (Κ.240130) διά την περισυλλογήν πληροφοριών.

6. ΜΑΥ Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ.

α/ Άμυνα επί τόπου και απαγόρευσις διεισδύσεως και διαφυγής συμμοριτών.

β/ Αλληλοϋποστήριξις διά πυρών μεταξύ των πολυβολείων.

γ/ Αι περιπολίαι να ενισχύσωσι τα πλέον ισχυρά πιεζόμενα σημεία.

δ/ Να καταδιώξωσιν τυχόν διεισδύσαντας μικροομάδας συμμοριτών εντός χωρίου.

ε/ Η ομάς κρούσεως ως εφεδρεία των ΜΑΥ και με κεντρικήν θέσιν την πλατείαν να η εις θέσιν να κινηθή όπου ο αγών παρουσιάζει την μεγαλυτέραν έντασιν και διά συνδέσμων να πληροφορή την Διοίκησιν περί των γεγονότων εγκαίρως. Επικεφαλής τούτων αρχηγός ΜΑΥ και πρόεδρος του χωρίου.

7. Σ.Σ. ΑΝΩΝΥΜΟΥ

α/ Εν περιπτώσει προσβολής άμυνα μέχρις εσχάτων.

β/ Εν περιπτώσει μη προσβολής το ήμισυ της δυνάμεώς του κίνησις τη διαταγή Υποτομέως.

γ/ Εν περιπτώσει προσβολής χωρίου Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ το ήμισυ της δυνάμεως του να εισβάλη εντός χωρίου.

δ/ Απαγόρευσις εισόδου και διαφυγής συμμοριτών διά βαθείας γραμμής Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ - ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

ε/ Αποστολή Ο.Α. καθ' εκάστην διά την περισυλλογήν πληροφοριών και διαφύλαξιν κατοίκων προς ΑΕΤΟΒΟΥΝΙ.

στ/ Απαγόρευσις εισόδου - και διαφυγής συμμοριτών διά Β.Δ. παρυφής χωρίου διά πυρών.

ζ/ Σ.Σ. ΓΕΦΥΡΑΣ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ

α) Ασφάλεια Γέφυρας άμυνα επί τόπου

β) έλεγχος διερχομένων

γ) Κάλυψις διά πυρών Σ.Σ. ΠΟΜΠΑΣ

Τ.Σ.Υ.
ΣΑΣΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓ.
Ταγ/ρχης Πεζικού

Δ.Π.
Ακριβές αντίγραφον

39

<u>ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ-ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ</u>
<u>ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ</u>
Γ΄ ΣΣ/Α1
ΑΡΙΘ. Α.Π. 3259/753 γ
ΒΣΤ 903 τη 24.2.49

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ
ΠΡΟΣ : Δ.Ε. ΣΕΡΡΩΝ
ΚΟΙΝ : ΓΕΣ/ΑΙ-ΑΙ

1.- <u>ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ</u>

Μετά την εκ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ διαπεραίωσιν της 20ης συμμοριακής Ταξιαρχίας εις την περιοχή ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ αύτη ευρίσκεται κατανεμημένη εις την περιοχή ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ - ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙ - ΓΙΑΝΙΤΣΙ - ΑΝΑΘΕΜΑ.

-Η δύναμις ταύτης είναι 3 ταγμάτων περίπου 800 συμμοριτών.

-Μετά την επάνοδον οι συμμορίται ασχολούνται εντατικώς εις την επισκευήν των καταστραφέντων έργων οχυρώσεως των (πολυβολείων, χαρακωμάτων), τα οποία φαίνεται ότι ισχυροποιούν με τον σκοπόν της αμύνης εν τη περιοχή ταύτη.

2. <u>ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ</u>

(α) Η ισχυρά προσβολή και σύσφιξις των επί ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ συμμοριτών προς το Ανατολικόν αυτών τμήμα απαγορευομένης της διαφυγής τούτων προς οιονδήποτε κατεύθυνσιν και επιζήτησις της τελείας συντριβής των εν τη ανωτέρω περιοχή συμμοριακών δυνάμεων.

(β) Διατήρησης ισχυρών εφεδρειών <u>ετοιμοκινήτων</u> προς τον σκοπόν της αμέσου καταδιώξεως των συμμοριτών εν περιπτώσει καθ' ήν ούτοι ήθελον αποπειραθεί να διαφύγωσι.

(γ) Πλήρης εξερεύνησις και εκκαθάρισις της καταληφθησομένης περιοχής και καταστροφή των εγκαταστάσεων οχυρώσεων και υλικών τούτων.

3. <u>ΜΕΘΟΔΟΣ</u>

(α) Ταυτόχρονος και εκ πολλών κατευθύνσεων ενέργεια με κυρίαν τοιαύτην επί των κατευθύνσεων ΔΑΦΝΗ-ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ-ΓΙΑΝΙΤΣΙ και ΜΥΛΙΑΡΗ ΠΕΤΡΑ (4157) - ΓΙΑΝΙΤΣΙ, προς τον σκοπό της ταχείας καταλήψεως της γραμμής ύψ. ΦΟΥΝΤΕΣ (1092) - ΓΙΑΝΙΤΣΙ - ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ - εντός της πρώτης ημέρας.

Προσπάθεια καταλήψεως των υπό του εχθρού κατεχομένων ισχυρών σημειών ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ, ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙ-ΓΙΑΝΙΤΣΙ κυρίως δι' υπερκερέσεως αυτών μετά ταυτοχρόνου απασχολήσεως τούτων.

Απαγόρευσις διαφυγής των συμμοριτών και εξαναγκασμός τούτων πρός μάχην εν τη περιοχή ταύτη.

Τήρησις επαφής κατά την νύκτα.

(β) <u>Κατευθύνσεις Ενέργειας.</u>

(ι) ΣΙΤΟΧΩΡΙ - ΔΑΦΝΗ - ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ - ΓΙΑΝΙΤΣΙ.

(ιι) ΔΑΦΝΗ - Υψ. 206 - Υψ. 269 και εκείθεν προς Υψ. 555.

(ιιι) ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ - Υψ. 968.

(ιυ) ΑΡΕΘΟΥΣΑ - ΔΡΑΓΑΣΙΑ - ΦΟΥΝΤΕΣ (Υψ 1092) και εκείθεν προς ΓΙΑΝΙΤΣΙ ή ΠΑΠΑΡΑΧΗ αναλόγως της εξελίξεως του κατά ΓΙΑΝΙΤΣΙ αγώνος.

(υ) ΜΥΛΙΑΡΗ ΠΕΤΡΑ (4157) - ΜΥΛΑΡ ΠΕΤΡΑ (4556) - ΓΙΑΝΙΤΣΙ. Δι' ελαφρών τμημάτων (Ιππικού και Τεθωρακισμένων) και εν τη κατευθύνσει ΑΧΙΝΟΣ - ΜΑΥΡΟΘΑΛΑΣΣΑ - ΕΥΚΑΡΠΙΑ κάλυψις των από Βορρά ενεργούντων τμημάτων, απαγόρευσις διαφυγής των συμμοριτών προς Βορ. Ανατολάς και απειλή υπερκεράσεως των εις ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ ευρισκομένων συμμοριτών.

(γ) <u>Αντικειμενικός Σκοπός</u>

<u>α΄ Ημέρας.</u>

ΠΑΠΑΡΑΧΗ - ΓΙΑΝΙΤΣΙ - ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ - ΑΜΥΓΔΑΛΟΧΩΡΙ - Υψ. 269. Δεύον να επιτευχθεί οπωσδήποτε.

4.- <u>ΔΙΑΤΕΘΗΣΟΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ</u>

(α) Διεύθυνσις επιχειρήσεως υπό την ΔΕΣ - ΤΣ/ΔΕΣ ΝΙΓΡΙΤΑ

(β) <u>Νότιον Συγκρότημα</u>

Τ.Σ./33 Ταξιαρχίας εγκαίρως διατεθησόμενων Σ.Δ. ΑΡΕΘΟΥΣΑ.

556 Τάγμα Πεζικού

Τάγμα ΧΙ Μεραρχίας.

41 Ε.Τ. Πεζικού

ΚΜΕΑ περιοχής ΤΣΕΑ.

Δύο Ουλαμοί Πεδινού Πυροβολικού.

Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού (δύο Πυροβόλα)

Στοιχείο Τεθωρακισμένων

(γ) <u>Βόρειον Συγκρότημα</u>

Τ.Σ./ΤΣΕΣΕΡΡΩΝ: Σ.Δ. ΣΙΤΟΧΩΡΙ

553 Τάγμα Πεζικού

557 Τάγμα Πεζικού

Δύο Λόχοι τουλάχιστον του 59 Τ.Ε.

Χ Ίλη Ιππικού.

Ουλαμός Τεθωρακισμένων

2 Ουλαμοί Πεδ. Πυροβολικού

Τμήματα ΜΕΑ, ΚΜΕΑ, Χωρ/κης περιοχής

Υπό την Δ/σιν της ΔΕΣ:

Πυρ/χία Μέσου Πυρ/κου (2 Πυρ/λα)

Αύτη τασσομένη εις περιοχήν ΑΡΕΘΟΥΣΑ να δύναται να υποστηρίξη την ενέργειαν και των δύο συγκροτημάτων.

(δ) Εφεδρείαι

(ι) Υπό τας διαταγάς της ΔΕΣ.
Το 555 Τάγμα Πεζικού μείον Διλοχία εις την περιοχήν ΣΩΧΟΥ, διαθέτον εγγύς θέσεων του άπαντα τα απαιτούμενα μεταφορικά μέσα διά ταχείαν μεταφοράν του αναλόγως της καταστάσεως.

(ιι) Η ετέρα διλοχία του 555 Τάγματος εις την διάθεσιν ΤΣΕΛ ίνα χρησιμοποιηθή προς παρεμπόδισιν διαφυγής των συμμοριτών προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ. Αρχικός χώρος εγκαταστάσεως ΣΟΥΓΛΙΑΝΟΥΔΙ.

(ιιι) Η 33 Ταξιαρχία να διαθέτη ώς εφεδρείαν εν αρχή της επιχειρήσεως τουλάχιστον μίαν Διλοχίαν.

(ιυ) Το Βόρειον συγκρότημα επίσης μίαν διλοχίαν.

5. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Την επιχείρησιν θα συνδράμη ή Α.Β. ΣΕΔΕΣ διά απάντων των διαθεσίμων της μέσων. Συνεχής ει δυνατόν κάλυψις καθ' όλην την διάρκεια της επιχειρήσεως.
Δια την επιχείρησιν θέλει διατεθή εναέριον παρατηρητήριον διά τους κανονισμούς και παρατήρησιν της βολής του Μέσου Πυρ/κου.

6. ΝΑΥΤΙΚΟΝ

Έν αντιτορπιλλικόν και εν περιπολικόν θα διατεθώσιν διά την υποστήρηξιν της επιχειρήσεως από θαλάσσης, υποστηρίζοντα τα τμήματα του στρατού Ξηράς διά του Πυρ/κου των πλοίων.

7. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ.

Διά την απαγόρευσιν διαφυγής συμμοριτών προς ΒΕΡΤΙΣΚΟΝ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ ή ΠΑΓΓΑΙΟΝ θα ληφθώσι συμπληρωματικά μέτρα συμφώνως προς ειδικάς διαταγάς.

8. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

(α) Ημέρα εκδηλώσεως της επιθετικής ταύτης ενεργείας ουχί βραδύτερον την 1ης Μαρτίου.

(β) Την επιχείρησιν θα παρακολουθήση εκ του συνέγγυς ό Δ/της του ΣΣ όστις μετά ΤΣ/ του θα εγκατασταθή εις ΝΙΓΡΙΤΑΝ.

(γ) Άπασαι αι κινήσεις των τμημάτων προς τας βάσεις εξορμήσεως θα εκτελεσθώσι κατά την νύκτα, απαγορευομένης της κινήσεως κατά την ημέραν.
Αυτοκίνητα με εσβεσμένους φανούς.

9. ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ

Πυρ/κά Πεζικού:
Άπαντα τα τμήματα να παραλαβώσιν μεθ' αυτών τα πυρ/κά α΄ και β΄ γραμμής

Πυρ/κού Πεδινού και Ορειβατικού
200 βλήματα κατά Πυρ/λον και διά 3 ημέρας.

Τρόφιμα: Τριών ημερών.
Μετά την ημέραν ταύτην ανεφοδιασμός μερίμνη των Δ/σεων των συγκροτημάτων.

10. Λεπτομερές σχέδιον ενεργείας να υποβληθή υπό της ΔΕΣ μέχρι της εσπέρας της 26 τρέχοντος

Τ.Σ.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος
Διοικητής

40

ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

ΑΠ. Φ. 102 1269
ΣΤΓ 904α τη 26/2/49

ΘΕΜΑ: Αντιμετώπισις Συμμοριακών Ενεργειών.
ΠΡΟΣ: Ι,ΙΙ,Χ, ΣΔΔΜ 77 Ταξ. Αρχηγ. Γ' Κλάδου. Α8 Β΄ΣΣ
ΚΟΙΝ : ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΓΕΣ ΕΠΙΘ. ΣΤΡΑΤΟΥ. Α1/ΣΣ(2)

Προς Κωδικοποίησιν των μέχρι τούδε εκδοθεισών Δ/γων σχετικών προς την αντιμετώπισιν των πιθανών Ενεργειών Σ. εντός της περιοχής ΣΣ και εκτός ταύτης. Καθορίζω τα κάτωθι ληφθησόμενα αυτομάτως πρώτα μέτρα.

Ι. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Εκτός των υπό Χ. Μεραρχίας διατιθεμένων δυνάμεων:

(α) Εις την διάθεσιν της Χ Μεραρχίας το εις περιοχήν Αμπελόκηποι Τάγμα ίνα χρησιμοποιηθή υπό ταύτης κατά κρίσιν της και θα είναι ετοιμοκίνητον εν Τάγμα εισέτι της Ι Μεραρχίας εις ΝΕΑΠΟΛΙΝ εντός διώρου από της λήψεως της σχετικής διαταγής του ΣΣ.

(β) Το εις ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ Τάγμα της 77 Ταξιαρχίας μείον Λόχος τίθεται διάθεσιν Χ Μεραρχίας κατόπιν Δ/γής του ΣΣ.

(γ) Η ΙΙ Μεραρχία διά Ταξιαρχίας θα ενεργήση επί της γενικής κατευθύνσεως ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ, ΠΟΛΕΝΑΤΑ, ΡΟΤΟ, εντός τριών ωρών από ειδοποιησεώς της.

2. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Εκτός των υπό ΙΙ Μεραρχίας διατιθεμένων δυνάμεων

(α) Η 77 Ταξιαρχία μετά των 2 ΔΥΟ Ταγμάτων της περιοχής ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ τίθεται διάθεσιν ΙΙ Μεραρχίας. Εξασφάλισις Κλεισούρας διά Λόχου του εις ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΥΣ Τάγματος της Ι Μεραρχίας.

(β) Η Χ Μεραρχία θα ενεργήση:

ι. Εντός τριώρου από ειδοποιήσεως διά Ταξιαρχίας μείον Τάγμα εν γενική κατευθύνσει ΒΙΤΣΙ ΓΚΛΑΒΑΤΑ ΚΟΥΛΑ ΠΛΑΤΥ.

ιι. Δια τριών Ταγμάτων της και ΔΥΟ εις διάθεσιν της εκ της Ι Μεραρχίας εν γενική κατευθύνσει ΚΑΜΙΝΟ ΒΑΨΩΡΙ ΚΟΥΛΑ

3. ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΕΞΟΔΟΥ ΟΓΚΟΥ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΠΡΟΣ ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ

Εντός 12ώρου από ειδοποιήσεως θα εκτελεσθή εκκαθαριστική Επιχείρησις υπό Δ/σην Ι Μεραρχίας διά κάτωθι:

(α) Ολόκληρος Ταξιαρχία Ι Μεραρχίας συμπεριλαμβανομένου Τάγματος Αμπελοκήπων.

(β) Η 77 Ταξιαρχία μείον Τάγμα Κοζάνης.

(γ) Ολόκληρος 22 Ταξιαρχία μείον Τάγμα.
Το τρίτον Τάγμα της 77 Ταξιαρχίας και της 22 κινηθώσιν κατόπιν εντολής του ΣΣ.

(δ) Έν έως ΔΥΟ Τάγματα Χ Μεραρχίας αναλόγως του όγκου των εξελθόντων Συμμοριτών εκ ΒΙΤΣΙ.

(ε) Πεδινή Πυροβολαρχία έκ Χ Μεραρχίας και ετέρα εκ ΙΙ Μεραρχίας

στ) Ι και ΙΙ ίλη Τεθωρακισμένων αναλόγως αναγκών δι' εξασφάλισιν Πεδινών περιοχών ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ και ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ.

4. <u>ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΟΓΚΟΥ ΣΥΜ. ΕΚ ΒΙΤΣΙ ΠΡΟΣ ΓΡΑΜΜΟΝ</u>

Είτε διά ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ είτε διά ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΩΝ.
Η Ι Μεραρχία θα ενεργήση προσβολήν τούτων διά των διαθεσίμων της μέσων συμπεριλαμβανομένου και Τάγματος Αμπελοκήπων και επί πλέον:

α) Η Χ Μεραρχία θα θέση εις διάθεσιν Ι Μεραρχίας 2 ΔΥΟ Τάγματα της εντός 3ώρου το πρώτο και 4ώρου το δεύτερο από ειδοποιησεώς της.
Ίλην Τεθωρακισμένων και Πεδινήν Πυροβολαρχίαν και επιπλέον θα παρενοχλήση δι' ισχυρών επιθετικών αναγνωρίσεων Συμμορίτας επί ολοκλήρου του Μετώπου.

β) Η ΙΙ Μεραρχία θα εκδηλώση ενέργειαν διά Ταξιαρχίας εν τη κατευθύνσει ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ ΠΟΛΕΝΑΤΑ ΡΟΤΟ εντός εξαώρου από της ειδοποιησεώς της.

γ) Η 77 Ταξιαρχία θα διαθέση εις Ι Μεραρχία έν Τάγμα της εκ ΚΟΖΑΝΗΣ μεταφερόμενον διά μέσων του ΣΣ εις ΝΕΑΠΟΛΙΝ.

5. <u>ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΟΓΚΟΥ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΕΚ ΒΙΤΣΙ ΠΡΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΝ Γ΄ΣΣ.</u>

α) Η ΙΙ Μεραρχία διά Ταξιαρχίας μείον Τάγμα και Ουλαμού Πυρ/κού τεθή υπό τα ίχνη τούτων και μετά εισόδου της ζώνην Γ΄ΣΣ υπαχθή υπ' αυτό τακτικώς.

β) Η 77 Ταξιαρχία θα διαθέση Τάγμα εις Γ΄ΣΣ κατόπιν αιτήσεως του οπέρ μεταφερθή διά μέσων Γ.Σ μέχρι ΒΕΡΡΟΙΑΣ.

γ) Η Χ Μεραρχία ενισχυομένη διά ΔΥΟ 2 Ταγμάτων Ι Μεραρχίας θα ενεργήση εν τη γενική κατευθύνσει ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ ΟΡΛΟΒΟ ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ

6. <u>ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ</u>

α) <u>Περιοχή Επταχωρίου</u>
Διάθεσιν Ι Μεραρχίας τεθή Τάγμα VIII Μεραρχίας.

β) <u>Περιοχή ΑΛΜΟΥΔΑΣ ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ</u>
Η Χ Μεραρχία εκτός Τάγματος Αμπελοκήπων θέση διάθεσιν Ι Μεραρχίας έν Τάγμα εντός τριώρου (3) από ειδοποιήσεως της και μίαν Πεδινήν Πυροβολαρχίαν θα ετοιμάση δε και έτερον εντός 5ώρου.

7. <u>ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ</u>

Η ΣΔΔΜ. θα ενεργήση κατά ταύτης διά κάτωθι εκτός των εις την διάθεσιν της 84 Τ.Ε. και Τάγματος ΤΕΑ Γρεβενών θα διατεθώσι.

α) Τάγμα 77 Ταξιαρχίας εκ ΚΟΖΑΝΗΣ μεταφερόμενον συμφώνως προς Δ/γας της διά μέσων ΣΣ.

β) Τάγμα Ι Μεραρχίας και Ουλαμός Π.Π μεταφερόμενα εκ Νεαπόλεως μερίμνη Μεραρχίας συμφώνως προς Δ/γας ΣΔΔΜ και Τάγμα μείον Λόχος εκ περιοχής ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΚΡΑΤΥΡΑΣ.

γ) Η Ι Μεραρχία θα αναλάβη εξασφάλισιν ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΚΡΑΤΥΡΑΣ δι' ετέρων δυνάμεων της.

δ) Το Α΄ΣΣ θα παρακληθή να διαθέση Διλοχίαν έως Τάγμα δι' ενέργειαν εκ Νότου.

8. <u>Αι παραλήπτριαι της παρούσης Μονάδες βάσει των ανωτέρω:</u>

α) Να καταστρώσουν λεπτομερή Σχέδια ενέργειας διά μίαν εκάστην των περιστάσεων αίτινες τας αφορούν και να ενημερώσουν τας Διοικήσεις Ταξιαρχιών και Ταγμάτων ώστε ουδεμία βραδύτης να σημειωθή.

β) Να εκτελεσθή αναγνώρησις προς μία εκάστην περιοχή υπό των μελλόντων να δράσωσι τμημάτων και να μελετηθή υπ' αυτών εν πάση λεπτομερεία έν έκαστον σχέδιον. Βεβαίως δεν είναι δυνατόν από τούδε να περιληφθώσι άπασαι αι περιπτώσεις. Τα δεδομένα της στιγμής δύναται να μετατρέψουν τα ανώτερα, πλήν όμως όσον λεπτομερέστερα είναι η προπαρασκευή τόσον καλύτερα θα είναι η δράσις των τμημάτων μας. Τα εκπονηθησόμενα ύφ' υμών σχέδια να υποβληθώσι και στο ΣΣ μέχρι 5 Μαρτίου 1949.

γ) Εν περιπτώσει αντικαταστάσεως Ταγμάτων παρακαλώ να ενημερούνται αμέσως επί των ανωτέρω.

Τ.Σ.Υ.
Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

41

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ
Από 19 μέχρι 27 Φεβρουαρίοτ 1949

Α΄ΣΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ /Α1/Ι
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

«ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ» Από 19 μέχρι 27 Φεβρουαρίου 1949

ΧΑΡΤΑΙ: 1:100000 ύλ. ΤΡΙΚΑΛΩΝ-ΛΑΡΙΣΗΣ-ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ

1. Εκκαθάρισις της περιοχής ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗΣ-ΡΑΨΑΝΗΣ-ΠΥΡΓΕΤΟΥ-ΟΣΣΑΣ προς συντριβήν συμμοριακών συγκροτημάτων ΚΟΥΡΚΟΥΜΠΑ-ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ και εξόντωσιν αυτών και των πάσις φύσεως συνεργατών των.

Η ανεύρεσις πάσης φύσεως εφοδίων των και περισυλλογή ή καταστροφή αυτών.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

2. α) Εχθρός (Δύναμις - Διάταξις)

-Εις ύπερθεν ΡΟΔΙΑΣ (Τ.3354) υψώματα ομάς ελευθέρων σκοπευτών δυνάμεως 7 συμμοριτών υπό ΜΟΥΖΑΝ

-Εις ΡΟΔΑΜΑΝ (Τ.3666) δύναμις 10 συμμοριτών.

-Εις ΚΡΑΝΙΑΝ (Τ.365745) ΠΚΠ επιμελητείας και αποκρύψεως περί τους 20 συμμορίται

-Εις ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗ (Τ.4272) Διμοιρία ΣΑΜΠΟΤΕΡ υπό ΜΙΛΤΟΝ δυνάμεως 20 και περί τους 40 μεταγωγικοί.

-Εις έμπεδα (Τ.455725) 60 περιπου, ων το πλείστον γυναίκες σχηματίσαντες Λόχον υπό ΚΟΥΡΚΟΥΜΠΑΝ.

-Εις ΠΕΤΑΛΟΝ (Τ.7466) δύναμις 67 συμμοριτών υπό ΤΣΕΛΙΟΝ επί καλώς οργανωμένων θέσεων

-Εις ΠΥΡΓΕΤΟΝ Λ.Π. υπό ΣΩΚΡΑΤΗ, δυνάμεως 15 Σ.

-Εις περιοχή ΑΙΓΑΝΗΣ (Τ.5570) - ΠΑΛΗΟΠΥΡΓΟΝ (Τ.6165) ΟΜΟΛΙΟΝ (Τ.5763) περί τους 20 Σ. ασχολούμενοι με την φύλαξη των ποιμένων και των τυροκόμων.

-Εις ΣΤΟΜΙΟΝ (Τ.6460) 40 ΣΛΠ και επιμελητείας ων 30 γυναίκες.

-Εις ΣΠΗΛΙΑΝ (Τ.5752) Δ.Π υπό ΚΑΤΣΙΦΩΤΗ δυνάμεως 10, Διμοιρία ασφαλείας υπό άγνωστον δυνάμεως 25, ελεύθεροι σκοπευταί υπό ΣΕΛΙΓΚΟΥΜΑΝ δυνάμεως 15, Π.Κ.Π και επιμελητείας 15.

-ΑΝΑΤΟΛΗ (Τ.6946) Δ.Π. δυνάμεως 20

-Τάγμα ΚΟΛΟΒΟΥ και πιθανώς Ταξιαρχία ΦΕΡΑΙΟΥ την 13/2 ευρίσκετο ΠΑΝΑΓΙΑΝ(Τ.8422) με πιθανήν πρόθεσιν κινήσεως προς Β'

-ΑΘΑΠΑΤΗ (Τ.6946) Λ.Π. δυνάμεως 20

Άπαντα τα ανωτέρω συνδέει πλήρες τηλεφ/κον δίκτυον.

(β) Διατεθείσαι δυνάμεις διά την επιχείρησιν

(ι) Πεζικόν

Σ.Δ Θεσσαλίας

Τ.Σ. ΕΤΠ Τυρνάβου (υπό Δ/σιν του η επιχείρισης)

Τ.Σ. ΕΤΠ Ελασσώνος

57 ΕΤΠ

28 ΝΤΠ

Λόχος μείον δύο Διμοιρίαι 27 ΕΤΠ

Διλοχία του Γ΄ΣΣ

(ιι) Μέσα Υποστηρίξεως

Ουλαμός 101 Σ. Πεδινού Πυρ/κου υπό την δ/σιν από 1000ω της 14/2. Ουλαμός Τεθωρακισμένων τη αιτήσει ΣΔΘ

(ιιι) Συγκρότησις Επιτελείων Διοικήσεων

Α΄ΣΣ

Διοικητής Άντ/γος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡ.

Επιτελάρχης Συντ/ρχης ΚΕΤΣΕΑΣ ΓΡ.

Αρχηγός Α' Κλ. Αντ/ρχης ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ Π.

Αρχηγός Β' Κλ. Αντ/ρχης ΚΑΡΜΗΣ ΙΩΑΝ.

Αρχηγός Πυρ/κού Συντ/ρχης ΤΑΣΣΩΝΗΣΝΙΚ.

Αρχηγός Μηχ. Συντ/ρχης ΛΑΜΠΙΡΗΣ ΓΕΩΡ.

Αρχηγός Διαβ. Συντ/ρχης ΜΑΝΤΖΟΣ ΜΙΧ.

ΣΔΘ

Διοικητής Ταξίαρχος ΚΟΝΤΩΣΗΣ ΑΝΑΣΤ.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΠΑΓΚΑΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΤΣΕΤΠ ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ

Διοικητής: Αντ/ρχης ΔΑΝΕΛΗΣ ΞΕΝΟΦΩΝ

57 ΕΤΠ: Διοικητής Αντ/ρχης ΖΑΧΑΡΗΣ ΔΗΜ.

28 ΕΤΠ: Διοικητής Αντ/ρχης ΣΠΗΛΙΟΤΑΚΑΡΑΣ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

3. Ευρισκόμεθα εις την περίοδο της μετά την απελευθέρωσιν του ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ εξελίξεως των επιχειρήσεων ΡΟΥΜΕΛΗΣ, όπου επιδιώκεται ο εξαφανισμός και ο εξανδραποδισμός των εγκληματιών του ΓΚΑΝΕ.

Το ΣΣ σκοπούν από της αναλήψεως της νέας ευθύνης του την όσον ενέστι ταχυτέραν ανάτασιν της υπαίθρου εν τω συνόλω περιοχής του, διά της συντριβής των ενδημούντων συμμοριακών τμημάτων, αναλαμβάνει σύγχρονον επιχείρησιν, εις Κ. ΟΛΥΜΠΟΝ επιδιώκον ταυτοχρόνως και την κατά τρόπον αυτόν απαγόρευσιν εις τους συμμορίτας οιουδήποτε αντιπερισπασμού.

4. Σχετικώς εξεδόθη η κατωτέρω διαταγή του ΣΣ:

ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1 131930
ΠΡΟΣ: Δ/την ΣΔΘ
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1-Α΄ΣΣ/Α1-Γ΄ΣΣ/Α1

ΣΗΜΑ

Α.Π. Φ3/125 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

Συμφώνως δοθείσας εν ΤΥΡΝΑΒΩ προφορικάς οδηγίας μου (.) Δια δυνάμεων ΤΣΕΤΠ ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ και ΤΥΡΝΑΒΟΥ αναλάβητε εντός 4ημέρου από σήμερον επιχειρήσεις προς συντριβήν συμμοριακών συγκροτημάτων ΚΟΥΡΚΟΥΜΠΑ - ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ περιοχήν ΚΑΛΛΙΛΕΥΚΗΣ - ΡΑΨΑΝΗΣ - ΠΥΡΓΕΤΟΥ - ΟΣΣΑΣ (.)

Διάθεσιν σας από 1000 ώρας 14 τρέχοντος Ουλαμός Πεδινού Πυρ/κού εις ΤΥΡΝΑΒΟΝ και Ουλαμός Τεθωρακισμένων τη αιτήσει σας (.) Αναφέρατε αναγκαίουσαν βοήθειαν Τμημάτων Γ΄ΣΣ ΛΙΤΟΧΩΡΙΟΥ-ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑΣ ίνα αιτήσωμεν εγκαίρως (.) Επιχειρήσεις ώσιν νυκτεριναί προς επίτευξιν αιφνιδιασμού (.) Υποβάλατε σχέδιο ενεργείας μέχρι μεσημβρίας 15 τρέχοντος (.)

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

----

5. Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η υπό επιχειρήσεις περιοχή συνορεύει με ευθύνη ΓΕΣ διά σήματος (υπ' αρίθμ. Φ3/135/141240) προς Γ΄ΣΣ αιτείται την διάθεσιν "υπό Διοίκησιν δι' επιχειρήσεις" Διλοχίας από περιοχής ΠΛΑΤΑΜΩΝΟΣ προς ΑΙΓΑΝΗΝ και εκβολάς ΠΗΝΕΙΟΥ.-

Η Διλοχία αύτη ώς θα ίδωμεν κατά την εξέλιξιν της επιχειρήσεως διετέθη και πολυτίμως ενίσχυσεν το αποτέλεσμα της επιχειρήσεως.-

6. Κατωτέρω παρατίθεται το καταρτισθέν σχέδιον ενέργειας υπό ΤΣΕΤΠ ΤΥΡΝΑΒΟΥ, όπερ ανέλαβεν την διεξαγωγήν της επιχειρίσεως.

ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΤΣΕΤΠΤ/Α1
ΑΡ. ΠΡ. Α.Α.Π. 2
ΣΤΓ 910 τη 15-2-49

ΧΑΡΤΑΙ: ΤΡΙΚΑΛΩΝ } 1:100000
ΛΑΡΙΣΗΣ

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

Διά νυκτερινής αιφνιδιαστικής ενέργειας περίσχεσις του υψώματος ΠΕΤΑΛΟΝ Τ.4466 και προσβολή αυτού άμα τη εώ προς κατάληψιν και αιχμαλωσίαν ή εξόντωσιν της φρουράς του. Εν συνεχεία κατεχομένων ισχυρώς δεσποζόντων σημείων, εκκαθάρισης της περιοχής ως ανωτέρω διά συλλήψεως ή εξοντώσεως των εν αυτή συμμοριτών και συνεργατών αυτών ως και απελευθέρωσις των ποιμνίων και οδήγησις αυτών εις περιοχήν ΤΕΜΠΩΝ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Εκτέλεσις της επιχειρήσεως εις δύο φάσεις διαρκείας εκάστης δύο ημερών.

Διάταξις - Αποστολαί

Α΄ Φάσις

(α) Χ ημέρα
Ενέργεια από πρωίας 28 ΕΤΠ εν κατευθύνσει ΕΛΑΣΣΩΝ - ΚΑΣΤΑΝΗ (Τ.2368) - ΝΤΑΟΥΛΙ (Τ.2668) ΜΕΡΚΕΖΙ (Τ.2867) - ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΕΡΑΜΙΔΑ (Τ.3267) - υψοδ. (Τ.352677).

(β) Χ συν 1 ημέρα

(ι) Συνέχεια ενεργείας 28 ΕΤΠ διά νυκτερινής κινήσεως εν κατευθύνσει ύψωμα 1408 - ΧΑΣΑΝ ΑΓΑ (Τ.375622) - ΣΤΡΑΤΗ ΓΚΟΡΤΖΑ (Τ.392688)- ΧΛΙΑΡΙΝΟΣ (Τ.420768), ένθα δέον ευρίσκεται περί την εω της Χ συν 1 ημέρας.
Κατοχή διά Λόχου του υψώματος ΧΛΙΑΡΙΝΟΣ και επίθεσις διά υπολοίπου δυνάμεως του κατά υψώματος ΠΕΤΑΛΟΥ, εν συνδιασμώ με ενέργειαν άλλων τμημάτων από Νότου και Ανατολών.
Ιδιαιτέρα προσπάθεια διά την απαγόρευσιν διαφυγής των συμμοριτών εκ ΠΕΤΑΛΟΥ προς ΠΛΗΤΣΟΛΑΝ (Τ.4468).

(ιι) Το 57 ΕΤΠ κινούμενον την νύκτα της Χ προς Χ συν 1 ημέρας εν ταις κατωτέρω κατευθύνσεσι να προβή εις την περίσχεσιν του υψώματος ΠΕΤΑΛΟΝ και άμα την έω της Χ συν 1 ημέρας εν συνδιασμώ με ενέργειαν από Βορρά του 28 ΕΤΠ εις τολμηράν επίθεσιν προς κατάληψιν του υψώματος ΠΕΤΑΛΟΥ και σύλληψιν ή εξόντωσιν των κατεχόντων αυτό συμμοριτών.
-Διά Λόχου συν στοιχείου όλμων των 3'' εν κατευθύνσει ΓΟΝΝΟΥΣ ΣΟΛΙΟ (Τ.457622) - ΚΕΡΔΟΣ (Τ.453639) - ΠΕΤΑΛΟΝ.
-Διά Λόχου μείον δύο Διμοιρίαι του 27 ΕΤΠ εν κατεθύνσει ΓΟΝΝΟΥΣ - ΚΑΣΤΟΡΙ (Τ.428642) ΠΕΤΑΛΟΝ.
-Διά της υπολοίπου δυνάμεως (Τάγμα μείον Λόχος) εν κατευθύνσει ΤΕΜΠΗ υψοδ. 615 Τ. 4762 - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ Τ. 4868 ΣΟΠΟΤΟΝ Τ. 468-665 ΠΕΤΑΛΟΝ.

(ιιι) Διάταξις δυνάμεων εσπέραν Χ συν 1 ημέρας.
-28 ΕΤΠ επί γραμμής ΠΕΤΑΛΟΣ-ΣΟΠΟΤΟΝ.
-57 ΕΤΠ επί γραμμής ΓΚΟΛΙΑΝΗ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (υψοδ. 993)
-Λόχος μείον δύο διμοιρίαι του 27 ΕΤΠ είς ΣΟΛΙΟ.

Β΄ Φάσις

(α) Χ συν 2 ημέρα.

(ι) Κατοχή ΠΕΤΑΛΟΥ διά λόχου του 28 ΕΤΠ.

(ιι) Κατοχή ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ (υψοδ. 993) διά Λόχου 57 ΕΤΠ.

(ιιι) Κατοχή ΣΟΛΙΟ διά Λόχου μείον δύο διμοιρίαι του 27 Ε.Τ.

(ιυ) Ενέργεια υπολοίπου 28 ΕΤΠ εν κατευθύνσει ΠΕΤΑΛΟΝ - ΣΟΠΟΤΟΝ - ΓΚΟΛΙΑΝΗ - ΚΟΛΙΜΠΑΡΙ - ΑΙΓΑΝΗ. Εξερεύνησις χωριού ΑΙΓΑΝΗΣ και περιοχής αυτού.

(υ) Ενέργεια υπολοίπου 57 Ε.Τ.Π. εν κατευθύνσει ΚΡΑΝΙΑ (Τ.5670) ΠΥΡΓΕΤΟΣ (Τ.5366) - ΠΑΛΗΟΠΥΡΓΟΣ (Τ.605670), εξερεύνησις κατοικημένων τόπων και περιοχής ώς και κοίτης ποταμού ΠΗΝΕΙΟΥ μέχρι θαλάσσης προς καταστροφήν παντός πλωτού μέσου επί ΠΗΝΕΙΟΥ ή γέφυρας.

(υι) Διάταξις τμημάτων εσπέραν Χ συν 2 ημέρα.
-28 ΕΤΠ μείον Λόχος περιοχή ΠΥΡΓΕΤΟΥ
-57 ΕΤΠ μείον Λόχος περιοχή Σ.Σ. ΠΥΡΓΕΤΟΥ.

(β) Χ συν 3 ημέρα
Επάνοδος τμημάτων εξερευνητικώς .
-28 ΕΤΠ εν κατευθύνσει ΠΥΡΓΕΤΟΣ - ΡΑΨΑΝΗ - ύψωμα 615 (Τ.4762)- ΤΕΜΠΗ.
-57 ΕΤΠ εν κατευθύνσει Σ.Σ. ΠΥΡΓΕΤΟΥ - ΡΑΨΑΝΗ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Τ.498628) και εκείθεν αρχικάς θέσεις σταθμεύσεως του.
Ο εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (υψοδ. 993) εγκατεστημένος Λόχος του 57 Ε.Τ. θα ακολουθήσει το Τάγμα του κατά την διέλευσιν του εκ ΡΑΨΑΝΗΣ.
-Ο είς ΠΕΤΑΛΟΝ Λόχος του 28 ΕΤΠ και ο εις ΣΟΛΙΟ τοιούτος θα κινησώσι προς επάνοδο εις ΓΟΝΝΟΥΣ άμα διελεύσει των φαλαγγών των 28 και 57 ΕΤΠ διά της γραμμής υψοδ. 615 (Τ.4762) - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Τ.498628).

(γ) Χ συν 4 ημέρα
Επάνοδος 28 ΕΤΠ και τμημάτων 27 ΕΤΠ εις έδρας των βάσει ειδικής διαταγής.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Από της έω της Χ συν 1 ημέρας θα έχει δυνατότητα εκ ΤΕΜΠΩΝ να ενεργήσει τόσον προς υποστήριξιν της επιθέσεως επί ΠΕΤΑΛΟΥ, όσον και προς υποστήριξιν των λοιπών ενεργειών των άλλων ημερών.-

Ο
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΣΕΤ
ΒΛΑΧΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ
- ΣΔΘ/Α1 Α.Α.Α. 1
- ΤΣΕΕ/Α1 Α.Α.Α. 2
- ΤΣΕΤ/Α1 Α.Α.Α. 3
- ΠΟΛ. ΗΜΕΡ. Α.Α.Α. 4

----

7. Το ανωτέρω Σχέδιον ενεργείας συμπληρούται αυτό καθ' εαυτό διά της κατωτέρω παρατιθεμένης διαταγής ΣΣ, ης το ουσιωδέστερον σημείον είναι η παράγραφος 1(β) καθ' ην αιρείται πας χρονικός περιορισμός πέρατος της επιχειρήσεως. Το επιδιωκόμενον αποτέλεσμα και η επίτευξις του καθορίζουν την διάρκειαν.

ΘΕΜΑ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΡΟΣ : ΣΔΘ
ΚΟΙΝ : Α΄ΣΣ/Α1-Α9
ΤΣΕΤ

ΕΞ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Α΄ΣΣ/Α1
Α.Π.Φ3./159
ΒΣΤ 904/18-2-49

Υποβληθέν διά Α.Π. 15/16-2-49 αναφοράς σας σχέδιο ενέργείας εγκρίνεται με κάτωθι συμπληρώσεις:

(α) Προς απαγόρευσιν διαφυγής συμμοριτών προς ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗΝ ανάγκη καλυφθή και η κατεύθυνσις ΣΤΡΑΤΗ ΓΛΟΡΤΖΑ (Τ.395690) - ΡΙΘΟΣ (Τ.423688) ΠΑΝΤΣΟΛΑ (Τ.4468) όπου και εγκατασταθεί αποσταλησόμενο τμήμα.

(β) Η καθοριζόμενη δι' επάνοδον τμημάτων εις έδρας των Χ συν 3 ημέρα δεν θα πραγματοποιηθή. Η επάνοδος των τμημάτων θα εξαρτηθή εκ του αποτελέσματος των επιχειρήσεων και κατόπιν εγκρίσεως του ΣΣ. Πάντως πρέπει να επιτευχθή αποφασιστικόν αποτέλεσμα και από απόψεως φθοράς των συμμοριτών και από τοιαύτης ανευρέσεως αποθηκών και υλικών. Γ΄ΣΣ πληροφορεί ότι περιοχήν ΒΑΡΚΟ (Τ.5872) υπάρχουν 5.000 πρόβατα συμμοριτών και τούτο να έχει υπ' όψιν του το ΤΣΕΤ προς σύλληψιν.

(γ) Βάσει άνω απόψεων το ΤΣΕΤ να ρυθμίση ανεφοδιασμούς τμημάτων διά περίπτωσιν παραμονής των επί μακρότερον χρόνον προς δίωξιν μέχρι πλήρους συντριβής.

Διά περιπολίαν και επιτήρησιν ακτών ΣΣ ηττήσατο από Ν.Δ. ΒΟΛΟΥ περιπολικόν. Τούτο θα εισέλθει μερίμνη Α9/Α΄ΣΣ εις το δίκτυον της Διλοχίας ΠΛΑΤΑΜΩΝΟΣ και δι' αυτής εις το ΤΣΕ ΤΥΡΝΑΒΟΥ.

Αποστολή:

"Περιπολία ακτής από ΣΣ ΠΛΑΤΑΜΩΝΟΣ μέχρι εκβολών ΠΗΝΕΙΟΥ, σύνδεσμος με φίλια τμήματα και επέμβασις επ' ωφελείας τούτων"

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

----

8. Καθορίζεται η της Διλοχίας Γ΄ΣΣ ενέργεια και συνάμα ή από θάλασσα ενδεδειγμένη παρατίθενται αι σχετικαί διαταγές κατωτέρω:

ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1 181910
ΠΡΟΣ: Ν.Δ. ΒΟΛΟΥ
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ/Α1-Α9 Γ΄ΣΣ/Α1-ΣΔΘ/Α1
83 Σ.Π. - Φ.18

ΣΗΜΑ

ΑΡ. ΠΡ. Φ3/158 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

Από πρωίας 19ης τρέχοντος τμήματα ΣΔΘ ενεργήσουν εκκαθάρισιν περιοχής ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ(.) Πρωίαν 20 τρέχοντος Διλοχία Γ΄ΣΣ ενεργήση επί κατευθύνσεως Σ.Σ. ΠΛΑΤΑΜΩΝΟΣ - ΠΟΡΟΙ (Τ.5371) ΑΙΓΑΝΗ (Τ.5570) (.) 21 τρέχοντος 57 ΕΤΠ ενεργήση επί κατευθύνσεως ΚΡΑΝΙΑ (Τ.508670) ΠΥΡΓΕΤΟΣ (Τ.5366) - ΠΑΛΗΟΠΥΡΓΟΣ (Τ.605670) (.) Παρακαλώ από πρωίας 20ης τρέχοντος πολεμικόν περιπολή από ΣΣ ΠΛΑΤΑΜΩΝΟΣ μέχρι εκβολών ΠΗΝΕΙΟΥ (.) Συνδέεται με ενεργούντα τμήματα (.) Ενδεχομένως υποστηρίξη αγώνα διά πυρών (.) Διακριτικά Σ/Α καθορίση Α9/Α΄ΣΣ (.) Φωτοβολίδες ημέρας (.) 83 περιοχή διαθέση Αξ/κόν σύνδεσμον επί περιπολικού (.)

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1 172150
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/ΑΙ
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/ΑΙ-Α΄ΣΣ/ΑΙ ΣΔΘ - ΤΣΕΤΠΡ

<u>ΣΗΜΑ</u>

ΑΡ/ΠΡ. Φ3/155 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

ΣΔΘ από πρωίας 20 Φεβρουαρίου ενεργήση εκκαθάρισιν περιοχής ΡΑΨΑΝΗ - ΠΥΡΓΕΤΟΣ Εκβολαί ΠΗΝΕΙΟΥ (.) Κατευθύνσεις (α) ΚΑΛΥΒΙΑ ΡΑΠΤΟΥ (Τ.3668) ΧΛΙΑΡΙΝΟΣ (Τ.4268) - ΣΟΠΟΤΟΝ (Τ.4766) - ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ (Τ.4969) - ΑΙΓΑΝΗ (Τ.5570) (.) (β) ΤΕΜΠΗ - ΡΑΨΑΝΗ - ΠΥΡΓΕΤΟΣ - ΠΑΛΗΟΠΥΡΓΟΣ (Τ.6165) (.) (γ) ΓΟΝΝΟΣ (Τ.4360) ΣΟΠΟΤΟΝ (.) Από πρωίας 20 Φεβρουαρίου Διλοχία υμών κινηθή επί κατευθύνσεως ΣΣ ΠΛΑΤΑΜΩΝΟΣ-ΠΟΡΟΙ (Τ.5371) ΑΙΓΑΝΗ (Τ.5570) και φράξη διαβάσεις ΠΟΡΟΙ - ΑΙΓΑΝΗ προς απαγόρευσιν διαφυγής συμμοριτών προς Βορράν (.) Διλοχία από 18 ώρας 19 τρέχοντος δίκτυον ΤΣΕ Τυρνάβου υπό Διοίκησην οποίου υπαχθήσεται από αυτής (.) Διακριτικά διά νέου σήματος (.)

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΕΩΝ

<u>ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ</u>

Η ΣΔΘ διά του υπ' αριθμ. Α.Π. 6251/172230 σήματος της καθορίζει:
<u>"Ημέρα Χ ορίζεται η 19 Φεβρουαρίου"</u>

<u>ΕΞΕΛΙΞΙΣ</u>

(α) <u>20 Φεβρουαρίου 49</u>

Από νυκτός χθές δυνάμεις ΤΣΕΤΠΤ ενεργούν από ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ-ΓΟΝΝΩΝ-ΤΕΜΠΩΝ προς Κ. ΟΛΥΜΠΟΝ. Η. τμήματα ανατρέψαντα αντιστάσεις Σ. κατέλαβον ΠΕΤΑΛΟΝ (Τ.4468) ΓΚΟΛΙΑΝΗ (Τ.4868) - ΧΛΙΑΡΙΝΟΣ (Τ.4268) Σ. συνεπτύχθησαν προς Α και ΒΑ διωκόμενοι. Ανευρέθησαν μαγειρικά σκεύη - 16 βλήματα Πυρ/κου παγιδευμένα.

(β) <u>21 Φεβρουαρίου 49</u>

Η. Τμήματα συνεχίζοντα ενέργειαν εις Κ. ΟΛΥΜΠΟΝ κατέστρεψαν μονίμους εγκαταστάσεις και οργανώσεις των Σ. Εκ συμπλοκής Σ. Ν.Ε. 1 περισυνελέγησαν εις περιοχή ΑΙΓΑΝΗΣ (Ν.0519) 2000 αιγοπρόβατα ανήκοντα Σ.

(γ) <u>23 Φεβρουαρίου 49</u>

(ι) Συνεχίζεται ενέργεια.
Σ.Ν.Ε. 1 περισυνελέγησαν έτερα 1000 αιγοπρόβατα

(ιι) <u>Εκδοθείσαι Διαταγαί</u>
Το ΤΣΕΤ αποβλέπον εις την αποτελεσματικήν συνέχισιν της εις Κ. ΟΛΥΜΠΟΥ ενέργειας υποβάλει την κατωτέρω αναφοράν.

ΑΠΟ : ΤΣΕΤ/ΑΙ 211430
ΠΡΟΣ : ΣΔΘ/ΑΙ
ΚΟΙΝ : Α΄ΣΣ/ΑΙ

Α.Π. 696 Παρακαλώ γνωρίσατε αν εγκρίνεται ενέργειαν υπ' εμέ δυνάμεων προς ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗΝ από πρωίας 23 τρέχοντος βάσει ακολούθου γενικού σχεδίου (.) 23 Φεβρουαρίου (.) Διλοχία Γ΄ Σ.Σ επί κατευθύνσεως ΑΙΓΑΝΗ-ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ (Τ.5070) - ΓΟΥΛΑΡΑ (Τ.4871) - ΚΟΥΚΟΥΜΙΑΚΟΣ (Τ.4573) (.) 28 Τάγμα επί κατευθύνσεως (.) ΚΡΑΝΙΑ (Τ.5167) ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ (Τ.4969) - ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ (Τ.4471) (.) 57 Τάγμα μείον Λόχος επί κατευθύνσεως (.) ΠΕΤΑΛΟΝ (Τ.4466) -ΣΤΡΑΤΗ - ΓΚΟΡΤΣΑ (Τ.3969) - ΑΝΑΛΗΨΙΣ (Τ.4172) (.) 24 Φεβρουαρίου (.) Εξερεύνησις περιοχών ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗΣ - ΚΑΡΥΑΣ και ΠΕΔΙΟΥ ΚΟΝΙΣΠΟΛΕΩΣ (Τ.3471) (.) Περισυλλογή ποιμνίων Σ. (.) 25 Φεβρουαρίου (.) Λήξις επιχειρήσεων (.) Κίνησις Μονάδων εξερευνητικής προς επάνοδον έδρας των (.)

Διοικητής

Το ΣΣ εκδίδει την κατωτέρω εγκριτικήν διαταγήν του με μόνη την χρονική μετατόπιση της ενέργειας.

ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/ΑΙ 221000
ΠΡΟΣ: ΣΔΘ/ΑΙ
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ/ΑΙ - ΤΣΕΤ/ΑΙ

Φ3/195 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)
Σχετικά Α.Π. 6355/211830 Σ.Δ.Θ. και Α.Π. 696/211430 ΤΣΕΤ (.)
Ενέργεια προς ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗΝ εγκρίνεται διά 24ην τρέχοντος (.) Ένεργηθή μέχρι 24ης πληρέστερα εξερεύνησις εκκαθαριζομένης ήδη περιοχής (.)

(δ) 23 Φεβρουαρίου 49

Κατά εξερεύνησιν περιοχήν Κ. ΟΛΥΜΠΟΥ συνελήφθησαν 1 Σ. ένοπλος και μέλη "Λαϊκού Δικαστηρίου". Περισυλλέγησαν εισέτι 1000 πρόβατα. Κατεστράφησαν εγκαταστάσεις Σ. και τηλ/και γραμμαί.

(ε) 24 Φεβρουαρίου 49

Από σήμερον εν εξελίξει το εγκριθέν σχέδιον συνεχίσεως ενεργειών εις Κ. ΟΛΥΜΠΟΝ υπό ΤΣΕΤ. Εις περιοχήν ΣΣ ΠΥΡΓΕΤΟΥ (Τ.5564) Η. Τμήματα συνεπλάκησαν μετά Σ. Ταξιαρχίας ΦΕΡΡΑΙΟΥ, κινούμενης από ΠΑΛΗΟΠΥΡΓΟΝ (Τ.6165) προς ΠΥΡΓΕΤΟΝ (Τ.5366) προερχομένη εκ ΚΙΣΣΑΒΟΥ. Περισυνελέγησαν εν συνόλω 10.000 αιγοπρόβατα. Κατεστράφη Βυρσοδεψείο Σ. πλήρες δερμάτων. Συνελήφθησαν 20 αυτοαμυνίται και εκ της συμπλοκής εφονεύθησαν 6 Σ.

(στ) 25 Φεβρουαρίου 49

Από πρωίας συνεχίζεται αγών εις περιοχήν ΠΥΡΓΕΤΟΥ. Έτερα τμήματα κινούμενα προς ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗΝ (Τ.7272) συνεπλάκησαν μετά Σ. εις ΧΛΙΑΡΙΝΟΝ (Τ.7262). Μετά 3ωρον αγώνα οι Σ. ανατρέπονται προς Β. Ομοίως ανατραπέντων των Σ. εις περιοχήν ΠΥΡΓΕΤΟΥ καταδιώκονται προς ΑΙΓΑΝΗ. Τας απογευματινάς ώρας έτερα τμήματα, εν τη γενική προώθηση της διατάξεως προς Βορράν, συνεπλάκησαν εις ΓΚΟΛΙΑΝΗ (Τ.4868), όπου ανατρέψαντα τους Σ. τους καταδιώκουν προς Β.

Αποτελέσματα της ημέρας

(ι) Απώλειαι ημετέρων.

Ν. ΜΕΑ	1
Ν. Ο.	1
Τ.Ο.	8

(ιι) Απώλειαι Σ.

Συλληφθέντες Σ.	6
Παρουσιασθέντες Σ.	1
Νεκροί Σ.	35
Σύνολο	42

(ιιι) Λάφυρα

εν συνόλω περισυνελέγησαν 12.000 πρόβατα
200 βοοειδή.

Εκδοθείσαι Διαταγαί Σήμα προς Ν.Δ. ΒΟΛΟΥ

ΑΠΟ : Α΄ΣΣ/ΑΙ 251040
ΠΡΟΣ : Ν.Δ. ΒΟΛΟΥ
ΚΟΙΝ : Α΄ΣΣ/ΑΙ

ΣΗΜΑ

ΑΡ. ΠΡ. Α.Π. Φ.3/225/ (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)
Από πρωίας διεξάγεται αγών περιοχήν ΣΣ ΠΥΡΓΕΤΟΥ μετά τμημάτων Σώματος Στρατού ενεργούντων περιοχή ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ (.) έτερα τμήματα ενεργούν από ΠΛΑΤΑΜΩΝΑ προς ΑΙΓΑΝΗΝ (.) παρακαλώ διατεθή πολεμικόν περιπολή εκβολάς ΠΗΝΕΙΟΥ με αποστολή υποστηρίξεως (.) Χαρακτηριστικά ασυρμάτου τα δοθέντα δι' επιχειρήσιν ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ (.) Σύνδεσμος με ιδίας Μονάδας (.)

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ζ) 26 Φεβρουαρίου 49
Συνέχισαν εξερευνήσεις.

(η) 27 Φεβρουαρίου 49

Επιχείρησις Κ. ΟΛΥΜΠΟΥ έληξεν. Τμήματα επανήλθον βάσεις των εξερευνητικώς άνευ συμβάντος. Κατωτέρω παρατίθεται ή επί λήξει των επιχειρήσεων Κ. ΟΛΥΜΠΟΥ εκδοθείσα Δ/γή ΣΣ.

ΘΕΜΑ: Αποτελέσματα Επιχειρήσεως ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΠΡΟΣ: ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ Α΄ΣΣ/ΑΙ
Δ/την ΤΣΕΤ Συντ/ρχην Βλάχον Β Α.Π.Φ.3/253
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/ΑΙ-ΒΙ-Α΄ΣΣ/ΑΙ-ΒΙ Σ.Δ.Θ ΒΣΤ 904/2-3-49

Αι επιχειρήσεις ας διεξηγάγατε εις την περιοχήν ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ υπήρξαν απολύτως επιτυχείς και τα αποτελεσματα λίαν αξιόλογα.

Αι απώλειαι των συμμοριτών και ιδία η σύλληψις 12 χιλιάδων αιγοπροβάτων άτινα προορίζοντο να διαθρέψουν συμμορίτας και άλλων περιοχών είναι σημαντική επιτυχία.

Η Δ/σις και διεξαγωγή του αγώνος, εις ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΝ, η επιθετικότης και δραστηριότης των Ταγμάτων σας και η πίστης εις την νυκτερινή ενέργειαν μου επιβεβαίωσαν τας παλαιότερας περί υμών αντιλήψεις μου επί των Διοικητικών και επαγγελματικών ικανοτήτων σας.

Η επιτυχία σας αυτή δέον αποτελέση αφετηρίαν προς συνεχείς εξορμήσεις και επι πλέον να σας πείση απολύτως ότι η πλήρης εκκαθάρισις της περιοχής σας θα επιτευχθή μόνον διά της συνεχούς κινήσεως ιδίως κατά την νύχτα.

Διά την όλην σας δραστηριότητα και απόδοσιν συγχαίρω υμάς και υφ' υμάς Αξιωματικούς και οπλίτας τους συμμετάσχοντας εις τας επιτυχείς κατά ΟΛΥΜΠΟΥ επιχειρήσεις.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Τ.Υ.
Το Γραφείον Α1
ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΡΟΣ ΑΝ.
Επίλαρχος

Συνολικά Αποτελέσματα

(α) Απώλειαι ημετέρων

Ν. ΜΕΑ	1	
Ν.Ο.	1	
Τ.Ο.		8
	10	

(β) Απώλειαι Συμμοριτών:

Ν.Σ.Ε.	43
Σ.Σ.	7
Π.Σ.	1
Αυτοάμυν. Σ.	20
	71

(γ) Λάφυρα:
12.000 αιγοπρόβατα
200 βοειδή
Μαγειρικά σκεύη - οπλισμός.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Θα τονιστούν εκ της τοπικής αυτής επιχειρήσεως δύο μεγίστης αξίας διά το ιδιόρυθμον αυτόν αγώνα συμπεράσματα:

(α) Παράγων Χρόνος.

Εις τον αγώνα αυτόν όπου το αποτέλεσμα επιδιώκεται διά της συντριβής του εχθρού και ούχι διά της καταλήψεως εδαφών εντός ταχθέντου χρόνου, δέον ο διατιθέμενος δι' εκάστην επιχείρησιν χρόνος να τίθεται άνευ περιορισμών και ως ο μόνος περιορισμός να τίθεται η συντριβή των συμμοριτών. Το ΣΣ διά της υπ' αρίθ. Φ3/18-2-49 Δ/γης του την τροχοπέδην χρόνος, επί του επιδιωκόμενου αποτελέσματος, αφήρεσε από τον σχέδιον ενέργείας του ΤΣΕΤΠΤ.-

(β) Νυκτεριναί Ενέργειαι.

Εις όλας τας διαταγάς του το ΣΣ τονίζει, την επιδίωξιν θετικού αποτελέσματος διά νυκτερινής ενέργειας. Η νυκτερινή ενέργεια εξασφαλίζει τον αιφνιδιασμόν και συγχρόνως αφαιρεί από τους συμμορίτας το «Η νύκτα διά τους συμμορίτας». Όπου τα τμήματα ενήργησαν βάσει σαφών πληροφοριών νύκτα, είχομεν αποτελέσματα. Την ημέραν ο συμμορίτης δεν αιφνιδιάζεται, διαφεύγει και ο σκοπός μας είναι πάντοτε η εξοντωσίς του.

Τ.Σ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

42

ΕΞΑΙΡΕΤ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Β΄ΣΣ/Α.Π.Φ.102/279/ΑΙ
ΣΤΓ 904α 28.2.49

ΘΕΜΑ: Εκκαθάρισις μετόπισθεν
ΠΡΟΣ: Ι,ΙΙ,Χ Μερ.-ΣΔΔΜ-77 Ταξ.
ΚΟΙΝ: Αρχιστράτηγον,
ΓΕΣ/ΑΙ, Γεν. Επιτ. Στρατού

Εντός της περιοχής του ΣΣ ο όγκος των Συμμοριτών μέχρι τούδε έχει εντοπισθεί εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ και έν μέρος τούτων εις ΓΡΑΜΜΟΝ.

Εν τούτοις εις την μετόπισθεν τρόπον τινά ζώνην πάντοτε ελοχεύουν μικροομάδες και πληροφοριοδόται ως και τμήματα ΣΑΜΠΟΤΕΡ άτινα δεν προσβάλλουν βεβαίως τμήματα Στρατού αλλά διά των ναρκοθετήσεων των οδών και μικροεγχειρημάτων προξενούν ζημίας και επιπλέον τηρούνται ενήμεροι πάσης λεπτομερείας ώστε εις κατάλληλον στιγμή αποτελούν τους οδηγούς των μαχητικών μονάδων των Συμμοριτών. Μετ' αυτών δρούν υπούλως και οι αυτοαμυνίται και διάφοροι συμπαθούντες τούτους εις τα διάφορα χωριά. Προς πλήρη εκκαθάρισιν της περιοχής εκ των καθαρμάτων αυτών.

Εντέλλομαι τα κάτωθι:

1. Εκάστη μεγάλη μονάς θα διαθέτη ωρισμένα τμήματα κινητά άτινα δεν θα έχουν Σταθμόν διαμονής μονίμως, αλλά περιοχή ευθύνης ην θα ελέγχωσι διά της κινήσεως.

2. Ταύτα θα καλούνται τμήματα ελέγχου Μετόπισθεν. Δι όλων των χωρίων και υψωμάτων θα διέρχωνται συνεχώς και δεν θα διαμένουν εις τον ιδίον χώρον δύο ημέραι. Η κίνησίς των θα γίνεται ακανονίστως είτε ημέρα είτε νύκτα, θα λαμβάνουν μεθ' εαυτών τρόφιμα και πυρ/κα δι' ωρισμένον χρονικό διάστημα και θα κινούνται ελευθέρως εντός της ζώνης των. Εξ' όλων των χωρίων εξ ων θα διέρχωνται θα προσπαθήσουν να συλλέξουν πληροφορίας και θα εξοντώσουν πάντα έστω και ύποπτον ή έχοντα σχέσιν με τους Συμ/τας. Να τονισθεί εις όλους τους κατοίκους ότι:

Οιαδήποτε υπόθαλψις έστω και η μικροτέρα Συμ/των ή αυτοαμυνιτών θα έχει ως συνέπειαν την άμεσον επιβολήν της ποινής του θανάτου.

3. Άπασα η ζώνη μιας Μονάδας διά τοιούτων τμημάτων θα ελέγχεται συνεχώς. Αι Μεραρχίαι και ΣΔΔΜ να υποβάλωσι λεπτομερές σχεδιάγραμμα της ζώνης των 1:100.000 περιλαμβάνουν τον διαχωρισμόν ως ανωτέρω ζώνων ευθύνης και τα τμήματα άτινα θα ελέγχωσι μιαν εκάστην περιοχήν.

4. Να χρησιμοποιηθώσι ευρέως μετά των τμημάτων Στρατού και τα οργανωθέντα τμήματα ΜΕΑ.-

5. Να οργανωθώσι αποσπάσματα Χωρ/κής μικράς δυνάμεως άτινα θα συνοδεύσουν τα ως άνω τμήματα Στρατού και θα υπάγωνται τακτικώς υπό τον Δ/ντην του Στρατιωτικού Τμήματος. Δι' αυτών η εκκαθάρισης των χωρίων εκ των υπόπτων θα είναι ευκολοτέρα. Ουδεμία δικαιολογία εκ μέρους της Χωρ/κης θα γίνει δεκτή περί μη υπάρξεως διαθεσίμου δυνάμεως προς τούτο. Θα εξοικονομήται δύναμις εκ των Σταθμών Χωρ/κης των ευρισκομένων εντός των υπό έλεγχο ζωνών.-

6. Τα ανωτέρω ιδιαιτέρως δέον να προσέξη η ΣΔΔΜ ήτις έχει το μείζον μέρος της ζώνης των μετόπισθεν. Εκτός των όλως απαραιτήτων τμημάτων εις τακτικάς αποστολάς αι υπόλοιποι εις διάθεσιν της δυνάμεις θα έχουν την αυτήν αποστολήν.-

7. Τα μετόπισθεν του Σώματος δέον το ταχύτερον και πρός πάσης άλλης γενικοτέρας ενέργειας να εκκαθαρισθώσιν πλήρως. Δεν πρέπει να μένει και η ελαχίστη αμφιβολία ότι υπάρχει έστω και είς αυτοαμυνίτης εις τας περιοχάς αυτάς. Να κατανοηθή παρά πάντων ότι δέον να εγκαινιασθή νέα τακτική ως προς το ανωτέρω αντικείμενο. Εις το μέλλον θα παρακολουθήσω ιδιαιτέρως την εκτέλεσιν τούτων και παρακαλώ όπως καταβληθεί κατά την παρούσαν χρονικήν περίοδον ιδιαιτέρα προσοχή των Διοικητών επι των ανωτέρω.-

Τ.Σ.Υ.
Ακριβές Αντίγραφον

ΠΑΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

43

<u>ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ</u>
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Β΄ΣΣ/Α1.
Α.Α.Π.Φ102/281/28/2/49

ΘΕΜΑ:Νυκτεριναί Επιχειρήσεις.
ΠΡΟΣ: Ι,ΙΙ,Χ Μεραρχίας ΣΔΔΜ 77 Ταξ.
ΚΟΙΝ: Αρχιστρατηγον ΓΕΣ/ΑΙ
Γενικόν Επιθεωρητή Στρατού.

Μέχρι σήμερον έχουν εκδοθεί επανειλημμέναι Δ/γαι τόσον υπό του ΣΣ όσον και υπό του Αρχιστράτηγου και ΓΕΣ επί του ζητήματος των νυχτερινών επιχειρήσεων και εγχειρημάτων.

Εν τούτοις δεν έχει σημειωθεί αισθητή πρόδοδος και τα πλείστα των τμημάτων εξακολουθούν να παραμένουν και την νύκτα όπισθεν των συρματοπλεγμάτων και εντός των σκεπάστρων.

Είναι ανάγκη να ρίψωμεν όλο το βάρος των μελλοντικών επιχειρήσεων εις τας νυκτερινάς τοιαύτας.

Είναι ανάγκη να πεισθώμεν και να πείσωμεν και τα τμήματά μας ότι μόνον η νυκτερινή επιχείρησις καλώς οργανωμένη και πλήρως προκατασκευασμένη έχει τα καλύτερα αποτελέσματα με τας ολιγωτέρας απωλείας.-

Η ημέρα διά τον παρόντα ύπουλον πόλεμο δεν προσφέρεται όπως πιθανώς θα προσεφέρετο εις κανονικώς διεξαγομένον πόλεμον.

Εξ’ άλλου οι Συμμορίται θα παύσουν να θεωρούν ότι η νύκτα είναι ιδικήτων και δύναται να κινούνται ελευθέρως, θα παύσουν να έχουν την ασυδοσία εισβολής εις χωρία και κωμοπόλεις κατά την νύκτα και θα είναι λίαν σκεπτικοί οσάκις πρόκειται να κινηθούν διά μίας ή εταίρας περιοχής.

Η ημέρα δύναται να διατίθεται δι’ ανάπαυσιν και προπαρασκευήν της νυκτερινής ενέργειας.

Κατόπιν των ανωτέρω επιθυμώ όπως εις το μέλλον άπαντα τα τμήματα ενεργούσι οσονδήποτε μικράν ή μεγάλην επιχείρησιν μόνο κατά την νύκτα και εις εξαιρετικάς περιπτώσεις κατά την ημέρα.

Η εκπαίδευσις δέον να στραφή ιδιαζόντως εις το αντικείμενον τούτο και να εθισθώσι πάντες εις τας επιχειρήσεις της μορφής αύτης. Τοιαύτη επιχείρησις απαιτεί πλήρη προπαρασκευήν και εις τας μικροτέρας λεπτομερείας τόσον επί της εκπληρώσεως της αποστολής του τμήματος όσο και επί του συνδέσμου. ΄Εκαστος οπλίτης ή αξιωματικός δέον να κατανοήση πλήρως τον ρόλον ον έχει να εκτελέση εκ των προτέρων. Ουδέν κενόν δέον να αφίεται ούτε και εκκρεμή ζητήματα με προοπτικήν επιλύσεώς των αναλόγως της καταστάσεως επί τόπου. Θα εξετάζονται πλήρως υπό των εκτελεστών άπασαι αι δυναταί να επισυμβώσιν περιπτώσεις και διά μίαν εκάστην θα είναι γνωσταί εις τον εκτελεστήν εκ των προτέρων αι ανάλογοι λύσεις.

Υπό το ανωτέρο πνεύμα παρακαλώ εκδοθώσι λεπτομερείς Δ/γαι και να αποτελέσωσιν έν των βασικών αντικειμένων πάσης ενεργείας των Τμημάτων.

Τ.Σ.Υ.

ΠΑΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ακριβές Αντίγραφον
Το ΑΙ Γραφείον.

44

Α΄ ΣΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΥΨ. ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΣΧΕΔΙΟΝ «ΑΜΑΖΩΝ»

Από 24.2.49 με 1.3.49

ΧΑΡΤΑΙ.. 1:100000 Φυλ .ΑΓΡΑΦΩΝ-ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ

1. Εκκαθάρισης του υψιπέδου ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ και των Νοτίων κρασπέδων της πεδιάδος της ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ. Διατήρησις της περιοχής ταύτης δι προσεχείς ευρυτέρας επιχειρήσεις προς περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ, είτε Ανατολικώς είτε Δυτικώς ΜΕΓΔΟΒΑ.-

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

2. (α) Εχθρός (Δύναμις-Διάταξις)

-77 Μονάς Χώρου, Δ/ντης ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ, Σ.Δ ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Σ.7400)
-Διαλαμβάνει δύο Διλοχίας: Διλοχία ΜΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ Δυν. 120-150
-Διαλαμβάνει δύο Διλοχίας: Διλοχία ΒΡΑΧΟΥ Δυν. 120-150.
-Έκαστος Λόχος των 3 Διμοιριών: Οπλισμός 9 οπλ/λα Μπρεν κατά Λόχον, 4 αυτόματα, λοιπά ατομ. τυφέκια. Διαθέτει ασύρμ. Νο 22.-
-Τμήματα της Μ.Χ. ευρίσκονται εις χωρία: ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ (Σ.7609) ΜΕΣΕΝΙΚΟΛΑ (Σ.7707) - ΜΟΝΗ ΚΟΡΩΝΗΣ (Σ.7805) - ΛΑΜΠΕΡΟΝ (Χ.7800) ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΝ (Χ.8297)
-Επιμελητεία εις ΜΠΕΛΟΚΟΜΥΤΗΝ (Χ.7494) με μικρά αποθέματα τροφίμων. Έμπεδον 100 Σ. εις ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Σ.7400).-

-Η γενική κατάστασις από απόψεως εχθρού εις τας γειτονικάς περιοχάς έχει ως εξής:
-Περιοχήν ΟΒΡΟΣ-ΥΝΙΑΔΟΣ ταξιαρχία ιππικού υπό Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝ δυναμ. 350-400 Σ. Σ.Λ. ΕΚΚΑΡΑ (Υ.1384).-
-Περιοχήν ΒΟΥΤΣΙΚΑΚΙ (Σ.6602) 300 περίπου Σ. εργαζόμενοι εις οχυρωματικά έργα.-
-Περιοχήν ΦΟΥΡΝΑ (Χ.8476) Τάγμα Σ. ανήκον εις την 172 Κ.Σ. Τ
-Εις ΚΟΥΦΑΛΑΝ (Χ.7273) εν ορείβ. πυρ/λον και αποθήκαι οπλισμού.-

(β) Εδαφικός χώρος Επιχειρήσεων

Το υψίπεδον ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ αποτελεί νευραλγικό σημείο της περιοχής.
Ευρισκόμενον εις το επίκεντρον της ορεινής σπονδυλικής στήλης ΠΙΝΔΟΥ-ΑΓΡΑΦΩΝ και περικλείον κόμβον οδεύσεως αγουσών ακτινοειδώς προς ΑΓΡΑΦΑ-ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ, προς ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΝ ΠΕΔΙΑΔΑ, προς ΥΨΙΠΕΔΟΝ ΣΜΟΚΟΒΟΥ-ΞΥΝΙΑΔΑ-ΟΘΡΥΝ, προς ΧΑΣΙΑ-ΠΙΝΔΟΣ-ΓΡΑΜΜΟΣ, αποτελεί χώρον ιδιαιτέρας αξίας. Εκ της αξίας του ταύτης εχρησιμοποιήθη πάντοτε υπό των Κ.Σ. ως ορμητήριο λεηλασιών και επιθετικών ενεργειών προς την ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΝ ΠΕΔΙΑΔΑ και ιδία την πεδινή περιοχή ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ, εχρησιμοποιήθη ως κεντρικός σταθμός των προς πάσαν κατεύθυνσιν κινουμένων προς δράσιν Κ.Σ. δυνάμεων, τέλος

εχρησιμοποιήθη ως επιμελητειακός σταθμός των εκ λεηλασιών προερχομένων ειδών (ιδία των εκ του Θεσσαλικού κάμπου).

Ο κατέχων το υψίπεδον ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ δύναται να ελέγχη ευχερώς την πεδινή περιοχή ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και τα εν αυτή αστικά κέντρα. Ομοίως απαγορεύει τας δι' ου, ως άνω διερχομένας οδεύσεις.

(γ) Πληθυσμός

Η περιοχή του υψιπέδου τούτου έχει εκκενωθεί και μόνον οικογένειαι Κ.Σ. παραμένουν εις τα χωριά της περιοχής ταύτης.-

Οι Εθνικόφρονες κάτοικοι της περιοχής έχωσι καταφύγει και εγκατασταθεί εις τα κέντρα ασφαλείας της ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ πεδιάδος (ΚΑΡΔΙΤΣΑ-ΣΟΦΑΔΕΣ κ.λ.π.).-

(δ) Διατεθείσαι δυνάμεις διά την επιχείρησιν

(ι) Υπό αμέσους διαταγάς ΣΔΘ.

-73 Ταξιαρχία (Διοίκησις και 3 Τάγματα)

-61 Ταξιαρχία (Διοίκησις και 2 Τάγματα)

-Β΄ Σύνταγμα Ιππικού

(ιι) Μέσα υποστηρίξεως

-Μοίρα 101 ΣΠΠ (2 πυρ/χίαι) συν Β/105 πυρ/χία 105 ΣΠΠ.

-Δ/σις ΄Ιλης αρμάτων συν ουλαμός ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ (5 άρματα) (382 ΄Ιλη).-

-2 ουλαμοί τεθωρακισμένων (ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ-ΣΟΦΑΔΩΝ)
-Αεροπορία τη αιτήσει.

(ιιι) Συγκρότησις Διοικήσεων - Επιτελείων Α΄ΣΣ

Διοικητής Αντ/γος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡΑΣ.

Επιτελάρχης Συν/ρχης ΚΕΤΣΕΑΣ ΓΡΗΓ.

Αρχηγ. Α΄ ΚΛ. Αντ/ρχης ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ Π.

Αρχηγ. Β΄ Κλ. Αντ/ρχης ΚΑΡΜΗΣ ΙΩΑΝΝ.

Αρχηγ. Πυρ/κου Συντ/ρχης ΤΑΣΩΝΗΣ ΝΙΚ.

Αρχηγ. Μηχ/κου Συντ/ρχης ΛΑΜΠΙΡΗΣ ΓΕΩΡΓ.

Αρχηγ. Διαβ/σεων Συντ/ρχης ΜΑΝΤΖΟΣ ΜΙΧ.

ΣΔΘ

Διοικητής Ταξιαρχίας ΚΟΝΤΩΣΗΣ ΑΝ.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΠΑΓΚΑΛΟΣ ΙΩΑΝ.

73 Ταξιαρχία

Διοικητής Συντ/ρχης ΚΑΡΟΦΥΛΑΚΗΣ Γ.

Διοικητής 574 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ Ι.

Διοικητής 575 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΠΑΠΑΣ ΑΝ.

Διοικητής 591 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΤΖΟΤΖΟΛΑΚΗΣ

61 Ταξιαρχία

Διοικητής: Συντ/ρχης ΠΑΛΑΝΤΑΣ

Διοικητής: 614 Τ.Π. Αντ/ρχης ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Διοικητής: 117 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΤΑΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ

Β΄ Σύνταγμα Ιππικού

Διοικητής Αντ/ρχης Ιπ. ΠΥΛΟΡΟΦ ΚΛ.

Πυρ/κόν

101 ΜΣΠΠ Ταγ/ρχης ΔΕΜΕΣΤΙΧΑΣ Δ.

Άρματα

΄Ιλη αρμάτων: Διοικητής Επίλαρχος ΠΑΤΑΚΟΣ ΣΤ.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

3. Το ΣΣ εξέδοκεν την υπ' άρ. Α.Π. Φ3/143/15-2-50 Δ/γην του, δι' ης καθορίζετο το διά την επιχείρησιν σχέδιον ενεργείας ''ΑΜΑΖΩΝ''. Δια της ανωτέρω διαταγής ανετίθετο η ακόλουθος αποστολή εις την ΣΔΘ: '' Ενεργούσα από της 2000ω της ''Χ'' ημέρας (καθωρίσθη βραδύτερον ''Χ''=24/2) διά των διατεθημένων αυτών δυνάμεων, να εκκαθαρίση το υψίπεδον ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ και τα ΝΟΤΙΑ κράσπεδα της πεδιάδος ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και να διατηρήση την περιοχήν ταύτη'' Καθωρίζετο δι' εν γενικαίς γραμμαίς το ακόλουθον σχέδιον ενεργείας: ''Περίσφυξις του υψιπέδου ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ δι' ενεργειών από Βορρά, Ανατολών και Ν.Ανατολών, με προσπάθειαν ταχείας αποκοπής των προς Δυσμάς (προς ΑΓΡΑΦΑ) δρομολογίων συμπτύξεως εις περιοχήν ΚΕΡΑΣΙΑ (Σ.7008) από Βορρά και ΡΑΧΗ ΠΑΠΑΔΙΑ (Χ.7798)-ΜΠΥΛΟΚΟΜΗΤΗΣ (Χ.7498) από Νότου και συντριβή εντός του υψιπέδου των εκεί συμμοριακών δυνάμεων, κάλυψις ενεργείας προς Ν.Ανατολάς από περιοχής ΣΜΟΚΟΒΟΥ (Χ.9981). Κύρια προσπάθεια από Βορρά''.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

4. (α) Προκαταρκτικαί ενέργειαι

Η ΣΔΘ εκδίδει το υπ' αρ. 6311/20-2-49 σχέδιον ενεργείας προς εκπλήρωσιν της εντολής της.-

Η υπ' αρ. Φ3.196/22-2-49 Δ/γη Σ. Στρατού λόγω συγκεντρώσεως του συγκροτήματος ΘΕΣΣΑΛΟΥ περιοχήν ΚΟΚΚΙΝΟΒΡΑΧΟΥ (Υ.5295)- ΦΥΛΑΚΗ (Υ.4792) τροποποιεί το προαναφερθέν σχέδιον ενεργείας της ΣΔΘ μόνον ως προς την αποστολή του Β΄ Συντάγματος Ιππικού, καθοριζομένης ούτω: '' Σταθερά και διαρκής δίωξις μέχρις εξοντώσεως Ιππικού ΘΕΣΣΑΛΟΥ όπου ευρίσκεται.- Υπό Δ/σιν Συντ/τος απόσπασμα ΛΑΜΠΡΑΚΗ ΦΑΡΕΑΛΩΝ. Κάλυψις συνεπώς επιχειρήσεως "ΑΜΑΖΩΝ" πραγματοποι-είται διά δεδομένης αποστολής. ΄Εναρξις αποστολής απο 24 Φ/ρίου 49''.- Εν τω μεταξύ μέχρι της 1900ω της 24/2/49 τα συμμετέχοντα ή συνεργούντα εις την επιχείρησιν τμήματα είχον ευρεθεί ως εις το επισυναπτόμενον σχεδιάγραμμα ''ΙΙ'' εμφαίνηται. Συμπληρωματικώς έχει εκδοθεί ή υπ' αρ. Φ3/197/22-2-49 Δ/γη ΣΣ δι' ης διετάσσετο ή ΑΣΔΣ όπως διατάσσετο η ΑΣΔΣΕ όπως διατάξη το 4ον ΕΣΠ και υποβοήθησει ενέργειαν Β΄ Συντ/τος Ιππικού.-

(β) Εξέλιξις Επιχειρήσεως (βλέπε συννημένο σχεδιαγρ.''ΙΙ'').

(ι) Γεγονότα 24/2

Από 2000ω της 24/2 ήρξατο κίνησις 592 Τ.Π. (επιφορτισμένου την αποκοπήν των οδών διαφυγής των Σ. εις ΜΠΕΛΟΚΟΛΗΤΗΝ).- Λοιπά τμήματα επιχειρήσεως επί της γενικής γραμμής εξορμήσεως.-

(ιι) Γεγονότα 25/2

Τμήματα 61 και 73 Ταξιαρχιών ενεργούντα από νυκτός (ως εμφαίνηται επί επισυναπτόμενου Σχεδ/τος ''ΙΙ'') συνήντησαν σοβαράς αντιστάσεις Σ. εις ΨΗΛΗΝ ΡΑΧΗΝ (Σ.7510) , ΡΑΧΗ ΠΑΠΑΔΙΑΣ (Χ.7798).- Κατόπιν πείσμονος αγώνος Σ. ανατραπέντες συνεπτύχθησαν προς Δ. Ούτω με την επέλευσιν του σκότους της ημέρας ταύτης τα ημέτερα τμήματα ευρίσκονται επί της γραμμής "Χ" ήτοι: ΠΕΖΟΥΛΑ (Σ.7114) -ΟΓΔΑ (Σ.7508)-ΜΕΣΕΝΙΚΟΛΑ (Σ.7707)-Ανά αντερείσματα ΜΟΝΗΣ ΚΟΡΩΝΗΣ(Σ. 8106)-ΚΟΚΟΡΙΑΓΚΑΣ (Σ.7902)-ΜΕΣΑΤΗΣ (Σ.7700)-ΡΑΧΗ ΠΑΠΑΔΙΑΣ(Χ.7798) (βλ. σχέδ. ''ΙΙ'') αντί της προβλεπόμενης υπό του σχεδίου τοιαύτης ''Ζ'' ήτοι: ΚΕΡΑΣΙΑ - ΤΣΙΦΛΙΚΙ (Σ.7107)-ΨΗΛΗ ΡΑΧΗ(Σ. 7510) -ΜΕΣΕΝΙΚΟΛΑ (Σ.7707)-Α. αντερείσματα ΜΟΝΗΣ ΚΟΡΩΝΗΣ (Σ.8106)-ΚΟΚΟΡΙΑΓΚΑΣ (Σ.7902)-ΜΕΣΑΤΗ (Σ.7700)-ΡΑΧΗ ΠΑΠΑΔΙΑΣ(Χ.7798). ΄Ητοι η 61 Ταξιαρχία επέτυχεν από Βορρά ενεργούσα μεγαλυτέραν προώθησιν, της 73 Ταξιαρχίας ενεργούσης από Ανατολών και Νότου μη επιτυχούσης

πλήρως απάντων των αντικειμενικών της σκοπών.- Αποτέλεσμα της ημέρας ταύτης ΣΝΕ4-ΣΣ6-ΣΠ18, ων 4 οπλίτες των τμημάτων ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ. Περισυνελέγησαν 10 κέλητες.

(ιιι) Γεγονότα 25/2

Συνεχίσθη κίνησις των τμημάτων 61 και 73 Ταξιαρχιών.- Συνηντήθησαν αντιστάσεις Σ. εις ΡΑΧΗ ΣΙΜΟΥ (Σ.7101) και ΚΑΡΙΤΣΑ (Χ.7199).- Κατόπιν αγώνος Σ. εξετοπίσθησαν.- Ούτω τα ημέτερα τμήματα με το πέρας της ημέρας ταύτης ευρίσκονται εγκατεστημένα επί της γραμής ‘‘Φ” ήτοι ΡΑΧΗ ΣΙΜΟΥ (Σ.7101)-ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Σ.7400)-ΜΠΥΛΟΚΟΜΗΤΗΣ (Χ.7499).-

Αποτελέσματα αγώνος ήσαν: ΣΣ 3 ένοπλοι -Σ.Ν.Ε 2. ΗΤΟΙ περισυνελέγησαν λάφυρα.

(ιυ) Γεγονότα 27/2

Τμήματα ορμώμενα από ΜΠΥΛΟΚΟΜΗΤΗΝ (Χ.7498) και ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Σ.7400) ενήργησαν προς ΚΑΡΔΙΤΣΑ (Χ.7199). Ανέτρεψαν εκείσε αντιστάσεις Σ. οίτινες συνεπτύχθησαν προς Δ.- Λοιπά τμήματα με το σκότος επανήλθον βάσεις των επί γραμμής ‘‘Ψ” άνευ εέτρου συμβάντος.- Κατά εξερευνήσεις καταστράφησαν εγκαταστάσεις Σ. και τηλ/κόν δίκτυον.- (΄Υπ’ αρ. Φ3/233/261945 Δ/γή Σ.Σ. καθωρίζουσα εξερεύνησιν και προώθησιν αναγνωρίσεως προς ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ).-

(υ) Γεγονότα 28/2

Εξεκαθαρίσθη περιοχή ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ (Χ.7199). Σ. διέφυγον προς Δ. Κατεστράφησαν κατά συνεχιζομένας εξερευνήσεις έτεραι επιμελητειακαί εγκαταστάσεις Σ.-

Σ.Π. 25. οι πλείσται προέρχονται εκ Στρατολογίας εις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ.-

(υι) Πέρας επιχειρήσεως 1/3

Μετά την 28/2 περατούται ή εκκαθαριστική επιχείρησις υψ. ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ και την 1/3 τα ημέτερα τμήματα λαμβάνουν την ακόλουθον διάταξιν: Τ.Σ. 73 Ταξιαρχίας συν πυρ/χια εις (Σ.778040). 591 Τ.Π. Δ/σις και διλοχία ΜΕΣΑΤΗ (Σ.775003). Λόχος εις ύψ. 1223 (Χ.730999) Λόχος εις (Σ.770040). 574 Τ.Π. Δ/σις και Διλοχία ΚΑΛΥΒΙΑ ΠΕΖΟΥΛΙΩΤΙΚΑ (Σ. 735045). Διλοχία (Σ.782032) 575 Τ.Π. Δ/σις και Διλοχία ΤΡΙΚΑΛΑ.- Διλοχία ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ (Σ.7401)-ΣΕΚΛΙΖΑ (Χ.8899). 117 Τ.Π. Δ/σις και Διλοχία (Σ. 708118). Λόχος (Σ.725043). Λόχος ΚΕΡΑΣΙΑ (Σ. 694084). Ιλη αρμάτων ΚΑΡΔΙΤΣΑ.-

(Υπ’ αρ. Φ3/234/261940 Δ/γη ΣΣ καθορίζουσα διάταξιν εδραιώσεως επί Υψ. ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ).-

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

5. (α) Εξεκαθαρίσθη το υψίπεδον ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ.

(β) Εγκατεστάθησαν εδραιωθέντα επ’ αυτόν Η. τμήματα.

(γ) Απώλειαι:

ΗΜΕΤΕΡΩΝ	ΕΧΘΡΟΥ
Τ.Ο. -2-	Σ.Ν.Ε 6 Σ.Σ 10 Σ.Π. 44

(δ) Πλείστα λάφυρα περισυνελέγησαν και επιμελητειακαί εγκαταστάσεις (αποθήκαι - πρόχειροι αρτοκλίβανοι) κατεστράφησαν.-

ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ

6. (α) Η εκκαθάρισις και διατήρησις του υψιπέδου ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ απήλλαξεν ολόκληρον την περιοχήν ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ από τας λεηλασίας και επιδρομάς των Κ.Σ.-

(β) Η κίνησις των Μονάδων γενομένη εκτός των αυτοκινήτων και διά σιδηροδρόμου προς εξοικονόμησιν χρόνου τη χρήσει πολλαπλών μέσων, δεν επέτρεψεν την πλήρη παραπλάνησιν του εχθρού. Οι Κ.Σ. αντιληφθέντες τας κινήσεις των τμημάτων, εγκαίρως ήρχισαν την εκκένωσιν του υψιπέδου ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ.-

(γ) Αι ενέργειαι των από ΝΑ και Ανατολικών τμημάτων, αίτινες είχον σκοπόν την αποκοπήν των οδών διαφυγής των Κ.Σ. δεν επέτυχον πλήρως.- Κυρίως η από ΝΑ κίνησις καίτοι ήρξατο νύκτα, εν τούτοις δεν προωθήθη αποφασιστικώς προς τας διαβάσεις ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ και ΜΠΥΛΟΚΟΜΗΤΗ, δι ων ακριβώς το πλείστον το Κ.Σ. διέφυγεν προς ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ.-

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

7. Κατεδείχθει διά μίαν ακόμη φορά ότι εις τας εναντίον των Κ.Σ. επιχειρήσεις πρέπει να υπάρχει πάντοτε ένα σχέδιο παραπλανήσεως, ου το κυριώτερον μέρος πρέπει να αποτελή η απόκρυψις γενικώς της προπαρασκευής της ενεργείας.-

(Κίνησις -συγκέντρωσις Στρατιωτικών Τμημάτων).-

Τ.Σ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

45

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΝ ΑΓΩΝΟΣ

ΕΙΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΑΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΄Η ΤΜΗΜΑΤΑ (ΔΑΔΙΟΦ)

Αρχιστράτηγος
ΓΕΣ/Α1
Άριθ. 589412
Αριθ. Φακ. 4024/8
ΒΣΤ 902/2.3.49

ΠΡΟΣ: Απάσας μαχίμους Μονάδας
ΚΟΙΝ: Γραφεία, -Διευθύνσεις ΓΕΣ
Υπουργ. Αερ. ΓΕΑ-ΥΝ. ΓΕΝ
Υπουργ. Δημ. Τάξεως Αρχ. Χωροφ.
ΑΔΑ
ΒΣΔ-ΣΟΗΠΕ.

1.- Υπάρχουν περιπτώσεις, καθ' ας μονάδες, ή τμήματα, ως σύνολον, επιδεικνύουν εξαιρετικήν διαγωγήν και επιτυγχάνουν διά της ορμητικότητος, αποφασιστικότητος, τόλμης και δεξιοτεχνίας αξιέπαινα και ασυνήθη αποτελέσματα επί του πεδίου της μάχης. Δημιουργούν έναν θρύλο μονάδος ή τμήματος, ώς εις την πρόσφατον πολεμική μας ιστορία, ένια των ηρωικών μας Συνταγμάτων.

2.- Επιθυμών όπως, εκτός των καθορισμένων ατομικών αμοιβών διά διακεκριμένας πράξεις, γίνεται και συνολική αμοιβή τμήματος, ή μονάδος, διακριθείσης εις εξαιρετικήν πράξιν επί του πεδίου της μάχης, καθορίζω ειδικόν δικριτικόν με τον τίτλον:

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΝ ΑΓΩΝΟΣ ΔΙΑΣΩΣΕΩΣ ΙΕΡΩΝ ΟΣΙΩΝ ΦΥΛΗΣ ΔΑΔΙΟΦ.

Το διακριτικόν τούτο θα απονέμηται υπό του υποφαινομένου και θα φέρηται υποχρεωτικώς υφ' όλων των αξιωματικών και οπλιτών των υπηρετούντων εκάστοτε εις διακριθείσαν μονάδα, ή τμήμα εις ένδειξιν τιμής της μονάδος ή τμήματος και σύμβολον βαρείας κληρονομίας.

3.- Το ΔΑΔΙΟΦ καθορίζεται, ως συνημμένον διάγραμμα, εκ φύλλου δάφνης αργυράς ή χρυσής, εν είδει πετάλου και φέρεται εις την δεξιά περιχειρίδα του χιτωνίου εις ύψος 0,10 μ. από του άκρου της περιχειρίδος. Εφόσον το ΔΑΔΙΟΦ απονέμεται άπαξ εις την μονάδα ή τμήμα η δάφνη είναι αργυρά. Απονεμόμενον διά δευτέραν φοράν η δάφνη είναι χρυσή. Δια τρίτην φοράν χρυσή μεθ' ενός αστέρος χρυσού εις το εσωτερικόν του πετάλου. Δια τετάρτην φοράν χρυσή μετά δύο αστέρων χρυσών εις το εσωτερικόν του πετάλου. κ.ο.κ.

4.- Προτάσεις διά την απονομήν του ΔΑΔΙΟΦ θα υποβάλωνται ημίν (ΓΕΣ/Α1) ιεραρχικώς. Τονίζω ότι αι προτάσεις αύται θα αφορούν πραγματικώς εξαιρετικάς πράξεις.-

Τ.Σ.Υ.
Θ.Π./Κ.Φ. Αρχιστράτηγος ΠΑΠΑΓΟΣ Α.

46

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΓΕΣ/ΑΙ

Αρίθ. 221065/Φ.4009/3

ΒΣΤ 902/2.3.49

Θέμα: Οδηγίαι διά την εδραίωσιν εις Πελοπόννησον(δευτέρα φάσις)
ΠΡΟΣ: Την ΑΣΔΠ.
ΚΟΙΝ: Α1-Α2 ΓΕΣ-Γραφ. Πολ. Υποθ. ΓΕΣ
Υπουργ. Δημ. Τάξεως Δ. Ασφάλειας
Αρχηγείον Χωρ/κης
ΒΣΕ-ΣΟΗΠΕ-Σύνδεσμος Χωρ/κης
Α1/ΙΙΙ/ΓΕΣ

1.- Το κατόπιν της υπ' αρίθμ 220011/4909/35/14.2.49 υποβληθέν ημίν σχέδιον εδραιώσεως (2236/201/24.2.49) εγκρίνομεν με τας κάτωθι παρατηρήσεις:

(α) Σκοπός
Ο τιθέμενος σκοπός είναι όχι μόνον η εξαφάνισις των τελευταίων υπολειμμάτων των κομμουνιστοσυμμοριτών αλλά και η παρεμπόδισις πάσης αποπείρας επαναμολύνσεως. Η πλήρης αποκατάστασις του αισθήματος ασφαλείας εις τον πληθυσμόν, ο επαναπατρισμός των συμμοριοπλήκτων και η λήψις μέτρων προνοίας υπέρ αυτών και του πληθυσμού εν γένει.

(β) Προς επίτευξιν του σκοπού τούτου καθορίζομεν τα κάτωθι:

ι. Υπεύθυνος Διοικητής και συντονιστής του όλου εν Πελοποννήσω έργου είναι ο ανώτερος Στρατιωτικός Διοικητής έχων ως βοηθό του έναν και μόνον Ανώτερον Διοικητήν Χωρ/κης δι' ολόκληρον την Πελοπόννησον. Το Υπουργ. Δημοσίας Τάξεως παρακαλείται όπως ρυθμίση το ζήτημα του Λ.Δ. Χωρ/κης Πελοποννήσου το ταχύτερον.

ιι. Ο Ανώτερος Στρατ. Διοικητής εν συσκέψει μετά του κ. Υπουργού Προνοίας, του Ανωτ. Διοικ. Χωρ/κης Πελοποννήσου και αντιπροσώπων της ΑΜΛΓΚ να μεριμνήση διά την άμεσον λήψιν αποφάσεων επί σχεδίου επαναπατρισμού των συμμοριοπλήκτων και προωθήσει ως εφοδίων κ.λ.π. εις τον δεινοπαθούντα πληθυσμόν. Το Γραφ. Πολιτ. Υποθέσεων ΓΕΣ να μεριμνήση διά την πρόκλησιν της συσκέψεως ταύτης το ταχύτερον ερχόμενον εις επαφήν μετά του Υπουργ. Προνοίας και της ΑΜΑΓΚ. Το ίδιον Γραφείον να έλθη εις επαφήν μετά των λοιπών Υπουργείων διά την εγκατάσταση των πολιτικών αρχών

(γ) Εις ότι αφορά την οργάνωσιν της Διοικήσεως και της εν γένει δράσεως του Στρατού-Χωρ/κης-ΜΕΑ διευκρινιζομένων τα κάτωθι σημεία:

ι. Να καθορισθούν ζώναι δράσεως εις τους τοπικούς στρατιωτικούς διοικητάς υφ' ούς θα υπάγωνται αι Μονάδες Χωροφυλακής και οι ΜΕΑ. Πρός τον σκοπό τούτον να καταρτισθή λεπτομερές σχέδιον οργανώσεως ΜΕΑ και υπαγωγής τούτων απ' ευθείας υπό τας στρατιωτικάς μονάδας, όπου δε τούτο δεν είναι δυνατόν υπό τας μονάδας Χωρ/κης. Πάντως ο οπλισμός των ΜΕΑ θα χρεωθή εις τας Στρατιωτικάς Μονάδας και θα επιδιωχθή ώστε ου μόνον ο έλεγχος να είναι εφικτός εις κάθε στιγμήν αλλά και η ανακατανομήν του ευχερεστάτη αναλόγως των παρουσιαζομένων αναγκών. Τα διανεμηθησόμενα τυφέκια θα είναι υλικό των στρατιωτικών

μονάδων, ευκόλως δυνάμενον και να εναποθηκευθή αν δεν υπάρχει ανάγκη τούτου. Δεν θα είναι ιδιοκτησία των ΜΕΑ.

ιι. Να καταργηθούν τα δημοσυντήρητα τάγματα και άπασαι αι εξωστρατιωτικαί κομματικαί ένοπλοι ομάδες το τυχύτερον και ο οπλισμός να χρησιμοποιηθή διά τα υπό το ανωτέρω πνεύμα ανασυγκροτηθησόμενα ΜΕΑ. Επί πλέον διά τα ΜΕΑ δυνάμει της παρούσης χορηγούνται υμίν 4000 τυφέκια εκ των Αγγλικών τυφεκίων ΙΧ Μερ. τα οποία θα αντικατασταθούν υπό Αμερ. Οπλισμού. Τα υπόλοιπα όπλα Αγγλικού τύπου της Μεραρχίας ταύτης θα επιστραφούν εις ΑΒΥΠ.

ιιι. Δεν εγκρίνεται συγκρότησις 6 Λόχων Χωροφυλακής (Ι κατά νομόν. Η δύναμις της Χωροφυλακής θα διατεθή εκτός των αστυνομικών καθηκόντων εις τα κινητά αποσπασμάτα τα οποία να επιδιωχθή να αυξηθούν εις 120-130.

ιυ. Όλμοι και ασύρματοι δεν θα χορηγηθούν εις την Χωρ/κήν εκ μέρους του στρατού, διότι δεν διατίθενται. Να καταβληθή προσπάθεια να εφοδιασθούν τα αποσπάσματα εκ των παρά τω σώματι της Χωρ/κής υπαρχόντων τοιούτων.

2.- Η έναρξης της φάσεως της εδραιώσεως δεν θα πρέπει να επιβρανδυθή πέραν της 15 Μαρτίου. Από της ημερομηνίας ταύτης προβλέπεται να αρχίση απόσυρσις των καθορισθεισών δυνάμεων στρατού. Λήξις της φάσεως εδραιώσεως επαφίεται ημίν να καθορισθεί εν καιρώ οπότε και θα καθορίσομεν ποίαι και πότε εκ των αφιεμένων διά την εδραίωσιν δυνάμεων στρατού και Χωροφυλακής θα αποσυρθούν διά άλλας ανάγκας της Χώρας.

3.- Τονίζομεν τέλος ιδιαιτέρως ότι η φάσις της εδραιώσεως εν Πελοπόννησω αποτελεί μίαν εκ των κυρίων προσπαθειών του Στρατού και τούτο δέον να κατανοηθή πρεπόντως υπό της ΑΣΔΠ.

Αρχιστράτηγος ΠΑΠΑΓΟΣ Α.

Τ.Σ.Υ.
Θ.Π/Κ.Φ

47

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
1η ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 513

I. Τελευταία ο εχθρός ορισμένες Μονάδες του στρατού του τους ντύνει με στολές ΛΟΚ μπότες, γούνες κλπ και τις παρουσιάζει όλες σαν ΛΟΚ εξακριβωμένα το έκαμε μέχρι τώρα στα 117,616,619 της 61 Ταξιαρχίας. Ακόμα παρατηρήθηκε στις διάφορες μάχες των τμημάτων μας ο εχθρός να φωνάζει "Εδώ Εθνικός Στρατός ΛΟΚ" Αυτό συνέβηκε στη μάχη του Δενδρίτη με το ελαφρό Τάγμα Μπραΐμη.

II. Την καρναβαλίστικη αυτή μεταμφίεση την κάνει ο εχθρός στην προσπάθειά του να ξεσηκώσει το πεσμένο ηθικό του στρατού του, πάει με τις ειδικές στολές, γούνες κλπ να τους φκιάξει παλληκάρια, καλλιεργώντας μέσα τους ότι έτσι είναι ΛΟΚ ότι οι αντάρτες φοβούνται τους ΛΟΚ κλπ από τη μια μεριά και από την άλλη να τους παρουσιάσει σε μας κάτι το ιδιαίτερο ότι δεν είναι ο παληός στρατός με το πεσμένο ηθικό αλλά κάτι το καινούριο.

III. Είναι γεγονός ότι οι Μονάδες ΛΟΚ, όχι οι ψεύτικες αλλά οι παληές, έκαμαν ξεχωριστή εκπαίδευση, την όλη ταχτική τους τη στηρίζουν στον αιφνιδιασμό, στην κίνηση την νύχτα, στην παραπλάνηση, στην διείσδυση, νώτα, πλευρά κλπ. Είναι επίσης γεγονός ότι όπου μέχρι σήμερα οι επίλεκτες αυτές δυνάμεις του εχθρού αντιπαρατάχθηκαν στα τμήματα του Δ.Σ. τσακίστηκαν. Υψώματα Ανατολής καλοκαίρι 1947, Μάχη Πλατάνου, Αη-Βλάση, Παρνασού, Δερελάκι, Βλαμόβουνο, Σινιάτσικο κλπ. Τις μόνες επιτυχίες που είχανε εκεί όπου κατόρθωσαν να αιφνιδιάζουν τμήματα μας είτε από εγκληματική αδιαφορία των δικών μας στα μέτρα ασφάλειας είτε από λειψή διάταξη, έλειψη επιτήρησης σε απίθανα δρομολόγια, χαράδρες, έλλειψη περιπόλων, επανάπαυση ιδιαίτερα την νύκτα κλπ.

IV. Όλες οι Διοικήσεις πρέπει:

1/ Να κατατοπιστούν όλα τα στελέχη και μαχητές για το καινούριο μασκάρεμα που κάνει ο Φασισμός στο στρατό του, γιατί το κάνει και τι επιδιώκει.

2/ Να εντείνει τα μέτρα ασφαλείας και επαγρύπνησης σε οποιαδήποτε στιγμή όπου και αν βρίσκεται, στάση, πορεία, λιμέρι, μέρα και νύχτα, ιδιαίτερα να χρησιμοποιούν συχνούς περιπόλους και σε βάθος για να αποφύγει τυχόν αιφνιδιασμό, έλεγχο σε δύσβατα δρομολόγια χαράδρες, μέρη χιονισμένα που νομίζουμε αδιάβατα μέτρα παραπλάνησης στόχων, φωτιές.

V. Επί τη ευκαιρία μεταβιβάζουμε αιφνιδιασμός τμήματός μας είτε ομάδας θα αντιμετωπισθεί με τα πιο σκληρά μέτρα.

Σ.Δ. Ιης Μεραρχίας 5/3/49

ΓΙΩΤΗΣ

Υποστράτηγος

Παραβλήθηκε

Για την ακρίβεια
Το 1ο Γραφείο

48

Υπερεπείγουσα

Απόρρητος Προσωπική

΄Εδακτ/θη υπό Ταγ/χου

ΓΕΡΜΙΔΗ ΑΓΓΕΛΟΥ

Γ΄ΣΣ/ΑΙ

Αριθ. Α.Π. 3499

ΒΣΤ 903 τη 3-3-49

Α.Α αντιτύπου Ι

ΘΕΜΑ: ΄Εκθεσις επί μελλοντικών ενεργειών
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/ΑΙ
ΚΟΙΝ: VII,ΧΙ Μεραρχίας
-ΣΔΚΜ, ΔΕΣ,
-31 Ταξιαρχίαν

Σχετική υμετέρα 220542/Φ.4009/Ι/ΔΙ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΙΑ ΤΑΥΤΗΣ ΔΙΑΤΑΣΣΟΜΕΝΩΝ

1.- Το ΣΣ ως και κατά το παρελθόν θα αναπτύξη πάσαν αυτού την δραστηριότητα επί τω τέλει όπως:

α. Αφαιρεί πάσαν πρωτοβουλίαν από τον εχθρό δι' οργάνωσιν εκ μέρους του επιχειρήσεων.

β. Κρατεί τον εχθρό διαρκώς υπό την απειλή επιθέσεως, ώστε να μην παρέχηται εις αυτόν χρόνος αναπαύσεως και ανασυγκροτήσεως. Αι επιχειρήσεις προς επίτευξιν του ανωτέρω σκοπού θα διεξάγωνται κυρίως υπό των εφεδρικών δυνάμεων του ΣΣ, ενισχυμένων και υπό των τοπικών δυνάμεων των Μ.Μ. Τοιαύτας επιχειρήσεις το ΣΣ θα δύναται να εκτελή μέχρι δύο κατά μέσον όρο μηνιαίως, εφόσον δεν παρεμβάλωνται επιχειρήσεις αντιπερισπασμού του εχθρού. ΄Ηδη μία ταύτη επιχείρησις ευρίσκεται εν εξελίξει εις ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ με συμμετοχή 5 Ταγμάτων Στρατού, ΙΕΤΠ, δυνάμεως 2 περίπου Ταγμάτων Εθν/ρας, 4 Ουλαμών Π. Πυρ/κού, Ι Πυρ/χίας Ορειβ. Πυρ/κου και Ι Μέσου και άλλων συμπληρωματικών μέσων.

2.- Η προστασία και ο έλεγχος των σοβαρών Αστικών Κέντρων και σημείων μεγάλης Στρατιωτικής σημασίας έχουν ανατεθή κατά το πλείστον εις Τάγματα Εθνοφρουράς και εις Ελαφρά Τάγματα Πεζικού. Πλήν όμως αρκετά τοιαύτα απαιτούσι και την παρουσίαν Στρατού Εκστρατείας ως εξετέθη εις σημείωμα του ΣΣ υποβληθέν εις τον Γενικόν Επιθεωρητή Στρατού και ούτινος αντίγραφον συνυποβάλλεται τη παρούση. Η κατάστασις θα βελτιωθή σημαντικώς συν τη παρόδω της ανανεώσεως των Τ.Ε. και της μεταπτώσεως αυτών εις ΕΤΠ.

3.- Τα συμμοριακά συγκροτήματα άτινα έχει να αντιμετωπίση το ΣΣ είναι κατά μήκος της μεθορίου και επομένως ώς ευρισκόμενα εις άμεσον επαφήν μετά των υποστηριζόντων αυτά γειτόνων έχουσιν άφθονον και συνεχή εφοδιασμόν, όστις δεν είναι δυνατόν να διακοπή. Εξαίρεσιν αποτελούσιν τα συγκροτήματα ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ και ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ τα οποία ευρισκόμενα εν τω εσωτερικώ, εφοδιάζονται εκ της περιοχής ΚΟΡΩΝΑΣ-ΜΠΕΛΛΕΣ. Καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια διά την διακοπήν του εφοδιασμού τούτων, όστις χωρίς να διακοπή μέχρι στιγμής, δυσχεραίνεται σημαντικώς.

Με την εγκατάστασιν εις ΚΙΛΚΙΣ του Γ΄ Συν/τος Ιππικού και την προβλεπομένην χορήγησιν οπλισμού διά τον εξοπλισμόν της υπαίθρου το ΣΣ έχει την γνώμην, ότι θα καταστή δυνατόν να καταστή δυσχερέστατος ο εφοδιασμός των συγκροτημάτων τούτων.

4.- Επιχειρήσεις ευρυτέρας κλίμακος:

α.- Επιχείρησις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ:

Το ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ κατά το παρελθόν θέρος απετέλεσε σπουδαίον αντικειμενικόν σκοπόν επιχειρήσεων μακράς διαρκείας. Επετεύχθη η προώθησις της διατάξεώς μας μέχρι των συνόρων. Τούτο θα επιζητηθή να πραγματοποιηθή και εφέτος, ευθύς ως αι καιρικαί συνθήκαι και κυρίως η τήξις των χιόνων επιτρέψωσι την ανάληψιν σοβαρών επιχειρήσεων, εφ'όσον βεβαίως δεν ήθελον συγκεντρωθή εις Νότιον ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ ισχυρότεραι δυνάμεις των ήδη υφισταμένων, καθιστώσιν δυσχερή την ανάληψιν επιχειρήσεων διά των ήδη διατιθεμένων δυνάμεων. Αι επιχειρήσεις αύται θα αποβλέψωσι:

(ι) Εις την προώθησιν της διατάξεως ημών μέχρι των συνόρων εις τρόπον ώστε να διακοπή η ελευθέρα επικοινωνία και κίνησις των συμμοριτών εξ Ανατολών προς Δυσμάς και αντιθέτως.

(ιι) Εις την διατήρησιν της περιοχής ταύτης υπό την κατοχήν και έλεγχον ημών, ίνα μη χρησιμεύση η περιοχή αύτη ως καταφύγιον των εις ΒΙΤΣΙ ήδη συμμοριακών δυνάμεων εις περίπτωσιν εκδιώξεως αυτών εκείθεν.

(ιιι) Εις την απαγόρευσιν του διαδρόμου από ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ προς ΒΕΡΜΙΟΝ και εκείθεν προς Νότον ή προς Δυσμάς διά την μεταφοράν δυνάμεων ή εφοδίων.

(ιυ) Σχέδια ενεργείας και διατεθησόμεναι δυνάμεις διά την σημαντική ταύτην επιχείρησιν, ήτις θα απασχολήση σχεδόν το σύνολο των εφεδρειών του ΣΣ θα υποβληθώσιν εν καιρώ. Η επιχείρησις αύτη συμφέρει να συνδιασθή με τοιαύτην από Δυσμών υπό δυνάμεων του Β΄ΣΣ.

β. ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ:

Η περιοχή αύτη απησχόλησε και απασχολεί πάντοτε το ΣΣ. Ήδη ως ανωτέρω αναφέρεται μία επιχείρησις ευρίσκεται εκεί εν εξελίξει.

Πολλάκις ο εχθρός υπό την πίεσίν μας ηναγκάσθη να εγκαταλήψη την περιοχήν ταύτην. Αλλά πάντοτε συντόμως μετά το πέρας εκάστης επιχειρήσεως επανεγκαθίστατο εις τας ιδίας περιοχάς, εφ' όσον δεν παρέμειναν εκεί ημέτεραι δυνάμεις. Αι αναλαμβανόμεναι επιχειρήσεις αποσκοπούν εις την φθοράν του εχθρού και την καταστροφήν των εγκαταστάσεων αυτού, πράγμα το οποίο πάντοτε επιτυγχάνετο.

Διά να εκλείψη η πληγή των ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ, πρέπει να εγκατασταθή ή να δρά μονίμως εκεί μια ισχυρά δύναμις ημών- τουλάχιστον Τάγμα. Το ζήτημα τούτο μελετάται πάρα του ΣΣ και θα επιζητηθή να πραγματοποιηθή μετά την ανανέωσιν των Ταγμάτων Εθν/ρας και τον εξοπλισμόν των κατοίκων της μεταξύ ΑΞΙΟΥ και ΣΤΡΥΜΩΝΩΣ περιοχής, εξοπλισμός, όστις δέον να επισπευσθή.

γ. ΚΡΟΥΣΙΑ:

Εις περιοχήν ΚΡΟΥΣΙΩΝ από μακρού ήδη και δη αφ'ης ημέτερα τμήματα εγκατεστάθησαν επί του όρους τούτου δεν υπάρχουσι συγκεκροτημένα εχθρικά τμήματα. Μόνον μία ή δύο γιάφκες (μικροομάδες πληροφοριών και υποδοχής) υπάρχουσιν, αίτινες χρησιμοποιούνται και ως οδηγοί των μετακινουμένων φαλαγγών εφοδίων εκ ΚΟΡΩΝΑΣ ή ΜΠΕΛΛΕΣ προς ΒΕΡΤΙΣΚΟΝ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ.

Συνεπώς η περιοχή αύτη δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον από απόψεως επιχειρήσεων, αλλά μόνο από απόψεως ελέγχου διά την απαγόρευσιν της διελεύσεως ανεφοδιαστικών φάλαγγων του εχθρού. Με την συγκρότησιν του Γ΄ Συν/τος Ιππικού εν ΚΙΛΚΙΣ θα αποκτηθή ο έλεγχος ούτος.

δ. ΚΟΡΩΝΑ:

Η περιοχή ΚΟΡΩΝΑΣ παρουσιάζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, καθιστώντα μίαν επιχείρησιν δυσχερή υπό τας σημερινάς συνθήκας. Η περιοχή εις την οποίαν είναι εγκατεστημένος ο εχθρός αποτελεί μίαν εισέχουσαν των ημετέρων συνόρων εντός του Γιουγκοσλαβικού εδάφους. Εις πάσαν προγενεστέραν επιχείρησιν ημών κατά της περιοχής ταύτης οι συμμορίται απεσύροντο εντός Γιουγκοσλαβικού εδάφους και προσέβαλον διά πυρών εκ των πλευρών τα ημέτερα τμήματα,

άτινα δεν ηδύναντο να απαντήσωσι χωρίς τα βλήματα μας να πέσωσι επί Γιουγκοσλαβικού εδάφους. Εφ' όσον όθεν η στάσις της γείτονος Επικράτειας δεν μεταβάλλεται, η επιχείρησις παρουσιάζει μεγάλας δυσχερείας, άπαξ δε γενομένη και επιτυγχάνουσα θα απαιτήση την αγκίστρωσιν, τουλάχιστον εν αρχή ενός Τάγματος πλήρους κλιμακωμένου αναλόγως εις το εσωτερικόν της εισεχούσης. Η παραμονή του Τάγματος τούτου εις τον ανωτέρω χώρον θα έχη σχεδόν παθητικόν χαρακτήρα, εάν οι συμμορίται εξακολουθώσιν ευρίσκοντες ασφαλές καταφύγιον και ορμητήριον εις το Γιουγκοσλαβικόν έδαφος, εκ του οποίου θα δύνανται να δρώσι σχεδόν ανενοχλήτως κατά των φιλίων τμημάτων, των οποίων η θέσις θα αποβή λίαν δύσκολος υπό τας ανωτέρω συνθήκας.

Εάν η Γιουγκοσλαβική στάσις ήθελε μεταβληθή το πρόβλημα απλοποιείται σημαντικώς. Πάντως το ζήτημα ευρίσκεται υπό μελέτην και τίποτε δεν θα παραληφθή ώστε να εκριζωθή εκείθεν ο εχθρός.

ε. <u>ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ:</u>

Ιδιαίτερον ενδιαφέρον παρουσιάζει διά το ΣΣ η περιοχή ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ μέχρι της οποίας προωθούνται τμήματα εχθρικά εκ της Ι32 Ταξιαρχίας ΑΛΗ ΜΠΟΥΝΤΟΥΣ. Ταύτα εκ ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ ενεργούσιν επιδρομάς προς τας πεδινάς περιοχάς ΣΕΡΡΩΝ και ΔΡΑΜΑΣ προς λεηλασίαν και στρατολογίαν. Αι εχθρικαί αύται δυνάμεις θα αποτελέσωσιν αντικείμενον επιχειρήσεων, των οποίων ο συντονισμός θα εξασφαλισθή υπό του Σώματος Στρατού.

στ. <u>Λοιπαί περιοχαί:</u>

Αι εις τας λοιπάς περιοχάς του ΣΣ παρατηρούμεναι εχθρικαί συγκεντρώσεις αποτελούσιν αντικείμενα επιχειρήσεων των υπό το ΣΣ Μεγάλων Μονάδων, αίτινες θα αναλάβωσι ταύτας ενισχυόμεναι όπου χρειάζεται διά μέρους των εφεδρειών του ΣΣ.

Τ.Υ.
Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιστράτηγος Διοικητής

<u>Κατανομή:</u>

ΓΕΣ	υπ' αρίθ. 1 αντίτυπον
VII Μερ.	» 2 »
XI Μερ	» 3 »
ΣΔΚΜ	» 4 »
ΔΕΣ	» 5 »
31 Ταξ.	» 6 »
Γ'ΣΣ/Α1	» 7 και 8 »

49

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΓΕΣ/Α1

Αριθ. 245021

Αριθ. Φακ. 4009/Ι

ΒΣΤ 902/7.3.49

Α.Α.Αν 7

ΘΕΜΑ: Παρατηρήσεις επί παραλείψεων ηγητόρων
ΠΡΟΣ: Τους Διοικητάς Α΄,Β΄,Γ΄.
Σωμάτων Στρατού-ΑΣΔΑΝ, ΑΣΔΠ.
Γεν Επιθεωρ. Στρατού
ΚΟΙΝ: Α1/ΓΕΣ Α/ΓΕΣ
ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ/Αιθ. Επιχ.

1.- Από τα πρόσφατα σοβαρά ατυχήματα τα κατωτέρω αποσπάσματα πορίσματος ενεργηθείσης ενόρκου προανακρίσεως αποκαλύπτουν σοβαρωτάτας παραλείψεις διοικητών ταγμάτων εις χείρας των οποίων ήτο εμπιστευμένη η τιμή των όπλων και η προστασία ζωτικοτάτου Κέντρου.

2.- Παρατίθενται τα αποσπάσματα ταύτα.

(α) Προ της επιθέσεως κατά Καρπενησίου.

ι. Υπήρχον και ήσαν εις πάντας γνωσταί, πληροφορίαι περί συγκεντρώσεως όγκου Κ/συμμοριτών εγγύς της πόλεως με πρόθεσιν όπως επιτεθώσιν κατ' αυτής. Εν τούτοις ουδεμία ενέργεια καταβάλλεται πάρα των εντεταλμένων την άμυναν ηγητόρων εγκαίρως, προς συλλογήν πληροφοριών, δι' επιθετικών αναγνωρίσεων, αποστολής ισχυρών περιπόλων εις βάθος κλπ.

ιι. Παρά τας ως άνω πληροφορίας, οι υπεύθυνοι διά την άμυναν, δεν ασχολούνται εις την λήψιν μέτρων προς αντιμετώπισην της καταστάσεως, αλλά διασκεδάζουν εν τη λέσχη της πόλεως ένθα είχον οργανώση εσπερίδα, καθ'όν χρόνον οι Κ/συμ/ται εισδύουν απαρατήρητοι εις την Β.Δ. συνοικίαν της πόλεως.

(β) Οργάνωσις της αμύνης.

ι. Ελλειπής επιτήρησις, ώστε οι συμμορίται να διεισδύουν ανενόχλητοι μεταξύ του κενού δύο φυλακίων.

ιι. Ουδεμία ενέδρα, περίπολος, προωθημένου φυλακίου, υπήρχον καίτοι το έδαφος προσεφέρετο εις τούτο, και ούτω οι Κ/συμμορίται ηδυνήθησαν να προσβάλωσι τα φυλάκια εξ' εγγυτάτης αποστάσεως. Αι θέσεις των φυλακίων αποτελούν και την γραμμήν επιτηρήσεως και την τοιαύτην αμύνης.

ιιι. Εγκατάστασις φυλακίων εις ακραίας οικίας άνευ πεδίων βολής εν ω προ αυτών υπήρχον προκαλύμματα άτινα και εξεμεταλεύθησαν οι Κ/συμμορίται ίνα προσεγγίσωσι τα φυλάκια.

(γ) Διεύθυνσις Αγώνος.

ι. Καθ' όλην την διάρκειαν του αγώνος, οι ηγήτορες της Άμυνας παρέμειναν εντός του Διοικητηρίου, μη έχοντες σαφή αντίληψιν της καταστάσεως και λαμβάνοντες γνώσιν των συμβαινόντων από Τηλεφώνου.

ιι. Απωλέσαντες την ψυχραιμία των:

-Ημέλησαν να προβώσιν εις την συστηματικήν εκκαθάρισιν διεισδύσεως, αλλ' απέστελλον διαδοχικώς μικρά τμήματα, διδόντες και εις ταύτα ασαφείς και ατελείς εντολάς.

-Μετά την κάμψην των 2 φυλακίων δεν εμερίμνησαν ουδέ διά την αποκατάστασιν του ρήγματος.

-Διεσκόρπισαν ασκόπως την μοναδικήν εφεδρείαν των (Ι Λόχος συν Ι Διμοιρία) και ούτω αποστερήθησαν του μέσου ως Διοικηταί να επέμβωσι.

-Δεν επέδειξαν την επιβαλλομένην αποφασιστικότητα και θάρρος διά την επιβολήν αμέσων σκληρών κυρώσεων κατά των λιποψύχων και εγκαταλειπόντων τας θέσεις των, προς συγκράτησιν της καταστάσεως και επιτυχίαν της Αμύνης δι' ην υπήρχον όλαι αι δυνατότητες.

(δ) Κίνησις Διλοχίας διαταχθείσης όπως εγκατασταθή ως ενέδρα εις αυχένα ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ. Ο Διοικητής της Διλοχίας έλαβε την διαταγήν κινήσεως την 17ην ώραν της 19/1/49 (ημέραν της επιθέσεως). Ήτο δε γνώστης των συγκεντρώσεων των Κ/συμμοριτών και των προθέσεων αυτών. Παρά ταύτα:

ι. Εκκινεί μόλις την 20ην ώραν της αυτής ημέρας, ήτοι μετά 3 ολοκλήρους ώρας ενώ ηδύνατο εκκινών εγκαίρως να ευρίσκετο εις ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ (δεδομένου ότι από ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ δεν απέχουν πλέον των 8 χιλ.) και να προλάβη τους Κ/συμμορίτας εις ους θα επέφερε σοβαράν φθοράν.

ιι. Παρά τας επανειλλημμένας περί λήψεως μέτρων ασφαλείας Διαταγάς παρά τους Κανονισμούς, ουδέν μέτρον έστω και στοιχειώδες έλαβεν άλλ' εξετέλεσεν την κίνησιν ως πορείαν εντός πόλεως εν καταστάσει ειρήνης, εις μίαν φάλαγγαν με σχηματισμόν κατ' άνδρα άνευ κλιμακώσεως και αποστάσεων και ούτω ενέπεσεν εις ενέδρα των εξ' αντιθέτου κινουμένων Κ/συμμοριτών, δι' ους είχεν εντολή να εγκαταστήση ενέδρα, με αποτέλεσμα ου μόνον να διαλυθή πλήρως η Διλοχία και να αποστερήση την φρουράν ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ πολυτίμου δυνάμεως, αλλά και να κλονισθή σοβαρώς το ηθικόν της τελευταίας ταύτης.

3.- Και διά τας παραλείψεις ταύτας το ταχύτερον να επιληφθή η Στρατιωτική δικαιοσύνη και να επιβληθούν αι δέουσαι κυρώσεις. Ο Έλλην Στρατιώτης απεδείχθη ότι είναι εξαιρετικός μαχητής οσάκις έχει ηγήτορας ανταξίους. Τους ηγήτορας τούτους δέον να αναζητώμεν με δίψαν εις τον παρόντα αγώνα και πρέπει να ήμεθα άγρυπνοι ώστε τα επιζήμια εκείνα στελέχη άτινα εις χείρας των διαλύουν το άριστον έμψυχον υλικόν να τα απομακρύνομεν αμέσως εφαρμόζοντες κατ' αυτών με σκληρότητα τα υπό των γραπτών και αγράφων της Ελληνικής Πατρίδος Νόμων καθοριζόμενα δικαιωματά μας.

4.- Η παρούσα αφού αναγνωσθή και ληφθούν τα γενικά εκείνα στοιχεία άτινα θα αποτελέσουν το θέμα των προφορικών σας νουθεσιών, συστάσεων, υποδείξεων, να καταστραφή διά πυράς.

5.- Αναφέρατε διά σήματος λήψιν, καταστροφήν.-

Τ.Σ.Υ.
Θ.Π/Κ.Φ.

Αρχιστράτηγος
Α. ΠΑΠΑΓΟΣ.

50

Α΄ΣΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΩΝ Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΑΓΡΑΦΩΝ

ΔΙΩΞΙΣ Ι ΚΑΙ ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΘΕΣΣΑΛΟΥ

(Από 2/3/49 Μέ 9/3/49)

ΧΑΡΤΑΙ: 1:100.000 Φύλ. ΑΓΡΑΦΩΝ
Φύλ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
Φυλ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ
Φυλ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ

1. Συνέχισης διώξεων Ι και ΙΙ Μεραρχιών ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ μέχρι οριστικής συντριβής των. Οπωσδήποτε απαγόρευσις διαρροής των Δυτικώς ΜΕΓΔΟΒΑ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

2. (α) Γενικά

Τμήματα της 45 Ταξιαρχίας ανατρέψαντα τελευταίας αντιστάσεις Κ.Σ. την 1430ω της 8 Φεβρουαρίου εισήρχοντο εις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ.- Η Α.Π. 219528/8-2-49 Διαταγή ΓΕΣ καθώριζεν: "Αποστολή Α. η καταδίωξις των Κ.Σ. μετά απελευθέρωσιν ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ άνευ ανάπαυλας".-

Το Α΄ΣΣ δι' υπ' αρίθ. Φ3/115/10-2-49 καθώριζεν κυρίαν προσπάθειαν Σώματος «Δίωξις και συνεχής προσβολή συγκροτήματος ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ». «Κύρια προσπάθεια ΑΣΔΣΕ». «Κατά κινηθέν των Νοτίως ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ Κ.Σ. (ΙΙ Κ.Σ. Μεραρχία)» (Βλέπε έκθεσιν Σώματος επί επιχειρήσεων ΡΟΥΜΕΛΗΣ μέχρις 2/3/49). «Διά μεταφερομένης 73 Ταξιαρχίας ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ και της εκεί υπαρχούσης 61 Ταξιαρχίας ΣΣ ενεργήση εκκαθάρισην υψιπέδου ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ». (Βλέπε έκθεσις ΣΣ επί επιχειρήσεως υψ. ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ από 24/2 με 1/3/49). «Θα διατηρήση υψ. ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ και θα ενεργήση ακολούθως προς περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ είτε Ανατολικώς, είτε δυτικώς ΜΕΓΔΟΒΑ» Τέλος «Δι' ανασυγκροτούμενου Β΄ Συντ/τος Ιππικού έναρξις διώξεως Εφίππου Κ.Σ. συγκροτήματος ΘΕΣΣΑΛΟΥ».- Αναληφθείσα προσπάθεια υπό ΑΣΔΣΕ εις περιοχήν ΡΟΥΜΕΛΗΣ την 28/2 ότε αι Ι και ΙΙ Κ.Σ. Μεραρχίαι του Κλιμακίου Γενικού Αρχηγείου Νοτίου Ελλάδος (ΚΓΑΝΕ), αποδεκατιθείσαι κατά μέγα μέρος εκ της συστηματικής και αδιακόπου διώξεως των εις την ΡΟΥΜΕΛΗΝ, κατορθώσουν διαφύγουν προς Βορράν και να παρουσιασθούν από 28/2 προς ΤΣΟΥΚΑ (Χ.9962) - ΦΟΥΡΝΑ (Χ.8475).-

(β) Αρχική Κατάστασης

Ούτω από πρωίας 28/2 η κατάστασις διεγράφετο ως εξής:

Από Βορρά το Σ. Στρατού είχεν εκκαθαρίσει το υψίπεδον ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ διά των 73 και 61 Ταξιαρχιών και είχεν εδραιωθή επ' αυτού διά 73 Ταξιαρχίας, με προσανατολισμένα τα Τάγματα της 61 Ταξιαρχίας προς την κοιλάδα ΜΕΓΔΟΒΑ και υψιπέδου ΣΜΟΚΟΒΟΥ.-

Τμήματα της ΧΥ Μεραρχίας διατηρούν επαφήν μετά των οπισθοφυλακών των Κ.Σ. Μεραρχιών εις τα υψώματα ΤΣΟΥΚΑ (Χ.9962).

(γ) Εχθρός

Ι και ΙΙ Κ.Σ. Μεραρχίαι, συνολικής δυνάμεως 1200 Σ, διελθούσαι νύκτα 27/28-2 δημοσίαν ΛΑΜΙΑΣ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ παρά ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΝ (Χ.9960) ενετοπίσθησαν πρωίαν 28/2 περιοχήν ΤΣΟΥΚΑΣ (Χ.9963)- ΚΑΣΤΡΙ (Χ.9966), εν επαφή μετά ημετέρων.- Φόλαγξ Σ. κινούμενη επί καρροποιήτου ΜΠΙΡΜΠΙΛΙΩ (Χ.9670) προς ΦΟΥΡΝΑ (Χ.8476).-

Κ.Σ. Ταξ. ΘΕΣΣΑΛΟΥ εις περιοχήν ΚΑΤΩ ΚΤΗΜΕΝΗ (Υ. 0683).- Ἐμπεδα ΝΕΡΑΪΔΑΣ (Χ.7887) από 26/27-2 εις ΑΓΓΡΑΦΑ.- Ενταύθα σημειούται ότι αι Ι και ΙΙ Μεραρχίαι ήσαν βέβαια εξηντλημέναι λόγω συνεχών αγώνων και ακαταπαύστου διώξεως, εν τούτοις όμως μαχητικαί, λόγω υστάτης ανάγκης να εξασφαλίσουν την διαφυγή των.-

(δ) Καιρική Κατάστασις

Από των επιχειρήσεων κατά ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ η καιρική κατάστασις είχον επιδυνωθή, συνεπεία της οποίας πλείστα κρούσματα κρυοπαγημάτων είχον επισυμβή.- Κατά τας προηγηθείσας επιχειρήσεις εις ΡΟΥΜΕΛΗΝ κάπως είχον βελτιωθή αι καιρικαί συνθήκες: Ἠδη και αύθις βαίνουν επί τα χείρω καταλήξασαι εις φοβεράς χιονοθύελλας βραδύτερον.-

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΣΣ

3. Ούτως είχεν η κατάστασις ότε το ΣΣ εκδίδει τας υπ’ αρίθ. Φ3/241/281140 και Φ3/243/282000 Διαταγάς του, ρυθμίζον ενεργείας Μονάδων προς ακαταπαύστου δίωξιν του συγκροτήματος ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ (ΚΓΑΝΕ).-

α) Φ3/241/281140: Διαταγή προς ΣΔΘ περιέχουσα εν παραλήψει τα ακόλουθα:

«Πρόθεσις Συντριβή Συμμοριτών οπουδήποτε ληφθή επαφή και απαγόρευσις διαφυγής των Δυτικώς ΜΕΓΔΟΒΑ»

«ΣΔΘ ενεργήση διά 61 Ταξιαρχίας από Β. προς Ν. (ίδωμεν ανωτέρω ότι πριν ακόμη δημιουργηθή τοιαύτη κατάστασις το ΣΣ ενεργούν μετά καταφανούς προοπτικής είχεν ήδη εδραιώση Μονάδας του επί ΥΨΙΠΕΔΟΥ ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ και την 61 Ταξιαρχίαν προς κοιλάδα ΜΕΓΔΟΒΑ και υψίπεδον ΣΜΟΚΟΒΟΥ).»

«Κατευθύνσεις:»

(ι) ΚΑΣΤΑΝΙΑ (Χ.7996) - ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ (Χ.7891)-ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΑ (Χ.8088) - ΜΑΡΤΣΑ(Χ.7882) - ΚΕΡΑΣΙΑ(Χ.8283) άλλη.-

(ιι) ΡΑΧΟΥΛΑ (Χ.8695) - ΚΑΠΡΟΒΟΥΝΙ (Χ.8589) - ΒΟΥΛΓΑΡΟΜΝΗΜΑΤΑ (Χ.8883) άλλη.-

(ιιι) ΚΑΠΡΟΒΟΥΝΙ - ΠΡΑΣΙΛΗΘΡΕΣ (Χ.8481) και τέλος

(ιυ) ΚΟΥΒΑΝΑΔΕΣ (Χ.10096) - ΣΜΟΚΟΒΟΝ(Χ.9981) προς ΛΙΠΟΥΧΙ(Χ.9077) και ΡΕΝΤΙΝΑ(Χ.9375). Ταχεία κατάληψις διαβάσεως ΝΕΡΑΪΔΑΣ(Χ.7885).

(β) Φ3/243/282000: Διαταγή προς ΑΣΔΣΕ περιέχουσα επιβαλλομένας ενεργείας των από Νότου Μονάδων προς συντονισμόν της διώξεως των Κ.Σ με τας από Βορράν ενεργούσας Μονάδας 61 Ταξιαρχίας εν περιλήψει περιείχεν Δ/σις ΧΥ Μεραρχίας συν 45 Ταξιαρχία συν Α και Β ΜΟΚ αναλάβωσι δίωξιν Κ.Σ. Βορείως αμαξιτής ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ επί κατευθύνσεως.

(ι) ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΚΟΚΚΑΛΑ (Χ.8271)-ΦΟΥΡΝΑ (Χ.8476).

(ιι) ΜΠΙΡΜΠΙΛΙΩ (Χ.9670) - ΛΙΠΟΥΧΙ(Χ.9077). 71 Ταξιαρχία συγκεντρωθή ΡΑΧΗ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ-ΒΙΝΙΑΝΙ διά φράξιν διαβάσεων προς ΑΓΡΑΦΑ.-

(γ) Η 73 Ταξιαρχία ανελάμβανε την διατήρησιν του υψ. ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ και διά της προωθήσεως τμημάτων της την κάλυψιν του δεξιού της 61 Ταξιαρχίας.-

(δ) Ὁμοίως την Φ3/280/031240 ως κατωτέρω:

ΑΠΟ: Διοικητήν /Α΄ΣΣ 031240
ΠΡΟΣ: ΑΣΔΣΕ-XV Μερ. -ΣΔΘ.
45, 61,71, Ταξ. ΔΚΒ-ΣΔΑ.
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ/Α1

ΣΗΜΑ

Άριθ. Πρωτ. Φ3/280 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.) Με υπερηφάνειαν ως Διοικητή σας παρακαλουθώ τη συνεχή και σκληρή σας προσπάθεια από το ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ, στα ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ και τώρα στο ΜΕΓΔΟΒΑ (.) Τα αποτελέσματα πολύ ικανοποιητικά (.) Οι λησταί κυνηγημένοι, αποδεκατισμένοι ξεκουρελιασμένοι φεύγουν πανικόβλητοι προς το ΜΕΓΔΟΒΑ (.) Κυνηγήστε τους με το ίδιο πείσμα και φανατισμό (.) κτυπήστε μέσα στα κρησφύγετά τους και εξοντώστε τους (.) Δεν πρέπει να περάσουν τα ΑΓΡΑΦΑ (.) Από σας όλοι περιμένουν αυτό το αποτέλεσμα (.) όλοι σας αντελήφθητε το κέρδος του κυνηγήματος (.) Να κοινοποιηθή εις άπαντας Αξ/κούς και οπλίτας (.)

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ

3. (α) Γενικά

Πριν εισέλθωμεν εις την χρονολογικήν περιγραφήν της προστατευομένης επιχειρήσεως, δέον να τονίσωμεν ότι η επιχείρησις αύτη άρχεται αμέσως με την διαρροήν των Ι και ΙΙ Κ.Σ. Μεραρχιών Βορείων της οδού ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ-ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Τουτέστιν από της 28/2 συνεχίζεται η δίωξις των Κ.Σ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ ουδόλως ανακοπείσα ούδ' επί στιγμήν.- Αποτελεί δι' αναπόσπαστον συνέχειαν των επιχειρήσεων ΡΟΥΜΕΛΗΣ (βλέπε σχετικήν έκθεσιν διά χρονικό διάστημα μέχρις 28/2/49).-

(β) Διατεθείσαι Δυνάμεις

(ι) Από Νότου.

Υπό ΑΣΔΣΕ.

Διοίκησις XV Μεραρχίας

45 Ταξιαρχία/ Τρία Τάγματα 571, 572, 573).

Διοίκησις καταδρομών Βορρά (ΔΚΒ)

Α΄ ΜΟΚ.

Β΄ ΜΟΚ (αύτη εμπλεχθείσα εις επιχειρήσεις ΛΙΔΟΡΑΚΙΟΥ δεν συμμετέσχεν εις την επιχείρησιν τελικώς).

΄Ιλη τεθωρακισμένων.

142 ΜΟΠ μείον Πυρ/χια.

71 Ταξιαρχία

Πυρ/χια της 142 ΜΟΠ
(Διά την ασφάλειαν ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ και εξασφάλισην διαβάσεων προς ΑΓΡΑΦΑ εις απαγόρευσιν διαρροής Κ.Σ.)

(ιι) Από Βορρά και Β. Ανατολών.

Υπό Στρατηγείον ΣΔΘ (Στρ/κή Δ/σις Θεσσαλίας):

61 Ταξιαρχία (619-614-117 Τάγματα)

73 Ταξιαρχία (574-591 Τάγματα)

Β΄ Σύνταγμα Ιππικού

Απόσπασμα τεθωρακισμένων ΛΑΜΠΡΑΚΗ

ΙΙ/101 ΣΠΠ μείον Ουλαμός

Γ/105/ΠΠΠ.-

(ιιι) Συγκρότησις Μονάδων και Επιτελείων

Α΄ΣΣ

Διοικητής Αντιστράτηγος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡΑΣ.

Επιτελάρχης Συν/ρχης Πυρ/κού ΚΕΤΣΕΑΣ ΓΡ.

Αρχηγός Κλ. Α΄ Αντ/ρχης Πεζ. ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΠΑΝ.

Αρχηγός ΒΓ΄ Κλ. Αντ/ρχης Πεζ. ΚΑΡΜΗΣ ΙΩ.

Αρχηγός Πυρ/κού Συν/ρχης Πυρ. ΤΑΣΣΩΝΗΣ ΝΙΚ.

Αρχηγός Μηχ/κου Συν/ρχης Μηχ. ΛΑΜΠΗΡΗΣ Γ.

Αρχηγός Διαβ/σεων Συν/ρχης Διαβ. ΜΑΝΤΖΟΣ ΜΙΧ.

ΑΣΔΣΕ.

Διοικητής Υπτγος ΚΑΤΣΩΤΑΣ ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Κ.

XV Μεραρχία

Διοικητής Υποστράτηγος ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ ΧΡ.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΜΠΟΥΡΜΠΟΥΛΗΣ. ΕΥΑΓ.

45 Ταξιαρχία

Διοικητής Συν/ρχης ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Η.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΧΡ.

Διοικητής 571 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΚΟΤΣΩΝΗΣ Γ.

Διοικητής 572 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΚΑΛΑΘΑΣ Γ.

Διοικητής 573 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

71 Ταξιαρχία

Διοικητής Αν/χης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΕΛ.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΜΑΚΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔ.

Διοικητής 602 Τ.Π. Αντ/ρχης ΚΑΡΛΗΣ Π.

Διοικητής 613 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΜΑΝΙΚΑΣ Θ.

Διοικητής 630 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

73 Ταξιαρχία

Διοικητής Συντ/ρχης ΚΑΡΟΦΥΛΛΑΚΗΣ Γ.

Διοικητής 574 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ Ι.

Διοικητής 591 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΤΖΟΤΖΟΛΑΚΗΣ

61 Ταξιαρχία

Διοικητής Συντ/ρχης ΠΑΛΑΝΤΑΣ

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΣΚΟΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Δ.

Διοικητής 117 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΤΑΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ

Διοικητής 614 Τ.Π. Αντ/ρχης ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Διοικητής 619 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Σ.Δ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Διοικητής Ταξίαρχος ΚΟΝΤΩΣΗΣ ΑΝΑΣ.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΠΑΓΚΑΛΟΣ Ι.

Β΄ Σύνταγμα Ιππικού

Διοικητής Αντ/ρχης Ιππ. ΠΥΛΟΡΩΦ ΚΛ.

Διοίκησις Καταδρομών Βορρά

Διοικητής: Συντ/ρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Α΄ ΜΟΚ: Ταγ/ρχης ΠΕΡΙΣΥΝΑΚΗΣ ΕΜ.

Β΄ ΜΟΚ: Ταγ/ρχης ΓΙΑΝΝΑΡΗΣ ΕΥΑΓ.

Πυροβολικόν

142 ΜΟΠ: Αντ/ρχης ΛΙΑΚΟΥΤΣΟΣ ΑΝΔΡ.

105 ΜΣΠΠ: Ταγ/ρχης ΓΚΟΥΜΑΣ ΝΙΚ.

101 ΜΣΠΠ: Ταγ/ρχης ΔΕΜΕΣΤΙΧΑΣ Β.

(γ) Χρονολογική εξέλιξης γεγονότων (Βλέπε και συνημ. Σχεδιάγρ. «ΙΙ»)

28 Φεβρουαρίου 49

(ι) Από Νότου:

Τα τμήματα της XV Μεραρχίας διώκοντο τους Κ.Σ. εν τη κατευθύνσει ΤΣΟΥΚΑ (Χ.9962) - ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Υ.0065) - ΠΥΡΓΑΚΙ (Υ.0067) ενεπλάκησαν εις σκληρόν αγώνα διώξεως και συντριβής. Εις τον αγώνα επενέβησαν αεροπορία και τεθωρακισμένα λίαν επιτυχώς.

(ιι) Από Βορρά:

Υπό 73 Ταξιαρχίας εξεκαθαρίσθη περιοχή ΚΑΡΥΤΣΑΣ (Χ.7199) των Κ.Σ. τραπέντων προς Δ.

Β΄ Σύνταγμα Ιππικού διεξήγαγεν περιοχήν ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΥ (Υ.0787).

(ιιι) Αποτελέσματα:

Λ.Η. Τ.Ο. 2: ΑΚΣ Σ.Σ και Σ.Π. 210

1η Μαρτίου 49

(ι) Από Νότου:

Προσπάθειαι προς κατάληψιν ΡΟΒΟΛΙΑΡΙ (Χ.9269) προσέκρουσαν σοβαράς αντιστάσεις. Α΄ ΜΟΚ ενεργούσα από ΠΑΛΑΙΑ ΓΙΑΝΝΙΤΣΟΥ (Υ.0171) προς ΜΠΙΡΜΠΙΛΙΩ(Χ.9670) κατέλαβεν εσπερινάς ώρας ΜΠΙΡΜΠΙΛΙΩ έτερα τμήματα ενήργησαν από ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ (Χ.8667) προς ΚΟΚΚΑΛΑΝ (Χ.8271).

(ιι) Από Βορρά:

Συνεχίσθησαν αι κινήσεις των Μονάδων συμφώνως της υπ’ αριθ. Φ3/241/28-2-50 Δ/γης ΣΣ προς χώρους συγκεντρώσεως (ΚΑΣΤΑΝΙΑ 8096-ΡΑΧΟΥΛΑ 8595-ΚΟΥΒΑΝΑΔΕΣ 9996) εις ους και αφήχθησαν εσπερινάς ώρας.

(ιιι) Αποτελέσματα:

Α.Η. Μηδέν :ΑΚΣ Ν.56
:Σ.Π. 32 περισυνελέγησαν 16
:κτήνη 18 νάρξ 200 αιγοπρόβατα
:οπλισμός είδους.-

2 Μαρτίου 49

(ι) Από Νότου:

Συνεχίσθη αγών προς ΡΕΝΤΙΝΑ (9475) - ΡΟΒΟΛΙΑΡΗ (9072)-ΚΟΚΚΑΛΑ (7881).

(ιι) Από Βορρά:

61 Ταξιαρχία ενεργούσα επί των κατευθύνσεων των προβλεπομένων υπό της Φ3/241/28-2-49 Δ/γης ΣΣ και ανατρέψασα εχθρικάς αντιστάσεις εις περιοχήν ΓΙΑΝΝΟΥΣΕΙΚΑ (Χ.7889) ήχθη εσπερινάς ώρας επί της γενικής γραμμής ΓΙΑΝΝΟΥΣΕΙΚΑ-ΠΑΛΗΟΜΟΛΟΧΑ (Χ.8888) ΛΟΥΤΡΟΠΗΓΗ (Χ.9484). Β΄ Σύνταγμα Ιππικού ενεργούν από ΔΟΜΟΚΟΥ προς ΚΑΪΤΔΑΝ (Υ. 0977) συνεπλάκει μετά Κ.Σ. Ταξιαρχίας ΘΕΣΣΑΛΟΥ εις περιοχήν ΚΑΪΤΣΑΣ Κ.Σ. συνεπτύχθησαν προς ΠΑΛΗΟΚΛΙΤΣΑΝ (Υ.09774) και ΔΕΡΕΛΙ(Υ.0974).

(ιιι) Αποτελέσματα:

Α.Η.	Ν.Ο	1	:Α.Κ.Σ. ΝΕ 11
Α.Η.	Τ.Ο.	3	:Α.Κ.Σ. Π. 7
			:Εις ΡΟΒΟΛΙΑΡΗ ανευρέθη
			:ομαδικός τάφος.

(ιυ) Καιρική κατάστασης:

Από της 1845ω καθ' άπασαν την περιοχήν των επιχειρήσεων ενέσκυψεν σφοδρά χιονοθύελλα.

3 Μαρτίου 49

(ι) Από Νότου:

Δυνάμεις XV Μεραρχίας δεν εσημείωσαν πρόοδο καθ' όσον προχώρησις κατέστη αδύνατος λόγω σφοδράς χιονοθυέλλης.

(ιι) Από Βορρά:

Εν μέσω σφοδράς χιονοθυέλλης δυνάμεις 61 Ταξιαρχίας ήχθησαν εις περιοχήν ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΑ(Χ.8088)-ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ(Χ.8585). Το δε 619 Τ.Π. μη δυνάμενον συνεχίση κίνησιν του προς αντικειμενικόν σκοπόν διετάχθη κινηθή προς ΛΟΥΤΡΟΠΗΓΗ. Πλήν όμως το Τάγμα συνέχισαν την κινησίν του έφθασεν εσπέρας ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ (Χ.9379). Τας πρωινάς ώρας σήμερον λόγω της χιονοθυέλλης επαφή Β. Συν/τος Ιππικού μετά Κ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΥ διεκόπη.

(ιιι) Αποτελέσματα:

Α.Η.	Ν.Ο.	1	:ΑΚΣ	Ν.	7
	Τ.Ο.	9	:	Π.	4

(ιυ) Καιρική Κατάστασις:

Καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας σφοδρά χιονοθύελλα επηρέασε δυσμενέστατα τας κινήσεις των τμημάτων, εν πολλοίς δε ανέκοψεν ταύτας.

(υ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Φ3/279/031030 προς ΑΣΔΣΕ δι ής διετάσσετο όπως Διλοχία 4 ΚΣΠ εγκατασταθή ΠΑΛΗΟΚΑΙΤΣΑΝ ίνα υποβοηθήσει ενέργειας Β. Συντ/τος Ιππικού προς δίωξιν Κ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΥ.

4η Μαρτίου 49

(ι) Από Νότου:

Τμήματα κινηθέντα από πρωίας ήχθησαν άνευ αντιστάσεως εις περιοχήν ΚΟΚΚΑΛΑ (Χ.8271) και ΛΙΠΟΥΧΙ (Χ.9077).

(ιι) Από Βορρά: Το 117 Τ.Π. προσέκρουσεν εις σοβαράς αντιστάσεις επί του ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ (Χ.8585). Το 614 Τ.Π. κινούμενον προς ΜΑΥΡΟΛΟΓΓΟΝ (Χ.8385) προσέκρουσεν εις σοβαράς αντιστάσεις εις ΤΡΙΦΥΛΑ (Χ.8184).

(ιιι) Υπόλοιπα τμήματα 61 Ταξιαρχίας παρέμειναν εις ιδίας θέσεις λόγω ανεφοδιασμού των από αέρος, μη καθισταμένου δυνατού λόγω χιόνος και ξηράς. Το Β΄ Σύνταγμα Ιππικού ήχθη άνευ αντιστάσεως εις ΠΑΛΗΟΚΑΪΤΣΑΝ και ΑΝΩ ΚΤΗΜΕΝΗ (Υ.0481).

(ιυ) Αεροπορία:

Προσβολαί Κ.Σ. εις περιοχήν ΚΛΕΙΣΤΟΥ. Ανεφοδιασμός 61 Ταξιαρχίας διά 6 ΝΤΑΚΟΤΑ.

(υ) Αποτελέσματα:

ΑΗ Τ.Ο. 6	ΑΚΣ Π. 7 Αυτοαμυνίται Σ. 8 Λάφυρα: περισυνελέγησαν άφθονος οπλισμός και πυρομαχικά.

(υι) Εκδοθείσαι Διαταγαί.

Φ3/287/042230/Α΄ΣΣ δι ης καθορίζοντο. Από πρωίας της επομένης η μέν 61 Ταξιαρχία επαναλάβη προσπάθεια προς κατάληψιν ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ- ΤΡΙΦΥΛΑ. Η δε ΧΥ Μεραρχία συνεχίση ενέργεια προς ΚΛΙΣΤΟΝ (Χ.8079) και ΦΟΥΡΝΑ(Χ.8476). Αριστερόν 61 Ταξιαρχίας προωθηθή ΛΙΜΠΟΥΧΙ (Χ.9078) και εκείθεν προς ΤΑΤΣΙ (Χ.8879).

5 Μαρτίου 49

(ι) Από Νότου:

Τμήματα κινηθέντα από πρωίας ήχθησαν εσπερινάς ώρας εις ΜΠΕΗ-ΒΡΥΣΗ (Χ.8572). Έτερα τμήματα εν επαφή Β. ΚΟΚΚΑΛΑ (Χ.8271). 571 Τ.Π. προσέκρουσεν επί σοβαρών αντιστάσεων εις ΛΥΚΟΜΝΗΜΑΤΑ (Χ.8673).

(ιι) Από Βορρά:

Καθ' όλην την ημέραν διεξήχθη σοβαρός αγών εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ ΝΕΡΑΪΔΑΣ και ΤΡΙΦΥΛΑ. Υπό 614 Τ.Π. κατελήφθη κατόπιν σκληρού αγώνος. ΠΡΑΣΙΛΗΘΡΑ και ΚΕΡΑΣΙΑ. Ενέργεια συνεχίσθει προς ΜΑΡΤΣΑ(Χ.7882). 619 Τ.Π. ήχθη ΛΙΜΠΟΥΚΙ. Κ.Σ. προσέβαλλαν ημέτερα τμήματα ΜΠΥΛΟΚΟΜΗΤΗ (Χ.7499) αποκρουσθέντες με σοβαράς απώλειας.

(ιιι) Αεροπορία:

Προσβολαί Κ.Σ. περιοχάς ΝΕΡΑΪΔΑΣ - ΦΟΥΡΝΑ -ΚΛΕΙΣΤΟΝ. Ανεφοδιασμός τμημάτων δι' 9 ΝΤΑΚΟΤΑ εις 61 Ταξιαρχία και ΜΟΚ.

(ιυ) Αποτελέσματα:

ΑΗ ΝΟ 3 Τ.Α.Ι. ΤΟ 11 Κρυοπαγημένοι Α. 1 Ο. 33	ΑΚΣ ΝΕ 8 Σ. και Π.42

6 Μαρτίου 49

(ι) Από Νότου:

Ημέτερα τμήματα από ΛΥΚΟΜΝΗΜΑΤΑ εκινήθησαν προς ΦΟΥΡΝΑ. Έτερα τμήματα ανατρέψαντα αντιστάσεις Κ.Σ. Βορείως ΚΟΚΚΑΛΑ εσυνέχισαν προς ΧΟΧΛΙΑ (Χ.8072). 573 Τ.Π. από ΔΟΜΙΑΝΟΥΣ προώθησεν τμήμα του εις ΠΑΠΑΔΙΑΝ (Χ.7371).

(ιι) Από Βορρά:

Τμήματα 61 Ταξιαρχίας λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών και ισχυράς αντιστάσεως Κ.Σ. δεν ηδυνήθησαν καταλαβώσι ΤΡΙΦΥΛΑ. 614 Τ.Π. διετήρησεν υψ. 1616 (Χ.8382)

παρά αντεπίθεσιν Κ.Σ. Επίσης προσπάθεια ισχυρών τμημάτων Κ.Σ. ίνα διαφυγώσι προς ΜΟΛΟΧΑΝ (Χ.8585) απεκρούσθη.

(ιυ) Αποτελέσματα:

Α.Η.	Τ.Α.	2	Α.Κ.Σ.	ΝΕ	9
	Ν.Ο.	4		Π.	19
	Τ.Ο.	2			

(υ) Καιρική Κατάστασις:

Πτώσις χιόνος καθ' άπασαν την περιοχήν. Θυέλαι εις τα ορεινά.-

(υι) Εκδοθείσαι Διαταγαί:

Η ενσκήψασα σφοδρά χιονοθύελλα εδημιούργησε εις τα τμήματα δυσεπίλυτα προβλήματα εφοδιασμού-διακομιστών και κινήσεως. Τα κρούσματα των κρυοπαγημάτων ηυξάνοντο. Οι λόγοι ούτοι ηνάγκασαν εις την έκδοσιν της υπ' αρίθ. Φ3/297/061315 Δ/γήν Α΄ΣΣ. "Λόγω εξαιρετικής κακοκαιρίας παρέχω πλήρη πρωτοβουλίαν εις Διοικητάς Μ. Μονάδων διά κίνησεις τμημάτων των με πρωταρχικήν βάσιν την κάλυψίν των εντός κατωκημένων τόπων."

7 Μαρτίου 49

(ι) Λόγω των χιόνων και του συνεχιζόμενου δρυμιτάτου ψύχους η κατάστασις των τμημάτων παρέμεινεν αμετάβλητος.

(ιι) Κ.Σ. Ταξιαρχία ΘΕΣΣΑΛΟΥ εντοπίζεται εκ ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΥ (Υ.0787) διά ΑΛΜΠΑΝΤΑΡ (Τ.1213) - ΚΟΤΣΕΡΙ (Τ.1217). Εξέλιξης επιχειρήσεως κατά ΘΕΣΣΑΛΟΥ βλέπε εις παράρτημα Α΄ επισυναπτομένου της παρούσης.

(ιιι) Αποτελέσματα:

Εκ κρυοπαγημάτων ΑΗ. Α. 1
Ο. 33

(ιυ) Εκδοθείσαι Διαταγαί:

Α.Π. Φ.3/306/072200 Δ/γη Α΄ΣΣ. Επιβεβαίωσις προφορικής εντολής.
Παραμονή Μονάδων επί υψωμάτων με αδυναμία κινήσεως και παρατηρουμένην ζημίαν εκ κρυοπαγημάτων απολύτως ασύμφορος.
Να καλυφθούν αμέσως εις πλησιεστέρους κατωκημένους τόπους μέχρι βελτιώσεως του καιρού.

8 Μαρτίου 49

(ι) Από Νότου:

Τμήματα XV Μεραρχίας παρέμειναν θέσεις των, αμετάβλητα.

(ιι) Από Βορρά:

Δ/σις 61 Ταξιαρχίας ήχθη ΔΑΦΝΟΣΠΗΛΙΑΝ (Χ.9294) 117 Τ.Π. εις ΓΙΑΝΝΟΥΣΕΪΚΑ (Χ.7889). 614 Τ.Π. εις ΑΠΗΔΙΑ (Χ.9091) 619 Τ.Π. εις ΣΜΟΚΟΒΟΝ (Χ.9980)-ΔΑΦΝΟΣΠΗΛΙΑ (Χ.9294) Β΄ Σύνταγμα Ιππικού εις περιοχήν ΠΕΤΡΙΝΟΥ (Τ.1222)

9 Μαρτίου 49

Συνεπληρώθηκαν και από νότου αι κινήσεις των τμημάτων προς τους εγγύς κατωκημένους τόπους προς κάλυψίν των. Από της ημερομηνίας ταύτης ουσιαστικώς η επιχείρησης αύτη περατούται. Αι καιρικαί συνθήκαι επέδρασαν δυσμενέστατα και ημπόδισαν την εγκαίρον και πλήρη εφαρμογήν του προβλεθέντος σχεδίου. Ούτω η διάβασις της ΝΕΡΑΪΔΑΣ προς ΑΓΡΑΦΑ δεν κατορθώθη να απαγορευθή, αι καιρικαί συνθήκαι έφερον οπίσω τα τμήματα ως ίδωμεν, και την επομένην 10/3 οι Κ.Σ. ευρέθησαν Δ. ΜΕΓΔΟΒΑ.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ - ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

4.- (α) Η διαρροή των Ι και ΙΙ Κ.Σ Μεραρχιών κατά την νύκτα της 27-28/2 Βορείως της αμαξιτής ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ εύρεν Μονάδας του ΣΣ ετοίμους προς δίωξίν των, ώστε και εις την νέαν δημιουργηθείσαν κατάστασιν ουδ' επί στιγμήν ανακόπτεται η καταδίωξις του συγκροτήματος ΓΚΑΝΕ. Από Νότου η XV Μεραρχία με την 45 Ταξιαρχίαν και την Α΄ ΜΟΚ Από Βορρά αι 61 και 73 Ταξιαρχίαν υπό την ΣΔΘ και από Β΄ Ανατολών και Ανατολών το Β΄ Σύνταγμα Ιππικού με το 4ον ΕΣΠ (εις περιοχήν ΔΟΜΟΚΟΥ) εσχημάτιζον λαβίδα συσφιγγόμενην περί τας εις υψίπεδον ΦΟΥΡΝΑ ενετοπισμένας Κ.Σ. δυνάμεις. Η αποτελεσματικότης της ταύτης πιέσεως και η πραγματοποίησις ει έργον της επικρεμάμενης απειλής κατά των Κ.Σ. ΕΚΑΝΕ, εστήριξε το εις την ευθύς απ' αρχής προβλεθείσαν και επιδιωχθείσαν απαγόρευσιν των προς ΑΓΡΑΦΑ επί ΜΕΓΔΟΒΑ και Νοτίως Διαβάσεων.

Ούτω η 71 Ταξιαρχία επί το έργον, απαγορεύει τας διαβάσεις από ΡΑΧΗ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ- μέχρι ΒΙΝΙΑΝΗΣ.

Η 61 Ταξιαρχία διατάσσεται (Φ3/241/281140 Δ/γή ΣΣ) διά την ταχείαν απαγόρευσιν της διαβάσεως ΝΕΡΑΪΔΑΣ. Η 61 Ταξιαρχία σπεύδει εις την εκτέλεσιν της εντολής της. Ο εχθρός προσπαθών να διατηρήση την μονήν προς ΑΓΡΑΦΑ διέξοδόν του ανθίσταται σθεναρώς επί του υψ. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ. Προσπάθεια υπερφαλαγγίσεως από ΚΕΡΑΣΙΑ προς ΜΑΡΤΣΑ προσκρούει εις λυσσώδη αντίστασιν των Κ.Σ., αντιλαμβανομένων την δημιουργημένην απειλή. Αι προσπάθειαι της 61 Ταξιαρχίας επαναλαμβάνονται και ενεσκήπτει η σφοδρά χιονοθύελλα, ότε εκδίδονται αι υπ' αρίθ. Φ.3/297/061315 και Φ.3/306/072200 Δ/γαι ΣΣ, εκ των οποίων η τελευταία τονίζει "Παραμονή Μονάδων επί υψωμάτων με αδυναμία κινήσεως και παρατηρουμένην ζημίαν εκ κρυοπαγημάτων απολύτως ασύμφορος. Να καλυφθούν αμέσως εις πλησιεστέρους κατωκημένους τόπους μέχρι βελτιώσεως καιρού".

Ούτω ο εχθρός επικουρούντος του χειμώνος διατηρεί τη διάβασιν ΝΕΡΑΪΔΑΣ δι' ής διαφεύγει και εμφανίζεται ο όγκος του εις τον μεταξύ ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ και ΜΕΓΔΟΒΑ χώρον την 10/3.-

Κατόπιν των ανωτέρω εκδίδεται η υπ' αρίθ. Φ7/434/101840 προς ΑΣΔΣΕ Δ/γη ΣΣύ διά προσανατολισμόν Μονάδων ως ακολούθως: 71 Ταξιαρχία ΒΙΝΙΑΝΗ-ΦΡΑΓΓΙΣΤΑ-ΚΑΛΕΣΜΕΝΟ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ. 31 ΕΣΠ ΦΡΑΓΓΙΣΤΑ - ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΝ - ΤΡΙΚΛΙΝΟΝ - ΛΟΓΓΙΣΤΗ 1 ΕΤΠ ΛΟΥΤΡΟΝ - ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ.-

(β) ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΑΗ. ΤΑ 3	ΑΚΣ Ν. 91
ΝΟ 9	Σ. και Π. 329
ΤΟ 33	Λάφυρα, οπ/λα 4, τυφέκια 102,
Κρυοπαγήματα	Αυτόματα 3, πιστόλια 1, πυρ/κα,
Α. 1	υλικά Διαβ. εκρηκτικ. ύλες,
Ο. 33	ημίονοι.

ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

5. (α) Εξαγόμενα.

(ι) Αδυναμίαι Διοικητικής Μερίμνης των Μονάδων επιβάλλουν δεσμεύσεις εις τας Διοικήσεις ταύτας ώστε να εκβιάζουν ενεργείας αντιθέτους πολλάκις των προβλεπομένων και επιδιωκομένων υφ' ενός σχεδίου των. Ούτω η πραγματοποίησης του σχεδίου ενεργείας του ΣΣ εις την εξεταζομένην επιχείρησιν ανακόπτεται, διότι ο μηχανισμός ΔΜ εκ των δυσμενεστάτων καιρικών συνθηκών αδρανεί. Διαβίωσις ανδρών χειρίστη. - Ρεύματα εφοδιασμού σταματούν- οι από αέρος εφοδιασμοί ανεπαρκείς και εν πολλοίς αδύνατοι λόγω καιρού. - Κίνησις τμημάτων ανέφικτος.

(ιι) Ακατάπαυστος κατά πόδας δίωξις του Κ.Σ. συγκροτήματος ΓΚΑΝΕ ήτις εν συνδιασμώ και προς τας επιχειρήσεις ΡΟΥΜΕΛΗΣ έδωσεν κυρίως τρία τινά:

Πρώτον. Απηγόρευσεν εις οργανωμένον και ικανόν αριθμόν συμμοριακόν όγκον να επαναλάβη εις το παρόν και το μέλλον προσβολάς ή λεηλασίας κατωκημένων τόπων.

Δεύτερον: Ανέκοψεν την άνοδον του ηθικού παράγοντος εις τας Κ.Σ. Τάξεις και κατέδειξεν καταφανώς εις τας μάζας των ότι είναι ανίσχυροι διά σταθεράς-αποφασιστικάς και μονίμους επιδιώξεις.

Τρίτον: Δεν επέτρεψεν εις τους Κ.Σ. να αφομοιώσουν ή να εκμεταλλευθούν τας στρατολογηθείσας εις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ μάζας.

(ιιι) Η ταχεία αναπροσαρμογή των Μονάδων προς την νέαν δημιουργηθείσαν κατάστασιν , διά της διαρροής των Κ.Σ. Βορείως αμαξιτής ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ και η διά ταύτης επετευχθείσα δυνατότης συνεχίσεως της διώξεως των Κ.Σ άνευ διακοπής, αποδυκνύει ευελιξίαν Διοικήσεων- Ευελιξίαν Μονάδων και προβλεπτικότητα (επίκαιρος εκκαθάρισις υψιπέδου ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ - προσανατολισμός 61 Ταξιαρχίας).-

(ιυ) Παρ' ότι είναι γεγονός ότι η απόδοσις των τμημάτων υπήρξεν αρίστη, δυσμενείς καιρικαί συνθήκαι εδημιούργησαν αδυναμίας, αίτινες δύνανται να δώσουν δύο εξαγόμενα:

Πρώτον: Έλλειψις επαρκών Μονάδων, ώστε να καθίσταται δυνατή συνεχής αντικατάστασις των ταχέως λόγω κακοκαιρίας κοπιόντων Μονάδων.

Δεύτερον: Εκπαιδευτικός βαθμός ανδρών δι' αντοχήν προ αρκούντως δυσμενών καιρικών συνθηκών ουχί ο απαιτούμενος υπό των περιστατικών.

(β) Συμπεράσματα

Ανακεφαλαιούντες 1 ανωτέρω εξαγόμενα καταλήγωμεν εις τα ακόλουθα συμπεράσματα:

(ι) Πάντοτε παραλλήλως προς τας επιδιωκομένας ενεργείας υπό των Δοιηκήσεων δέον εις ευέλικτος μηχανισμός ΔΜ να αναπτύσσεται. Οπωσδήποτε δε όταν η ΔΜ ανακόπτεται λόγω αναποτρέπτων περιστατικών (καιρικαί συνθήκαι ήδη) η εμμονή των Δ/σεων εις την περαιτέρω εξέλιξιν του σχεδίου των είναι παντάπασι ασύμφορος. Αι άμεσαι και επίκαιροι εκδοθείσαι Δ/γαι ΣΣ (Φ3/2973/Φ.3/306) δίδουν εικόνα πλήρη εγκαίρου αποφάσεως δι' ανακοπήν ενός σχεδίου λόγω δημιουργούμενων προβλημάτων Δ.Μ., με κέρδος την διατήρησιν της μαχητικής ικανότητος των Μονάδων διά την επίκαιρον συνέχισιν της προσπαθείας προς ολοκλήρωσιν του σκοπού,όστις προτάσει ύπαρξιν ισχύος διά εξόντωσιν εχθρού.-

(ιι) Η προβλεπτικότης και ευελιξία των Διοικήσεων εις τας αποφάσεις των αποτελούν δι' έναν αγώνα, καθ' ον αι καταστάσεις διαδέχονται ταχύτατα η μία την άλλη, τας ων ουκ άνευ αρχάς.

Η εφαρμογή των δε δέον να βασανίζει μίαν Διοίκησιν διαρκώς. Ουδέν να είναι άκαμπτον. Ίδωμεν ανωτέρω ότι αι βασικαί αυταί αρχαί επέτρεψαν εις το ΣΣ αποτελεσματικήν συνέχισιν της επιχειρήσεως.

(ιιι) Ευελιξία Τμημάτων. Αυτή προϋποθέτει κατάλληλον οργάνωσιν, ανταποκρινομένη εις την γενικήν άποψιν του εδάφους (όπου αι επιχειρήσεις) και εις την άποψιν των επικρατουσών καιρικών συνθηκών. Ακόμη προϋποθέτει ικανόν βαθμόν εκπαιδεύσεως και αρίστην οργάνωσιν μέσων διά ταχείας μεταφοράς από ορεινού εδάφους.

(ιυ) Η καταδίωξις Κ.Σ. δυνάμεων εις ορεινά εδάφη διά κινήσεως δυνάμεων εκ μεμακρισμένων περιοχών, δεν αποδίδει ικανοποιητικά αποτελέσματα. Εντεύθεν προκύπτει η ανάγκη κλιμακώσεως δυνάμεων, εκ των προτέρων και εις βάθος επί των πιθανών δρομολογίων διαφυγής των Κ.Σ. Αι δυνάμεις αύται ή θα επιζητήσουν την καταστροφήν των διαφευγόντων Κ.Σ. ή τουλάχιστον θα ανακόπτωσι ταύτην, δίδουσαι χρόνον προωθήσεως συμπληρωματικών ενισχύσεων (περίπτωσις διαρροής Κ.Σ. από Ν. προς Β. της αμαξιτής ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ-ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Ομοίως περίπτωση διαρροής Κ.Σ επί ΜΕΓΔΟΒΑ Δυτικώς τούτου διά της διαβάσεως ΝΕΡΑΪΔΑΣ).-

(υ) Γενικώς, τέλος εκ της ανασκοπίσεως της όλης επιχειρήσεως και των προηγηθεισών ταύτης, από της αναλήψεως της ευθύνης εις την ΡΟΥΜΕΛΗΝ-ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ υπό του Α΄ΣΣ κατεδείχθει ότι η βασική τακτική του ΣΣ.

ΔΙΩΞΙΣ - ΕΠΙΘΕΣΙΣ - ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ - ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ - ΣΥΝΕΧΙΣΙΣ ΔΙΩΞΕΩΣ

Είναι αποδοτικός κανών εις την εξάρθρωσιν και εξόντωσιν του συμμοριτισμού.-

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α»

Επισυνάπτεται εις την έκθεσιν

επιχειρήσεως ΑΓΡΑΦΩΝ από

2/3 μέχρι 9/3/49

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ Κ.Σ. ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΥ.

ΓΕΝΙΚΑ

1. Η επιχείρησις αύτη κατά ΘΕΣΣΑΛΟΥ ήτις έσχεν ως σημαντικόν αποτέλεσμα την απαλλαγήν του Θεσσαλικού κάμπου από του κατατρώγωντος επί έτη ήδη πάσαν εκδήλωσιν ζωής καρκινώματος ουσιαστικώς αρχίζει από το 22/2 ότε το ΣΣ εξέδωκεν την υπ' αρ. Φ.3/196/221245 Δ/γην προς ΣΔΘ έχουσα εν περίληψει ούτω:

«Καθοριζομένη αποστολή Β΄ Συντ/τος Ιππικού εις επιχείρησιν ΑΜΑΖΩΝΟΣ (εκκαθάρισης υφ. ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ) τροποποιείται ως ακολούθως. Σταθερά και διαρκής δίωξις μέχρις εξοντώσεως Ιππικού ΘΕΣΣΑΛΟΥ, όπου τούτο ευρίσκεται. ΄Εναρξις αποστολής από 24/2»

Διετέθησαν υπό Δ/σιν Συντ/τος:

- Απόσπασμα ΛΑΜΠΡΑΚΗ
- ΜΕΑ ΠΑΠΑΜΑΧΟΥΧΑ.
- ΜΕΑ ΦΑΡΣΑΛΩΝ.

Προς υποβοήθησιν διετάχθη το 4ον ΕΣΠ ενεργήση επί êáôåõèýíóåùí

-ΚΑΡΑΝΤΑΟΥ-ΔΑΟΥΤΣΙΑ-ΚΑΡΑΜΠΟΥΤΑΚΙ.

-ΓΕΡΙΚΛΗ-ΠΥΡΓΟΣ-ΖΑΡΚΑΔΟΧΩΡΙ.

-ΔΟΜΟΚΟΣ-ΜΑΝΤΑΣΙΑ-ΣΚΟΠΙΑ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

2. Κ.Σ. Ταξιαρχία ΘΕΣΣΑΛΟΥ
Οργάνωσις Δύο Επιλαρχίαι ΓΑΖΗ-ΤΖΙΜΑ.
Δύναμις: Προσωπικόν = 400
Κτήνη = 300-350
Χώρος δράσεως: ΟΘΡΥΣ-ΞΥΝΙΑΣ-ΘΕΣΣΑΛΙΚΟΣ ΚΑΜΠΟΣ.

ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΣΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

3. (α) ΣΔΘ (Στρατιωτική Διοίκησις Θεσσαλίας)

Β΄ Σύνταγμα Ιππικού

Τεθωρακισμένα ΛΑΜΠΡΑΚΗ

Ουλαμός Ανθ/ρχου ΠΑΠΑΝΤΩΝΗ

4ον ΕΣΠ (Μέρος του Συντ/τος)

24ον ΕΤΠ (Μέρος του Συντ/τος)

28ον ΕΤΠ (Μέρος του Συντ/τος)

Απόσπασμα ΧΑΡΒΑΛΑΚΗ

Αεροπορία.

(β) Συγκρότησις Διοικήσεων και Επιτελείων.

Α΄ΣΣ.

Διοικητής Αντ/γος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡΑΣ.

Επιτελάρχης Συντ/ρχης ΚΕΤΣΕΑΣ ΓΡΗΓ.

Αρχ. Α΄ ΚΛ. Αντ/ρχης ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΠΑΝ

Αρχ. Β΄ Κλ. Αντ/ρχης ΚΑΡΜΗΣ ΙΩΑΝ.

Αρχ. Πυρ/κού Συντ/ρχης ΤΑΣΩΝΗΣ ΝΙΚ.

Αρχ. Μηχ/κού Συντ/ρχης ΛΑΜΠΙΡΗΣ ΓΕΩΡ.

Αρχ. Διαβ/σεων Συντ/ρχης ΜΑΝΤΖΟΣ ΜΙΧ.

ΣΔΘ.

Διοικητής Ταξίαρχος ΚΟΝΤΩΣΗΣ ΑΝΑΣΤ.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΠΑΓΚΑΛΟΣ ΙΩΑΝ.

Β΄ Σύνταγμα Ιππικού

Διοικητής Αντ/ρχης Ιππ. ΠΥΛΟΡΩΦ ΚΛ.

4ον ΕΣΠ.

Διοικητής Αντ/ρχης Πεζ. ΜΗΣΤΑΚΟΣ Β.

Διοικητής 11 ΕΤΠ Ταγ/ρχης ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Δ.

Διοικητής 24 ΕΤΠ Αντ/ρχης ΚΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ Χ.

28ον ΕΤΠ

Διοικητής Ταγ/ρχης ΝΑΝΟΣ ΒΑΣ.

Απόσπασμα Χαρβαλάκη

Διοικητής Επίλαρχος ΧΑΡΒΑΛΑΚΗΣ Θ.

ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

4. (α) Παραθέτομεν κατωτέρω χρονολογικήν σειράν τας εκδοθείσας Διαταγάς του ΣΣ μετά περιλήψεως περιεχομένου αυτών. Εξ' αυτών δύναται να σχηματισθή ακριβή εικών της προ της καταστροφής του ΘΕΣΣΑΛΟΥ περιόδου, κατά την οποία αι επίμονοι προσπάθειαι του Σώματος και συστηματοποιημένης δίωξις του Κ.Σ. συγκροτήματος ΘΕΣΣΑΛΟΥ, κατέληξαν εις την εξόντωσιν τούτου και την απόδοσιν της Θεσσαλικής πεδιάδος εις τους Θεσσαλούς αγρότας και την εθνικήν οικονομίαν. Η προ καταστροφής Θεσσαλού περίοδος χρονική διαρκεί από 24/2 με 6/3.

Φ.7/304/232145 προς Β΄ Σύνταγμα Ιππικού.

«Από πρωίας αύριον προωθήσατε ελαφράς αναγνωρίσεις προς εξακρίβωσιν πληροφοριών εις περιοχήν όπου φέρεται Ταξιαρχία ΘΕΣΣΑΛΟΥ»

Φ.3/229/252220 προς Β΄ Σύνταγμα Ιππικού.

«ΘΕΣΣΑΛΟΣ περιοχήν ΜΑΝΤΑΣΙΑ (Υ.3579) - ΣΚΟΠΙΑ (Υ.3682) - ΨΥΛΗ(Υ.3181). Επιλαρχία ΓΑΖΗ εις ΛΕΟΝΤΑΡΙ (Υ.0887). Δυνάμεις 4 ΕΣΠ εις ΠΥΡΓΟΝ (Υ.3179)- ύψ. 438 (Υ.3280). Ενεργήσατε νύκτα προς ΣΚΟΠΙΑΝ-ΜΑΝΤΑΣΙΑΝ. Επιζητείτε συνεχώς σύνδεσμον με ΣΣ αναφέροντες κατάστασιν.

Φ.3/235/262125/ προς Β΄ Σύνταγμα Ιππικού ΑΣΔΣΕ-ΣΔΘ.

«Από πρωίας 27/2 Β΄ Σ. Ιππικού ενεργήση κατά ΘΕΣΣΑΛΟΥ είτε ευρίσκεται ΕΚΚΑΡΑΝ (Υ.1384) είτε ΛΙΟΝΤΑΡΙ (Υ.0787). 4ον ΕΣΠ καταλάβη διαβάσεις ΠΕΤΡΩΤΟΥ (Υ.3086)-ΑΧΛΑΔΙΑ(Υ.3284)-ΓΕΡΑΚΑΡΙ (Υ.2882) τεθωρακισμένα ΛΑΜΠΡΑΚΗ και ΜΕΑ ΣΟΥΡΛΑ καταλάβουν διαβάσεις ΒΡΥΣΑΙ(Υ.2595). Τμήματα ΠΕΤΡΟΜΑΓΟΥΛΑ εις ΒΑΡΔΑΛΗ (Υ.2488). Τεθωρακισμένα κινηθούν από ΣΟΦΑΔΕΣ-ΚΕΔΡΟΝ και ενεργήσουν προς ΛΙΟΝΤΑΡΙ»

Φ3/240/281040 προς Β΄ Σ. Ιππικού

«Περί προωθήσεως αναγνωρίσεων προς ΑΝΩ ΚΤΗΜΕΝΗ και ΛΙΟΝΤΑΡΙ, επιδίωξις συνδέσεως μετά αποσπάσματος ΣΟΦΑΔΩΝ. Ενέργειαι βάσει πληροφοριών κατά ΘΕΣΣΑΛΟΥ».

Φ3/248/011745 προς Β΄ Συν/μα Ιππικού - ΣΔΘ-ΑΣΔΣΕ

«Καθορίζεται υπαγωγή Συν/τος από πρωίας 2/3 υπό Δ/γας ΣΔΘ ίνα ενεργήση επί κατευθύνσεως ΔΟΜΟΚΟΣ-ΚΑΪΤΣΑ-ΑΝΩ ΚΤΗΜΕΝΗ προς κάλυψιν αριστερού 61 Ταξιαρχίας (Βλέπε έκθεσιν επιχειρήσεων κατά Ι και ΙΙ Κ.Σ. Μεραρχιών από 28/2-9/3)».

Φ7/349/011900 προς ΣΔΘ.

«Ανατίθεται απόσπασμα ΛΑΜΠΡΑΚΗ εν συνεργασία με Λόχον ΣΟΦΑΔΩΝ όπως ελέγχη πεδινήν περιοχήν ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ-ΣΟΦΑΔΩΝ».

Φ3/249/012130 προς ΑΣΔΣΕ.

«Καθορίζεται όπως Δ/σις 4 ΕΣΠ μετασταθμεύση ΔΟΜΟΚΟΝ με ανάλογον δύναμιν ίνα εν συνδιασμώ με Β΄ Σύνταγμα Ιππικού αναλάβη σοβαρωτέραν δίωξιν και συντριβήν ΘΕΣΣΑΛΟΥ εις περιοχήν ΚΑΪΤΣΑ - ΠΑΛΗΟΚΑΙΤΣΑΝ».

Φ3/279/031030 προς ΑΣΔΣΕ.

«Διλοχία 4 ΕΣΠ εγκατασταθή ΠΑΛΗΟΚΑΪΤΣΑΝ ίνα συνδράμη εις την δίωξιν του ΘΕΣΣΑΛΟΥ».

(β) Βάσει των ανωτέρω διαταγών του Σώματος η Κ.Σ. Ταξιαρχία χάνει την άλλοτε πρωτοβουλίαν δράσεως, τίθεται εκ ποδών, μεταπίπτει εις την κατάστασιν διαρκούς διωγμού.

Την 28/2 το Β΄ Σύνταγμα Ιππικού διεξάγει αγώνα καθ' όλην την ημέραν κατά συγκροτήματος ΘΕΣΣΑΛΟΥ εις υψώματα ΛΙΟΝΤΑΡΙΟΥ.

Την 2/3 η αυτή Μονάς προσβάλλει τμήματα του αυτού Κ.Σ. συγκροτήματος εις ΚΑΪΤΣΑΝ.-

Την 3/3 λόγω σφοδράς χιονοθυέλλης διακόπτεται η επαφή με την Κ.Σ. Ταξιαρχία.

Την 4/3 απόσπασμα Τεθωρακισμένων διεσκόρπησεν 30μελή Κ.Σ. εκ του συγκροτήματος ΘΕΣΣΑΛΟΥ εις ΛΙΟΝΤΑΡΙ.

Από την 5/3 η Κ.Σ. Ταξιαρχία ΘΕΣΣΑΛΟΥ κατέρχεται προς την ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΝ πεδιάδα, προσπαθούσα να αποφύγη τα διαρκή σφυροκοπήματα των Μονάδων του Σώματος.

(γ) Ούτω μετά ανηλεή και ακατάπαυστον δίωξιν διαρκέσασα 12 όλας ημέρας το Κ.Σ. συγκρότημα ΘΕΣΣΑΛΟΥ εντοπίζεται την 6/3 εις ΚΟΤΕΕΡΙ (Τ.1217).

Εις την περιοχήν ταύτην από της στιγμής αυτής διατάσσονται και προστρέχουν ημέτερα τμήματα εξ' όλων των κατευθύνσεων. Αναγκάζεται άπελπι 2ήμερον αγώνα το Κ.Σ. συγκρότημα ΘΕΣΣΑΛΟΥ, όπερ θάπτεται ολοσχερώς εις την πεδιάδα, της οποίας αποτέλεσε μάστιγα επί σειράν όλων ετών.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ Κ.Σ. ΤΑΞ ΘΕΣΣΑΛΟΥ (Βλέπε συνημμένον σχεδιάγραμμα «Β»)

5. 6 Μαρτίου 49

Την πρωίαν της 6 Μαρτίου οι Κ.Σ. κινηθέντες εκ της περιοχής ΛΙΟΝΤΑΡΙ προς Β΄ εσημειώθησαν εις περιοχήν ΔΟΒΡΟΤΣΙ.

Η ΣΔΘ εκδίδει την υπ' αρίθ Α.Π. 128/060930 Δ/γην δι' ης καθωρίζετο ο εγκλωβισμός των Σ. εις τα υψώματα ΔΟΒΡΟΥΤΣΙ. Όντως εκκινήθησαν εγκαίρως τόσο τα τμήματα του 28 ΕΤΠ υπό τον Δ/ντην 2ου ΕΣΠ όσον και οι ουλαμοί τεθωρακισμένων ΤΡΙΚΑΛΩΝ και ΣΟΦΑΔΩΝ.

Το Β΄ Σύνταγμα Ιππικού δεν κατόρθωσε να φθάση εις τον καθορισθέντα αντικειμενικόν σκοπόν, διανυκτέρευσαν εις τα χωρία ΚΟΜΠΡΙΝΤΖΙ (Υ.1498) και μικρό ΠΑΖΑΡΑΚΙ (Υ.0800). Τμήματα του 28 ΕΤΠ την 1600 προσβάλλει αιφνιδιαστικώς τους ΚΣ εις περιοχήν ΠΕΤΡΙΝΟΥ ενώ ταυτοχρόνως επιπίπτει προς ΒΛΟΧΟΝ.-

ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ο Ουλαμός τεθωρακισμένων ΤΡΙΚΑΛΩΝ.

Κατόπιν αυτών οι Κ.Σ. εξηναγκάσθησαν εγκαταλείψουν την πρόθεσιν διαφυγής των προς ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ και φθάνουν να διανυκτερεύσουν εις χωριά ΑΛΜΑΝΤΑΡ-ΦΥΛΛΟΝ.

7 Μαρτίου 49

(ι) Την πρωίαν της 7/3 οι Κ.Σ. ευρίσκονται εις χωριά ΑΛΜΑΝΤΑΡ-ΦΥΛΛΟΝ.

Την 1130ω μία ΄Ιλη του Β΄ Συν/τος Ιππικού ήλθεν εις επαφήν μετά των εις χωρίον ΑΛΜΑΝΤΑΡ ΚΣ/των ους προσέβαλεν τολμηρώς.

Τον αυτόν χρόνον τεθωρακισμένα ΛΑΜΠΡΑΚΗ μετ' ολίγων ΜΑΥ ΚΟΤΣΑΡΙΟΥ επιπίπτουν από ΚΟΤΣΑΡΙ προς ΑΛΜΑΝΤΑΡ.

Οι Κ.Σ τρέπονται πανικόβλητοι προς ΦΥΛΛΟ. Εκεί συναντώνται μεθ' άλλων ιππέων Κ.Σ. και όλοι τρέπονται προς χωρίον ΗΛΙΑ (Τ.1617). Το Β΄ Σύνταγμα Ιππικού δι' 'Ιλης του κατωρθώνει υπερφαλαγγίσει εγκαίρως το χωρίον ΗΛΙΑ εξ Ανατολών. Οι Κ.Σ. προσβαλλόμενοι αναστρέφονται προς ΚΟΤΣΑΡΙ.

Τα τεθωρακισμένα αποσπάσματος ΛΑΜΠΡΑΚΗ καραδοκούν και οι Κ.Σ. αντιμετωπίζουν τα δραστικά πυρά των. Το πεδίον της μάχης καλύπτεται από πτώματα Κ.Σ. ΄Ετερα τμήματα του Β΄ Συντ/τος Ιππικού πιέζουν από Νότον.

Βορείως επί διαβάσεων ΔΟΒΡΟΥΤΣΙ το 28 ΕΤΠ καλύπτει τας διαβάσεις. Προ τοιούτου αδιεξόδου οι Κ.Σ. ρίπτονται εις τα έλη (Νοτίως ΠΕΤΡΙΝΟΥ).

Εις την κατάστασιν αυτήν καταφθάνει η Αεροπορία, ήτις από χαμηλωτάτου ύψους προσβάλλει εις την ελώδη περιοχήν τους Κ.Σ. Τεράστια υπήρξεν η συνδρομή της.

(ιι) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Φ3/300/071000 προς Β΄ Σύνταγμα Ιππικού - ΣΔΘ.

«Το Β΄ Σ Ιππικού κινήθη αμέσως προς δίωξιν και συντριβήν ΘΕΣΣΑΛΟΥ, ευρισκομένου από πρωίας εις ΑΛΜΑΝΤΑΡ».

8 Μαρτίου 49

(ι) Υπολείμματα Κ.Σ. Ταξιαρχίας ΘΕΣΣΑΛΟΥ διέφυγον κατά διάστημα νυκτός εκ περιοχής ΔΟΒΡΟΥΤΣΙ.

Πρωινάς ώρας σήμερον προσεβλήθησαν υπό περιπολούντων τεθωρακισμένων εις περιοχήν ΑΓΡΙΟΣΥΚΙΕΣ (Τ.3411). Τεθωρακισμένα, Ιππικόν, ΜΕΑ εξ όλων των κατευθύνσεων διατάσσονται και προστρέχουν. Η αεροπορία κατευθύνεται και επεμβαίνει εγκαίρως και δραστικώς. Η καταστροφή της μάστιγος της ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ πεδιάδος συμπληρούται.

(ιι) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Φ7/410/080825 προς Β΄ Σύνταγμα Ιππικού

«Παραμένει Ουλαμός περιοχήν ΠΕΤΡΙΝΟΝ - ΚΙΤΣΙ προς έρευναν και κινήθει το υπόλοιπο Συν/μα προς ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ - ΑΓΡΙΟΣΥΚΙΑ - ΣΚΩΤΟΥΣΑ προς δίωξιν υπολειμμάτων ΘΕΣΣΑΛΟΥ.»

Φ7/410/081015 προς 24 ΕΤΠ.

«Διλοχία μείον δύο διμοιρίαι υπό Δ/σιν Διοικητού Τάγματος κινήθη άμα λήψει επί κατευθύνσεως ΚΑΡΑΝΤΑΟΥ-ΚΟΚΚΙΝΟΒΡΑΧΟΣ προς συντριβή συμπτυσσομένων εν αθλία καταστάσει Κ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΥ.»

Φ7/411/081615 προς Διλοχίαν 11 ΕΤΠ.

«Η Διλοχία κινήθη αμέσως εκ ΦΑΡΣΑΛΩΝ προς ΑΝΩ ΣΙΑΤΕΡΛΙ-ΚΙΟΠΛΕΚΙ προς δίωξιν υποχωριζόντων υπολειμμάτων».

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

6. Συνολικαί εξακριβωθείσαι απώλειαι Κ.Σ. Ταξιαρχίας ΘΕΣΣΑΛΟΥ κατά μάχας 6ης, 7ης και 8ης τρέχ. εις περιοχάς ΠΑΛΑΜΑ (Τ.0520)-ΚΟΤΣΕΡΙ (Τ.1218) ΣΙΑΜΠΑΛΙ (Τ.1415)-ΠΕΤΡΙΝΟΝ (Τ.1323) -ΔΟΒΡΟΥΤΣΙ και ακολούθως ΒΑ ΦΑΡΣΑΛΩΝ.

Νεκροί: 123 (Μεταξύ νεκρών επίλαρχοι Κ.Σ. ΓΑΖΗΣ-ΤΖΙΜΑΣ)

Συλληφθέντες: 45

Λάφυρα: 4 μυδράλια, 2 Μπρέν, 21 αυτόματα, 132 τυφέκια, 2 πιστόλια.

ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ

7. (α) Συνεργασία και συνδιασμός ενεργειών Ιππικού - τεθωρακισμένων, ως ταχυκίνητων τμημάτων, διά αποστολάς διώξεως απέδωκε τα αποτελέσματα της καταστροφής ολοκλήρου ισχυρού Κ. Συμμοριακού συγκροτήματος.

(β) Δια πρώτην φοράν εις την Θεσσαλικήν πεδιάδα χρησιμοποιείται το ευέλικτον Ιππικόν συγκεκροτημένον εις Σύνταγμα εις Μονάς διώξεως και κρούσεως.

Αποτέλεσμα της καταλλήλου χρησιμοποιήσεως του ιππικού, υπήρξεν η απαλαγή της θεσσαλικής πεδιάδος του καρκινώματος «ΘΕΣΣΑΛΟΥ».

(γ) Το ΣΣ επεδίωξεν ευθύς απ' αρχής όπως καταστήση τα τμήματα ετοιμοκίνητα υπό ελαχίστην προειδοποίησιν.

Έπαυσεν η καταστρεπτική νοοτροπία της αμυντικής στατικής διατάξεως των τμημάτων.

Χάρις εις το ετοιμοκίνητον αυτό των Μονάδων, παρατηρείται εις την επιχείρησιν ταύτην, όπου ήθελε χρειασθή εξ' όλων των κατευθύνσεων να προστρέχουν τα τμήματα.

Το αποτέλασμα ήτο να δημιουργηθεί ταχέως ασφυκτικός κλοιός περί τον εντοπισθέντα όγκον του ''ΘΕΣΣΑΛΟΥ'' όστις τον συνέθλιψε.

(δ) Επίκαιρος επέμβασις του αεροπορικού παράγοντος εν συνδιασμώ προς την αποτελεσματικήν συνεργασία επί του πεδίου της μάχης Στρατού Αεροπορίας, συνεκπλήρωσεν διά της συντριπτικής ισχύος πυρός της τον όλεθρον του Κ.Σ. Συγκροτήματος.

(ε) Τέλος δέον να τονισθή η αξία των καλών πληροφοριών, η επιβεβαίωσις αυτών διά κινήσεως αναγνωρίσεων και η εν συνεχεία μετ' επιμονής επιδίωξις εκμεταλλεύσεως αυτών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

8. Εκ των ανωτέρω εξαγομένων συμπεραίνομεν:

(α) Κατάλληλος χρησιμοποίησις των τεθωρακισμένων Μονάδων ως ταχυκινήτων τμημάτων, εκμεταλλευόμενοι την δυνατότητά των της ταχυτάτης μεταφοράς συντριπτικής ισχύος πυρός.-

(β) Κατάλληλος χρησιμοποίησις των Μονάδων Ιππικού ως ταχυκινήτων τμημάτων κρούσεως, δι' επέκτασιν της δράσεως των τεθωρακισμένων, όπου το έδαφος δεσμεύει ταύτην.-

(γ) Επιδίωξις συνεργασίας Ιππικού-Τεθωρακισμένων. Η συνεργασία αύτη ισχυροποιεί εις πυρά το ευέλικτον Ιππικόν, χρησιμοποιούμενον ως στοιχείον κρούσεως.

(δ) Επίκαιρος και έγκαιρος χρησιμοποίησις αεροπορικού παράγοντος. Επιδίωξις υψηλού βαθμού εκπαιδεύσεως εις την συνεργασίαν επί του πεδίου της μάχης Στρατού-Αεροπορίας.

(ε) Επιζήτησις της πληροφορίας και εκμετάλλευσις έγκαιρος αυτής.

(στ) Τέλος κατεδείχθει πασιφανώς η επιδιωχθείσα απ' αρχής τακτική του ΣΣ του να καταστείσει τα τμήματα του ετοιμοκίνητα και να δημιουργήσει εις αυτά την αρχήν της διαρκούς κινήσεως και ουδέποτε στασιμότητας, προς αποδοτικήν προσπάθεια.-

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

51

<u>Γ΄ΣΣ</u>
<u>ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1</u>

ΧΑΡΤΑΙ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
: ΝΙΓΡΙΤΗΣ
: ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ
: ΣΕΡΡΩΝ
: ΠΟΡΡΟΪΩΝ

<u>ΕΚΘΕΣΙΣ</u>

Επιχειρήσεως: ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ-ΦΛΑΜΟΥΡΙ-ΚΡΟΥΣΙΩΝ

ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΟΝ: ‘’ΠΟΣΕΙΔΩΝ’’

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1-12 Μαρτίου 1949

1.- <u>ΠΡΟΗΓΗΘΕΙΣΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ</u>

Εις περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ από μακρού υπάρχον συγκεντρώσεις Κ.Σ. οίτινες από του Οκτωβρίου 1948 απετέλεσαν την 20 Κ.Σ. Ταξιαρχίαν κατανεμημένην εις την περιοχήν ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΝ (Ρ.555620)- ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΟΝ (Ρ.493593) – ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ (Ρ.470562) – ΑΝΑΘΕΜΑ (Ρ.5056) – ΠΑΠΑ ΡΑΧΗ.

Αι συμμοριακαί αύται δυνάμεις αποτελούν διά το ΣΣ μίαν διαρκή απειλήν, ιδιαιτέρως δε κατά ΝΙΓΡΙΤΗΣ, ΣΕΡΡΩΝ εν συνδιασμώ με τας Κ.Σ. δυνάμεις περιοχής ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ, επίσης κατά ΛΑΓΚΑΔΑ ακόμη δέ και κατά ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ εν συνδιασμώ με τας Κ.Σ. δυνάμεις της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

Επί πλέον αποτελούν μίαν διαρκή απειλήν κατά της περιοχής ΠΑΓΓΑΙΟΥ εναντίον της οποίας μάλιστα είχον αναλάβει επανειλημμένως επιχειρήσεις διά τροφοδοσίαν και λεηλασίαν.

Προς συντριβήν των Κ.Σ. τούτων δυνάμεων το ΣΣ είχεν μελετήσει και προπαρασκευάσει μίαν επιθετικήν ενέργειαν διά την 12 Ιανουαρίου.

Η ενέργεια αύτη κατόπιν της προσβολής της ΝΑΟΥΣΗΣ ανεστάλη.

Η επιχείρησις αύτη κατέστη δυνατόν να εκδηλωθή την 6.2.49 διά δυνάμεως:

3 Ταγμάτων Πεζικού

2 περίπου Ταγμάτων Εθνοφρουράς

1 ΄Ιλης Ιππικού

1 Λόχου και δύο Διμοιριών Χωροφυλακής

2 Ουλαμών Τεθωρακισμένων

6 Πυρ/λων Πεδινών και

2 Ορειβατικών

Οι Κ.Σ. αμυνθέντες εις την περιοχή ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ – ΑΝΑΘΕΜΑ κατά τας δύο πρώτας ημέρας της επιθέσεως κατώρθωσαν την εσπέραν 7-8ην Φεβρουαρίου να διαφύγωσι διά του στενού ΡΕΝΤΙΝΑΣ- ΣΤΑΥΡΟΥ προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

Το ΣΣ διέταξεν την δίωξιν τούτων προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ και εν συνεχεία προσβολή αυτών δι' αναπροσαρμογής της διατάξεως των Μόναδων αίτινες συμμετέσχον εις την ενέργειαν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ.

Από 13 Φεβρουαρίου ήρξατο εκδηλουμένη η νέα ενέργεια.
Την νύκτα 13-14 αι Κ.Σ. αύται δυνάμεις διέφυγον διά του στενού ΡΕΝΤΙΝΑΣ – ΣΤΑΥΡΟΥ και πάλιν επανεγκατεστάθησαν επί των ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ επιδοθέντες εις εσπευμένην επισκευήν των εγκαταστάσεών των και των αμυντικών των έργων.

Αι ανωτέρω επιχειρήσεις δεν κατέστη δυνατόν να συντρίψωσι την 20 Κ.Σ. Ταξιαρχίαν λόγω της αποφυγής αυτής να δώση μάχην και της ανεπαρκείας των διατεθεισών δυνάμεων διά την απόφραξιν όλων των δρομολογίων διαφυγής καθώς και της μη εξασφαλίσεως ελλείψει δυνάμεων της απαιτουμένης ισχυράς κατά βάθος κλιμακώσεως, ώστε να είναι προπαρασκευασμένον έν νέον πεδίον μάχης προς τας πιθανάς κατευθύνσεις διαφυγής. Πλήν όμως η 20 Κ.Σ. Ταξιαρχία υπέστη σοβαράς απωλείας (16 νεκροί και 123 συλληφθέντες – Παραδοθέντες) εις προσωπικόν και υλικόν, διότι κατεστράφησαν εγκαταστάσεις, αμυντικά έργα, αποθήκαι κ.λ.π. Τας απωλείας εις προσωπικόν ο εχθρός τα αναπλήρωσε αμέσως και ενισχύθη μάλιστα διότι εδέχθη ενισχύσεις 300 νέων συμμοριτών εκ ΚΟΡΩΝΑΣ και αφθονίαν Πυρομαχικών και άλλων υλικών.

2.- <u>ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ «ΠΟΣΕΙΔΩΝ»</u>

Το ΣΣ αποβλέπον εις την πλήρη συντριβήν της εχθρικής Ταξιαρχίας απεφάσισε την οργάνωσιν νέας επιχείρησεως εις την περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ ήτις διετάχθη διά της Α.Π. 3259/24.2.49 διαταγής του δι' ης εδόθησαν αι βασικαί κατευθύνσεις ελιγμού και οργανώσεως της επιχειρήσεως.
Η Διεύθυνσις της επιχειρήσεως ανετέθη εις την Δ.Ε. ΣΕΡΡΩΝ υπό το Συνθηματικόν όνομα <u>«ΠΟΣΕΙΔΩΝ»</u>
Σύνολον διατεθεισών δυνάμεων διά την επιχείρησιν «ΠΟΣΕΙΔΩΝ»

-5 Τάγματα Πεζικού

-1 ΕΤΠ

-2 περίπου Τάγματα Εθνοφρουράς

-1 ΄Ιλη Ιππικού

-1 Λόχος και 2 Διμοιρίαι Χωρ/κης

-3 Ουλαμοί Τεθ/νων

-8 Πυρ/λα 25 Λιβρών

-2 Ορειβατικά Πυρ/λα

-2 Μέσα Πυρ/λα

Δυνάμεις ΜΕΑ, ΚΜΕΑ περιοχής

Παρά της ΔΕΣ εξεδόθη το Α.Π. 1096/26.2.49 σχέδιον Επιχειρήσεως.
Αντίγραφα των ανωτέρω διαταγών επισυνάπτονται.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του εφαρμοσθέντος ελιγμού και σχεδίου ενεργείας συνοψίζονται εις τα κάτωθι:

(α) Επίθεσις κατά των συμμοριακών δυνάμεων ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ εκ πολλών κατευθύνσεων με ιδιαιτέραν προσπάθειαν από Βορρά, Νότων και Δυσμών προς συμπίεσιν αυτών πρός την θάλασσαν και συντριβήν.

(β) Δημιουργία εκ των προτέρων ισχυρών κατά το δυνατόν φραγμάτων εις αρκετήν από του πεδίου μάχης απόστασιν ήτοι εις το στενόν ΡΕΝΤΙΝΑ – ΣΤΑΥΡΟΥ και εις την περιοχήν διαβάσεως ΣΚΕΠΑΣΤΟΝ – ΧΟΥΜΝΙΚΟΝ διά των οποίων θα επεζητήτο να απαγορευθή η προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ ή ΒΕΡΤΙΣΚΟΝ ΦΛΑΜΟΥΡΙ κίνησις και διοχέτευσις των συμμοριτών εις περίπτωσιν καθ' ήν επετύγχανον να εξέλθωσι και διαφυγώσιν εκ του χώρου μάχης ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ.

(γ) ΄Υπαρξις εγγύς των φραγμάτων τούτων ετέρων ετοιμοκινήτων εφεδρικών δυνάμεων καθώς και μίας εφεδρικής Διοικήσεως ετοίμων είτε να ενισχύσωσι τον εις την περιοχήν των φραγμάτων αγώνα είτε να κινηθώσι εφ' όσον δεν θα εχρειάζωντο διά την αποστολήν ταύτην, όπου η κατάστασις θα καθίστα τούτο αναγκαίον.

(δ) Διαρκής τέλος προσπάθεια εξοικονομήσεως δυνάμεων και εξασφαλίσεως της ταχίστης αυτών μεταφοράς επί σκοπή δυνατότητος εγκαίρου πλαισιώσεως διά των απολύτως αναγκαίων δυνάμεων ενός νέου εκάστοτε πεδίου μάχης κατά τρόπον ώστε προ των συμμοριτών να ευρίσκωνται πάντοτε και σταθερώς ημέτεραι δυνάμεις απαγορευούσαι την κίνησίν των ενώ χρόνω έτεραι δυνάμεις καταδιώκουσαι κατά πόδας θα προσβάλλωσιν αυτάς εκ των όπισθεν.

Εκτός των ανωτέρω Διαταγών εξεδόθησαν και αι κάτωθι Διαταγαί ΣΣ:

(α) Α.Π. 3263/24.2.49 προς ΣΔΚΜ.

(β) Α.Π. 3270/26.2.49 προς ΣΔΚΜ.

(γ) Α.Π. 3441/27.2.49 προς VII Μεραρχίαν

διά την απόφραξιν των διαβάσεων διαφυγής των Κ.Σ. προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ, ΒΕΡΤΙΣΚΟΝ, ΦΛΑΜΟΥΡΙ και ΠΑΓΓΑΙΟΝ.
Αντίγραφα τούτων επισυνάπτονται:

Ημέρα Χ: η 1η Μαρτίου

3.- ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Α΄ ΦΑΣΙΣ

Σχεδιάγραμμα υπ' αρίθμ. 1.

(α) Διάταξις τμημάτων την 2400 ώραν της Χ-1 ημέρας

Τ.Σ./ΔΕΣ ΝΙΓΡΙΤΑ

ι. Βόρειον Συγκρότημα

υπό την Δ/σιν του Τ.Σ/ΤΣΕΣ. ΣΙΤΟΧΩΡΙ.

557, 553 Τάγματα,
Λόχος 59 Τ.Ε.,
2 Ουλαμοί Πεδινού Πυρ/κου περιοχήν ΣΙΤΟΧΩΡΙΟΥ,

Διμοιρία Πεζικού,
Λόχος Χωρ/κης,
10η ΄Εφιππος ΄Ιλη,
Ουλαμός Τεθωρακισμένων περιοχήν ΑΧΙΝΟΣ (Ρ.5071)

ιι. Νότιον Συγκρότημα

υπό την Δ/σιν του Τ.Σ./33 Ταξιαρχίας: ΑΡΕΘΟΥΣΑ.

514, 556 Τάγματα,
2 Ουλαμοί Πεδινού Πυρ/κου,
Πυρ/χία Ορειβατικού Πυρ/κού,
Λόχος 41 Ε.Τ.Π. περιοχήν ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ (Ρ.4351).

41 ΕΤΠ μείον Λόχος ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ (Ρ.5348).

Πυρ/χια Μέσου Πυρ/κου 5,5΄΄ ΜΑΥΡΟΥΣΑ (Ρ.3359)

ιιι. Τμήματα Αποφράξεως:

Υπό τας δ/γας του Τ.Σ./ΤΣΕΛ (ως εφεδρική Διοίκησις) ΣΩΧΟΣ.

Διλοχία ΤΣΕΛ (Λόχος 58 Τ.Ε. συν Λόχος Νεοσυλλέκτων),
ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ Τεθωρακισμένων ΜΑΥΡΟΥΔΑ.

42 Τ.Ε. μείον Διλοχία,

Στοιχείον Τεθωρακισμένων στενόν ΡΕΝΤΙΝΑΣ-ΣΤΑΥΡΟΥ.

Διλοχία 555 αμέσως Νοτίως ανωτέρω στενού υπό τας διαταγάς του Διοικητού δυνάμεων ΣΤΑΥΡΟΥ – ΡΕΝΤΙΝΑΣ προς τον σκοπόν αφ’ ενός μεν της προσβολής τυχόν αποπειρομένων Κ.Σ. να διέλθωσιν προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ και αφετέρου ταχίστης μετακινήσεως όπου ήθελε παραστή ανάγκη (εφεδρεία).

ιυ. Εφεδρεία ΔΕΣ 555 Τάγμα μείον Διλοχία ΣΩΧΟΣ.

(β) Εκδήλωσις της ενεργείας:

Τα τμήματα κινηθέντα διά νυκτός προς τους αντικειμενικούς των σκοπούς ευρίσκοντο την 010700 ως εξής:

ι.- Βόρειον Συγκρότημα

557 Τάγμα,
553 Τάγμα μείον Λόχος περιοχήν ΔΑΦΝΗΣ- ΜΑΥΡΟΣ ΛΟΦΟΣ (Ρ.5165)
Διμοιρία Πεζικού,
Λόχος Χωρ/κης,
10η ΄Εφιππος ΄Ιλη,
Ουλαμός Τεθωρακισμένων περιοχήν ΙΒΗΡΑ (Ρ.5367)

Λόχος 553 Τάγματος,
Λόχος 59 Τ.Ε. ΣΙΤΟΧΩΡΙ και εφεδρεία του ΤΣΕΣ.

ιι.- Νότιον Συγκρότημα:

514 Τάγμα ΜΗΛΙΑΡ ΠΕΤΡΑ (Ρ.4656) εν επαφή με Κ.Σ.

556 έναντι ΦΟΥΝΤΕΣ (Ρ.4654) εν επαφή

41 ΕΤΠ έναντι ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (Ρ.5051) εν επαφή.

Πυρ/χια 5,5 εν κινήσει εκ ΜΑΥΡΟΥΔΑ προς ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ

ιιι.- Δυνάμεις αποφράξεως

Διλοχία ΤΣΕΛ περιοχήν ΣΚΕΠΑΣΤΟΥ-ΚΟΛΟΜΠΑΡΟ – ΡΑΧΩΝΙ (Ρ.3968) ύψ. 573 (Ρ.3964)

Στοιχείον Τεθωρακισμέμων επί οδού ΧΟΜΝΙΚΟΝ (Ρ.4466) ΣΚΕΠΑΣΤΟΥ (Ρ.3859).

Λόχος 511 εν κινήσει από ΚΙΛΚΙΣ προς ΣΤΕΝΟΝ ΡΕΝΤΙΝΑΣ ως τμήμα αποφράξεως και συγχρόνως εφεδρικόν.

Κατόπιν αγώνος υπό βροχήν και πυκνοτάτην ομίχλην αι συμμοριακαί αντιστάσεις επί ΦΟΥΝΤΕΣ - υψ. 206 και ΑΜΥΓΔΑΛΟΧΩΡΙΟ ανετράπησαν και τα τμήματα ήχθησαν προς ΚΑΒΑΛΑΡΗ (4860)-ΓΙΑΝΙΤΣΙ όπου και η κυρία τοποθεσία αντιστάσεως του εχθρού όστις εξηκολούθει προβάλλων ισχυροτάτην αντίστασιν.

Φάλαγξ ΄Ιλης Ιππικού ήχθη άνευ αντιστάσεως ΕΥΚΑΡΠΙΑΝ.

Το Τ.Σ./ΣΣ ήχθη ΝΙΓΡΙΤΑΝ.

Διάταξις Τμημάτων εσπέραν 1 Μαρτίου

514 Τάγμα Δυτικώς ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ εν επαφή.

556 ΦΟΥΝΤΕΣ (Ρ.4654) και Βορείως εν επαφή με εχθρόν κατέχοντα ανώνυμον (Ρ.463548)

41 ΕΤΠ εν επαφή με εχθρόν κατέχοντα ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ.

557 Τάγμα εν επαφή εις ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ

553 Τάγμα διετάχθη αχθή υψ. 555 (Ρ.5158)

Φάλαγξ ΄Ιλης Ιππικού περιοχήν ΤΣΟΥΤΣΟΥ (Ρ.5861) άνευ επαφής.

Καθ' όλην την ημέραν ο εχθρός αντέταξε πείσμονα αντίστασιν ενεργήσας και αντεπιθέσεις, ιδία κατά του Ν. Συγκροτήματος των δυνάμεων ημών. Παρά την έλλειψιν αεροπορικής υποστηρίξεως λόγω κακών καιρικών συνθηκών τα τμήματά μας κατόρθωσαν να θέσωσι πόδα επί ισχυρών εδαφικών ερεισμάτων, διά την συνέχισιν κατά την επομένην από ευνοϊκάς συνθήκας της επιχειρήσεως.

Διαταγαί ΣΣ διά την νύκτα 1-2/3

Διετάχθη η εξασφάλισις οπωσδήποτε διαρκούς επαφής και συνεχής πίεσις επί του εχθρού.

Υποβάλλονται εν αντιγράφω αι σχετικαί διαταγαί.

Ενέργειαι εχθρού κατά την νύκτα

Εχθρός κατά την διάρκειαν της νυκτός ενήργησεν ισχυράς αντεπιθέσεις εις την περιοχήν ΓΙΑΝΙΤΣΙ-ΦΟΥΝΤΕΣ-ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ αποκρουσθείς με μεγάλας δι' αυτόν απωλείας.

Χ+1 Ημέρα: 2 Μαρτίου

Σχεδιάγραμμα υπ' αρίθ. 2

Από πρωίας ενέργειαι προς ΓΙΑΝΙΤΣΙ-ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ρ.463548) ΚΑΒΑΛΑΡΗ-ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ

Κατόπιν βελτιώσεως του καιρού η αεροπορία ήρξατο από πρωίας επεμβαίνουσα εις τον αγώνα.

Το 577 Τάγμα ανατρέψαν τας εχθρικάς αντιστάσεις επί ΚΑΒΑΛΑΡΗ κατά τας μεσημβρινάς ώρας κατέλαβε το ύψωμα τούτο και συνέχισε την καταδίωξιν των συμμοριτών προς ΤΟΠ ΚΑΪΝ το οποίον κατέλαβεν περί την 17ην ώραν εν επαφή με Κ.Σ.

Το 553 Τάγμα ανατρέψαν διαδοχικάς αντιστάσεις ήχθη εις (Ρ.5257)

Τα 514 και 556 Τάγματα παρά τας συνδιασμένας προσπαθείας των δεν κατώρθωσαν να καταλάβωσι το υψ. ΓΙΑΝΙΤΣΙ. Ανέτρεψαν διαφόρους αντιστάσεις του εχθρού και ήχθησαν εις απόστασιν 600-1000 μέτρων από της παρυφής του υψώματος τούτου ένθα ο εχθρός ημύνετο πεισμόνως εκ καλώς οργανωμένων θέσεων.

Το 41 ΕΤΠ ανατρέψαν τη υποστηρίξει πυροβολικού, Ναυτικού και Αεροπορίας τον εχθρόν εξ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ την 1900 ώραν ευρίσκετο εις (Ρ.5053) εν επαφή

Διαταγαί του ΣΣ

Διετάχθη παρά του ΣΣ διά την νύκτα η οπωσδήποτε τήρησις της επαφής και καθωρίσθησαν εντολαί διά την περίπτωσιν αποπείρας των Κ.Σ. να διφύγωσι.

Σχετικώς η Α.Π. 5/2.3.49 Τ.Σ./Γ΄ΣΣ της οποίας επισυνάπτεται αντίγραφο.

Β΄ ΦΑΣΙΣ: Χ+2 ημέρα (3 Μαρτίου)

Σχεδιάγραμμα υπ' αρίθ 2-3

Κατά την διάρκειαν της νυκτός ετηρήθη επαφή μετά του εχθρού όστις τας πρωϊνάς ώρας προσεπάθησεν να διαφύγη προς Β. Δυσμάς.

Η προσπάθεια αύτη των Κ.Σ. εγένετο αμέσως αντιληπτή υπό των τμημάτων επαφής τα οποία κατεδίωξαν τούτους και ανέφερον αμέσως.

Κατόπιν τούτου διά της Α.Π. 7/3.3.49 Τ.Σ./Γ΄ΣΣ διετάχθησαν τα κάτωθι:

α) Η εφεδρική Διοίκησις του Σ. Στρατού το Τ.Σ./ΤΣΕΛ ετέθη εις διάθεσιν ΔΕΣ.

β) Λόχος του 557 Τάγματος όστις από προηγουμένης είχεν εγκατασταθή εις το ύψ. 689 (Ρ.4558) ενισχυθείς και δι' ετέρου λόχου του αυτού Τάγματος διετάχθη να τηρήση την επαφήν μετά των υποχωρούντων συμμοριτών και να κινηθή αμέσως προς καταδίωξιν τούτων προς την περιοχή ΛΑΓΚΑΔΙ.

γ) Η Διλοχία 558 Τάγματος εκ ΣΕΡΡΩΝ ήχθη εις την ΝΙΓΡΙΤΑΝ ένθα ευρίσκετο την 031200 και εν συνεχεία προς ΝΙΚΟΚΛΕΙΑΝ-ΜΟΡΑΒΑ (Ρ.2569) - Ν. ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΝ

δ) Το 556 Τάγμα συγκεντρωθέν εις ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ εκινήθη εις περιοχήν ΣΩΧΟΥ προς τον σκοπόν του σχηματισμού δευτέρου φράγματος προς απαγόρευσιν διαφυγής του εχθρού Δυτικότερον.

ε) Το 514 Τάγμα αναστραφέν εκινήθη επί της κορυφογραμμής προς Δυσμάς λαβόν επαφήν την 1300 ώραν εις υψ. 751 (Ρ.3960)

στ) Η Δ/σις και Διλοχία του 555 Τάγματος εκινήθη αμέσως εκ της περιοχής ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΙΑΝΕΣ όπου είχε προωθηθή και προσέβαλε τα επιχειρούντα να διαφύγωσι προς Δυσμάς εχθρικά τμήματα.

Η ετέρα Διλοχία του Τάγματος μετεφέρθη εκ περιοχής ΣΤΑΥΡΟΥ εις περιοχήν ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ και εκείθεν εκινήθη προς (Ρ.3463) δι' απαγόρευσιν διαφυγής Κ.Σ. και προσβολήν τούτων.

ζ) Το Πυρ/κόν μετεκινήθη εξ ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ εις ΜΑΥΡΟΥΔΑΝ και εκ ΔΑΦΝΗΣ εις περιοχήν ΧΟΥΜΝΙΚΟΥ.

Άπαντα τα ανωτέρω τμήματα ετέθησαν υπό την Διοίκησιν του Τ.Σ./ΤΣΕΛ

η) Επί ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ παρέμειναν 553 Τάγμα, 41 ΕΤΠ, Διλοχία 557, υπό διαταγάς ΤΣΕΣ δι' εξερεύνησιν και καταστροφήν εγκαταστάσεων και απαγόρευσιν επανόδου Κ.Σ. εις ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ.

θ) Τ.Σ./33 Ταξιαρχίας παρέμεινεν εις ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ ως Εφεδρική Διοίκησις διά την περίπτωσιν διαφυγής Κ.Σ. προς περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

Διά της κατά ανωτέρω αναπροσαρμογής της διατάξεως επετεύχθη ο εντοπισμός του όγκου εχθρού εις περιοχήν υψ. 559 (Ρ.3963)- ύψ. 573 (Ρ.4064)- ύψ. 381 (Ρ.4066)- ύψ. 573 (Ρ.4064) ένθα ούτος προσεβάλλετο καθ' όλην την ημέραν διά Πεζικού, Τεθωρακισμένων Πυρ/κού και Αεροπορίας, υποστάς μεγάλας απωλείας.

Διάταξις τμημάτων κατά την νύκτα 3ης Μαρτίου

553 Τάγμα ΑΝΑΘΕΜΑ-ΓΙΑΝΙΤΣΙ-ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ

41 ΕΤΠ ΦΟΥΝΤΕΣ-ΔΡΑΓΑΣΙΑ

557 Τάγμα μείον Διλοχία υψ. 689 (Ρ.4559)

Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κου και Τ.Σ./ΤΣΕΣ ΣΙΤΟΧΩΡΙ.

10 ΄Εφιππος ΄Ιλη, Ουλαμός Τεθωρακισμένων, Διλοχία 557 ΣΕΡΡΑΙ λόγω πληροφοριών καθ' άς οι συμμορίται της περιοχής ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ κινηθέντες προς ΛΑΪΛΙΑΝ-ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ προτίθεντο να προσβάλωσι τας ΣΕΡΡΑΣ.

Τ.Σ./33 Ταξιαρχίας ΑΡΕΘΟΥΣΑ

Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κού ΝΙΓΡΙΤΑ έτοιμος να κινηθή προς ΣΕΡΡΑΣ αναλόγως της καταστάσεως.

Διλοχία 59 Τάγματος Ανατολικώς ύψ. 573

ΚΜΕΑ περιοχής ΝΙΓΡΙΤΗΣ ΤΡΑΝΗ ΡΑΧΗ (Ρ.3364)

514 Τάγμα περιοχή ύψ. 782 (Ρ.3959)

555 Τάγμα μείον Διλοχία ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΙΑΝΕΣ (Ρ.3462)

Διλοχία 555 ΜΠΑΚΟΥΝΙ ΡΑΧΗ (Ρ.2762) ΧΑΡΒΑΤΑ (Ρ.2168)

556 Τάγμα ΓΕΝΗ ΜΑΧΑΛΑ (Ρ.2858) με λόχον ΤΑΟΥΣΑΝ ΛΟΦΟΣ (Ρ.3456).

Διλοχία 558 Τάγματος ΓΚΡΟΥΧΑΛΗ (Ρ.2666) ΓΚΟΛΕΜΑΤΑ ΡΕΜΜΑ.

Πυρ/κον Νοτίου Συγκροτήματος ΜΑΥΡΟΥΔΑ.

Διλοχία 58 Τ.Ε. περιοχήν ΚΟΛΟΜΠΑΡΟ-ΡΑΧΩΝΙ (Ρ.3963)

Λόχος 511 Τάγματος περιοχήν ΡΕΝΤΙΝΑΣ

Τ.Σ./ Γ΄ΣΣ επανήλθεν ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ.

Χ+3 Ημέρα: 4 Μαρτίου

Σχεδιάγραμμα υπ' αρίθ 4

Κατά την διάρκειαν νυκτός μέρος Κ.Σ. εκ περιοχής ΚΟΛΟΜΠΑΡΟ-ΡΑΧΩΝΙ διέρρευσεν προς Δυσμάς εντοπισθέν υπό των ημετέρων τμημάτων άτινα από της προηγουμένης είχον προωθηθή εις ΓΚΡΟΥΧΑΛΗ-ΤΡΑΝΗ ΡΑΧΗ εις περιοχήν ΜΟΡΑΒΑ-Ν. ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ.

Από πρωίας ομοίως ετέρα δύναμις 200 περίπου Κ.Σ. εντοπισθείσα εις περιοχήν ΛΑΓΚΑΔΙ-ΕΡ. ΟΡΕΣΚΕΙΑ προσεβλήθη υπό των ημετέρων τμημάτων.

Προς αντιμετώπισιν της ούτω πως διαμορφωθείσης καταστάσεως διετάχθησαν παρά του ΣΣ τα κάτωθι:

α) Προσβολή και πλήρης εξόντωσις των Κ.Σ. περιοχής ΛΑΓΚΑΔΙ ΕΡ. ΟΡΕΣΚΕΙΑ υψ. 689 (Ρ.4559)ως και των σημειωθέντων εις την περιοχήν ΜΟΡΑΒΑ-Ν. ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ.

β) Κατάληψις υπό Λόχου 67 Τ.Ε. ΛΑΧΑΝΑ ύψ. ΦΛΑΜΟΥΡΙ (Ρ.2272) προς παρεμπόδισιν διαφυγής Κ.Σ. προς περιοχήν ΛΑΧΑΝΑ -ΚΡΟΥΣΙΩΝ.

γ) Το 556 Τάγμα μείον Διλοχία να κινηθή αμέσως επ' αυτοκινήτου εις ΞΥΛΟΥΠΟΛΙΝ, Διλοχία τούτου εις περιοχήν ΟΣΣΗΣ (Ρ.1263) και εκείθεν ΚΑΡΥΑ (Ρ.1666)

δ) Διετάχθησαν όπως άπαντα τα τμήματα επιδείξωσι τόλμην, ορμητικότητα δι' ολοκλήρωσιν συντριβής Κ.Σ.

ε) ΜΕΑ - ΚΜΕΑ της περιοχής ΣΤΡΥΜΩΝΙΚΟΥ να αποφράξωσι τας διαβάσεις προς ΚΡΟΥΣΣΙΑ εν συνδέσμω μετά των τμημάτων του 67 Τ.Ε. (ΛΑΧΑΝΑ)

στ) Η 31 Ταξιαρχία διετάχθη όπως αποφράξη τας διαβάσεις προς ΚΡΟΥΣΣΙΑ διά καταλήψεως των διαβάσεων των περιοχών ΤΣΑΛΙΚ ΜΑΧΑΛΑ (Ρ.1387) και ΚΟΡΩΝΟΥΔΑ-ΠΑΓΟΧΩΡΙΟΥ (Ο.9581)

Ο εις περιοχήν ΡΕΝΤΙΝΑΣ αποσταλείς Λόχος του 511 Τάγματος διετάχθη να επανέλθη εις ΚΙΛΚΙΣ.

ζ) Η ΣΔΚΜ διετάχθη όπως εντείνη τα μέτρα απαγορεύσεως διαφυγής των Κ.Σ. προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

η) ΥΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ να λάβη εξαιρετικά μέτρα απαγορεύσεως διαφυγής μέρους Κ.Σ. διά ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ.

Χ+4 Ημέρα: 5 Μαρτίου
Σχεδιάγραμμα υπ' αρίθ. 5

Κατά την διάρκειαν νυκτός ετηρήθη επαφή με Κ.Σ. εις περιοχήν Ν. ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ (Ρ.1979)- (Ρ.2069)- (Ρ.2066).

Από πρωίας διεξήχθη αγών τη συμμετοχή των 556, 555 Ταγμάτων, Διλοχίας 558 Τάγματος, Διλοχίας 67 Τ.Ε. και Διλοχίας 58 Τ.Ε. εις την ανωτέρω περιοχή.

Μέρος των Κ.Σ. της περιοχής ΛΑΓΚΑΔΙ - ΕΡ. ΟΡΕΣΚΕΙΑΣ κατά την διάρκειαν της νυκτός διέρρευσαν προς Ανατολάς εις την περιοχήν ΑΜΥΓΔΑΛΟΧΩΡΙΟΥ. Οι υπόλοιποι κατετμήθησαν και απεκρύβησαν εις την περιοχήν ταύτην.

Από πρωίας εξερευνήθη η περιοχή των πεδίων μάχης και δι' ετέρων τμημάτων κατεδιώχθησαν οι διαφυγόντες προς ΑΜΥΓΔΑΛΟΧΩΡΙ.

Εσυνεχίσθη εκ παραλλήλου η εξερεύνησις περιοχής ΓΙΑΝΙΤΣΙ ΑΝΑΘΕΜΑ ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ.

Η Αεροπορία και το Πυρ/κόν συμμετέσχον καθ' όλην την ημέραν βάλλοντες κατά των συμμοριτών της περιοχής ΝΕΑΣ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ και ΛΑΓΚΑΔΙ.

Διαταγαί ΣΣ

Κατόπιν της ούτω διαμορφωθείσης καταστάσεως ήτοι της κατατμήσεως της 20ης Κ.Σ. Ταξιαρχίας εις δύο τμήματα εις ΦΛΑΜΟΥΡΙ και ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ διετάχθη παρά του ΣΣ η ανάληψις της Δ/σεως του αγώνος εις περιοχήν ΦΛΑΜΟΥΡΙ από 060600 υπό της ΣΔΚΜ με Τ.Σ. εις ΛΑΧΑΝΑ υπό την οποίαν υπήχθησαν το Τ.Σ./ΤΣΕΛ, 556,555 Τάγματα και γενικώς άπαντα τα τμήματα τα ευρισκόμενα Δυτικώς της γραμμής ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ-ΝΙΓΡΙΤΗΣ. Επίσης διετέθη εις ΣΔΚΜ και Ορειβατική Πυρ/χία εκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Την Δ/σιν του αγώνος Ανατολικώς της ανωτέρω γραμμής διετάχθη να διατηρήση η ΔΕΣ υπό την οποίαν παρέμειναν άπαντα τα λοιπά τμήματα.

Το 514 Τάγμα παρέμεινεν εις την περιοχήν ΛΑΓΚΑΔΙ μετά της Διλοχίας 558 Τάγματος εις περιοχή ΜΟΡΑΒΑ, θα παρέμενον ως εφεδρικά εις την διάθεσιν του ΣΣ εις την περιοχήν ταύτην.

<u>Χ+5 Ημέρα: 6 Μαρτίου</u>

<u>Σχεδιάγραμμα υπ’ αρίθμ. 5</u>

Κατά την διάρκειαν νυκτός μικρά δύναμις Κ.Σ. περί τους 30 επωφεληθείσα χιονοθυέλλης διεπεραιώθη εκ ΦΛΑΜΟΥΡΙ προς ΚΡΟΣΣΙΑ διά ΤΣΑΛΙΚ ΜΑΧΑΛΑ (Ρ.1387) συμπλακείσα μεθ’ ημετέρων ενεδρών.

Από της πρωίας τα τμήματα εξερεύνησαν υπό χιονοθύελλαν άνευ επαφής τας περιοχάς ΦΛΑΜΟΥΡΙ - ΛΑΓΚΑΔΙ ύψ. 555 ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΙΑΝΕΣ (Ρ.5256). Κατά τας μεσημβρινάς ώρας ελήφθη επαφή μεθ’ ομάδος Κ.Σ. εις περιοχήν ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΙΑΝΕΣ (Ρ.5256) ήτις βραδύτερον απωλέσθη.

<u>Διαταγαί ΣΣ:</u>

Διετάχθησαν διά την νύκτα και ελήφθησαν μέτρα απαγορεύσεως διαφυγής Κ.Σ. προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ-ΠΑΓΓΑΙΟΝ-ΚΡΟΥΣΣΙΑ.

<u>Χ+6 Ημέρα: 7 Μαρτίου</u>

<u>Σχεδιάγραμμα υπ’ αρίθ. 5</u>

Εξερευνήσεις περιοχών ΦΛΑΜΟΥΡΙ-ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ άνευ επαφής.
Καιρός από μεσημβρινών ωρών ήρξατο βελτιούμενος

<u>Χ+7 ημέρα: 8 Μαρτίου</u>

<u>Σχεδιάγραμμα υπ’ αρίθμ. 5</u>

Δύναμις 200 περίπου Κ.Σ. διαφυγούσα εκ ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ διά δρομολογίου ΣΤΕΦΑΝΙΝΑ-ΛΙΜΝΗ-ΣΚΕΠΑΣΤΟΝ ενετοπίσθη από πρωίας εις την περιοχήν ΛΙΑΣΚΟ (Ρ.3363)

Προς προσβολήν τούτων εκκινήθησαν διλοχία 58 Τ.Ε. εκ ΣΩΧΟΥ Κ.Μ.Ε.Α. ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ Διλοχία 514 Τάγματος εξ ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ και Λόχος 59 Τ.Ε. Τα τμήματα ταύτα λαβόντα επαφήν μετά των Κ.Σ. επήνεγκον εις τούτους μεγάλας απωλείας.

Η Αεροπορία από πρωινών ωρών μέχρι νυκτός προσέβαλεν τους εντοπισθέντας εις περιοχήν ΛΙΑΣΚΟ Κ.Σ.

Εις περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ εσυνεχίσθη εξερεύνησις άνευ επαφής.

Διάταξις τμημάτων νύκτα 8-9 Μαρτίου η κάτωθι:

α) <u>Τ.Σ./ΔΕΣ ΝΙΓΡΙΤΑ</u>

Τ.Σ./ΤΣΕΣ ΣΙΤΟΧΩΡΙ

553 Τάγμα ΓΙΑΝΙΤΣΙ-ΑΝΑΘΕΜΑ-ΚΑΡΑΤΖΙΛΑΡ (Ρ.5257)

Λόχος 59 Τ.Ε. ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ

Λόχος 59 Τ.Ε. συν Λόχος Χωρ/κης ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ

41 ΕΤΠ ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ: Λόχος ΦΟΥΝΤΕΣ, Λόχος ΔΡΑΓΑΣΙΑ.

Διλοχία 558 ΔΑΦΝΗ

β) <u>Τ.Σ. 33 Ταξιαρχίας ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ</u>

514 Τάγματος μείον Διλοχία ΛΑΣΚΟ (Ρ.3363), Διλοχία ΡΕΝΤΙΝΑ

γ) <u>Τ.Σ./ΣΔΚΜ ΛΑΧΑΝΑ</u>

556 Τάγμα μείον Λόχος ΛΑΧΑΝΑ, Λόχος ΦΛΑΜΟΥΡΙ.

Λόχος 67 Τ.Ε. ΦΛΑΜΟΥΡΙ

Τ.Σ./ΤΣΕΛ ΣΩΧΟΣ

Διλοχία 58 Τ.Ε. ΤΣΑΡΟ (Ρ.2663) με Λόχον ΓΕΡΜΑΝ (Ρ.2961)

Μ.Ε.Α ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ εις ΛΑΣΚΟ

Λόχος 59 Τ.Ε. ΤΡΑΝΗ ΡΑΧΗ (Ρ.3265)

Πυροβολικόν Ορεινή Πυρ/χια ΛΑΧΑΝΑ

Πυροβολικόν Ορεινή Πυρ/χια ΣΩΧΟΝ

Πυροβολικόν Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κου ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ

Πυροβολικόν Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κου ΣΙΤΟΧΩΡΙ

555 Τάγμα ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

557 Τάγμα ΣΕΡΡΑΙ

Χ+8 Ημέρα: 9 Μαρτίου

Σχεδιάγραμμα υπ' αρίθ. 5

Ο εχθρός κατά την διάρκειαν νυκτός διέφυγεν προς Δυσμάς εντοπισθείς από πρωϊνών ωρών εις περιοχήν υψ. 726 Ν. ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ (Ρ.2468).

Κινηθέντα από πρωίας τμήματα εις ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ (Ρ.2272)-ΛΑΧΑΝΑ συνεπλάκησαν μετά τούτων.

Αεροπορία από πρωίας διά συνεχών εξόδων προσέβαλλεν αυτούς.

Ενώ χρόνω εις την περιοχήν ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ ΦΛΑΜΟΥΡΙ υπόλοιπα συμμοριτών προσεπάθουν να διαφύγωσι προς ΚΡΟΥΣΣΙΑ τμήμα δυνάμεως 120 περίπου συμμοριτών εκ της περιοχής ΚΟΡΩΝΑΣ, εκκινήθη εις ΚΟΡΟΝΟΥΔΑ (Ο.9581) ΠΑΓΟΧΩΡΙ προς πιθανώς ΒΕΡΤΙΣΚΟΝ διά την υποδοχήν των διωκομένων συμμοριτών ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ και παραλαβή των τραυματιών τούτων.

Η 31 Ταξιαρχία έχουσα διαταγήν του ΣΣ να παρεμποδίση την κίνησιν των εκ ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ κινουμένων συμμοριτών είχεν προκαταλάβει την περιοχήν ταύτην.

Τας μεσημβρινάς ώρας της 9ης Μαρτίου τα τμήματα της 31 Ταξιαρχίας ενεπλάκησαν εις αγώνα μετά των συμμοριτών των προελθόντων εκ ΚΟΡΩΝΑΣ.

Εις την μάχην ταύτην συμμετέσχεν και η Αεροπορία πλήξασα διά συνεχών εξόδων τους συμμορίτας.

Διαταγαί του ΣΣ διά την νύκτα

Διετάχθη η λήψις εξαιρετικών μέτρων παρά της ΣΔΚΜ, ΔΕΣ 31 Ταξιαρχίας διά την απόφραξιν και απαγόρευσιν κινήσεως Κ.Σ. προς ΚΡΟΥΣΣΙΑ.

Ομοίως διετάχθη όπως Διλοχία 556 εις ΛΑΧΑΝΑ μετά Ορειβατικής Πυρ/χιας ώσιν έτοιμοι προς κίνησιν από 100600 είτε προς ΦΛΑΜΟΥΡΙ είτε προς ΚΡΟΥΣΣΙΑ αναλόγως των πληροφοριών.

Χ+9 Ημέρα: 10 Μαρτίου

Σχεδιάγραμμα υπ' αρίθ. 5

Κατά την διάρκειαν νυκτός ο εχθρός εκ περιοχής Ν. ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ εκινήθη προς ΚΡΟΥΣΣΙΑ.

Την 100400 ώραν ημέτεραι ενέδραι περιοχής ΛΑΧΑΝΑ-ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ συνεπλάκησαν μετά του εχθρού εχόντος σοβαράς απωλείας, αλλά κατορθώσαντος αφού κατετμήθη εις μικρά τμήματα να διαρρεύση εν διασπορά διά του μεγαλυτέρου μέρους του προς 744 (Ρ.0558)-ΘΕΟΔΟΣΙΑΝ.

Ανελήφθη καταδίωξις κατά πόδας υπό των ημετέρων Τμημάτων άνευ ουεδεμίας καθυστερήσεως.

Μικροομάδες τούτου μη κατορθώσασαι να διαβώσι βορείως της οδού ανεστράφησαν προς περιοχήν ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ (Ρ.1771) όπου διεσκορπίσθησαν κατά μικροτέρας ομάδας.

Τα τμήματα 31 Ταξιαρχίας άτινα είχον διαταχθή από της προηγουμένης να εγκατασταθώσι εις περιοχήν ΚΟΡΩΝΟΥΔΑΣ-ΤΣΑΛΙΚ ΜΑΧΑΛΑ ενισχυθέντα διετάχθησαν και εκινήθησαν προς ανωτέρω περιοχήν συμπλακέντα μετά των Κ.Σ.

Ο εχθρός όπως ήτο κατανεμημένος εις μικροομάδας προσεπάθη να αποφύγη την ολοκληρωτικήν συντριβήν των υπολειμμάτων του διά της φυγής, χωρίς να επιτυγχάνη, διότι παντού προσεβάλλετο.

Η Αεροπορία εις την δίωξιν ταύτην έλαβεν ενεργότατον μέρος προσβάλλουσα συνεχώς τας διεσκορπισμένας Κ.Σ. ομάδας καθ' όλην την ημέραν μέχρι της επελεύσεως του σκότους.

Ελάχιστοι Κ.Σ. κατόρθωσαν υπό την κάλυψιν του σκότους να διασωθώσι προς περιοχήν ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ.

Το πλείστον των υπολειμμάτων της 20ης Κ.Σ. Ταξιαρχίας ηχμαλωτίσθη ή εφονεύθη.

Εις περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ εσυνεχίσθη εξερεύνησις περιοχής.

Διαταγαί ΣΣ

Διετάχθησαν τμήματα παραμείνωσι επί τόπου προς συνέχισιν εξερευνήσεως και καταδιώξεως Κ.Σ. από πρωίας.

Χ+10 Ημέρα: 11 Μαρτίου

Από πρωίας εσυνεχίσθη εξερεύνησις περιοχής υπό πυκνοτάτην ομίχλην. Επαφή δεν ελήφθη.

Μεσημβρινάς ώρας διετάχθη η επάνοδος των τμημάτων εκ περιοχής ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ.

Επί ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ παρέμεινεν 553 Τάγμα και Διλοχία 59 Τ.Ε. προς πλήρη εξερεύνησιν περιοχής και απαγόρευσιν επανεγκαταστάσεως Κ.Σ. επί τούτων.

4.- ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΝΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Διά της επιχειρήσεως των ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ συνετρίβη η 20η Κ.Σ. Ταξιαρχία δυνάμεως 1000 και πλέον ανδρών.

Αι απώλειαι του εχθρού μέχρι της 11ης Μαρτίου ανερχόμεναι εις 75% της συνολικής του δυνάμεως εμφαίνονται εις τον συνημμένο πίνακα. Αι απώλειαι αύται έφθασαν κατά τας επακολουθήσασας ημέρας εις το ποσοστό των 85% διά της ανευρέσεως και ετέρων πτωμάτων και παροδόσεως ή συλλήψεως και ετέρων συμμοριτών.

Αποτέλεσμα της συντριβής της 20ης Κ.Σ. είναι:

α) Η απομάκρυνσις πάσης απειλής συνδεδιασμένης ενεργείας των 20 Κ.Σ. και 132 Κ.Σ. Ταξιαρχιών κατά Σερρών.

β) Η απομάκρυνσις πάσης απειλής της 20 Κ.Σ. κατά ΛΑΓΚΑΔΑ ΝΙΓΡΙΤΗΣ και ΠΑΓΓΑΙΟΥ.

γ) Η διακοπή της επικοινωνίας της Κ.Σ. Ταξιαρχίας της δρώσης εν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ μετά του κέντρου εφοδιασμού της ΚΟΡΩΝΑΣ είς τρόπον ώστε να καθίσταται εις το μέλλον ευχερεστέρα και η πλήρης εκκαθάρισις της Χερσονήσου της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

δ) Ανεθάρρυσεν ο πληθυσμός της περιοχής όστις εξοπλιζόμενος και επαναπατριζόμενος θα είναι δυνατόν αφ' ενός μεν να αναλάβη ο ίδιος κατά μέγα μέρος την ασφάλειάν του αφ' ετέρου δε να συντρέχη τας στρατιωτικάς δυνάμεις της περιοχής ώστε να απαγορευθή η αναμόλυνσις και επανεγκατάστασις του εχθρού εις τας περιοχάς ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ και ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ.

ε) Η περιοχή ΚΟΡΩΝΑΣ χάνει την αξίαν της ως κέντρου εφοδιασμού και ο διάδρομος ΚΟΡΩΝΑ-ΚΡΟΥΣΣΙΑ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ - ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ ως γραμμή ανεφοδιασμού των Κ.Σ.

5. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εκ της επιχειρήσεως των ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ προκύπτουσι τα κάτωθι Γενικά Συμπεράσματα:

Διά να έχη μία επιχείρησις αποτελέσματα συντριπτικά διά τον εχθρόν πρεπει:

α) Να διατίθενται επαρκείς δυνάμεις ώστε να είναι δυνατό:

ι.- Να διατεθώσιν αι απολύτως αναγκαίαι δυνάμεις ως Μονάδες κρούσεως.

ιι.- Να υπάρχωσι διαθεσιμότητες ώστε να διατεθώσι αρκεταί δυνάμεις εις κατά βάθος κλιμάκωσιν μέχρις αποστάσεως ενός σταθμού πορείας προς όλας τας πιθανάς κατευθύνσεις διαφυγής.

Κατ' αυτόν τον τρόπον η Διοίκησις θα έχη προετοιμάση νέα πεδία μάχης εις α θα δύναται να προσβάλη τον εχθρόν εάν διαφύγη εκ του αρχικού τοιούτου.

ιιι.- Να υπάρχωσι έστω και περιορισμένης δυνάμεως εφεδρικά Τμήματα. Επίσης ει δυνατόν εφεδρικαί Διοικήσεις.

β) Να υπάρχωσι διαθέσιμα μεταφορικά μέσα εις την διάθεσιν της Διοικήσεως διά ταχείαν μεταφοράν δυνάμεων εις τα δρομολόγια τα ακολουθούμενα από τους διαφεύγοντας συμμορίτες όπως παρεμποδίσωσι την περαιτέρω διαφυγήν, δημιουργουμένων ούτω διαδοχικών πεδίων μάχης.

γ) Η αρχική συγκέντρωσις των δυνάμεων δέον να έχη τον χαρακτήρα του αιφνιδιασμού διά ταχειών μεταφορών.

Εντός μιας μέρας δέον να φθάνωσι άπαντα τα μέλλοντα να αναλάβωσι την επιχείρησιν τμήματα εις το ύψος μιας γραμμής εκ των προτέρων καθορισμένης ήτις θα αποτελέση τρόπον τινά την βάσιν εξορμήσεως. Η γραμμή αύτη δέον να ευρίσκεται εις αρκετήν απόστασην από τα κατεχόμενα υπό των συμμοριτών σημεία ώστε να μήν είναι δυνατόν να σημειωθή η κίνησις εκ των παρατηρητηρίων του.

δ) Η περαιτέρω κίνησις δέον να γίνη διά νυκτερινής πορείας πεζή ή δι' αυτοκινήτων με φανούς εσβεσμένους εν μέρει εις τρόπον ώστε με την ανατολήν του ηλίου να επέρχηται και η εμπλοκή των τμημάτων με τον εχθρόν.

Κατ' αυτόν τον τρόπον αφ' ενός μεν θα επιτυγχάνεται εις αιφνιδιασμός του εχθρού αφ'ετέρου δε τα τμηματά μας θα έχωσι εις την διάθεσιν ολόκληρον την ημέραν διά τον αγώνα.

ε) Η χρησιμοποίησις της νυκτός δίδει άριστα αποτελέσματα ιδία εναντίον εχθρού οργανωμένου, όστις έχει πάντοτε με επιμέλειαν προσαρμώσει τα μεμακρυσμένα αυτού πυρά.

στ) Η κατά μάζας χρήσις του Πυρ/κου και της αεροπορίας και η προσαρμογή και μετατόπισης των πυρών βάσει ενός καθωρισμένου σχεδίου απέδωκε άριστα αποτελέσματα.

Από της απόψεως ταύτης ο Διοικητής Πυρ/κού της Διεθύνσεως της Επιχειρήσεως δύναται να παίξη σπουδαίον ρόλον εις την επιτυχή εξέλιξιν μιας επιχειρήσεως σοβαράς οπωσδήποτε εκτάσεως.

ζ) Απεδείχθη ότι τα σπουδαιότερα αποτελέσματα από απόψεως φθοράς του εχθρού επέρχονται αφ'ής ο εχθρός επιζητεί να διαφύγη. Εις την προσπάθειάν του ταύτην χάνει τον πλήρη έλεγχον των τμημάτων του και η εξάρθρωσις και η χαλάρωσις των οργανικών του δεσμών επέρχεται ως άμεσος συνέπεια. Αφ' ής διαπιστωθή ότι ο εχθρός ευρίσκεται εις την κατάστασιν ταύτην τα ημέτερα τμήματα οφείλουσι να αναπτύξωσι την μεγίστην δυνατήν δραστηριότητα, να ενεργώσι μετά τόλμης και να μην χάνωσι χρόνον προς λήψιν ανωφελών σχολαστικών μέτρων ασφαλείας ή προπαρασκευής κανονικών επιθέσεων. Ούτω ενεργούντα κερδίζουσι χρόνον και επιταχύνουσι την πλήρην διάλυσιν του εχθρού με όλας τας εις βάρος αυτού συνεπείας.

η) Εις πάσαν περίπτωσιν η Δ/σις οφείλει να ανασυγκροτήση ταχέως εφεδρείας, αίτινες θα αναπληρώσει τας διατεθείσας. Αύται πάντοτε θα πρέπει να διαθέτωσι μέσα μεταφοράς. Ούτω μόνον θα είναι δυνατόν να αντεπεξέρχηται αύτη εις πάσαν απρόοπτον κατάστασιν και εις την ανάγκην προπαρασκευής νέων πεδίων μάχης εφ' ών θα αναμένη τον εχθρόν.

Τ.Υ.
ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος Διοικητής
Α.Λ.

ΣΥΝΟΛΟΝ ΑΠΩΛΕΙΩΝ ΚΑΤ' ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

«ΠΟΣΕΙΔΩΝ»

Α΄. ΗΜΕΤΕΡΟΙ

ΜΟΝΑΔΕΣ	Τ.Α	Κ.Ο	Α.Ο	Τ.Ο
557 Τ.Π.	-	1	-	13
553 Τ.Π.	-	1	-	10
41 ΕΤΠ	-	2	1	8
59 Τ.Ε.	1	2	-	3
514 Τ.Π.	1	-	-	4
556 Τ.Π.	-	2	-	6
511 Τ.Π.	-	2	-	1
58 Τ.Ε.	1	1	-	5
393 Σ.Α.	-	2	-	-
ΣΥΝΟΛΟΝ	3	13	1	50

Το
Α1 Γραφείον ΣΣ
ΧΑΤΖΗΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΒΑΣ.
Αντ/ρχης

Α.Λ.
Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΠΩΛΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ
«ΠΟΣΕΙΔΩΝ»

Β΄. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΟΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

1. - Παραδοθέντες - Συλληφθέντες

ΔΕΣ	226
ΣΔΚΜ	104
ΤΣΕΛ	68
31 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ	79
	405

2.- Νεκροί - Εξηκριβωμένοι

ΤΣΕΣ	57
33 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ	35
ΤΣΕΛ	91
ΣΔΚΜ	80
31 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ	79
	342

Γενικόν Σύνολον 747 (μέχρι 12 Μαρτίου)

Κατά τας μετέπειτα ημέρας:

Εφονεύθησαν έτεροι	15
Συνελήφθησαν ή παραδόθ.	46
	61

Γενικόν Σύνολο 808

Α.Λ.
Ακριβές Αντίγραφο
Τ.Σ.Υ.

Το
Α1 Γραφείον Γ΄ΣΣ
ΧΑΤΖΗΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΒΑΣ.
Αντ/ρχης.

52

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΑΣ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΧΩΡ/ΚΗΣ ΓΥΘΕΙΟΥ
Αριθ. Πρωτ. 159/17/215ζ

Γύθειον τη 13 Μαρτίου 1949
Π ρ ο ς
Την ΑΔΧ Πελοποννήσου
Γραφ.Δημοτικής Ασφάλειας
Εις Τρίπολιν

Εξόντωσις συμμορίας Δουκάκου

Λαμβάνω την τιμήν, εν συνεχεία ταυτάριθμων τηλεγραφικών του, να αναφέρω ότι η εξόντωσις της συμμορίας Δουκάκου επετεύχθει από τας ακολούθους περιστάσεις.

Την 9ην τρέχοντος επληροφορήθημεν ότι ο Δουκάκος μετά της συμμορίας του είχεν εμφανισθεί κατά τας βραδυνάς ώρας της προηγούμενης εις τον Συνοικισμόν Δυρός-Μαραθέας οπόθεν άφησε τρόφιμα και κλινοσκεπάσματα. Επί πλέον ότι κατά τας απογευματινάς ώρας της 8ης τρέχοντος ότε ο υποφαινόμενος ευρίσκετο μετά δυνάμεως προς χωρίον Λυγερέας, κατόπιν της εκεί εμφανίσεως της συμμορίας κατά την νύκτα της 7ης προς 8ην, οι συμμορίται διήλθον εκ της περιφέρειας του χωριού Κονάκια Πανίτσης.

Η αφαίρεσης βαρειών εγχώριων κουβερτών και πολλών τροφίμων εκ Δυρού έφερε προς την γνώμην ότι η συμμορία απέβλεπε προς μονιμοτέραν εγκατάστασιν εγγύς της περιοχής.

Κατόπιν τούτου προ της μεσημβρίας της ιδίας ημέρας εκάλεσα εις το Γραφείον μου τον Αρχηγόν ΜΕΑ. Γυθείου και τους αρχηγούς ΕΑΟΚ. Οιτύλου και Πανίτσης και καταστρώθη σχέδιο επισταμένης εξερευνήσεως της περιοχής. Κατά τούτο από των βραδυνών ωρών της αυτής ημέρας αι μεν ομάδες Πανίτσης και Οιτύλου θα εκινούντο προς ορισμένας θέσεις και την επομένην θα εξηρεύνων την περιοχή από Κολλαρά-Μαραθέα-Καρβελά-Πάνιτσα με κατεύθυνσιν προς Κουλουκάν-Λύμπερδον-Κουτουμού, η δε Χωρ/κη και τα ΜΕΑ Γυθείου θα κατελάμβανον ωρισμένας διαβάσεις τρία περίπου χιλιόμετρα έξωθι του Γυθείου και την επομένην θα εξηρεύνων την περιοχήν δεξιά της δημοσίας οδού προς Μαρούλια-Ράχην κ.λ.π. με συνάντησιν εις Κουτουμού. Οι σταθμοί Καρβελά και Πανίτσης διετάχθησαν να συμπράξουν μετά της ομάδος Πανίτσης.

Την εσπέραν της ιδίας ημέρας δύναμις 20 περίπου ανδρών του ενταύθα Αστυνομικού Τμήματος υπό τον Διοικητήν τούτου Υπομ/ρχον Κωστόπουλον Νικόλαον ενήδρευσεν εις το προκαθορισθέν μέρος μέχρι των πρώτων πρωϊνών ωρών.

Την πρωίαν της επομένης 10ης τρέχοντος δύναμις του Επιτελείου μου, του Αστυν. Τμήματος και του Σταθμού Μεταγωγών Γυθείου εκ 49 ανδρών και 5 οδηγών υπό τον υποφαινόμενον εκινήθει προς εξερεύνησιν της περιοχής προς Ράχην, Μαρούλια κ.λ.π. με αριστερόν την Δημόσιαν οδόν Γυθείου-Κροκεών.

Καθ' οδόν και μετά την ανάπτυξιν της δυνάμεως ο υποφαινόμενος επληροφορήθει παρά κυνηγού ότι εντός δασώδους χαράδρας παρά το χωρίον Λύμπερδον οι σκύλοι τούτου ετράπησαν γαυγίζοντας προς ωρισμένην διεύθυνσιν όπου και ο ίδιος διέκρινε από αποστάσεως 200 περίπου μέτρων κίνησιν.

Επειδή επρόκειτο περί ανθρώπου με ιδιαιτέραν αντίληψιν, όστις εφρόντισε να απομακρυνθή χωρίς να δώσει την εντύπωσιν ότι αντελήφθει τους κρυπτόμενους, έλαβον σοβαρώς υπ' όψιν την πληροφορίαν και παρέλαβον τούτον μαζί.

Κατά το σχέδιον ενεργείας την ανωτέρω χαράδραν έδει να εξερευνήσωσι αι ομάδες Οιτύλου-Πανίτσης και κατά τους υπολογισμούς μου έδει να ευρίσκωντο εκεί το αργότερον περί την 12η μεσημβρινήν.

Επροχώρησα διά τούτο μετά του πληροφοριοδότου μου προς Κουτουμού και όταν επείσθην ότι αι ομάδες Οιτύλου-Πανίτσης δέν είχον κινηθεί ως είχεν καθωρισθεί, αποφάσισα να συγκεντρώσω την δύναμιν Χωρ/κης μόνον - τα ΜΕΑ. Γυθείου είχον προχωρήσει δεξιότερα και δεν υπήρχε επαφή-και να κινηθώ μόνος προς το υποδειχθέν μέρος, απέχον εκ Κουτουμούς περί τα 8 χιλιόμετρα.

Πράγματι περί ώραν 14η συγκεντρώθη η δύναμις εις Χάνια-Κουτουμούς και μετά ωριαίαν ανάπαυσιν και πρόχειρον συσσίτιον διά δύο αυτοκινήτων άτινα είχον επιταχθή αρχικώς διά την επιστροφήν μας εις Γύθειον μετεφέρθημεν μέχρι έξωθι του χωριού Λύμπερδον.

Εκεί ανεκατενεμήθει η δύναμις, ωρίσθει η αποστολή εκάστης ομάδος και εκινήθημεν προς την κορυφή του υψώματος Κρεμαστό. Επηκολούθησε η ανάπτυξη της ημισείας δυνάμεως διά την κατάληψιν των γύρω της χαράδρας υψωμάτων και όταν από των τριών σημείων είχε κλεισθή αύτη η υπόλοιπος δύναμις επροχώρησε προς το βάθος της διά την εξερεύνησιν.

Πρώτος αντελήφθη μικρόν θόρυβον ο Υπεν/ρχης οδηγός Κούβαρης Δημήτριος όστις και έρριψε προς την κατεύθυνσιν του θορύβου χειροβομβίδα ειδοποιήσας συγχρόνως τους άνδρας του να καλυφθούν.

Επηκολούθησε κίνησις εξ' όλων των σημείων και κύκλωσις του σημείου εις ο υπετέθει ότι εκρύπτοντο οι συμμορίται. Εις των συμμοριτών έβαλε τότε από αποστάσεως 10 περίπου μέτρων δι' αυτομάτου τόμιγκαν κατά του Χωρ/κος Μαστακούρη Θωμά με αποτέλεσμα την διπλήν διάτρησιν του αριστεροθυλακίου του χιτωνίου του και την θραύσιν μόνον του στυλογράφου του.

Επηκολούθησαν ομαδικά πυρά των ανδρών κατά της θέσεως των συμμοριτών οίτινες αντιληφθέντες ότι είχον στενώτατα περικυκλωθεί διεσκορπίσθησαν και προσεπάθουν να διαφυγώσι συρόμενοι, υπολογίζοντες προφανώς εις την πυκνότατην φύλλωσιν.

Ο Μόνιμος Χωρ/λαξ Κεράτσας Σταμάτιος αντιληφθείς ένα των συμμοριτών έβαλε κατ' αυτού διά του οπλοπολυβόλου του και τον εφόνευσε.

Συνεχιζομένης της προχωρήσεως των ανδρών και της επισταμένης ερεύνης εντός του πυκνοτέρου και αδιαβάτου μέρους του δάσους συνελήφθησαν ο είς κατόπιν του άλλου ένοπλοι τρεις συμμορίται ήτοι ο αρχηγός των Δημήτριος Δουκάκος, Γεώργιος Οικονόμου και Πέτρος Χειλάκος. Οι δύο πρώτοι έφερον πολεμικά όπλα και αρκετά φυσίγγια, ο δε τρίτος πιστόλιον. Ανευρέθει επίσης εν αυτόματον Τόμιγκαν διά το οποίον ισχυρίσθησαν ότι άνηκεν εις τον φονευθέντα.

Καθ' ομολογίαν των συλληφθέντων υπήρχε και πέμπτος συμμορίτης μη ανευρεθείς. Αι ερευναί μας διά την ανακάλυψιν και τούτου διήρκεσαν μέχρι της επελεύσεως του σκότους, εσυνεχίσθησαν δε την πρωίαν της επομένης υπό δυνάμεως Χωρ/κης της έδρας μου άνευ αποτελέσματος.

Η ενεργήσασα εν προκειμένω υπό τας διαταγάς του Διοικητού ημών δύναμις, αποτελείτο εκ του Υπομ/ρχου Κωστόπουλου Νικόλαου, του Ανθ/ρχου Πετρόγγονα Παναγιώτου και 46 οπλιτών του Αστυνομικού Τμήματος, Σταθμού Μεταγωγών και Επιτελείου της Διοικήσεως. Εχρησιμοποιήθησαν εξ' άλλου ως οδηγοί εις αγροφύλαξ και τέσσαρες ιδιώτες.

Προσαρτάται ονομαστική τούτων κατάστασις.

Δια την απονομήν των ενδεικνυόμενων αμοιβών, παρακαλώ όπως επιληφθήτε, καθ' όσον ο υποφαινόμενος ως μετάσχων κωλύεται.

Η εξοντωθείσα συμμορία προήρχετο εκ του Ταϋγέτου και εισήλθε εις την περιφέρεια της Διοικήσεως την 7ην τρέχοντος. Κατ' αρχήν ενεφανίσθει εις χωρίον Λυγερέα-Πανίτσης, εισελθούσα κατά τας εσπερινάς ώρας της 7ης τρέχοντος εις την οικία του Δριβάκου, ούτινος η σύζυγος Μαρία, ετών 65 απεβίωσεν εκ του τρόμου άμα ως αντίκρυσεν αυτούς. Ακολούθως κατηυθύνθησαν εις την οικίαν των αδελφών Παναγιώτου και Γεωργίου Δριβάκου παρ' ών επυροβολήθησαν. Μετά την εκατέρωθεν ανταλλαγήν πολλών πυροβολισμών οι συμμορίται απεχώρησαν. Τας μεσημβρινάς ώρας της 8ης τρέχοντος η συμμορία ενεφανίσθει έξωθι του χωριού Κονάκια όπου συνέλαβε τρία άτομα άτινα κράτησε μέχρι της νυκτός. Τας εσπερινάς

ώρας εισήλθεν εις τον συνοικισμό Δυρός - Μαραθέας, πατρίδα του αρχηγού της και αφού αφήρεσε αρκετά τρόφιμα, είδη ρουχισμού και κλινοσκεπάσματα ανεχώρησεν.

Η δράσις των ανωτέρω συμμοριτών βάσει των γνωστών εις την υπηρεσίαν μου στοιχείων εμφανίζεται ως ακολούθως:

1) Δουκάκος Δημήτριος του Ιωάννου εκ Μαραθέας Γυθείου, ετών 35 γεωργός, άγαμος. Σημαίνον και δυναμικόν στέλεχος του ΚΚΕ και της συμμοριακής κινήσεως. Εκράτησε συνεχώς το όπλον επί ολόκληρον επταετίαν. Δεν διέκοψε την εγκληματική δράση του ούτε μετά την Βαρκιζα. Είχε καταντήσει ο τρόμος της περιοχής Γυθείου, όπου ενεφανίζετο κατά διαστήματα. Βαρύνεται με 25 ολόκληρα καταδιωκτικά, κατάστασιν των οποίων επισυνάπτω. Έχει καταδικαστεί δις εις θάνατο και άπαξ εις ισόβια δεσμά παρά του Κακουργιοδικείου Σπάρτης. Εχρησιμοποιήθη κατά το παρελθόν ως υπεύθυνος των πληροφοριών της περιοχής Γυθείου, επίσης ως Διμοιρίτης κατά την ένοπλον δράσιν και εσχάτως λόγω ελαφρού του τραύματος εις την χείρα κατά την μάχην Ζαχάρω Ολυμπίας μετά του αποσπάσματος Ζόρρα, ως σύνδεσμος Αρχηγείου Ταϋγέτου - Πάρνωνος.

2) Οικονόμου Γεώργιος του Νικολάου εκ Γυθείου , ετών 23, άγαμος, άεργος. Ενετάχθη εις τας συμμορίας κατά το 1943. Έδρασε εις περιφέρεια Σπάρτης και Αρκαδίας. Έχει πλήρη Κομμουνιστικήν μόρφωση και εγκληματικόν χαρακτήραν. Βαρύνεται με δύο καταδίκες εις θάνατο και με κατασχετήριον επί παράβασει Γ΄ ψηφίσματος. Επισυνάπτω κατάστασιν ανωτέρω καταδιωκτικών. Εκρατείτο εις φυλακάς Σπάρτης, οπόθεν απελευθερώθη κατά Φεβρουάριον 1947 παρά των συμμοριτών. Είναι αδελφός του Λοχαγού του Λόχου Συγκροτήματος Ξυδέα Πέτρου Οικονόμου. Υπήρξε Διμοιρίτης του Συγκροτήματος Ξυδέα.

3) Χειλάκος Πέτρος του Χρήστου εκ Σελεγουδίου Λακεδαιμόνος, ετών 24 άγαμος, γεωργός. Οργανωμένος εις το Κ.Κ. από της εποχής της Κατοχής. Άνηκεν εις την Πολιτοφυλακήν και μέχρι της εντάξεως του εις τας συμμορίας εχρησιμοποιείτο εις το χωρίον του διά πληροφορίας και συγκέντρωσιν τροφίμων. Κατά την επίθεσιν συμμοριτών κατά του Σελεγουδίου και τον φόνο του Προέδρου της Κοινότητας Γεωργίου Κοτζουρίδου και του Ιωάννου Αρφάνη, ηκολούθησε τους συμμορίτας και ενετάχθει εις ένοπλο τμήμα. Εσχάτως υπηρετεί εις την Πολιτοφυλακήν Εξωχωρίου Ταϋγέτου.

4) Ο φονευθείς Ανδρινόπουλος Κων/νος ήτο κατά τους συλληφθέντας φοιτητής της Νομικής και κατήγετο εκ τινός χωρίου ευρισκομένου έξωθι του Νησίου Μεσσήνης. Η δράσις του δεν είναι γνωστή ενταύθα. Η Υ.Χ. Νησίου εξ' άλλου δεν απήντησε μέχρι σήμερον εις σχετικόν μας τηλεγράφημα.

Τέλος ο διαφυγών συμμορίτης κατά τους συλληφθέντας ονομάζετο Κοτσούνης Κων/νος και κατήγετο εκ του Προαστείου-Καρδαμύλης.

Ο
Διοικητής της Διοικήσεως
Τ .Σ.
Λάγιος Βασίλειος
Ταγ/ρχης

Κοινοποίησις
42 Ταξιαρχίαν εις Σπάρτην
Παρακαλούμεν ην όπως λάβει γνώσιν
εν συνεχεία προγενεστέρων τηλεγραφικών
ομοίων μου.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΧΩΡ/ΚΗΣ ΓΥΘΕΙΟΥ

Κατάστασις

Εμφαίνουσα τα διωκτικά έγγραφα κατά του Δουκάκου Δημητρίου

Α/Α	Ονοματεπώνυμο	Πατρών.	Αριθμός αποφάσεων ή ενταλμάτων	Αιτία κατηγορίας ή επιβληθείσα ποινή	Αιτούσα την σύλληψιν αρχή
1.	Δουκάκος Δημήτριος	Ιωάν.	312/1946	επί φόνω κλπ	Συμβ. Πλημ. Γυθείου
2.	``	``	419/1946	επί φόνω κλπ	``
3.	``	``	174/1947	επί φόνω κλπ	``
4.	``	``	140/1947	επί φόνω κλπ	``
5.	``	``	211/1947	επί φόνω κλπ	``
6.	``	``	203/1947	Παραβ. ΑΝ 453	``
7.	``	``	29/1948	Ποινή θανάτου	Δικαστήρ. Σπάρτης
8.	``	``	41/1948	Ισόβια Δεσμά	``
9.	``	``	30/1948	Ποινή θανάτου	``
10.	``	``	333/1948	Κατοχή όπλων	Συμβ. Πλημ. Γυθείου
11.	``	``	1/1949	επί φόνω κλπ	``
12.	``	``	252/1949	Παράβ. Γ΄ ψηφ.	Έκτατ. Στρ. Γυθείου
13.	``	``	260/1948	ομοίως	``
14.	``	``	388/1946	επί φόνω κλπ	Ένταλμα Ανακ. Γυθείου
15.	``	``	439/1946	επί φόνω κλπ	``
16.	``	``	1/1946	επί φόνω κλπ	``
17.	``	``	49/1946	επί φόνω κλπ	``
18.	``	``	113/1946	Παράβ. Α.Ν. 453	``
19.	``	``	363/1946	Παρβ. Α.Ν. 453	``
20.	``	``	434/1946	επί φόνω κλπ	``
21.	``	``	13/1947	Παράνομ. Οπλοφ	``
22.	``	``	217/1947	επί φόνω κλπ	``
23.	``	``	141/1945	επί φόνω κλπ	``
24.	``	``	150/1945	επί φόνω κλπ	``
25.	``	``	175/1948	Παράβ. Α.Ν. 453	``

Ο
Διοικητής της Διοικήσεως
Τ.Σ.
Λάγιος Βασίλειος
Ταγ/χης

53

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Β΄ΣΣ/Α.Π.Φ. 107/8 /Α1/1
ΣΤΓ 904α 14.3.49

ΘΕΜΑ: Συμμοριακός Αγών
ΠΡΟΣ: Απάσας Μεραρχίας, Ταξιαρχίας, Τάγματα

Διά της παρούσης επιθυμώ να δώσω μίαν πραγματικήν εικόνα εις άπαντας της εξελίξεως του όλου Κ. Συμμοριακού αγώνος όπως ούτος παρουσιάσθει εις την περιοχήν του ΣΣ από της αρχής μέχρι σήμερα. Ούτω θα είναι δυνατόν όλοι από οιανδήποτε θέσιν και άν ευρίσκονται να ίδουν με το πρίσμα της αληθείας ποίας μορφάς διαδοχικώς έλαβε το πρόβλημα και πως σήμερον κατέληξεν εις την μορφήν και κατάστασιν από της οποίας δεν ευρίσκεται μακράν η πλήρης συντριβή της τελευταίας κεφαλής ήτις απέμεινε της “Λερναίας αυτής Ύδρας” του Κ. Συμμοριτισμού.-

1. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

Αμέσως μετά την συνθήκη της ΒΑΡΚΙΖΑΣ το ΚΚΕ έλαβεν εντολή να προπαρεσκευάση επανάσταση. Ήρχισε συνεπώς την ανασυγκρότηση της Κεντρικής Επιτροπής του και την καταγραφήν των μελών του Κομμουνιστικού Κόμματος. Μεγάλη ώθηση προς τούτο έδωσε η άφηξις εκ της ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ του ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ όστις ήτο και ο εντολοδόχος της Μόσχας.

Διά της καταγραφής αυτής ανανεώθησαν τα βιβλιάρια των μελών και διά της ευρείας προπαγάνδας επιζητήθει η αύξησις αυτών. Παραλλήλως άπαντες οι εγκληματίαι εαμοκομμουνισταί του Δεκεμβριανού κινήματος οίτινες δεν ήτο δυνατόν να παραμείνουν εις την Ελλάδα αποστέλλοντο εις ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΝ, εις ΜΠΟΥΛΚΕΣ, εις ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ και ΑΛΒΑΝΙΑΝ ένθα αποτελούν στρατόπεδα άτινα προπαρασκευάζον στελέχη και τμήματα της επαναστάσεως εν ΕΛΛΑΔΙ.

Το θέρος του 1946 Κ. Συμμορίται εκ ΜΠΟΥΛΚΕΣ εισήλθον εις Ελληνικόν έδαφος και ήρχισαν την τρομοκρατικήν των δράσιν, επιστράτευσιν, λεηλασίαν και εξόντωσιν παντός μικρού τμήματος στρατού και Χωρ/κης άτινα απετελούν εύκολον λείαν.-

2. ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ

Τον Απρίλιο του 1947 η κατάστασις είχεν ώς εξής:

Οι Κομ/συμμορίται ήλεγχον μέγα μέρος της υπαίθρου.

Εις τας πόλεις ένθα ως επί το πλείστον ευρίσκοντο στρατιωτικαί Μονάδες κατεβάλλετο προσπάθεια εξεγέρσεως των ομοϊδεατών των, και εξοντώσεως όχι μόνον στρατιωτικών αλλά και των αντιτιθέμενων ιδιωτών, εγένετο δε η προεργασία διά την κατάληψιν της Αρχής εφ’ όσον το δυνατόν μεγαλύτερον αριθμόν πόλεων ιδία ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ-ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.

Την 9ην Απριλίου ήρξατο υπό του Β΄ΣΣ εφαρμοζόμενον το γενικόν σχέδιον εκκαθαρίσεως.

Η πρώτη επιχείρησις με δυνάμεις (3 Μεραρχίας περίπου) εγένετο εις περιοχήν ΚΟΖΑΚΑ-ΑΓΡΑΦΑ και δι’ αυτής απηλλάγη η ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ. Ηκολούθησαν

επιχειρήσεις ΑΓΡΑΦΩΝ-ΧΑΣΙΩΝ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ-ΟΛΥΜΠΟΥ-ΟΡΘΡΥΟΣ. Η Θεσσαλία πλέον ολόκληρος ανέπνευσεν.

Μικρά τμήματα κατόρθωσαν να διαρρεύσουν εις την περιοχή όπου δεν υπήρχον τμήματα (ΓΡΑΜΜΟΣ) Στρατού.

Πλήν όμως οι Κ. Συμμορίται αντιληφθέντες ότι μικρά τμήματα όπως ήσαν απετέλουν εύκολον λείαν ήρχισαν συγκροτούμενοι εις Τάγματα των 200 περίπου ανδρών.

Διά της προπαγάνδας, τρομοκρατίας, και του εκβιασμού κατώρθωσαν να συγκεντρώσουν μαχητές, τα συνειδητά στοιχεία ήσαν ακόμη αρκετά και απετελούν αναλογία 70-85% του συνόλου των Κ. Συμμοριτών.

Τον Ιούλιον του 1947 και μετά την εκκαθάρισιν του μείζονος εσωτερικού ήρχισε επιχείρησις εκκαθαρίσεως της περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ εις ην είχον διαφύγει (7) επτά περίπου Κ. Συμμοριακά Τάγματα.

Τα διατιθέμενα τμήματα ήσαν ότι ηδύναντο να εξοικονομηθώσι μετά την εξασφάλισιν των εκκαθαρισθεισών περιοχών και τόσα όσα διά να αντιμετωπίσουν εχθρόν εκ παρατάξεως, όχι όμως και να καλύψουν τας χαραδρώσεις και ορεινά δρομολόγια του τομέος τούτου.

Ούτω ενώ η επιχείρησις έβαινε καλώς και τα Τάγματα των Κ.Συμμοριτών είχον κυκλωθή βορείως Σαρανταπόρου Ποταμού διά μίας ταχείας κινήσεως δι’ Αλβανικού εδάφους και διακένων της διατάξεως εκ του ΓΡΑΜΜΟΥ ήλθον εις την περιοχήν του ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ και εκείθεν εις ΖΑΓΟΡΙΑ πριν προφθάσουν τα εις ΓΡΑΜΜΟΝ τμήματα και παρεμποδίσουν την κίνησιν αυτήν. Αποτέλεσμα της κινήσεως ταύτης ήτο η προσβολή των ΓΡΕΒΕΝΩΝ και η πανολεθρία τούτων.

Ο επερχόμενος χειμών δεν καθιστά δυνατή την συνέχισιν των επιχειρήσεων. Οι Κ.Συμμορίται κατέχοντες ευρέως ΓΡΑΜΜΟΝ-ΖΑΓΟΡΙΑ προπαρασκευάζουν αμυντικήν εγκατάστασιν.

Οι εναπομείναντες Κ.Συμμορίται ΡΟΥΜΕΛΗΣ - ΠΙΕΡΡΙΩΝ - επιστρατεύουν βιαίως και κινούν τούτους διά της κοιλάδος του ΑΧΕΛΩΟΥ-ΧΑΣΙΩΝ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ προς ΓΡΑΜΜΟΝ ένθα αναδιοργανούνται εις Τάγματα.

Επικολούθησε απόκρουσις επιθέσεως αυτών κατά ΜΕΤΣΟΒΟΥ, και ανακύρηξις της ψευδοκυβερνήσεως του ΒΟΥΝΟΥ.

Διά λόγους προπαγάνδας επεζήτησαν σοβαράν επιτυχίαν και ενταυτώ απόκτησιν πρωτευούσης. Ως τοιαύτην εξέλεξαν την ΚΟΝΙΤΣΑΝ.

Αι απώλειαι των εις το εγχείρημα τούτο ήσαν 2000 χιλιάδες.

Το σπουδαιότερον όμως ήτο η αναστολήν δι’ έν έτος της εφαρμογής του σχεδίου τακτικής προσβολής αστικών Κέντρων.

3. <u>ΠΕΡΙΟΔΟΣ</u>

<u>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ 1948</u>

Αντιληφθέντες οι Κ.Συμμορίται ότι η άνοιξις δι’ αυτούς θα είναι όλεθρος συγκροτούνται εις Ταξιαρχίας των 2-3 Ταγμάτων προβαίνοντες συγχρόνως εις την κατασκευήν ισχυρών αμυντικών έργων και εις την αύξησιν των μαχητών των, ώστε διεσπαρμένοι και δρώντες εις ολόκληρον την χώραν να δύνανται να αμυνθούν και του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Η ύπαιθρος πληρώνει τον βαρύν φόρτον της βιαίας στρατολογίας, η δε τρομοκρατία ουδεμίαν αμφιβολία αφήνει ότι όλοι οι υπό τας διαταγάς των θα πειθαρχήσουν.

Επίπλέον τα όμορα Κράτη εγγυώνται τον ανεφοδιασμόν και την παροχήν απροσβλήτου βάσεως εντός του εδάφους των.

Ο Εθνικός Στρατός αντιληφθείς ότι αι εκκαθαριστικαί και εκκαθαριζόμεναι περιοχαί δέον να κατέχωνται σταθερώς και μονίμως υπό τμημάτων δημιουργεί διά της χορηγηθείσης Αμερικανικής Οικονομικής βοήθειας την Εθνοφρουράν ήτις έχει την αποστολήν ταύτη.

Ούτω ο Στρατός εκστρατείας απερίσπαστος στατικών αποστολών ήρχισεν τον Απρίλιον του 1948 την εκκαθάρισιν της Ρούμελης.

Αποτέλεσμα η ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ να εκκαθαρισθή και τα μέσα Ιουνίου ήρξατο η Επιχείρησις κατά ΓΡΑΜΜΟΥ.

Έξ Μεραρχίαι επετίθεντο εκ διαφόρων κατευθύνσεων κατά της ισχυρωτάτης φυσικής και τεχνικής τοποθεσίας. Ο ΓΡΑΜΜΟΣ κατελήφθει. Η απώλεια του ΓΡΑΜΜΟΥ υπήρξεν δι' αυτούς ου μόνον αιτία σοβαρών απωλειών και απλούν στρατιωτικόν πρόβλημα, αλλά υπήρξεν πολιτικόν πρόβλημα σοβαρότατον. Εξ αυτού εξηπήγασεν η οπορτουνιστική.

Ο ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ όμως όργανο της ΚΟΜΙΝΦΟΡΜ διατάσει την συνέχισιν του αγώνος με ανασυγκρότησιν Ταξιαρχιών και Μεραρχιών.

Αι απώλειαι του ΓΡΑΜΜΟΥ ανήλθον εις 10.000.Ηδυνήθησαν να διαφύγουν προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ περίπου 5000 εκ των οποίων 2000 μάχιμα τμήματα κατευθύνθησαν εις ΒΙΤΣΙ.

Το ΒΙΤΣΙ εις το οποίον επέτυχον πρώτοι την καταληψίν του δεν θα ήτο δύσκολον να καταληφθή εάν τα τμήματα δεν είχον υποστεί σοβαράν κόπωσιν εκ των επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ. Τελικώς κατελήφθη η ήδη κατεχόμενη αμυντική γραμμή παρά τας καταβληθείσας προσπαθείας διασπάσεως.

4. <u>ΠΕΡΙΟΔΟΣ</u>

<u>ΧΕΙΜΩΝ 1948-1949</u>

Οι Κ.Συμ/ται υπελόγησαν όπως εις ολόκληρον την ΕΛΛΑΔΑ θα υπάρχουν την άνοιξιν του 1949 50.000 περίπου Κ. Συμ/ται, οίτινες διά της προπαγάνδας των εις τον Στρατόν και της εν γένει τρομοκρατίας θα επετύγχανον του Βασικού σχεδίου των.

Ήρχισαν τας προσπαθείας των με την ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ-ΝΑΟΥΣΑΝ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ. Την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ εξ' άλλου δεν αναμένον ότι θα έχαναν. Η ΝΑΟΥΣΑ-ΚΑΡΔΙΤΣΑ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ δεν τους απέδωσεν το αναμενόμενον. Αλλά εκείνο το οποίο τους κατερράκωσε βασικώς υπήρξεν η ΦΛΩΡΙΝΑ. Οι 2000 νεκροί, συλληφθέντες και τραυματίαι τους έφερον εις πολύ κακήν κατάστασιν. Τα πλήγματα εις ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ-ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ έδωσαν εις τους Κομμουνιστάς των πόλεων να βλέπουν το μάταιον του αγώνος, εις δε τους κόλπους των την διχόνοιαν. Γενικώς η όλη των δυσχερής θέσις εμφανίζεται με την 5ην ολομέλεια.

Ο ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ εντολοδόχος της ΚΟΜΙΜΦΟΡΜ απορρίπτει το προσωπείον των Δημοκρατικών Ιδεών και ελευθερώσεως του Ελληνικού Λαού και εργάζεται πλέον διά την ίδρυσιν Μακεδονικού Κράτους.

5. <u>ΠΕΡΙΟΔΟΣ</u>

<u>ΣΥΝΤΡΙΒΗ</u>

Απ' εδώ αρχίζει πλέον η τελευταία πράξις του Ελληνικού δράματος.

Η ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ εξεκαθαρίσθη. ΡΟΥΜΕΛΗ και ΗΠΕΙΡΟΣ ομοίως

Οι εις ΑΓΡΑΦΑ εν αθλιότητι 2000 Κ.Συμ/ται δεν θα ιδούν το φώς του θέρους του 1949. Τα ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ εξεκαθαρίσθησαν. Εις ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ το ιππικόν του ΓΑΖΗ εξοντώθη ολόκληρον.

Ο ΓΡΑΜΜΟΣ εις χείρας των Εθνικών Δυνάμεων πλην μικράς περιοχής εκκενωθείσης λόγω χειμώνος και η κατάληψις είναι εύκολος.

Το ΒΙΤΣΙ η μόνη εις χείρας των περιοχή ήτις είναι οργανωμένη και αποτελεί τον ζωτικόν των χώρον, δεν αποτελεί ούτε εις έκτασιν ούτε εις αμυντικήν οργάνωσιν πρόβλημα μη επιλυόμενον διά των διατιθεμένων δυνάμεων.

Η ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ είναι αμφίβολον εάν θα θελήση να τους συνδράμη.

Εξ αντιθέτου ο χειμών έδωσε εις τα τμήματα μας τον χρόνον δι' ανασυγκρότησιν, εκπαίδευσιν και σχετικήν ανακοπήν των επιχειρήσεων.

Ήδη αι δυνάμεις έχωσι αυξηθή και ισχυροποιηθή ώστε ασφαλώς η συντριβή των ολίγων να είναι βεβαία.

Οι ζωτικοί χώροι ους κατείχον ισχυρώς το παρελθόν έτος ΓΡΑΜΜΟΣ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ-ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ-ΡΟΥΜΕΛΗ διά τους οποίους εδαπανήθει πολύς κόπος και αίμα των τμημάτων μας διά να περιέλθουν εις χείρας μας, ήδη είναι ελεύθερα.

Τα ανωτέρω μας λέγουν πλέον ότι το 1949 αποτελεί δι' αυτούς τον τελευταίον γύρον. Ολόκληρος ο Ελληνισμός ήκουσε διά της 5ης ολομέλειας τους απωτέρους σκοπούς των και ποίοι οι αυθέντοι των εις τον μακρυνόν Βορράν. Είναι βέβαιον ότι θα θελήσουν να συνεχίσουν, διά δημιουργίας της εξαγγελθείσης νέας καταστάσεως του ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ τας προσπάθειας εξοντώσεως της Ελλάδος και της Ελληνικής οντότητας το οποίο δεν θα το επιτύχουν.

Ο Ελληνικός Στρατός έχει ισχυροποιηθεί τόσον ώστε όχι μόνον δύναται να ανταποκριθεί εναντίον των 20.000 απομενάντων βρωμερών προδοτών, αλλά και εναντίον ισχυροτέρας ακόμη δυνάμεως της διεθνούς αλητείας. Μένει μια τελευταία προσπάθεια εκ μέρους μας, ήτις δεν θα βραδύνει να δώσει τους τελικούς καρπούς της ελευθερίας εις την Ελλάδα.

Με αυτά τας γενικάς γραμμάς ηθέλησα να σας δώσω την γενικοτέραν μορφή του προβλήματος και διά να αντιληφθήτε την γενικήν κατάσταση ουχί από κακοβούλας προπαγάνδας, αλλά την άληθη πηγή.

Είμαι βέβαιος ότι όλοι είμεθα έτοιμοι διά το τελικόν κτύπημα.

Ότι όλοι έχωμεν χαλκεύση την θέλησιν μας. Η ημέρα της ειρηνεύσεως είναι πολύ εγγύς.

Παρακαλώ η παρούσα μου να αναπτυχθή καταλλήλως εις άπαντα τα στελέχη και εις τους άντρας των Τμημάτων εν συνεχεία.-

Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

ΠΑΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

54

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΝΟΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΤΕΛ.- ΓΡΑΦΕΙΟ 1ο
Αριθ. Ε.Ε.Ε 25 ΑΠΟΡΡΗΤΗ

ΔΙΑΤΑΓΗ

(Επιχειρήσεων κατά της εχθρικής βάσης Άρτας)

ΧΑΡΤΕΣ: 1:100000 Άρτας-Αγράφων-Αγρινίου-Αμφιλοχίας

I.- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Όπως το συννημένο δελτίο πληροφοριών

II.- ΣΚΟΠΟΣ: Η εξόντωση της φρουράς της εχθρικής βάσης της Άρτας, κατάληψη, στρατολογική και επιμελητειακή εκμετάλλευση.

III.- ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ:

α) Αποφασιστική ώθηση κατά της πόλης της Άρτας με κύρια προσπάθεια από την Νότια κατεύθυνση και ταυτόχρονη διείσδυση στο κέντρο της πόλης από την ίδια κατεύθυνση, για προσβολή των αντιστάσεων από τα νώτα.

β) Παρενόχληση από την βορειοανατολική πλευρά.

γ) Ισχυρή κάλυψη από την κατεύθυνση της Αμφιλοχίας με ενέργεια κατά του Κομπότι και ελαφρή από το Βουλγαρέλι.

δ) Με τάγμα Πετρίτη κάλυψη από Γιάννενα- Άρτα Πρέβεζα-Άρτα.

IV.- ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ-ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

α) 192 Ταξιαρχία (οπλ/λα 59), 144 Ταξιαρχία (οπλ/λα 42), 2 αντιαρματικά πυροβόλα των 0,037 με διοικητή τον Υποστράτηγο ΓΙΩΤΗ θα ενεργήσουν κατά της πόλης της Άρτας.

β) 138 Ταξιαρχία (οπλ/λα 32), 172 Ταξιαρχία (οπλ/λα 18), Ουλαμός ΙΙ Μεραρχίας 6 με Διοικητή τον Υποστράτηγο ΔΙΑΜΑΝΤΗ θα καλύψουν την επιχείρηση από Αμφιλοχία και Βουλγαρέλι και θα ενεργήσουν κατά το Κομπότι

γ) Εφεδρεία Διεύθυνσης Επιχείρησης (οπλ/λα 27) Σχολή Αξ/κων οπλ/λα 8, Ουλαμός Στελεχών ΚΓΑΜΕ οπλ/λα 8, Ουλαμός Ι Μεραρχίας οπλ/λα 5, Λόχος Μακρονησιωτών οπλ/λα 6 με Δ/κτη τον Αντ/ρχη Πίτσα.

V.- ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

1) Ο Υποστράτηγος ΓΙΩΤΗΣ με τις δυνάμεις που του διατίθενται να καλυφθή όλη την ημέρα της 20/3 στο χώρο Ανατολικά Γιαννιώτη και το βράδυ της ίδιας ημέρας να κινηθή πάνω στην κατεύθυνση, Γιαννιώτη-Κλειδί-Παναγιά-Άνω Πέτρα με αποστολή να επιτεθή κατά της εχθρικής βάσης Άρτας, με κύρια προσπάθεια από την Νότια κατεύθυνση με ταυτόχρονη διείσδυση στο κέντρο της πόλης, για να εξοντώση την εχθρική φρουρά, να καταλάβη την πόλη και να εκμεταλλευτεί στρατολογικά και επιμελητειακά.

Ώρα έναρξης της επιχείρησης κατά της Άρτας η 23 ώρα της 21/3.

2) Ο Υποστράτηγος ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ με τις δυνάμεις που του διατίθενται να καλυφτεί:

Α/ Με δύναμη τεσσάρων Λόχων (οπλ/λα 24) στο χώρο Κρατίνα - Συντεκνιώτικα Λειβάδια όλη την ημέρα της 20/3. Το βράδυ της ιδίας ημέρας να κινηθεί με δρομολόγιο Πατιόπουλο-Ρουπακιά-Άγιος Δημήτριος, με αποστολή κρατώντας ισχυρά στηρίγματα στα “Πάνω

Χωράφια-Τούρκα-Πλεωτή (Μακρύνορος)" με κεντρο βάρος το Μακρύνορος, να χτυπήσει αποφασιστικά ενεργώντας και αντεπιθέσεις κάθε εχθρική κίνηση από Ξηρακιά και Αμφιλοχία προς Άρτα και από Ξηρακιά προς Φλωριάδα-Κλειδί. Να ναρκοθετήσει και να ενεργήσει καταστροφές στο δρόμο Αμφιλοχία-Άρτα. Η κατάληψη των πιο πάνω θέσεων να γίνει μέχρι της 23 ώρας της 21/3.

Β/ Με τις υπόλοιπες δυνάμεις να καλυφθεί όλη την μέρα Ανατολικά Γιαννιώτη και το βράδυ της 20/3 να κινηθεί πίσω από την φάλαγγα του Υποστράτηγου ΓΙΩΤΗ με αποστολή:

α) Να καταλάβει μεχρι την 22 ώρα της 21/3 τα υψώματα Άνω Καλεντίνης-Μονής Μαλάτων-Κάτω Καλεντινής για να χτυπήσει κάθε κίνηση εχθρού από Βουλγαρέλι προς Άρτα.

β) Να οργανώσει επιχείρηση στρατολογική και επιμελητειακή κατά του Κομπότι.

3) <u>Τάγμα Πετρίτη.</u>

<u>Αποστολή.</u>

Να μας καλύψει από την κατεύθυνση Ιωαννίνων και Πρέβεζας, χτυπώντας αποφασιστικά κάθε εχθρική κίνηση προς Άρτα με κέντρο βάρος από κατεύθυνση Ιωαννίνων. Να καταστρέψει και ναρκοθετήσει τον δρόμο Γιάννενα-Φιλιππιάδα, για να εμποδίσει κίνηση μηχανοκίνητων προς Άρτα. Να ενεργήσει κρούση κατά Φιλιππιάδας.

4) Ο Υποστράτηγος ΓΙΩΤΗΣ να διατάξει τη Διλοχία που προορίζεται για το Πετρίτσι να καλύψει την επιχείρηση από την κατεύθυνση Ξεροβουνίου και Φιλιππιάδας, πιάνοντας το ύψωμα Πύργος (υψοδ. 244) - Χανόπουλο και να καταστρέψει τις εγκαταστάσεις της εταιρίας ΜΠΟΥΤ. Σε συνεχεία να κινηθεί για να συναντήσει το Τάγμα Πετρίτι. Με νεώτερη μας θα φέρουμε σε επαφή Διλοχία με το Τάγμα Πετρίτι.

VI.- <u>ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑ</u>:

α) Τα τρόφιμα και τα υλικά από την Άρτα θα προωθούνται από δρομολόγιο Άνω Πέτρα-Αη Λια-Παναγιά.

β) Τα τρόφιμα από Κομπότι θα προωθούνται στο δρομολόγιο Χωσιανά - Άνω Πέτρα - Παναγιά.

γ) Την οργάνωση της επιμελητειακής και στρατολογικής εκμετάλευσης στην πόλη να αναλάβει η Διοίκηση των Δυνάμεων που θα ενεργήσουν στην πόλη. Επικεφαλής της όλης επιμελητειακής δουλειάς ορίζεται ο σ. ΝΤΑΦΟΥΛΗΣ

δ) Ανεφοδιασμός τμημάτων από τους επιτόπιους πόρους

ε) Να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια για την συγκέντρωση πολλών σφαγείων.

VII.-<u>ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ:</u>

Οι πρώτοι σταθμοί διακομιδής με την μέριμνα των Διοικήσεων. Οι τραυματίες θα κατευθύνονται τελικά προς Διχάλια-Παναγιά.

Ο σ. Κουβαράς διατίθεται στην Διοίκηση των δυνάμεων τμημάτων της πόλεως.

VIII.<u>ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ - ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ</u>

Με ασύρματο, τηλεφωνικά και με πεζούς συνδέσμους. Ώρες επαφών όπως το συνημμένο παράρτημα.

IX.- <u>ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ</u>

Αναγνώρισης και φωτοβολίδων όπως στο συννημένο Παράρτημα.

X.- <u>ΣΤΑΘΜΟΙ Δ/ΣΗΣ</u>

α) Υποστράτηγου ΓΙΩΤΗ μεταξύ Χριστοφόρου-Πέτας.

β) Σ.Δ. Δ/νσης Επιχείρησης και Υποστρατήγου ΔΙΑΜΑΝΤΗ Προφήτης Ηλίας Άνω Πέτρας.

Σ.Δ. ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ ΓΑΝΕ 16/3/49 ώρα 23:00

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ.

Ο ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ
Τ.Υ.

ΤΟ 1ο ΓΡΑΦΕΙΟ
Τ.Υ.

Παραλήπτες:
Ι και ΙΙ Μεραρχίες

Υποβάλλεται (υ.τ.α)
ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ

Παραβλήθηκε

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Α΄. ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ

21-3-49

Για τη μέρα. Ο πρώτος έκταση των δύο χεριών, ο δεύτερος ανάταση του δεξιού χεριού.

Για τη νύκτα. Ο πρώτος φωνάζει ΑΣΤΡΑΠΗ, ο δεύτερος απαντά ΒΟΥΝΟ.

22-3-49

Για τη μέρα Ο πρώτος σηκώνει με το δεξί του χέρι το όπλο του πάνω στο οποίο έχει δεμένο ένα άσπρο μαντήλι, ο δεύτερος ανάταση των δύο χεριών.

Για τη νύκτα. Ο πρώτος φωνάζει ΓΚΙΩΝΑ, ο δεύτερος απαντά ΠΗΛΙΟ.

23-3-49

Για τη μέρα Ο πρώτος σηκώνει με το αριστερό του χέρι το δίκωχο του, ο δεύτερος έκταση των δύο χεριών.

Για τη νύκτα. Ο πρώτος φωνάζει ΑΘΗΝΑ, ο δεύτερος απαντά ΠΑΤΡΑ.

24-3-49

Για τη μέρα Ο πρώτος ανάταση των δύο χεριών, ο δεύτερος σηκώνει με το δεξί του χέρι το όπλο πάνω στο οποίο έχει το δικωχό του.

Για τη νύκτα. Ο πρώτος φωνάζει ΝΙΚΗ, ο δεύτερος απαντά ΘΡΙΑΜΒΟΣ.

25-3-49

Για τη μέρα Ο πρώτος με το αριστερό του χέρι σηκώνει ξύλο πάνω στο οποίο έχει άσπρο μαντήλι, ο δεύτερος έκταση του δεξιού χεριού.

Για τη νύκτα. Ο πρώτος φωνάζει ΚΑΜΠΟΣ, ο δεύτερος απαντά ΠΕΥΚΟ.

Β΄. <u>ΠΙΝΑΚΑΣ ΦΩΤΟΒΟΛΙΔΩΝ</u>

1) Κατάληψη Άη Λια: Δύο κόκκινες φωτοβολίδες

2) Κατάληψη Στρατώνων: Δύο πράσινες

3) Κατάληψη Αντιστάσεων μέσα στην πόλη: μία πράσινη, μία κόκκινη

4) Αίτηση βολής πυροβολικού: Δύο άσπρες φωτοβολίδες.

5) Πιεζόμαστε: Δύο πράσινες, μία άσπρη.

6) Τα τμήματα να αρχίσουν να συμπτύσσονται από την πόλη (όχι τα τμήματα της κάλυψης): Δύο πράσινες, δύο κόκκινες που θα ριχτούν από το Σ.Δ. Διεύθυνσης Επιχείρησης.

7) Συμπτυσσόμαστε: Πράσινη-κόκκινη-άσπρη.

Σε περίπτωση μερικής ή ολοκληρωτικής απώλειας των παραπάνω συνθηματικών να μας αναφέρετε αμέσως για την έγκαιρη ακυρωσή τους.-

<u>Παραβλήθηκε</u>
Τ.Υ.

<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ</u>

Από τις 21/3 και μέχρι νεώτερη διαταγή μας καθορίζουμε όπως πιο κάτω τις ραδιοεπαφές μεταξύ της Διεύθυνσης Επιχείρησης, του Υποστράτηγου ΓΙΩΤΗ (πόλη) και του Υποστράτηγου ΔΙΑΜΑΝΤΗ (κάλυψη).

α) Ο Υποστράτηγος ΓΙΩΤΗΣ θα διατηρήσει συνεχή κάθε 1 ½ ώρα επαφή με την Δ/νση Επιχείρησης, σε μήκος κύματος κοινό 5200 και με διακριτικά:
Δ/νση Επιχείρησης ΥΩΠ - Υποστράτηγος ΓΙΩΤΗΣ ΔΓΧ
Η πρώτη επαφή θα πραγματοποιηθεί ώρα 24:00 της 21/3/1949.

β) Ο Υποστράτηγος ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ θα διατηρήσει κάθε 3 ώρες επαφή με την Δ/νση της Επιχείρησης σε μήκος κύματος κοινό 4700 και με διακριτικά:
Δ/νση Επιχείρησης ΖΔΟ - Υποστράτηγος ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΩΦΓ.
Η πρώτη επαφή θα πραγματοποιηθεί ώρα 01.00 της 22/3/1949
Κώδικας συνεργασίας θα είναι ο αριθμός 7 κοινός επιχειρησιακός κώδικας.
Και σαν εφεδρικός ο αρίθ. 8 κοινός επιχειρησιακός κώδικας.

Οι Υποστράτηγοι ΓΙΩΤΗΣ και ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ να μας υποβάλουν έγκαιρα τα στοιχεία επαφών που θα καθορίσουν με τις Ταξιαρχίες τους.-

<u>Παραβλήθηκε</u>
Τ.Υ.

55

ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

ΘΕΜΑ : Σχέδιον «ΑΜΥΝΤΑΣ»
ΠΡΟΣ : VII, XI Μεραρχίας,
Δ.Ε. Σερρών, ΣΔΚΜ Γ΄ΣΣ/Α1
31 Ταξιαρχίαν
ΚΟΙΝ : ΓΕΣ/Α1
Α1

Αρ. Α.Π. 4409/Φ.800
ΒΣΤ 903 τη 16-3-1949
Άριθμ. Αντιτύπου -6-

ΣΧΕΔΙΟΝ «ΑΜΥΝΤΑΣ»

1. ΕΧΘΡΟΣ

Κατά τας τελευταίας πληροφορίας, μη επιβεβαιωθείσας, κατά μήκος των Ελληνο-Βουλγαρικών συνόρων και εντός του Βουλγαρικού εδάφους παρατηρήθησαν συγκεντρώσεις Κ.Σ. Πιθανώς να πρόκειται περί συγκεντρώσεων Κομμουνιστών Σλαβο-Μακεδόνων ή Κομιτατζήδων.

Ούτοι, κατόπιν και της ευρέως διαδεδομένης πληροφορίας περί της κοινής απόφασης του ΚΚΕκαι ΝΟΦ ιδρύσεως του Μακεδονικού κράτους εις το οποίον περιλαμβάνεται και η Ελληνική Μακεδονία, πιθανώς να προτίθενται να προσβάλωσι, ενισχυόμενοι και υπό των εντός της Ελλάδος Κομμουνιστοσυμμοριτών, διά σοβαρών δυνάμεων περιοχήν τίνα της Ελληνικής Επικρατείας, προς τον σκοπό της δημιουργίας ζητημάτων και της καταλήψεως εδαφικής τινός ζώνης. Πιθανωτέρα περιοχή διά την ζώνην του ΣΣ η μεταξύ ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και ΝΕΣΤΟΥ.

2. Κατόπιν των ανωτέρω παρέχονται υμίν αι κάτωθι οδηγίαι διά την αντιμετώπισιν μίας τοιαύτης κομμουνιστοσυμμοριτικής ενέργειας.

3. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΣ.

Αι προθέσεις του ΣΣ είναι:

α) Η εξασφάλισις πάση θυσία της ακεραιότητος του Εθνικού ημών εδάφους, και η παρεμπόδισις πάσης ενεργείας στρεφόμενης εναντίον ταύτης, με ιδιαίτερον σημασία εις την ζώνην μεταξύ ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και ΝΕΣΤΟΥ.

β) Δημιουργία και προπαρασκευή το ταχύτερον των απαιτουμένων ευνοικών συνθηκών δι’ ισχυρόν προσβολήν των εχθρικών δυνάμεων και καταστροφή αυτών.

4.- ΜΕΘΟΔΟΣ

α) Προσπάθεια εντοπίσεως της εχθρικής ενεργείας και εξακριβώσεως των πραγματικών προθέσεων και του όγκου των δυνάμεων του εχθρού.

Ενίσχυσις και έγκαιρος κατάληψις ζωτικών σημείων και εν συνεχεία προσπάθεια προς διάσπασιν των δυνάμεων του εχθρού διά της αμύνης μέχρις εσχάτων των Κέντρων Αντιστάσεως και Σημ. Στιρίγματος της προσβαλλομένης περιοχής, απαγορευμένης της προσελεύσεως του εις βάθος πέραν της παραμεθορίου περιοχής.

β) Ανάληψις το ταχύτερον επιθετικών ενεργειών δι’ ίσχυρών συγκροτημάτων προς συντριβή του εχθρού.

γ) Χρησιμοποιηθησόμενα μέσα.

Κατ’ αρχήν, επί πλέον των επί τούτου δυνάμεων, αι διά της υπ’ αρίθ. Α.Π. 4299/13-3-49 διαταγής μου καθοριζόμεναι ενισχύσεις (ι. περίπτωσεις). Επί πλέοντα κατωτέρω εις εκάστην περίπτωσιν καθοριζόμενα συμπληρωματκά μέσα.

Τα ανώτερα θα εφαρμοσθώσιν εφ' όσον βεβαίως έκτακτοι άλλοι απρόβλεπται ανάγκαι δεν ήθελον αναγκάσει εις μείωσιν των καθοριζομένων μέσων.

5.- ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Καθορίζονται κατωτέρω οι αποστολαί εις εκάστην πείπτωσιν κομμουνιστοσυμμοριακής προσβολής και η ενίσχυσις διά δυνάμεων του ΣΣ.

α) Περιοχή μεταξύ ΑΞΙΟΥ και ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ

ι. Άμυνα μέχρι εσχάτων των Σημ. Στηρίγματος και Κ. Αντιστάσεως 31 Ταξιαρχίας.

ιι. Προσπάθεια εντοπισμού του όγκου του εχθρού Βορείως της γραμμής ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΝ-ΚΑΛΙΝΔΡΙΑ και επί ΜΠΕΛΕΣ.

ιιι. Οπωσδήποτε ο όγκος των Κομμουνιστοσυμμοριτών δεν πρέπει να εκταθή Νοτίως της γραμμής των Κ. Αντιστάσεως ΠΑΝΟΡΑΜΑ-ΔΙΣΟΡΟΝ και ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ (ύψωμ. 1179,1161)- ΧΑΜΖΑΛΗ - ΛΙΘΟΤΟΠΟΣ και προς πεδινή περιοχήν εξασφαλίσεως των ύψ. της περιοχής ΧΟΡΗΓΙ-ΓΥΝΑΙΚΟΚΑΣΤΡΟΝ-ΒΑΦΕΙΟΧΩΡΙΟΝ. (Π.2549), (Ο.7384), (Ο.7479).

ιυ. Ανάληψις υπό της Ταξιαρχίας επιθετικών ενεργειών προς την συντριβήν του εχθρού.

υ. Συμπληρωματικά επί πλέον μέσοι εις την διάθεσιν της Ταξιαρχίας προς επέμβασιν:

-Μία ΄Ιλη Τεθωρακισμένων και ενδεχομένως επί πλέον 2 ουλαμοί.

-Ουλαμός αρμάτων (3 άρματα μάχης τύπου «κένταυρος»).

-Πυρ/χια Πεδινού Πυροβολικού (4 Πυρ/λα).

-Πυρ/χια Ορ. Πυρ/κου (2 Πυρ/λα).

Πάσαι ανωτέρω δυνάμεις δύνανται να ευρίσκωνται εις τον χώρον επιχειρήσεων εντός της πρώτης ημέρας.

Επί πλέον των ανωτέρω και αναλόγως της γενικής καταστάσεως και των αναγκών:

-Διμοιρία πολ/λων

-Πυρ/χία Πεδ. Πυρ/κού.

-Πυρ/χία Μέσου Πυρ/κού.

Δυνατότητες επεμβάσεως των ανωτέρω εντός της επομένης ημέρας.

β) Περίπτωσις προσβολής περιοχής μεταξύ ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και ΝΕΣΤΟΥ.

Περιοχή ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ-ΣΕΡΡΩΝ

ι. -Άμυνα επί τόπου των Σημ. Στηρίγματος και Κ. Αντιστάσεως.

-Παρεμπόδισις της κινήσεως των Κομμουνιστοσυμμοριτών προς Νότον. Καλυπτόμενων ευρέως των κέντρων ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και ΣΕΡΡΩΝ.

-Εν τη εκτελέσει της αποστολής τούτης ιδιατέρα σημασία διά την εξασφάλισιν ΑΛΗ-ΜΠΑΜΠΑ και Κ.Αντιστάσεως ΤΕΜΠΕΛΑΡ.

ιι. Εξασφάλισις οπωσδήποτε των σιδηροδ. γεφυρών ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ-ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ και ΣΤΡΥΜΩΝΙΚΟΥ ίνα καθίσταται δυνατή η διά τούτων άφιξις ενισχύσεων και η απαγόρευσις καθόδου του εχθρού προς πεδιάδα ΣΕΡΡΩΝ.

- Ισχυρά κάλυψις υπό της 31 Ταξιαρχίας από Αν. ΜΠΕΛΕΣ.

ιιι. Ανάληψις επιθετικών ενεργειών προς συντριβήν του εχθρού διά συντονισμένων ενεργειών υπό του ΣΣ της VII Μεραρχίας και Δ.Ε. ΣΕΡΡΩΝ.

Κατευθύνσις ενεργειών

ι. Δ.Ε ΣΕΡΡΩΝ

΄Εκ των Κ.Α. ΤΕΜΠΕΛΑΡ και ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ κατά των νώτων και των πλευρών του κατά περιοχής ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και εκείθεν ενδεχομένως προς ΣΕΡΡΑΣ κινούμενου εχθρού.

ιι. VII ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Εκ της περιοχής ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ διά ΚΑΤΑΦΥΤΟΝ-ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ προς ΚΑΡΥΔΟΧΩΡΙ και προς ΑΛΗ-ΜΠΑΜΠΑ ή διά ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥ-ύψ. 1177 προς ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ.

ιιι. Συμπληρωματικά επί πλέον μέσα εις την διάθεσιν της Δ.Ε. Σερρών προς επέμβασιν:

-΄Ιλη Τεθωρακισμένων και ενδεχομένως επιπλέον ήμισυ Ιλης.

-Πυρ/χία Πεδ. Πυρ/κου (4 πυρ/λο)

-Πυρ/χία Ορ. Πυρ/κου (2 πυρ/λο) (εκ περιοχής Θεσσαλονίκης)

Πάσαι αι ανωτέρω δυνάμεις δύνανται να ευρίσκονται εις τον χώρον επιχειρήσεων εντός της πρώτης ημέρας.

Ως προς την βάσει της υπ' αρίθμ. 4299/13-3-49 διαταγής ενισχύσεις, η Ταξιαρχία ολόκληρος (3 Τάγματα) θα αποσταλή εκ Θεσσαλονίκης, του Τάγματος ΔΡΑΜΑΣ παραμένοντας εις την θέσιν του.

ιυ. Εις την διάθεσιν της VII Μεραρχίας θα τεθώσιν εν συνόλω:

-Η εφεδρική Ταξιαρχία (2 τάγματα) του ΣΣ εις την περιοχήν ΔΡΑΜΑΣ.

-Εντός της πρώτης ημέρας μία Πεδ. Πυρ/χία εκ περιοχής ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

υ. Επί πλέον των ανωτέρω και αναλόγως των αναγκών και της καταστάσεως ενδέχεται να τεθώσιν εις την διάθεσιν της Δ.Κ. Σερρών και έτεραι δυνάμεις από της δευτέρας ημέρας.

γ) Περιοχή ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ

ι. Άμυνα επί τόπου των ζωτικών Σ. Στηρίγματος, καταβαλλομένης προσπαθείας όπως ο όγκος του εχθρού συγκρατηθή Βορείως της γραμμής ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Κ.5314) υψώματα περιοχής ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ- Βορ. έξοδος στενού ΚΑΛΛΙΟΤΙΟΥ - ΟΧΥΡΟΝ (Κ.6912) - Βορ. έξοδος στενωπού ΓΡΑΝΙΤΟΥ-ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑ (Κ.7817) - υψώματα Βορ. ΒΩΑΚΟΣ-ΝΕΣΤΟΣ π. (περιοχή ποταμών).

ιι. Υπό τας πλέον δυσμενείς συνθήκας ευρεία κάλυψις της πόλεως ΔΡΑΜΑΣ με την μεγαλυτέραν δυνατήν προ ταύτης ζώνης ασφαλείας.

ιιι. Ανάληψις επιθετικών ενεργειών προς συντριβήν του εχθρού διά συντονισμένων υπό του ΣΣ ενεργειών ΥΙΙ Μεραρχίας και Δ.Ε. Σερρών εν των κάτωθι πλαίσιω:

VII Μεραρχία

Ισχυρά ενέργεια με κύρια προσπάθεια από της περιοχής ΓΡΑΝΙΤΗΣ-ΒΩΛΑΞ προς την περιοχήν ΛΕΥΚΟΓΕΙΩΝ.

Εν τη περιπτώσει καθ ήν ο εχθρός γίνει κύριος του ΦΑΛΑΚΡΟΥ όρους, η Μεραρχία θα επιζητήσει αρχικώς την κατάληψιν της διαβάσεως ΚΑΛΑΠΟΤΙΟΥ (εν συνδέσμω μετά ΔΕΣ) με προσπάθειαν εν συνεχεία ολοκληρώσεως του ΦΑΛΑΚΡΟΥ όρους και διανοίξεως της διαβάσεως ΓΡΑΝΙΤΟΥ.

Δ.Ε ΣΕΡΡΩΝ

Θα ενεργήση εν την κατευθύνση ΣΕΡΡΑΙ-ΚΑΠΑΚΛΗ-ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥ-ΜΑΛΙΑΓΚΑ-ΣΤΡΑΓΚΑΤΣΙ και εκείθεν κατά του πλευρού ή των νώτων του εχθρού

ιυ. Μέσα εις την διάθεσιν της VII Μεραρχίας προς επέμβασιν επί πλέον των δυνάμεων της Μεραρχίας θα διατεθώσιν εν συνόλω:

-Η εφεδρική Ταξιαρχία Δράμας και επί πλέον Ταξιαρχία με 1-2 Τάγματα εκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

-Ίλη Τεθωρακισμένων.

-Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κου

-Πυρ/χια Πεδ. Πυρ/κου (εκ περιοχής Θεσ/νικης).

Εκ των ανωτέρω δυνάμεων αι εκ Θεσσαλονίκης αποσταλησόμεναι ενισχύσεις θα αφιχθώσιν εις τον χώρον επιχειρήσεων την επομένην ημέρα.

υ. Εις την διάθεσιν Δ.Ε. Σερρών:

-Δ/σις Ταξιαρχίας με 2 Τάγματα (εκ των οποίων εν το εις Σύρρας Τάγμα).

-Πυρ/χία Πεδ. Πυρ/κου εκ περιοχής ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ εντός της πρώτης ημέρας

Αναλόγως της καταστάσεως ενδέχεται να διατεθώσι και έτεραι δυνάμεις.

δ) Περίπτωσις ταυτοχρόνου προσβολής ολοκλήρου της περιοχής μεταξύ ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και ΝΕΣΤΟΥ.

Ενέργεια εν τω πνεύματι των ανωτέρων οδηγιών με προτεραιότητα υπέρ της περιοχής ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ.

Μετά την εκκαθάρισιν της καταστάσεως εις την περιοχήν ταύτην, ενέργεια προς περιοχήν ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ

Εν πάσει περιπτώσει η τακτική κατάστασις της ημέρας εκείνης θα αποτελέση τον κύριον οδηγόν εις την λήψιν των επιβαλλόμενων αποφάσεων του ΣΣ.

Δυνάμεις προς διάθεσιν εις την ΥΙΙ Μεραρχία και ΔΕΣ αι εν τω ανωτέρω πλαισίω.

ε) Περίπτωσις προσβολής μεταξύ ΝΕΣΤΟΥ και ΕΒΡΟΥ.

Εις την περιοχήν ταύτην ο εχθρός θα επιδιώξη πιθανώς την κατάληψη μίας πόλεως και την αποκοπήν μέρους της ΘΡΑΚΗΣ.

Διαγραφομένης ούτω της εχθρικής προσπάθειας καθορίζεται ως κατωτέρω αποστολή:

ι. Άμυνα επί τόπου των Σ. Στηρίγματος και Κ. Αντιστάσεως της περιοχής ταύτης, ως και της φρουράς της προσβαλλομένης πόλεως, ενισχυομένης και διά της ενέργειας, κατ' αρχήν επιθετικής, των επί τόπου εφεδρικών δυνάμεων.

ιι. Άμεσος μεταφορά της εφεδρικής Ταξιαρχίας και του ΣΣ της ευρισκομένης εις την περιοχήν ΔΡΑΜΑΣ και ανάληψις ισχυρωτέρας επιθετικής ενέργειας.

Εν συνεχεία επέμβασις του ΣΣ διά μέρους του συνόλου των διά της υπ' αρίθ. Α.Π. 4299/13-3-49 διαταγής καθορισθείσων ενισχύσεων.

ιιι. Αι δυνάμεις ενισχύσεως κινούμενοι σιδηροδρομικώς ή οδικώς ή ατμοπλοϊκώς, δεν δύνανται να ευρίσκονται εις τον χώρον των επιχειρήσεων προ της παρελεύσεως 48 ωρών.

στ) Περίπτωσις ταυτοχρόνου προσβολής ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟ-ΚΟΠΙΟΥ και ΘΡΑΚΗΣ

Αναλόγως της καταστάσεως και των πληροφοριών το ΣΣ θα κατευθύνει τας δυνάμεις της κύριας προσπαθείας του. Προτεραιότητα κατ' αρχήν υπέρ της περιοχής ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ.

6.- ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Θα επιδιωχθή η αεροπορική επέμβασις να είναι όσον το δυνατόν ισχυρώτερα.

7.- Διά του παρόντος σχεδίου καταργούνται τα προηγούμενα τοιαύτα υπ' αριθ. Α.Π. 610/12-1-48 και Α6Π6 3673/30-1-48.

8.- Υπό των Μεγ. Μονάδων VII Μεραρχίας Δ.Ε. Σερρών και 31 Ταξιαρχίας να καρτατιθώσι τα οικεία σχέδια επιχειρήσεων, τα οποία να υποβληθώσι εις το ΣΣ ουχί βραδύτερον της 25 Μαρτίου.

9.- Διά τη ΧΙ Μεραρχίαν εκδοθήσεται ιδιαιτέρα διαταγή.

10.- Αναφέρατε λήψιν.

Τ.Σ.Υ.

Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιστράτηγος - Διοικητής

Διανομή.

Αντίτυπον υπ' αρίθ. 1 εις ΥΙΙ Μεραρχίαν.
Αντίτυπον υπ' αρίθ. 2 εις ΧΙ Μεραρχίαν.
Αντίτυπον υπ' αρίθ. 3 εις Δ.Ε. Σερρών.
Αντίτυπον υπ' αρίθ. 4. εις ΣΔΚΜ
Αντίτυπον υπ' αρίθ. 5 εις 31 Ταξιαρχίαν
Αντίτυπον υπ' αρίθ. 6 εις ΓΕΣ/Α1
Αντίτυπον υπ' αρίθ. 7 εις Γ΄ΣΣ/Α1
Αντίτυπον υπ' αρίθ. 8 εις Γ΄ΣΣ/Α1
Τ.Σ.

56

ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ-ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

ΘΕΜΑ:- Σχέδιον ΑΜΥΝΤΑΣ
(Τμήμα αφορόν την VII Μεραρχίαν)
ΠΡΟΣ: -Δ/τήν 25 Ταξιαρχίας
-Δ/την Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ
-Δ/την ΤΣΕ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
-Δτην Τ.Σ. ΞΑΝΘΗΣ
ΚΟΙΝ: -ΓΈΣ/Α1
-ΔΕΣ
-Μέραρχον
-Α1

VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
Αριθμ. Α.Π. 2718/102
ΣΤΓ 915 28,ΙΙΙ.1949
Αρίθμ. Αντιτύπου 10

Τμήμα Σχεδίου ΑΜΥΝΤΑΣ

1.- ΕΧΘΡΟΣ

α) Κατά πληροφορίας μη επιβεβαιουμένας κατά μήκος των Ελληνο-Βουλγαρικών συνόρων και εντός Βουλγαρικού εδάφους παρατερήθησαν συγκεντρώσεις Κ.Σ.

Πιθανώς πρόκειται περι συγκεντρώσεως Κομμουνιστών Σλαβομακεδόνων ή Κομιτατζίδων.

Ούτοι κατόπιν και της ευρέως διαδεδομένης πληροφορίας περι της κοινή αποφάσει του ΚΚΕ και ΝΟΦ ιδρύσεως Μακεδονικού Κράτους εις το οποίον περιλαμβάνεται και η Ελληνική Μακεδονία, πιθανώς προτίθενται να προσβάλωσι ενισχυόμενοι και υπό των εντός της Ελλάδος Κ.Σ. διά σοβαρών δυνάμεων περιοχή τινά της Ελληνικής Επικράτειας με σκοπόν την Δημιουργία ζητημάτων και την κατάληψιν εδαφικής τίνος ζώνης. Πιθανότερα περιοχή Δράσεως η ζώνη της Μεραρχίας.

β) Εις συννημένον ΠΙΝΑΚΑ «Κ» εμφαίνονται τα σημεία των φερομένων εχθρικών συγκεντρώσεων.

2.- Κατόπιν των ανωτέρω παρέχονται γενικαί ενδείξεις και οδηγίαι διά την αντιμετώπισιν τοιαύτης ενέργειας.

3.- ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

(α) Εξασφάλισις πάση θυσία της ακεραιότητος του Εθνικού Εδάφους εν τη περιοχή της και η παρεμπόδισις πάσης ενεργείας στρεφομένης κατ' αυτής.

Ζωτικαί περιοχαί.

ι) Υψίπεδον ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ και διαβάσεις εξ' αυτού προς πεδιάδα ΔΡΑΜΑΣ.

ιι) Διάδρομος από υψιπέδου ΠΑΣΜΑΚΛΗ προς ΞΑΝΘΗ

ιιι) Διάδρομος Βορείως ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ.

4.- ΜΕΘΟΔΟΣ

α) Προσπάθεια εντοπισμού της εχθρικής ενέργειας και εξακριβώσεως των πραγματικών προθέσεων και του όγκου των δυνάμεων του εχθρού.

β) Ενίσχυσις και έγκαιρος κατάληψις ζωτικών σημείων και εν συνεχεία προσπάθεια διαστάσεως των δυνάμεων του εχθρού διά της αμύνης μέχρι εσχάτων των Κέντρων Αντιστάσεως

και Σ. Στηρίγματος απαγορευομένης της προεκτασεώς του εις βάθος πέραν του της παραμεθορίου περιοχής.

γ) Ανάληψις το ταχύτερον επιθετικών ενεργειών διά την συντριβή του εχθρού.

5.- ΠΙΘΑΝΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΘΟΜΕΝΑΙ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Περίπτωσις «Α» Προσβολή περιοχής ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ-ΣΕΡΡΩΝ.

Περίπτωσις «Β» Προσβολή περιοχής Κ.ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ

Περίπτωσις «Γ» Ταυτόχρονος προσβολή της περιοχής από ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ μέχρι ΝΕΣΤΟΥ.

Περίπτωσις «Δ»Προσβολή περιοχής ΞΑΝΘΗΣ

Περίπτωσις «Ε» Προσβολή περιοχής ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ

Περίπτωσις «Ζ» Προσβολή σύγχρονος εις ολόκληρον την περιοχήν της Μεραρχίας.

6.- ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Γενική αποστολή των εν αναπτύξει τμημάτων και τοπικών εφεδρειών δι' απάσας τας περιπτώσεις Α-Ζ.

α) Άμυνα επί τόπου άνευ ουδεμίας ιδέας υποχωρήσεως πάντων των Κ.Αντιστάσεως και Σ. Στηρίγματος.

β) Κάλυψις διά των διατηθεμένων τοπικών εφεδρειών όπου το δυνατόν ευρύτερον των ζωτικότερων σημείων και κατοικημένων τόπων.

7.- Περίπτωσις «Δ» (Προσβολή ΞΑΝΘΗΣ)

(α) Δυνάμεις εις Διάθεσιν της Μεραρχίας επί πλέον των εν αναπτύξει.

Αρχικώς 25 Ταξιαρχία (2 Τάγματα).

(β) Αποστολή. Ταχεία επιθετική ενέργεια εν την γενική κατευθύνσει ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΙΣ-ΩΡΑΙΟΝ και εκείθεν είτε προς ΜΕΛΙΒΟΙΑ είτε προς ΕΧΙΝΟΝ προς αποκοπήν και εξουδετέρωσιν του προς ΞΑΝΘΗ ενεργούντος εχθρού.

(γ) ΤΣΕ ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ

Συγκέντρωσις πάσης διαθεσίμου δυνάμεως και ετοιμότης ενέργειας προς περιοχήν ΚΑΡΑΚΟΓΛΟΥ αναλόγως των συνθηκών.

(δ) Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ

Συγκέντρωσις πάσις διαθεσίμου δυνάμεως εις περιοχήν ΣΥΚΑΡΑΓΗ ΚΙΡΚΗ και ετοιμότης επεμβάσεως προς Β.Δ.

8.- Περίπτωσις 'Ε' (Προσβολή ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ)

(α) 25 Ταξιαρχία (2 Τάγματα)

Μεταφερομένη είτε οδικώς ή σιδηροδρομικώς είτε διά θαλάσσης θα ενεργήσει αναλόγως της διαμορφωθησόμενης καταστάσεως εκατέρωθεν του προς ΚΟΜΟΤΙΝΗΝ διαδρόμου και εν τη δυσμενεστέρα περιπτώσει διά την απαλλαγήν της πόλεως ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ από εχθρικής περισχέσεως.

(β) Τ.Σ. ΞΑΝΘΗΣ

Συγκέντρωσις πάσης διαθεσίμου δυνάμεως εις ΞΑΝΘΗ με ετοιμότητα κινήσεως προς Ανατολάς τη Διαταγή της Μεραρχίας.

(γ) Σ.Δ ΘΡΑΚΗΣ

Συγκέντρωσις πάσης διαθεσίμου δυνάμεως εις περιοχήν ΣΥΚΑΡΑΓΗ - ΚΙΡΚΗ. Εις περίπτωσιν ραγδαίας εξελίξεως της καταστάσεως και διακοπής επικοινωνιών μετά της Μεραρχίας πρωτόβουλος επέμβασις υπέρ της περιοχής ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ αναλόγως της διαμορφωθησομένης καταστάσεως.

9.- Περίπτωσις «Ζ» (Προσβολή εφ' ολοκλήρου της Ζώνης της Μεραρχίας)

(α) Δι' άπαντα τα εν αναπτύξει τμήματα ως εν παραγρ. 6. Γενική Αποστολή

(β) Διά της 25 Ταξιαρχίας επέμβασις κατά πρώτον λόγο υπέρ της περιοχής Κ. ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ και είτα αναλόγως των δημιουργηθησομένων συνθηκών.

(γ) Διάθεσις επιπλέον διατηθησομένων δυνάμεων αναλόγως των πληροφοριών και της εξελιξεως της μάχης.

(δ) Ζωτικός Χώρος: η περιοχή Κ. ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ- Διαβάσεις ΚΑΛΑΝΟΤΙΟΥ-ΓΡΑΝΙΤΟΥ.

10.- Επέμβασις Αεροπορίας

Προσπάθεια όσον το δυνατόν ισχυροτέρας Αεροπορικής επεμβάσεως.

11.- Η 25 Ταξιαρχία, Τ.Σ. ΞΑΝΘΗΣ και ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ και Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ να καταρτήσωσι αντίστοιχα τμήματα Σχεδίου ΑΜΥΝΤΑΣ και να υποβάλωσι ταύτα εις την Μεραρχίαν μέχρι της 10ης Απριλίου το βραδύτερον.

12.- (α) Ο Διοικητής της 25 Ταξιαρχίας και οι Διοικηταί των 552 και 553 Ταγμάτων να ενεργήσωσι σχετικάς αναγνωρίσεις ιδία εις την περιοχήν ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ- Διαβάσεις ΚΑΛΑΠΟΤΙΟΥ-ΓΡΑΝΙΤΟΥ.

(β) Εις εκάστην Μ.Μ να καταρτισθεί ειδικός φάκελλος Σχεδίου ΑΜΥΝΤΑ εις όν να περιλαμβάνωνται άπασαι αι εκθέσεις αναγνωρίσεων και δρομολογίων και η σχετική προεργασία, ώστε εν περιπτώσει αντικαταστάσεως να παραδίδεται πλήρης ο φάκελλος εις την αντικαθιστώσαν Μονάδα.

13.- Συνθηματικαί Λέξεις

Περίπτωσις Α. ΑΜΥΝΤΑΣ 1 ΄Εναρξις

Περίπτωσις Β. ΑΜΥΝΤΑΣ 2 ΄Εναρξις

Περίπτωσις Γ. ΑΜΥΝΤΑΣ 3 ΄Εναρξις

Περίπτωσις Δ. ΑΜΥΝΤΑΣ 4 ΄Εναρξις

Περίπτωσις Ε. ΑΜΥΝΤΑΣ 5 ΄Εναρξις

Περίπτωσις Ζ. ΑΜΥΝΤΑΣ 6 ΄Εναρξις

14.- Τμήμα αντιστοίχου σχεδίου ενεργείας της ΔΕΣ με άπαντα τα ενδιαφέροντα σημεία κοινοποιηθήσεται εις τον Δ/την 25 Ταξιαρχίας εν καιρώ.

15.- ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

16.- Η ΔΕΣ εις ήν κοινοποιείται το παρόν παρακαλείται ίνα κοινοποιήση ημίν το σχέδιον της δι' ότι αφορά την VII Μεραρχίαν και την 25 Ταξιαρχίαν.

Ακριβές Αντίγραφο
Το Α1 Γραφείο
Τ.Σ.Υ.

Γ. ΚΩΤΣΑΛΟΣ
Υποστράτηγος
Διοικητής

VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

(Προσαρτημένος εις την Α.Π. 2718/102 Δγήν Μεραρχίας).

ΠΙΝΑΞ «Κ»

Εμφαίνων τας συγκεντρώσεις κομμουνιστών, σλαυομακεδόνων και κομιτατζήδων εις το Βουλγαρικόν έδαφος Βορείως της ζώνης Μεραρχίας (Πληροφορίαι μη επιβεβαιωθείσαι εισέτι)

Α/Α	Περιοχή	Συντεταγμέναι	Αριθμός Συγκεντρωθέντων Κομμουνιστών	Παρατηρήσεις
1	ΠΕΤΡΙΤΣΙ	(Κ1020)	1.500	
2	ΝΕΥΡΟΚΟΠΙ	(Κ.6040)	1.500	Χάρτης
3	ΝΤΕΒΙΝ	(Φ.1050)	1.500	1: 400.000
4	ΣΜΟΛΙΑΝ	(Φ.4040)	1.500	
5	ΚΙΡΤΖΑΛΙ	(Φ.9040)	1.500	
6	ΚΡΟΥΛΟΒΓΚΡΑΝΤ	(Γ.2020)	1.500	
7	ΠΟΚΡΟΒΑΝ	(Γ.5030)	1.500	

Ακριβές Αντίγραφον
Το Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

Κ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
Αντ/ρχης - Επιτελάρχης

57

ΘΕΜΑ :-Σχέδια Ενεργείας «ΑΜΥΝΤΑΣ»

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΠΡΟΣ:-Διοικητάς
25 Ταξιαρχίας
Σ.Δ. Θράκης
Τ.Σ. Ξάνθης
ΤΣΕ Κομοτινής

ΚΟΙΝ:-Γ΄ΣΣ/Α1
Δ/την Δ.Ε. Σερρών
Μέραρχον
Α1

VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
ΑΡΙΘ. Α.Π. 2800/102
ΣΤΓ 915 5.4.49

Σχετικά Γ΄ΣΣ/Α1/Α.Π. 4838/800/30-3-49
Μεραρχίας/Α1/Α.Π. 2718/102/28-3-49

1. Κατόπιν της ανωτέρω διαταγής Γ΄ΣΣ τα κοινοποιηθέντα διά της Α.Π. 2718/102/28-3-49 διαταγής Μεραρχίας σχέδια ενεργείας 'ΑΜΥΝΤΑΣ' να επιστραφώσιν εις την Μεραρχίαν υπό των κάτωθι Μονάδων άμα λήψει:

α) Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ (Αριθ. αντιτύπου 4)

β) Τ.Σ. ΞΑΝΘΗΣ (Αρίθ. αντιτύπου 6)

γ) ΤΣΕ ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ (Αρίθ. αντιτύπου 5).

2. α) Προσηρτημένως διαβιβάζονται αποσπάσματα του σχεδίου «ΑΜΥΝΤΑΣ»
- διά την Σ.Δ. ΘΡΑΚΗΣ (Αρίθ. αντιτύπου 9)
- διά το Σ.Δ. ΞΑΝΘΗΣ (Αρίθ. αντιτύπου 10) αφορόντα μόνον τας ενέργειας των Μονάδων τούτων.

β) Εις το ΤΣΕ ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ δεν διαβιβάζεται απόσπασμα του σχεδίου.

Τοιούτον δέον να κοινοποιηθή αυτώ υπό του Τ.Σ. ΞΑΝΘΗΣ.

3. Καθορίζεται ότι:

α) Τα γενικά σχέδια «ΑΜΥΝΤΑΣ» και τα αποσπάσματα αυτών θα θεωρώνται εσωτερικά έγγραφα των Επιτελείων των παραληπτών και δέον να τηρώνται αποκλειστικώς υπό αυτών.

β) Διά τα κλιμάκια κάτω των Ταξιαρχιών και ΤΣΕ και ΤΣΕΚ θα εκδιθώσι ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ εις τους ΔΙΟΙΚΗΤΑΣ.

4. Βάσει των εγγράφως και προφορικώς διαταχθησομένων εκάστη Μονάς ή Τμήμα θα συντάσση και υποβάλλην:

-Το σχέδιον ενεργείας του

-Τα αποτελέσματα των αναγνωρίσεων

-Πόσαν άλλην διαταχθείσαν εργασίαν.

5. Κατόπιν τούτου τα τυχόν κοινοποιηθέντα έγγραφα σχέδια κάτω των καθοριζομένων ως άνω κλιμακίων (3β) να αναληφθώσι και να καταστραφώσι διά πυρός.

6. Παράκλησις όπως μέχρι 12-4-49 περιελθώσιν εις Μεραρχίαν αναφοραί υμών επί όλων των ανωτέρω καθοριζομένων.

7. Η παρούσα θα ισχύη ως βασική διαταγή διά πάσας τας παρεμφερείς περιπτώσεις.

Κ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
Αντ/ρχης - Επιτελάρχης

Τ.Σ.Υ.
Κ.Σ./Γ.Π.
Δια την ακρίβειαν
Λοχαγός Μιχελής

58

ΘΕΜΑ:΄Εκθεσις Επιχειρήσεων
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ από 13.2.49 μέχρι 24.2.49

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Αριθ. τηλ. 2285
ΣΔΚΜ/Α1
Αρίθμ .Α.Π. 4308
ΒΣΤ903 17.3.49

ΠΡΟΣ: Γ΄ΣΣ Α1
ΚΟΙΝ: 50 ΕΣΠ, ΤΣΕΛ
ΣΔΚΜ/Α1

Χάρται: ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ - ΣΙΘΩΝΙΑΣ - ΝΙΓΡΙΤΗΣ - ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ 1/100.000.

΄Εκθεσις επί της επιχειρήσεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ από 13 με 24.2.49.

1. Η επιχείρησης αύτη ανελήφθη προς προσβολήν:

α) Των διαπεραιωθέντων από ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ Συμ. δυνάμεως περίπου 700-800.

β) Του συγκροτήματος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ δυνάμεως 400-450 περίπου.

2. Αι πληροφορίαι έφερον την μέν 20ην Σ. Ταξιαρχίαν εις περιοχήν ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ (Ρ.5532)-ΞΕΡΑΔΑ (Ρ.5434)-ΚΟΥΚΟΥΣΙΑ (Ρ.5335)-ΒΑΡΒΑΡΑΣ την δε Σ. Ταξιαρχίαν ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ εις ΚΑΚΑΒΟΝ ένθα μόνιμοι ταύτης εγκαταστάσεις.

3. <u>Διατεθείσαι δυνάμεις</u>

Πλην των ταγμάτων 50 ΕΣΠ ήτοι 42 Τ.Ε., 41 ΕΤΠ, 33 ΕΤΠ άτινα ευρίσκοντο εν τη ζώνη ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ με την γνωστή διάταξη των από ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑΣ-ΣΤΑΥΡΟΥ μέχρι ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ-ΝΙΚΗΤΗΣ-ΙΕΡΙΣΣΟΥ με ευθύνην ασφαλείας όλων των κατωκημένων τόπων της περιοχής των, μας διατέθησαν εισέτι:

α) 555 Τ.Π. ευρισκόμενον εις περιοχήν Ν. ΜΑΔΥΤΟΣ-ΡΕΝΤΙΝΑ.

β) 2 Λόχοι Χωροφυλακής συγκεντρωθέντες από άνδρας και στελέχη των διαφόρων υπηρεσιών ΑΔΧΚΜ και Δ/σεως Αστυνομίας ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ.

γ) Ουλαμός Π.Π.

δ) Στοιχείον Τεθωρακισμένων

Εν συνεχεία συμπληρωματικώς κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων μας διετέθη εισέτι 1 Λόχος Γ΄ ΚΕΥΒ.

Ωσαύτως συνεκροτήθη τη συγκαταθέσει του ΑΔΧΚΜ όστις ευρίσκετο μετά του Τ.Σ./ΣΔΚΜ είς εισέτι Λόχος Χωροφυλακής εκ διαφόρων αποσπασμάτων Χωροφυλακής ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ.

Τέλος διετέθησαν 2 Λόχοι εκ του ΤΣΕΛ εις 42 Τ.Ε. διά την ενίσχυσιν των τμημάτων ΡΕΝΤΙΝΑΣ-ΣΤΑΥΡΟΥ προς απαγόρευσιν επαναδιελεύσεως της 20ης Σ. Ταξιαρχίας από ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ και απόκρουσιν πάσης αποπείρας τροφοδοσίας των Σ. από περιοχήν Ν. ΜΑΔΥΤΟΥ και ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙΟΥ.

4. <u>Εκτέλεσις</u>

Αποφασίσθη όπως η επιχείρησης εκτελέσθει εις δύο φάσεις:

Φάσις πρώτη

Προσβολή και διάλυσις 20ης Σ. Ταξιαρχίας ευρισκομένης περιοχήν ΞΕΡΑΔΑΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ.

Φάσις Δευτέρα.

Προσβολή και διάλυσις Σ. Ταξιαρχία ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ευρισκομένης ΚΑΚΑΒΟΝ.
Κατ' αμφοτέρας τας φάσεις απόφραξιν ΣΤΕΝΟΥ ΡΕΝΤΙΝΑΣ-ΣΤΑΥΡΟΥ και ΠΡΟΦΗΤΟΥ προς απαγόρευσιν επαναδιελεύσεως 20ης Σ.Ταξιαρχίας προς ΚΕΡΔΥΛΙΑ

α) Φάσις πρώτη

Από πρωίας 13.2.1949 εκινήθησαν δι' ΑΡΝΑΙΑΝ Τ.Σ./ΣΔΚΜ Ουλαμός Π.Π., Διλοχία Χωρ/κης και στοιχείο Τεθωρακισμένων.
Διά τη φάσιν ταύτην αποφασίσθει όπως ενεργησώσι τα κάτωθι τμήματα ως ακολούθως:

ι) Φάλαγξ Δρακόπουλου

Δ/σις και Διλοχία 555 Τ.Π. να κινηθεί από της 14ης ώρας της 13.2.49 εν την κατευθύνσει Κ. ΣΤΑΥΡΟΣ-ΣΟΥΛΓΙΑΝΟΥΔΙ-ΣΟΥΛΓΙΑΝΝΗ ένθα εγκαθιστάμενη διά την νύκτα 13/14.2.49 να συνεχίση επόμενην κινησίν της προς ύψ. 405 (Ρ.3935) και εκείθεν αναλόγως καταστάσεως προς ΒΑΡΒΑΡΑΝ ΣΛΑΒΑΝΙΒΑΝ (Ρ.5032) ή ΚΟΥΚΟΥΣΙΑ.

ιι) Φάλαγξ Δαμασκηνιάς

(Ετέρα Διλοχία 555 Τ.Π.) κινοθμένη από της αυτής ώρας από περιοχής Ν. ΜΑΔΥΤΟΥ να αχθή εις περιοχήν ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑΣ (Ρ.4433) και εκείθεν την επομένην να συνεχίση κινησίν της προς ΒΑΡΒΑΡΑΝ-ΣΛΑΒΑΝΙΒΑΝ.

ιιι) Φάλαγξ Ζαμάνη (Δ/σις και Διλοχία 41 ΕΤΠ συν Διλοχία Χωρ/κης) Κινούμενη υπό των πρώτων ωρών της 14.2.1949 εν τη κατευθύνσει: ΠΑΛΙΟΧΩΡΙ (Ρ.4623)-(Ρ.4926)-ύψ. 820 (Ρ.5229)-ύψ. 813 (Ρ.5329) να εξασφαλίση την κατοχήν του υψώμ. τούτου και να συνεχίση κίνησιν της προς ύψωμ. ΓΡΟΣΙΑ Ρ(4131) και εκείθεν αναλόγως καταστάσεως.

ιυ) 42 Τ.Ε. και διατεθείσαι δυνάμεις ΤΣΕΛ:
Να αποφράξουν Στενόν ΡΕΝΤΙΝΑΣ-ΣΤΑΥΡΟΥ ως ανωτέρω εξετέθη.

υ) 33 ΕΤΠ και ΚΜΕΑ ΝΙΚΗΤΗΣ - ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ να εξασφαλίση την περιοχήν ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ και Ν.Α. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ από προσβολάς και λεηλασίας υπό Σ. Ταξιαρχίας ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ.

Εξέλιξης Επιχειρήσεως

13.2.49

Φάλαγξ Δρακοπούλου:

Κινηθείσα ως ανωτέρω συνεπλάκει τελευταίας απογευματινάς ώρας 13.2.49 εις περιοχήν αμέσως Β. ΣΟΥΓΛΙΑΝΟΥΔΙ μετά 20ης Σ.Ταξιαρχίας ήτις ερίσκετο και αυτή εν κινήσει με πρόθεσιν να διέλθη την νύκτα ταύτην διά ΣΤΕΝΟΥ ΡΕΝΤΙΝΑΣ προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ, συνεχισθέντος του αγώνος μέχρι επελεύσεως σκότους.
Ημέτερα τμήματα ευρεθέντα προ υπερτέρων δυνάμεων δεν κατώρθωσαν να ανέλθουν εις ΣΟΥΓΛΙΑΝΟΥΔΙ και ηναγκάσθησαν συμπτυχθώσι κατά τι προς βελτίωσιν των θεσεών των.
Εκ της συμπλοκής ταύτης Απώλειαι Μ.Ν.Ο.2, Τ.Ο.6, Σ.Ν.Ε.4, Σ.Τ.Ε.6. μεταξύ των οποίων και ο Λοχαγός Νάκος υποκύψας εξακριβωμένως βραδύτερον. Απώλειαι των Σ. εκ καταθέσεων ήσαν μεγαλύτεραι.

Φάλαγξ ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑΣ:

Αχθείσα και εγκατασταθείσα περιοχήν ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑΣ συνεπλάκη κατά την διάρκειαν της νυκτός μετά συμ. ομάδος δυνάμεως Λόχου ήτις εκινείτο προς περιοχήν ΜΑΔΥΤΟΥ. Συνελήφθησαν 4 Σ. και 8 υποζύγια. Έτεροι 3 Σ. παρουσιάσθηκαν επομένην ΑΡΝΑΙΑΝ.

14.2.1949

Συμμοριακαί δυνάμεις 20ης Σ. Ταξιαρχίας κατά την διάρκειαν των τελευταίων νυκτερινών ωρών διέρευσαν διά του ΣΤΕΝΟΥ ΡΕΝΤΙΝΑΣ προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ ανατρέψαντες διά του όγκου των τας συναντηθείσας ημετέρας ενέδρας, υποστάσαι ανεξακριβώτους απωλείας. Εγκατέλειψαν εις χώρον συμπλοκής είδη οπλισμού και μαγειρικά σκεύη. Παρεδόθησαν εις ΣΤΑΥΡΟΝ 12 Σ.Ε. Ελλείψει εξακριβωμένων πληροφοριών περί της διαπεραιωθείσης δυνάμεως προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ τμήματα (Φάλαγγες Ζαμάνη-Δρακοπούλου-Δαμασκηνίας) συνέχισαν την ενέργειαν των την ημέραν ταύτην ως ανωτέρω καθωρίσθη αφιχθέντα εις περιοχήν ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ-ΒΑΡΒΑΡΑ-ΣΛΑΒΑΝΙΒΑ-ΓΡΟΣΙΑ-ύψ. 813 άνευ συναντήσεως εχθρού ένθα διενυκτέρευσαν.

Παρουσιάσθησαν ΑΡΝΑΙΑΝ 3 Σ.Ε.

15.2.1949

Εγένετο υπό των ανωτέρω τμημάτων λεπτομερής εξερεύνησις της περιοχής ΚΟΥΚΟΥΣΙΑ-ΞΕΡΑΔΑ-ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ.

Ανευρέθησαν και κατεστράφησαν πολυβολεία και σκέπαστρα εις Ρ(535315). Εσπέρας τμήματα αφίχθησαν περιοχήν ΝΕΟΧΩΡΙ-ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ.

16.2.1949

Ανάπαυσις τμημάτων-προπαρασκευή επιχειρήσεων ΚΑΚΑΒΟΥ.

(2α Φάσις)

β) Φάσις 2α

Διά της επιχειρήσεως ταύτης απεσκοπείτο η προσβολή και εξόντωσις της Σ. Ταξιαρχίας ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ήν αι πληροφορίαι έφερον εντός των μονίμων εγκαταστάσεων της εις περιοχήν ΚΑΚΑΒΟΥ-ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ-ΠΑΙΒΟΥΝΙ. Αύτη ενεργήθη διά των κάτωθι δυνάμεων:

-Φάλαγξ Αντ/ρχου Δρακόπουλου (555 Τ.Π.μείον Λόχος).

-Φάλαγξ Ταγμ/ρχου Ζαμάνη (2 λόχοι ΕΤΠ Λόχος Χωρ/κης)

-Φάλαγξ ΤΣΕΤΠΧ υπό Αντ/ρχην Πικουλάκην Λόχος ΚΜΕΑ Λόχος 33 ΕΤΠ Συν Διμοιρία 33 ΕΤΠ)

-Φάλαγξ Ταγμ/ρχου Ασημακόπουλου Επιτελείου ΣΔΚΜ (Λόχος Γ΄ ΚΕΥΒ συν λόχος 42 Τ.Ε. ΙΕΡΙΣΣΟΥ σύν Λόχος Χωροφυλακής συγκροτηθείς εξ αποσπασμάτων ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ).

-Φάλαγξ ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗΣ υπό Λοχαγόν Κατσάμπαλον Επιτελείου ΣΔΚΜ (Λόχος Χωρ/κης σύν 3 Διμοιρ. 33 ΕΤΠ δυν δύο Διμοιρ. ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗΣ 41 ΕΤΠ).

-Ουλαμός Π.Π.

-Λόχος 555 Τ.Π. ως στήριγμα Πυροβολικού.

Αποστολαί και Κατευθύνσεις

Αποστολαί όλων των φαλαγγών πλήν της τοιαύτης ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗΣ ενέργειας προς προσβολή και εξόντωσιν των Συμ. επί των κάτωθι κατευθύνσεων:

Φάλαγξ Ζαμάνη:

ΝΕΟΧΩΡΙ-ΑΥΧΗΝ ΓΚΑΜΗΛΑΣ (Ρ.495225) -ΣΚΟΥΡΙΕΣ-ΤΡΙΑ ΑΔΕΛΦΙΑ (Ρ.5319)-ΤΣΙΚΑΡΑ-ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ-ΚΑΚΑΒΟΣ.

Φάλαγξ Δρακοπούλου(Μείον Λόχος):

Μ. ΠΑΝΑΓΙΑ-ΒΑΣΙΛΙΝΟΣ (Ρ.515150) ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ και εκείθεν αναλόγως καταστάσεως.

Λόχος ταύτης εν τη κατευθύνσει της φάλαγγος Ζαμάνη και όπισθεν ταύτης μέχρι ύψωμ. ΤΣΙΚΑΡΑ (Ρ.534183) εκείθεν προς ΑΡΒΑΝΙΤΗΝ.

Φάλαγξ ΤΣΕΤΠΧ:

ΠΛΑΝΑ (Ρ.4710) ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ (Ρ.5010) ΠΥΡΓΙ (Ρ.5512) ΠΑΙΒΟΥΝΙ (Ρ.5814) με λήψιν μέτρων προς αυτοκάλυψιν αριστερού της και απαγόρευσις διαφυγής των συμ. προς περιοχήν ΠΛΑΝΩΝ.

Φάλαγξ Ασημακοπούλου:

ΙΕΡΙΣΣΟΣ-ΓΕΛΑΔΟΣΠΙΤΑ-ύψ. 340 (Ρ.6014) ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ 434 εκείθεν αναλόγως καταστάσεως προς ΠΑΙΒΟΥΝΙ ή ΚΑΚΑΒΟΝ.

Φάλαγξ ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗΣ:

Εγκατάστασις ενεδρευτικώς εις ΝΤΟΜΠΑΡΕΣ (Ρ.5521) ΑΛΑΤΙΝΙ (Ρ.5721) ΚΟΥΡΙ (Ρ.6020) προς απαγόρευσιν διαφυγής συμ. εις περιοχήν ΟΛΥΜΠΙΑΔΟΣ.
Τ.Σ./ΣΔΚΜ και ουλαμός Πυροβολικού Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΝ.
Ωσαύτως λόχος 555 Τ.Π. ώς στήριγμα Πυροβολικού.

Εξέλιξης επιχειρήσεως

Φάλαγξ ΖΑΜΑΝΗ:

Κινηθείσα ως ανωτέρω συνάντησε τας πρώτας αντιστάσεις του εχθρού εις ύψ. 712 (Ρ.524205) ας ανέτρεψεν. Συνεχίσασα κίνησίν της ευρέθει προ ισχυρών αντιστάσεων εχθρού όστις κατείχε τα υψώμ. ΤΣΙΚΑΡΑ-ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ και άτινα είχεν οργανώσει με εργαλεία ανθεκτικά και απρόσβλητα από τα διατιθέμενα πυρά της Αεροπορίας και Πυροβολικού (χαρακώματα, σκέπαστρα και πολυβολεία κεκαλυμμένα με πολλάς σειράς δένδρων και χώμα).

Ο αγών διήρκεσε μέχρι επελεύσεως σκότους χωρίς να κατορθωθή παρά την υποστήριξιν του Πυροβολικού και της αεροπορίας να εκτοπισθή ο εχθρός εκ των οργανωμένων θεσεών του, πλην ανατροπής όλων των προωθημένων αντιστάσεων αυτού.

Ο εχθρός επεχείρησε διά τμήματος όπερ εκίνησε εκ του αριστερού της φάλαγγος Ζαμάνη διά των χαραδρών να προσβάλει ταύτην εκ Νότων κατωρθώσας να ανατρέψει μικρόν τμήμα Χωρ/κής και ΜΕΑ όπερ είχεν εγκατασταθεί επί του υψώμ. 712. Η προσπάθεια αυτή του εχθρού απεκρούσθη διά της διαλύσεως του αποπειραθέντος εχθρικού τμήματος διά της κινήσεως του Λόχου φάλαγγος Δρακοπούλου, όστις ως ανωτέρω εξετέθει ηκολούθη την φάλαγγα ταύτην.

Ωσαύτος από της ενάρξεως της μάχης ο ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ απέστειλεν δύο συνδέσμους με έγγραφον σημείωμα προς την Διλοχίαν ΜΕΤΑΛΛΙΚΙΩΤΗ ήτις ευρίσκετο την ημέραν εκείνη εις περιοχήν ΚΕΛΙ (Ρ.4114) οι σύνδεσμοι ούτοι συνελλήφθησαν υπό ημετέρων τμημάτων περιοχήν Μ.ΠΑΝΑΓΙΑΣ.

Φάλαγξ Δρακοπούλου

Ανήλθεν επί του υψώμ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ περί την 16ην ώραν ανατρέψασα τον εκεί αμυνόμενον εχθρόν ούχι μεγάλης δυνάμεως πλήν δε κατέστι δυνατή η ενίσχυσις της φάλαγγος Ζαμάνη ελλείψει χρόνου.

Φάλαγξ ΤΣΕΤΠΧ.

΄Εφθασε περιοχήν ΠΑΙΒΟΥΝΙ-ΓΟΜΑΤΙ χωρίς να συναντήση εχθρόν.

Λόγω του δυσχερούς του εδάφους (Χαράδραι, δάση) και της αποστάσεώς της υπό την περιοχήν ΤΣΙΚΑΡΑΣ υπελογίσθη ότι συνεχιζόμενης της κινήσεώς της δεν θα καθίστατο δυνατή η εν ημέρα επέμβασις εις τον αγώνα. Δια τούτο διετάχθη να καλύψη απάσας τας διαβάσεις διαφυγής των Σ. από ερείπια ΓΟΜΑΤΙΟΥ μέχρι ΠΑΙΒΟΥΝΙ.

Φάλαγξ Ασημακόπουλου:

Περί την 1100 αφίχθη εις ύψωμ. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Ρ.5815) χωρίς να συναντήση εχθρόν εν συνεχεία διετάχθη να κινηθή ταχέως προς ΚΑΚΑΒΟΝ (633) και μετά κατάληψιν τούτου να συνεχίση κίνησιν της προς ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ-ΤΣΙΚΑΡΑ προσβάλλουσα τον εχθρό εκ Νώτων. Πράγματι η φάλαγξ αυτή εκινήθη αμέσως και αφίχθη εις ΚΑΚΑΒΟΝ άνευ αντιστάσεως και χωρίς να γίνη αντιληπτή από τον εχθρό όστις είχεν στρέψει όλην του την προσοχήν εις την φάλαγγα Ζαμάνη.

Η μετέπειτα κίνησις της φάλαγγος υπήρξεν λίαν διστακτική και ούχι η διαταχθείσα, εκ κακών υπολογισμών του Δ/του της φάλαγγος όστις προώθησε προς την περιοχή

ΤΣΙΚΑΡΑΣ, μόνον τον Λόχον Χωροφυλακής και ουχί με σαφή εντολήν να κινηθή μέχρι ΤΣΙΚΑΡΑΣ και να προσβάλη εκ νώτων τον εχθρόν, ενέργειαν ήν έδει η φάλαγξ να επιχειρήση ολόκληρος πλήν ενός τμήματος όπερ θα αφήνετο διά την κατοχήν ΚΑΚΑΒΟΥ.

Ο εχθρός διατηρήσας τας οργανωμένας θέσεις μέχρι βαθείας επελεύσεως του σκότους συνεπτύχθη κατά την διάρκειαν της νυκτός τραπείς προς ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ επωφελούμενος του σκότους των χαραδρώσεων και του δασώδους εδάφους.

Κατά την κινησίν του ταύτην ενέπεσεν εις ημετέραν ενέδραν εις περιοχήν υψ. ΚΟΥΡΙ (Ρ.6020) πλήν κατόρθωσε διά του όγκου να ανατρέψη ταύτην και να συνεχίση την κινησίν του, υποστάς σημαντικάς απωλείας ως εξηκριβώθη εκ των ιχνών αίματος και των καταθέσεων 2 Σ.Σ. και 4 παραδοθέντων.

18.2.49

Την επομένην από νυκτός τμήματα φάλαγγος ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗΣ και φάλαγγος Ασημακοπούλου εκινήθησαν προς την κατεύθυνσιν συμπτύξεως του εχθρού πλήν δεν έλαβον επαφήν μετά τούτου.

Αι φάλαγγες Ζαμάνη -Δρακόπουλου-ΤΣΕΤΠΧ εξερεύνησαν τους χώρους μάχης και κατέστρεψεν απάσας τας εγκαταστάσεις του εχθρού ήτοι σκέπαστρα, πολυβολεία, υπέρ τους 100 οικίσκους διαμονής κακαλυμένους με λαμαρίνας.

Ανευρέθησαν 20 Ν.Σ. είδη οπλισμού, τρόφιμα, υγειονομικά υλικά, μαγειρικά σκεύη, 10 κτήνη βωοειδή, 200 πρόβατα. Μεταξύ των φονευθέντων αναεγνωρίσθησαν 2 διμοιρίται.

Ωσαύτως έσχον εξακριβωμένους πολλούς τραυματίας ών 7 βαρέως.

Ωσαύτως παρεδόθησαν 11 Σ.Ε.

Το εσπέρας η μέν φάλαγξ Ασημακοπούλου εγκατεστάθη ενεδρευτικώς εις περιοχήν ΜΑΝΤΕΜ ΛΑΚΟΣ (Ρ.5826).

Η φάλαγξ Δρακοπούλου εκινήθη εις Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΝ.

Η φάλαγξ ΤΣΕΤΠΧ εις Ρ(5010) και η φάλαγξ Ζαμάνη παρέμεινεν εις περιοχή ΤΣΙΚΑΡΑ προς συνέχισιν της εξερευνήσεως την επομένην.

γ) Επιχείρησις ΠΛΑΝΩΝ

Κατόπιν πληροφοριών αίτινες έφερον την διλοχία ΜΕΤΑΛΛΙΚΙΩΤΗ εις περιοχήν ΠΛΑΝΩΝ και Δ. διετάχθη η φάλαγξ ΤΣΕΤΠΧ όπως από πρωίας της 19.2.1949 κινηθή προς περιοχήν ταύτην προς συνάντησιν και προσβολήν των συμμοριτών.

Πράγματι κινηθείσα από πρωίας συνήντησε την Διλοχίαν ΜΕΤΑΛΛΙΚΙΩΤΗ και συνεπλάκη μετ' αυτής επιτυχούσα τον φόνον 6 και τον τραυματισμόν πολλών Συμ. μεταξύ των οποίων και ο διαφωτιστής του Λόχου και την σύλληψιν 18 τοιούτων. Υπόλοιπος δύναμις Συμ/των διασκορπισθείσα κατεδιώχθη πλην κατώρθωσε να διαφύγη κατατμηθείσα εις πολύ μικράς ομάδας και επωφελούμενη πολλών χαραδρώσεων και του κεκαλυμμένου του εδάφους.

Περισυνελλέγησαν 5 αυτόματα, 10 τυφέκια, 2 Μπαζούκας και διάφορα άλλα είδη.

Επιχειρήσεις εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ εσυνεχίσθησαν μέχρι 24.2.49 πλήν έκτοτε ουδεμία επαφή ελήφθη μετά του εχθρού, καθ' όσον ούτος απέφυγε επιμελώς να εμφανισθή υποστάς σοβαράς απωλείας εις νεκρούς και τραυματίας αλλά το σοβαρώτερον απώλεσε το ηθικόν του, διότι δεν υπελόγιζε ότι ηδύνατο να εκβληθή των οργανωμένων θέσεων του κατόπιν αγώνος μιας μόνον ημέρας.

Απώλειαι ας υπέστη ο εχθρός εν συνόλω κατά το διάστημα των επιχειρήσεων (13 με 24.2.49) είναι αι κάτωθι:

α) ι) Ν.Ε. 32
15 . έκ καταθέσεων
Συνόλ. 47

ιι) ΣΠΑ 43
ΣΠΕ 27
ΣΣΕ 5
Σύνολ. 75

ιιι) ΣΤΕ (εκ καταθέσεων) 23 ων 11 βαρέως

-Γενικόν σύνολον 145

-Μεταξύ των Ν.Σ. οι Σ.Διμοιρίται ΚΑΚΑΡΟΛΑΣ, ΚΥΡΟΣ και ΜΑΝΤΑΣ.

-Μεταξύ Σ. τραυματιών Λοχαγός ΔΡΑΚΟΣ (20ης Ταξιαρχίας) υποκύψας βραδύτερον και διαφωτιστής Λόχου Τάγματος ΜΕΤΑΛΛΙΚΙΩΤΗ

-Καταθέσεις παραδοθέντων φέρουν μεταξύ Νεκρών και τραυματιών μεγάλην αναλογία παλαιών συμμοριτών.

β) <u>ΛΑΦΥΡΑ</u>

1 Στέν, 11 τυφ., 4 Μπαζούκας, 5 αυτόματα (δεν συμπεριλαμβάνεται οπλισμός Π.Σ.)

10 υποζύγια βοωειδή, 200 πρόβατα, μαγειρικά σκεύη, Λαμαρίναι καλώδιον κ.λ.π.).

γ) <u>ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΑΙ</u>

Κατεστράφησαν άπασαι εγκαταστάσεις. Οικίσκοι διαμονής, πολυβολεία, Σκέπαστρα, τηλεφωνικαί γραμμαί ως και οι υδρόμυλοι.

δ) <u>Απώλειαι ημετέρων</u>:

<u>Νεκρ. εκ πυρ/λου. όπλου</u>	<u>Νεκροί εκ νάρκης</u>
Η.Ο.Ν. 5	Η.Α.Ν. 1 Η.Ν.Ο. 1
<u>Τραυμ. εκ πυρ/λου όπλου</u>	<u>Τραυμ. εκ νάρκης</u>
Η.Τ.Ο. 12	Η.Τ.Α. 1 ελαφρώς Τ.Χωρ/κες 6 Μ.Ε.Α. 14.

6. <u>Παρατηρηθείσαι δυσχέριαι και ελλείψεις-Συμπεράσματα</u>.

α) Εις την επιχείρησιν ταύτην εχρησιμοποιήθησαν άπαντα τα ΚΜΕΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ως και τα ΜΕΑ παρετηρήθη όμως δυσχέρεια ως προς την τροφοδοσίαν τούτων διότι αι διμοιρίαι ΚΜΕΑ ως στερούμεναι μεταγωγικών και συντετηρημένων τροφών δεν δύνανται να συμπαραλάβουν μεθ' εαυτών τρόφιμα περισσότερα των 2-3 ημερών.

Εις χειροτέραν κατάστασιν ευρίσκονται τα ΜΕΑ άτινα πολλάκις ουδέν άρτον διαθέτουν πέρα των δύο ημερών.

Φρονούμεν ότι δέον όπως καθορισθεί διά τας ημέρας επιχειρήσεων η τροφοδοσία των ΜΕΑ και ΚΜΕΑ υπό των Στρατ. Τμημάτων μεθ' ών ενεργούσι.

β) Η έλλειψις οργανικών δεσμών μεταξύ των τμημάτων των φαλάγγων (Λόχοι Χωροφυλακής εκ του προχείρου συγκροτηθέντες, τμήματα Εθνοφρουράς, ΚΜΕΑ) Δ/ταί άγνωστοι εις τα τμήματα κ.τ.λ. εδυσχέρανε κατά πολύ την εκτέλεσιν.

Δέον ασφαλώς να χρησιμοποιούνται άπαντα τα τμήματα Χωρ/κης ΚΜΕΑ και ΜΕΑ εις τας επιχειρήσεις, αλλά εις δευτερεύουσας αποστολάς (ασφάλειαι οδών, εγκαταστάσεις ενεδρών, κάλυψις κατωκημένων τόπων, αποφράξις δευτερευουσών διαβάσεων κ.λ.π.).

γ) Αι διατιθέμεναι διά τας επιχειρήσεις δυνάμεις δέον να μην υπολογίζονται με βάσιν μόνον τον παράγοντα εχθρόν, όν πρόκειται να αντιμετωπίσουν αύται, αλλά να λαμβάνηται εξ ίσου υπ' όψιν το έδαφος εις ο διεξάγονται αι επιχειρήσεις από απόψεως δυσχερειών οδικών διά την ταχείαν κίνησιν τμημάτων και αποφράξεις διαβάσεων διαφυγής του εχθρού.

Εάν κατά 17.2.49 ότε συνελλήφθησαν οι δύο σύνδεσμοι Σύμμ. οίτινες εκόμιζον διαταγήν έγγραφον προς Διλοχίαν ΜΕΤΑΛΛΙΚΙΩΤΗ ευρισκομένης εις ΚΕΛΙ, η διοίκησις διέθετεν μίαν έφεδρ. Διλοχία θα ηδύνατο να επιτύχη την ολοσχερή εξόντωσιν της Διλοχίας ΜΕΤΑΛΛΙΚΙΩΤΗ.

Πολύ περισσότερον δέον να λαμβάνηται υπ όψιν το έδαφος της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ήτις είναι μεγάλης εκτάσεως, δασώδης με ποικίλην διαμερισμάτωσιν και άνευ συγκοινωνιών.

Τ.Σ.

ΣΙΝΙΩΡΗΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ
Ταξίαρχος - Διοικητής

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Μ.Α.

59

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
1η ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΕΠΙΤΕΛΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ 1ο
ΑΡΙΘ. ΕΠΕ 45

Απορ. Προσωπική
Χάρτες Άρτας
1: 100.000

ΔΙΑΤΑΓΗ

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

α/ Για τον εχθρό:

Όπως το συννημένο δελτίο πληροφοριών

β/ Για τα δικά μας τμήματα:

Τμήματα Σουλίου θα καλύψουν την επιχείρηση για Γιάννενα και Πρέβεζα.

II. ΣΚΟΠΟΣ

Η εξόντωσις της φρουράς της εχθρικής βάσης της Άρτας, κατάληψη, στρατολογική και επιμελητειακή εκμετάλευση.

III. ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

1/ Ο Διοικητής με την 192 Ταξιαρχία και την Ταξιαρχία της ΙΙης Μεραρχίας και 2 αντιαρματικά πυροβόλα να καλυφθούν όλη την ημέρα της 20/3 στο Χώρο Ανατολικά Γιαννιώτη και το βράδυ της ιδίας ημέρας να κινηθούν πάνω στην κατεύθυνση Γιαννιώτη-Κλειδί-Παναγιά-Άνω Πέτρα με αποστολή να επιτεθούν κατά της εχθρικής φρουράς Άρτας με κύρια προσπάθεια από τη Νότια κατεύθυνση με ταυτόχρονη διείσδυση στο κέντρο της πόλης, για να εξοντώσει την εχθρική φρουρά, να καταλάβει την πόλη και να εκμεταλευτεί στρατολογικά και επιμελητειακά.

2/ Να θέση κάτω από τις Διαταγές του Δ/τη της ΙΙης Μεραρχίας την 138 Ταξιαρχία η οποία να αναλαμβάνει την κάλυψη της επιχείρησης από Αμφιλοχία - Ξηρακία και Βουλγαρελίου β/την οργάνωση της επιχείρησης για στρατολογία και επιμελητειακή εκμετάλλευση στο Κομπότι.

3/ Να βάλη τον Ουλαμό της Μεραρχίας κάτω από τις Διαταγές του Συν. Πέτσα Αντ/ρχη για εφεδρεία του ΚΓΑΝΕ.

IV. ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Με ταχύτητα και αποφασιστικότητα να διεισδύσουν στο Κέντρο της πόλης με το μεγαλύτερο μέρος των δυνάμεων μας από την Νότια κατεύθυνση για κυριαρχία στο Κέντρο και χτύπημα από τα Νώτα των εχθρικών αντιστάσεων του Τομέα από Αη Λια-Στρατώνες-νεκροταφείο με ταυτόχρονη επιθετική ενέργεια από Ανατολική κατεύθυνση για πλήρη εξόντωση των και σε συνέχεια διαδοχική εξόντωση όλων των εχθρικών αντιστάσεων της πόλης με όλα τα μέσα και ταυτόχρονη στρατολογική και Επιμελητειακή εκμετάλλευση.

V. ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Α΄. Η 192 Ταξιαρχία συν Διλοχία της 144 Ταξ. συν πυρ/λο να κινηθεί την 17ην ώρα της 21/3 από Άνω Πέτρα στο δρομολόγιο Άνω Πέτρα - Μεγάλογγος-Νεοχώριον-278 Βελαώρας και να επιτεθεί στην πόλη από την Νότια κατεύθυνση με αποστολή να διεισδύση με το Μεγαλύτερο μέρος των δυνάμεων της στο Κέντρο αυτής από την Νότια κατεύθυνση και μεταξύ Προφήτη Ηλία και ποταμού Αράχθου με σκοπό:

1/ Να κυριαρχήσουν στο κέντρο και φέρει σύγχιση και πανικό στην εξωτερική εχθρική διάταξη.

2/ Να χτυπήση από τα νώτα με όλα τα μέσα και με ελαφρά τμήματα και πυροβολικό κατά μέτωπο την εχθρική αντίσταση Άη Λια για την οπωσδήποτε καταληψή του

3/ Να φράξη τις γέφυρες να μη διαφύγουν οι στρατεύσιμοι προς Φιλιππιάδα

4/ Να αρχίση στρατολογική εκμετάλευση

5/ Να χτυπήση τις εχθρικές αντιστάσεις από τα μέσα του και με το πυροβόλο 16, 2, 17, 3, 4 σε συνεργασία με την 144 Ταξ που θα ενεργή κατά μέτωπο για την εξοντωσή του και άνοιγμα δρόμου προς Πέτα

6/ Διαδοχική εξόντωση με συγκέντρωση δυνάμεων και μέσα όλων των αντιστάσεων για κατάληψη της πόλης.

Β΄. 144 Ταξιαρχία μείον 12 οπλ/λα συν Άνταρ. πυρ/λο. Να ενεργήση στη από τη βορειοανατολική κατεύθυνση με αποστολή την κατάληψη των αντιστάσεων 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 για άνοιγμα του δρόμου προώθησης νεοεπιστρατευμένων προς συνεργασία με τα τμήματα της 192 που θα ενεργούν από τα μέσα.

Γ΄. Η Διλοχία Σουλίου: Να περάση τον Άραχθο και να καλύψη την επιχείρηση από Φιλιππιάδα πιάνοντας Πύργο/244/-Χανόπουλο να καταστρέψει εγκαταστάσεις της Εταιρίας Μπουτ και με ελαφρό τμήμα της να κάνει κρουση στην πόλη από την δυτική πλευρά και σε συνέχεια να κινηθεί για συνάντηση του Πετρίτη.

Δ΄. Η΄ Ίλη: Υπό το συν. Παπαβασιλείου να ενεργήση στα χωριά του κάμπου Συκιές, Λουτρότοπο για επίταξη αλόγων και επιμελητειακή εκμετάλευση.

V. ΕΚΤΕΛΕΣΗ: Ώρα έναρξης της επιχείρησης η 23 της 1/3 για την 144 Ταξ. Η 192 Ταξ να αρχίση την 2315 ώρα της 21/3.
Η 144 να εκδηλώση γερή προπαρασκευή με όλμους και πυροβόλα για παραπλάνηση εχθρού σχετική με την κύρια προσπάθεια μας .

VI. ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

1/ Σύνδεσμοι: μεταξύ Μεραρχίας και ΚΓΑΝΕ με ασύρματο και πεζούς συνδέσμους.
-Μεταξύ Μεραρχίας και Ταξιαρχιών με ασύρματο, τηλεφωνικά και με πεζούς συνδέσμους

2/ Σ.Δ. -Μεραρχίας: Στον άξονα-αυχένας μεταξύ Χριστόφορου και Πέτα μεγάλη στροφή ποταμού Τούντας βόρεια Νεοχωράκι.
-192 Ταξιαρχία. Στον άξονα Βελαώρα/218/Πόλη
-144 Τάξ.: Στον άξονα Πέτα-Ριζάρια.

3/ Συνθηματικά αναγνώρισης-όπως το παράρτημα 1

VII. ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑ

α/ Οι Ταξιαρχίες σε συνεργασία με τον συν. Νταφούλη να οργανώσουν συνεργεία για επιμελητειακή εκμετάλλευση και να προωθήσουν στη πόλη αμέσως με την είσοδο των τμημάτων μάχης. Οι Ταξιαρχίες να οργανώσουν συνεργεία Στρατολογίας από μάχιμα τμήματα τα οποία θα αρχίσουν την στρατολογία με την πρώτη διείσδυση.

β/ Οι νεοεπιστρατευμένοι τα υλικά και τρόφιμα να προωθούνται στο δρομολόγιο Άνω Πέτρα-Παναγιά-Κλειδί.

γ/ Να καταβληθή ιδιαίτερη προσπάθεια για τη συγκέντρωση σφαγείων.

δ/ Η Ίλη να προωθήση τα μεταγωγικά στο δρομολόγιο Χωσιανά-Άνω Πέτρα-Παναγιά

VIII. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

1/ Ορεινό Χειρουργείο με το Γιατρό Κουβαρά στο εκκλησάκι που είναι στο δρόμο Νεχωράκι-Τούντα-Άνω Πέτρα.

2/ Η προώθηση των τραυματιών θα γίνεται στον άξονα Άνω Πέτρα-Παναγιά.

ΣΔΕ 17/3/49

Ο Διοικητής
Τ.Υ.
Ο Επιτελάρχης
Τ.Υ.
Το 1ο Γραφείο
Τ.Υ.

<u>Παραλήπτες</u>
192,144 Ταξ.
Ουλαμός
συν Κουτσοδόντης

<u>Κοινοποίηση</u>
ΚΓΑΝΕ/υ.τ.α/
ΙΙ Μεραρχία

60

Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Α1 ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

(ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ)

Από 1 Φεβρουαρίου 49 με 28 Φεβρ. 49

ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ.

Την 17.1.49 εις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ ευρίσκετο το 7ον Ε.Τ.Π. λόγω όμως υπόπτων κινήσεων των 138 και 192 Κ.Σ. Ταξιαρχιών προς ΜΟΛΟΧΑΝ-ΡΕΝΤΙΝΑΝ η Α.Σ.Δ.Σ.Ε. διέταξεν το 5ον Ε.Τ.Π. μείον Λόχος και το Τ.Σ.Ε.Τ.Π. ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ να κινηθούν εις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ. Αι κινήσεις αυταί συνεπληρώθησαν την 181 Διλοχία εκ της Δυνάμεως ταύτης απεστάλει ίνα αποφράξη την διάβασιν ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ. Καθ' οδόν ενέπεσεν εις ενέδραν και διελύθη. Ούτω εις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ ευρέθη τελικώς δύναμις δύο Ταγμάτων μείον τρεις Λόχοι.

Την 192300ω αι Ι και ΙΙ Μεραρχίαι επετέθησαν εναντίον του ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ και μετά 24ωρον σκληρόν αγώνα κατέλαβον αυτό. Την 210330ω.

Από της 20/1 διετάχθη υπό του Β'ΣΣ έχοντος τότε την ευθύνη, η 45 Ταξιαρχία ίνα κινηθή επιθετικώς από υψιπέδου ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ εναντίον προσβαλλόντων το ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ λόγω σφοδροτάτης αιφνίδιας χιονοθυέλλης κατέστη αδύνατος η συνέχισις της κινήσεως της Ταξιαρχίας, οπότε αναστραφείσα κατευθύνση εις ΛΑΜΙΑΝ.-

Την 30.1.49 ήρχισεν η επίθεσις προς απελευθέρωσιν του μαρτυρικού ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ διά της ΧΥ Μεραρχίας (73-75 Ταξιαρχίαι και υπό διοίκησιν η 71 Ταξιαρχία) και των δυνάμεων Δυτικού Τομέως, περιλαμβανουσών: την Δ/σιν καταδρομών Βορρά (Δ.Κ.Β.) εκ δύο Μοιρών και το 39ον Ε.Σ.Π. (Τρία Τάγματα).-

Κατεύθυνσεις ενέργειας: ΧΥ Μεραρχία: Β. οδόν ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ Δ.Δ.Τ.: ΛΟΓΓΙΣΤΑ-ΣΟΥΒΛΕΡΗ-ΒΙΝΙΑΝΗ.

Οι Κ.Σ. αντέταξαν πείσμονο και άμυνα κατέχοντες εις βάθος τας περιοχάς ΔΙΚΑΣΤΡΟΝ – ΜΕΡΚΑΣ – ΠΟΛΙΑΝΑ - ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΙ –ΣΟΥΒΛΕΡΗ-ΓΑΝΩΤΑ-ΦΡΑΓΓΙΣΤΑ-ΜΑΡΑΘΙΑ-ΣΤΕΝΩΜΑ-ΒΙΝΙΑΝΙ-ΑΝΕΜΟΣ.

ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΥΠΟ Α΄ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

Την 1500ω της 2 Φεβρουαρίου 49 το Α΄ΣΣ εις εκτέλεσιν Δ/ης του Αρχιστρατήγου ανέλαβεν την ευθύνη της ΡΟΥΜΕΛΗΣ και επωμίσθη το δυσχερές και συνάμα τιμητικόν έργον της διευθύνσεως του απελευθερωτικού αγώνος του μαρτυρικού ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ εκ των εγκληματιών και δολοφόνων απάτριδων και της προσπάθειας προς ολοσχερή εκμηδένισιν τούτων.

Παραθέτομεν κατωτέρω αυτούσιαν την υπ' αρίθμ. Φ.83/54/022045ω Δ/γην του ΣΣ. Είναι χαρακτηριστική διά την πίστιν, αγωνιστικήν διάθεσιν και επιθετικοτητά της, αντιπροσωπευτική χαρακτηριστικώς του πνεύματος του Σ.Σ. εισερχομένου τότε εις την τεταραγμένην ΡΟΥΜΕΛΗΝ.

ΑΠΟ: Τ.Σ./Α.Σ.Σ.
ΠΡΟΣ: Α.Σ.Δ.Σ.Ε.
Τ.Σ./82 Σ.Π.
Τ.Σ.Ε.Τ.Π. ΑΜΦΙΣΣΗΣ - ΛΕΒΑΔΙΑΣ
XV Μεραρχία
ΚΟΙΝ: VIII Μεραρχία
Σ.Δ.Φ.
Τ.Σ.Ε.Τ.Π. ΑΓΡΙΝΙΟΥ.

Φ.83/54(.) Εκτελούν την Δ/γην του Αρχιστρατήγου του Α΄ ΣΣ εισελθών εις την νέαν ζώνην του ανέλαβε από σήμερον την ευθύνην της ΡΟΥΜΕΛΗΣ(.) Η ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ άρχισε πλέον να ελευθερούται σταθερώς (.)

Τα πλήγματα κατά των συμμοριτών είναι πλέον τελειωτικά(.) Γι' αυτό και το ΣΣ είναι κοντά σας(.) Με όλην μου την χαρά απευθύνω του χαιρετισμούς μου και τους επαίνους μου εις όλας τας Μονάδας της ΡΟΥΜΕΛΗΣ, αίτινες επανέρχονται υπό τας Διαταγάς του Σώματος(.) Ξεύρω ότι ευρίσκεσθαι στο χιόνι με μία επιθυμία την ελευθέρωσιν του ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ(.) Τούτο σε λίγο θα ελευθερωθή αλλά δεν αρκεί(.)

Άλλη μια φορά θα ιδήτε στο ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ το πέρασμα των ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ(.) θα αντλήσωμεν από το ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ όλη την αγανάκτηση που θα δίδει το φτερούγισμα στα πόδια(.) Θα τους κυνηγάμε όπου και αν πάνε(.) Στην ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ επί 40 μέρες τα τμήματά μας τους κυνήγησαν και τους κυνηγούν χωρίς ανάπαυλα(.) Το κυνήγημα αυτό τους ετσάκισε και παραδίδονται καθημερινώς(.) Ο Αντιπρόσωπος του Αρχιληστού στην ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ παρεδόθει(.) Από μας εξαρτάται και θα γίνη να μην υπάρξη άλλος ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΣ βραχνάς(.) Καθαρίστε όλοι οι Διοικηταί άνευ οίκτου τα μετόπισθεν(.) Κάθε ύποπτος βοηθείας πρέπει να εκλείψη(.) Φροντίστε όλοι οι Διοικητές για κάλτσες και άρβυλα διαρκώς(.) Δεν πρόκειται να σταματήσουμε ούτε ημέρα ούτε νύκτα(.) Άρχισε το 1949 με την Ανατολή της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ(.) Ο Αρχιστράτηγος και όλοι μας πιστεύουμε ότι το 1949 θα αδελφωθή με το 1940 στην τελική συντριβή των Εαμοβουλγάρων και την Νίκην για όλες αι δυνάμεις του Έθνους Επεστρατεύθησαν(.) Το ΣΣ έχει την υπέρτατην τιμή να είναι πρωτοπόρον(.) Την πρωτοπορείαν θα την κρατήση(.) Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΑΖΙ ΜΑΣ(.)

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Με αυτό το επιθετικό πνεύμα και την πίστη προς την επιτυχίαν εισέρχεται το Σ.Στρατού εις την τεταραγμένην ΡΟΥΜΕΛΗ όπου οι Κ.Σ. είχον αποθρασυνθή. Είχον δημιουργήσει χώρον υπό τον απόλυτο έλεγχο των εις τα ΑΓΡΑΦΑ, είχον εισδύσει εις την ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ κατέλαβον το ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ, ετροφοδότησαν με έμψυχο και άψυχον υλικό τας συμμορίας των και ητοιμάζοντο διά νέαν εξόρμησιν με πρωτοβουλίαν εις την εκλογήν στόχου.

Αι δυσκολίαι ήσαν τεράστιαι. Η υπ' αρίθμ Α.Α.Π. 21958/Φ.4009/3/5-2-49 Δ/γη ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ, δι' ής καθορίζεται η νέα αποστολή του Σώματος Στρατού, αρχίζει με την φράσιν «Το Α'. Σ. Στρατού εις την νέαν ζώνην ευθύνης του παραλαμβάνει μία κατάστασιν ούχι ικανοποιητική".-

Παρ' όλα αυτά κατέστη δυνατόν, όχι μόνον να ανακαταληφθούν ταχέως και προστατευθούν οι ζωτικοί χώροι, αλλά κυρίως να διωχθούν κατά πόδας αι 2 Κ.Σ. Μεραρχίαι κατά τρόπον ώστε ο διαφωτιστής της ΙΙ Μεραρχίας, ΒΑΙΤΣΑΣ, γράφει εις το ημερολόγιον του εις την τελευταίαν φάσιν της επιχειρήσεως: «Νηστεία, κούρασις και συνεχής πόλεμος» Και αλλού «Πεθάνανε και 2 από κούραση και ασιτεία». Από της περιόδου αυτής καθιερώθη η βασική τακτική: «Νυχθημερόν κυνήγημα» ουδέν τμήμα εθεωρείτο πλέον ως έχον έδραν στατικήν έδει πάντες να ώσι εις θέσιν να καταδιώκουν τον εχθρό όπου και αν ενεφανίζεται. Ούτω τμήματα ιδία Ε.Τ.Π. άτινα είχον κληρονομήσει το πνεύμα της στατικής Αμύνης των Ταγ/των Εθν/ρας, μετεβλήθησαν εις θαυμάσιους διώκτας αντικαθιστώντα την ελευθερίαν και την ασφάλειαν εις την πολύπαθη ΡΟΥΜΕΛΗ.

Θα ήτο παράλειψις να μην αναφερθή η πλήρης κατανόηση προς τας κατευθύνσεις του ΣΣ της Α.Σ.Δ.Σ.Ε. Το Α΄ ΣΣ τόσον εξετίμησεν την καταβληθείσαν τεράστιαν προσπάθεια της Α.Σ.Δ.Σ.Ε. ώστε εις την υπ' αρίθμ. Φ7/354/2-3-49 Δ/γην του έγραφε:

«Αι ταχύταται μεταφοραί των Μονάδων σας από του ενός σημείου εις το έτερον της ευρυτάτης και δυσκολοτάτης ζώνης σας, ίνα προλάβητε και προσβάλητε τους Κ.Σ. κινούμενους εντός του εσωτερικού και τεραστίου κύκλου, υπήρξε πραγματικός αιφνιδιασμός δι' αυτούς και αντί να καταστρέψουν κατεστράφησαν».

Και εις άλλο σημείο:

«Οπωσδήποτε το αποτέλεσμα υπερτριακοσίων αιχμαλώτων και νεκρών υπήρξε λαμπρό και προ πάντος η κατάστασης εις ην περιήλθον αι Ι και ΙΙ ΚΣ Μεραρχίαι διά της διαρκούς διώξεως θα αποδώσει ακόμη σοβαρώτερα αποτελέσματα. Συμπληρωματικόν θετικόν αποτέλεσμα υπήρξε η κινητοποίησις όλων των ελαφρών Ταγμάτων».

ΕΧΘΡΟΣ

(α) Δύναμις

Αρχηγός (ΚΓΑΝΕ) ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ	120
Σχολή Αξιωματικών ΠΕΤΣΑΣ	130
Ι Μεραρχία ΓΙΩΤΗΣ	50
138 ΚΣ Ταξ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ (Ι Μερ)	640
192 Κ.Σ. Ταξ. ΜΠΑΝΤΕΚΟΣ (Ι Μερ)	590
ΙΙ Μεραρχία ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ	50
172 ΚΣ Ταξ .ΟΛΥΜΠΙΣΙΟΣ (ΙΙ Μερ)	590
144 Κ.Σ. Ταξ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (ΙΙ Μερ.)	650
ΣΥΝΟΛΟ	2820

(β) Ηθικόν

Αι Κ.Σ. δυνάμεις ευρίσκονται να κατέχουσαι το ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ. Η κατάλειψις του ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ έρχεται ύστερα από την προσβολή της ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ. Γενικώς ευρισκόμεθα εις μίαν κρίσιμον περίοδο, κατά την οποίαν ιδία εις την περιοχήν αυτήν της Κεντρικής Ελλάδος οι Κ.Σ. είχον αποθρασυνθή. Συνεπώς το ηθικόν των δέον να είναι ακμαίον και ολο εν αυξανόμενον, καταλλήλως δε υποκινούμενον υπό των πολιτικών επιτρόπων έφθασε εις σημείον φανατισμού.-

(γ) Οπλισμός Πυρ/κα

Αι εκ λαφύρων προερχόμεναι ποσότητες πυρ/κών και οπλισμού είχον δημιουργήσει επάρκειαν εις του Κ.Σ. της περιοχής ταύτοις

ΗΜΕΤΕΡΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Α.Σ.Δ.Σ.Ε.

Υπό διοίκησιν της δυνάμεως:

(α) Στρατηγείον ΧΙ Μεραρχίας

Με 45 Ταξιαρχίαν (571-572-573 Τ.Π.)

Με 73 Ταξιαρχίαν (574-575-591 Τ.Π.)

Με 71 Ταξιαρχίαν (613-602-630 Τ.Π.)

(β) Διοίκησις Δυτικού Τομέως (Δ.Δ.Τ.)

Με Α΄ και Β΄ ΜΟΚ.

Με 39ον Ε.Σ.Π. (τρία Τάγματα)

Με 581 Τ.Π.

(γ) Πυροβολικόν:

142 Μ.Ο.Π.

Μοίρα 105 Σ.Π.Π.

Πυρ/χια 102 Σ.Π.Π.

(δ) Γενικώς η κατάσταση του εχθρού κατά την εποχήν ταύτην αφ' ης το ΣΣ αναλαμβάνει την ευθύνη κρίνεται συγκριτικώς πολύ καλή. Δυνάμεθα κατά συνέπεια να αποδόσώμεν την μετέπειτα ευνοικήν εξέλιξιν των επιχειρήσεων κατά των Κ.Σ. εις την επιτυχή άλωση των επιχειρήσεων κατά ΚΓΑΝΕ, ακολουθουσών την επιτυχή έκβασιν των τοιούτων εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

ΚΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Χαρακτηριστική είναι η κατωτέρω Διαταγή ΓΕΣ των επικρατουσών κακώς καιρικών συνθηκών.

ΑΠ 219374/6-2-49/ΓΕΣ: «Λόγω παρατάσεως κακοκαιρίας να ληφθώσι μέτρα προστασίας των Μονάδων και προλήψεως σοβαρών απωλειών εκ κρυοπαγημάτων».

ΠΑΠΑΓΟΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

Από της πρωίας της 6/2 το Τ.Σ/Σ.Σ προωθήθη εις Τ.Σ./ΧΥ Μεραρχίας, εις ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ, ένθα ενημερωθή επί της καταστάσεως.

Η κατάστασις παρουσίαζε το εξής άτοπον. Ενώ υπήρχον πληροφορίαι και ενδείξεις ότι οι ΚΣ ήρχισαν συμπτυσσόμενοι προς ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ, η ΧV Μεραρχ. συνέχισεν άκαρπους επιθέσεις ίνα καταλάβη το 1512 (την 6/2 κατελήφθη άνευ αντιστάσεως) όπου οι ΚΣ δι' οπισθοφυλακών αμύνοντο.-

Κατόπιν των ανωτέρω το Σώμα Στρατού εξέδωκεν τας κατωτέρω Διαταγάς του αποσκοπούν εις την εκπλήρωσιν της εντολής του με άμεσον εκμετάλλευσιν υπαρχουσών ενδείξεων και πληροφοριών.-

(α) Διαταχθείσαι ενέργειαι από ΔΥΣΜΩΝ

Φ.3/104/060900ω προς Δ.Δ.Τ. (ΑΓΡΙΝΙΟΝ) Μοίραι καταδρομών υπάγονται από πάσης απόψεως υπό Διαταγάς σας (.) Αποστολή (.) Κατάληψις ΒΙΜΑΝΗΣ συμφώνως δοθήση ήδη Δ/γή υπό ΑΣΔΣΕ πάση θυσία πραγματοποιηθή ει δυνατόν εντός της σήμερον (.) Εν συνεχεία κατάληψις διαβάσεως ΣΤΕΝΩΜΑ (.) Βραδύτης πραγματοποιήσεως άνω αποστολής επιτρέψει άνετον διαφυγή συμμοριτών προς ΑΓΡΑΦΑ (.) Μοίραι καταδρομών επιζητώσι κυρίως διά διεισδύσεως ή υπερκεράσεως άχθωσι άνω διαβάσεις (.).

(β) Διαταχθείσαι ενέργειαι από ΑΝΑΤΟΛΩΝ

Φ3/105/061220ω προς Α.Ε.Δ.Σ.Ε.-ΧΥ Μεραρχίαν.- Ενημερωθείς επί καταστάσεως αυτοπροσώπος εις το Τακτικόν Στρατηγείον ΧΥ Μεραρχίας, εξ ής προκύπτει ότι δυνάμεως συμμοριτών αποσύρονται προς ΒΔ και λάβων υπ' όψιν τας αναφερθείσας αδυναμίας κινήσεως λόγω χιονών επί όλων κατευθύνσεων καθορίζω τα κάτωθι (.) ΧΥ Μεραρχία κατευθύνει κύριαν προσπάθειαν της διά ΡΑΧΕΩΣ-ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ προς ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ-ΚΑΛΕΣΜΕΝΟ - ΣΤΕΝΩΜΑ (.) Να εκκαθαρίση περιοχήν ΜΥΡΙΚΗ-ΚΛΑΥΣΙΟΝ - ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ (.) καταληφθέντος σήμερον ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ να εκκαθαρίση περιοχήν ΜΑΥΡΙΛΟΥ – ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ και ωθήση ισχυράς αναγνωρίσεις προς ΠΙΤΣΩΤΑ και ΑΓΙΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΝ

(Χ.8168)-ΑΓΙΑΝ ΤΡΙΑΔΑ εφ' όσον είναι δυνατή διάβασις λόγω χιόνων (.) Να διατηρηθή μίαν Ταξιαρχία εφεδρείαν περιοχήν ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ (Χ.8659)-ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ και ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΤΕΡΟΝ(.) Η Διοίκησις της Ταξιαρχίας ταύτης και 2 Τάγματα δεν δύνανται χρησιμοποιηθώσι ΔΥΤΙΚΟΤΕΡΟΝ ΤΥΜΦΡΙΣΤΟΥ άνευ Δ/γης Σ. Στρατού (.) Ν αναζητήσει πληροφορίας προς ΓΑΡΔΙΚΙ ΟΜΙΛΑΙΟΝ και ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ (.) Α.Σ.Δ.Σ.Ε.να συνδυάση προσπαθείας ΧΥ Μεραρχίας επί κατευθύνσεων ΒΙΝΙΑΝΗΣ μετά ενεργειών δυνάμεων ΑΓΡΙΝΙΟΥ προς ταχυτέραν κατάληψιν διαβάσεων ΒΙΝΙΑΝΗ ΣΤΕΝΩΜΑ και εκμετάλευσιν εις βάθος (.)

(γ) Το Σώμα Στρατού συνιστά ένταση προσπάθειας

Φ3/106/061400 προς Μονάδας ΧΥ Μεραρχίας 71 Ταξιαρχία.

«Εγνώρισα και διεπίστωσα επί τόπου δυσκολίας σας (.) Αι Μονάδες είναι αξιέπαινοι διά το επιτελεσθέν έργον (.) Μη λησμονούμε όμως ότι ο εχθρός με μηδαμινάς δυνάμεις προσπαθεί να συγκροτήσει ημετέρας ίνα διαφύγη μετά του κέρδους της λείας του (.) Ζητώ από όλους να εντείνεται εις απόλυτον τας προσπαθείας σας ώστε και το ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ να απαλλαγή το ταχύτερον και οι συμμορίται να πληρώσουν».

Επί τη βάσει των ανωτέρω Διαταγών το Α΄ ΣΣ ανελάμβανε ουσιαστικώς την διεύθυνσιν των επιχειρήσεων την 6/2. Αι διαταγαί δε αυταί αποτέλεσαν το βασικό σχέδιον ενέργειας του Σώματος Στρατού , όπερ κατά την εξέλιξιν της επιχειρήσεως βάσει των εκάστοτε τακτικών καταστάσεων συνεπληρούτο ή αναπροσαρμόζετο.

Πάντοτε όμως παρέμεινε αμετάβλητος προς εκπλήρωσις σκοπός «Απελευθέρωσις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ και μετά ταύτην δίωξις Κ.Σ. ΚΓΑΝΕ μέχρι ολοσχερούς συντριβής των άνευ ανάπαυλας».

(δ) Συγκρότησις Διοικήσεων-Επιτελείων

Α΄ΣΣ

Διοικητής Αντιστράτηγος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡΑΣ.

Επιτελάρχης Συνταγματάρχης Πυρ. ΚΕΤΣΕΑΣ ΓΡΗΓ.

Αρχηγός Α΄ Κλ. Αντισυν/ρχης Πεζ. ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΠΑΝ.

Αρχηγός Β΄, Γ΄ Κλ. Αντισυν/ρχης Πζ. ΚΑΡΜΗΣ ΙΩΑΝΝ.

Αρχηγός Πυρ/κου Σ.Σ Συντ/ρχης Πυρ. ΤΑΣΣΩΝΗΣ ΝΙΚ.

Αρχηγός Μηχ/κου Σ.Σ. Συντ/ρχης Μηχ. ΛΑΜΠΙΡΗΣ ΓΕΩΡ.

Αρχηγός Διαβ/σεων Σ.Σ Αντ/ρχης Διαβ. ΜΑΝΤΖΟΣ ΜΙΧ.

Α.Σ.Δ.Σ.Ε.

Διοικητής Υποστράτηγος ΚΑΤΣΩΤΑΣ ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ.

Επιτελάρχης Αντ/άρχης ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Κ.

Αρχηγός Α'. Κλ. Αντισυν/ρχης ΔΟΥΚΑΚΗΣ ΣΥΜΕΩΝ.

ΧV Μεραρχία

Διοικητής Υποστράτηγος ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ ΧΡ.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΜΠΟΥΡΜΠΥΛΗΣ ΕΥΑΓ.

Διοικητής Πυρ/κου Αντ/ρχης Πυρ. ΖΑΡΟΚΩΣΤΑΣ ΑΝΔΡ.

Διοικητής Μηχ/κου Αντ/ρχης ΛΑΙΝΙΩΤΗΣ Σ.

Διοικητής Διαβ/σεων Τ/ρχης ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Κ.

Διοίκησις Δυτικού Τομέως

Διοικητής Ταξίαρχος ΠΡΟΚΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

45 Ταξιαρχία

Διοικητής Συντ/ρχης ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Η.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΦΩΤΙΑΣ ΧΡ.

Διοικητής 571 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΚΟΤΣΩΝΗΣ Γ.

Διοικητής 572 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΚΑΛΑΘΑΣ Γ.

Διοικητής 573 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ.

<u>73 Ταξιαρχία</u>

Διοικητής Συντ/ρχης ΚΑΡΟΦΥΛΑΚΗΣ Γ.

Επιτελάρχης Ταγ/ρχης ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣ.

Διοικητής 575 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΠΑΠΑΣ ΑΝ.

Διοικητής 591 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΤΖΟΤΖΟΛΑΚΗΣ.

Διοικητής 574 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΙΩΑΝ.

<u>71 Ταξιαρχία</u>

Διοικητής Αντ/ρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ε.

Επιτελάρχης Αντ/ρχης ΜΑΚΡΗΣ ΧΡ.

Διοικητής 613 Τ.Π. Αντ/ρχης ΚΑΡΛΗΣ Π.

Διοικητής 602 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΜΑΝΙΚΑΣ Θ.

Διοικητής 630 Τ.Π. Ταγ/ρχης ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

<u>Διοίκησις Καταδρομών Βορρά</u>

Διοικητής Συντ/ρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Κ.

Α΄ Μ.Ο.Κ. Διοικητής Ταγ/ρχης ΠΕΡΙΣΥΝΑΚΗΣ ΕΜ

Β΄ Μ.Ο.Κ. Διοικητής Ταγ/ρχης ΓΙΑΝΝΑΡΗΣ ΕΥΑΓ.

<u>39ον Ε.Σ.Π.</u>

Διοικητής Συντ/ρχης ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΕΛΗΣ Ι.

Διοικητής 1ου Ε.Τ.Π. Αντ/ρχης ΦΩΚΙΑΔΗΣ Π.

Διοικητής 9ου Ε.Τ.Π. Αντ/ρχης ΚΑΡΑΦΩΤΙΑΣ

Διοικητής 10ου Ε.Τ.Π. Ταγ/ρχης ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ.

<u>2ον Ε.Τ.Π.</u>

Διοικητής Αντ/ρχης Ιπ. ΜΑΡΩΤΗΣ ΓΕΡΑΣ.

<u>581 Τ.Π.</u>

Διοικητής Ταγ/ρχης ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘ.

<u>Πυροβολικόν</u>

Διοικητής 142 Μ.Ο.Π. Αντ/ρχης ΛΙΑΚΟΥΤΣΟΣ ΑΝΔ..

Διοικητής 105 Μ.Σ.Π.Π. Ταγ/ρχης ΓΚΟΥΜΑΣ Ν.

Διοικητής 102 Σ.Π. Πυρ/χίας Λοχαγός ΔΩΒΕΛΟΣ.

<u>ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ</u>

<u>6/2-49</u>

(α) <u>Γεγονότα</u>

Από πρωίας δυνάμεις XV Μεραρχίας συνέχισαν επιθέσεις. Κατόπιν σκληρού αγώνος τη συμμετοχή αεροπορίας 73 Ταξιαρχία κατέλαβεν ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΝ (Χ.858665). 71 Ταξιαρχία

υψ. 1512 και διάβασιν ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ. 45 Ταξιαρχία ενήργησεν επιθετική, αναγνώριση προς ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΥΣ (Χ.9253).-

Δυνάμεις Δ.Τ. (ΑΓΡΙΝΙΟΝ) συνέχισαν προς ΒΙΝΙΑΝΗ.-

(β) Αποτελέσματα.

Α.Η.	ΝΑ	1	:	Α.Κ.Σ.	Ν	10
	Ν.Ο.	3	:		Σ	9
	Τ.Ο.	11	:		Π	3
	Κ.Ο.	2	:			

(γ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Αι υπ' αρίθμ. Φ3/105/6-2-49 και Φ3/104/6-2-49 αναφέρθεισαι εις προηγουμένας παραγράφους παρούσης εκθέσεως, δι' ών το Σ. Στρατού καθώριζεν το σχέδιο ενέργειας του προς εκπλήρωσιν της εντολής του.-

7/2-49

(α) Γεγονότα

Δυνάμεις XV Μεραρχίας συνεχίσασαι επίθεσιν των και κατά την διάρκεια νυκτός, κυριολεκτικώς εντός των χιονών, κατέλαβον ΡΑΧΕΣ ΤΥΜΦΡΙΣΤΟΥ και ήχθησαν περιοχή ΛΑΣΠΗΣ, ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ (Χ.7968) και προ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ.-

Δ.Δ.Τ. (ΑΓΡΙΝΙΟΥ) κινούμεναι προς ΒΙΝΙΑΝΗ εμάχοντο μετά Κ.Σ. κατεχόντων υψώματα ΚΟΜΠΟΛΙΤΣΑ (Χ.6368)-ΚΑΛΟΓΗΡΟΝ άτινα κατέλαβον εσπερινάς ώρας.-

Αεροπορία συμμετέσχεν δραστηρίως.-

(β) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Φ.71143/7-2-49,δι'ης διατάσσεται Α.Σ.Δ.Σ.Ε. και προωθήσει εις Τάγμα της ΧΥ Μεραρχίας εις ΒΟΛΟΝ. Υπόλοιπον Ταξιαρχίας μετεφέρθη διά νεωτέρων Διαταγών.-

8/2-49

(α) Γεγονότα

Διαδοχικαί επιθέσεις Η τμημάτων ανέτρεψαν εχθρικάς αντιστάσεις εις ΡΟΒΙΕΣ (Χ.7761) και ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ, κατόπιν σκληροτάτου αγώνος υπό δυσμενεστέρας καιρικάς συνθήκας (η χιών κατά περιοχάς και ιδία τας οδεύσεις υπερέβαινε το ανθρώπινον ανάστημα).-

Τμήματα της 45 Ταξιαρχίας την 1430ω εισήλθον εις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ.-

Αεροπορία συμμετέσχεν κατά συμπτυσσομένων Κ.Σ.

(β) Εχθρός

Οι Κ.Σ. εχωρίσθησαν εις 2 Φάλαγγες, εξ ών η μία ετράπη προς Β. και η ετέρα, η και ισχυροτέρα, εκινήθη προς Ν. με την κάτωθι κατανομή (εξακριβωθείσαν μεταγενεστέρως).-

Βόρεια Φάλαγξ: 192 Κ.Σ. Ταξιαρχία μετά 2 Ταγμάτων της, Τάγμα ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ, Λόχος ΜΑΚΡΟΝΗΣΙΩΤΩΝ και Διλοχία ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ.-

Νότια Φάλαγξ: Σ.Δ.Ι. και ΙΙ Κ.Σ. Μ, 172 Κ.Σ. Ταξ. μετά 2 Ταγμάτων της 144 Κ.Σ. ταξ μετά 2 Ταγμάτων της, 138 Κ.Σ. Ταξ μετά 3 Ταγμάτων της, ΙΙ/192 Τάγμα Σχολή Αξ/κων ΠΕΤΣΑ και Διλοχ. ΓΚΟΥΡΑ.-

Αι προθέσεις της Βόρειας Φάλαγγος δεν εξετιμήθησαν ότι ανέλαβεν την προώθησιν των βιαίως επιστρατευθέντων και μέρος των αρπαγέντων εφοδίων εκ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ προς Β.

Της Νότιας Φάλαγγος αι προθέσεις ακαθόρισται εν αρχή, διεγράφησαν σαφέστατα ευθύς αμέσως προτίθοντο να συνεχίσουν την εκπλήρωσιν εντολής των, ήτοι εξάθρωσιν συγκοινωνιών, διάλυσιν ελαφρών Ταγμάτων, κατάληψιν πολέων, διά λεηλασίαν και βιαίαν στρατολογίαν.-

(γ) Αποτελέσματα

Α.Η.	Τ.Ο.	4	Α.Κ.Σ.	Ν.Ε.	56
				Π	14

3 οπλ/λα συν 54 τυφέκια

9/2/49

(α) Διάταξις Η.

Τα 572 και 573 Τ.Π. εκινήθησαν προς ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ και ΜΟΥΖΗΛΟΝ ενώ το 571 Τ.Π. κινήθεν προς ΣΤΕΝΩΜΑ (Χ.7267) ήχθη εκεί και συνδέθη μετά τμημάτων Δ.Κ.Β. ευρισκομένων εις ΖΥΓΟΝ (Χ.7265)-ΚΟΥΚΟΝ (Χ.6964).- Η 71 Ταξιαρχία με τα 613, 602, 630 Τάγματα αυτής ευρισκόμενα εις περιοχήν ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Χ.0962)-ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ (Χ.8659) είχεν προσανατολισθή διά κίνησιν προς ΓΚΡΑΒΑΡΙ ΒΡΑΛΟΥΓΚΑΚΙΑ.-

Η Δ.Κ.Β. μετά των Α΄ και Β΄ Μ.Ο.Κ. και του 531 Τ.Π. ευρίσκετο εις περιοχήν ΒΙΝΙΑΝΗΣ με προσανατολισμόν προς Βορράν.

Το 39 Ε.Σ.Π. είχεν το 9ον Ε.Τ.Π. εις περιοχήν ΧΟΥΝΗΣ (Χ.5554) και το 10ον Ε.Τ.Π. εις ΑΓ. ΒΛΑΣΕΙΟΝ ετοιμοκίνητον.-

Το 16 Ε.Τ.Π. εις περιοχήν ΜΑΡΑΘΙΑΣ υπό το απόσπασμα ΜΠΟΥΣΜΟΥΡΕΛΗ.-

(β) Γεγονότα

Η προς νότον κινηθείσα Φάλαγξ των Κ.Σ. εκινήθη από ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ προς ΑΓΑΛΙΑΝΟΝ-ΧΟΥΝΗΝ και κατέλαβεν την ΦΡΥΑΝ (Χ.5754) και ΜΕΓ. ΡΑΧΗΝ (Χ.5855) εμπλακείσα εις αγώνα με το 9ον Ε.Τ.Π. εις ΣΚΙΑΔΕΙΚΑ (Χ.5555).-

Προς το απόγευμα η κατάστασις εις την περιοχήν ΧΟΥΝΗ παρουσιάζετο αρκετά σοβαρά.-

Ήτο φανερόν ότι τα εκεί 9ον και 10ον ευρισκόμενα Ε.Τ.Π. δεν ηδύναντο να λύσουν μόνα τους την κατάστασιν.-

Η Α.Σ.Δ.Σ.Ε. διέταξε αφ' ενός μεν την ΧΥ Μεραρχίαν, να προσανατολίση Τάγμα προς περιοχήν ΑΓΑΛΙΑΝΟΥ (Χ.6056) μετά εκκαθάρισιν ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ αφ' ετέρου δε Τάγμα του Αποσπάσματος ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΕΛΗ να κινηθή εσπευμένως προς ΧΟΥΝΗΝ.

Η πεποίθησις όμως εις την Α.Σ.Δ.Σ.Ε. ότι ο κύριος όγκος των Κ.Σ. διέφυγεν προς Β. εξηκολούθη να κυριαρχή και την 092100ω διετάσσετο ενέργεια διά την επομένην προς ΧΡΥΣΟ (Χ.6774) διά του 581 Τ.Π. και των δύο Μ.Ο.Κ. ευρισκομένων εις περιοχήν ΚΟΜΠΟΛΙΤΣΑ-ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ.-

(γ) Εχθρός

Το μεσονυκτόν 9/10-2 αι τελευταίαι πληροφορίαι έφερον 400 περίπου Κ.Σ. εις περιοχήν ΧΟΥΝΗΣ και 300 Κ.Σ. κινουμένους από πρωίας της αυτής ημέρας εκ ΚΡΙΚΕΛΛΟΥ (Χ.8046) προς Δ.-

Ούτω άρχισε να ενισχύεται η γνώμη ότι ισχυρόν Κ.Σ. συγκρότημα διέρρευσεν εκ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ προς Μ. ΧΩΡΙΟ -ΧΟΥΝΗΝ.-

(δ) Αποτελέσματα

Α.Η.		Α.Κ.Σ.	Ν.	22
ΤΑ	3		Σ.	3
ΝΟ	3			
ΤΟ	19			

(ε) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Η ημέρα αυτή χαρακτηρίζεται διά την έλλειψιν σαφών κατά το δυνατόν πληροφοριών περί του εχθρού.-

Το ΣΣ προ της τοιαύτης καταστάσεως εκδίδει την κατωτέρω Διαταγήν Α.Π. Φ7/149/091845 προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε.

«7/11 Λόχος Μηχανικού αναφέρει ότι ευρίσκεται απομεμονωμένος μεταξύ ΧΟΥΝΗΣ-ΛΟΓΓΙΣΤΗΣ εν επαφή με συμμορίτας (.) Λάβατε μέτρα ενισχύσεως τυχόν τούτου και

εκκαθαρίσεως καταστάσεως περιοχήν ΧΟΥΝΗΣ-ΛΟΓΓΙΣΤΗΣ (.) Ανάγκη εξακριβωθή ποίαι συμμοριακαί δυνάμεις εκκινήθησαν προς ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ και Ν.Δ. και ποίαι προς Βορράν και Β.Δ. (.) Αναλόγως καθορισθούν κινήσεις Μονάδων σας (.) Ενδιαφέρε λήψις ταχέων μέτρων προς εκκαθάρισιν κινηθέντων προς Ν. συμ/των (.)»

10/2/49

(α) Γεγονότα

Λόγω τελευταίων πληροφοριών η Α.Σ.Δ.Σ.Ε. αναστέλλει την κίνησιν του 581 Τ.Π. και των 2 Μ.Ο.Κ. και έχει τας δυνάμεις αυτάς ετοιμοκίνητους προς ΧΟΥΝΗΝ.-

Περί την μεσημβρίαν η κατάστασις εις περιοχήν ΧΟΥΝΗΣ-ΣΚΙΑΔΕΙΚΩΝ εξελίσσετο επιτυχώς και η περιοχή ΦΡΥΑΣ-ΜΕΓ. ΡΑΧΗ ΑΓΑΛΛΙΑΝΟΥ περιήρχετο εις χείρας 10ον Ε.Τ.Π.-

Εν τω μεταξύ τα προς ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ κινούμενα τμήματα της XV Μεραρχίας αντιμετώπιζαν τρομεράς δυσχέριας κινήσεως, κυρίως λόγω του χιονιού ή οποία εμπόδιζεν ελιγμούς εις τα πλευρά και τα νώτα των Κ.Σ. κατεχόντων υποχρεωτικάς διαβάσεις.

Καθ' όλην την ημέρα διεξήχθη αγών επί της γραμμής ΡΑΧΗΦΤΕΡΗ-ΠΥΡΓΟΣ-ΜΟΝΗ ΚΟΥΜΑΣΙΑ.-

Από ΚΟΜΠΟΛΙΤΣΑ (Χ.6368)-ΚΑΛΟΓΗΡΟΝ (Χ.6567) μία Μ.Ο.Κ. και 581 Τ.Π. προς ΠΑΠΑΡΟΥΤΣΙ (Χ.6662) ΦΕΙΔΑΚΙΑ (Χ.6556) προς επιτάχυνσιν ρυθμού εκκαθαρίσεως καταστάσεως εις ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ.

(β) Αποτελέσματα

Α.Η.	Ν.Ο.	1	Α.Κ.Σ.	Ν.Ε.	7
	Τ.Ο.	4		Σ.	2
	Α.Ο.	8		Π.	21
	Κ.Ο.	20			

(γ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Φ3/116/102300 προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε.

«Αποστολαί Α.Σ.Δ.Σ.Ε. (.) Εξόντωσις δυνάμεων ΙΙ συμμοριακής Μεραρχίας διά εις διάθεσιν της δυνάμεως (.) Εγκρίνονται ενέργειαι ως Α.Π. Φ7/127/101430 και Φ7/125/10450 σήματα (.) Επί πλέον απαγόρευσις αναστροφής συμμοριτών προς περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ διά κατοχής διαβάσεων ΣΤΕΝΩΜΑ-ΒΙΝΙΑΝΗ-ΑΓΑΛΙΑΝΟΙ-ΛΟΓΓΙΣΤΑ-ΧΟΥΝΗ (.) Αναζήτησις πληροφοριών επί κατεθύνσεων ΧΡΥΣΟΣ-ΡΕΝΤΙΝΑ (.) Δυνατότης εγκαίρου ενέργειας βάσει, πληροφοριών από Νότου προς περίσφυξιν συμμοριτών εις περιοχήν Βορείως ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΥ (.). Εν ανάγκη ενισχύθη εγκαίρως περιοχή ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ διά Τάγματος Σ.Δ. ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ (.) (ΣΗΜ. Φ7/125/101350 Δ/γη Α.Σ.Δ.Σ.Ε.: Προσανατολισμός προς ΠΑΠΑΡΟΥΣΙ- ΦΕΙΔΑΚΙΑ μίας Μ.Ο.Κ. και 581 Τ.Π.)».

11/2 με 13/2-49

(α) Γεγονότα

Την μεσημβρίαν της 11-2-49 η κατάστασις παρουσιάζετο ως εξής εις το τρίγωνον ΧΟΥΝΗ-ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ-ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ.-

Η 45 Ταξιαρχία συνέχισε την προσπάθεια αυτής διά των 572 και 573 Τ.Π. προς ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ προσκρούουσα συνεχώς εις Κ.Σ. αντιστάσεις.-

Η 71 Ταξιαρχία διά Τάγματος διετάχθη να ενεργήση από ΛΑΣΠΗΝ (Χ.8257) προς ΠΥΡΓΟΝ (Χ.8053) με σαφή προσανατολισμόν προς ΚΡΙΚΕΛΛΟΝ ή ΑΝΙΑΔΑ εις τρόπον ώστε να επιταχύνη τον ρυθμό εκκαθαρίσεως της καταστάσεως εις ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ και ενδεχομένως να αποκόψη τας οδούς αναστροφής των Κ.Σ. οι οποίοι ήρχισαν να παρουσιάζουν κάμψιν εις τον Τομέα της ΧΟΥΝΗΣ.-

Η Δ.Κ.Β. ενεργεί από ΚΟΜΠΟΛΙΤΣΑ-ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ προς ΠΑΠΑΡΟΥΣΙ-ΦΕΙΔΑΚΙΑ.-

Η Δ.Δ.Τ. διά του 10 Ε.Τ.Π. καλύπτει τας διαβάσεις ΑΓΑΛΙΑΝΟΥ-ΛΟΓΓΙΣΤΑΣ και διά του 9 Ε.Τ.Π. επιτίθεται εν τη κατευθύνσει (Χ.5752) -ΣΑΡΚΙΝΙ (Χ.6050) οι δε Κ.Σ. παρουσίασαν τάσιν συμπτύξεως Α. ΚΟΡΙΣΚΟΤΙΑΝΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ.-

Διά Διλοχίας 68 Ε.Τ.Π. προσπαθεία ίνα εκβιασθή κατάστασις από Χ. 6040 εις ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΝ ή ΧΑΝΙ ΜΠΑΛΤΑ (Χ.6545).-

Αι καιρικαί συνθήκαι μετεβλήθησαν επί τα χείρω και η ομίχλη ήρχισε να εμποδίζει την ορατότητα.-

Μ' όλα ταύτα τα τμήματα συνέχισαν τας υπερανθρώπους προσπαθείας των καθ' όλην την 12/2 και προς τας μεσημβρινάς ώρας της 13/2 τμήματα της 45 Ταξιαρχίας (572 Τ.Π.) ήχθησαν εις Μ. ΧΩΡΙΟ ενώ το 9ον Ε.Τ.Π. της Δ.Δ.Τ. διέβη το ΚΟΡΙΣΚΙΠΑΝΟΝ ποταμόν (Χ.6050) και ήχθη εις (Χ.608485).-

Ταυτοχρόνως το 68 Ε.Τ.Π. με τον Α.Λ.Φ.Α. (Αν Λόχον Φρ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ) ήλεγχε την σπουδαιότατην προς ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΝ διάβασιν των ΑΡΑΠΟΚΕΦΑΛΩΝ (Χ.6040) ενεργούν απειλητικώς προς ΠΡΟΥΣΕΩΝ και ΠΥΡΓΟΝ (Χ.6245)

(β) Εχθρός

Είναι γεγονός ότι μέχρι της στιγμής οι Κ.Σ. εξέλεξαν τους αντικειμενικούς σκοπούς των και επέβαλον τον χώρον της μάχης.-

Από 13/2 όμως η πρωτοβουλία περιέρχεται πλήρως εις τα Η. τμήματα και η μόνη δυνατότης η οποία επέμεινε εις τους Κ.Σ. ήτο η αποφυγή της μάχης και η διαρροή προς νέον χώρον, όπου προσωρινώς θα ηδύναντο να αποφύγουσι την πίεσιν των ημετέρων και θα εκέρδιζον χρόνον προς προετοιμασίαν νέας ενέργειας.-

(γ) Αποτελέσματα

Α.Η.	Τ.Ο.	6	:	Α.Κ.Σ.	Ν.Ε.	31
	Ν.Ο.	1	:		Σ.	3

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Φ3/127/132120 προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε.:

«Υμέτερον Α.Π.Φ.358/21/131410 (.).- Σώμα Στρατού σας καθώρισεν σαφώς την αποστολήν ήτις παραμένη και θα παραμείνη εξόντωσις συμμοριτών Νοτίως ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ (.).-

Όταν παρουσιάζεται εις την κύριαν αυτήν εντολή βραδύτης σημειωθείσα και υπ' αυτού του ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ δε δυνάμεθα αποβλέψωμεν αισιοδοξοτέρας προς Βορράν προσπάθειας(.).-

Αναγνωρίσεις οφείλετε να αποστείλητε προς Βορράν συνολικώς δυνάμεως Τάγματος (.).- Μοίραι καταδρομών δέον οδηγηθώσι αποφασιστικώς κατά ΔΙΑΜΑΝΤΗ (.).- Αφικνούμενος ΚΑΛΙΝΣΚΗΣ δύναται συμβουλευτικώς βοηθήση (.) Συμπεράσματα ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ και μόνον ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ (.) Ταχέα υμών αποτελέσματα προς Νότον βοηθήσουν Σώμα Στρατού να στραφή ως προτίθεται προς Βορράν το ταχύτερον (.)

Σημείωσις

Α.Σ.Δ.Σ.Ε δι' ύπ' αρίθμ. Φ.358/21/131410 αναφοράς της προτείνει ενέργειαν προς ΦΟΥΡΝΑ-ΒΡΑΧΑΝ-ΚΛΕΙΣΤΟΝ.-

14/2-49

(α) Γεγονότα.

Την 140200ω οι Κ.Σ. ενήργησαν αντεπίθεσιν εις (Χ.6148) από των υψωμάτων ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ εναντίον του 9ου Ε.Τ.Π. το οποίον από την πίεσιν των Κ.Σ. έλαβε διαταγήν να συμτυχθή Δ. του ΚΟΡΙΣΚΙΤΙΑΝΟΥ ποταμού.-

Το γεγονός αυτό ήτο τοπικής σημασίας και δεν μετέβαλε την εν γένει κατάστασιν.-

Τμήματα της 45 Ταξιαρχίας κατόπιν σκληρού αγώνος καθ' όλην την ημέραν εκκαθάρισαν ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ όπου Σ. προέβαλον απεγνωσμένην αντίστασιν.- Επαφή συνεχίζεται στενωτάτη.-

Αναγνώρισις εξ ΥΠΑΤΗΣ προς ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ συνήντησε αντιστάσεις εις ΜΕΣΟΧΩΡΙ.-

(β) Αποτελέσματα

Α.Η.	Ν.Ο.	18	Α.Κ.Σ.	Ν.Ε.	37
	Τ.Ο.	48		Π	5

Κ.Ο. 12 Σ 1

15/2 με 16/2-49

(α) Γεγονότα

Κατά τας δύο αυτάς ημέρας η 45 Ταξιαρχία συνεπλήρωσεν την εκκαθάρισιν ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ και ήχθη άνευ αντιστάσεως εις υψ. 979 (Χ.695497) υψ. 1546 (Χ. 733508), ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ (Χ.748508) Τμήματα της 71 Ταξιαρχίας κατέλαβον το ύψ. 1508 (Χ.770528) και συνέλαβον την κίνησιν των προς ΠΥΡΓΟΝ (Χ.799625) όπου συνεπτύχθησαν Κ.Σ. ΄Ετερα τμήματα της 71 Ταξιαρχίας ενήργουν από ΡΑΧΗ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ προς ΓΚΡΑΒΑΡΙ ΒΡΥΣΗ (Χ. 8354) και από ΠΙΤΣΙΟΝ (Χ.905555) προς ΠΟΥΓΚΑΚΙΑ(Χ.8752).-

(β) Εχθρός

Πληροφορίαι έφερον ότι Κ.Σ. Τ. ΜΑΣΣΑΛΑ έλαβον τροφήν 4 ημερών και ήσαν έτοιμοι διά σύμπτυξιν, πλην όμως η κίνησις των την τελευταίαν στιγμήν ανεστάλη, ίνα αμυνθή εις περιοχήν ΜΙΚ. ΧΩΡΙΟ.- Πάντως διεφαίνετο η τάσις των προς σύμπτυξιν.-

Μετά τα γεγονότα της 16/2 αναφερόμενα ανωτέρω έγινε πλέον σαφές ότι οι Κ.Σ. προτίθεντο να συμπτυχθούν προς Ανατολάς.

(γ) Αποτελέσματα

Α.Η.	Π.Ο.	1	Α.Κ.Σ.	ΝΕ	8
	Κ.Ο.	5		Π	25

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Κατόπιν των ανωτέρω διετάχθησαν οι ακόλουθαι ενέργειες:

Α΄ ΣΣ προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε.

Φ3/130/162030 (.) Δια πληρεστέραν περίσφυξιν προς συντριβή των Κ.Σ. περιοχής ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ-ΠΡΟΥΣΟΣ-ΚΑΣΤΑΝΙΑ-ΔΕΡΜΑΤΙ καθορίζομεν (.) Να φραχθώσι από Νότου διαβάσεις ΧΑΛΙΚΙ (Χ.6237)-ΑΡΓΥΡΟ ΠΗΓΑΔΙ (Χ.6636)(.) Τάγμα ΠΛΑΤΑΝΟΥ (Χ.7326) κινηθή ΑΓΙΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ (Χ.7832) εκείθεν αν εκπέμψη ισχυράς αναγνωρίσεις εις ΠΕΝΤΑΚΟΡΦΟΝ (Χ.8034) (.) Να κινηθώση δυνάμεις προς ΠΟΥΓΚΑΚΙΑ και ΓΑΡΔΙΚΙΟΝ ΟΜΙΛΑΙΩΝ προς φράξιν εκεί διαβάσεων .- Να ληφθώσι μέτρα αποφράξεως διαβάσεων ΛΟΓΓΙΣΤΗΣ-ΑΓΑΛΙΑΝΟΥ (Χ.6056)- ΠΑΠΑΡΟΥΣΙ (Χ.6562)- ΒΙΝΙΑΝΗ προς αποτροπήν διαφυγής συμμοριτών προς Βορράν και Βορειοδυσμάς (.) Σας επαναλαμβάνω ότι δύνασθαι κινήσητε προς τον σκοπόν τούτον οιοδήποτε Ελαφρόν Τάγμα Πεζικού προς κατεύθυνσιν συμμοριτών (.)

Η Α.Σ.Δ.Σ.Ε. διέταξεν την κίνησιν του 4ου Ε.Τ.Π. προς ΑΡΓΥΡΟΠΗΓΑΔΙ (Χ.6636) και του 6 Ε.Τ.Π. συν Διλοχία ΧΑΖΑΠΗ προς ΠΕΝΤΑΚΟΡΦΟΝ (Χ.8034), ίνα καταστή δυνατή η επέμβασις εις πείπτωσιν αναστροφής των Κ.Σ. προς ΝΑ.-

Ομοίως διέταξε την ΧΥ Μεραρχίαν να αποφράξει εντός 17/2 τα δρομολόγια τα άγοντα από ΑΝΙΑΔΑ προς Α.' ιδιαιτέρως δε επισήμανε την περιοχήν ΚΡΙΚΕΛΛΟΝ-ΠΟΥΓΚΙΑ-ΓΑΡΔΙΚΙ-ΟΜΙΛΑΙΩΝ.

17/2 με 20/2-49

α) Γεγονότα

Την 17/2 και 18/2 δεν κατέστη δυνατή λόγω εδαφικών και καιρικών δυσχεριών η ολοκλήρωσις των τέθεντων σκοπών, ενώ οι Κ.Σ. διέρρευσαν προς Α. καλυπτόμενοι δι' οπισθοφυλακών και 19/2 καθ' όν χρόνον τμήματα των ΧΥ Μεραρχίας ήχθησαν άνευ αντιστάσεως εις ΚΡΙΚΕΛΛΟΝ-ΓΑΡΔΙΚΙ-ΟΜΙΛΑΙΩΝ-ΠΟΥΓΚΑΚΙΑ, το 6ον Ε.Τ.Π. και η Διλοχία ΧΑΖΑΠΗ κατόπιν σφοδρού τετραώρου αγώνος κατέλαβον το ΠΕΝΤΑΚΟΡΦΟΝ και συνέχισαν την προσπάθειαν των προς ΔΕΝΔΡΟΥΛΙ - ΦΟΝΙΑΝ (Χ.8040).-

Εν πάσει περιπτώσει η Α.Σ.Δ.Σ.Ε. από 18/2 διέταξε αφ' ενός μεν το 2ον Ε.Τ.Π. να κινηθή προς ΑΡΤΟΤΙΝΑ και το 10ον Ε.Τ.Π. από ΑΓΡΙΝΙΟΝ εις ΡΕΡΕΣΙ εις διάθεσιν Σ.Δ.Λ. αφ' ετέρου δε το ΤΣ/Σ.Δ.Λ. να εγκατασταθή εις ΛΙΔΩΡΑΚΙΟΝ (Σχετικώς βλέπε κατωτέρω υπό ημερομηνίαν 18/2 την υπ' αρίθμ. Φ3/160 Δ/γήν Α΄ΣΣ προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε.).-

Την νύκτα της 20/2 προς 21/2 οι ΚΣ διέρρευσαν έτι ανατολικώτερον.-

(β) Αποτελέσματα

ΑΗ	Ν.Ο.	3	Α.Κ.Σ.	Ν.	3
	Τ.Ο.	13		Π.	2

(γ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Φ3/160/182015/ προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε.
«Δεν αποκλείεται προσπάθεια διαφυγής συμμοριτών επί κατευθύνσεως (.)

(α) ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΗ (Χ.8442)-ΑΡΤΟΤΙΝΑ και εκείθεν προς Νότον.

(β) ΚΡΙΚΕΛΛΟΝ - ΓΑΡΔΙΚΙ ΟΜΙΛΑΙΩΝ - ΚΥΡΙΑΚΟΧΩΡΙ και εκείθεν προς Βορράν ή Ανατολάς.

Δι' αντιμετώπισιν τοιαύτης ενέργειας προπαρασκευάσατε από τούδε δυνατότητα μεταφοράς αν παραστή ανάγκη δύο Μ.Ο.Κ. και 4ον Ε.Τ.Π. περιοχήν ΛΙΜΝΙΤΣΑ (Χ.8916)-ΛΙΔΩΡΙΚΙ (.) Τμημάτων εκ περιοχής ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ εκ των ταχυτέρων επαγγιστρουμένων προς περιοχάς ΦΤΕΡΗΣ-ΠΑΛΑΙΟΒΡΑΧΑΣ-ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΟΣ (.) κυρίως να υπάρχει δυνατότης αυτοκινήτων (.)».

21/2-49

(α) Γεγονότα

Τμήματα της 71 Ταξιαρχίας εισήλθον εις ΔΟΜΝΗΣΤΑΝ, συνεχίζουν προς ΤΥΜΠΑΝΟΝ. Το 6ον Ε.Τ.Π. και η Διλοχία ΧΑΖΑΠΗ ανατρέψαντα αντιστάσεις εις ΔΕΝΔΡΟΥΛΙ και ΦΟΝΙΑΝ εις τον τομέα αυτόν απωλέσθη η επαφή μετά των Κ.Σ.-

Τμήματα Σ.Δ. ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ ανατρέψαντα μικροαντιστάσεις ομάδων Κ.Σ. ήχθησαν Νότια Υψώματα ΑΡΤΟΤΙΝΑΣ.-

Εις εκτέλεσιν σχετικών διαταγών Α.Σ.Δ.Σ.Ε. είχον συντελεσθή αι ακόλουθαι κινήσεις:

Το 2ον Ε.Τ.Π. από ΔΑΦΝΗ προς ΔΙΧΩΝΟΝ-ΑΡΤΟΤΙΝΑΝ ήχθη εις ΞΕΡΗ ΡΑΧΗ (Χ.9730) το 10ον Ε.Τ.Π. προς ΜΟΥΣΟΝΙΤΣΑ και η Δ.Κ.Β. ετέθη εις κίνησιν προς ΚΑΣΤΕΛΙΑ και ΟΙΤΗΝ.-

Εις το Βόρειον Τομέα το 571 Τ.Π. ήχθη εις ΜΑΡΜΑΡΑ ενώ διά του 613 και 602 εγένετο προσπάθεια ολοκληρώσεως περισφύξεως της περιοχής ΑΡΤΟΤΙΝΑΣ - ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ - ΟΙΤΗΣ - ΒΙΣΤΡΙΤΣΑ.-

Η XV Μεραρχία διετάσσετο να φράξη διαβάσεις ΣΑΡΑΝΤΕΝΑΣ και ΚΥΡΙΑΚΟΧΩΡΙΟΥ.

(β) Αποτελέσματα

Α.Η. Τ.Ο. 2 : Α.Κ.Σ. Π 12

22/2 και 23/2-49

(α) Γεγονότα

Την 220350ω το 2ον Ε.Τ.Π. ευρισκόμενον εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (Χ.97310) εδέχθη επίθεσιν Κ.Σ. και ανατρεπέν συνεπτύχθη εις ύψ. 1560 (Χ. 9926) τούτου ένεκα την 221400 ώραν διετάχθη η Δ.Κ.Β. όπως θέση εις διάθεσιν της Σ.Σ.Λ. την εκ ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ διερχόμενην Διλοχίαν Β'. Μ.Ο.Κ. προς σταθεροποίησιν της καταστάσεως επί 1560.-

Την αυτήν ημέραν οι Κ.Σ. επιτέθησαν κατά τμημάτων Μ.Ε.Α. κατεχόντων ΒΛΑΧΟΒΟΥΝΙ (Χ.9422) κατόπιν αυτόν τα τμήματα Μ.Ε.Α. συμπτύχθησαν εις ΛΗΜΝΙΤΣΑΝ (Χ.8916).-

Προς αντιμετώπισιν της καταστάσεως ταύτης την 221810 η Α.Σ.Δ.Σ.Ε. διέταξεν ίνα το 6ον Ε.Τ.Π. και η Διλοχία ΧΑΖΑΠΗ κινηθούν από ΕΛΑΤΟΒΡΥΣΗ (Χ.8930) και ΚΡΥΟΝΕΡΙΑ (Χ.8530) προς κατάληψιν του υψ. ΛΑΔΙΚΟΥ το δε 68 Ε.Τ.Π. από ΡΕΡΕΣΙ (Χ.9014) διά ΚΟΥΠΑΚΙ (Χ. 9417) προς κατάληψιν του ΑΛΑΧΟΒΟΥΝΙΟΥ (Χ.9422) και εν συνεχεία κατάληψιν Κ.Σ.-

Η XV Μεραρχία την 230930 διετάχθη να καταλάβη ισχυρώς το ΓΙΔΟΒΟΥΝΙ και την ΓΡΑΜΕΝΗ ΟΞΥΑ και να φράξη τας διαβάσεις προς ΓΑΡΔΙΚΙ ΟΜΙΛΑΙΩΝ (Χ.9150) και ΜΑΡΜΑΡΑ (Υ.0246).-

Ούτω παρά το ατυχές γεγονός της συμπτύξεως του 2 Ε.Τ.Π. και των Μ.Ε.Α. εις ΒΛΑΧΟΒΟΥΝΙΟΝ (Χ.9422) προς το τέρμα της ημέρας της 23/2 οι Κ.Σ. περιήλθον εις δεινήν θέσιν, διότι:

Το 6ον Ε.Τ.Π. και η Διλοχία ΧΑΖΑΠΗ προσήγγιζε εις ΛΑΔΙΚΟΥ, το 68 Ε.Τ.Π. υπερέβη το ΚΟΥΜΠΑΚΙ και ευρίσκετο εν επαφή μετά των Κ.Σ., η Β'. Μ.Ο.Κ. μετά του 2ου Ε.Τ.Π. ανέλαβεν ενέργεια από 1560 προς Β'. Το 10ον Ε.Τ.Π. ήχθη εις ΜΟΥΣΟΥΝΙΤΣΕΣ, Α'. Μ.Ο.Κ. εκινείτο προς ΓΕΡΑΚΑΡΙ (Υ.0837) και η ΧΥ ήλεγχε τας διαβάσεις ΣΑΡΑΝΤΕΝΑΣ και των ΜΑΡΜΑΡΩΝ.-

Ούτω οι Κ.Σ. αρχικώς υποχρεωθέντες να μετετρέψουν άρθων τα περί ΑΓΡΙΝΙΟΥ σχέδια των και ελπίσαντες προς στιγμήν εις διαφυγήν, ευρέθησαν και αύθις περικεκλεισμένοι εις χώρον τελείας ασύμφορον δι' αυτούς κυρίως λόγω ελλείψεως τροφίμων.-

(β) Ελιγμός του Εχθρού

Εις την προκειμένην περίπτωσιν εφηρμόσθη επιτυχής ελιγμός των Κ.Σ. όστις ως θα ίδωμεν, τελικώς εκέρδισεν τον επιδιωχθέντα σκοπόν των Κ.Σ. όπως επιτυχώσι διαφυγήν προς Βορράν.-

Ούτω αι 2 Κ.Σ. Μεραρχίαι προτιθέμεναι να διαφύγωσι προς Βορράν, εδημιούργησαν διά μιας Ταξιαρχίας απειλήν προς ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΝ, επίεσεν το 2ον Ε.Τ.Π.-

Κατά τον τρόπο αυτόν επέτυχον να εξαναγκάσουν την Α.Σ.Δ.Σ.Ε. να μεταφέρη δυνάμεις εκ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ προς ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΝ να επισύρουν την προσοχήν των προς τα εκεί, ώστε επέτυχον κατά την νύκτα της 27/28-2 να διαφύγουν διά περιοχής ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ προς Βορράν.-

(γ) Αποτελέσματα

ΑΗ.		Α.Κ.Σ.	
Α.Α.	1	Ν.	3
Τ.Α.	3	Π.	10
Ν.Ο.	5		
Τ.Ο.	34		
Α.Ο.	19		
ΜΕΑΝ.	5		
Τ.	5		

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Φ3/194/220900 προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε./Α1

«Κατόπιν κινήσεως και των δύο Μ.Ο.Κ. επί κατευθύνσεων ΟΙΤΗ-ΠΑΥΛΙΑΝΗ-ΜΑΥΡΟΛΗΘΑΡΙ ανάγκη ληφθώσι μέτρα αποφράξεως διαφυγής Κ.Σ. εκ κατευθύνσεως ΚΥΡΙΑΚΟΧΩΡΙ-ΝΙΚΟΛΙΤΣΙ (Χ.9750)-ΓΟΥΛΙΝΑΣ (Χ.0052) διά ΦΤΕΡΗΣ (Χ.9857)-ΠΑΛΑΙΟΒΡΑΧΑΣ (Χ.9956) και Βορείως (.) Γενικώς μεταξύ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ και ΝΕΟΧΩΡΑΚΙ λήφθωσι αυστηρά μέτρα αποφράξεως».

Φ7/302/232050 προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε./Α1

«Διατάξατε ενεργηθώσι ισχυραί επιθετικαί αναγνωρίσεις προς ΚΑΥΚΙ (Χ. 6573)- και ΣΟΥΒΛΕΡΙ (Χ.5762) (.) Καταβλήθη προσπάθεια προς σύλληψιν αιχμαλώτων (.)»

24/2 με 26/2-49

(α) Γεγονότα

Κατά την 24/2 διεξήχθη καθ' όλην την ημέρα σκληρός αγώνας, τη υποστηρίξει της αεροπορίας, εις ΚΡΙΑΤΣΙ (Χ.9231)-ΒΛΑΧΟΒΟΥΝΙ και υψ. 1560.-

Την νύκτα της 25/2 Κ.Σ. εξαπέλυσαν αντεπίθεσιν κατά ΚΡΙΑΤΣΙ, αποκρουσθείσαν.-

Τμήματα Σ.Δ.Λ. ήχθησαν άνευ αντιστάσεων ΑΕΤΟΠΕΤΡΑ-ΛΑΔΙΚΩΝ-ΞΕΡΗ ΡΑΧΗ.-

Την 26/2 τόσον εξ επιγείου, όσον και εν αερίου παρατηρήσεως εγένοντο αντιληπτές κινήσεις Κ.Σ. επί ΣΑΦΑΚΑ ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ προς ΨΗΛΗΝ ΡΑΧΗ (Χ.9143).-

Αεροπορίαν επιτυχώς προσέβαλεν τούτους.-

Την 261345ω διά σήματος Α.Σ.Δ.Σ.Ε. προς Μονάδας, πραγματευομένης επιχειρήσεως, επισημάνθη το ενδεχόμενον προσπάθειας διαφυγής Κ.Σ. προς Βορράν διά ΒΙΣΤΡΙΤΣΑ ή περιοχής ΛΑΣΠΗΣ. Δια του αυτού σήματος διετάσσετο συναγερμός όλων των τμημάτων και ετίθεντο υπό Διαταγάς XY Μεραρχίας. Το 12ον Ε.Τ.Π. εις Διλοχία του 53 Ε.Τ.Π. μετά της Διοικήσεως αυτού, ίνα διαθέτουν εις την κοιλάδα ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ, ενώ άλλα τμήματα ετηρούντο ετοιμοκίνητα δι' επέμβασιν.-

Η νύξ της 26/2 προς 27/ιδίου ούδεν άξιον λόγου παρουσίασεν.

(β) Αποτελέσματα

ΑΗ.	Τ.Α.	3	Α.Κ.Σ.	Ν	2
	Ν.Α.	2		Σ	6
	Ν.Ο.	9			
	Τ.Ο.	23			
	Α.Ο.	4			

(γ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Η Α.Σ.Δ.Σ.Ε. την 24/2 υπέβαλλεν διά σήματος την κατωτέρω αναγραφόμενην αναφορά της:

«Φ7/Τ.Σ./9/241830. Μετά πτώσιν ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ 2 Σ. Μεραρχίαι αποτελούσαι ισχυράν δύναμιν κρούσεως παρέμειναν ορεινήν ΡΟΥΜΕΛΗΝ.

Αντιμετωπιζόμενη αυτή δι' ελιγμών, αίτινες πολλάκις καθίστανται δύσκολοι (.) Ελαφρά Τάγματα παρουσίαζον μηδενικάς ικανότητας διά επίθεσιν και ελάχιστας διά άμυναν (.) Προς αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν άμεσος ανάγκη διατεθεί Ταξιαρχία τακτικού Στρατού (.) Ανάγκη υπολογίσητε συνεχή καταπόνησιν τμημάτων υπό δυσμενείς καιρικάς συνθήκας και χιονοθύελλας επί 35 ημέρας (.)»

Εις απάντησιν το Σ.Σ εξέδωκεν την ακόλουθον Δ/γην:

Φ3/224/250905 προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε./Α1

«Υμέτερον Τ.Σ./7/9/24-2 (.) Σ. Στρατού γνωρίζει συνεχείς κινήσεις σας και κόπωσιν Μονάδων (.) Ηττήσατο από Γ.Ε.Σ. Μ.Ο.Κ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (.) Από εσπέρας 24 προς 25 τρέχοντος ήρξανται επιχειρήσεις κατά ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ αποτέλεσμα της οποίας επιτρέψη ενίσχυσιν σας και αναπροσαρμογήν διατάξεως (.)

Μη λησμονείται ότι συμμορίται εκ διαρκούς διωξεώς σας και σοβαράς απωλείας υπέστησαν και εις άθλιαν κατάστασιν ευρίσκονται (.) 71 Ταξιαρχία και Τάγματα 45 τοιαύτης δύνανται επέμβωσι αγώνα περιοχάς Νοτίως και Ν.Δ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ όπου προβλέπεται σύμπτυξις συμμοριτών (.)».

27/2 με 28/2-49

(α) Γεγονότα

Τμήματα της XV Μεραρχίας κινούμενα δι' εξερεύνησιν συνεπλάκησαν μετά Κ.Σ. εις ΣΤΑΓΙΑ (Χ.9348). Οι Κ.Σ. απογευματινάς ώρας ηναγκάσθησαν εις σύμπτυξιν προς ΨΗΛΗ ΡΑΧΗ (Χ.9143).-

Εν τω μεταξύ και νέα μέτρα ελαμβάνοντο υπό Α.Σ.Δ.Σ.Ε. διά την απόφραξιν των προς Β. αγόντων δρομολογίων, διετέθη δε το 2ον Ε.Τ.Π. εις XY Μεραρχίαν, από 1400ω της 27/2 εις ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΝ.-

Το ΣΣ παρακολουθεί αγρύπνως και συνεχώς την εξέλιξην της καταστάσεως συναρτήσει των υπό της Α.Σ.Δ.Σ.Ε. λαμβανομένων μέτρων.

Παρ' όλα όμως τα ληφθέντα μέτρα αι Ι και ΙΙ Κ.Σ. Μεραρχίαι ακολουθήσασαι τον ρούν του ΒΙΣΤΡΙΤΣΑ την νύκτα της 27/28-2 διέβησαν τον ΣΠΕΡΧΕΙΟΝ, ολοκληρώσαι τον σκοπόν αυτόν μέχρι πρωίας 28/2, ότε ήρχισαν ανερχόμενοι τα υψώματα ΤΣΟΥΚΑΣ.-

Πάντως η πυκνότης των ενεδρών επέβαλε εις τους Κ.Σ. την εν σπουδή διάβασιν ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ και ούτω αρκετοί εύρον την ευκαιρία να παραδοθούν και τίνες συνελήφθησαν την πρωίαν της 28/2 του συνόλου ανελθόντων εις 250.-

Από της 28/2 άρχεται η 2α φάσις των επιχειρήσεων κατά συγκροτήματος ΚΓΑΝΕ Βορείας οδού ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ -ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ, περί ης κεχωρισμένη συνετάγη έκθεσις.-

Ούτω έληξεν η πρώτη φάσις των επιθετικών ενεργειών εναντίον των Ι και ΙΙ Μεραρχιών.-

(β) Αποτελέσματα

Α.Η.	ΝΑ	2	Α.Κ.Σ.	Ν.	2
	ΤΑ	3		Σ.	6
	ΝΟ	9		Π.	210
	ΤΟ	23			
	ΑΟ	4			

(γ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Αι υπ' αρίθμ. Φ3/241/281140/, Φ3/241/1250, Φ3/241/281155 Διαταγαί Σ.Σ. δι' ων καθορίσθησαν ενέργειαι από Βορρά των 61 και 73 Ταξιαρχιών κατά του συγκροτήματος ΚΓΑΝΕ εις υψίπεδον ΦΟΥΡΝΑ και απαγόρευσιν διαφυγής Κ.Σ. Δ. ΜΕΓΑΔΟΒΑ.-

Υπ' αρίθμ. Φ3/243/282000 προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε.δι' ής διατάσσεται η συνέχεια της ακαταπαύστου διώξεως των Κ.Σ. ΓΚΑΝΕ εν συντονισμώ προς τας από Βορρά κινηθησομένας δυνάμεις.-

Επί των ανωτέρω διαταγών Σ.Σ. και της εξελίξεως των επιχειρήσεων βλέπε ιδίαν έκθεσιν.-

ΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΗΜΕΤΕΡΩΝ

Νεκροί Αξιωματικοί	3
Τραυματίαι Αξιωματικοί	6
Αγνοούμενοι Αξιωματικοί	2
Νεκροί Οπλίται	43
Τραυματίαι Οπλίται	151
Αγνοούμενοι Οπλίται	31
Κρυοπαγημένοι Οπλίται	69
Σύνολον	305

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΕΧΘΡΟΥ (Κ.Σ)

Νεκροί Κ.Σ.	179
Συλληφθέντες Κ.Σ.	24
Παρουσιασθέντες Κ.Σ.	302
Σύνολον	505

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρατηρήσεις

(α) Το Σώμα Στρατού λάβον την εντολήν ευθύνης της νέας ζώνης του παρηκολούθησε τας διεξαγόμενας επιχειρήσεις εις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ από της εσπέρας της 30 Ιανουαρίου, οπότε αφίχθη εις ΑΘΗΝΑΣ μετακινηθέν εκ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.-

Διά Διαταγής του Αρχιστρατήγου ωρίζετο η ημερομηνία αναλήψεως ευθύνης ΡΟΥΜΕΛΗΣ από 3ης Φεβρουαρίου.-

Παρά τούτο το Σώμα Στρατού δεν παρέμεινε απλός θεατής των διεξαγόμενων επιχειρήσεων, αλλ' επεκοινώνησεν μετά της ΑΣΔΣΕ και της τακτικής Δ/σεως ΑΓΡΙΝΙΟΥ και έδωσε κατευθύνσεις.-

(β) Την 2αν Φεβρουαρίου το Τ.Σ./Α.Σ.Σ. κινούμενον από ΑΘΗΝΩΝ εις ΛΑΜΙΑΝ και αναγκασθέν λόγω της χιονοθυέλλης να παραμείνη εις ΘΗΒΑΣ εξέδωκεν διαταγήνδι' ής ανέλαβεν από της ιδίας ημέρας την ευθύνην ΡΟΥΜΕΛΗΣ.-

(Παρά τας επανηλημμένας προσπαθείας διόδου μη τελικήν πλέον Στυλίδα κίνησιν θαλασσίως).

Καθυστέρησαν λόγω της χιονοθυέλλης αφίχθη εις ΛΑΜΙΑΝ την 5ην Φεβρουαρίου, ενημερώθη επί της καταστάσεως υπό του νέου Δ/ντού Α.Σ.Δ.Σ.Ε.-

Την πρωία της 6ης Φεβρουαρίου επισκέφθη μετά του Υποστρατήγου ΚΑΤΣΩΤΑ Π. (Διοικητού Α.Σ.Δ.Σ.Ε.).-

Το Τ.Σ./ΧΥ Μεραρχίας εις ΑΓΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ και έδωσε επί τόπου διαταγάς εν συνεννοήσει με Δ/την Α.Σ.Δ.Σ.Ε.-

(γ) Διά το διάστημα των επιχειρήσεων από 31 Ιανουαρίου και ατείθεν, περί ών η παρούσα έκθεσις, το Σώμα Στρατού σημειοί τας ακολούθους παρατηρήσεις:

(ι) Το εν εξελίξει σχέδιον επιχειρήσεων, εν τη συλλείψει του πολύ καλόν λαμβανομένων υπ' όψει των υπαρχουσών δυνατοτήτων ενεργείας λόγω κυρίως της επικρατούσης εξαιρετικής κακοκαιρίας, ήτις καθιστά δυνατήν ενέργειαν μόνον επί δύο κατευθύνσεων, της αμαξιτής οδού ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ και της κατευθύνσεως ΧΟΥΝΗΣ - ΛΟΓΓΙΣΤΗΣ - ΒΙΝΙΑΝΗΣ.-

Βάσει του σχεδίου ο κύριος όγκος των δυνάμεων υπό Δ/σιν ΧΥ Μεραρχίας ενήργει επί της κατευθύνσεως, της αμαξιτής οδού αντιμετωπίζων τον όγκο των συμμοριακών δυνάμεων, ισχυρόν δι' απόσπασμα εκ δύο Μ.Ο.Κ. και τριών Ε.Τ.Π. υπό Δ/σιν Τ.Σ./ΑΓΡΙΝΙΟΥ επί κατευθύνσεως ΧΟΥΝΗ - ΛΟΓΓΙΣΤΑ - ΒΙΝΙΑΝΗ, αντιμετωπίζουν δύο συμμοριακά Τάγματα, με αποστολήν ταχείας αποκοπής της διαβάσεως ΒΙΝΙΑΝΗΣ και εν συνεχεία των Κ.Σ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ εκ των νότων και του πλευρού.-

Το 581 Τ.Π. εις ΑΓΡΙΝΙΟΝ ως εφεδρεία.

(ιι) <u>Ενέργειαι Τ.Σ./ΑΓΡΙΝΙΟΥ</u>

Την 31 Ιανουαρίου ενώ αι 2 Μ.Ο.Κ. είχον εμπλακεί εις περιοχήν ΣΟΥΒΛΕΡΗ, τα Ε.Τ.Π. δεν συμμετείχον εις τον αγώνα παραμένοντα εις περιοχήν ΧΟΥΝΗΣ μέχρι του ποταμού ΜΕΓΔΟΒΑ, το 581 Τ.Π. παρέμεινεν αχρησιμοποίητον, ο Δ/της του Τ.Σ./ΑΓΡΙΝΙΟΥ ευρίσκετο εις ΑΓΡΙΝΙΟΝ.-

Ανεπαρκείς απ' ευθείας διαβιβάσεις μεταξύ Α.Σ.Δ.Σ.Ε και Τ.Σ./ ΑΓΡΙΝΙΟΥ, συνεπληρούντο δι' ενδιαμέσου τηλ/κης επικοινωνίας μεταξύ ΑΘΗΝΩΝ - ΑΓΡΙΝΙΟΥ.-

Η ενέργεια του αποσπάσματος τούτου έδει να είναι αποφασιστική συντονισμένη και ταχεία.-

Πάρα τούτο δύο τινά συνέβαινον:

Ηγωνίζοντο μόνον αι 2 Μ.Ο.Κ. Ο Δ/της ΤΣ/ΑΓΡΙΝΙΟΥ μακράν του πεδίου της Μάχης δεν ηδύναντο συντονίσει προσπάθειας.-

Το Σώμα Στρατού διέταξεν την προώθησιν του Δ/του Τ.Σ./ΑΓΡΙΝΙΟΥ εις ΧΟΥΝΗΝ, προώθησιν 581 Τ.Π. εις το πεδίον της Μάχης, δραστήριαν ενέργειαν προς ΒΙΝΙΑΝΗ διά 2 Μ.Ο.Κ. και των δύο Ταγμάτων, κλιμακωσυνταγμάτων μεταξύ ΧΟΥΝΗΣ - ΛΟΓΓΙΣΤΗΣ, διάθεσιν τάγματος εις περιοχήν ΑΓΑΛΙΑΝΟΥ με αποστολήν καλύψεως ΠΛΕΥΡΟΥ και αναζητήσεως πληροφοριών προς ΧΕΛΙΔΩΝΑ.-

Παρά ταύτα η συνολική ενέργεια εξηκολούθησε να είναι βραδεία.

Πολύ βραδέως τα τάγματα ενεπλάκησαν εις μετωπικόν αγώνα, άνευ ουδεμίας υπερκεράσεως ιδίως από ΔΥΣΜΩΝ.-

Ουδεμία πρόνοια ελήφθη διά την κάλυψιν του πλευρού εις περιοχήν ΑΓΑΛΛΙΑΝΟΥ.-

Ο Δ/της του Τ.Σ./ΑΓΡΙΝΙΟΥ μόλις την 6ην Φεβρουαρίου προωθηθή εις ΧΟΥΝΗΝ.-

Αποτέλεσμα υπήρξεν ότι οι Κ.Σ. διετήρησαν την διάβασιν ΒΙΝΙΑΝΗΣ μέχρι πλήρους συμπτύξεως των διά ταύτης. Εξεμεταλλεύθησαν το ακάλυπτον πλευρόν της διατάξεως εις περιοχή ΑΓΑΛΙΑΝΟΥ και προσέβαλον το εις περιοχή ΧΟΥΝΗΣ τάγμα και τον 711 Λόχον Μηχανικού.-

Ούτω εδημιουργήθη λίαν κρίσιμος κατάστασις ήτις επέβαλλον, και διετάχθη υπό του Σώματος Στρατού, την αναστροφήν των εις την περιοχήν ΦΡΑΓΓΙΣΤΑΣ - ΜΑΡΑΘΙΑΣ

τμημάτων προς ΛΟΓΓΙΣΤΗΝ, χάρις δε εις την ενέργειαν ταύτην απεφεύχθησαν λυπηραί συνέπειαι εκ της παραλείψεως ασφαλείας του πλευρού.-

(ιιι) Μετά την εκκένωσιν υπό των συμμοριτών του ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ και την κίνησιν των προς περιοχήν ΜΙΚΡΟ - ΜΕΓΑΛΟ - ΧΩΡΙΟ διετέθη δι' ενέργειαν προς ΧΕΛΙΔΩΝΑ μόνον το 9ον Ε.Τ.Π. Αποτέλεσμα υπήρξεν ότι το τάγμα καθηλώθη και προσβληθέν υπέστη σημαντικάς απωλείας.-

Η κατεύθυνσις αύτη ως πλευρική ζωτική κατεύθυνσιν ενεργείας έδει να τροφοδοτηθή εγκαίρως δι' ισχυροτέρων δυνάμεων.-

(ιυ) Διά της καθόδου ισχυρών Κ.Σ. δυνάμεων προς Νότον εδημιουργήθη απειλή εις περιοχήν ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ, εις ήν μόνον 2 Ε.Τ.Π. ανεπαρκή διετίθεντο.-

Καίτοι η ανάγκη ενισχύσεων κατεδείχθη υπό του Σ.Σ παρουσιάσθη βραδύτης προωθήσεως δυνάμεων εις την περιοχήν ΘΕΡΜΟΥ.-

(υ) <u>Ενέργειαι XV Μεραρχίας</u>

Ενήργησεν επί της μόνης δυνατής κατευθύνσεως ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ - ΠΙΚΡΟΒΟΥΝΙ και κατέλαβεν το υψ. 1503.

Εν συνεχεία κατετρίβη εις ανωφελείς προσπάθειας διά κατάληψιν του υψ. 1512. Την 6ην Φεβρουαρίου υπήρχον πληροφορίαι ότι οι Κ.Σ. αποσύρονται εις ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ.

Ήτο προφανές ότι επί του υψ. 1512 αμύνετο μικρόν συμμοριακόν τμήμα έχον αποστολήν καλύψεως της συμπτύξεως από την διάβασιν των ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Η κατάστασις επέβαλεν ταχείαν ενέργειαν προς ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ και ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ.-

Μετά την κατάληψιν του υψ. 1503 επεβάλλετο άμεσος κίνησις εκ τούτου προς ΡΑΧΗΝ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ διά την απελευθέρωσιν της μοναδικής διαβάσεως ΡΑΧΗΣ και ταχεία προς ΔΥΣΜΑΣ προωθήση. Η Α.Σ.Δ.Σ.Ε. είχε διατάξει τούτο την πρωίαν της 6ης Φεβρουαρίου δεν είχε όμως εκτελεσθεί.

Παρέστη ανάγκη να διατάξη αυτοπροσώπος ο Δ/της του Σ.Σ. εγκατάλειψιν προσπάθειας προς (υψ. 1512, ταχείαν κίνησιν εξ υψ. 1503 προς ΡΑΧΗΝ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ και προώθησιν μιας Ταξιαρχίας προς ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ και ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ.-

Υπήρξεν σφάλμα η κατατριβή της Μεραρχίας διά την κατάληψιν του υψ. 1512.-

(υι) Το ΣΣ δεν ενημερούντο επαρκής επί της καταστάσεως παρά τας διαταγάς του και την υποχρέωσιν προς τούτο των υφιστάμενων Δ/σεων.-

Το αυτό παρετηρήθη και εις την Α.Σ.Δ.Σ.Ε. ήτις δεν ενημερούτο επαρκώς υπό των υφιστάμενων Δ/σεων, ιδία του Τ.Σ./ΑΓΡΙΝΙΟΥ.-

(υιι) Την 16/2 τμήματα της XI Μεραρχίας κατατριβάντα εις κατά μέτωπον επιθέσεις εις περιοχήν ΜΙΚ. και ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ επί ημέρας, ήχθησαν άνευ αντιστάσεως εις (Χ.695497) - (Χ.733508) και ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΩΝ.-

Ομοίως την 21/2 Τμήματατης 71 Ταξιαρχίας εισήλθον ανενόχλητα εις ΔΟΜΝΙΤΣΑ, ενώ το 6ον Ε.Τ.Π. και Διλοχία ΧΑΖΑΠΗ ανήλθον ένευ αντιστάσεως εις ΔΕΝΔΡΟΥΛΙ-ΦΟΝΙΑ.-

Την 25/2 τμήματα της Σ.Δ.Α κατέλαβεν άνευ αντιστάσεως το υψ. ΛΑΔΙΚΟΥ (επί του οποίου εμάχοντο καθ'όλην την 24/2 οι Κ.Σ.) ενώ τμήματα της Σ.Δ.Α ήχθησαν άνευ αντιστάσεως εις ΚΡΙΑΤΣΙ (Χ.9231) και ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ (Χ.9529).-

Ούτω εις την φάσιν αυτήν των επιχειρήσεων ο κύριος όγκος των Κ.Σ. διέρευσεν επανειλημμένως.-

Τούτο κυρίως οφείλετο εις το γεγονός ότι οι Κ.Σ. δι' ελαφρών τμημάτων διετηρούν την φυσιογνωμίαν της μάχης, εις δεσπόζοντα υψώματα, ενώ την στιγμήν εκείνην ο κύριος όγκος ώδευεν προς νέον χώρον.-

Τα γεγονότα αυτά αποδεικνύουν ότι έδει να εκτελεσθούν διεισδύσεις και ελιγμοί και ούχι κατά μέτωπον επιθέσεις.-

(υιιι) Παρά τα ηρωικάς προσπαθείας εναντίον του εχθρού, τόσον αι Διοικήσεις όσον και τα τμήματα, πολλάκις εμειονέκτησαν εις την ακριβή εκτίμησιν της καταστάσεως του εχθρού.

Δεν εγένετο πάντοτε εκμετάλευσις της στροφής των Κ.Σ. προς τα χείρω.

Ούτως κατά την νύκτα της 27/28-2 δεν υπήρξεν πλήρης ο συναγερμός παρά την βεβαιότητα των προθέσεων του εχθρού. Έκαστον τμήμα μερίμνησε διά την αυτοασφάλειαν του,

παρασυρθέν από την άλλοτε ισχύν των 2 Κ.Σ. Μερ/ων, δεν εκαραδόκησε εις επικαίρους θέσεις ίνα συντρίψη τελειωτικά τον ρακίνδυντον - εξαντλημένον και πειναλέον εχθρόν.-

Α.Σ.Δ.Σ.Ε.

Η αντιμετώπισις της καταστάσεως κατά την 22/2, καθ' ήν οι Κ.Σ. εν τη εφαρμογή παραπλανητικής ενέργειας ήσκησαν απειλήν προς ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΝ, δεν απέρευσεν εξ αντικειμενικής και ψυχραίμου εκτιμήσεως της καταστάσεως εκ μέρους της Α.Σ.Δ.Σ.Ε.-

Ο εχθρός παρέσυρεν την Α.Σ.Δ.Σ.Ε. προς την κατεύθυνση ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ, με αποτέλεσμα την διαφυγήν του κατά την νύκτα της 27/28-2 προς Βορράν.-

Βεβαίως αι ανωτέρω παρατηρήσεις δεν δύνανται να μειώσουν την αίγλη της υπερανθρώπου προσπάθειας των τμημάτων αγωνιζομένων νυχθημερόν επί 35 ημέρας εν μέσω σοβαροτάτων δυσχερειών εδάφους και ιδία καιρικών συνθηκών.-

Συμπεράσματα

Εκ των ανωτέρα παρατηρήσεων δύναται να εξαχθούν τα κατωτέρω συμπεράσματα, ως διδάγματα διά το μέλλον:

(α) Άπασαι αι υφιστάμεναι διοικήσεις δέον να τηρούν επαρκώς ενήμερον το προϊστάμενο κλιμάκιον επί της καταστάσεως.-

Το ζήτημα τούτον είναι σοβαρό και με τα υφιστάμενα σήμερον μέσα διαβιβάσεων, είναι απαράδεκτον να μην ενημερούται η προϊστάμενη Δ/σις επί της εξελίξεως μιάς επιχειρήσεως, ην διευθύνει, εγκαίρως - επαρκώς

(β) Δέον να επιζητείται πάντοτε η προώθησις του Δ/του πλησιεστέρου προς τα τμηματά του, διότι τότε μόνον είναι δυνατή η εκτίμησις της καταστάσεως και ο συντονισμός των ενεργειών.-

(γ) Η χρησιμοποίησις του ελιγμού και η αποφυγή κατατριβής εις μετωπικάς ενέργειας ιδίως εις το ορεινόν έδαφος, όπου δι' ολίγων δυνάμεων ο εχθρός δύναται να αμύνεται, δέον να βασανίζη σοβαρώς και κατά κύριον λόγον τας Διοικήσεις.-

Ενέργειαι προς αποκοπήν διαβάσεων εις τα πλευρά ή εις τα νώτα του εχθρού πρέπει να τροφοδοτούνται επαρκώς, να διεξάγωνται αποφασιστικώς και να αποβλέπουν πάντοτε εις τον ελιγμόν με μικρότερον βάρος εις μετωπικάς ενέργειας.-

(δ) Ανάγκη πάντοτε καλύψεως του πλευρού μίας διατάξεως.-
Ο εχθρός θα επιζητήση πάντοτε να εκμεταλλευθή παρομοίας ως εις ΑΓΑΛΙΑΝΟΥ παραλήψεις.-

(ε) Είναι ουσιώδες να επιζητείται πάντοτε η ταχεία διάνοιξις ζωτικών κατευθύνσεων, ως της ΡΑΧΗΣ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ, ιδία όταν παρέχονται ευκαιρίαι εκμεταλλεύσεως.-

(στ) Οσάκις εντοπίζεται ο εχθρός πρέπει το σύνολον των διαθεσίμων δυνάμεων να μετέχη εις τον αγώνα, διότι μόνον ούτω υπάρχει δυνατότης συντριβής του.-

(ζ) Απαιτείται πάντοτε ψύχραιμος και αντικειμενική εκτίμησις της καταστάσεως.-

Ο εχθρός θα χρησιμοποιεί πάντοτε την παραπλάνησιν και θα δημιουργεί απειλάς προς ζωτικά σημεία, ίνα παρασύρει την προσοχήν και τις δυνάμεις των Διοικήσεων προς τα εκεί, επιτυγχάνων την διαφυγήν του εις κρισίμους δι' αυτόν στιγμάς.-

ΓΕΝΙΚΑ

Εις την άλυσσιν αυτών των επιμόνων επιχειρήσεων, εν μέσω δυσχερέστατων καιρικών συνθηκών, με αυτά τα τμήματα νυχθημερόν κινούμενα δυνάμεθα να αποδόσωμεν την μετέπειτα ευνοϊκήν εξέλιξην της καταστάσεως εις την Στερεάν Ελλάδα.-

Παρά τα παρατηρηθέντα σφάλματα, παρά τας δυσκολίας του αγώνος, παρά την υποχρέωσιν των αυτών αναντικατάστατων τμημάτων να μάχωνται νυχθημερόν, από της αναλήψεως της ευθύνης της ΡΟΥΜΕΛΗΣ από του Σ.Σ. κατέστη δυνατόν όχι μόνον να προστατευθούν ζωτικοί χώροι, αλλά κυρίως να διωχθούν κατά πόδας αι 2 Κ.Σ. Μεραρχίαι και να αναπνεύση ολόκληρος η Περιοχή.-

Το γεγονός τούτο οφείλεται κυρίως και βασικώς εις εν: Οι πάντες ενεστερνίσθησαν την πίστιν του Σώματος Στρατού επί την νίκην. Οι πάντες εφήρμοσαν την εντολήν του ''ΝΥΧΘΗΜΕΡΟΝ ΚΥΝΗΓΗΜΑ''

Τ.Σ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
